

منی داغستان

(رسول حمزہ توف)

بلوچی اکیڈمی

عدالت روڈ کویٹہ

www.balochiacademy.org

(c) All rights are reserved.

اے کتاب ۽ درائیں حق گوں بلوچی اکیڈمی ۽ انت۔

بیدے بلوچی اکیڈمی ۽ رضاء کس ایشی ۽ مواداں چھاپ گت نہ کنت۔

منی داغستان

(ناول)

رجانکار:۔ فدا احمد

شعرانی رجانک:۔ رفیق عاجز

۲۰۲۱ء

ISBN # 978-969-680-124-5

نہاد 300: کلدار

بلوچی اکیڈمی ۽ اے کتاب میراث پر ننگ پر پریس کراچی ۽ چھاپ کنائینگ ۽ شنگ کتگ۔

اے رجانک ندرانت پہ

بلوچ ڈیہہ

ء

رسول حمزہ توفء درشان دابء نامء

لڑ

1 پیشگال
6 پیشگال ء جاگہ ء پیشگالانی بابت ء لہتیں آنچائیں حبر
15 اے کتاب چوں جوڑ بوتگ ء کجانہیگ بوتگ
28 چیز کے اے کتاب ء مول ء مراد ء نام ء بابت ء
50 کتاب ء جوڑشت ء درشان داب
73 زبان
100 منی ماتی زبان
106 بنگپ
160 تھر
187 درشان داب

246	کتابء جوڑشت ء آئی ء تب ء میل
261	بُود
295	کارء ء جہد
325	راستی ء مزن مری
343	پیرزگی

پیشگال

داغستان ۽ کوہاں شاہگانیں ڈٹے ۽ سراسدانا میں یتنگے است انت۔ ہمے یتنگ
۽ یک لوگے کہ چم ۽ ظاہر ۽ کش ۽ کر ۽ لوگانی وڑ ۽ انت۔ بزاں ہمے یتیمیں باناں کہ
سر برے یتچک انت۔ سنگی نیں سیلڑ، ہما یتیمیں دروازگ ۽ گونڈیں پیڑ گاہ۔ بلے داغستان ۽
ہمے کسانیں لوگ ۽، چہ ہمے کوہی، ہنکین ۽ دونام ۽ بال بندان ۽ شاعری ۽ شاہگانیں دنیا
۽ شنگ ۽ تالان بوتگ انت۔ چریشاں یکے داغستان ۽ اُلسی شاعر حمزہ سدا ساء نام ۽ دومی
آئی ۽ بچ ۽ رسول حمزہ توف ۽ انت۔

اے ہمانگی گچے نہ انت کہ کوہستگ ۽ کماشین شاعر ۽ لوگ ۽ رُتگیں بچک ہم
شاعری ۽ مہراں گرفتار بوتگ ۽ وت شعرے پر بستگ۔ بلے شاعر ۽ ہمے چک وت
شاعرے جوڑ بوتگ ۽ چہ پت ۽ گیشتر نام ۽ پراتلگ۔ کماشین حمزہ ۽ وتی زند ۽ مستریں
سفرے کہ جنگ ات آچہ داغستان داں ماسکو ۽ سفر بوتگ۔ بلے رسول حمزہ توف
سوویت یونین ۽ بازیں قومی ۽ ریدگی راجی جہگیرے ۽ بستار ۽ کم ۽ گیش دنیا ۽ کلیں ملاں
شنگ۔

چم ۽ ظاہر ۽ رسول حمزہ توف ۽ زندنامہ ۽ دگہ مزنی ۽ دگری ۽ گندگ نہ
بیت۔ 1923 ۽ سوویت یونین ۽ چیر دستیں جمہوریہ، داغستان ۽ سدا انامیں یتنگے ۽ ودی
بوتگ ۽ آرانین ۽ ہائی اسکول ۽ وننگ ۽۔ پدا بوینا کس ۽ استادانی آوار کانج ۽ شنگ۔
استاد بوتگ، آوار تھیٹر ۽ کارے کتگ، وتی جمہوریہ ۽ یک حالتا کے ۽ کارے کتگ۔ آئی ۽
بنداتی شعر 1937 ۽ چھاپ ۽ شنگ بوتگ انت۔

رسول حمزہ توفیٰ ساچشتی بخت ہما وہد پاد اتلگ وہدے آ ماسکوہ لبز انکی کارگل ء داخل بوتگ۔ ایوک ء ماسکوہ مزن مزین شاعر آئی ء استاد نہ بوتگ انت، بلکیں از می سنگت ء پیلے ہم رستگ۔ درستاں پیسر آئی ء ادء پہ وت رجانکار شوہاز کتگ، یا بلکیں اے جبر ء گوشگ شر تر انت کہ رجانکاراں آوت در گیتلگ، چہ ہما آئی ء آوار شاعری ء وت ء راروسی شاعری ء رنگ ء رتک۔

تنی سُدی ء رسول حمزہ توفیٰ شاعری ء چل دیوان چہ مخاچ کالہ ء وتی ماتی زبان ء چہ ماسکوہ شنگ بوتگ۔ نون آمزین نام ء توارے ء واہند انت۔ آئی ء لینن داد رستگ ء داغستان ء اُلسی شاعر ء پیام اوں دیگ بوتگ۔ دنیا ء بازین زبانے ء آئی ء شاعری ء نام ء توار جلسگ ء انت۔

ردانک ء پڑے اے اولی کتاب انت کہ رسول حمزہ توفیٰ نیشہ کتگ۔ اے گپ ء پیش گوش بندات ء چہ کنگ بیت کہ ادء ہم رسول حمزہ توفیٰ جوہر گوں وتی سر جمیں گلکار ء چکنکاریں داب ء دیما کیت، آئی ء ردانک چولس ناول ء داستانانی وڑے نہ بیت ء گواچنی ہے وڑ انت۔ بلے حیر آئی ء ردانک شری ء گیشواری لو طیت۔

ادء رسول حمزہ توفیٰ انچو نیشہ کتگ چو گوش ء وتی دیمتری کتاب ء پیشگال ء نیشہ کتگ ء انت۔ آگوشیت کہ کتاب چوں بہ بیت۔ کجام داب ء نیسیگ بیت، ایٹی ء نام، آئی ء زبان ء در شان داب چون بنت، اے چوں ردء بند دیگ بیت ء پدا ہے کتاب ء سیاگ چون بیت۔ اے کتاب ء کجام یک وانوکے پہ بے تراگی جست کت کت کہ: ہو، اے و پیشگال انت گڑا کتاب ء جند کج انت۔ “بلے وانوک پہ چو کنگ ء حق نہ بیت۔ اے گپ ء چارگ گزان نہ انت کہ آوکیں کتاب ء بابت ء گپ ء تران بس لبز انکی باوستے۔ میزان میزان ء، چیر ء اندری کتاب ء ”پیشگال“ دیما کنزیت ء وت

مسترؔ گزراں بہائیں مواد شوہازیتؔ و وطنؔ بابتؔ ء شاعرؔ جوآنؔ ء گرانیں ذمہ واریانی
بابتؔ ء کہ بچ وڈؔ ء جہل جنگ نہ بنت، سر جمیں کتابے جوڑ بیت۔

اے کتاب چو زند نامہ ء رنگ ء انت ء داں حدے ء مٹگی (اعترا نی) حاصیتے
مان۔ آدل پہک ء شاعری دزو شم ء انت۔ نبیسکار ء وتی جند ء تزن ء بچند اں، بلکیں من
گوشاں چہ وتی تزن ء بچندی تب ء گوں دزپشناک کتگ۔ گپ ء گونڈ گزراں کہ آوتی
نبیسکار رسول حمزہ توف ء سر ء ہڈ انت۔ اے انچوت سریں گپے نہ انت کہ یک مزین
حالتا کے ء اے کتاب ء بابت ء نبشتانکے ”زندمان ء پیشگال“ ء نام داتگ ات۔

”منی داغستان“ ء وانوکاں بازیں انچیں آوار زبان ء دُریں دانک، گوشتن،
برے شادمانیں، گڑا برے نمیکیں قصہ دیما کیت کہ یاوت نبیسکار ء جند ء گوما بوتگ
انت یاچہ اُلسی امبار ء زرتگ انت ءے کہ زندمان ء ازم ء بابت ء پکانیں حیاں ء لیکہ ء چکار
انت۔ اے کتاب ء وطن ء مہلوک ء گوما مہر کنگ ء بابت ء باز شریں گپ مان انت۔

وتی جُہدانی بابت ء گوں وانوکاں تران کنان ء رسول حمزہ توف وت گوشیت:
”انچیں مردم است کہ گوست ء بابت ء غمناک ء دل سندیں یات ء گیرانی واہند انت۔
چوشیں مردمانی حیاں ء لیکہ گیشتر مرچیک ء باندات ء بابت ء اوں انچیں غمناکیں حیاں
ء لیکہ بنت۔ چوشیں مردم اوں است کہ کہ گوست ء بابت ء آہانی یات ء گیر دزپشناک
ء رژنا انت، آہانی حیاں مرچیک ء باندات دزپش انت۔ سیمی تہر ء مردمانی یات ء گیر
وش ء غمناک، دزپشناک ء مونجا انت۔ مرچیک ء باندات ء بابت ء آہانی حیاں ء لیکہ
دگہ دگہ ہلن ء لہڑ، حیاں ء لیکہ، صوت ء رنگاں گوں ہوار توار انت۔ من ہے سیمی
تہر ء گوں ہواراں۔

”منی راہ دائم ہدست نہ بوتگ انت، منی ماہ ء سال دائم پہ ارزان ء نہ گوستگ
انت۔ منی ہمریش! اے قرن ء نیام ء تی وڈ ء من ہم مزن مزین ویلانی گردشت

ء سيل كنگ۔ هر ويل لبزانت ء جبين ء ژامبيلنيت۔ وش ء اندوهناكيس ويل بايد چه
از مكار ء وت ء رادور مه دارنت ء مه گوزانت۔ آ برف نه انت سنگ ء سرادر چنگيس
نقش انت، من انوكيس زمانگ ء بابت ء وتي دُر ستين چارگ ء چكاسگاں ء باندات ء بابت
ء حيال ء ليكه جم كنان ء تئى كراء كاهاں ء تئى در ء كُكاں ء گوشاں: ”منى شريس سنگت، اے
مناں، گڑامن ء بل كه پُتراں۔“

ولاديمير سولو اوخين (لبزانت)

چه روسى زبان ء ”منى داغستان“ ء رجانكار

رگھوڑی! اگاں تو اچ منی امبازاں دربیائے،
 گزندے سراات بہ کپات ۽ جنجالاں کپات ۽،
 رگھوڑی! اگاں منی امباز ترا تاہیر مہ دینت،
 گزند ۽ طوفان ہما جاہ ۽ منی اجل بات انت

(یک کتبہ ۽ ماں در ۽ دپ ۽)

اگاں تو گوست ۽ وتاس جنے
 گڑ اباندات ترا ٹوپاں مان بندیت۔

(ابوطالب ۽ گوشتن ۽)

پیشگالء جاگہ ء پیشگالانی بابت ء، لہتیں انچائیں جبر

بُست کنگ ء گوں نپاد ء سراچو پاد میاء مہ تچ، کہ گوش ءے تر ایلکے ء دجیتگ چہ درستاں پیسرو تی دیستگیں واب ء بابت ء بہ جیڑ۔

بالی گراب بال کنگ ء پیسرسک توار کنت، سمجھیں بالی پٹ ء پر چکریت ء و تی تجگ ء جاگہ ء سراکیت، پدا گیر ء گار کنان بیت تجیت ء چرے دُر ستیں کاراں پدا آبالاں بندیت۔

ہیلی کاپٹر ء دگہ تجگہ نہ لوٹیت، بلے آ اوں چہ بال کنگ ء پیسرمز نہیں گیر ء گارے کنت، ہونتر ہونتر کنت ء انچو دڑ ہیت ء لرزینیت گوشے ”مری“ ء گپتگ۔

اے ایوک ء کوہی وکاب انت کہ چہ و تی کوہ ء ٹلن ء تجگ ء بال کنت ء آزمان ء شاہگنیاں سر بیت ء بادشاہی دابے ء گوات ء گون بیت ء برز چہ برز تر روان کنت، برز ء انگت برز تر، دانکہ چھے میمن نہ کن انت۔

یک شرے کتابے ء بندات اوں ہے داب ء بہ بیت۔ ابید چہ دزاج کش ء تو سینو کیں پیشگالے ء۔ اگاں سانڈے تی کش ء دور بہ جنت ء بہ گوزیت، تو آئی ء کانٹاں گپت ء داشت مہ کن ءے، گڑا آئی ء لٹک ء گرگ ء دارگ نہ بوتگیں جبرے۔

معنا ء جبر ء، یک گشند ہے ء و تی پاندور گیگ ء گوم کتگ، من زاناں کہ آئی ء توار سک وش ء دل کش انت، بلے صوت ء جنگ ء پیسرا آئی ء لنکک وت سراوت ء انچو پہ دیم پرچا تاراں سُرینگ ء ساز کنگ ء انت؟ اے جست ہما گوشانک ء بابت ء اوں پاد

کسیت کہ آزیمل ۽ کجام یک مراگشے ۽ چہ پیسر دیگ بہ بیت ۽ ہما ”لکچر“ ۽ بابت ۽ ہم کہ آ
یک کسمانکے ۽ بندات ۽ پیسر دیگ بیت، یا ہما سر ۽ سوج ۽ بابت ۽ کہ یک ناکوئے وتی
نوکیں زامات ۽ شکسایت، ابید چہ اے گپ ۽ کہ آئی ۽ نانے ۽ سلاہ ۽ بہ جنت ۽ شراب
۽ سر ریچیں قد ہے دیم ۽ بہ دنت۔

یک روچے شاہ میل ۽ بازیں مریدے وت ماں وت یک دومی ۽ وتی زہانی زہ ۽
بُرناکی ۽ بیم ناکی ۽ پیشد ارگ ۽ ات انت۔ آہا پولات ۽ محکمگی ۽ منٹارینگ ۽ ات انت کہ چر
آئی ۽ زہم جوڑ کنگ ات انت ۽ قرآن ۽ ہما پاکیں گڑ اتانی نام ۽ گرگ ۽ ات انت کہ
زہانی سرا نقش ات انت۔ ہے مریداں ”شاہ میل“ ۽ خلیفہ حاجی مراد اول گون ات،
کہ آئی ۽ گوشت:

”شاہچنال ۽ بزیں ساہگ ۽ نشنگ ۽ چہ گپ ۽ تران ۽ ات۔ سہبی کہ جنگ بیت
گڑاشے زہانی جوہر وت درائی کن انت۔“

اے اوں گپے کہ منی کو ہتگی وطن ۽ چوشیں دود نیست کہ اپس سوار لوگ ۽
دپ ۽ اپس ۽ سوار بہ بیت۔ دانکہ آچہ میتگ ۽ در نیت، اپس ۽ واگاں گپت ۽ پیادگ ۽
روان بیت۔ ایشی ۽ سبب بلکیں ہمیش انت کہ اے نیام ۽ آیک رندے پدا جیڑیت کہ
پشت ۽ چہ چے اشتگ ۽ رَوَگاہاں ۽ دیمتر ۽ دگ ۽ سراچے چے آئی ۽ دپ کپت۔ ستر
اشتاپی بہ بیت بلے داں میتگ ۽ در آہگ ۽ آاپس ۽ واگاں گپت، مدان مدان روان
۽ جیڑان بیت ۽ پدا ہے پیم سٹ جنت ۽ زین ۽ سر اندیت گوش ۽ پادے رکاب ۽ نہ
جنگ انت، پدا آزین ۽ دیکی نیمگ ۽ جہل بیت ۽ چاہک ۽ جنت ۽ دنز ۽ لوڑیں جمران
اندیم بیت۔

من اوں وتی کتاب ۽ زین ۽ سراسٹ جنگ ۽ سوار بونگ ۽ پیسر جیڑان ۽ رواناں۔ اپس ۽ واگ دست ۽ انت حیالاں گار ۽ ہمائی ۽ پجگیگ ۽ رواناں۔ گپ ۽ جنگ ۽ پیسر من چک ۽ پداں۔

مردم ۽ دپ ۽ گپ ۽ در آہگ ۽ بس پرے واست ۽ دیر نہ بیت کہ آچچ ۽ بہ بیت، ہامادان ۽ اوں لبز ۽ در کنگ ۽ دیر بیت و ہدے آئی ۽ ایک ۽ ٹنگین ۽ انجیں لبزے ۽ شوہاز بہ بیت کہ آزانت ۽ زانگ ۽ در شان ۽ بہ کنت، من چوشیں لبز اں گوں نہ کسے ۽ وتی علم ۽ زانت ۽ بالابندی ۽ پیشدارگ لوٹاں، بلے کہ من چچ ۽ نیاں، گپ چوش انت، من ۽ الکاپ ۽ ایک ۽ ٹنگیں لبزانی شوہاز انت ۽ ہمیشا من برے برے مہتل باں۔

ابو طالب ۽ گوشتن ۽: کجام یک کتابے ۽ پیشگال چوہما پیشگے ۽ وڑ ۽ انت کہ شرک ۽ پالیں جنین وتی مرد ۽ گرانڈی پوست ۽ کوٹ ۽ شوگ ۽ و ہد ۽ دننانانی شم ۽ ۽ کنت۔ مہلوک ۽ بیتک انت کہ شوگ ۽ چانک کشگ ۽ و ہد ۽ اگاں چوش مہ کن ۽، گڑا ہمے کوٹ اوں کفن ۽ بوت کنت۔

اے اوں ابو طالب ۽ گوشتن ۽: من چوہما مردم ۽ وڑاہاں کہ آتہاری ۽ دروازگے پولگ ۽ بہ بیت، یاداں ہما تختگ ۽ دپ ۽ سر انت بلے دلجمی ۽ گومانہ زانت کہ توک ۽ رَوگ بیت یا نہ بیت، توک ۽ رَوگ ۽ دگہ نفے بیت یا نہ بیت ۽ ہمے نیام ۽ دروازگ ۽ ٹلگ ۽ بہ بیت۔ ٹک۔ ٹک۔ ٹک۔ ٹک۔

”اندر ۽ مردم! اگاں ترا گوشت گزادگی انت، گڑا پادے، کہ و ہد ۽ جند ہلاس انت۔“

”اندر ۽ مردم! اگاں ترا پے موش ۽ جوڈز تنگی انت گڑا پگر مہ کن، و ہد باز انت، پاد آہگ ۽ دگہ اشاپے نہ لوٹیت۔“

”اندرء مردم! اگاں تئی نیت ’بوزہ‘ لئوشگ نیگ انت گڑا ہمساہگاں سلاہء
جنگ ء بے حال مہ بو۔“

ٹک۔ ٹک۔ ٹک۔ ٹک

”من توک ء بیایاں، یا ترا مگی کار نیست؟“

گوند و دو سال ء عمرء جبر ہیل کنت، انسان شست سال ء عمرء سر بیت گڑا زانت
کہ دپ ء چوں دار انت۔

من نہ دو سالی پچھے ہاں نیکہ شست سالی پیر مردے۔ من وتی زندء نیامی منزل
ء سراں۔ بلے چو گوش ءے گڈی منزل ء گیشتر نژیکاں، پمیشا ہما لبز کہ تنی و ہدی منی
زبان ء در نہ اتلگ منی دل ء چہ منی دپ ء در اتلگیں در ستیں لبز اں گڑاں بہا ترا انت۔
ہما کتاب کہ من انگت نبشتہ نہ کتگ پہ منی واست ء چہ ہما در ستیں کتاباں دیما ترا
انت کہ من نبشتہ کتگ انت۔ آ بے درور ء بے مول انت منی دل ء گوں نزیک انت
ء چکا سگ لو طیت۔

منی دل ء نوکیں کتاب ہما گٹ ء در انت کہ من اود ء ہجر نہ شتگاں، بلے راہ پچ
بو ان انت ء مجیس ڈن دیما آہان انت۔ نوکیں کتاب ہما اپس انت کہ من ءے ہجر سوار نہ
بو تگاں، ہما ز ہم انت کہ ہجر من چہ جتگ ء در نہ کتگ۔

کو ہستگ ء یک گوشتن ءے است ”ابید چہ سوب ءے ء ز ہم ء ہجر چہ جتگ ء در
مہ کن، اگاں در کت گڑا انچوبہ جن ءے کہ بور ء بور سوار یک زد بہ بنت۔“

کو ہستگ ء مردماں! شئے گپ چوں راست انت!

پدا ہم ز ہم ء چہ جتگ ء در کنگ پیسراے جبر زانگ لو طیت باریں آ تیز ء بڑناک

انت یا انال۔

او منی کتاب! سالانی سال تئی جاگہ منی دل ۽ بند بوتگ۔ توہما مہگو نکلیں دوستدار ۽ دزو شتم ۽ ۽ کہ آمن چہ دُور ۽ چاریتگ، ہمانی ۽ واب دیستگ انت، بلے آئی ۽ را ہجر دست پرکت نہ کتگ۔ باز براں انچو بوتگ کہ آسک نزیک ۽ اتک، انچو نزیک کہ من دیما کنزرات ۽ دست پرکت کتگ، بلے چوشین ساعتاں مدام من ۽ لچ بوتگ، پشل بوتگ ۽ پد کنزراتگاں۔

بلے آ زمانگ گوست ۽ شت۔ نون من فیصلہ کتگ کہ آئی ۽ نزیک ۽ روان ۽ آئی ۽ گورامباز کنناں، لچویں عاشقہ ۽ بدل ۽ نون من یک دلیر ۽ کتہ کاریں انسانے جوڑ بوتگ لوٹاں۔ من اے نوکیں اپس ۽ سوار باں، ایثی ۽ سے بر ۽ چابک جناں ۽ ر ہادگ باں، پداہرچی کہ بیت زانگ بیت۔

پدا اوں من چہ درستاں پیسر کوہاں کشتگیں تمباک ۽ چہ سگریٹ ۽ شہر کنناں ۽ پہ شادہی ۽ وٹھی شہر کنناں ۽۔ وہدے سگریٹ ۽ شہر کنگ ۽ چو وٹھی رسیت گڑا سگریٹ ۽ کٹگ چینیچو چاڑدنت۔

او منی کتاب! ترا بندات کنگ ۽ چہ پیسر من اے گوٹگ لوٹاں، کہ منی شخصیت ۽ جہلانک ۽ توچوں تچ کت ۽ سیہک جت، تئی نام چوں منی دل ۽ اتک، من پرچا ترا نبیسگاہاں ۽ اے زندمان ۽ منی جند ۽ کار ۽ نیت چی انت۔

من وتی مہماناں وتی کنوری ۽ براں، کہ اود ۽ نوک کشتگیں گرانڈ ۽ ٹرنسگ ۽ انت، تئی وہدی کباباں بوہ پیچ نہ شاننگ۔ کنوری ۽ خون، گوشت ۽ نوک جتگیں پوست ۽ بوہ انت۔

من وتی سنگتاں وتی وانگ ۽ نبیسگ ۽ بان ۽ براں کہ اود ۽ ہر نیمگ ۽ منی کاگد، ۽ کتابانی سیاہگ شنگ ۽ شانگ انت۔ من آہاں سیاہگانی وانگ ۽ رضاء دیاں۔

بلے کہ پتے گوشنگ دگرے سیاہگاں لیٹینوک ء پٹوک ہما مردم ء وڑے انت کہ
آدگرے ء کیسگ ء پنگ ء بہ بیت۔

پتے ء چوش ہم گوشنگ کہ پیشگال ہما مردم ء وڑے انت کہ آئی ء کوپگ ء
بردست مزن بہ بنت، سرے مزن ء برزیں ’پاپاخ‘ کلاہے بہ بیت ءے ء آبا سکوپ ء دیکی
سرپ ء تئی دیم پہ دیم بہ نندیت۔ نوں تئی بحت انت کہ آتچک ء تچک بہ نندیت ءے
دیم ء آدیم ء مہ سُریت۔ من تماشہ ءے چار گاہاں ء دیم اہے داب ء مردمے نندوک بہ
بیت گڑا من ء سک توریت ءے وارباں۔

چہ وتی دپترے: من ء مدام ماسکو ء روس ءے دگہ شہراں وتی شعر گوشدارائیگی
بنت۔ اے شہرانی مردم منی ماتی زبان ”آوار“ ء سرپد نہ بنت۔ ہمیشا بندات ء من وتی
حاصیں درشان داب ء وتی بابت ء، لہتیں گپ جناں ء پیدا منی سنگتیں روسی شاعر منی شعرانی
رجازکاں گوشدار انت۔ بلے رجانک ء گوشدارگ ء پیسر مردم چہ من لوٹ کن انت کہ
من آہاں وتی زبان ء یک شعر ءے بہ اشکلنا یناں ”ما آوار زبان ء زیمیر ء تئی شعر ء شعری
زیمیر ء سرپد بونگ لوٹیں۔“ من طلب ء پورہ کناں، اے کارا نچوش انت چوشکہ صوت
ء بندات ء پیسر یک گشندهے ساز ء تاراں وت سراوت انچوپہ دیم ساز بہ کنت۔

گڑا یک کتا بے ء پیشگال انچیں چیزے نہ انت گوں؟

چہ وتی دپترے: ہما زمانگ ء کہ من ماسکو ء وانگ ء اتاں، پہ باپیں کوٹے ء زورگ
ء منی پتے ء پہ من زردیم دات۔ انچو بوت کہ زورگ بوت انت ء من کوٹ بہا زرت
نہ کت۔ زمستان ء موکلاں من داغستان ء اتکاں۔ ہما گد گور ء ات انت کہ گرماگ
ء گور ء کتگ ات انت ء ماسکو ء شنگ اتاں۔

لوگ ء سر بونگ ء پد من وڑ وڑیں ہنر ء ہیلہ سازات، بلے ہر ہنر ء ہیلہ چہ پیسری ء گندہ تر ء بے اوست ات، و ہدے من شڑی ء سراوت ء راہے دام ء مان کیشینت گڑاپت ء توک ء دورکت ء گوشت:

”نوں بس ءے کن رسول! من بس دو جست کنگ لوٹاں۔“

”جی گوش۔“

”تو کوٹ زرتگ یا اٹاں۔“

”اٹاں۔“

”زروارتگ انت؟“

”جی ہو۔“

”بس گپ ء جند ہلاس انت، اگاں گپ گوں دو لبز اں گوشگ بیت، گڑا انچو لبز وال کنگ ء دگہ لیس ء پللیس ءے نہ لوٹیت۔“

جی ہو منی پت ء من ء انچو سوج داتگ۔

پداوں چک گوں وتی ودی بونگ ء جبر نہ کنت۔ پیلہ نیں لبزے ء کشگ ء پیسر ”ہوم ء ہام“ کنت، ہمیشا باز براں سک پدرد بونگ ء سبب ء گڑیت، گڑا آئی ء جند ء مات اول نہ زانت کہ چون انت ءے۔

باریں شاعرے ء ارواہ کسانیں چھلے ء پیمانہ انت؟

پت ء مدام نام گپتگ: کوہ ء چراگ جاہاں و ہدے میہڑ آہگ ء بیت، گڑا دُرستاں پیسر ہما چیز کہ گندگ بیت، آسرا نیں ء پیسریں پس ء کانٹ بنت، پدا پس ء جند گندگ بیت ء رند ء رگ ء میہڑ ظاہر بنت۔

اگاں سالونکے ء یا کہ جنازہ ہے ء و دار بہ بیت، گڑا درستاں پیسر قاصدے دِراہی

کنت۔

اگاں یک کو ہستگی میتگے ۽ قاصدے ۽ ودار بہ بیت، گڑا درستاں پیسر دنزے
 بجیت ۽ رند ۽ بورسوار گندگ بیت۔

وہدے شکاری ۽ واتر بونگی بہ بیت، گڑا درستاں پیسر چم پر آئی ۽ کچک ۽ کپ

انت۔

سرشون:

(1)۔ قفقاز ۽ دمگاں کوہن ۽ نامی نیکیں سازے۔

(2)۔ (شاہ میل۔ 1798-1871) یک بزرگے بوتگ کہ ہندی جاگیر دار ۽ روس ۽ زار شاہی ۽ ہلاپ ۽ داغستان ۽ گوں وتی مریداں سلہ بند بوتگ ۽ سرکشی ۽ کتگ۔ آئی ۽ امام بوتگ ۽ گپ اوں جتگ، سرکماشی ۽ کتگ ۽ دور چارے بوتگ۔ 1859 ۽ گونیب نامیں میتگے ۽ وتی لوگ ۽ روگ ۽ پد دست ۽ چست کتگ انت۔ کمو و ہد ۽ لوگا ۽ شہر ۽ بندیک بوتگ۔ 1870 ۽ مکہ ۽ شتگ ۽ ہمود ۽ بیران بوتگ۔

(3)۔ بیر ۽ وڑیں نُوشگی یک داغستانی چیزے (شونکار)

اے کتاب چوں جوڑ بوتگ ء کجانیسیگ بوتگ

کسان کسانیں چک ہم بلاہیں واب گند انت

(گوانزگے ء سرء نبشتہ)

ہما سلاہ کہ ایوک یک برے کار مرز بیت، آ اوں سبھیں زندء بدء سر لوٹیت۔
ہما شعر کہ سبھیں زندء گوں وش گئی گوشگ بنت، آ قلم ء یک رندے
ء سُرگ ء گوں جوڑ بنت۔

بہار گاہ انت۔ کوہ ء یک میتگے ء بہار گاہی جنگلے بال انت، آ انچیں جاگے ء
شوہازء انت کہ کمو اود ء بہ نندیت ء پھ ایمنی دے بہ ساساریت۔ پدا آ ایک لوگے ء
پزاہ ء شاہیگان، آلمسون ء صفائیں چھت ء اود ء ایریں سنگ ء مزنین بیلڑ ء گندیت۔ آ
بازلاں پتائیت، چہ بُرز ء ایر دنت ء بلاہیں بیلڑ ء سرا نندیت ء دم ء بالا کنت۔ یک ماہ
جبینیں جنکے ء چم ء کپیت۔ آ سراپ کنان کیت ء آئی ء گپیت ء لوگ ء بارت، جنگل
چاریت کہ من لوگ ء دُر ستیں مردماں دوست ہاں، آپہ دائمی ہے لوگ ء جاگہ کنت
ء بان ء دوتاں سیہ ترا نگیں یک تیرے ء جنگلیں نالے ء سرا وتی کدوہ ء بندیت۔

”من اگاں وتی کتاب ء گوں ہے جنگل ء ہمگونگ بہ کنناں گڑا چون انت؟“

باریں چنت رنداں من وتی شاعری ء نیلیں آزمان ء دیما بال کنان ردانک
ء کدر ء نیمگ ء پھ حُب ء واہگے چم شانک داتگ انت ء انچیں جاگے ء شوہاز ء بوتگاں کہ
اود ء بہ ننداں ء د لجم ء پُر تاہیریں گین ء بہ کشتاں۔

بلے اناں، چوش بے گوش ءے انگت شر ترانت کہ من ہما بلی گراباں کہ زمین
 ء ننگ ء واست ء بلی پٹ ء سر بر ء پر توگ ء انت۔ من ننگ لوٹاں بلے چہ بلی پٹ ء
 گر ء داری بُجاہ (کنٹرول ٹاور) ء موسم ء گئیگی ء سبب ء رضا دیگ ء نہ ان۔ من پر توگ
 ء بند کناں، یک دیے ء ر ہادگ باں، من ہما زمین ء سرا کہ ایر آہگ لوٹ ات، آنوں
 پُشت ء پُشت کپان انت۔۔۔ باز براں انچوش بوتگ۔

من زانت کہ منی بحت ء تالہ ء جہل ء ڈاک ء ڈلیں زمین ء سرا ایر کپگ ء
 ننگ نیست، منی پاد ء قدمانی بحت ء جہلگ ء برزگ ء گٹ ء بواریں زمین ء سرا تا ء
 تیلانک ورگ ء دیمار وگ کپتگ۔ منی چم، جبر زمین ء سرا نوک نوکیں جاگہانی شوہاز
 ء چہ نہ چُٹ انت ء دل ء بحت ء تالہ ہمیش انت کہ آہر دمان نوک ء تاجگ تریں شعر
 ء صوت پر بندان بہ بیت۔

ہما دہقان ء وڑ ء کہ وتی سرا گوزوکیں جمر ء پٹہ ء نگا ہے چاریت یا کہ کونجانی
 قطار ء چاریت ء وتی بالاد ء وشنود کنت ء پداگوں وتی زرنگیں دستاں ننگار ء گپت ء کار
 ء مشکول بیت، من اوں وتی کپتیں شعر ء سرجم کنگ ء کار ء گوں دلگوش باں۔

جی ہو! من وتی شاعری ء ہر چنت آزمان ء ہم قدر چامہ لیکاں، شاعری منی
 واست ء منی ڈگار انت، ننگار ء کیر ء ودارگیں ء ڈگار ء گزان ء تُرندیں کارانی۔ تاں
 انوک ء من ردانک ء پڑ ء گام ء جند نہ جتگ ات۔ یک روچے من ء کاگدے سر بوت۔
 لفافہ ء انچیں تاکبندے ء شو نکارے کلواہ ات کہ من شریں وڑے ء آئی ء عزت ء کناں،
 بلے بل ایشی ء بگر آئی ء، بزاں ہے شو نکار ء جندوت منی بلاہیں منوگرے۔ شو نکار ء
 نمدی ء بندات گوں ہما لبز ء کتگ ات، آچوش ات ”شرف مندیں رسول“ راستیں
 حبر ہمیش انت کہ اے شرف ء عزت شاہیگان ات۔

نمدی پچ کت، گڑا انچو مزن ات گو شیدگاں نمدی ءے نہ انت کا نیگر ء انچیں
 پوسے کہ کوہستگ ء مردے پہ حُشک کنگ ءوتی بانانی سراتاپ ء دینت۔ وهدے من
 نمدی ء وانگ ء اتاں، گڑا آئی ء تاک انچو کپر کپر ء ات انت چوشکہ کا نیگر ء حُشکیں
 پوسے کہ آئی ء جہل ء بان ء برگ ء واست ء پتہا ءے، اگاں کمی ات گڑا بس پوسے ء
 ترند ء نہ وشیں بوہ ء۔ ہے پیم نمدی ء بیچ ء بوہ نہ کت۔

شرف مندیں شو نکار ء نیہستگ ات ”ما فیصلہ کتگ کہ تاکبند ء آؤ کیں لہتیں
 تاکاں داغستان ء سوہنی، جو انیں ء ہمک روچی شریں کارانی رپورٹ ءے شنگ بہ کنناں۔
 مئے واہگ انت کہ ایشی ء مئے لس پوریا گریں مردین ء زابلوانی قِصہ مان بہ بیت، آہانی
 بے مَلّیں جہد ء کوشست ء واہگانی قِصہ، تئی کوہستانی وطن ء رُژنائیں ”باندات“ ء آئی
 ء قرنیگیں ریتانی پجیگ ء آئی ء درپشنا کیں ”مرچیگ“ ء بابت ء باوست بہ بیت، ماے
 فیصلہ اوں کتگ کہ اے بُنگپ ء چہ تو شر تر دگہ کس نبشتہ کت نہ کنت۔ پشت کپت اے
 گپ کہ اے بُنگپ چوں زورگ بہ بیت، درشان ء واست ء کجام تہر کار مرز بہ بیت،
 اے بابت ء مستر تووت ءے، آزمانک بہ نہیں، نبشتانک بہ نہیں، خاکہ جوڑ بہ کن یا
 کسانیں دپتر ء نوٹ۔ اگاں نبشتانک گال سنج کتگیں نہہ دہ تاک بہ بیت گڑا جوآن انت
 ء ہر وڑ ء اے داں بیست، بیست ء بیچ روچ ء مارا سر بہ بیت۔ ماچہ تو کمک ء اُمیت کشیں۔
 ء چہ پیسر ء تئی منت واریں۔“

یک وهدے بوتگ کہ جنک بید ء آہانی جُست ء رضاء آروس داتگ انت، آبس
 حال داتگ انت کہ دُرستیں گپ ء جبر ٹہینتگ انت ء نوں تر افلانی ء چک فلانی ء گوں
 زند گوازینگی انت، بلے آوہداں ہم کسے ء اے توکل نہ بوتگ کہ بچکیں چک ء آروس ء
 گپاں بہ ٹہینیت ء آئی ء دپی جُست ءے مہ کنت۔ مردم نام گر انت کہ گیدا تلی، میتگ
 ء یک مردے ء انچو کتگ، گڑا اے شرف داریں شو نکار زاناں کو ہتگی میتگ ”گیدا تلی“

ء مردم انت؟ آئی ءومنی دُرستیں جبر ٹھینتگ انت۔ بلے زاناں من اے فیصلہ کتگ کہ
 وتی داغستان ء قصہ ء نہہ تاک ء سرجم کناں، آ اول پدا بیست روچ ء اندر اندر ء؟
 من ء بد اتک ء زہر ء زہر اے مندی ہر چنت دست رس ات چہ وت دُورمان
 بُرات۔ لہتیں روچ ء پد منی ٹیلیفون ء گھنٹی ء انچو توار پہ توار ات، کشیگاں ٹیلیفونے نہ
 انت نکینک ء کہ ہیک ء پد کُڑ اسک کُڑ اسک کنان وتی سوب مندی ء جار ء جنگ ء
 انت۔ چہ تاکبند ء کارگس ء ٹیلیفون ء ات انت۔

”ہیلور سول! ترا مئے کاگد دست کپت؟“

”جی ہو۔ دست کپتگ۔“

”گُڑ انبشتانک ء حالاں پہ دئے؟“

”بچار۔۔۔۔۔ تو منی دزگٹسانی حال ء سر پدئے۔۔۔۔۔ گپ اے وڑ انت کہ
 من ء وار نہ بوتگ۔“

”بچار رسول! تو مارا چور ددات نہ کن ء۔ مئے وہ لکھ تاک شنگ بیت ء ایسی
 ء درملاں اول واننت، اگاں تو پکائی ء چودزگٹ ء گُڑ اما کیے تئی کر ء دیم دئیں۔ تو بس چو
 ش بہ کن وتی خیال ء لیکھاں ء کمو سرجمیں احوالے بہ دئے، پش کپتگیں کاراں آوت
 کنت۔ آئی ء جوڑ کتگیں سیاہگ ء چمے بہ جن، ہرچ مٹ ء بدلی ء کنگی بیت بہ کن ء پدا
 وتی دسنام ء بہ جن، مارا تئی نام بس انت۔“

”ہما کہ مہمان ء گندگ ء شادان نہ بیت، آئی ء دوا ہوش چوپ کنگ انت۔
 اگاں مہمان ء گندگ ء گوں کسے ء مورک مجیت، گُڑ احد انت کہ آئی ء کرآپہ نیکیں
 سوبے ء دیگ ء کماشے پشت مہ کپات، ناکہ پہ آہانی گوشدارگ ء عمل کنگ ء واست ء آ
 وت زندگ بہ مان انت، مئے کر ء مہمان ء سک باز عزت ء شرف کنگ بیت۔ بلے پہ
 حدائیگی منی کر ء دگہ سالیخا لوف ء دیم مہ دئے (آوار زبان ء وہدے گوئیگی بیت کہ

کارگیگ انت گڑا پرے جبر ہے شبین کار مرز بیت کہ ”پورہ سالیخا لوف ۽ دمبرورگ ۽ وڑ ۽“ من بید ۽ آئی ۽ دمبرورگ ۽ تاراں ترندکت کنناں، وتی قدح ۽ دستگ ۽ پرکت کنناں۔ اگاں منی پُشت لچک دیگ ۽ بہ بیت گڑا چہ من گیشتر کئے زانت کہ کجام جاگہ ۽ کچینگ ۽ تاہیر ر سیت۔“

پداگپ ہلاس بوت، من ماہے ۽ موکل گپت ۽ دیم پہ وتی بُندری میتگ سدا ۽ شتاں۔

اے منی میتگ سدا انت۔ ہفتاد گر میں چُلانی میتگ۔ چہ ہفتاد دوت کشتاں چستیں دوت کو ہستگی دگ ۽ صفاہیں آزمان ۽ شاہیگانی ۽ شنگ بوآن انت۔ سیہ چکلیں زمین ۽ سرا اسپیتیں لوگانی سر مک انت ۽ اوشاتگ انت۔ میتگ ۽ دُن اسپیتیں لوگانی دیما داں دُور دُور ۽ سر سبز ۽ میزریں پٹ ۽ ڈگار انت۔ میتگ ۽ پُشتی نیمگ ۽ کوہانی حصارے، آئی ۽ حاکی رنگیں دُومگ میتگ ۽ پُشتی نیمگ ۽ انچودر انت، گوش ۽ بانے ۽ سراکسانیں چُکانی ٹولی ۽ مچ انت ۽ پیڑ گاہ ۽ آروسے ۽ تماشہ ۽ چارگ ۽ انت۔

میتگ ۽ رسگ ۽ گوں من پت ۽ یک نمدی ۽ درکت کہ آئی ۽ ماسکو ۽ اولی رند ۽ تر ۽ تاب ۽ وہد ۽ لوگ ۽ دیم داتگ ات، منی پت ۽ نبشتانک ۽ گوشانک ۽ سنگین تہی ۽ تزن ۽ انچیں ہوار سواری ۽ بوتگ کہ دوینانی نیام ۽ فرق ۽ پیر کنگ گزان بوتگ، بلے حیر ماسکو ۽ گندگ ۽ آہبکہ ۽ حیران بوتگ۔ آئی ۽ نبشتہ کتگ:

”انچو گمان بیت کہ ماسکو ۽ پہ کنور ۽ کار ۽ کس چُلّاں آس روک نہ کنت پرچاکہ من نہ اد ۽ زالبولے لوگ ۽ دیوالاں سکن پچینگ ۽ دیستگ ۽ نا کہ لوگانی سرا چوشین دوتے چست بوتگ ۽ دیستگ کہ آچو ابوطالب ۽ بلاہیں پاپاخ کُلاہ ۽ وڑ ۽ انت۔ اد ۽ من آ بلاہیں بیلڑ ہم نہ دیست کہ ماتوی لوگانی سر ۽ حاکاں بیلڑ کنیں ۽ واینیں۔ لوگانی سرا کہدان اول گندگ نہ بوت، گپ ایش انت کہ اگاں اد ۽ کہاں تاپ ۽ نہ دینت ۽ حُشک

اش نہ کن انت، گڑا د لو تاں پہ چے کدیم کن انت؟ ادء من یک چو شین زالبولے نہ دیست کہ کاہے سرء بہ بیت ء دیم پہ لوگ ء رَوَگ ء بہ بیت۔ نہ من ادء نل ء تو اراشکتگ نئیکہ دمبورگ ء۔ انچو گمان بیت کہ ادء مردم آروس نہ کن انت یا جم ء جوش ء گو مانہ کن انت۔

” اے عجیبیں شہر ء دگانی سرا من داں دُور دُور ء ترا تگاں، بلے منی چم پہ یک گرانڈے ء نہ کپتگ انت۔ جست نوں ایش انت کہ وہدے ماسکو ء جہمننداں مہمانے پانگ بہ بیت، گڑا آئی ء شرف ء چو نین دلوتے گُش انت؟ اگاں گرانڈے نہ کش انت، گڑا وتی دو سنتیگیں مردم ء کجام ور ء شرف بخش انت؟ اناں، من ء اے زندر ہندمان نیت، من لوگ ء واتر کنگ لوٹاں، وتی میتگ سدا ء واتر بوتگ لوٹاں، اود ء وتی لوگبانک ء کر ء سیرک جتگیں تامداریں ’خنکالی (گوشت ء پُریں سموسہ) پچگ ء لوٹ ء طلب ء کناں، دانکہ دل ء سیر ء بہ وراں۔“

پت ء وہدے ماسکو ء وتی میتگ ء کش ماں کش ء اوشارینت، گڑا آئی ء دگے بازیں کمی ء مارات۔ ماسکو ء دیوالانی سرا سکنان لچگ ء حُشک بوتگ ء نہ گندگ ء اہکی ء درشان الم آئی ء تزن ء پچندی تب ء درشان انت، بلے آئی ء چوش نبشتہ کتگ کہ من ء وتی کسانیں میتگ چہ اے جگہیں شہر ء دوست تر بیت، گڑا اود ء تب پہک گران ء سنگین انت۔ آئی ء وتی میتگ سدا ء گوں مہر بوتگ ء زمین ء سر ء دُر ستیں مز نین شہرانی بدل، چہ اود ء در آہگ ء تیار نہ بوتگ۔

منی دو سنتیگیں سدا! من چہ ہماشاہیگانیں دنیا ء پر تیتگ ء پر تو اتگاں، کہ ماں آئی ء منی پت ء بازیں ”نزوری“ ء دیستگ ات۔ من سر جمیں دنیا ء ترا تگاں ء بازیں چیزے دیستگ ء چہ گل ء وانگ بوتگاں۔ وتی چاریں آتراپاں تالانیں حُسن ء ڈولداری ء منی چم چہ اہکی ء در گڑیتگ انت، بلے پہ دلجمی ء اہکی وتی چم یک چیزے ء سک نہ بوتگ

انت۔ چیا کہ یکے چہ دومی ء شرت ترین مند ر ء یکے چہ دومی ء دلکش ترین رنگ ء صورت منی چمانی دیما شتگ ء اتلگ، بلے ہر سہت ء دمان من پرے جبر ء جزمان کہ باند اچد ء شرت ر ء ڈولداریں ندارگ ء رنگ ء صورت گندگ بیت۔۔۔ پر چا کہ دنیا سک مز ن انت۔

من چہ ہندوستان ء مندر اں، مصر ء اہر امان، اٹلی ء ماٹریاں پہلی لوٹاں امریکہ ء شہ دگ، پیرس ء باغ ء باغچہاں، برطانیہ ء پارک ء سوئٹزر لینڈ ء کوہاں پہلی لوٹاں۔ پولینڈ، جاپان ء روم ء مہگو نگلیں جنیناں! من ء پہل بہ کن ات۔ من چہ شتا درستانی ڈولدار ی ء سان زرتگ، بلے ہجر چوش نہ بوتگ کہ شتے گندگ ء منی دل ء دریک دریک کتگ۔ اگاں پہ دمانے منی ”نبض“ ء توند تر جنگ بلے چو ہم اناں کہ منی نک حُشک بوتگ، یا پہ دمانے ء منی سر ء سار بر گشتگ۔

بلے و ہدے من، کوہ ء برز ء بالائیں ڈونگ ء ٹلانی در نیام ء وتی میتگ ء ہفتادیں لوگاں چاراں، گڑا پر چا چو بیت کہ منی دل سک دریک دریک کنت، پہنات تیر ک جنت، چم سیاہی کار انت، من ء سر ترگ گپت، گوشیکاں من ء اسرا لے ء گپتگ یا من ہمنچو وار تگ کہ نوں ہوش ہم برگشتگ؟

زاناں ایشی ء مطلب ہمیش انت کہ داغستان ء اے کسانیں میتگ چہ ونیس، قاہرہ ء کلکتہ ء وڑیں شہراں ڈولدار تر انت؟ یا کہ ہما آوار جنگ کہ آئی ء سرے دار سر ء کوہی کشکے گپتگ ء رَوگ ء انت، من ءے گنداں، آزاناں چہ اسکینڈ نیویا ء وش قد ء طلاہ میدیں جنکاں چہ ڈولدار تر انت؟

سدا! من تی ڈگاراں تزاں ء سہب ء سارتیں نمب منی دمبر دہیں پاداں شود انت۔ من چہ گہہ کوراں چم نہ شوداں بلکیں ہمود ء شوداں کہ چوداں چمگ بُجیت، مردم گوشنت تَن کہ گپت ہمود ء آپ بہ ور کہ چمود ء چمگ چہ زمین ء بُجیت۔ مردم چو ہم

گوشت ووت پت ۽ جند ۽ مدام نام گپنگ کہ انسان بس دونوتاں سر ۽ جہل بہ کنت،
 تچو کیں چنگ ۽ تثن ۽ پروشگ ۽ یا شاہے ۽ سرا پلے ۽ سنگ ۽ دمان ۽، سدا! تو منی چنگ
 ۽، من تی سرا جہل باں ۽ چہ تی ڈولداریاں وتی تثن ۽ ہلا ہوش ۽ پزوشاں۔
 من یک کسانیں جُپے گنداں ۽ آئی ۽ سرا یک تہار دیمیں نقش یا ساہگے ۽ گمان
 بیت۔ اے منی جند انت، سی سال پیسر ۽ رسول۔ من جُپ ۽ ۽ سرا نشنگ ۽
 میہڑے ۽ پانگاں، پاپاخ کلاہے منی سر ۽ انت، ذرا جیں دزلتے دست ۽ انت ۽ پادچہ حاک
 ۽ بارنت۔

من یک کسانیں کَشکے گنداں ۽ کَشک ۽ ہما ساہگ کہ ظاہر بیت، آہم منی جند ۽
 ساہگ انت۔ اے منی جند انت، سی سال پیسر ۽ رسول۔ من نزدیک گور ۽ میتگے ۽
 رَوگاہاں، بلکیں پت ۽ پہ کارے ۽ دیم داتگ۔
 گام پہ گام منی گوں وتی جند ۽ گند ۽ نند بیت، گوں وتی کسانیاں ۽، آہہاراں، بشام
 ۽ موسم ۽، پلان ۽ تاک چنڈ ۽ ہرنیمگ ۽ شنگ ۽ تالانیں تاکاں کہ گوں ایشاں منی کسانیاں ۽
 یات ۽ تزانگ بندوک انت۔

من گداں کشان ۽ یک آپشارے ۽ چیر ۽ اوشتاں۔ چہ کوہ ۽ جُپ ۽ ایر
 رچو کیں آپ ہشت جاگہ بیت ۽ دیمتر ۽ پدا یکجاگہ بیت، پدا سدیت ۽ پدا ہوار بیت،
 آپشار ۽ دزوشم ۽ بیت ۽ وتی دُر ستیں بُمالاں منی کوپگ، بردست ۽ سر ۽ مان ر بچیت، منی
 اے سارتیں آپشار ۽ دیما پیرس ۽ پیلاس رائل ہوٹل ۽ جان شودگی انچوش انت چوشک
 پلاسٹک ۽ لیبو کے۔

یک گہہ کورے ۽ آپ جُپانی نیام ۽ تلاوگے ۽ دزوشم ۽ یکجاگہ انت، اے آپ
 روچ ۽ گرم تریت۔ منی اے کوہستگی جان شودگی ۽ دیمالندن ۽ میٹر و پول ہوٹل ۽ سبز

رنگیں جان شودی ٹب، چو ہما تڑشت ۽ پیمانہ کہ پہ دست ۽ دیم ۽ شودگ ۽ کار مرزکن
انتے۔

مزن مز نیں شہرانی دگانی سراترگ منی دلدو ستیں شنگے، بلے پنچ شش رند
۽ تر ۽ تاب ۽ پد شوق ۽ اے آس تسیت، شہر ۽ درامدی ہلاس بیت ۽ دل نہ گو شیت تر ۽
تاب بہ کن۔ بلے اینگو وتی میتگ ۽ کسان کسانیں دگاں من ہزاراں رند دیکھا ہاں، بلے
دم برگ ۽ نام ۽ نہ زاناں ۽ نا کہ تر ۽ تاب ۽ واہگ اول چہ دل ۽ کم تریتگ۔

اے رندی میتگ ۽ من لوگ پہ لوگ بوتگاں، من ہر یک چلتے ۽ سرا
شنگاں، اود ۽ آس روک بوتگ شر ۽ یا آس ۽ جاگہ کورہیں اشکراں کپتگ، یا پرائی چیریں
بُن آس اول مرتگ انت۔ اے درستانی سرا من وتی سر جہل کتگ کہ آہانی سر انوں وہد
۽ سار تیں پُر رتگ ات انت۔

من ہما گوانزگانی کر ۽ اوشتا تگاں کہ ماں آہاں کوہ ۽ دگ ۽ باندات، بزاں
بچک ۽ جنکیں چکانی دزو شم ۽ واب ات انت، لہتیں گوانزگ ہورک ات، بلے انگت
مردمی بدن ۽ بوہ اش مان ات، لہتیں انچین ات انت کہ ماں آہاں ایریں کمبل ۽ سر جاہ
کوہن تریتگ ات انت۔

وہدے من اے گوانزگانی کر ۽ اوشتا تگاں، گڑا من ۽ انچو گمان بوتگ کہ منی
جند انت ماں ایشاں وپتگ ۽ تنی وہدی منی زند ۽ سفر بندات نہ بوتگ، کوہی کسانیں
کشک، روس ۽ پزاه ۽ شاہیگانیں شہ دگ ۽ در ملکانی دگ ۽ بالی پٹ تنیکہ نہ بوتگیں حبر
انت۔

من گوانزگانی دیما سر جہل گت ۽ چکان ۽ لولی دات ۽ داں ہما وہد ۽ لولی دات
دانکہ آ منی تچک ۽ سادگیں صوتانی گوشدارگ ۽ گوں واب نہ کپت انت۔

من سدا ۽ قبرستان ۽ شُنگاڻ، هما کو هنين قبر که آهاني سراکاه رستگ آهاني کش
 ۽ من نوک نوکين قبر ديست که انگت آهاني حاڪاني و شبو هلاس نہ ات۔
 من هما لوگاں سر جهل کنگ ۽ نشتگاں کہ اود ۽ ميٽ ۽ ششت ۽ شود ۽ سر کپتگ
 انت ۽ آروساني موسم ۽ ناچ ۽ سُهبتاں گون بوتگاں۔ من باز انچين قصہ ۽ داستان اشکتگ
 کہ پمن يکپارگی نوک بوتگ انت، بازيں انچين بوتگ انت کہ من پيسر ۽ اشکتگ انت،
 بلے شمو شتگ انت ۽ نون آڀدا يادداشت ۽ جهلانک ۽ در اتلگ ۽ دل ۽ اتلگ انت۔۔

هر چيز که نوک ات آ من چم ۽ وت ديست کت، هر چي که کو هن ات من چه
 دگراني دپ ۽ اشکت ۽ ترانگ ۽ کپتاں، مني ترانگاني نقش يک مز نين چنچلک ۽ مانچلکے
 ۽ پتا تگين رنگ په رنگين بندريکاني رنگ ۽ ات انت۔ پدامني چماني ديماهاڙ ولد اريں گالي ۽
 رنگ ظاهر بوت که آچرے بندريکاني کمک ۽ گوپتگ ات انت۔

که داں زیک ۽ مني مارشت ۽ ديديوکاں سمانيست ات،

يله چر گوست پُرس کود کين زنداناگت

نيليس ديديوکان مني امروز ۽ رنگ مٹاينت

کساني ناشرياني گوشے نون قصبے گوست ۽

که نون زرتگ ردوم مارشت ۽ بالاد ۽

که تب لوٹ ۽ کنان انت نون مني سنگينين مهراني

انگت سهرکت انچش منا آنيليس ديديوکاں

که کساني ناشرياني پدارا ستيگين بارگيے

هو! من يک عشقي شعر نبيسگاهاں که انگت سرجم نہ انت۔ ايشي ۽ سرحال انت

عاشق ۽ مہگونگ۔ ايشي ۽ عاشق مناں ۽ باجن هماجنک کہ من ۽ گون آئي ۽ مهر انت۔ من ۽

اے شعر ۽ سرجم کنگ ۽ دلگوش گور کنگي انت، بلے ناگت ۽ من ۽ انچو گمان بيت کہ

گوشے انوں ہے دمان ء اشتاپی ”تارے“ کیت ء رَسیت، من ء اے درست یلہ کنگی
 ء پھ مچگ دیم پھ بالی پٹ ء رَوگی انت۔

یا چوشیں گپے بیت کہ کو ہستی مینگے ء زالبولے سہب ء مہلہ آس ء روک
 کنگ ء انت۔ شپ ء سر آمدیں ورگ لوگ ء کلبیں مردماں بس بنت ء آہے ورگانی گرم
 کنگ ء دلمانگ انت۔ ناگت ء مہمانے کیت، آئی ء ہے لوہیگ ایر گینگئی انت کہ ایشی ء
 شپ ء سر آمدیں ورگاں گرم کنگ ء ات، نون آئی ء دگہ ورگ گز ادگی انت۔

یا گز اچوش بیت کہ سالونک، سنگت ء مردماں چپ ء چاگرد کتگ ء نشتنگ
 انت، بلے آناگت ء پادکا ننت، لہتیں کماش لوگ ء پترتگ آہاں جاگہ دیگ الہی انت۔
 یا اے وڑ بیت کہ وتاکے ء کماش نشتنگ انت ء کسانیں چک ہمود ء لیب ء بہ
 بنت۔ ناگت ء کسانیں چک اش چہ وتاک ء درکتگ انت پرچاکہ کماشاں، لہتیں اہوتی
 گپ ء شور ء بنا کنگی انت۔

من ء گیشتر گمان بیت کہ من یک شکاری، مید یا بور سواریاں۔ من حیا لاں
 شکار کناں، آہاں ماہیگ ء وڑ ء گز اں، اپس ء وڑ ء آہاں زین کناں ء چابک جناں، برے
 برے اے مارشت پہک دگہ دزوشے ء بیت ء من ء انچو گمان بیت کہ منی جند یک
 آسکے، ماہیگے یا افسے ء اے منی حیا لاں ء مارشت انت کہ شکاری ء وڑ ء منی پد ء کپتنگ
 انت، من ء گرگ ء انت، منی پشت ء نندگ ء انت ء منی واگ اش ترند ء ترندداشتگ۔
 جی ہو! حیا لاں ء مارشت ہم کو ہستی دمگاں سلانہ جتگیں مہمان ء وڑ ء انت، کہ
 نہ کسے آہاں سلانہ جنت ء ناکہ کسے آہانی آہگ ء حال ء چہ پیسر ء سر پد بیت ء آوکیں
 مہمان ء دیمانہ وت ء چیر دیگ بیت ء ناکہ مچگ۔

مئے کو ہستی دمگاں مہمانانی نیام ء دگہ فرق ء پیسر نہ کن انت، مہمان بس مہمان
 انت، نہ حاصل ء ناکہ ناس۔ نہ مستر، ناکہ کمتر۔ انچنائیں مہمان اول پھ مابستارے داریت

بس ہمیشہ کہ آمہمانے۔ ماوتی انچنائیں مہمانے ء شرفدار تر ء کماش تریں مہمان جل ء چہ
گیشتر عزت ء شرف ء حقدار لیکیں۔ ماہجر بوتی مہمان ء جست نہ کنیں کہ آچہ کجا پیدا ک
انت، بس لوگ ء دپ ء وش اتک ء کنیں، آئی ء را آس ء سراسر تریں جا گہے ء چہ
درستاں نرم تریں بزم ء سمرانادینیں۔

کوہسنگاں مہمان مدام ناگت ء کامنت ء پانگ بنت، بلے، ہجر آناگمانی نہ بنت،
ہجر چوش نہ بیت کہ مہمان بیامنٹ ء ماپر آہانی وش اتک ء ساڑی مہ ہیں، پرچا کہ مادام،
ہر روج، ساعت ء کترہ پر آہاں وداریک انت۔

اے کتاب ء خیال اوں منی دل ء انچواتلگ چوشک کوہسنگاں مہمان کامنت۔
یااے وڑبیت کہ تئی کر ء حاصیں کارے نہ بیت، پرے جبر ء چارگ ء کہ باریں
ساز ء جندشر انت یا حراب، تو آئی ء جہل ء ایر کچج ء ءوت سراوت سُر ء ساز کن ء،
پداصوتے تئی دل ء کیت، جنگ ء بندات بے ء تو جخان بے ء اے جبر ء دل ء نہ مارے کہ
شپ شتگ ء روج بوگی انت۔

یاچوش گوشتگ بہ بیت کہ ورنہ ہے پہ انچائیں کارے ء نزیک ء میتگے ء شتگ، بلے
واتر کہ بوتگ گڑا جنین ء بانورے کتگ ء ا پس ء سراگوں وت آؤرتگ ء گوں۔
گڑا شرف مندیں شو نکار! تئی گپ سر ء چماں، من زوت داغستان ء بابت
کتا بے نیسیگ بندات کناں۔ بلے اگاں من تئی دا تگیں و ہد ء سرجم کت نہ کت، گڑا من
ء پہل بہ کن، پرچا کہ من ء بازیں را ہے ء گوزگ لو طیت ء تو چووزانے کہ مئے کوہسنگانی
راہ چوں تک انت ء جہلگ ء بزرگ انت ہم۔ دُورچہ سک دور ء منی کوہ چونہ تزا شتگیں
شدر ء درپشگ ء انت۔ منی سُبک گامیں ا پس ء راشاہیگانیں پٹئے درکار انت ء آہما تنکیں
گٹ ء گر ء روگ ء سا جونہ انت کہ تو آئی ء نام کپتگ۔

من وتی داغستان ء تئی داتگیں نہہ ء دہ تا کاں جاگہ دات نہ کنناں۔ اے عرض
 ء اوں کنناں کہ ”سوب مندی، کارپد ء، ہمکر وچی نیں حذمتانی داستانی “نبیسگ” لس
 پوریاگریں زالبول ء مردینانی قصہ “ آہانی بے ملیں جہد ء واہگانی قصہ ء “نبیسگ” بیت یا
 وتی کوہستگی وطن ء رُژنائیں باندات، آئی ء قرنیگیں ربیتانی “ نام ء گرگ بیت ء پدایش
 کہ ”آئی ء درپشناکیں مرچیک “ ء سر ازور دیگ۔ اے منی وسی کارے نہ انت۔ منی
 نازرکیں قلم چوشیں بلاہیں بارچست گت نہ کنت، آئی ء ند ء سر ء سیاہی ء یکیں تر مپ
 ء اینچو جان مان نیست کہ آسر ریچیں کور ء کہہ کوراں، دائم تجوکیں آپشاراں، دنیا ء
 عاقبت یا یک مردم ء باندات ء وتی اندر ء جاگہ دات بہ کنت۔

مُرگ اگاں مزن بہ بیت، آئی ء گیشتر خون مان بیت، کسان بہ بیت گڑا خون
 ئے مکر بنت۔ خون ء کساس مُرگ ء کد ء بالاد ء سر انت۔
 گوش انت کہ یکے ء نیبگ وارنگ ء گڈگ مان بُریتگ، قدرت ء آیک آسکے
 ء سر ء لگیتگ ء آئی ء سر ء ڈولد اریں کانٹ رُستگ۔

چوش ہم گوش انت کہ اگاں شپ مہ بُوتیں، گڑاروچ ء رژن ودی نہ بوتگ

ات۔

ء اے وڑ ہم گوشتگ اش:

” وکاب! تو کجا ودی بوتگ ءے؟“

” یک تنکیں گرے ء۔“

” وکاب! تو کجا بال کنگ ءے؟“

” پراہ ء شاہیگانیں آزمانے ء۔“

چیز کے اے کتاب ء مول ء مراد ء نام ء بابت ء

وہد پہ و ہد من دیوان ء مر آشنائی مستاگی دیاں، بلے منی تو ار ء سر ء چٹ گرگ ء
بر مش مان بوت کنت۔

(یک گڑیا لے ء سر ء نبشتہ میں دانک)

ایسی ء پت دل پہک ء دلاورے بوتگ ء اے اوں مز ن بیت دل پہک
ء دلاورے بیت، اے چک پت ء نام ء چیدگ نہ کنت، آئی ء پت ء ز ہم دیوال ء دیما
ڈرتلگ ء پت ء کار پدانی لولیاں جنگ ء انت۔
(گوانزگے ء سر ء نبشتگ)

کوہستگان نشتگیں مردماں دو چیز چہ ہر چیز ء دوست ترانت، وتی پاپاخ کلاہ ء وتی
نام۔ پاپاخ ء شرف ء ہما پشت گیحیت، کہ آئی ء سرے پر بہ بیت ء نام ء پردگ ء ہما کنت
کہ آئی ء دل ء اشکری بزانزے مان بہ بیت۔

مئے کسانیں لوگ ء سرا تیرانی نشان پر۔ اے ہما و تاسانی تیرانی نشان انت کہ
منی پت ء سنگتاں کش ء کر ء کوہانی سرا نشتگیں وکاباں مستاگی دیگ ء واست ء جنگ انت
کہ شمارا دگہ براتے بوتگ، داغستان ء وکاباں دگہ وکابے پر بوتگ۔

وتاس ء آس دیگ یا تیر ء جنگ ء بچکیں چک و ودی نہ بیت، بلے اے مئے
دودے کہ بچکے بیت، گڑا تیرے و آس دیگ بہ بیت۔

پتہ سنکتے منی ودی بوتگہ شرف دورندہ تیر جنگ، اولی تیرے لوگہ سراجتگ،
 اے منی ودی بوتگہ جار بوتگہ دومی تیر منی نامہ بندگہ و ہدہ جنگ اش۔
 منی ماتہ گوں من نام گپتگ کہ منی نام چوں بستگ۔ من، منے لوگہ سیمی
 چک اتاں، یک جنگہ است ات کہ منی گہارات۔ بلے اے گپہ بچکیں چکانی بابتہ
 بوتگہ انت۔

منے لوگہ ودی بوتگیں اولی بچکیں چکہ نام مہلوکہ چہ پیسہ زانتگ ات
 پرچاکہ دودہ پدہ آئیہ پیرکہ نامہ پرکنگی ات، منے میتگہ دُرتیں مردماں اے جبر
 زانتگ اتہ درستاں گوشتگ ات کہ حمزہ لوگہ زوت دگہ محمدے کئیت۔
 منے پیرکہ لوگہ پوٹھیہ کچکاں ابیدہ جبر دگہ دلت نہ پترتگ، آئیہ پہ قضا
 کمبل کار مرزکتگہ ”آپ چڈی“ و نامہ نہ اشکتگہ۔ دنیاہ ہچ ڈاکٹر پرے جبرہ پھر نہ
 بندیت کہ، جبر آئیہ راتگہ چاریتگ، آئیہ دپہ چاریتگ، آئیہ ”نبض“ہ
 شوہازتگ، آئیہ رادزاجیں گین کتگہ پر ماتگہ، یا آئیہ بدن چارہ تپاس کتگہ۔ منے
 میتگہ کسہ آئیہ بوتنہ مرگہ پٹاکیں ماہہ سال نہ زانتگ انت۔ پہ منی پتہ نامہ
 دپ کنگہ اگاں عربیہ نبیس اتگیں کاگدہ سرا بیسہ کنگہ بہ بیت گڑا گوشت کنہ
 منی پیرکہ محمدہ کمو عربی زانتگ۔ اے پیرکہ نامہ بوتگہ کہ منی پتہ مستریں چکہ،
 منی مستریں براتہ بندگہ بوتگہ۔

پتہ ایک ناکوئے ہم بوتگہ کہ آمنی دومی مستریں براتہ ودی بوتگہ کمو
 پیسہ بیران بوتگہ، آئیہ نامہ خیلچی بوتگہ۔

وہدے منی مستریں براتہ رند منہ دگہ براتے بوتماں، گڑا میتگہ مردم
 گلہ بال بوتگہ انت، درستاں گوشتگہ، ایش انت، دومی خیلچی اتگہ، منے خیلچی دوہر
 زندگہ بوت۔ اگاں اے لوگہ سرا گراگہ نندیت، گڑا نیکہ پالیہ ببات، دگہ

مصیبت ۽ جنجالے مہ بات۔ انچوشکھ ہمائی ۽ نام ۽ بندگ ۽ انت، حد انت اے چک مزن
 بہ بیت، چو ہمائی ۽ نیک ۽ نگہتے بہ بیت۔“

بلے داں منی بُو تن ۽ وهد ۽ چوشیں یک نامے پشت نہ کپتنگ ات، کہ من ۽
 بندگ بوتیں۔ آزمانگ ۽ ناپت ۽ دگہ سیاد ۽ وارثے یاسنگتے بیران بوتگ ات، ناکہ دُوریں
 ڈیہہ ۽ ۽ شنگ ۽ بیگوواہ بوتگ ات، کہ آئی ۽ نام اش من ۽ بستین ۽ من آنام ۽ شرف
 ۽ بر جاہ بہ داشتیں۔

وهدے من ودی بوتان گڑا منی پت ۽ میتگ ۽ دُرتیں کماش دعوت دات
 انت، دانکہ یک جاگہ بہ بنت ۽ من ۽ نامے بہ بند انت۔ دُرتیں مردم اتلگ انت ۽ انچو
 دلجم ۽ سنگینی ۽ نشنگ انت، گوشیدگاں ملکہ ۽ عاقبت ۽ فیصلہ ۽ کنگ ۽ انت۔ ہر یکے ۽ رابلخار ۽
 گمبارانی جوڑ کتگیں مزنیں قدح دست ۽ بوتگ، دُرتیں قدح چہ گج ۽ کپیں بوزاء سر رتیج
 ات انت، تہنایک مردے ۽ دست ہو رک ات، آیتگ ۽ چہ دُرتساں پیر تریں کماش
 ات، آئی ۽ سر ۽ سمجھیں مود ۽ ریش اسپیت ات انت ۽ دیم ۽ چو پیغمبرانی وڑ ۽ جڑ گ
 ۽ ات۔

پداچہ کش ۽ بان ۽ منی مات توک ۽ پترتگ ۽ من ۽ ہما کماش ۽ دست ۽ داتگ
 ۽۔ اے دیما من کماش ۽ کٹ ۽ گریوگ ۽ بوتگاں ۽ دومی نیمگ ۽ منی مات آئی ۽
 گوشگ ۽ بوتگ:

” شرف مندیں واجہ! تو مئے آروس ۽ صوت جتگ، برے پندور دست
 ۽ کتگ ۽ برے دمبورگ۔ تئی صوت سک وش بوتگ انت۔ نون کہ منی چک تئی دستانی
 دل ۽ انت، نون تو چو نیں صوتے سوغات کن ۽؟“

نگہتیں بی بی! ماتے ۽ حساب ۽ نون تو ایشی ۽ گوانزگ ۽ چول دیئے ۽ صوت
 ۽ گوشدار انین ۽، پدا مرگ ایشی ۽ صوت گوشدار انین انت، چو و اے چہ زہم ۽

تیراں صوت ایشنت، بلے ایشی ء درستاں شترتیں صوت، ایشی ء بانور گوشدا رائینیت۔“

”گڑا تو ایشی ء نامے بہ بند، دانکہ مئے میتگ ء تانسریں داغستان اے نام ء بہ زانت۔“

ہماکماشیں مرد ء من ء وتی دستانی دل ء کت، چست کت ء گوشت:

”جنک ء نام انچیں نامے بہ بیت کہ آئی ء استالانی وڑیں رُژن ء پلانی داب ء وژبومان بہ بیت۔ بلے چہ مردین ء نام ء زہمانی توار، یا کتابانی زانت ء زانگ ء درشان بہ بیت۔ من کتاباں بازیر نامے دیستگ ء زہمانی ٹلینگ ٹلینگ ء من ء بازیر نامے در برایننگ۔ منی کتاب ء منی زہم، انوں من ء ہلوت کنگ ء انت ء اے ہلوتاں یک نامے گوشاں کپگ ء انت، رُسول۔“

پداہے کماش جہل بوت منی گوش ء ہلوتے کت: ”رُسول“ پدا دومی گوش ء برزیر گاوارے ء جارے پدینت ”رُسول۔“ پدا آئی ء گریو کیں چک مات ء رادات ء پدا آء او ء نشتگیں اے دگہ مردمان ء گوشتے:

”ایش انت! اے رسول انت۔“

سرجمیں لوگ ء بے توارے منی نام من ات ء قبول کت۔ پدا اے دگہ کماشاں وتی قدح ہو رک کت انت، دستانی پشت ء گوں وتی بروت مرزات انت، سر سُرینت ء کماش ء گپ ء پلہ مرزی کت۔

ہو، کوہستگاں نشتگیں مردماں دو چیز چہ ہر چیز ء دوست ترانت، وتی پاپاخ ء وتی نام۔ بوت کنت پہ یک سرے ء پاپاخ سک گزارن بہ بیت۔ نام اول گزارن بوت کنت۔ من ہے ماراں کہ اسپیت مودیں اے کماش ء کہ وانندہ ء جہان گولے ات، منی نام ء گو مایک حاصیں معناء مقصدے، ہمگر نچ کتگ ات۔

عربی رسول ”پیغامبر“ یار بالاء گوش انت۔

گپ ایش انت کہ من کئی پیغامبر یار بالاء؟

چہ وتی دپترء: بیلجیم ء احوال انت۔ چہ دنیا ء کُنڈ کُنڈ ء اتلگ ء مُج بو تگیں
شاعرانی دیوانے ء من گون اتاں، آدگہ ڈیہہ ء قومانی جہگیر ہم ہمودات انت۔ ہر کس
کہ تلوء سر اتلگ، آہاں وتی قوم، آئی ء ربیدگ، شاعری ء آئی ء باندات ء گپ جتگ۔
چریشاں، لہتیں انچین ات انت کہ چہ وتی ڈیہاں نیا تلگ ات انت بلکیں چہ دگہ دیماں
اتلگ ات انت، چوشکہ ہنگری ء شاعرے چہ لندن ء اتلگ ات، استونیا ء شاعرے چہ
پیرس ء اتلگ ات ء یک پولستانی شاعرے چہ سان فرانسکو ء۔۔۔ اے قسمت ء کار
ات انت، زندگی ء گواتانی لیب ات انت کہ اے مردے گوں وت بال داتگ ء دگہ
دگہ ملاں، چہ دریاء دور ء کوہاں پشت، وتی ڈیہہ ء ہزاراں میل دور برتگ ء سرکتگ ات
انت۔

من چہ درستاں گیش یک شاعرے ء گوشانک ء بہمنتاں، آئی ء پھر ء شان ء
گو ما جار جت:

”واجہاں! شتا چہ دگہ دگہ ملاں اتلگ ء، شتا دگہ دگہ قومانی جہگیر ء۔ اد
ء ایوک یکیں مناں کہ نہ ملکے ء جہگیراں ناکہ حاصیں قومے ء۔ من درستیں ملک ء
درستیں قومانی جہگیراں۔ من شاعری ء جہگیراں، من شاعری ء جنداں، من ہمارو چاں
کہ چہ وتی رُژن ء درستیں دنیا ء نف پُجاریناں، ہما جہراں کہ زمین ء ہر گور ء گواراں ء
چوش نہ جیڑاں کہ ایشی ء قوم جی انت۔ من ہما درچکاں کہ دنیا ء ہر کُنڈ ء سبز ء آباد
بوت کناں۔“

گوں ہمے گپاں شاعر چہ تلوء جہل ایر کپت، بازیں مردے ء چاپ جت، من
ہم جیڑات کہ گپ وراست انت، دنیا ء ذمہ واری ما شاعرانی سر انت، بلے ہما مرد ء کہ

گوں وتی وطن ء مہرے مہ بیت، آکھیں جہان ء جہگیری ء کت نہ کت، منی دل ء وَاے
 مرد ء درور چوش انت کہ آئی ء وتی دُو ستیگیں وطن یلہ کتگ ء دگہ دیے جہہ مند
 بوتگ، ہمود ء سور ء سانگے کتگ ء وُسو ء وتی مات لیگ ء انت۔ من وُسوانی عزت ء
 کناں، بلے مات و مات انت۔

اگاں کسے چہ تو جُست بہ کت تو کئے ات، تو وتی کاگداں پیشداشت کن ءے،
 وتی پاسپورٹ ء پیشداشت کن ءے کہ آئی ء تی بابت ء دُر ستیں جبرمان انت۔ ہے
 جُست اگاں چہ یک قوم ء کنگ بہ بیت، گڑا آوتی کاگدانی جاگہ ء وتی سانس زانت،
 وتی لبرزانت، وتی از مکار ء شو نکاراں دیما کاریت۔

چہ شکر ورنائی ء ہمک مردم ء اے جبر ء زانگ لوٹیت کہ آپرے واست ء دنیا ء
 اتگ کہ وتی قوم ء جہگیری ء بہ کت ء آئی ء را اے فرض ء سرجم کنگ ء حاتر ء ساڑی
 بوئگی انت۔

پہمیشا ہمک انسان ء رانامے بندگ بیت، پاپاخ ءے دیگ بیت، زہے دیگ
 بیت ء گوانزگ ء آئی ء را وطن ء صوت گوشدار امینگ بنت۔

قسمت ء من ء ہر کجا برتگ، بلے من وت ء را ہما سر ڈگار، ہما کوہ ء ہما یتگ ء
 جہگیر لیکیتگ کہ اولی رند ء چہ ہمود ء من ء اپس ء زین کنگ گوشتگ اش گوں۔ من ہر
 دیما بوتگاں، وت ء را وتی وطن داغستان ء حاصیں جہگیر لیکیتگ۔

بلے ہر دیں من وتی وطن داغستان ء وا تر اٹگاں، گڑا ہے ماریتگ کہ ہواریں
 صورت ء بہ چارے من تو امیں آدمی ذات ء ر بید گانی حاصیں جہگیراں، سر جمیں
 سوویت یونین ء، بلکیں ہے گشت کہ کلیں جہان ء جہگیراں۔

وطن ترا من کجام درو شم ء بہ نازیناں
 مُراداں صوتے ء داب ء وتی من گوشت نہ باں

منی اے دگوشے ازباب ء پڑیں درپ ء انت
ستر بے لوٹاں دپ ء من دل نیگ ء بست نہ باں

من لوٹگاہاں کہ شعرے پہ دنیا ء کہاں

ہما زبان ء کہ گال پر بستگ انت ہزاراں

بہ بیت بلے چوزر ء کیسگ نیگ ء

ستر بے لوٹاں بلے پچ مہ بیت کدی گوں من

وہدے من چہ سفر ء وا تر لوگ ء سرباں، گڑا میتگ ء مردم من ء مان تر کن

انت، منی لوگ ء سربر ء دیوان بیت ء من آہانی وڑوٹیں جستانی پسو ء دیاں۔

”تو باریں ایندگہ ٹکاں مئے ٹکلی مردم دیستگ؟“

”سفر ء تو مئے کوہانی وڑوٹیں کوہ دیستگ؟“

”وطن ء چہ دُوری ء وهداں ترا وتی لوگ ء زہیراں زُر تگ، وتی میتگ ء ترانگ

ء کپتگ ء؟“

”ایندگہ ٹکاں نشنگیں مردم مئے بابت ء چیز کے زان انت؟ باریں آزان

انت کہ ماو اے دنیا ء بہریاں؟“

من پسو دیاں:

گپ چوش انت، وهدے ماوت، وتی جند ء بابت ء شری ء سرانزا نیں، گڑا آ

دگہ چوں زان انت؟ ما کساس دہ لکھ مردم بییں ء اے دُر ستیں مردم چاریں نیمگاں

داغستان ء کوہانی نیام ء انت۔ مادہ لکھ مردمیں ء چل ء گیش زبان ء گپ کنیں۔“

”گڑا تو مارا مئے جند ء گوں پچاروک بہ کن ء آدگہ مردم کہ دنیا ء ایندگہ

دیماں نشنگ انت، آہاں مئے ہستی ء مارشت ء پہ دئے۔ چہ قرناں مئے راج دپتر زہم ء

کاٹاراں گوں نیسیگ بوتگ، نوں اے کارستاں انجیں زبانی بہ دے کہ ہر کسے سر پد بہ بیت۔ تو کہ سدا و دی بوتگ دے، اگاں اے کارء مہ کن دے، گڑا اے کارء کئے کت کنت۔

”وتی لبز اں گچینی نیں اپس ء گلگانی دزو شم ء بہ کن کہ آئی ء دُر ستیں اپس یک قد بہ بنت، بچ رنگ ء یکے چہ دومی ء کمتر مہ بیت۔ پدا آہاں وتی تاک دیمانی پاکیں پٹ ء یلہ بہ دے، وتی لیکھاں سر بتنگیں اپس ء تر سوک ء دل تزکیں گرانڈانی وڑ ء ہسے تاکہ دیمانی سرا گوزگ ء بل۔“

”وتی لیکھاں پر مہ گرد ء چیر مہ دے۔ اگاں تو چوش بہ کن دے، گڑا بے حیاں بے، کہ تو آ کجا پر گپتگ انت، چو ہما مڑی ء وڑ ء کہ وتی ہرانگ ء یک دیسے گنڈ کنت، لہتیں روج ء پد بجال بیت ء نزانت کہ من وتی ہرانگ کجا گنڈ کتگ۔ لالچ ء کپیت ء وتی ہر چیز ء ببادنت۔“

”بلے وتی حیاں ء لیکھاں دگر ء دست ء مہ دے۔ کسانیں چچان ء لیبوک ء بدل ء گڑاں بہا ء نازر کیں چیز دست ء دیگی نہ انت۔ چک آئی ء گار کنت، پزوشیت یا وتی دستاں پٹی ٹوری کنت۔“

”تئی اپس ء ہیل ء عاداتاں، چہ تو شر تر دگہ کس زانت نہ کنت۔“

منی پت ء کشک ء قصہ: چہ مئے میتگ سدا ء یک پکائیں دگے ضلع ء بُجاہ خنزہ ء روت۔ بلے منی پت ء چرے دگ ء بدل ء پہ وت کسانیں کشکے در گیتگ ات ء ہر دیں کہ خنزہ ء روتگی بوتگ چہ ہسے کشک ء گوستگ۔ اے کشک ہمائی ء در گیتگ ات، ء بروبر کتگ ات ء سہب ء بیگہ چہ ہمد ء گوستگ۔

چرے کشک ء گوزگ ء و ہدء، پت اے کش ء آ کش ء رُ ستگیں پلانی سر چنگ ء سک بلد بوتگ۔ چرے ڈولداریں پلاں آئی ء چد ء ڈولدار تریں گلدستگ شر کتگ۔

زمستان کہ بوتگ، گڑا آئی ءوتی راہ ءسہ برف زرتگ انت ءوڑوڑیں شکل ء
 ذروشم جوڑکتگ، جاگہ بہ چار مردمی بُتے، جاگہ اپس ءجاہے بورسوارے۔ سدا ء
 خنزاء مردماں آئی ءجوڑکتگیں بُت سک دوست بوتگ انت، ہمیشا ٹولی ءایشانی
 چارگ ءاتگ انت۔

پت ءجوڑکتگیں گلدستہ باریں چنت وهدانت کہ کیمرتگ انت ءچہ برف ءجوڑ
 کتگیں شکل ءبت آپ بوتگ انت، بلے آئی ءشاعری ءداغستان ءاے پل ءکوہانی قد
 ءبالاد، داں روج ءمرچی زندگ انت۔

کسانی ءمنی پت ءزند ءیک رندے منی سرخزہ ءکپت۔ من دل ءحیرات
 کہ پگائیں دگ ءبدل ءپت ءکشک ءگڑاں۔ من نوکی کشک گپتگ ات، کماشے دپ
 کپت کہ آئی ءمن ءمان ترات ءگوشت:

”پت ءشرکتگیں کشک ءمہ گر، پہ وت کشکے شوہاز بہ کن!“

من آئی ءپت زرت ءنوکیں کشکے ءشوہاز بندات کت۔ منی صوتانی اے
 کشک دزاج ہم بوتگ ءچپ ءچوٹ ءخجال ہم، بلے من داں روج ءمرچی ہما کشک
 ءرؤگاہاں، وتی گلدستہ ءواست ءپل سرچنناں۔

ہے کشک ءرؤگ ءوہد ءمن ءاے کتاب ءنیسگ ءحیال ءگورجتگ۔
 دل ءمجب ءچوشیں حیالانی ودی بوئگ انچوش انت، چوشکہ لاپ ءٹہم ء
 کپگ۔ ساچشت وتی قائمیں وهد ءحساب ءسرجمی ءپد ودی بیت، بلے ہمے نیام ء
 ساچشت ءراذہن ءہما بنداتی گام گیجاں گوزگ کپیت، انچو کہ ٹہم ءمات ءلاپ ء، پدا
 بازیں محنت ءکپتوکی ءسہگیریں درداں پد چک ودی بیت۔ کتاب ءنیسگ ءوہد ءنیسکار
 اوں ہمے راہ ءعملاں گوزیت۔

چُکّے وادی بونگ ۽ پیسر آئی ۽ نام بندگ بوت کنت۔ گڑا من وتی کتاب ۽
 واست ۽ کجام نام ۽ گچین بہ کنناں؟ پلے ۽ نام ۽ استالے ۽ نام ۽؟ یا علم ۽ زانش ۽ کتابے ۽ چہ
 الکا پیں نامے شوہاز بہ کنناں؟

اِہاں! من دگرے ۽ زین ۽ نہ زوراں ۽ وتی اپس ۽ زین نہ کنناں۔ دگہ دیے ۽
 زُر تگیں نام پچائے بوت کنت، اصلیں نام بوت نہ کنت۔

اے دُر ستیں گپ وتی جاگہ ۽۔ بلے وہدے توپہ وتی کتاب ۽ نامے ۽ شوہاز ۽ بے
 ترا وتی کتاب ۽ سیاہگ ۽ خیال ہم گور کنگی انت ۽ ہما مقصد ۽ کہ تو آئی ۽ سرجم کنگ
 ۽ دلمانگ ۽۔ تو پاپاخ ۽ بہازورگ ۽ وہد ۽ اے جبر ۽ خیال ۽ دارے کہ آتئی سر ۽ گیگ
 بہ بیت، پاپاخ ۽ واست ۽ سر ۽ بہازورگ نہ بیت۔ یک سازے ۽ تارے لگ ۽ دراجی گوں
 اے جبر ۽ انت کہ باریں ساز ۽ جند چنچو مزن یا کسان انت۔

منی میتگ، منی کوہ ۽ منی داغستان ہما کدوہ انت کہ چہ ہمود ۽ منی خیال، منی
 مارشت ۽ منی واہگ وادی بوتگ انت ۽ اے ہما کدوہ انت کہ من بانزل رودینگ ۽ پد بال
 بندات کتگ۔ منی دُر ستیں صوت ہے کدوہ ۽ برورد انت۔ داغستان منی لوگ انت
 ۽ منی گوانزگ انت ہم۔

گڑاپہ شوہاز ۽ اینگو آنکو دگہ تچ ۽ تاگے نہ لوٹیت۔ مئے کو ہستگي دمگاں نماسگان
 ۽ گیشتر پیرک ۽ نام بندگ بیت، اے کتاب منی ذہن ۽ برورد انت ۽ من داغستان ۽
 چچاں ہمیشا من ایشی ۽ را ”داغستان“ گوشاں۔ زاناں چرے نام ۽ ابید دگہ نامے چد
 ۽ گیشتر الکا پ ۽ شر تر بوت کنت؟

کجام یک ملکہ ۽ سفیر ۽ گاڑی ۽ بستگیں بیرک آئی ۽ پچار انت۔ منی کتاب منی
 ملک انت، ۽ ایشی ۽ نام ایشی ۽ بیرک انت۔

ہمک لبزانت ۽ گوما انچوش بیت کہ آئی ۽ خیال، یک یک تاکدیم، یک یک
 رد (سِطر) ۽ یک یک لبزگوں آئی ۽ گپ ۽ باوست کن انت۔ منی خیال ۽ لیکھاں کتاب ۽
 بابت ۽ گوں من گپ ۽ باوست بندات کتگ۔ یک میاں اُستمانی دیوانے ۽ ہواریں
 بازیں وزیرانی وڑے، پرے جبر ۽ تپاک نہ بوئگ ۽ انت کہ دیوان ۽ بنگپ چے بہ بیت۔
 انچوش بہ گوش کہ چہ وزیراں یکے ۽ گوشتگ کہ کتاب ۽ واست ۽ بس یک
 لبزی نامے ”داغستان“ شتر انت۔ دومی وزیر ۽ اے جبر تب نہ بوت، آئی ۽ وتی کاگد
 مچ کت انت ۽ گپ ۽ واست ۽ پاداک ۽ اوشتات:

”اے وڑے کار شرنہ بیت، ہچ وڑے نہ بیت۔ یک کسانیں کتابے ۽ راتا نسریں ملکہ
 ۽ نام چوں بندگ بوت کنت؟ یک پتے ۽ پاپاخ کسانیں چھلے ۽ سرے دیگ بہ بیت، گڑا
 آئی ۽ سرے جندگار بیت۔“

”اے وڑے چوں نہ بیت؟“ ہے خیال ۽ دیما آروک ۽ پسودات۔ ”ماہ آزمان ۽
 شاہیگانی ۽ لڈگ ۽ انت ۽ آئی ۽ عکس جہل ۽ زمین ۽ سرے کوراں گندگ بیت کہ لرزگ
 ۽ انت، ما اے عکس ۽ راہم ماہ گوشیں، پریشی ۽ دگہ لبزے جوڑنہ کن انت۔ زاناں ایشی ۽
 دگہ کار ۽ پکارے است؟ من ۽ ہما قصہ یات انت کہ یک ٹگلیں روباہے ۽ حونواریں
 گر کے ۽ راہا ۽ عکس پیشد اشتگ ۽ گوشتگ ات، کہ اودے بچار پیگ ۽ چنڈے کپتگ ۽ بے
 سُدیں گرک ۽ پیگ ۽ شوہاز ۽ کور ۽ دور کتگ، بلے اے وروباہ ۽ ٹکی ۽ ملنڈی بوتگ۔“
 ”پداہم اے وڑے کار شرنہ بیت، ہچ وڑے نہ بیت۔“

وزیر وتی گپ ۽ سرا اوشتاتگ ات۔ چہ درستاں پیسر داغستان یک جغرافیائی
 لیکھے۔ ایشی ۽ کوہ است، کور است، گٹ ۽ گر است، آپشان ۽ چنگ است ۽ تہنا اے گپ
 نہ انت ایشی ۽ دریاہم است۔ ہر دیں من داغستان ۽ نام ۽ اشکناں گڑا منی چمانی دیما یک
 ”ملبت“ (نقشہ) ۽ ظاہر بیت۔

”ہیچ وڑء!“ ”چہ داغستان ء منی دل سر ریج انت، منی دل ہیچ وڑء جغرافیائی
 ”مہلت“ ءے نہ انت۔ ہما کہ منی داغستان انت، آئی ء ہیچ وڑیں جغرافیائی سیمسر نیست
 ء ناکہ دگہ رنگے ء حد ء بند۔ منی داغستان قرناتی آلمسونس روانی ءے نہ انت۔ اگاں من
 وتی کتاب ء نیسیگ ء سو بین بوتان، گڑا اے داغستان ء بابت ء سر ء سو جی کتابے نہ
 بیت۔ من دُرستیں قرناں گوں یک دومی ء ہوار سوار کنان ء پیدا آئی ء بُن دپتر، اود ء
 مہلوک ء اصلیں ارواہ ء ”داغستان“ ء شیرگ ء موماں مہلوک ء دیماکاراں۔“

اے سر پدی جبرے کہ پہ ہر داغستانی ء داغستان یک معناء مطلبے داریت،
 بلے ہر داغستانی ء نگاہ ء آئی ء داغستان ء جتائیں عکسے۔

من ءوت ء را ہم داغستانے است انت، ایوک ہما داغستان کہ من ءے
 گنداں ء زاناں ء آئی ء سر ء بن گوں ہر ہما چیز ء انت کہ من ءے گوشتگین ء اُوگیں و ہد ء
 ہمک داغستانی ء آئی ء کتہہ کاری بوتگ، چہ آئی ء صوت ء دریاہاں، آئی ء گوشتن ء کوہاں،
 وکاب ء اپسی نالاں، کشکاں ء دانکہ ہما پد گوانکاں کہ کوہاں جکس انت۔

چہ وتی دپتر ء: کسلاو دوسک ء تزہجاہ ء یک کوٹی ءے ء مادوکس ء داشتگ، کتے
 من ءے یک اُزبک ءے۔ رودرائی ء پیسر، یاروزردگ ء رُژن کہ تالان بیت، گڈاچہ مئے
 کوٹی ء دریگ ء البرز ء کوہ ء دوٹلن گندگ بیت۔

من ء انچو گمان بیت شاہ میل ء دوساتگ سریں مُریدانی پٹی میں سر انت۔
 اناگت ء منی سنگت گوشتیت:

”اے دوئیں ٹلانی چارگ ء گوں، من بخار ء ہما پیریں کماش ء تزانگ ء کپاں،
 کہ آئی ء سر ء مُود اسپیت بوتگ انت۔ آئی ء دوڈو نگاہ بٹ ء گوشت ء پُر کتگ ء دیسے
 ء رُوگ ء بوتگ، بلے وتی دیما تالانیں سہب ء بے دروریں ندرگے دیستگ، اوشاتگ
 ء انچو چاریتگ ءے کہ ہما جاگہ ء سر اہدیتگ۔“

چہ وتی دپترے: کلکتہ ء سیل ء سوادے و ہداں، من رابندر ناتھ ٹیگور ء لوگ ء ہم
 شنگاں، اودے من انچیں مرگے ء عکس دیست کہ، ہجر چوشیں مرگ ء جند، نہ بوتگ۔
 اے چہ ٹیگور ء ارواہ ء ودی بوتگ ء آئی ء دنیا بس داں ہمودے بوتگ، اے آئی ء حیاں ء
 طاقت ات۔ بلے اگاں آئی ء دنیا ء مرگ ء جند مہ دیستیں، گڑا باور بہ کن ات کہ آئی ء
 اے عجیبیں مرگ جوڑکت نہ تگ ات۔

منی کرّ اہم یک انچیں عجیبیں مرگے است انت، اے منی داغستان انت ء
 ہمیشا شتر انت کہ من وتی کتاب ء نام ء ”منی داغستان“ بہ کناں۔ پرے واست ء
 اناں کہ داغستان منی ملک انت، بلکیں ہمیشا کہ منی دل ء توک ء داغستان ء ہما حیاں ء
 لیکھے کہ است انت، آچہ اے دگرانی حیاں ء لیکھاں جتا انت۔

نوں گڑا جبر ء جند گیشینگ، منی کتاب ء سرتاک ء بنشہ بیت ”منی داغستان“
 پہ یکد مانے وزیرانی دیوان ء بے توارے مانشانیت، انچوزانگ بیت کہ کس اناں نہ کنت
 یا ایراد نیاریت۔ اناگت ء یک دگہ وزیرے پادکیت ء تلوءے سر بیت۔

”منی داغستان، منی کوہ، منی کور، بوت کنت اے گپ پہک رد مہ بیت۔
 بلے اے دُرست ورنائی ء گپ انت، نودربری ء زمانگ ء گپ انت کہ مردم ء یک جا گہی
 وش بیت۔ رند ء مردم ء واہگ بیت کہ آئی ء جتائیں بانے بہ بیت، ایوک ء اے گپ نہ
 انت، بلکیں جتائیں لوگے بہ بیت کہ آئی ء وتی لوگ گوشت بہ کنت۔ تہنا انچو بس ہم نہ
 انت کہ تی کرّ اچلے است انت، بلکیں چل ء آس ء روک بوٹگ الہی انت۔ بس چش نہ
 انت کہ اے منی ”گوآنزگ“ انت، گوآنزگ کہ است، گڑا گوآنزگے ء چھلے ء مان
 بوٹگ الہی انت۔ ہے وڑ ء تہنا ”منی داغستان“ گوٹگ بس نہ انت، اے لبزانی پُشت
 ء یک حیاں ء لیکھے الہی انت۔ داغستان ء باندات ء ہما داغستان، کہ مرچی است انت
 ہمانی ء بوٹگ الہی انت۔ مئے راجی شاعر سلیمان استالسکی ء زانند ہی ء بابت ء شنادرست

سرپدات۔ ہمے گپ ء کہ من جَنگاہاں کہ سلیمان استالسکی ء شری ء سرازانگ۔ آئی ء
گوشنگ: من نہ لیز غین شاعریاں، نہ داغستانی، نا کہ کوہ ء قانی۔ من سوویت شاعریاں۔
اے مزن ء شاہگانیں سر ڈگار ء واہنداں۔ اے جبر اسپیت مود ء پیریں شہزانت
سلیمان ء کنگ انت ء اے توئے کہ شلو اور لانتنگ ء آئی ء پد ء کپتنگ ء: منی میتنگ،
منی کوہ، منی داغستان، گوشیدگاں تئی کُلّیں جہان بس داغستان انت، ہمود ء بندات بیت
ء چہ ہمود ء آسر بیت۔ زاناں اے جبر راست انت کہ دنیا چہ کر میلن ء بندات بیت؟ تئی
بستگلیں نام ء من ء ہمے کمی ء مارشت بیت۔ تو یک سینگے و جوڑ کتنگ، بلے آئی ء دریکو کیں
دلے ء مان کنگ ء شمشنگ ء۔ تو دوچم جوڑ کتنگ بلے آہاں ء پگر ء مارگ ء رُژن ودی
کنگ ء بے تزانگ بوتگ ء، ابید ء اے وڑچم مُردگ گمان بنت۔ ایشانی ء دو دانگ انگور
ء نیام ء تفاوت بوت نہ کنت۔“

چہر ء شہین ء چکاریں گوشانک ء پد مردچہ تلو ء ایر کپت، آئی ء بازیں کاگدے
بگل ء ات کہ ماں آہاں مزن مزنیں کتابانی سرشون مان ات انت۔ آتک ء وتی جاگہ
ء سرانشت۔ آئی ء وتی چپ ء چاگرد ء چمشانکے دات ء انچو گمان بوت گوش ء آئی ء چم
گوشنگ ء انت کہ منی گپ گڈی گپ ات انت، نوں ایشاں دگہ گیشی بوت نہ کنت
انچوشکہ عدالت ء فیصلہ۔

ہمے دمان ء دیوان ء دگہ مردے دیم پہ تلو ء شت۔ اے زندگ دل ء وش
رُوہیں مردے ء وڑ ء ات ء چہ آدگراں ورناترات ہم۔ آئی ء گوشانک چہ اے دگرانی ء
پہمیشاجتات کہ آئی ء گوں شعر ء بندات کت:

”اگاں کسے نشنگ۔۔۔۔ کئے گوشت کنت پادے چوٹ انت

اگاں کسے واب انت۔۔۔۔ کئے گوشت کنت چم ءے کور انت

اگاں کسے ورگ ء بہ بیت۔۔۔۔ کئے گوشت کنت بے دلے کہ دلاورے

اگاں بے توارینت۔۔۔ کئے زانت کہ آئی دل اوں ہورک انت۔“

پدا آئی ءوتی گوشانک برجاہ داشت ء گوشت: ”نوں من گوشگ لوٹاں کہ یک
 حیالے ء است بوٹگ جو انیں گپے ء حاصل انچیں حیالے ء استی کہ انوں منی گہیں سنگت
 ء آئی ء نیمگ ء اشارہ کتگ۔ بلے برے برے چوش ہم بیت کہ مردمانی ذہن تہناچہ
 حیال ء ناں، بلکیں چہ لیکہ ء ہم سر رتچ بنت ء اے گیشی ء سر رتچی حیال ء واست ء تاوان
 بار بوت کنت۔“

کتاب ء نام چو پاپاخ ء انت۔ گپ ایش انت کہ ارزشت پاپاخ نیگ انت یا سر
 نیگ انت؟ اے درگت ء من سئے شکاریانی قصے کاراں کہ آچوں یک گر کے ء گرگ
 ء شنگ انت۔

شکاری ء سر پر بوٹگ یا اناں؟ سئے شکاری حال ء گپت کہ میتگ ء نزدیک ء گئے ء
 دپ ء گر کے است۔ ہر سہیناں شورکت کہ آگرگ ء جنگ لوٹیت۔ گرگ ء واست ء
 آہاں ہما تو جیل کہ سازات انت آہانی بابت ء مردم وڑ وڑیں قصہ کارنت۔ بلے من ہما
 قصہ ء کاراں کہ در کساناں ء اشکتگ۔

شکاریانی ترس ء گرک گارے ء پترتگ۔ غار ء پترگ ء راہ یکے ات ء آراہ انچو
 تنک ات کہ بس مردمی سرے پترت بوت۔ شکاری جُپے ء پشت ء اندیم بوت انت
 ء پتنگانی دپ اش غار ء دپ ء سک دات انت ء ودار اش کت، کہ گرک در بمیت۔ بلے
 گرک اوں گنو کے نہ ات ء آپہ ایمنی ء غار ء وپتگ ات۔ نوں جاور چوش ات کہ ہر کس
 ء اشٹاپ بے کتیں پروش ہمانی ء وارنگ ات۔

یک شکاری ءے او پار ء جواب دات۔ آئی ء غار ء پترگ ء گرک ء رادر کنگ
 ء ارادہ کت۔ شکاری غار ء دپ ء شت ء سرے توک ء راہ دات۔ آئی ء سنگتاں داں دیر
 ء ودار کت ء آہانی سر پر نہ بوت کہ شکاری پرچا توک ء نہ شت نا کہ سر ء ڈن ء در کنت۔

آہاں صبرے سر اشنگ ات، گڈی ء آہاں وتی سنگت ء رادر کنگ ء جُہد کت۔ آاش کہ کش ات ء ڈن ء در کت، گڑا دیست اش داں مرد ء سر ء جند پر نیست۔

نوں دوئیں شکاری وت ماں وت گپ ء باوست ء بوت انت کہ غار ء پترگ ء وہد ء آئی ء سر ء جند پر بوتگ یانہ بوتگ؟ یک شکاری ءے ء گوشت، منی خیال ء آئی ء سر پر بوتگ، دومی ء گڑ بست کہ ایٹی ء سر ء جند پر نہ بوتگ۔

گڈی ء آہاں بے سرگیں کُنٹے میتگ ء آورت ء مردمان ء اے بدیں حال دات۔ یک پیریں کماشے ء گوشت کہ آئی ء گڑک ء ہونڈ ء پترگ ء فیصلہ کہ کنگ آئی ء فیصلہ ء چارے، گڑا منی خیال ء دیر انت کہ آچہ سر ء ز بہر بوتگ، یاچہ کسانئی ء سر ء جندے پر نہ بوتگ۔ مردماں جیڑات کہ اے گپ ء پکائیں پسو ء آئی ء جنین دات کنت۔

آئی ء پسو دات: ”من چو گوشت نہ کناں کہ آئی ء سر پر بوتگ یانہ بوتگ؟ من بس ہمنچو زاناں آئی ء ہر سال پہ وت نوکیں پاپاخ ءے بہاڑرتگ۔“

خیال، قول ء قرار ء بندیک مہ بیت، آئی ء عملی دزو شے ء بوتگ لوٹیت۔ آئی ء راسر جمیں کتاب ء است ء بر جاہ بوتگ لوٹیت، تہنا سر تاک ء آئی ء نام شنگ ء تالان مہ بیت۔ ہماجرے کہ گڈ سرائنگی انت بندات ء چر آگپ ء ہچ فاندگ نیست۔

چک کہ پیداک بیت گڑا گیشتر آئی ء تائیدے گور ء دیگ بیت دانکہ آچہ جن ء بلاہ، نادرا ہی ء مصیبتاں بہ رگیت ء وش ء اینیں زندے بہ گوازینیت۔ اے جبر ء نف نیست کہ تائیداں اثرمان یا مان نیست، حیراے جبر ء ہر کس زانت کہ تائیداںچو گور ء دیگ بیت کہ دگرے ء چمے مہ کپیت، چہ درستاں اندیم پشک ء تل ء گور ء دیگ بیت۔۔۔۔

ہمک کتاب ء چہ چٹاں اندیمیں انچیں تائیدے بہ بیت، دانکہ وانوک آئی ء جیڑگ ء شوہازگ ء جُہد ء بہ کنت۔

یا چوش بے گوش کہ 'ارنچ' شربت شکر کنگ و ہد آئی و کمو بینگ مان کن
انت۔ بینگ اے و شبو و شیر کنیں شربت و انچو ہوار بیت کہ ناتو دیست و کن و کن و کن
ناکہ دست جت و کن و کن۔

یا چوش بے گوش، بمبئی و باغے است انت کہ دائم سر سبز انت، و ہدے سک
گرم و تبد و لووار بیت، بلے ایشی و پرواہ نیست۔

چیا کہ آئی و زمین و چیر و تلاوگے است کہ چہ ڈن و گندگ نہ بیت، بلے
درچکاں سار تیں آپ پُجاریت۔

حیال آپ و ہمازہ نہ انت کہ کوہاں ڈیک وارت، ہر نیمگ و آپ تالان کنت
بلکیں انچیں زہے کہ گوں چماں گندگ نہ بیت بلے گرم و تیتنگیں زمین و تر و نمب کنت
و پُل و درچکانی روتگ و ہندالان و خشکی و نیلیت۔

”آخر تو چے گوشگ لوٹ وے“ ہماوزیر و میزٹپ ات، کہ آئی و دیما کتاب و
دگہ دگہ سر شون امبار ات انت۔ زاناں چریشی و دگہ تفاوتے نہ بیت، کہ تئی پاپان و سرا
اسپیتیں پاگے بستگ یا سہریں پیت وے یا پنچ کُنڈیں استالے جتگ؟ گڑا چریشی و دگہ
فرق و پیرے نہ بیت کہ تئی دل بند و سہریں تمنغہ وے جتگ یا سیاہیں صلیب وے لونجان
انت؟ باریں تو ہے فہم وے کہ انسان و شرتیں چیز نیک دلی انت؟ اناں، اناں و ہج وڑ و
انناں۔ حیال ویک بیر کے و وڑ و انت، چیر دیگ مہ بیت، بیر ک انچیں وڑے و چست
کنگ و ر وگ لوٹیت کہ مردے بہ گند انت و آئی و پشت و گون بوت بہ کن انت۔“

ورنائیں وزیر و گوشت۔ ”اگاں کسے چرے گپاں تپاک نہ بیت، گڑا حد انت
کہ آئی و لوگی بے وفا ہے بات۔“ ”بلے تو ہے لوٹ وے کہ بیر ک چہ ہما مردماں جتا بہ
بیت کہ آت گندگ و انت۔ تئی واہگ انت کہ حیال و جند چہ انسان و ارواہ و دل
و دور و گستاہ بیت۔ تو اے دویناں دگہ دگہ گوک گاڑیاں لٹوگ لوٹ وے۔ بلے اگاں

معنا جبر و دوئیں گوک گاڑی دگہ دگہ کشکاں بے روانت، گڑا باریں چے بیت؟ تو
 ڈرامینگ ءے کہ سوویت مردم بس سوویت بہ بنت، آوار یاداغستانی مہ بنت۔ بلے
 من وتی ءگوشاں، من وت ءرایک پجیگ ءیک آوار، داغستان ءجہہ مند ءسوویت
 مردے لیکاں ءالم اے دُرستیں جبریک دوئی ءچپ نہ انت۔

” اے گپ ءکلیں جہان زانت ءمنی جند ءحیال اوں ہمیش انت کہ دنیا چہ
 کر یملن ءبندات بیت۔ بلے منی نر ءدنیا ایوک چہ کر یملن ءبندات نہ بیت، بلکیں چہ منی
 جند ءلوگ ءہم بندات بیت، چہ منی لوگ ءدپ ءچہ ہمایتگ ءبندات بیت کہ من
 ہمود ءجہہ منداں۔ کر یملن ءمنی میتگ، کمیونزم ءلیکہ ءوطن دوستی ءمارشت انجوش
 انت، چوشکہ یک مُرگے ءدوبانزل، یلیندورے ءدوتار۔

” یک پاد ءاوشنگ ءچہ نف؟“ ہمیشا پے کتاب ءدگہ نامے شوہاز کنگ لوٹیت
 کہ آئی ءباطنی معنا ءگیشینیت ءپدرکت بہ کنت۔“

من آئی ءراہر نیمگ ءشوہاز یتگ۔ ہندوستان ءسیل ءسواد ءوہداں ہم
 داغستان ءحیال گوں من گون بوتگ۔ اود ءکوہنیں ربیدگ ءفلسفہ ءمن یک توار
 ءگوانکے اشکتگ۔ بلے پے من داغستان ءآواز صفا، پدر ءگواچنی انت کہ دنیا ءگند کُند
 ءاشکتگ بیت۔ آاول وہدے بوتگ کہ داغستان ءلبزانک ءایوک ءویرندانیں گٹ
 ءگر ءکوہاں ڈیک ءارتگ۔ مرچی سچہیں ملک، کُلیں جہان ءکروڑاں دلاں آئی ءنام
 ءتوار انت۔

نیپال ءبُدھ مندر اں ہم داغستان گوں من گون بوتگ، اود ءبیست ءدو
 انجیں چمگ مچگ ءکہ آہانی آپ نادر اہیانی علاج انت۔ بلے نیپال تنیگت ءنہ تزا شتگیں
 شد رے، وہدیکہ داغستان ءشد ر باز براں تزا شتگ، ہمیشا من وتی داغستان ءنیپال
 ءگوں دیم پے دیم گت نہ کناں۔

افریقہ، ہم داغستان، حیال گوں من، گون بوتگ۔ من افریقہ، ارا انجیس
 کاٹارے ماریتگ کہ تنی وهدی آئی، بس چار کے چہ بختگ، در اتلگ۔ کینیڈا، برطانیہ،
 اسپین، مصر، جاپان، ہم داغستان، حیال منی، مسفر بوتگ، من ہر جاگہ ہے چاربتگ کہ
 اے ملاک کجام چیز داغستان، ہمدورور کن انت، کجام نہ کن انت۔

یوگوسلاویہ، سفر، ایک رندے من، اودے ڈولداریں شہر ”دوبروفینک“،
 رَوگ، موہ رس ات، اے ”ایڈریانک“ دریا، تیاب دپ، انت۔ اے شہر، لوگ
 دگانی چارگ، مردم گٹ، گر، برزیں کوہانی تزانگ، کپیت، انچو گمان بیت گوش
 سبز رنگیں سنگ، کوہی جُپ انت کہ تزانگ، آبانی سراپدیانک، براندہ جوڑکتگ۔
 برے برے لوگانی دروازگ انچو گندگ بوتگ انت، گوش، کوہ تزانگ، غاراں
 پترگ، واست، راہ شرکتگ، بلے نیامی زمانگ، چد، پیسر، اے یاتگارانی کش پہ کش
 نوکیں داب، برز، بلندیں ماڑی، ہم مک ات انت۔

شہر چپ، چاگردے، ”در بنت“، وڑ، فصیل، ات۔ من جہلگ، برزگیں
 دگ، کوہانی برانگیں پدیانکاں گوزان داں ہما فصیل، کر، شتاں۔ سر جمیں فصیل، سرا
 بروبری، سنگ، مینار جوڑکتگ، ہمک مینار، دوروشن دان پر گوش، حیا لے، کپتگیں
 دوچم انت۔ گوں اے مینارانی گندگ، من انچو مارات، گوش، یک امامے، مریدوتی
 پیر، حکم، پدے گوں دل پہکی وتی جاگہانی سر امیہ جتگ، اوشاتگ انت۔

وہدے فصیل، کر، سر بوتان، گڑا منی دل، لوٹ ات کہ یک مینارے،
 روشندان، سرک بہ کشاں۔ بلے سیلانیا نیچ، میرطی ات، داں روشن دان، کر، رَوگ
 واست، من ودارکت۔ ہمودے کہ من اوشاتگ اتان، منی دیما دگہ مردم اوں است
 ات، من بس دو سبز رنگیں ٹک دیست۔ اے ٹک، ہمنچوک ات انت کہ روشن دانانی
 جند، روشن دان چہ دست، دل، مسترنہ ات انت۔

بلے وہدے من یک روشن دانے ۽ کر ۽ رس اتاں ۽ چم سکّ دات ۽ ڈن
 چارات گڑا بہ منتاں۔ جنوری ۽ دلبودیں روتاب ۽ یک شاہیگانیں دریاہے منی دیماات۔
 دریا کمرّات چیا کہ اے ”ایڈریاٹک“ ۽ دریاات، بلے گورم ات ہم، پرچا کہ جنوری ۽ ماہ
 ات۔ دریا نیل نہ ات، رنگ رنگ ۽ ات۔ آئی ۽ گورم دم پہ ساعت تیا ب دپی جھپاں
 لگان ۽ ٹوپانی وڑ ۽ بوست بوست کنان ۽ پزیشان ات انت۔ دریا ۽ دلبند ۽ آپی گراب رو آ
 کنگ ۽ ات انت کہ چریشاں ہر یکے قد ۽ مئے میتگ ۽ بوت۔

ہما ساعت ۽ کہ من سیلانیانی رم ۽ ہوار لکوات ۽ مزن ۽ شاہگانیں دنیا ۽ نگاہے
 چارگ ۽ جہد ۽ اتاں ۽ پدا وہدے من داں روشن دان ۽ سر بوتوں ۽ ڈن ۽ نگاہ شناک دات
 انت، گڑا آدماں ۽ ہم من ۽ داغستان گیر اتک۔

آواں منی وڑ ۽ وتی باریگ ۽ ودار ۽ لکو بوتگ ۽ مردمانی پشت ۽ اوشاتگ ۽ چارگ
 ۽ جہدے کتگ، بلے دیما اوشا تگیں لہتیں مزن پشتیں بگہتاں آئی ۽ دیم گپتگ۔ پدا
 آئی ۽ چہ قلات ۽ روشندانے ۽ دنیا چارات ۽ نون آشاہگانیں دنیا ۽ بہرے جوڑ بوتگ ۽ آئی
 ۽ وتی رسم ۽ رواج، وتی صوت، وتی شرف ۽ منگہ کلیں جہان ۽ دیما تالان کتگ انت۔

وتی دور ۽ باریگ ۽ ہر یک شاعرے ۽ مزنیں جکانسری ۽ پدا، داغستان ۽
 بابت ۽ وتی فکر ۽ حیا لان ۽ الکا پیں دڑوشم دیگ ۽ جہد کتگ۔

حزینہ شاعر محمود ۽ داغستان ۽ قوماناں ہما کوہی چکاں گوں شبن دگیشیتگ کہ
 ہوار بومان ۽ گہہ کورے بوٹگ لوٹ انت، بلے بوت نہ کن انت ۽ جتا جتاچگ ۽ انت۔
 دگہ یک رندے آئی ۽ گوشنگ ات کہ داغستان ۽ قومانی گندگ ۽ گوں آتگیں گرے
 ۽ رستگیں ہما پلانی حیاں ۽ کپیت، کہ آیک دومی ۽ کر ۽ سر بوٹگ لوٹ انت، بلے گلانش
 بوت نہ کن انت۔ بلے نون اے گپ جنگ نہ بیت پرچا کہ داغستان ۽ قوم یک جاگہ

بوٹگ انت ء کہہ کورے ء دروشم ء انت، جتا جتا شنکس پلّ یک گڈستگ ء ء کما تگ
انت۔

بیتزائی ء گوشتگ ات: انچو کہ غریب ء وتی جنڈس کوٹ ء لوگ ء کڈ ء
ء چکل دنت، ہے وڑ ء داغستان پتا ہگ ء کوہانی کڈ ء اگاراں دور دیگ بوٹگ۔“
منی پت ء داغستان ء بُن دپتر ء وانگ ء پد گوشتگ ات، کہ اے چہ کانٹ ء جوڑ
کتگیں ہما قدح ء پیمانہ کہ کیف ء قدحانی مجلساں دست ماں دست بیت ء چکر بیت۔

منی داغستان! من ترا گوں چی ء ہمگونگ بہ کنناں؟ چہ درورے بے شوہازاں کہ
تئی بُن دپتر ء تئی باندات ء بابت ء منی حیاں ء لیکہانی جہگیری ء کت بہ کنت۔ بوت کنت
دیتر ء من ء چد ء شتر ترس لبز بہ رسیت، بلے مرچی بس ہمنچو گوشاں کہ ”تو ہما کسانیں
روشن دان ء کہ آئی ء دنیا ء شاہیگانیں دریا پہ گدارے گندگ بیت۔“ یا اے جبر
ء انگت گونڈ بہ گزراں ء بے گوشاں کہ ”موجیں دریا پہ گدارے پیشدارو کیں روشن
دان ء۔“

ایش انت بے زورات، منی وزیراں! اے ہما کتاب ء دومی نام انت کہ من ء
نبسیاں، من زاناں، کہ کش ء کر ء اے دگہ ہمساگیں ملک ہم وتی بابت ء ہے کار ء کت
کن انت۔ پریشی ء چے بیت، آئی ء دگہ، لہتیں ہم نام بیت۔

من تئی دیما وتی پاپاخ ء ایرکت کنناں کہ ”منی داغستان“ انت ء اے پاپاخ ء
براہ یک استالے، بزراں موجیں زر ء پہ گدارے پیشدارو کیں یک کسانیں روشن دانے۔“
صوت ء بندات کنو کیں گشندہ ء وڑ ء من وتی پندور ء دوئیں تار ہوار کنگ
انت۔ چو ہما مرد ء کہ گد دوچی ء سر گپتگ ء وتی سُوچنے تک کنگ۔۔۔

انچو کہ میاں اُستمانی دیوانے ء ہواریں وزیر پہ یک سُنکے ء تپاک بنت، گڑا منی
وزیراں کتاب ء نام بٹگ۔

چوش ہم بوت کنت کہ دو برات ابیدء دگہ جنگ ء داوا ہے یکیں اپس ء سوار
 بہ بنت، اے وڑ ہم بوت کنت کہ یکیں شہسوار دو اپس ء لگام ء بہ گیپت ء آہاں پہ آپ ء
 بہ بارت۔

یک رندے ابوطالب ء گوشتنگ ات : من لیوٹالسٹائی ء وڑیں ”ہیٹ“ ء و
 بہازرتگ، بلے آئی ء وڑیں سرے چہ کجا بیاراں؟
 یک گوشتن ء، کہ چک ء نام و سک شرانت، بلے مزن کہ بیت باریں
 چونیں مردے بیت۔

کتابء جوڑشتء درشان داب

دائمء جنگء ایریں زہمء جو ہر روت۔

دائمء نپادء سراو پتگیں بور سوارء ہائی روت۔

(کاٹارےء سرء نشتنگ)

من سوچن تک کتگ، بلے باریں چونیں کوٹے دوچاں؟

من پندورء تار ترند کتگ انت، بلے باریں چونیں صوٹے جناں؟

منی بے قرارء وفاداریں اپسء نال شریء سرا جتگ انت، دلجمیء حاترء من
اپسء ڈرستیں سُر نمب چاریتگ انت، ڈرستیں نال چاریتگء پکا کتگ انت۔ من، آئیء
رازین کتگء تنگ ترند بستگ، انچوش ترند کہ سادء لنکک ہم نہ روت۔ جی ہو! منی اپس
شریء سرازین کتگ۔

منی پتء وڑیں کماشےء واگء کسانیں جنکوئےء چاہک منی دستء
دگیشیتگ انت۔ ہمساہگء کو ہستگی کمان میانیں جنکےء آپء پڑیں کبے سرء انتء چہ
لوگء در اتلگ، چو کنگ سفرء رؤکیں مردمء رازرخصت کنگء کو نہیں دودے۔ اپس
چہ میتگء ڈن برگء و ہدء راہء دچار کپوکیں مردم یک کرء اوشتیتء منء رخصت
کنت۔

میتگء گڈیء یک دگہ کمان میانیں جنکے روکیں چراغے دریگء دپء ایر

کنت، گوشیکاں منا گوشگء انت:

” اے درِ یگِ اے چراغِ اے گیر بیار۔ اے داں ہا و ہدِ اے روک بیت، دانکہ تو
 واتر نہ بے۔ تو ملک پہ ملک بے، قہریں موسمانی دڑا جیں شپِ روانتِ اے کائنات، بلے اے
 چراغِ تہار و نکی اے رُژن تالان کنتِ اے سالانی سال تئی و دار یگ بیت۔ و ہدے تو چہ سفر
 اے ژند اے پند لوگ اے واتر کن اے اے میتگ اے نزیگ اے رس اے، چہ درستاں پیسر ہے روکیں
 چراغِ تراوش اتک کنت۔ اے در یگِ اے چراغِ گیر بیار۔“

وتی میتگ اے راگڈی نگا ہے چارگ اے واست اے من چکت جناں۔ گنداں منی مات
 لوگ اے سرا اوشتا نگ۔ آتچک اے تچک اوشتا نگ اے ابیک ابیک انت۔ دم پہ ساعت آئی
 اے ساہگ نرور بوآن انت اے پدا آئی اے دزو شم میم نہ بیت، انچو گمان بیت کہ بان اے سر اے پُشتی
 نیمگ اے یک تچکیں لکیرے کشتینگ۔ پداراہ دگہ مان تڑے کیت اے اندارگ اے یک
 کوہے چہ منی چماں اندیم کنت۔ نول کہ من چکت اے تڑیناں، کوہاں ابید دگہ اے چچی گندگ نہ
 بیت۔

منی دیگی نیمگ اے ہم کوہے است انت، بلے من زاناں کہ آئی اے پُشت اے
 شاہگانیں دنیا ہے است انت، دگہ میتگ است، دریا است، کسان اے مز نہیں شہر است،
 ریل اے ٹیسن است، بالی پٹ اے کتاب است۔

منی داغستان اے ڈل پادیں دگانی سرا منی اپس تچگ اے انت اے کوہاں آئی اے سر مہانی
 توار جلسگ اے انت۔ برز اے کوہاں انگریں آزمان انت کہ برے چہ روچ اے رژن اے دڑپشتیت،
 برے استالانی شارے مان پوشیت، برے جمران اندیم بیت اے برے ہو رگواریت۔

بہ جلّ بہ جلّ او منی بے قراریں اپس دے

کہ بس ادار کے پچلے بہ جن بہ چار منا

جتائی اے من اے ماتکوہیں گور جتگ درداں

دے قرارباں گنداں وتی من، منکین اے

صباہء کوشء وڑء چوروان بوانگت
 دے مہ جل او منی گوات گامیں اپس بے رو
 کہ نوک گام انت، نہ انت انگتء سفر آسر
 کہ دیم تر است دگہ راہانی قطار

من کجارو گاہاں، من پہ وتء رستگیں راہے چوں بے شوہازاں؟ منء ہمانو کیس
 کتاب کہ نیسیگی انت۔ پر آئیء کجام در شان دابء گچین بہ کنناں؟
 چہ وتی دپترء۔ نوں داغستانء ورننا قومی دریس نہ پوش انت۔ آہم چوما سکو،
 تبلیسی، تاشقند، دوشبے یا منسکء ورنناہانی وڑء کوٹ، پتلونء دگہ انچیں گد گورء کن
 انت۔

مرے زمانگء اگاں، کسے مئے قومی پوشاکء پوشیت، گڑا داغستانء صوتیء
 ناچپانی ٹولی انت، یا سور سر برانی و ہدء یکے یکے گندگ بیت، کہ قومی دریس ءے
 پوشیتگ۔ برے و ہدے کسےء دل بے لوٹیت کہ قومی دریس بے پوشیت، گڑا یا چہ سنگتےء
 کراچ گپت، یا چہ جاگے باڑہ زوریت، پر چاکہ آئیء جندء کراچوشیں پوشاکے پشت نہ
 کپتنگ۔ بزیاں مئے قومی دریس گارء بیگواہ بوان انت بلکیں اے جبر انگت شر تر انت کہ
 بے گوشے نوں بیگواہ انت۔

حیراے چوشیں جبرے نہ انت، ارمان پرے گپء کہ بازیں شاعر اں ہم
 قومی رنگء دزوشمء سہن دگیشیتگ انتء پرے گپء پھر ہم بند انت۔
 آگپ کہ یورپی دریس پوشگ نیگ انت، من ہم پتء کو ہستگی کوٹء بدل
 ہمیشاں گورء کنناں۔ بلے منء اے جبر شات نہ بیت کہ منی شعر ہم چہ مئے ربیتاں

درین ءے بے بُریں پوشاک بہ پوش انت۔ من لوٹاں کہ منی شعر داغستان ءے راجی دریس
ءے بہ بنت۔

منی عمر چو دراج نہ انت۔ من ءے بس، لہتیں دہک امروز ءے گوازینگی انت، ہے
دہکاں مردماں کوٹ، پتلون ءے بُوٹ زرتگ۔ بلے شاعری ءے عمر ءے حسابے دگر، آئی ءے
بُوٹن ءے مرگ ءے وتی روج ءے حساب انت۔ اے گپ ءے من وتی شاعری ءے بابت ءے کنگ
ءے نیاں، پر چاکہ بوت کنت منی شاعری منی چمانی کل ءے ساہ بہ دنت۔

یک رندے من ماسکو ءے شاہ بلوط ءے کو نہیں درچکے دیست۔ مردم نام گرنٹ
اے دژ چک زوراک ءے زور آوریں زار ایوان ءے کشتگ۔ آئی ءے وتی رُ دُوم ءے وداں مہلوک
وڑ وڑیں پوشاک ءے پوشگ ءے دیستگ۔ پیسر ءے مردماں ’بویار‘ گد گور ءے کتگ، پدا کامی
سول ءے اسپیتیں وگ کار مرز کتگ۔ پدا برزیں کلاہ ءے دراجیں کوٹ ءے زمانگ اتلگ، پدا
بد ایونی، فوجی کلاہ ءے پوستی جیکٹانی ودا اتلگ، لہتیں ودا ءے پد سبکیں کوٹ ءے پراہ پادگیں
پتلون رواج کپتگ انت ءے پدا تنک پادگیں۔۔۔ بلے شاہ بلوط ءے ہما دژ چکلگوش ءے چرے
دُر ستیں مٹ ءے بدلیاں بے حاجت بوتگ، گوش ءے چو گوشگ ءے بوتگ کہ مردماں!
اگاں شمتے کر ءے دگہ الکاپیں کار نیست گڑا بہ روات گدانی فیشناں مٹ بہ کن ات، بلے
من ءے زند ءے مقصدے دیما انت۔ من ءے روج ءے برانز ایر برگی ءے آہان ءے مہر ءے محکمیں شاہ
ءے برکنگی انت کہ چرایشاں دگہ محکمیں شاہ بلوط رُ دیت۔

کو ہتگی دماں یک گوشتن ءے ہر کسی دپ ءے انت، آچوش انت، کہ گد مردم
ءے مردم کنت ءے اپس دلاور ءے رادلاور۔ گوشتن ووشیں گوشتن ءے بلے منی حیاں ءے اے
راستیں جبرے نہ انت۔ الم نہ انت کہ ہمک دلاور شیر ءے پوست ءے گد گور ءے بہ کنت ءے چوش
ہم بوت کنت کہ ”زَرہ“ ءے چیر ءے دریکو کیں دل، پینگ دلے ءے بہ بیت۔

پرچاکہ باز براں من کوٹنگ ۽ رنگ چارینگ ۽ زرتنگ بلے آچہ توک ۽ اسپیت
۽ بدتام بوتگ ۽ من ۽ بداتلگ۔

انچوش ”اونتو کولی“ نامیں میتگے ۽ یک مردے ۽ وتی دوستدار بڈ ۽ جتگ
۽ بُرتگ، آئی ۽ ریزگ کی پوست ۽ ڈولداریں کوٹے گور ۽ بوتگ، بلے وہدے آئی ۽ کوٹ
درکتگ، گڑا دوستدار ۽ بدل ۽ آپیریں نکلے بوتگ۔

یک رندے ابو طالب ۽ گوں من انچیں قصے آؤرتگ ات۔ چوش بوتگ کہ
چہ دُوریں میتگے ۽ آئی ۽ آروسے ۽ دعوتے کاگدے سر بوتگ۔ آہانگوشنگ ۽ سُرناہے
جتگ۔ آروس گوں جم ۽ جوش ۽ بوتگ۔ میتگ ۽ دیمی نیمگ ۽ پٹے ۽ آروس ۽ مراکش
بوتگ۔ داں سنے روج ۽ سُرنا ”طلہ“، ”وانلن“ ۽ ”اکارڈین“ ۽ سازاں جاگہ سرا
زرتگ ۽ مہلوک ۽ حُب ۽ واہگے صوت کتگ۔ انچوشکہ ماداغستانی گوشیں کہ آروس
گوں جم ۽ جوش ۽ بوتگ، مہلوک ۽ دل ۽ میل ۽ ساز ۽ زمیل گوشداشتنگ وتی بالادوشنود
کتگ ۽ دعوت وارنگ۔ میتگ ۽ دُرسٹیں مردم آروس ۽ گون بوتگ انت ۽ پیرداں ورننا
ہر کس ۽ ناچ کتگ۔

سیمی روج ۽ آروس ۽ کار مستراں جار پرتینگ کہ نوں سالونک ۽ بانور کانتت
۽ مئے گومایک جاگہ ناچ کن انت۔

سالونک و حیراے سنے روچاں مہلوک ۽ باز براں دیستگ ات، بلے بانور
۽ وتی دیم انچو گپتگ ۽ نشنگ ات کہ کس ۽ آئی ۽ دیم نہ دیستگ ات۔ سے نیں روج ۽
مراکش ۽ ابو طالب ۽ باز براں آئی ۽ نیمگ ۽ چارینگ ات کہ آئی ۽ بانوری ۽ ڈولداریں
دریس ۽ دیما کوہ ۽ قاف (تفقاز) ۽ شاعری ۽ چاپ ۽ شنگ بوتگیں گلستہ ۽ دلکش ۽
بزاہداریں سرپوش بچے نہ ات۔

وہدے آئی ء نایج بندات کتگ گڑا ابوطالب آئی ء قد ء بالاد ء گندگ ء گوں بہ منتگ۔ آنچو ز نڈات چوشکہ کرغیز ء رزمیہ ”مانس“ ء ہما جلد کہ سرکار ء لبز انکی بنبجہ ء چاپ ء شنگ کتگ ات۔ پد اہامان ہم نزیک بوت کہ آکشان ء لیٹینگ ات۔ مردمانی دل ء حُب ء واہراں جہہ جتگ۔ ابوطالب ہم اوشاتگ ء یک دمانے انچو گمان بوتگ کہ مردمانی ساہ ڈکیتگ۔ آخر گشان لیٹینگ ء ہامان اتگ کہ پرانی ء مہلوک چہ سے روج ء وداریک بوتگ۔

بانور ء یک چمے ء سیاہگ ”خزہ“ ء نیمگ ء ات گڑا دومی ”بوتلیح“ ء نیمگ ء۔ چم کہ یکے ء شگر ب ء یکے ء مگر ب چارات، ہے چمانی چیر ء انچیں ذرا جیں پونزے ات گوش ء اود ء پر لپینگ بوتگ۔۔۔

ابوطالب انچو دلپروش ء دل قہر بوتگ کہ نان ء آپی بوتگ، ناکہ ساز ء زمیلی۔ آ چہ آروس ء مر اگش ء پاد اتگ ء واترو تی متگ ء شتگ۔
منی حیال ء ابوطالب ء اے قصہ کمو چر پ کتگ۔
پد اہم اگان کتاب ء جند شر نہ انت، گڑا آئی ء پوش ء ڈولدار ی درد نہ وارت۔
اد ء ہم پہ کمو چارگ ء چمشانک ء ”بر کہ“ لیٹینگ ات۔

پر چا کہ یک زمانگے کو ہستگی دمگاں، زالبول ء بستار ء آہانی گوما مردینانی وڑ ء پیم حاصیں ء اصولی جیر ہے جوڑ بوتگ ات۔

آ زمانگ ء یک مرد مے ء انچو توکل نہ بوتگ کہ پہ یک دمانے جنین ء جبر ء بے گڈیت۔ لوگ ء کسانیں پ جا کے بوتگ، گڑا مرد پارٹی ء ضلع کمیٹی ء دیما لوٹا ہینگ ء گڑ ء نہر کنگ بوتگ۔ کار ء حالان ء گیگ ء گوم کنگ ء حاتر ء ضلع کمیٹی ء کلبیں باسک اش جست ء پرس کتگ ات۔ آ زمانگ ء مدام کو ہستگی زالبولانی دیوان بوتگ ات، کہ

ہے دیوانا انچیں شول کشیں گوشانک دیگ بوتگ، کہ حق ۽ ہلار ۽ بہ چارے کھیں
کانگریساں اینچو گوشانک ۽ جند دیگ نہ بوتگ۔

ہمازانگ ۽ ہمک ۽ یک شنبے بازاراں یک قد آوریں زالے ۽ رو آبناتگ۔ بازار
۽ اتلگ ۽ سر ظاہری بند شیں چیز بہاتگ ۽۔ ملیشیا ۽ سپاہیگ ۽ دل پُرکت نہ کتگ کہ بہ
گپت ۽۔ آئی ۽ ترسیتگ کہ چومہ بیت کو ہتگی زالبولے ۽ آجونی ۽ بروبری ۽ دیمان
ترگ ۽ میار ۽ منی جند گرگ مہ بیت۔ سیسی پتنگ ۽ کہ زال اتلگ، گڑ اسپاہیگ ۽ پتہ ترس
۽ لرز کو ہٹل ۽ ہو کل کتگ ۽ پنچھی یک شنبے ۽ دل ۽ ڈڈ کتگ ۽ ہے سوداگریں زال ۽
گپتگ ۽ دیم پتہ ”تھانہ“ ۽ بُرتگ۔

وہدے آئے ہمراہ کتگ ۽ دگ ۽ سراگوتگ، گڑ آئی ۽ چوشیں دلے ۽ آرگ
۽ مہلوک حیران بوتگ۔ وڑ وڑیں گپ بوتگ کہ ایشی ۽ چو دل پُرکتگ ۽ کوہستگ ۽
آجونیں زالے گپتگ۔

بازار ۽ آئی ۽ زال شری ۽ سراچارات نہ کتگ، بلے رند ۽ کہ چارگ ۽ وارے
رستگ، گڑ اکودگہ وڑ ماریتگ ۽۔ چو کہ اسکرٹ ۽ جہل زال ۽ بوٹاں چم ۽ کپتگ،
آنازکی ۽ بدل ۽ چومر دینی بوٹ ۽ مزن بوتگ انت۔

”گپے است۔“ آئی ۽ جیریتگ ۽ زال ۽ بُر کہ لڈینگ۔ داں آئی ۽ دیماشیطان
۽ کلپیں مردے اوشانگ، ترسناکیں چم ۽ چنگیں بروت، انچیں بروت گوش ۽ کوہے
۽ سراستگیں درچکے ۽ شلین کُنتگ۔

بازیں از مکار کہ آہاں پتہ ۽ جاہ ۽ مقام ودی کنگ ۽ بودمان ناکہ توکل ۽ ہائی،
آوتی حیال ۽ نیز گاری ۽ واری ۽ رامڑ اہداریں لبز ۽ دلکشیں لالچ ۽ پردہانی پُشت ۽ چیر دیگ
۽ کوشست کن انت۔ بلے لاپ کہ ہو رک بیت گڑاچوٹ کُلاہی کجام درد ۽ دو انت؟

ہمے وڑاگاں تئی کرء دارء سکیں ڈولداریں کاٹارے بہ بیت، بلے تو چر آئیء
 یک چپیک ئے ہلارکت نہ کن ئے۔ زہم ء بہ جن ئے، گڑاہورء رچوکیں آپ ء بُرات
 کن ئے۔

ہمے وڑاگاں دُٹکاں سُور بہ کن ئے، بلے آہاں چک وُنہ بیت۔

ہمے وڑ، بُرک ء وہد ء کسانیں چک ء رابٹ ء بانزل ئے پیش دارنت۔ ہمیشا
 چوش کن انت کہ چک ء دلگوش دگہ دیمے بہ بیت۔ بلے چہ بٹ ء بانزل ء پُٹ ء سُنت
 کنگ نہ بیت، پرے کار ء تیزیں استرگے لوٹیت۔

ہر وڑ انت بلے وانوک و کسانیں چک نہ انت کہ دل اش و ش کنگ بہ بیت یارد
 دیگ بہ بنت، انچوش من ہم چوشیں اداکارے نہاں کہ ڈولدار ء چکن کاریں جُنگے ء ڈوڈء
 کاٹارے مان بہ کناں ء بہ تزاں۔

جنگ المی ہزدری انت کہ چریشی ء ابید زہم ء زہ زنگ بوت کنت ء چکنکاریں
 جنگ مردم ء حُب ء واہگانی نشوندار انت۔

الم کہ وہدے کوہ ء قاف (قفقاز) ء شہسوارے گوں آوار جنگیں مالاں لوگ
 ء واتراتلگ، گڑالوگبانک ء ریشمی دزمالے زرتگ ء آئی ء اپس ء گردن ء بستگ۔

الم سکیں شر ء سنگینیں لیکہانی واست ء زبرناک ء ہوادگیں لبز ء گال انچوش
 بنت چوشکہ گرک ء دیماشنگ۔

اگاں دگ حراب انت، گڑاشر شریں اپس گاڑی ء پہنات پچ بنت ء ایوک
 اے گپ نہ انت، بوت کنت آدگہ گنڈے ء بہ کپیت۔

الم یک حرے ء پُشت ء بالادپہ اپسے ء جو انیں نہ انت۔ انچو یک شر ذاتیں اپسے
 ء زین حرے جلوہ نہ دنت۔

اے درگت ء من شئے دیما بلخارء مردمے ء آئی ء لاگریں اپسے قصبے کاراں۔

بلخاریءِ مردم آئیءِ لاگریں اپس ءِ قصہ۔ قصہ چوش انت یک بلخاری مردے ءِ زان،
لوہیگ ءِ کُمب زرت وتی لاگریں اپس ءِ لڈات ءِ ایشانی بہاء دیم پہ کر ءِ گور ءِ میہگاں رہ
گپت۔

بہ زان ہماروچ ءِ آوارانی یک میتگے ءِ گروہتاچی بوئگی ات کہ پہ بہر زورگ ءِ
بازیں ورنائیں شہسوار گوں وتی مستیں اپساں چہ دُور دُور ءِ اتلگ ات انت۔ اے
شہسوار نزدیک گور ءِ سک نامدار ات انت ءِ آہانی اپسانی نام ہم پُرشنگ ات۔ گروہتاچ
زرنگ ءِ ڈولداریں ورنات انت ءِ آہانی اپس چوہماہانی وڑ ءِ ورنائی ءِ زرنگی ءِ وتی مٹ ات
انت۔ چہ ورنہانی دیدگاں جوش ءِ دلوری سہرات ءِ اپسانی جند پہ گروہتاچی ءِ اشتاپی
ءِ مرینگ ءِ وڑ ءِ نہ ات انت۔

گروہتاچی بندات بوئگی ات کہ اے بلخاری مرد ہمود ءِ سربوت کہ آہینگ
ات ءِ آئیءِ لاگریں اپس وکوچنڈگ ءِ ات۔ شہسواراں آکلاگ بست۔
دُرتاں پیجیگ ءِ گوشت۔ ”بیا! تو مئے گروہتاچی ءِ ہوار بہ بو۔“
”وتی اپس ءِ گروہتاچی ءِ پشت مہ کیج!“
”آئی ءِ ہوار بوئگ ءِ وتی جوہرانی پیشدارگ ءِ موہ بہ دئے!“

”باز جو انیں۔ گروہتاچی بیت گڑا مئے اپسانی نال کہ کپ انت آہاں چنان بے بو!“
تزن ءِ پیگورانی نیام ءِ آمد ءِ بے تواری وتی اپس ءِ بار کم کم ءِ بوجان ءِ جہل ءِ ایر
کنان گت۔ آئی ءِ وتی بار بوتک، ہداں ہداں، اپس ءِ سوار بوت ءِ شہسوارانی سزپ
ءِ اوشتات۔ اے دگہ اپس وتی پشاداں چست ءِ ایر کنگ ءِ ات انت، شدگ ءِ سٹ
ءِ کپ کنگ ءِ ات انت بلے بلخاری ءِ اپس وتی جاگہ ءِ سرا اوشتاگ ءِ سرے جہل ات
ءِ کوچنڈگ ءِ ات۔

گروہتاچی بندات بوت، شہسوارانی اپس چو تیر ءبٹنگ ءروان ات انت،
 سچہیں پٹ دنز ءڈہورات، بلخاری ءاپس گوں وتی سُستیں رواجاں چہ درستاں رند
 ات۔ اولی باری پورہ بوت، پدادومی ءسیمی، نوں شہسوارانی اپس ٹنگی بوت انت، آہانی
 دپ گج ءلیتارات انت ءگج گر میں زمین ءسرا رچگ ءات انت۔ انچوش گمان بونگ
 ءات کہ آہانی پادواب تران انت، نوں آہانی تیز گامی پشت نہ کپتگ ات۔ شہسوارسک
 ترندی ءچابک جنان ءگڑی کنان ات انت بلے پہ مُفت۔ ایوک بلخاری ءاپس ات کہ
 یک پیم ءوتی یکیں گام ءروان ات، نہ تیز ءنہ سُست۔ پیس ءاے اپس چہ درستاں رندی
 اپس ءکر ءسربوت، پداوت ءرانیا می سزپ ءآورت ءرسینت ءے۔ ءپدا اولی سزپ ء
 اپسانی ہمگام بوت کہ دہمی ءگڈی باری ءآچہ درستاں پیسرات۔

سومبندی ءدزمال ہمائی ءگردن ءبندگ بوت۔ آئی ءمالک چو پیسریگیں داب
 ءسگینی ءبے تواری ہما جاگہ ءشُت کہ اود ءوتی بارے بوٹنگ ات، بارے پدا لاگریں
 اپس ءلڈات ءوتی راہے گپت۔

گروہتاچی ءپڑ ءبدل ءلبزانک ءپڑ ءچوشیں ویل ءواقعہ گیشتر دیما کپیت چہ
 وتی دپتر ءبرے برے، گوں ارزانی ءنبشہ کتگیں شعر پہ مصیبتے وانگ بنت۔ دومی
 نیمگ ءبہ چارے، گڑابازیں انچیں شعر کہ پہ مصیبت ءجنجالے نبیسگ بنت، آگوں
 ارزانی ءوانگ بنت۔ جوڑشت ءمواد ءسیادی، پوشاک ءپوشوک ءسیادی انت۔ اگاں
 مردم نیک، شیوار ءبلند کردے بیت، گڑا پرچا آوتی شان ءمڑاداریں پوشاک ءمہ
 پوشیت؟ اگاں کسے ڈولدار انت، گڑا آئی ءحیال ءلیکہ پرچا چو آئی ءجند ءڈولدار مہ
 بنت؟

باز براں انچوش بیت کہ دلبر ءمہ لقائیں جنین چہ زانت ءزانگ ءز بہر بنت
 ءزانکار ءشیواریں جنین چہ حسن ءبراہ ءز بہر بنت۔ یک ساچشتے ءبابت ءہم اے گپ
 راستے بوت کنت۔

بلے باز انچیں نگہتیں جنین ہم است کہ آظاہری صورت ءڈولدار بنت
 ءزانت ءزانگ اش ہم بیت۔ اے جبرپہ ہما کتاباں راست بوت کنت کہ آہانی نبیسوک
 پہ حق ءدل بُو دناک بنت۔

یک رندے ماعلیٰ ء جہمندے ءگوشنگ ات: ”اگاں من یگے کوہی گرے
 ءچہ وتی میتگ ءنیمگ ءآہگ ءپہ گنداں، گڑا گوشت کناں کہ اے شریں مردے یا
 گندگیں۔“

کوبآچی ء مردے ءگوشنگ انت کہ ”سُہر ءنگرہ ءجند ءچہ وت ءارزشت
 نیست، شریں گپ ہمیش انت کہ چرے مادناں وڑوٹیں چیز جوڑ کنوکیں دستانی جند سُہر ء
 بہ بنت۔“

دڑپ نگار ءنقشاں گوں زیددار کنان انت نیادی ء
 کُمبار اے سنگیں حاک ءچہ ساچ انت ایثانی بالاداں
 انچش کہ وت ءراد لکشیں شعراں گوں زمانگ ٹلما کنت
 ہر لُنٹ ءسراچولڈ وکیں شاعر ء کہ گالاں تارا زانت
 (کُونزگ ءے ءسرا نبشتہیں لہتیں بند)

اے دنیا ءمن وتی زند ءپانزدہ ہزار روج گوازینگ۔ من بازیں کشکاں
 گوستاں ءبازیں دگانی سراترا تگاں۔ ہزاراں مردماں دپ کپتگاں ءمن ہمنچو سان
 زرتگ کہ بے حساب چوشکہ ہو ءپد کوہانی سر ءیا بر فانی آپ بُونگ ءپد۔ بِنتگگیں چنگ۔
 بلے اے درستان ءچوں یکجا گہ کنگ ءکتا بے ءرنگ دیگ بہ بیت؟ چوشیں کتاب ء

نہیں انچوش انت، کہ یک دامانے دور سر پڑا ہیں کورے ءِ واست ءِ راہ ءِ در
گیجگ، تہنا چر اد ءِ گپ ہلا س نہ بنت، اصلیں کار ہمیش انت کہ چہ کوہ ءِ بتلگیں در ستیں
چگانہ دیم ہما کور ءِ نیمگ ءِ ترینگ بہ بیت، دانکہ درست ہوار بہ بنت ءِ مز نیں آپے ءِ
دروشم ءِ دیماروان بہ بنت۔ اے کار ءِ من چوں بہ کنناں؟ پرے کار ءِ زند ءِ زانگ ءِ ابید
کجام کجام علمانی در برگ المی انت؟ بلکیں لبزانک ءِ لیکہ؟ بلے پہ شاعر ءِ پرے جبر
ءِ جیڑگ کہ شعر چوں نہیںگ بہ بنت، گہتر انت کہ آچہ وت شعر ساچگ ءِ سراد لگوش
گور بہ کن انت۔

اصل ءِ من گوشگ لوٹاں کہ شاعری ءِ پڑ ءِ نہ منی حاصیں مکتبے ءِ نہ دل دوستیں
حیالے۔ البت لہتیں چوشیں لبزانت، از مکار ءِ استاد است کہ آمن ءِ دوست بنت ءِ
آہانی قدر ءِ عزت ءِ کنناں۔

چہ وتی دپتر ءِ لبزانکی گل ءِ چکاسانی و ہد ءِ آوار نودر برے جست گنگ اش کہ
گو اچن نیسی ءِ ”رومانیت“ ءِ نیام ءِ پرک ءِ پیر جی انت؟ نودر بر ءِ زاناں اے سر حال ءِ ہیج
کتاب نہ وننگ، بلے پسو د یگی بوتگ۔ آئی ءِ کمو جیڑینگ ءِ پد اچکاس گرو کیں پروفیسر ءِ را
پسوداتگ ءِ:

”وکاب ءِ راوکاب گوشگ گو اچن نیسی ءِ مَرگے ءِ راوکاب گوشگ ”رومانیت“

انت۔“

واجہیں پروفیسر ءِ کندینگ ءِ نودر بر پاس کتگ۔

آگے کہ منی چندینگ انت، گڑامن مدام اپس ءِ اپس، ہر ءِ راہر، گٹڑ ءِ گٹڑ ءِ
انسان ءِ انسان گوشگ ءِ جہد کتگ۔

چہ وتی دپتہء نامی نیں لبزانت رابندر ناتھ ٹیگور ء براتے بوتگ کہ آہندوستان
 ء لبزانک ء بنگالی مکتب فکر ء منوگر بوتگ، وہدیکہ ٹیگور ء جندوت یک مکتب فکر، لیکہ
 ء زربشتے بوتگ، دو نیں براتانی نیام ء ہے دیکری بوتگ۔

گپ ایش انت کہ رابندر ناتھ ٹیگور ء ارواہ ء مرگے ودی بوتگ، کہ اے
 مرگ بس ہمانی ء جند ء بوتگ، چہ اے دگہ مرگاں چٹ جتا بوتگ، چد ء پیسر چوشین
 مرگ ء جند نہ بوتگ ء ہمیشا وہدے آئی ء اے مرگ ء رابزرانک ء پڑ ء پیلہ داتگ، گڑا
 گوشنگ کہ اے بس ایوک ء ٹیگور ء جند ء مرگ انت۔

اگاں یک از مکارے وتی ارواہ ء رستگ ء پادا تلگیں مرگ ء آجوبہ کنت ء آوتی
 وڑیں مرگانی رم ء ہوار بہ بیت، گڑا آئی ء راز مکارے گوشنگ نہ بیت۔ ایشی ء معنا ہمیش
 انت کہ ہما مرگ کہ آئی ء جوڑ کتگ، آئی ء جند ء مرگ نہ انت، نوک ء رُہ بریں
 مرگ، بلکیں انچائیں جنگلے کہ جنگانی رم ء پجاہ آرگ نہ بیت۔ بوت کنت اے دلربائیں
 جنگل بہ بنت، بلے چووکسانیں جنگل انت کہ آہاں دگہ حاصل گپے نیست۔

انسان ء رالم یک لوگ ء چل دانے ء کار بیت کہ ماں آئی ء آس روک کنت
 ء وتی گژن ء ہلاس گت بہ کنت۔ دگر ء اپس ء سواریں دلاور ء رازوت یادیراں چہ
 اپس ء ایر کبگی ء جند ء واہند ء دست ء دیگی انت۔ ہمیشا چہ دگرے ء لیکہاں کمک زورگ
 مہ بیت بلکیں وتی جند ء حیاں ء لیکہ ودی کنگ ء بوڈمان کنگ بہ بیت۔

اد ء من کے دل ء ڈڈ کنگ لوٹاں، من گوشنگ لوٹاں کہ لبزانک یک سازے
 ء لبزانت ہما تار انت کہ گوں آئی ء ہمگر نچ انت۔ ہمک تار ء جتائیں آوازے بلے
 دُ رستیں تار پجیگ ء ساز کنگ بنت، گڑا چر آہاں زمیل ودی بیت۔

آوار مردم ”پندور“ نامیں سازے کار مرزکن انت ایشی ء بس دو تار انت۔
 البت منی پت ء بابت ء گوش انت کہ آئی ء آوار لبزانک ء پندور ء سیمی تار پر کتگ۔

منی واہگ ہم ہمیش انت کہ منی کڑے وقتى جنء انجیں آوازے بہ بیت کہ چه
اے دگڑاں جتا بہ بیت۔ من ہے کو نہیں آوار سازه توک ء دگہ تارے ء گیشی ء سبب
جوڑباں۔

من چوشیں شکاری ءے بوٹنگ نہ لوٹاں کہ چه بازار ء جتگیں آسک بہازور
انت ء لوگ ء بر انت ءے ء مردمانی کر ء نام گر انت کہ من جنگ۔

برے برے چوش ہم حال بیت، کہ یک شکاری ءے ء گرے ء گہہ پاچن ءے
جتگ ء اے دگہ شکاری ہما گر ء نیمگ ء رونت، ہے نیام ء ہما شکاری دگہ جاگہ مم ءے
جنت چگل دنت ء ہما ساعت ء کہ آدگہ شکاری مم ء جنگ ء جاگہ ء سر بنت، گڑا شیواریں
شکاری ء دگہ گرے ء برنی پلنگ ءے ڈگار ء اتگ۔۔۔۔۔ جُست ایش انت کہ چر ایشاں
اصلی شکاری کئے انت؟ ہما کہ وتی شکار ء وت شوہازیت یا ہما کہ آئی ء پداں گزان بنت
ء اے دیم ء آدیما تچ انت؟ چوشیں مردم دگر ء جتگیں شکار ء دُزگ ء چک ء پد نہ بنت۔
آہانی بابت ء جیرگ ء وہد ء من ء بازیں لبزانتے گیر کیت۔ پہ درور کسے ء را منی
پچارو کے ء وڑ ء بوٹنگ نہ لوٹیت، آئی ء ”کوریٹنی چو کو فسکی“ ء گوں گند ء نند ء پدوت ء را
انچو کتگ، گوشے ابو طالب ء جنء ء پچاہ نیاریت۔

یک کورے کہ دریاء ایر کپتنگ ء آئی ء بے گوازیں جہلانکی ء شاہیگانى ء ہوار
بوٹنگ، باید انت آکوح ء لمب ء ہما چنگ ء مہ شمو شیت کہ آئی ء بُزنہ بوٹنگ ء نا کہ ہما شاہیگان
ء تنگ، ء ڈلپاد ء کنڈ ء میٹیں راہ ء بہ شمو شیت، کہ اد ء سر بوٹنگ ء وہد ء چمو داں گوزان
بوٹنگ۔

بے شک من ہم گہہ کورے ء وڑا ہاں۔ منا ہما سرچنگ دوست بیت کہ آئی
ء من ء ودی کتنگ ء ہما ڈلپادیں راہ ہم من ء دوست انت کہ چمو داں من گوشتگاں۔ منا
ہما مجیں گٹ ء گر دوست انت کہ اود ء من تنکگاں، ہما جُپ دوست انت کہ چه اود ء من

آپشارے ۽ دزوشم ۽ جہل ۽ ایررتلگاں۔ جہل ۽ ہماپٹ دوست انت کہ اودے سر بونگ
 ۽ گوں من ۽ شاہگانی ۽ جہلی رسیٹنگ ۽ سلہیں آدینک ۽ وڑے کرے کش ۽ کوہ، نیلیں آزمان
 ۽ آئی ۽ دیم ۽ دزپشوکیں استالانی عکس ۽ راوتی دل بند ۽ براہ کتگ۔ پداہما آپ تچان ۽ دیم
 روان بیت، برے برے میزان میزان ۽ برے گوں تندی ۽۔

بلے من چوش نہ گوشاں کہ آگٹ ۽ گر من ۽ بس انت۔ من وتی روانی برجاہ
 داشتگ، گڑا ایشی ۽ معنا ہمیش انت کہ منی دیمامنزلے است۔ ہما بے گوازیں زر کہ منی
 وداریک انت، کہ من چر آئی ۽ نہ ایوک اُمیت کتھاں بلکیں منی حیاں ۽ نگاہ آئی ۽ گندگ ۽
 انت۔

اے درگت ۽ من ایوک نیاں۔ من سر جمیں داغستان ۽ نہ سدوکیں بہریاں
 کہ آئی ۽ دیماہلاس نہ بوہوکیں شاہگانی ۽ درپچ بونگ انت۔ ہمے دُرستیں سالان تہنامے
 قبرستانانی فصیل پراہ ۽ مزن نہ بونگ انت بلکیں زندمان ۽ دنیا ۽ بابت ۽ مے لیکہانی حد
 ۽ ابیل ہم شاہگان بونگ انت۔

من آوارشاعریاں۔ منی دل ۽ جہلانک ۽ شہری ذمہ واری ۽ ہمارشت کہ است
 انت، آہنناداں آوارستان ۽ بندوک نہ انت، ناکلیں داغستان ۽ نا کہ کلیں ملک ۽۔ منی
 جندہمے لیکیت کہ من ۽ سر جمیں دنیا جواب دیگی انت کہ اے بیستمی قرن انت، کہ ماں
 ایشی ۽ کسے مارشت ۽ ابیدزندگ منت نہ کنت۔

مردماں گوں من نام کپتگ کہ منی بونتن ۽ لہنتیں روچاں پد منی پت ۽ راوتی
 کار ۽ درگت ۽ ارادیرتچ نامیں میتگے ۽ رَوگ ۽ جہہ مند بونگ کپتگ۔ پت ۽ اپس ۽ زین
 ۽ دوپیک لونجان بونگ۔ یکے ۽ مے لوگ ۽ دُرستیں بئال بونگ انت، بزاں گد،
 پشمند ہیں آرت، دُرشتنگیں جو ۽ روغن۔ ہمیشی ۽ لہنتیں کتاب ہم ماں بونگ۔ دومی نیمگ
 ۽ منی سرڈن ۽ بونگ۔

سفر آسربوٹنگ، گڑامات نادراہ بوٹنگ، انچونادراہ بوٹنگ کہ من ء میچینت ء
 نہ کنگ۔ ہمے میتگ ء یک نیز گاریں زالے کہ جند ء گورانی نیں چھلے بیران بوٹنگ ات،
 گڑا آ منی میچینگ ء ساڑی بوٹنگ ء منی شیرمات بوٹنگ۔

من دنیا ء ہمے دو نیں جنینانی منتواراں۔ منی عمر ستر مزن بہ بیت ء پرے
 دو نیں من ہرچی بہ کناں، بلے چر آہانی تور ء منتاں در اتک نہ کناں، راستیں گپ ہمیش
 انت کہ ہچ چک داں زندگ ء وتی مات ء نیکیانی دیمادر اتک نہ کنت۔

ہمے دو نیں جنین منی مات انت۔ یکے ء من ء چہ وتی شکم ء ودی کنگ ء اولی جنین
 بوٹنگ کہ منی گوانزگے چول داتگ، من ء لولی داتگ ء واب گیشنگ ء، دومی ء من
 ء میچینگ ء منی ساہر کینتگ، من ء چر آ دمان ء در کنگ کہ اود ء مرگ ء بیمنائیں ساہگ
 ساہیل بوٹنگ۔

منی قوم، منی کسانیں ڈیہہ ء منی ہمک کتاب ء دو دومات انت۔ اولی مات ء نام
 داغستان انت، ہمود ء کہ من ودی بوٹنگاں، زند ء اولی براں چہ ہمود ء وتی ماتی زبان ء بولی
 منی گوشاں کپتگ انت، من ء اے زبان ء لبر ء آئی ء گالوارانی سرادرس بوٹنگ، آنوں
 منی جند ء بہرے جوڑ بوٹنگ۔ اے ہما جاگہ انت کہ چہ درستاں پیسر من وتی قوم ء صوت
 اشکتگ انت ء اولی براں وتی صوت جتگ انت۔ اے ہما جاگہ انت کہ من آپ ء اولی
 گٹ ستگینگ ء نان ء تام چیشنگ۔ پکلی ء زمانگ ء من تسکیں جُچپ ء تلاراں سر کپگ ء وہد
 ء باز براں پٹی ٹوری بوٹنگاں ء ہمک رند ء منی وطن ء آپ ء منی کوہ ء رُستکیں تہلگ
 ء درماناں منی ٹپ وش کتگ انت۔ کوہستگی مردم نام گر انت کہ دنیا ء نیست چوشیں
 نادراہی ء کہ چہ کوہستگی تہلگ ء درماناں دُراہ مہ بیت۔

منی دومی مات ء نام جگہسیں روس انت، ماسکوانت۔ آئی ء من ء رو دینگ من
ء باسکے داتگ، من ء زندمان ء برز ترس منزل ء سر کنگ ء منی نگاہان ء یک شاہگانیں
آزمانے ء، گوں کُلّیں جہان ء پجاروک کنائینگ۔

من ہے دوئیں ماتانی تو رواں باراں۔ منی لوگ ء دیوالانی دیم گلکاریں گدے ء
سراشر کتگیں دو عکس ٹنگیتگ، یکے محمود نیگ انت ء دومی پُشکن ء۔ منی میتگ ء نزیگ
ء انچیں کو ہستگی میزریں ڈن است کہ اود ء سر پتگیں بازیں سہر پل بلوک ء شعری
دیوانانی تاکانی تل ء ایر انت، ہر دیں من اے دیوانانی تاکاں لیٹیناں، گڑا انچو ماراں، کہ
گوشیگاں پتر و گراد ء اسپیتیں شپانی سارتی منی چپ ء چاگرد ء نایچ ء انت۔

منی دوئیں مات، دو باسک دو دست دو چم ء دو صوت ء وڑ ء انت۔ منی دوئیں
ماتاں برے من ء دست بڈ ء جتگ ء برے و ہدے منی گوش تاب داتگ ء ہگل داتگ۔
منی پندور کہ آئی ء دو تار انت، دوئیناں یک یک تارے ٹرند کتگ۔ ہے دوئیناں من
ء برز ء چست کتگ، چہ وتی میتگ ء برز تر ء آہانی کو پگانی سرا من بازیں انچیں چیزے
دیستگ کہ اگاں آہاں منا کو پگ ء مہ کتیں، گڑا من، ہجر نہ دیستگ ات انت۔ انچو شکہ یک
بالیں وکابے اے گپ ء جت نہ کنت، کہ چر آئی ء دوئیں بانزلاں کجام المی ء گزان بہا تر
انت۔ ہے وڑ ء من ہم گوشت نہ کناں کہ من ء چرے دوئیں ماتاں کجام دوست تر انت۔
پیشی زمانگاں، کو ہستگی مردماں ہر نادراہی چہ وتی دگ ء تہلگ ء درمان ء چچگانی
آپ ء علاج کتگ انت۔ آہاں وتی طیبانی سرا اوست کتگ۔ اے جبر ہم راستے کہ
چر ایشاں بہتیں انچیں طیبب بو تگ، کہ مرچی ہم آہانی نام ء گر انت۔ اے طیبیاں
کسانیں سردرد گوں سیاہیں گرانڈ ء پوست ء علاج کتگ انت۔

آوارستان ء ہر کس زانت کہ گورگیں گرانڈ ء چہ سیاہیں گرانڈ ء گوشت وش
ترانت ء ایشی ء پیگ ہم گیشتر مان۔ طیبب ء سیاہیں گرانڈ ء پوست نادراہ ء سرا بستگ

آئی ء گوشتنگ ءے کہ ہمے وڑ بہ نندیت۔ بلے رَوگ ء وهد ء آ کُشتگیں گرانڈ ء گوشت ء برگ ء بے تزانگ نہ بو تگ انت۔

من اد ء چوشیں طیبانی قصہ ء نیاراں، ہماہانی نام ء گزراں کہ آ ایماندار بو تگ انت، طیبی ء یک ء ٹک بو تگ انت ء دوا ء دارگ اش پچاہ آ ورتگ انت۔

یک رندے منی پت ماسکو ء کر میلن ہسپتال ء داخل بو تگ۔ ہمود ء داغستان ء آپ ء تہلگ ء داروانی تزانگ ء کپتگ۔ آئی ء چک کڈن کتگ انت کہ پمن چہ بت سراخ ء کوہ ء فلاں چنگ ء کمو آپ بیارات۔

کجام چک انت کہ پت ء جبر ء نا جبر بیت۔ آ داغستان ء اتلگ انت، بت سراخ ء کوہ ء سر کپتگ انت، ہما چنگ اش در گیتنگ ء ماسکو ء ہسپتال ء کپتگیں نادراہیں آوار شاعر ء واست ء آپ اش بُرتگ۔

پت ء آپ وار تگ انت ء ماریتگ کہ من گہتر بوہاناں ء ءوش ء دُراہ اول بو تگ۔ بلے آئی ء چونہ زانتگ کہ چہ ہماروچ ء آئی ء رادر ملک ء لوٹا نیننگیں نوکیں سوچن ءے ء جنگ اش بندات کنگ۔

منی حیال ء ناں سانس ء جوڑ کتگیں درمان تہنا یک ء ٹک بو تگ انت نئے کہ آوارستان ء آپ کہ مئے اُلسی درمان ء دارگ انت۔ بلے اے دو میں تہر ء دوا یکجاگہ بو تگ انت ء آ اش دراہ کتگ۔

لبزانک ء حال اوں ہمیش انت۔ لبزانت ء ملک، آئی ء قوم ء زبان آئی ء سر چنگ ء بستار ء دار انت۔ بلے مرے زانگ ء دل تکیں لبزانت ء زانش چہ چر آئی ء قوم ء گیشتر شاہگانی ءے دار انت۔ ہما چیز کہ سچہیں آدمی ذات ء سرا، کُلیں دنیا ء سرا سان دور دینت، لبزانت چریشاں نہ وتی دل ء دُور داشت، کنت ناکہ وتی دل ء حیال ء۔

نہ زاناں باریں من ء گون چے بہ بیت سفر ء

گس ۽ چہ پتلیگن ناناڻي چُنڊ، کيف ۽ شراب
 که په من اتلگن دانکه همک په مہمان ۽
 په حاجتہ ۽ نہ بوتگ کدی کہ فکر بہ کنت

ہمک تماہ ۽ تب ۽ وت گس انت چکار منی
 نہ وردنہ په وت ۽، نئے شراب ۽ کیفانی
 گسانی زال مئے گُزن ۽ غم ۽ په دل زور انت
 ہما شراب کہ وت در و انت وتی جندے
 نہ زاناں باریں من ۽ گون چہ بہ بیت سفر ۽
 سگارے زہ سریں پہ جندے ساٹگ ۽ اوست ۽
 کہ په من اتلگن دانکہ ہمک مہمان ۽
 ناں ترس دُزے ۽ نئے کہ تیر، سگارے ۽

اے کوہ یک باں ساٹو کے ۽ چو بستار ۽
 کجام دُزے مجال انت کہ چہماں چست بہ کنت
 اگاں یک رہ گوزے دُز چمی ۽ نہ چاریت ۽
 ہما دمان ۽ سگار آئی ۽ دو گوڑہ کنت

نہ زاناں باریں من ۽ گون چہ بہ بیت سفر ۽
 آبزہ ۽ گوہریں گالانی شیر کنین صوتاں
 یک انچیں صوتے کہ پیچیت دُوری ۽ راہ ۽

ہما کہ ہلکے تمہاں انت راجء میر اثاں
 منی اوں گرنچاں ہے گال مان دل ء ہر داں
 من سدکاں کہ ہے کپتگ انت تئی گوشاں
 بلے اے گال نہ بنت بارے ء چو سنگینیں
 وتی اوں صوتے تو الہان کتیں پہ تائے ء

اگاں مالبز انت ء راداکترے بہ لیکیں، گڑا آئی ء اینچو بودمان بہ بیت، کہ آچہ
 قرناں چکا سنگیں تہلگانی کار مرز ء زانکار ء طیبی علم ء نوک جوڑ بو تگیں چیزاں ہم شیوار بہ
 بیت۔

اگاں مالبز انت ء راپیادگ ء ملک پہ ملک گردو کیں سیلانی ءے بہ لیکیں، گڑا باید
 انت و ہدے آدرامدیں ملکہ ء سر بیت، آئی ء دل چہ وتی وطن ء صوتاں سر تیج بہ بیت، بلے
 اینچو جاگہ پہ ہما صوتاں اوں ہو رک بہ کنت کہ پر آئی ء جنگ بنت۔
 یک نیمگے آئی ء قوم انت، کہ رخصت ءے کنت ء دومی نیمگ ء ہما قوم بیت کہ
 آئی ء راوش اتک کنت ء دوینانی کر ء صوتانی گڑاں بہائیں مڈی ءے بیت۔

بندات ء و ہدے کیلب نامیں مینگے ء استاد ء گوشانک دیوک اتلگ انت، گڑا
 مچیاں زالبولاں چہ گوشانک دیوک ء پشت پر کنگ ء نشنگ انت، دانکہ آہانی دیم گندگ
 مہ بنت۔ بلے و ہدے گوشانک ء آسر ء گشندہ ہے ء صوت الہان کتگ، گڑا زیمیل ء ساز
 ء عزت ء شرف چر آہانی لچ ء حیا ء گیش بوتگ، نون نا ایوک آہاں وتی دیم گشندہ ء نیمگ
 ء ترینگ، بلکیں پرے ہر ء ہم رضا اش بوتگ کہ چوشیں ساعتاں آتری وتی بر کہ ء بہ
 لیٹین انت۔

ہما صوت کہ منی مات ء من ء گوانزگ ء گوشدار سیننگ انت، یک چوشیں روج
 ء چوشیں یک دمانے نیست کہ دل ء نقشیں اے شعر من ء گیر میا انت۔ آصوت منی

دُرستیں شعرانی گوانزگ انت، ہما سر جاہ انت کہ سرء ایر کنگ ء گوں منی ژندیں مجگ
 ء تاہیر رسیت، اے ہما اپس انت کہ من ء منی منزل ء سر کنت، ہما چنگ انت کہ من
 وتی ہو شام ء پڑوشناں ء ہما چلداں انت کہ داں زند من ء باپ کنت۔

بلے من ہما شو کو م بو نگ نہ لوٹاں کہ مزں بو نگ ء پد ہم مات ء شیر ء پیچ بو نگ
 ء جاہلی ءے کنگ۔ انچیں مردمانی بابت ء گوش انت کہ ”قد ء بالادے چو کائیکر ء انت،
 بلے سرء ہوش ءے گو سکی ءے۔“

مرچاں جُست نامگانی رسمِ رسمے پراتلگ۔ نوں منی جند ء ہوش نہ کنت کہ
 چُنت جُست نامگانی پسوداتگ۔ البت انچو ہوش کنت کہ اے جُست نامگاں یکے ء وطن
 دوستی ء جُستے مان نہ بوتگ۔ بلے ایشی ء معنائیش نہ انت کہ چوناہا وطن دوستی ء بام
 ء داتگ۔

پدا اے گپ ہم است انت کہ یک جُست ناگے ء پسو ء ہمنچو نیسیگ بس نہ
 انت کہ تو سوویت یونین ء مرد مے ءے، بلکیں تراچہ وتی عمل ء اے چیز پیشد ارگی انت۔
 تہنا اے جار ء پڑینگ بس نہ انت کہ تو سوویت یونین ء کمیونسٹ پارٹی ء باسکے ءے، یک
 باسکے ء ہرچ ذمہ واری ءے سرا بیت، تراہما فرض پورہ کنگی انت۔ اگاں چہ تو جُست کنگ
 بہ بیت کہ ”تئی ماتئی زبان چی انت؟“ گڑا پسو ء تہنا ”آوار“ نیسیگ بس نہ انت، ترا عمل
 ء پڑے ہم آمانی زبان ء بستار دیگی انت۔

ترا ہمنچو توکل بہ بیت کہ دلجمی ء گوماوتی زبان ء وفادار بہ بے۔

منی مہماناں! شتاچہ ہر کجا پیدا ک ءے، من شماراوش اتک کناں۔ شتا برات
 ء گہارانی پیما منی کر ء بیات! من شتے پچگیگ ء شتے صوتاں ہم وش اتک کناں، شمارا
 درستان منی دل ء جاگہ انت۔

اگاں کو ہستی مردے ءدر قوم ءجنکے اپس ءسوار کتگ ءخُزہ ء آؤرتگ گڑا
 مردماں دنیا سرازرتگ۔ میتگ ءکماشاں اے ردی، ہجر پہل نہ کتگ۔ بلے مرچاں پیر
 ءورنادرست ایشی ءرازندان ءبہرے لیک انت۔ مرچی یک آوانچکے ءگوں در قوماں
 سور ءآروس ءرامیار ءعیب لیگ نہ بیت۔ نون مئے ہلک ءدمگاں بس یک آروسے ءرا
 عیب ءبد لیگ بیت، ہما آروس کہ آئی ءبندپوت ماں وتی مہر ءسراپاد کنگ مہ بیت۔
 الم اے جبر راستے کہ پل ہمنچو رنگ پہ رنگیں بنت پل دان دو ہمنچو ڈولدار
 بیت۔ آزمان ءدیم ءاستال ہمنچو گیشتر بنت، آزمان گیشتر رُژنا بیت۔ سنج پمیشا ڈولدار
 انت کہ آئی ءزمین ءدُر ستیں رنگ مان انت۔

من افریقہ ءنوکیں پلے دیست، رنگ ءبو ءحساب ءآئی ءہمک شاہ جتات
 ءایشانی ہر کسی نام دگرے ات۔ گپ ءگونڈ گزراں ءکشاں، کہ من یک شاہے ءسرا
 سرچتگیں پل دانے دیستگ، تفاوت بس ہمنچک ات کہ پل دان ءوڑ ءدگہ دگہ پلے مان
 نیست ات بس یکیں پل ءجندآت۔

من لوٹاں کہ آوار زبان ءنہشتہ بوؤکیں منی اے کتاب چو ہما پل ءبہ بیت کہ
 ماں آئی ءہر کس وتی واہگ ءلوٹانی دروشمہ بہ گندیت، ہر کس ءرا وتی واہ ءپد ءسامان
 دست بہ کپیت۔

پمیشا من ہما دُر ستیں چیزاں وتی دیما شنگ کناں، کہ آپہ یک کتابے ءسرجم
 کنگ ءلمی انت۔ من چو کوباچی ءکتہ کاریں دستکار ءوڑ ءہما دُر ستیں چیز وتی دست
 ءگور ءایر کتگ انت کہ پر آہاں کار کپیت۔ آئی ءکرا نگرہ ءسُہر ءنقش ءنگار جنگ ء
 کدینہ ءنقش چین گور ءایر بنت۔ منی کرا منی ماتی زبان است انت، زندمان ءزانت ء
 زانگ است انت۔ مردمانی خاکہ ءقالب انت، کارست انت، وتی صوتانی شیر کنی انت،
 بُن دپتر، انصاف ءمہر ءزانت ءسرپدی انت، منی ملک ءابرمی ندارگ انت، منی پت ء

یات ء تزانگ انت، ء منی قوم ء گوست ء باندات انت۔۔۔ اے دُرستیں چیز منی دستانی
 دل ء اثرنی ء چانگ ء پیمانہ۔ بلے جُست ایش انت کہ باریں منی دست اینچو کار مند
 انت؟ باریں منا اینچو بُو دمان کہ پرے کار ء سر جم کنگ ء بس بہ بیت؟
 آخر من چون بہ کنناں کہ وتی صوتاں دز ہو کیں مُر گانی وڑ ء شَمے دستانی دل
 ء یلہ بہ دیاں، دانکہ آ ابید دگہ تماہ ء دگہ حال ء احوالے شَمے دلاں شادان بہ کن انت،
 انچو کہ شَمے دلاں مہر جاگہ کنت۔

منی نگاہ وتی میز ء سر اشنگ ء شائگیں چیزاں یک رندے پداچار انت۔
 مردم چو ہم گوش انت، حد انت کہ ہما شہسوار ء ہم جن بے ذروہات کہ آئی ء
 کراپہ ناپس ء زین است ء نا کہ چابک۔
 مردم گوش انت، سحر وکاب ء راکاہ ء حر ء را گوشت دیگ ء ردی ء نہ کن ء۔
 مردم گوش انت، اگاں بُنپد محکم مہ بنت، گڑا ڈولدار ء چہ ڈولدار تریں بان
 کپیت۔

چو ہم گوش انت کہ نلینکے ء واب دیستگ کہ آوکا بے، گڑا آئی ء چہ جُمپے ء بال
 کتگ، آسر کہ وتی بانزلے پزوشائینگ انت۔
 یک شپ ءے ء واب دیست کہ من بلاہیں دریاہیاں، گڑا آئی ء وتی آپ
 ریگزار ء یلہ داتگ ء دمان ء دمان ہشیتگ۔

زبان

یک چمکے گوانزگ ء انت، کندیت، ”ہوم ء ہام“ کنت، بلے تنی و ہدی آئی ء
لُنت چہ لبرازا نابلد انت۔ کیت یک انچیں روچے کہ آگپ جنت، گو شیت کہ آکنے
انت ء پرچا ء اتلگ۔

(گوانزگے ء سر ء نبشتہ)

اگاں دنیا ء لبر ء جند مہ بُوتیں، گڑ امرچی دُنیا کہ اے رنگ ء انت، اے وڑانہ
بو تگ ات، دنیا ء جوڑ بو تگ ء چہ قرناں پیسر شاعر ودی بو تگ۔ ہما مرد کہ زبان ء جند
ء سر پد نہ بیت ء شاعری کنت، آچو ہما گنوک ء انت کہ اوژناگ مہ زانت ء کور ء دور بہ
کنت۔

چندے مردم جبر کنت، بلے پرے واست ء اناں کہ آہانی مہ ء آزمان ء دیما
بالیں حیاں ء لیکہانی جمر ء آدپ ء پچ کنگ ء لاچار کتگ انت، بلکیں ہمیشا کہ آہانی لکک
کچک دنت۔ باز انچیں مردم است کہ شاعری کن انت، بلے پرے واست ء اناں کہ
آہانی دل ء مارشت ء جذبگانی لہڑگے چول جنگ ء انت، بلکیں ہمیشا کہ۔۔۔ بلے اے
گوشتگ گزان انت کہ چوشیں مردم پرچہ اناگت ء شاعری کن انت۔ چوشیں مردمانی
شعر منی دل ء چہ گرانڈ ء حُشکلیں پوست ء جوڑ کتگیں پیلک ء پپا انت کہ ماں آئی
ء حُشکلیں جوڑ تڑہک ء توار ء بہ بنت۔

اے مردم وتی آتراپ ء دنیا ء چم شانکے دیگ ء چارگ نہ لوٹ انت کہ اے دنیا ء چو نہیں
چو نہیں ویل ء جاو بوٹگ ء انت۔ آہا آواز ء صوتاں گوشدارگ ء شوہازگ نہ لوٹ
انت کہ دنیا چر آہاں سر رتیج انت۔

ادء اے جسٹ ء پادکنگ بوت کنت کہ قدرت ء انسان ء راپر چاچم ء گوش ء
لک داتگ؟ ء چو پر چا کہ انسان ء رادوچم ء دو گوش دیگ بوٹگ، بے لک کیے؟ مقصد
ہمیش انت کہ چہ زبان ء گپے درکنگ ء پیسر باید انت انسان گوں دوئیں چماں ہر چیز ء بہ
چاریت ء گوں دوئیں گوشاں ہر چیز ء گوش بہ داریت۔

چہ دپ ء دراتلگیں لبز ہماپس ء پیمانہ کہ آیک جہلگ ء بُرزگیں، تنگ ء سنگی
نیں کوہی راہے ء ایر کپتگ ء شاہگانیں پٹے ء سر بوتگ۔ ادء اے جسٹ کنگ بوت
کنت کہ یک مردمے چہ دپ ء چوشیں لبزے درکت کنت کہ آلبز آئی ء دل ء جہلانک
ء جاگہ مہ کنت؟

چوشیں ہچ چیزے ء چند نیست کہ آئی ء راپہکیں لبزے گوشگ بہ بیت۔ آ
دگہ ہرچی بوت کن انت۔ دُثمان، مُرادباتی، زیبائی، درد، لیگاری، پل، دزوگ، راست،
رژنائی یا تہارونکی۔

”حد، جہان ء بہ پلکار اے گنہکار ء“

وتی من ڈیہہ ء مدام اشکتہ اے دانک ء حبر

اے گپ ء دانک ہمک گوں پتاتہ سہرے ء

جہان ء آدراہ کنوکیں بدی ء پروش ء بہ

مانوکیں جنگے کنیں ہمبلاں پدا ہنجیج

سُرین لنٹاں! بہ کن تو یک قولے

بہ دے یک حکمے بہ لوٹ بہ کن دعائے تو

یک انجییں گے بہ کن کہ بہ سائیت امروزے

یک رندے منی سنگتے ۽ گوشت : من وتی قول ۽ مستر و تاں ، دل کشیت بہ
سبزینان ۽ ۽ اگاں بے لوٹاں سرگوزے کنناں۔ بوت کنت منی دوست ۽ اے جبر پر آئی
۽ شر بہ بیت بلے لبزانت ۽ راحق ۽ دل وتی قول ۽ زبان ۽ اوشنگ لوٹیت ، آٹری سوگند
ورگ ۽ نوبت بہ بیت ، تری بد دعائی ۽۔ آیک چیزے ۽ یا یک کارے ۽ بابت ۽ دورنداں
سوگند مہ وارت ، چونائی ۽ منی حیاں ۽ ہما کہ دم پہ ساعت سوگند و رانت الم کہ آدر و گ بند
انت۔

اگاں اے کتاب ”غالی“ ۽ ۽ دروشم ۽ انت گڑا من آئی ۽ را آوار زبان ۽
رنگ رنگیں بندیکاں گوں گوپگاہاں۔ اگاں اے گرانڈ ۽ پوست ۽ باپیں کوٹ ۽ وڑ ۽ انت
گڑا من پوست ۽ چنڈاں آوار زبان ۽ مہریں بندیکاں گوں دوچگاہاں۔

مردم نام گر انت کہ پیش ۽ آوار زبان ۽ لبز کموک بوتگ انت۔ انچو کم کہ
”آجوتی“ ”زندگی“ ”توکل“ ”دوستی“ ۽ ”سگینی“ ۽ وڑیں حیاں ۽ لیکہانی درشان ۽
واست ۽ یا ویکیں لبز کار مرز بوتگ ، یا ہما لبز کہ کار مرز بوتگ انت کہ آتوارینک ۽ معناء
حساب ۽ سک نریک ۽ ہمگونگ بوتگ انت۔ اگاں مردم چوش گوشگ لوٹ انت کہ مئے
کسانیں قوم ۽ زبان سک وار انت ، گڑاپہ واہگے بے گش انت ، بلے من ہرچی گوشگ بے
لوٹاں ، وتی ماتی زبان ۽ گوشت کنناں ۽ من ۽ مارشت ۽ لیکہانی درشان ۽ واست ۽ پہ دگہ
زبانے ۽ کار نہ کپتگ۔

داغستان ۽ لاک نایں یک کسانیں قومے آباد انت۔ لاک زبان ۽ گپ
جنوک ہواریں حساب ۽ چہ پنجاہ ہزار ۽ گیشتر نہ بنت۔ اے درگت ۽ پکائی ۽ دگہ گپے
جنگ نہ بیت ، پرچاکہ اے قوم ۽ چوشیں کچک باز انت کہ انگت جبرکت نہ کن انت ۽
چوشیں مردم باز انت کہ آہاں وتی پت ۽ پیر کی زبان بیحال کتگ۔

چو و لاک کسانیں قومے بلے اے قومے بازیں مردمے دُورے دَریں ڈیہاں دپ
 کپیت۔ سَنگستگ ء ڈِلپادیں سر ڈگار ء سر ارزق ء تنگی ء آلاچار کنگ انت کہ دنیا ء شنگ
 ء شانگ بہ بنت۔ ایشاں باز شتریں دستکار بوتگ چُشکہ مَوجی، زَرگر ء آسن کار۔ باز انچیں
 شتریں گُشنده بوتگ انت کہ ملک پہ ملک تریتگ ء وتی صوت اش جتگ انت۔ داغستان
 ء اے قوم ء بابت ء گوشتن ءے است کہ ”کوٹگ ء کپ کنگ ء و ہد ء انان ء گور بہ کن کہ
 بلکیں چریشی ء لاک قوم ء مردمے بہ سٹیت ء در بنیت۔“

لاک قوم ء ماتے و ہدے وتی چُک ء را پہ دُورے دَریں ملکے ء رخصت کنت گڑا
 آئی ء را اے سوج ء ہم دنت ”و ہدے تو شہر ء نان ء ورگ ء نندے گڑا بچار باریں کاشی ء
 چیر ء تئی قومی مردمے نہ نشنگ۔“

اے درگت ء قصبے گوش بہ دارات۔ یک رندے لاک قوم ء مردمے لینن
 گراد یا ماسکو یا دگہ شہرے ء ترگ ء بوتگ۔ اناگت ء آئی ء مردمے دیستگ کہ آئی ء
 داغستانی دریں پوشیتگ، آئی ء انچو ماریتگ گوش ءے آئی ء وطن ء گوش ء مالیتگ، آئی
 ء گوں اے درآمد ء گپ ء جبر ء ارادہ کنگ۔ دَرک ءے بستگ ء آئی ء کراشتگ ء لاک
 زبان ء جبر بندات کنگ۔ درآمد ء سر سرنینگ ء ظاہر کنگ کہ من لاک زبان ء سر پد نہ
 باں۔ نوں اے بیچارگ ء کومیک ء جبر کنگ بلے بچ پہ بچ، پد اتات ء لیز غین ء، بلے آئی
 ء دُر ستیں جہد پہ پورت۔ آئی ء ہر زبان ء کہ جبر کنگ، داغستانی رَہ گوزی ء نہ زانتگ،
 آخر آئی ء روسی کنگ گڑا زانتگ ءے کہ من گوں ہما مردمے گنپا ہاں آوارے۔ گپ دیما
 شنگ گڑا درآمدیں آوارے آئی ء راشگان جتگ:

”تو چونیں داغستانی ء منی ملکی مردمے ءے کہ آوار زبان نہ زان ءے۔ ناں،
 ناں تو دلو تے ءے داغستانی ءے نہ ءے۔“

اے باوست ءوتی قومی مردم آوار ء ہمارا ہداری پہ من نہ بوتگیں جبرے
 آفت ء حڈاگوں آئی ء اڑیتگ۔ ہو، مردم آوار زبان زانت کن انت بلے اے الٰہی ونہ
 انت۔ شر تریں گپ ہمیش انت، کہ لاک قوم ء مرد ءوتی ماتی زبان زانتگ ء دگہ باز زبان
 ہم زانتگ و ہدیکہ آوار ء چر ایشاں یکے نہ زانتگ۔

ابو طالب یک رندے ماسکو ء شنگ۔ دگ ء سر آئی ء چیزے جُست کنگی
 بوتگ۔ بلکیں راہ ء جُست ء کنگی بوتگ۔ آئی ء رگوزی ء جُست کتگ۔ قُدرت ء بچار
 ہائی ء را کہ جُست ء کتگ آ انگریزے بوتگ۔ پرے جبر ء ابو طالب ہبکہ نہ بوتگ،
 پرچا کہ ماسکو ء دگانی سر بازیں درملکی ء تر ء تاب ء گندگ بیت۔

انگریز ابو طالب ء جبر ء سر پد نہ بوتگ۔ آئی ءوت چر آئی ء جُست کتگ، پیسر
 ء انگریزی ء، پد افرانسی ء، پد اہسپانوی ء، آئی ء بازیں زبانی ءوتی گپ ء سر پد کنگ ء
 کوشت کتگ۔

دومی نیمگ ء ابو طالب ء ہما انگریز ء گو ماروسی ء جبر کنگ لوٹ ات، پد لاک،
 آوار، لیز غین، دار غین ء کیوکت ء۔ بہ زال آئی ء دگہ ہرچ زبانی کہ زانتگ ات جبر کت
 بلے بچ پہ بچ۔

آخر دو میں یکے دومی ء گپ ء سر پد نہ بوتگ انت ءوتی راہ اش گپتگ۔
 داغستان ء یک مردے ء کہ آئی ء چہ وتی کساس ء کمو گیشتر و ننگ ء انگریزی ء
 یکے کپے لبز زانتگ ہمیش ء رند ء ابو طالب دیم پہ دیم کتگ ء ر بیدگ ء ارزشت ء سرا
 ترانے کتگ:

”نوں زان ءے کہ ر بیدگ چی ء گوش انت۔ اگاں تو پکائی ء دودمانی مردے
 بوتین ءے گڑاگوں اے انگریز ء انگریزی ء گپ کتگ ات۔ نوں تئی سر پر بوت؟“

ابوطالب ء پسوداتگ۔ ”ہو، من تئ جبرء سر پد بوتان۔“ ”البت منائے گپ ء بے گوش کہ اے انگریز پر چاچہ من گیشتر وانندھے لیگک بہ بیت؟ من کہ اینچوزبان ء گپ جت، بلے آچریشاں یک لبزے ء اول سر پد نہ بوتگ۔“

منی دل ء دُر ستیں زبان، آزمان ء دیما شنگیں استال انت ء من نہ گوشاں کہ دُر ستیں استال یک دومی ء ہوار بہ بنت ء یک بلا ہیں استالے بہ بنت۔ پرے کار ء روج وت است انت۔ بلے روج ء است مانگ ء ابید انگت اے ضرورت پشت کپیت کہ استال آزمان ء دیما بہ دُر پیش انت۔ ہر کس ء وت ء ر استالے بہ بیت۔

مناوتی استال بہ زان وتی ماتی زبان آوار ء گوں مہر انت۔ مناہما زمین زانتانی گپ ستک ء باور انت کہ گوش انت گونڈچہ گونڈترین کو ہے ء سہر ء چاتے در اتک کنت۔

”حد انت کہ تئی چک چر آ زبان ء ز بہر بہ بات انت کہ آہانی مات ہما زبان ء گپ جنت۔“ اے بد دعا من اشکت کہ یک جینے ء دومی جینے ء ر ادات۔

چندے گپ دوا ء ز مبورانی بابت ء۔ ہما وہدی کہ من وتی شعر ”کو ہستگی زالبول“ ء نبشتہ کنگ ء اتاں، گڑا من ء، لہتیں انچیں بد دوا پکار ات کہ شعر ء یک ترند تیں زالے ء دپ ء دیگی ات انت۔ من ء حال ء گپت سک دُور کو ہستگی میتگے ء زالے است کہدوا ء ز مبور ء دینگ ء کش ء کر ء میگاں آئی ء مٹ نیست۔ اے حال ء رسگ ء پد من اے زال ء گندگ ء دیم یہ ہمانگو سر گپتاں۔

آنچیں وشیں بہار گا ہی سُبے ات، کہ بدیں لبز ء در کنگ پورہ گنا ہے ات، وہدے من ہما زال ء لوگ ء دپ ء سر بوتان۔ پیر زال ء کر آہگ ء وتی کار ء بابت ء شری ء سرا گپ جت۔ آئی ء را گوشت کہ من شعرے نبیسگا ہاں ء آئی ء، لہتیں ترندیں دوا مان کنگی انت ء چہ تئی کر ء چوشیں دواہانی در برگ ء من پند بُر بتگ ء انگاں۔

حبرانی اشٹنگ ء گوں زال ء آس بُرت: ”حدا انت کہ تئی دپ کرم بہ کپات، تئی دوستدار تئی نام ء بہ شموئشات، تئی باپاری سنگت تئی حبراں سر پد مہ بات انت۔ وہدے سفرے جن ءے ء لوگ ء و اتر بے، گڑ ایٹنگ ء مردمانی سلام ء دعاء شمشکار بات ءے۔ حدا انت تئی بے دن تائیں دپ ء گوات انچو بہ پُترات، کہ دپ چوپیک ء بہ شیرازیت۔۔۔ سیلانی ء بیچ، وہدیکہ منی دل وش مہ بیت، من چوں کندات کناں (حدا تراچرے وشی ء ز بہر بہ کنات) اگاں لوگ ء مُردگے ایر بہ بیت گڑاچہ گڑیوگ ء کار شر بیت؟ وہدے کسے ء منی کار کار نہ داشتگ، نہ من ء کم شرف کتگ، گڑاچہ تئی گوشدارگ ء واست ء پرچاوتی دپ ء حراب بہ کناں؟ وتی جند ء کش۔ دگہ برے چوشیں ناہو دگیں طلباں گوں اینگوپہ سر کپتی نیائے۔“

”منتوار مہروائیں زال!“ گوں ہے حبراں من چہ لوگ ء در اتکاں۔ واتری ء من جیڑات کہ ”وہدے زہر گرگ ء ترند تئی ء ابید من ء اینچو بد عادات کنت، اگاں اے پکائی ء زہر ء پڑ بہ بیت، گڑا باریں من ء کجام حال ء کنت؟“

منی حیال ء روچے نہ روچے کو نہیں قصہ ہانی نودر برے اے بددعا کہ کوہستگی دمگاں است انت، ایشان ء کتابے ء رنگ ء نر کاریت۔ گڑا دنیا زانت کہ مئے کوہستگی دمگاں ساچشت ء چینچو توان است، چینچو روانی ء حیال ء زیبائی است، مئے زبان در شان ء چونیں بے دروریں توانے ء واہند انت۔

ہر میتگ ء دوا ء ز مبور دگر دگر انت ء حد اپناہ بہ دنت چہ ہما دوا ء ز مبور ء کہ گوشگ بہ بیت حد تئی دست ء پاداں لنگ ء مُنڈ بہ کنات، یک دوا ء ز مبور ءے ء تو وتی جنازہ ء گندے۔ برے گوش انت کہ حد انت کہ ورگ ء وہدے تئی دوئیں چم در بیانت ء ڈونگہ ء بہ کپ انت، ء برے ایش کہ، حد انت کہ تئی چم بہ سٹات ء کوہی بُرزگے ء سرا بہ کپات انت، سنگانی توک ء لیٹ وراں ء کنڈے ء بہ کپ انت ء گار بہ بنت۔ گندگ تریں

زمبور کہ ترا کنگ بیت، آئی چمانی بابت ء بیت ء اے درگت ء کو ہستی مردماں وتی
 ساچستی توان ء ہماشاہدی پیش داشتگ انت کہ پہ مشکلی آہانی پسورسیت۔ بلے بازیں دُعا
 چرایشاں گیشتر تُر سگی انت۔ پہ درور یک رندے یک میتگے ء من دوزالبولانی کوکار ء دوا
 اشکت۔

یک زالبولے ء دومی ء رابد دوائی کت۔ ”حدائی چُکال چرا مردم ء زبہر بہ
 کنات کہ آئی ء تئی چُکان ء آہانی زبان گوشتگی انت گوں۔“

دومی ء ٹیک ء ٹیک جواب دات ”حدانت کہ تئی کرا ایک چوشیں مردے
 پشت مہ کپات کہ تئی چُکان ء آہانی زبان ء گوشت بہ کنت گوں۔“

جی ہو! دوا ء زمبور انچیں ترسناکیں بنت۔ بلے اگاں بد دوائی کنگ مہ بیت پدا
 ہم اگاں کو ہستی دگ ء مردے وتی زبان ء عزت ء مہ کنت، گڑا آ بوپے ء مردم نہ
 بیت۔ کجام یک شاعرے کہ آئی ء زبان حراب بہ بیت، گڑا آئی ء مات وتی چک ء شعر
 گوشدارگ ء جواب کنت۔

چہ وتی دپترے۔ پیرس ء من گوں داغستانی از مکارے ء دُچار کپتاں۔ آشوپ
 ء لہتیں روچاں پد آپہ وانگ ء اٹلی ء شنگ، ہمودی جنکے ء گوں آروسے کنگ ء پہ دائمی
 ہمود ء جہہ مند بوتگ۔ بیچارگ کو ہسنگاں رُستگ ء پادا تلگ، پمیشا نوکیں وطن ء نندگ
 ء اود ء چاگرد ء گوں وت ء راہمتنگ کنگ ء جنجال بوتگ۔ وت ء راہے نوکیں دنیا ء گوں
 ہمننگ کنگ ء واست ء سیل ء سوادے کنگ۔ دُور ء دریں ملاکیں بنجاہی شہراں وتی دل
 ء وش کنگ ء جہدے کنگ، بلے ہر کجاشنگ وطن ء گیر ء تزانگ ء چہ وتی وطن ء دوری ء
 مارشت چوساہگ ء ہمراہے بوتگ۔ من گوں آئی ء لہتیں عکس چارگ ء واہگ درشان
 کت، بس پمیشا چارگ لوٹ ات کہ اے از مکار ء وتی ہے جذبگ ء مارشت کجام وڑ
 ء رنگانی قالب ء ایر گیتنگ انت۔

چراہاں عکسے ۽ نام ات ”وطن ۽ نمیکیں تزانگ۔“ عکس ۽ یک اٹلی ۽ جنینے
 (از مکار ۽ لوگبانک) ظاہر ات، کہ آئی ۽ داغستان ۽ جنینانی دودمانی پوشاک پوشیتنگ
 ات ۽ کوہی چمکے ۽ کر ۽ اوشاتنگ ات۔ نگرہ ۽ نقش ۽ نگاریں کونزگے ۽ کر ۽ ایر ات کہ
 آئی ۽ سراگو تساتلی ۽ کاریگرانی وڑیں نقش ۽ نگار پر ات، آہانی کاریگری ۽ نام ۽ توار داں
 دور ۽ دراج پر شنگ۔ پشتی نیمگ ۽ کوہے ۽ سرا یک ابیتک ۽ تہنائیں آوار میتگے ظاہر ات۔
 میتگ ۽ سگی لوگانی پشت ۽ کوہ ات انت، کہ آچہ میتگ ۽ گیشتر ابیتک ۽ ملور گندگ بوت
 انت۔ کوہ ۽ ٹلن نمباں اندیم کتگ ات۔

از مکار ۽ گپ گیشینت۔ ”نمب کوہانی ارس انت۔“ ”وہدے کوہانی سر انمب
 بیت گڑاشپ نمب ۽ رنگ ۽ صاف ۽ سلہیں ترمپانی دروشم ۽ پٹ انت ۽ جہلگاں رچ
 انت۔ اے نمب مناں۔“

دگہ عکسے ۽ جنگلے ظاہر ات آویر انیں کوہے ۽ سرا ۽ ستگیں دز چکے ۽ سر انشتنگ
 ات۔ جنگل چلی چلی ۽ ات ۽ یک لوگے ۽ دریگ ۽ چہ کوہستگی جنکے ۽ ملور ۽ کو دکیں دیم ظاہر
 ات۔ اے عکس من ۽ دوست بوت، از مکار ۽ منی حُب ۽ واہگ دیست گڑا گوشت ۽:
 ”اے آوار ۽ کوہنیں قصہ۔“

من جست کت۔ ”کجام کوہنیں قصہ؟“
 ”قصہ چوش انت کہ یک رندے جنگلے گزرگ ۽ ڈب ۽ کنگ بوت۔ جنگل شپ
 روج ڈب ۽ زہیر ناں ات: منی وطن، وطن، وطن، وطن۔۔۔۔ منی چند ہے وڑ ۽ سالانی سال
 انت کہ وطن وطن کنگ ۽ انت۔۔۔۔ یک روچے ہے جنگ ۽ گروک ۽ جیڑ ات: ”باریں
 اے جنگل ۽ وطن کجانت ۽ چونین ۽؟ الم آیک سر سبز ۽ شادا بیں دامان ۽ کوہے بیت
 اود ۽ بر راہدار ۽ ڈولداریں دز چک بیت ۽ انجیں ڈولداریں جنگل بیت کہ آبس جتت
 ۽ گندگ بنت۔ گڑا من ایشی ۽ جنگل ۽ یلہ کناں ۽ سر ۽ باں ۽ داں ہما ڈولداریں دامان ۽ سر

باں، آئی ء ڈب ء دپ پچ کتگ۔ جنگل ء بال کتگ ء دہ گام ء پد مہتل بوتگ ء پد ایک
مُر تگیں سولے ء سر ائتگ۔ آسول یک ویرندانیں کوہے ء سر ائتگ۔ ہما سول ء
شاہے ء سر آئی ء کدوات۔۔۔ من ہم وتی ڈب ء کرزانی شم ء وتی وطن چاربتگ۔

من جست کت۔ ”گڑا تو پر چا وطن ء و اتر نیائے؟“

”نوں بازو ہد گوئتگ۔ روچے کہ من وطن یلہ داتگ، گڑا منی جبین ء ورنائیں
دلے مان بوتگ، آئی ء آسے جبور بوتگ ء نوں گوں وتی پیریں ہڈ ء کنت ء کجام دپ
ء آپ ء وطن ء بے رواں؟“

چہ پیرس ء و اتری ء پد من از مکار ء کس ء آریز شوہازکت انت۔ من پرے
حبر ء بہہ منتاں کہ آئی ء مات انگت است ء حیات ات۔ از مکار ء کس ء آریز گوں
مونجائیں چہرگاں میتگ ء یک لوگے ء منی چپ ء چا گرد ء مچ بوت انت، پہ ہمائی ء قضاہانی
گوشدارگ ء کہ آئی ء وتی وطن پہ دائمی یلہ داتگ ات ء دگہ ملکہ ء جہہ مند ات۔ انچو
گمان بوت کہ آہاں وطن ء یلہ دینگ ء ردی پہل کتگ ات ء آپرے حبر ء گل ء شادان
بوت انت، کہ آہانی بیگو اہیں چک انگت زندگ انت۔

انگت ء آئی ء مات ء من ء جست کت: ”آئی ء گوں تو آوار زبان ء حبر کتگ؟“

من پسودات۔ ”اٹاں۔ مئے گپ دگرے ء معنا کتگ انت۔ من روسی کتگ

ء تئی چک ء فرانسى۔“

مات ء گوں سیاہیں شال ء وتی دیم گپت، مئے کوہستگاں چھلے ء مرگ ء حال ء
رسگ ء گوں مات انچو کن انت۔ برز ء بان ء سرا ڈلگیں تزمپ کپگ ء ات انت، ما
آوارستان ء ایتیں، سک دُور دنیا ء ہما سرا ماں پیرس ء داغستان ء ہما چک بلکیں وتی ردی
ء سراپشل ات ء رچو کیں تزمپانی تو اء ائنگ ء ات۔

”رسول! تو رد کپتنگ ۛ۔“ ذرا جیوں بے تواری ۛ ۛ پدمات ۛ ۛ ذرا منیت
 ”مڈتے بیت منی چک بیران بوتگ۔ ہمانی کہ ۛ گوں تو ڈیک وارنگ، آ منی چک نہ
 بوتگ، پر چاکہ منی چک آ زبان ۛ ۛ ہجر شمشت نہ کنت، کہ من یک آوار ماتے ۛ آئی ۛ را
 گوشتگ گوں۔“

یات ۛ ترانگ۔ من یک زمانگے آوار تھیڑ ۛ گوں، ہمگر نچ بوتگاں۔ آ اوں یک
 و ہدے بوتگ کہ مارا تلو ۛ سرا پکاریں الٰہی ازباب، کسمانک ۛ پیشدارگ ۛ و ہدے گور ۛ کنگی
 گد ۛ ایدگہ چیز بڈ ۛ بوتگ انت ۛ میتگ پہ میتگ بوتگیں (تھیڑ ۛ ۛ رستیں ازباب حراں
 لڈیتگ انت بلے پدا ہم چیزے نہ چیزے پشت کپتنگ گڑا ما بڈ ۛ سر کتگ انت) ہے
 رنگ ۛ کسمانک ۛ ازم کو ہستگی مردماں سر کتگ۔ من ۛ ہے رنگ ۛ گوازیں ۛ تگیں ہما زمانگ
 مدام گیر کیت۔

من بازیں کسمانکے ۛ کسان کسانیں اداکاری کتگ، بلے گیشتر ”پرو میٹر“ (تلو
 ۛ پشت ۛ نشتگیں ہما مرد کہ ازم کاران ۛ ووش و شکو آہانی گپتتاں گوشتیت گوں) آ زمانگ
 ۛ یک ورنائیں شاعرے ۛ جہت ۛ من ۛ اے کار چہ آدگہ کاراں دوست تر بوتگ۔ من
 اداکاری، دیم ۛ سُر ۛ پُر، اشارہ ۛ چمگ ۛ چمائی ۛ تلو ۛ سرا گوں بوتگ ۛ را ارزشت نہ
 داتگ ۛ بے نہ کتگ۔ من دریس، سینگار ۛ سمبہینگ مان نہ آور تگ۔ ۛ رستاں چہ پیسری
 ۛ الٰہی میں چیز کسمانک ۛ سیاہگ انت ۛ من پمیشا چاڑ کہی ۛ گوما اے جبر ۛ خیال داشتگ کہ
 اداکار ہر لہز ۛ رد ۛ یات بہ کن انت ۛ ہما وڑ ۛ کہ گپ گوشتگی انت ہما وڑ ۛ ہما داب ۛ بے گوش
 انت ۛ۔ اگاں اداکارے ۛ گپتن بیجال کتگ یار د گوشتگ، گڑا من چہ وتی جاگہ ۛ سرا
 سر کشتگ ۛ پہ کو کار گپ پدا ۛ نچو جتگ کہ حال ۛ نشتگیں کلیں مردماں منی تو ارا شکتگ۔

جی ہو! من ساہگ ء لبزان ء ایدگہ ہر چیز ء چہ دیما تر کتگ، پر چا کہ لبزنہ
دریس ء واز مندگ بنت ء نئے کہ سینگار ء، چرے دُر ستیں چیزاں ابید آوتی معناء مطلب
ء پہ اے دگزاں سرکت کن انت۔

ہے درگت ء من ء وشیں قصبے گیر آہگ ء انت۔ ماکسمانکے پیشدارگ ء اتیں
کہ آئی ء نام ”کوہتگی مردم“ ات ء بنگپ آوار قوم ء گوست ات۔ چو مدامی وڑ ء من
’پرومپٹر‘ اتاں۔ قصہ چو اے وڑ ات کہ بامرد آئیگاری چہ وتی دژ منیں مرداں تتلگ
ء کوہاں باہوٹ انت ء شپ تہاری ء وتی دوستدار ء چارگ ء میتگ ء کیت۔ دوستدار آئی
ء سرپد کنت کہ آجہ روت، چومہ بیت کہ آئی ء گٹ ء حونانی دژ من بہ گند انت ء بے گوش
انت۔ بلے آئیگاری چوش نہ کنت، چہ ہور ء تر بونگ ء رگگ ء واست ء وتی گور ء پسی
پوست ء کوٹ ء در کنت ء دوستدار ء گور ء دنت ء پداوتی مہر ء وتی دُوری ء درد ء غماں
درشان کنت۔

آروچ ء اے کارست ء ماگائیف نامیں اداکارے کنگ ء ات۔ مہر ء اے
ندارگ وتی جوش ء ات کہ اداکار ء لوگبانک تلوء سراتک ء وتی مرد ء راجر دیگ ء ہگل
ء بناء بوت، کہ آئی ء چمانی کلن ء دگہ جنکے ء گوما وتی مہر ء درشان ء ات۔ ماگائیف
ء آدست ء گپت ء تلوء پشتی نیمگ ء بُرت، دانکہ آئی ء سرپد بہ کنت۔ آئی ء دل ء
گوشنگ ات کہ لوگبانک ء سر ء راہ کنت ء پدا تلوء سراتکیت۔ بلے لوگبانک ء ہچ وڑ ء آیلہ
نہ دات۔ باجن کمو تلوء سراتاوشات ء ودارے کت، مہلوک شش ء پنچ ء کپتگ ات ء
کسمانک ہما جاگہ ء سراتاوشاتگ ات۔

گوں وتی سادگیں دریس ء من وتی جاگہ ء سراتشنگ اتاں، پینٹے پاد ء ات
ء اسپیتیں پشکے گور ء ات، کالار ء بٹن پچ ات انت۔ چمپیل پاد ء ات۔ آدماں ء ہے گوشگی
گپتن من ء یات ات انت، بلے گوں وتی دریاں بامرد ء کمی ء گپت کنگ ء نہ ات انت۔

بلے منی حیاں ء شرتیں چیز پوشاک ء سینگار نہ ات انت، بلکیں گپتن ات انت، ہمیشا من
تلو ء سرا دور کت ء ہما در ستیں گپتن کہ باجن ء ماگا کیف ء دپ ء اشکتگی ات انت، وت
گوشت انت۔

من نہ زاناں کہ دیوان ء مردم وش بوت انت یاناں، بلے منی حیاں ء اے
سنگین تہیں کسمانک پر آہاں تزن ء چکندی کسمانکے جوڑ بوتگ ات، حیر من دلجم اتاں
پر چاکہ دیوان ء مردماں کسمانک ء مول ء مراد پھینتگ ات، یک لبزے ہم ردنہ بوتگ
ات ء منی دل ء شرتیں گپ ء جند ہمیش ات۔

من ترانگا ہاں کہ یک رندے من گوں ہے ٹولی ء برزیں کوہانی سرانامی نیں
میتگ گونیب ء شنگ اتاں۔ اے جبر ء ہر کس زانت کہ شاعرانی وتی راج ء قوے۔
در ستیں شاعر کوناک بنت، (قفقاز ء کوہستگاں سکیں دلی دوست ء راکوناک گوش انت)
من اشکتگ ات کہ گونیب ء شاعرے است انت، بلے من، ہجر گوں آئی ء دُچار نہ
کپتگ اتاں۔ من آئی ء گندگ ء شتاں۔ شاعر ء کڈن کت کہ دانکہ مئے ٹولی ہدا انت،
من ہمانی ء لوگ ء پہ داراں۔

مہمان جلاں منی ہمنچو خدمت کت، کہ من دل ء توک ء ہجالت بوتماں ء
آہاں ء اینچوزہمت دیگ ء منی دل ء من ء ملامت کت۔ گیشتر ہما شاعر ء مات ء من ء
ہمنچو مہر دات کہ آمنی دل ء سرا نقش انت۔

رخصت بوہگ ء وهد ء منتواری ء حاتر ء من اکاپیں لبز شوہاز ات۔ قدرت
ء، ہما دمان ء کہ من رخصت بوہگ ء اتاں لوگ ء شاعر ء مات ء ابید دگہ کس نیست
ات۔ من زاناں کہ ماتے ء واست ء چد ء گیشتر و شیں جبر دگہ کجام بوت کنت کہ مردم
آئی ء چک ء توصیف ء سٹا ء بہ کن انت۔ بلے آشاعر ء بابت ء منی حیاں ء لیکہ چو شرت نہ
ات انت۔ پدا ہم من کمو آئی ء توصیف ء ستا ء گوشت کت۔ من آئی ء مات ء راکوشت

کہ تئی چک بلاہیں دیروی لوٹیں شاعرے ۽ مرے زمانگ ۽ بنگپانی سراجوانیں شعر پر بندیت۔

”مات ۽ گوں عمیگیں گالوارے ۽ منی دپ ۽ جبرگڈان درائینت“ بوت کنت دیروی لوٹیں شاعرے۔“ بلے آئی ۽ بۇودمان نیست۔ چو ہم بوت کنت کہ چر آئی ۽ شعر اں مرے زمانگ ۽ جیڑہانی بابت ۽ سرپدی بہ رسیت، بلے وهدے من آئی ۽ وانگ ۽ بندات کناں گڑاواب گپت۔ کمو دل ۽ پچار رسول! وهدے منی چک جبر ہیل کنگ ۽ بوتگ ۽ انچو جبرے کتگ کہ کس سرپد نہ بوتگ، گڑا آدماں ۽ من گل ۽ بال بۇوتگاں۔ مرچی کہ آئی ۽ تہناگپ ناں شعر ۽ بندگ ہم دربرتگ، گڑا من پہ دمانے شادان نیاں۔ تو ہما گوشتن و اشکتگ کہ جنین ۽ عقل پشک ۽ تل ۽ انت۔ دانکہ آنتنگ عقلے ہم پہ حفاظت انت، بلے انچو کہ آپاد کیت گڑا عقل شتریت ۽ بۇن ۽ کپیت، منی چک ۽ حال ہم ہمیش انت۔ وهدے آپہ نان ۽ ورگ ۽ نندیت گڑا مردم ۽ وڑ ۽ گپ کنت ۽ من پہ حُب ۽ واہگے گپان ۽ گوشداراں، بلے انچو کہ پاد کیت وتی نبشتہ کنگ ۽ میز ۽ نیمگ ۽ روت، دُرستیں وش ۽ ارزانیں لبز چر آئی ۽ دامن ۽ شتر انت ۽ بۇن ۽ کپ انت، پشت کپ انت گڑا بس حراب، ترند ۽ بد تام ۽ بلے لذتیں لبز۔“

یک ماتے ۽ اے جبراں گیر کاراں، دعا کناں اللہ من ۽ ہجر چہ منی زبان ۽ زبہر مہ کنات۔ من انچو نبشتہ کنگ لوٹاں، کہ منی دُرستیں شعر، منی اے کتاب یا کہ من ہرچی نبشتہ کناں، منی مات ۽ منی گُوہارے سرپد بہ بات انت، آاش دوست بہ دار انت، تہنا اے گپ نہ انت بلکیں منی کو ہستگی دگ ۽ ہمک مردم ۽ ہر کس کہ وانیت اش، معنا ۽ مطلب ۽ سرپد بہ بیت ۽ دوست اش بہ داریت۔ من مردماں شزار کنگ نہ لوٹاں، من و آہانی نیام ۽ وش ۽ شادہ بہر ۽ بانگ کنگ لوٹاں۔ اگاں منی زبان لیگار بیت، گرمی ۽

ہلاس بیت، مردے سر پد نہ بنت، ہو ادگ ء بے تام بیت، یا چو بے گوش کہ من وتی ماتی
زبان ء بڈول کناں گڑا اے منی زند ء گندگ تریں ویلے بیت۔

منی کسانى ء زمانگ ء وہدے میتگ ء مردم وتی بازاری جیڑھانی سراگپ ء تران
ء حاتر ء مسیت ء کش ء مچج بوتگ انت، گڑا من آہان ء وتی پت ء شعر گوشدار اہنتگ
انت۔ من کسان اتاں، کسانیں بچکے، بلے اے شعر من جم ء جوش ء گوشنگ انت
ء بلکیں زور ء گوما برزیں گالوارے ء گوشنگ انت ء ہما لبز ء توار من ء کہ دوست بوتگ
انت، گڑا آ زور پرداتگ انت۔ پے درور، من وتی پت ء نوکیں شعر ”سدا ء گرک ء شکار“
ء گوشدار اہینگ ء اتاں گڑا ایک حاصیں توارے ”تس“ ء بنا بو ہو کیں لبز دنتان نہینتگ
ء انچو درکتگ ات کہ پورہ یک مو بے چست بوتگ ء اشکنوک ء گوش لبزانی تواراں
جکسینتگ انت۔ من دل ء گوشنگ کہ اے جوش ء درشان ء زور داریں طرز منی و شگلی
ء راگول حاصیں درشانے ء ہرگار کنت۔

پت ء ہر رند ء من ء مان ترتیگ ء گوشنگ:

” زاناں لبز زاناں جوز انت، کہ گول دنتاناں کپ کنگ ء جاہگ اش الہی
انت؟ یا لبز سیرک انت، کہ دا نچوپ ء چوپگ لوٹ انت؟ یا آویر ندانیں ڈگارے، کہ
پر آئی ء ہرن ء ہر ابہ ء بلاہیں ننگار ء کار بیت ء زور جنگ لوٹیت؟ تو لبز اں روانی ء گوما در بہ
کن، مفت ء اینچو زور جنگی نہ انت کہ دنتاناں بہ نجین ء۔“

اگاں پدا من ء شعر وانگی بوتگ، گڑا من وتی اندر ء حاصیں فرقے پیدا ک
کت نہ کتگ۔ یک روچے انچوش بوت، گڑا منی مات کہ لوگ ء سراکارے ء دلگوش
ات منی پت ء توار کت گوشت ”ایشی ء بلکیں تو سر پد کت بہ کن ء!“
ہما لبز کہ پچن گڑاں ات انت منی مات ء انچو گوشت انت، ہماوڑ کہ منی پت ء

لوٹ ات۔

”تو ایشنت؟ ہمے وڑے بے گش اش۔ بیا! پدا کمو کوشت بہ کن۔“

”من وس کت بلے بے سوب بوتان۔“

”اوں“ پت زہر گپت ”وہدے جالتورا، مردے لبز انچو گا جیل ء کم شرف کتگ انت، گڑا من آگوں روپگاں مان بستگ۔ نوں من وتی چک ء چوں بہ کنان۔“ گوں ہمے گپاں پت زہر ء زہر پادا تگ ء شتگ۔

پت ء جالتورا والہ مرد چوں جتگ۔ اے بہار ء موسمانی قصبے۔ اے گپ ء ہر کس زانت کہ بہار ء آہگ ء گوں گوشتگیں دہل ہلاس بنت ء نوکیں دہل چوزوت نیادی ء سر نہ بنت۔ ہمیشا ایرہت ء بدل ء بہار گاہ ء دُر ستیں چیزانی خرید گزان بیت۔ حدے نہ کتگ کہ کاشی ء زان ہم گزان بیت، اے انچیں چیزانت کہ ایشاں گوں فصل ء ڈگا راں بیچ کار نیست۔

منی پت نوک ورنات ء آروچی بازار ء رُوگ ء ارادہ ہے کت۔ ہمساہگے ء آئی ء را بیست کوپک داتگ ء گوشتگ کہ چہ بازار ء پہ من روپکے بیار گوں۔
رُوگ ء وہد ء ہمساہگ ء گوشتگ: ”اگاں روپگ ارزان ترارس ات، گڑا پشمند ہیں زراں بے زورتی انت، من ء مہ دے اش۔“

آئی ء زوت مردے دیست کہ روپگ ء بہا ء انت۔ سودا بندات بوت۔ شتاؤ زان ات، کہ رودر اتک ء ہمک بازار ء اولی نہاد کہ بندگ بیت، آئی ء ارزشت نیست، انچیں چیزے کہ آئی ء اصلیں نہاد بیچ کوپک ء گیشتر مہ بیت، بلے ترا صد روہل گوش انت۔

پت ء زنڈیں روپکے گچین کتگ ء جست کتگ:

”اے بہائی مالے؟“

”اگاں بہائی مہ بوتیں گڑا دے چوں ایر بوت۔“

”نہادے چیچک انت؟“

”چل کوپک۔“

”روپگ زاناں اپس انت، کہ نہادے یکپارگی برزدارے؟ پکاہیں نہادے بے گوش

ءگپ ءسند۔“

”چل کوپک۔“

”مسکرامہ کن۔“

”چل ءہفت کوپک ءیک آہنے کمتر نہ زوریں۔“

”من بیست کوپک دات کناں۔“

”چل ءبس چل کوپک ءجند۔“

”بلے من ءبیست کوپک گون۔“

”چل کوپک۔“

”بلے من ءبیست کوپک ءآہ ءے گیشتر گون نیست۔“

”پرواہ نیست و ہدے زر کہ پورہ بنت گڑاہیا۔“

”پت جزم بوت کہ نول روپگ زورگ ءوڑ ءنہ انت۔ آ بازار ءترگ ءات۔

دُکانانی یک ردے ءنزیک ءتلوے ءسراچھی ءے دیست ءے ءآہماچھی ءنیمگ ءشتگ

ءمردماں کنزینان وت ءراداں دیمی سزپ ءسرکتگ ءے۔ اود ءآئی ءدیستگ کہ اُلسی

شاعر محمودوتی صوتاں الہان ءانت۔

آئی ءوتی پندور دست ءات ءشتگ ات، برے آئی ءتارے شرکتگ انت

ءبرے صوتے الہانیتگ۔ دُرستیں مہلوک بے تزک ءتوار آئی ءصوتاں گوشدارگ ء

بوتگ۔ انچو بے توارى ات کہ اگاں بازار ءمکسے ءبال بے کتیں، گڑا آئی ءژونگ

گوشاں کپتنگ ات۔ صوت ۽ نیام ۽ وہدے یکے ۽ گل ات گڑا کش ۽ نشنگیں کما شیں
کو ہتگی مردے ۽ کہ گمان انت بچک ۽ پت ات، آچہ دیوان ۽ پاد کتنگ۔

چو شیں بے تواری ۽ بے بر مشی ۽ کہ محمود ۽ صوت ۽ ابید تاکے ہم نہ سُر ات،
جالتور ۽ یک مردے ۽ وتی کش ۽ مردم ۽ گوں گپ کتنگ۔ بیرگ ۽ مرد ۽ دل ۽ بدی مان
نیست ات۔ آئی ۽ کش ۽ نشنگیں مرد ۽ آوار زبان ۽ لبزے نہ زانگ پمیشا اے بیچارگ
۽ لوٹیتگ کہ محمود ۽ صوت ۽ رجانک کنان بہ کنت۔ اے دگہ گپے کہ آئی ۽ اے نیکیں
کار پہ مہلوک ۽ گیشتر عذابے بوان ات، پر چاکہ آئی ۽ سوب ۽ کش ۽ کر ۽ مردم محمود ۽
صوت ۽ شری ۽ سر اشکنگ ۽ نہ ات انت ۽ دل ۽ میل ۽ وش ۽ کیف اش رسگ ۽ نہ ات۔
ورنائیں حمزہ ۽ (دیتر ۽ منی پت) صبرے سراشنگ ات، پیسر ۽ آئی ۽ راگی ۽

جتگ ۽، بلے ہیچ پہ ہیچ، پدا ہلوتے کتنگ کہ چومہ کن، ہیچ مہ گش، بلے آئی ۽ بس نہ
کتنگ۔ پت ۽ سر پر بونگ ۽ نہ ات کہ چوں آئی ۽ حاموش بہ کنت، آئی ۽ اے دیم ۽ آدم
چاریتگ، مرد ۽ بحت ۽ کپک بزاں ہمارو پگ بہا کنوک ہم محمود ۽ صوتانی گوشدارگ ۽
اتنگ ات۔ پت پاد اتنگ ۽ چہ درستاں زند تریں روپگے زرتگ ۽ ہما جالتور ہی ۽ مان
بندان کتنگ۔ آمد رنڈان ۽ بیہار دیان چہ اود ۽ پاد اتنگ، بلے پت انچوز ہر ۽ پربوتگ
کہ مردے داں چہ اود ۽ نہ گلیننگ، تناو ہدی یلہ ۽ نہ داتگ۔

آئی ۽ تاجینگ ۽ پد پت روپگی ۽ کرا اتنگ، دانکہ روپگ ۽ بہ دنت کہ آئی ۽ وتی
سلاہ ۽ بدل کتنگ۔

ہما مرد ۽ گوشنگ۔ ”اناں۔ تو زرت ۽ کن ۽۔“

پت ۽ جست کتنگ۔ ”بلے من ۽ بیست کوپک گون ۽ تو وچل کوپک کنگ ۽ ات ۽۔“

”توایشی ۽ انچو بے زور پر چاکہ ہما کار کہ تو کتگ آئی ۽ دیما منی دُر ستیں مال ہیچ انت۔“

مرچی دنیا ہے جالتور ہی ۽ وڑیں مردم سک باز انت، کہ دگراں چہ صوتانی وش
 ۽ کیفاں ز بہر کن انت۔ بلے افسوز پرے جبر ۽ کہ نوں چوشیں روپگ نیست، کہ
 آہان ۽ روپان ۽ گار کنگ بہ بیت ۽ نا کہ چوشیں مردم پشت کپتگ کہ آچوشیں روپگاں
 شری ۽ سراکار بہ بند انت۔

کوہسنگاں سوچا کیں گپ ۽ را ”زین کتگیں اپس“ ۽ ہمد رور لیک انت۔
 چہ وتی رود پتر ۽۔ مخاچ کالہ ۽ ہمود ۽ کہ من نشنگاں، اود ۽ علی علییف نامی نامی
 نہیں ملے ہم نشنگ کہ آچار رند ۽ میاں استمانی دروشم ۽ بان بر (چیمپئن) بوتگ۔ یک
 رندے آ استنبول ۽ نامی نہیں ترک ملے ۽ گوما بند مڑیتگ۔ آ بلا ہیں کلا نہہ ۽ بند میٹر ۽
 دُستیں رپک ۽ ہنراں بلد بوتگ، بلے علی کہ مدام دجھی ۽ شیواری ۽ گوما بند مڑیت،
 آئے دمان ۽ جنگ ۽ ڈگار ۽ داتگ۔ مل ۽ پاد آیک ۽ وہد ۽ انجیں ز مبورے داتگ کہ
 داغستان ۽ کوہسنگی دمگاں دینگ بیت۔ علی ۽ استنبول ۽ یکے ۽ دپ ۽ آوار زبان اشکت گڑا
 ہبکہ بوت، بلے چر آئی ۽ گیشتر ترک مل ہبکہ بوت وہدے آئی ۽ چہ علی ۽ دپ ۽ اشکت:
 ”منی ہم وطنیں سنگت پرچہ بددوا ۽ ز مبور کن ۽، اے ولیبے۔“

بلے چہ درستاں گیشتر ملاں میٹرینوک، فیصلہ کنوک ۽ تماشہ چاروک ہما دمان
 ۽ سک ہبکہ بوت انت، وہدے دیست اش کہ دوئیں پہلوان یک دومی ۽ نیمگ ۽ شُت
 ۽ انچو امباز بوت انت کہ گوش ۽ دوستگ ۽ جتاہیں برات مُدتے ۽ پدیک دومی ۽ بہ
 گندیت۔

رند ۽ حال در اتک کہ ہے ترک مل ہما آوار کٹم ۽ مردم انت، کہ آشاہ میل ۽
 دزگیری ۽ پدچہ وطن ۽ تنگ ۽ ترکی ۽ شنگ ۽ جہہ مند بوتگ انت۔ داں روچ ۽ مرچی ہے
 دوئیں سک سنگت انت۔

پت ۽ ڪٽ ٿيڻ لڳو۔ ۱۹۳۹ ۽ پٽ ۽ ماسڪو ۽ روڱ سڙا ڪٽ گڙا اود ۽ آئي ۽ را
 دادے (تمغہ) ۽ رسنگي ات۔ آ زمانگ ۽ اے بلاهين جبرے ات۔ پت ۽ تمغہ کوٹ
 ۽ سڙا جتگ ۽ ميٽنگ ۽ واٽر بوت، گڙا ميٽنگ ۽ مردماں مڇي ۽ ڪٽ ڪه آئي ۽ مٺي زبان
 ۽ ”جماعت“ گوش انت۔ مردماں دزبندی ڪت ڪه آوتی ماسڪو ۽ سفر ۽ حالان ٻه دنت،
 ڪر ميلن ۽ صدر ميخائل ڪالينن ڪه آئي ۽ تمغہ داٽگ ات، آئي ۽ بابت ۽ وٽي حياالاں درشان
 ٻه ڪنت۔ آئي ۽ راچوش هم گوشگ بوت ڪه تراها جبر ڪه گيشتر دوست بوتگ آئي ۽ بابت
 ۽ اول گپ به ڪن۔

پت ۽ مردمانی واڳ پيله ڪت ۽ پدا گوشت: ”درستاں چه گيشتر نه شموئنگي گپ
 ايش انت، ڪه صدر ڪالينن ۽ روسي ۽ رهنديءَ مني نام نه گپتنگ، بلڪين آوار رهندي حساب
 ۽ نام گپتنگ۔ آئي ۽ سدا ساهمزه گوشتنگ، گمزه سدا سانه گوشتنگ۔“

ڪماش سڪ وش بوت انت ۽ سڙا سڙا اينت ۽ وٽي وشي اش درشان ڪت۔
 پت ۽ وٽي گپ ديما بران ڪت ۽ گوشت: ”شماچه مني دپ ۽ اے جبراں اشنگ
 ۽ ۽ ۽ چو گل ۽، گڙا ڪو دل ۽ ٻه چارات وهدے ڪر ميلن ۽ ڪالينن ۽ اے گپ مني
 گوشاں ڪپگ ۽ بوتگ انت، گڙا من چينچو گل ۽ شاد بوتگاں۔ من ٻه دل ۽ سٽگ گوشاں
 چرے گپاں من انچو گل بوتگاں ڪه ٻه دمانے داد ۽ گرگ ۽ وشي ۽ هم شمشنگاں۔“

من پت ۽ مارشائ شري ۽ سڙا سڙا بوت ڪناں۔

لهٽين سال پيسر ۽ حالے۔ من سوويت لبزانتاني ڏلے ۽ گوما پولينڊ ۽ شنگ
 اتاں۔ اود ۽ مارا ڪر ڪوآف شهر ۽ هوٽلے ۽ جاگه داٽگ ات اش۔ ڪي سُهڻي ڪلے ۽ مني ڪوئي ۽ در
 ٽڪ ات۔ من ڪه دروازگ ٽچ ڪت داں درامدے اوشاٽنگ۔ آئي ۽ مناز گريں آوار زبان
 ۽ جست ڪت:

”گڙا حمزة الرسول همد ۽ انت؟“

من یکپارگی ہبکہ بوتائے گل ہم بوتائے۔

” حدائی بُندری لوگ ء سلامت بہ کنات۔ تو یک آوارے ءے ءاد ءے
کرا کوف ءے چوں اتلگ ءے؟“

من انچو گل بُوتائے، کہ آمر دہڑپ گت ءے کوٹی ءے پترینت۔ پدا کہ گپ ءے کپتیں
گڑاروچ شت ءے شپ بوت بلے گیاں ہلاسی ءے نام نہ زانت۔

بلے اے شرف مندیں مہمان آوارے نہ ات، آیک پولستانی شہزانت ءے عالے
ات، کہ آئی ءے داغستان ءے زبان ءے لبزانک شری ءے سراوننگ ات انت۔ آئی ءے اولی بر ءے ہٹلر
ءے لٹ ءے کٹی بُنجا ہے ءے گوں وت بند یگیں دو سنگتائے چہ آوار زبان اشکتگ، آدوئیں آوارستان
ءے مردم بوتگ انت۔ آئی ءے ہمے دوئیں بند یگیں آوار دوست بوتگ انت ءے آہانی زبان ہم
دوست بوتگ، پمیشا ایشی ءے وانگ ءے بند ات کتگ۔ چرے آوار بند یگاں یکے ہما
زمانگ ءے بیران بوتگ، دومی پشت کپتگ، سوویت فوج ءے برکت ءے یلہ بوتگ ءے داں روچ ءے
مرچی انگت زندگ انت۔

ما آوار زبان ءے گپ ءے تران کتگ ءے من سک ہبکہ بوتگ ءے بے وڑ مارینگ۔ من
وتی ہے نوکیں شہزانتیں سنگت ءے راداغستان ءے آہگ ءے سلاہ جت۔

سجہیں روچ ءے آوار زبان ءے گپ بوت بلے مئے دوینانی گیاں سک باز فرق
ات۔ آئی ءے زانند ہی شانے مان ات، آسلہ ءے صافیں زبانی ءے گپ ءے ات، سک شر بلکیں
چوش بے گوش ءے کہ آداں بے تامی ءے حد ءے چہ کساس ءے گیش تحکیں زبانی ءے گپ ءے ات۔
آئی ءے زبان ءے روانی ءے چہ گیش بُن رہند ءے خیال گور ات، ہر بہند ءے رہند ءے ر دانی جوڑ شت،
چوشیں پہریز ءے سبب ءے آشمشتگ ات، کہ لبزانی جند ہم وجودے دارانت، بزاں است
ءے حیاتیں وجودے!

من انچیں کتابے نیسگ لوٹاں کہ آئی ء بڑ ہند زبان ء پابند بہ بیت، نا کہ زبان

بڑ ہند ء۔

پرچا کہ من بڑ ہند ء را انچیں مسافرے لیکاں کہ آکٹکے ء پیادگ ء رَوگ ء انت
 ء لبزانک ء را ہما مسافر کہ اپس ء سوار بہ بیت ء ہما کشک ء گوزگ ء بہ بیت۔ پیادگیں مسافر
 گوں سوار ء دز بندی بہ کنت، کہ من ء کمو سوار بہ کن گوں ء سوار آئی ء را وتی پشت ء بہ
 نادینیت۔ میزان میزان ء ہے پیادگیں مرد کپتکلیں ء چم جہل جوڑ بہ بیت ء سوار ء بُن
 ء تیلانک بہ دنت ء اپس ء کڑی بہ کنت ء بہ دَر اَینیت۔ ”اے اپس منی انت ء زین ء
 دَر تگلیں پیلکاں کہ ہرچی مان آہم منی انت۔“

منی ماتی زبان آوار! تو منی دولت ء، تو منی ہما حزانہ ء کہ من پہ نیستی ء
 واری ء روچاں ایر کنگ ء لوٹاں، ہما تریاک ء کہ من ء چہ ہر نا دُر اہی ء شفا دنت۔ ہما
 مردم کہ گشند ہی دے زوریت ء ودی بیت بلے کنگ ء بہ بیت، گڑا آئی ء ودی بوٹنگ
 ء چہ نہ بوٹنگ گہتر انت۔ منی دل چہ صوت ء چکار انت ء منی کر ء توار ہم است، کہ اے
 توار توء، منی ماتی زبان آوار! تو چو کسانیں چک ء منی لنک گپتگ ء من ء چہ منی میتگ
 ء در کتگ ء قوم ء را جانی شاہیگانیں دنیا ء سر کتگ، من آہانی کر ء وتی پُر مہریں وطن ء قصہ
 آوڑتگ انت۔ تو من ء ہما مزن شانیں ہستی ء کر ء سر کتگ، ہما کہ نام ء مزن شانیں
 روسی انت۔ پہ من آئی ء بستار ہم ماتی زبان نیگ انت، نوں آئی ء منی دست گپتگ ء من
 ء دنیا ء کُلّیں ٹلکانی سیل ء بڑتگ۔ من آئی ء اول منت وار ال انچو کہ وتی شیر مات
 اردیر تچ میتگ ء ہما زال ء۔ پدا ہم من ء اے زانگ ء مارشت است انت، کہ من ء وت
 ء رامتے است انت کہ آئی ء من ء چہ وتی شکم ء ودی کتگ۔

پرچا کہ چُلّے آس روک کنگ ءِ واست ءِ ہمساہے ءِ کر ءِ با کسی ڈیلے پچ گرگ
 بیت، بلے اگاں وتی دل ءِ آسے روک کنگی بہ بیت، گڑا پرے کار ءِ سنگتے ءِ کر اچ گتگیں
 ڈیلے کار ءِ نیت۔

مردم دگہ دگہ زباناں گپ جت کن انت، آہانی دل یک بہ بنت۔ من زاناں
 کہ منی بازیں سنگتاں میتگ یلہ داتگ ءِ شہراں جہہ مند انت، ایسی ءِ بدی مان نیست،
 جنگلی چُنگلی کہ بانزل رُودین انت، آہم چہ وتی گدوآں در کانت۔ بلے من ہما سنگتانی
 بابت ءِ چے بے گوشاں کہ مز نہیں شہراں نشتگ انت ءِ وتی ماتی زبان ءِ بدل ءِ دگہ زبانی
 ءِ وتی حیاں ءِ لیکہانی در شان ءِ کن انت۔ اے پگائی ءِ آہانی جند ءِ جیرہ انت ءِ من ءِ آہان
 ءِ ایر جنگ ءِ شگان ءِ پگان ءِ حقے نیست، پداہم منی دل ءِ اے انچیں مردم انت کہ دو
 کوٹگ یک دست ءِ چست کنگ لوٹ انت۔

من گوں اے بیچار گاں گپ کتگ ءِ ہمے ماریتگ کہ آمردم ہما زبان ءِ کار مرز
 کن انت آپکائی ءِ آوار زبان ونہ انت بلے رُوسی ہم نہ انت۔ چوشیں مردمانی دُچار کپگ
 ءِ گوں من ہما جنگل ءِ ترانگ ءِ کپاں کہ وتی پانگ پاہانی نابودی ءِ ناد لگوشی ءِ آماج بوٹگ۔
 من گوں لہتیں انچیں مردماں دچار کپتگاں، کہ آہاں ماریتگ مے وتی ماتی
 زبان ءِ مڈی سک کم ءِ بے ارزشت انت، دگہ انچیں زبانی ءِ گپ ءِ تران اش کتگ کہ
 آئی ءِ لہز امبار گیشتر بہ بیت ءِ آئی ءِ وت ءِ رابستارے بہ بیت۔ بلے چوشیں مردمانی آسر
 یک آوار کو نہیں قصبے ءِ ہما پس نیگ انت۔ آپمیشا جنگل ءِ شتگ کہ گرک ءِ لٹک ءِ کاریت
 بلے واتر کہ بوٹگ گڑا جند ءِ کانٹے ہامینتگ ات انت۔

یا اے مردم چو لوگ دپی بٹ ءِ پیما انت، آاوژناگ ہم زانت ءِ بکت ورگ ہم،
 بلے ناکہ چوماہیگ ءِ۔ آکمو بال کت کن انت بلے ناکہ چواے دگہ یلہ نہیں مرگانی پیما، آ

صوت جت کن انت بلے ناکہ چو بلبل ء۔ آکنگ ء و ہرچی کن انت بلے آوڑ کہ کنگ
اش لوٹیت کت نہ کن انت۔

یک رندے من ابوطالب جست کت۔ ”حال کن چون ءے؟“

”بس انچو، نہ گرک ء وڑ ء ناکہ کرگشک ء، بس نیام ء۔“ گوں اے جبراں آ
یک دمے بے توار بوت ء پدا گوشت ءے ”پہ لبزانت ء نیام ء بوئنگ چہ درستاں گندگ
ترانت۔ آچو ہما گرک ء وڑ ء بہ ماریت، کہ آئی ء کرگشکے وارنگ یا ہما کرگشک ء وڑ ء، کہ
وت ء راند ء کپتگیں حونواریں گرک ء دست ء رکینتگ ءے!“

چہ وتی دپتر ء۔ یک رندے نزدیک گور ء میتگے ء چہ لہتیں ورنہ منی پت ء کر
اتلگ۔ آہاں نام گپت کہ ماگشند ہے ء راند ءے لٹ گپتگ ء پیدا ک انت۔

پت ء جست کتگ۔ ”شما آپر چا جتگ؟“

”آئی ء صوت جنگ ء و ہد ء مز نیں ٹہل ء نازے کتگ۔ برے کزدن کلتگ
ءے، برے برے لبزے گا جیل کتگ انت، برے گنوکانی پیماکو کارے کتگ ء برے چو
چک ء چانگیتگ ءے۔ گپ ایش کہ آئی ء صوت کٹی ء کاری نہ کتگ، پمیشما جتگ۔“
”شما آپر چے جتگ؟“

”چہ ما، لہتین ء پے گردم جنگ، ایندگزاں پہ مُشت۔“

”شما آئی ء راگوں چاٹکاں مان بستیں، بلے حیربہ گوش ات شما آئی ء کجام جاگہ
گیشتر جتگ؟“

”گیشتر چہ سرین ء جہل تر، بلے لہتین ء گردن ء ہم جتگ گوں۔“

”بلے دُستیں ردیانی ہنڈال وگشند ءے سر بوتگ۔“

دگہ یات ء ترانگے۔ نوں ہے وڑیں دگہ قھصے یات اتلگ، گڑا پرچا میاران

ءے؟“

مخاج کالہ ءیک آوار گشند ہے جہہ مند انت۔ من آئی ء نام ء نہ گڑاں پر چاکہ
 پریشی ء دگہ پرک ء پیرے نہ بیت ء آ کہ قصہ ء وانیت وت زانت۔ مرد مام مئے کرا
 شنگ ء اتلگ، وتی شر کتگیں طرزانی سر امنی پت ء کرا صوت ءے نبشتہ کنائیتنگ۔ پت
 ء آئی ء جبر متنگ ء صوت لبزانی درو شم ء کما تگ ء داتگ انت۔

یک روچے مادرست چاہ ء ورگا تیں ریڈو ء جار پڑاينت کہ نوں فلاں نامی نیں
 گشندہ سدا ء حمزہ ء نبیسیتنگیں صوتے جنت۔ مادرستاں کہ گوشداران کت، گڑا مئے، ہنگی
 وڈان بوت۔ وا جہیں گشندہ صوت ء بنداں انچو گو شنگ ء ات کہ یک لبزے ء اوں سر
 پر بونگ ء نہ ات۔ بس چہبالانی توار ات۔ صوت ء لبز آئی ء انچو گا جیل کتگ انت
 چوشکہ نلینک پیسر ء داناں پیشکانڈیت، پد ایک یک ء چمب جنان ء وراں کنت۔
 رند ء کہ منی پت گوں آئی ء دچار کپتنگ گڑاپت ء جُست کنگ کہ تو پر چا لبز
 پرے حال ء کنگ انت۔

مرد ء پسو داتگ۔ ”من پہ زانت چو کتگ۔ من نہ لو طیتگ دگرے صوت ء
 بنداں سر پد بہ بیت ء یات اش بہ کنت۔“ اگاں مئے دگ ء اے دگہ گشندہاں صوت ء
 بندیات کت انت، گڑا آ منی جتگیں صوت ء جن انت، من لوٹاں کہ اے صوت ء سرا
 منی مستری ء کستری بر جاہ بہ مانیت۔“

لہتیں روج ء پد پت ء سنگتان ء دعوتے دات۔ ہمے گشندہ اوں لو طیتگ ات
 گوں۔ دیوان ہلاں بونگی ات، گڑاپت ء دیوال ء دیما در تلگیں کمزایر گیتک، آئی ء یک
 تارے بس سلامت ات ء آ اوں ترند نہ کتگ ات ء ہمے پز شتگیں ساز ء گوں آئی ء
 صوت ء جنگ بندات کت، کہ صوت ہمے گشندہ ء جند ء طرز داتگ ات۔ گپ و
 گیشیتگ ات انت، بلے یکے و ہمے پر شتگیں ساز ء طرز سیہ رو کتگ ات ء پد اپت اوں
 حرا بیں وڑے ء جنگ ء ات۔ گشندہ گنوکیاں گپت آئی ء زہر شانی در شان کت کہ منی

طرز پر شنگ ء شُلا مگیں سازه گوما جنگ نہ بیت، پر چاکہ اے وڑ ء زمیل ء براہ ء آئی ء
دلکشی پشت نہ کپیت۔

پت ء پہ دلجمی پسودات ”من پہ زانت چو کتگ۔“ ”دانکہ اے دگہ مردم تئی
طرز ء سر پدمہ بنت۔ صوتے کہ آئی ء یک لبزے ء سر پر مہ بیت ء آئی ء سو بین لیگ
بہ بیت گڑا چوشیں صوت ہم سو بین لیگ بیت کہ آئی ء طرز ء ساز پمگ مہ بنت۔“
داغستان ء لبزانت دہ زبان ء کتاب نہیں انت، بلے اے کتاب نہہ زباناں
شنگ بنت۔ چوشیں و ہداں دہی زبان ء کتاب نیسو کیں مردم چون کن انت؟ نوں
جست ہم ہمیش انت کہ اے چو نہیں زبانی۔

اے دہی زبان ء کار مرز کنوک ہمانت کہ آہانی ماتی زبان تری آوار بہ بیت،
تات بہ بیت یا لاک، نوں وتی زبان اش شمو شنگ، بلے شری ء سر ادگہ زبانی ہم در
برت اش نہ کتگ، اے مردم یک پچیک ء دو گرسیانی نیام ء شنگ انت۔

اگاں ترا چہ وتی ماتی زبان ء گیشتر دگہ زبانی ء سر ادرس است، گڑا پہ
حُب ء واہگے آ زبانی ء سا چشتی کار بہ کنت یا اگاں تو دگہ زبانی ء شری ء سر ابلد نئے گڑا
وتی ماتی زبان ء نبشتہ بہ کن۔ بلے پہ حُدائیگی دومی زبان ء نیسیگ ء جہد مہ کن۔

اے جبر ء ہتکے نیست کہ من دومی زبان ء نہ مٹاں۔ زبان یک کوہن ء قدیمیں
مڈی ء مالک بہ بیت۔ آئی ء عمر ہزاراں سال بہ بیت گڑا آ زبانی سا چشتی جہد اں سگ
ات کنت۔

زبان الم مٹ ء بدل بیت، بلے اے مٹ ء بدلی انچوش بیت چوشکہ ہر سال
در چک وتی تا کاں بدل کن انت، بازیں تاک حُشک بیت ء رچیت۔ آہانی جاگہ ء دگہ
تاک رُ دیت، بلے در چک وتی جاگہ ء سر است مانیت ء ہمک سال آگیشتر توانا، زند ء
ڈولدار تر بیت ء بردیان کنت۔

من شئے دیماوتی شعرء کتاباں ایر کنناں۔ اے ہما بر انت کہ آوار زبانء
کسان، بلے قدیمیں دز چکء آؤرتگ انت۔

منی ماتی زبان

واب گیشتر عجیبیں بنت
 دوشی من ہم وابے دیست
 مرگ ء واب، وتی مرگ ء
 نیمروچ ء گر میں ٹاک ء تپتگیں کوہ
 سینگ ء تیر ء ٹپ ء انت ء پہ من
 ساہ ء کشک اول قیامتے

نزیک ء شپ ء آپ مان منی
 جاورالاں منی نا آژناہ انت
 شہار گپنگاں من وتی سراڈیہہ ء
 من گوں حاکاں ہو ار بومانناں

بے تواری ء ساہ دژوہان انت
 کئے من ء راکشیت ء بار دنت باریں
 چندے بال انت سراوکاب منی
 چیلاں نزیک ء شور ء سلوات انت

در دوارے نہ گنداں انچیں من
 پہ مئے مرگ ء بہ گزیت ناوہدیں
 مات ادء انت، نہ مونس ء دوستے
 نئیکہ مانیت مُدی می موتک آرے

ہو ء کہ کوہستگ ء اے ویر انیں
 زندگی ء چراغ شہمان انت
 بس ہے آتر اپ ء جنزان انت
 رگوزانی تو ار ایر جیگیں
 انگہ بزمشاناں گوشاں دگوش ء
 دانک جند ء وتی زبان ء بس

تپتگیں حاک ڈیہہ ء سوچان انت
 گنجے، ڈیہہ ء وتی من کونڈ ء ہاں
 رگوزی اچ منی سماء در
 گپ کنان ء گوزان ء پیدا ک انت
 قضمہاں زینناکی ء کار انت
 بس گنوک انت ہمائی ء نام ء

زند ء مرگ ء بیتکیں راہے ء
 زینناکیں تو ار گالانی

زند بخشیش چو آپ کیفانی
 چو کہ درمانءِ دُروشم آنت پہ من
 ہر کس ءِ پہ زبانءِ بستارے
 زند بخشیش چو آپ کیفانی
 بیت کہ وہدے زبان حُدا مرزی
 مرگ پیسر من ءِ بہ امبازیت
 باز مہر انت وتی زبان ءِ گول
 بلکیں دگرے مہ زانت بستارے
 مان مہ یاریت جہانے بلکیں ءِ
 دل منی پہ زبان ءِ، سنکین ءِ

گور من ءِ جنت مدام ہے نیون
 اچ من ءِ پداے راج ءِ اوبادگ
 باریں زیبائیں شعراں محمودے
 تڑپلیں دُروشم ءِ تڑا بنیت
 پُشپدانی بہ کنت میاروتی

چے دگہ طالع ءِ منی منتگ
 مہراں کنیلیں زبان ءِ بیدوتی
 دُروشم ءِ چو ترا من لبزانک ءِ
 در بہ شناں ءِ بے تو ا رہے ہاں؟

زندگیء گوں مہر بے گوازا انت
 سیمسراں چہ دریں جہان انچو
 ذاتء آدم! جہان گنجیں تئی
 من چو مہرء دلء گوں بستہ وتی

ہو، بلے گیشترء ہدو کاں من
 مکھیں پہ زمینء جندء وتی
 شاعر اں تئی، ترا من نازیناں
 تئی ستاہء من صوت الہاناں
 مکھیں ماتء دا تگیں گنجء
 تو ہوارے منء گوں ہر دابء
 ”بالٹک“ داں برو ”چکو پکا“ء
 شاہگانیں زمینء ندر اں تئی

گلزمین تئی بہشتیں پیتر گاہء
 زندمانء کناں من ندر وتی
 دست بند اں دے تئی در گاہء
 مرگ زندء منی پتاہاں بیت
 بیت دو گز ماشء پہ گیشینگ
 درمہ بیت میتگء منی جندء

باند اوہدے کہ بچ منی ہلکے
گنداں اے مانسہ داں گوشت بہ باں
کہ ادے مئے رسول وپتنگ ہما
پشپدات حمزہ نمیرا نیں
پہرہ شانہ قلاتے ات واجہ

چہ وتی دپترے۔ کوہستگی دمگاں یک ورنہ ہے است ات، کہ آروسی جنکے ۽ گوما
آروس ۽ دلمانگ ات، بلے آئی ۽ مات ۽ پت ۽ نہ من ات۔ انچو گمان بوتگ کہ ہماروسی
جنک ۽ ہمے آوارسک دوست بوتگ، پرچا کہ یک روچے آئی ۽ وتی دوست ۽ نمدی ۽
رس ات کہ نمدی آوار زبان ۽ نبیسیتنگ ات۔ آئی ۽ دمان ۽ کاگد وتی مات ۽ پتاں پیش
داشتگ، پیسے آہاں وتی چمانی سرا باور نہ بوت، رند ۽ آہانی دل انچو موم بوت کہ ہما دمان
۽ وتی چک ۽ را آروس ۽ رضا اش داتگ۔

چہ وتی دپترے۔ لبزان تے ۽ واست ۽ زبان ۽ بستار ہما بیت کہ پہ دہقانے ۽ دہل ۽
بیت۔ ہر ہوشنگ ۽ بے حساب دان مان بیت ۽ ہوشنگ ہمنچو بنت کہ حساب نہ بنت بلے
اگاں دہقان بے تہمبلانی وڑ ۽ وتی جاگہ ۽ سرا بہ نندیت ۽ ایوک فصلاں چم ۽ سک بہ دنت
بہ چاریت، گڑا آئی ۽ را یک دانگے دان ہم نہ رسیت۔ ارزن ۽ فصل کہ تیار بیت، گڑا
ڈلگ لوٹیت، پد امٹنگ لوٹیت، بلے کار چہ ہما ہلا س نہ بیت، چد ۽ پد دانناں ایردیگ ۽ پلگاں
چنڈگ ۽ باری کیت، پدادان ڈر شنگ بنت ۽ آ آرت بنت، نول آرت ۽ تر کن انت ۽ پدا
نان بچگ ۽ نوبت کیت۔ بلے اے درگت ۽ یک المی گپے گیر آرگی انت آیش کہ ہمنچو
نان ۽ کار بہ بیت، بلے ڈر ستیں دان ہلا س کنگی نہ انت۔ دہقان مدام شتریں دانناں پہ توم
۽ ایر کنت۔

لبزناں کار بند وکیں لبزانت اول دہقان ۽ پیا بیت۔

مردم نام گرانٹ: لہنتیں گونڈواں یک دڑچکے گڈیتگ آئی سرے بستگیں
گولو گدو کزوتلگ۔

”دڑچک! دڑچک! من آہان گش تراچی گڈات اش؟“

”پرچاکہ من آہان ہج گوشت نہ کتگ۔“

”گولو! گولو! تئی بستگیں کدو پرچاکزوتلگ اش؟“

”پہمیشاکہ من سک کوانزکوانزکتگ۔“

مردم چوش ہم گوش انت: لبزچو ہورے پیمانٹ۔ اولی برے ہور رحمت انت،

دومی رندے پزشیت، سیمی رندے سوب مندے چارمی رندے ہما ہور کہ رحمتے ات، عذابے

بیت۔

بُنکپ

تختگ پروشگ نہ لوٹیت، کلیت ئے دمان ءے تچ کنت۔
(تختگے ءے سرء نبشتگ)

چوش مہ گوش کہ ”منابنکپ ءے بے گوش۔“ بے گوش ”مناچم پر بہ کن۔“
(پنت ئے یہ ورناییں لبزانتے ءے)

دوستی نیں سنگتاں! من دل ءے چیزے نیسگ ءے واہگد اراں، من نیسگ لوٹاں،
بلے سر پر نہ بیت چے نبشتہ بہ کناں ءے کجام سر حال ءے نبشتہ بہ کناں۔ شما من ءے جو انیں بُنگے
بے گوش ات، من آئی ءے بابت ءے شریں کتا بے نبشتہ کناں۔“

لبزانتانی گل بہ بیت، یا حال تاک ءے تاکبندانی شوئکارانی کارگس، یا نامی نیں
لبزانت بہ بنت، آہانی بابت ءے مدام چہ ورنہانی نیمگ ءے انچیں کاگد کئیت ءے منی پت ءے سرا
ہم اتلگ۔ منی پت ءے اگاں چوشیں کاگدے رستگ گڑا سرے سُرینتگ ءے گوشتگ ءے:
اے ورنہ آروس ءے دل مانگ انت۔ بلے نوں مصیبت ایش انت کہ گوں
کئے ءے آروس بہ کنت۔ چُخشیں جنکے آئی ءے چم ءے چیر ءے نہ انت، نوں گپ ادا ءے اتلگ ءے اوشاتگ
اگاں گواجا ردیگ بہ بیت گڑا کجا؟“

یات ءے ترانگ ءے۔ یک رندے داغستانی لبزانتانی گل ءے را ابو طالب ءے
کاگدے رست۔ آئی ءے دز بندی ئے کتگ ات کہ لہتیں مواد ءے جم کنگ ءے حاتر ءے دُور
ءے دریں میتگے ءے رَوگ ءے دل مانگ انت، آئی ءے ماہے ءے دارگ ءے بند و بست ءے بہ کن ات۔ گل ءے

دیوان و شاعر و دزبندی ایرکنگ بوت، گڑا آش جُست کت کہ تو کجام سر حالان نبیسگ
ء دلمانگ ۛ۔

اے جبرانی اشنگ ۛ گوں پیریں شاعر زہر گپتگ:

” زاناں شکاری چہ پیسر ۛ زانت کہ آچے شکار کنت، کرگشک ۛ، بٹ ۛ،
گرک یاروباہے؟ زاناں یک دلاوریں مردے چہ پیسر ۛ زانت کہ آجنگ ۛ پڑ ۛ چونیں
کردگار کنت؟“

ہے دیوان ۛ من ہم گون اتاں ۛ ابوطالب ۛ لبز منی دل ۛ نقش بوت انت۔
وہدے مردم چہ لبز انتے ۛ چوشیں جُست کن انت، گڑا من سک ہبگہ باں۔
دیمتر ۛ سالان توچے چہ نبیسگ ۛ ارادہ داشتگ۔ اے گپ ۛ ہتکے نیست ہماکار کہ
لبز انتے کنگ لوٹیت۔ آئی ۛ دل ۛ ہماکار ۛ دروشمے بیت۔ چوش ہم بوت کنت آئی ۛ فیصلہ
کتگ کہ من ۛ گدار نبیسگی انت یاہے درچ ۛ سئے گدار، بلے آگپ کہ شعر انیگ
انت۔۔۔ گڑا شعر حال نہ دینت ۛ بے ارادہی کانت، انچو کہ اناگت ۛ ٹیکسی ۛ بے
رسیت۔ شاعر ۛ جہان دنیا ۛ مقرریں رہنداں چہ آزات انت ہیچ مردم چہ پیسر ۛ اے
ارادہ ۛ داشت نہ کنت، کہ مرچی روچ ۛ وہ بچ ۛ من راہ رواجی دپ کپتگیں جنکے ۛ عشق
ۛ کپاں یا باند ایگہ ۛ پنچ بچ ۛ پلاں بد معاشیں مردم ۛ سر ابد براں۔

شاعری ہما پلانی پیمانہ انت، کہ گلابانی ڈگارے ۛ سر پتگ انت یا دائم سر پتگیں
پلانی بانھے ۛ براہ انت، اود ۛ ہر چیز تئی دیما بیت ۛ ترا دگہ چیزے شوہازگی نہ بیت۔
شاعری و ہماوت روڈیں پلانی پیمانہ انت کہ وڈے ۛ یا کوہ ۛ دامانے ۛ سر پت۔ ہمود ۛ کہ گام
پہ گام تو نوک نوکیں ۛ چہ پیسر یگاں ڈولدار تریں پل گندے۔

زیمیل چہ ہل ۛ لہڑ گاں و دی بیت ۛ چہ زیمیل ۛ ہل ۛ لہڑ گ۔ ایشاں چہ کجام دیما
ترانت؟ داں روچ ۛ مرچی اے جیڑہ نہ گیشیتگ کہ ہیک پیسر انت یا کنینک؟ ہے پیمانہ

اے گپ ہم پادکنگ بوت کنت، کہ لبزانٹ بُنگپ ودی کنت یا بُنگپ لبزانٹ ء؟ بُنگپ لبزانٹانی دنیا انت، آلبزانٹ ء شخصیت ء دروشم انت۔ بُنگپ مہ بیت گڑ لبزانٹ ء جند ہم نہ بیت۔ ہر لبزانٹ ء وتی بُنگپے بیت۔

حیال ء مارشت جنگلانی پیما انت ء آزمان آہانی بُنگپ انت۔ خیال ء مارشت آہوگ ء پیما انت ء آہانی بُنگپ جنگل انت۔ خیال ء مارشت گڈ ء گرانڈ انت ء کوہ آہانی بُنگپ انت۔ خیال ء مارشت کشک انت ء بُنگپ ہما شہر انت، کہ اے راہ ہمانگورونت ء یکجاگہ بنت۔

منی وطن منی بُنگپ انت ء منا اے پکار نہ انت کہ اے بُنگپ ء شوہاز بہ کنناں یا دوست بہ داراں۔ ماوتی وطن ء دوستدارگ ء راہی نہ انت، بلکیں وطن چہ بندات ء مارا گچین کنت۔ نیست چوشیں وکابے کہ آئی ء آزمانے مہ بیت، ہر کہہ پاچن ء وت ء را درنگے بیت، اگاں ٹراؤٹ، ماہیگ بیت، گڑا تچوکیں آپ ء ایر رتیج ہم بیت۔ ہمک بالی گراب ء بالی پٹے بیت، انچوہے رنگ ء، نیست چوشیں لبزانٹے کہ آئی ء وطن ءے مہ بیت۔

گکڑانی گوماچنوک ء وروکیں وکاب، وکابے نہ بیت۔ اگاں کوہی سانڈگوں گرانڈاں بہ چریت، گڑا تو آئی ء را کوہی سانڈگوشت نہ کن ءے۔ تکلش ء داشتگیں ٹراؤٹ ماہیگ، ٹراؤٹ نہ بنت، ”عجائب جاہ“ ء ایریں بالی گراب نوں بالی گرابے! ہمے پیم، نیست چوشیں بلبلے، کہ آہرار داستانے مہ بیت۔

بُنگپ ء بابت ء دگہ، لہتیں گپ۔ من ء چہ در کسانئی ء یک ندرگے دوست بوتگ۔ ہر دیں وتی پت ء لوگ ء کسانیں درگیے تیج کتگ، گڑا منی چمانی دیما یک شاہیگان ء سر سبز ء میزریں پٹ ءے پدر بوتگ، چو گوش ءے میتگ ء دیما پرزونگے تیج بہ بیت۔ پٹ ء چاریں نیمگ ء مکیں جُپ انچو گندگ بوتگ انت گشیگاں ہمے پرزونگ ء

دیما سراسر اش جہل انت۔ کوہانی در نیام ء، جہلگ ء برزگ ء چپ ء چوٹیں کشکانی گندگ ء گوں من مارانی تزانگ ء کپتگاں و ہدیکہ اگارانی دپ انچو بوتگ انت گوش ء رسترے ء دپ تیج کتگ ء اوشاتگ۔ کوہانی اولی بند ء پشت ء دگہ بندے بوتگ۔ آہانی پتتیں جُمپانی گندگ ء گوں من اُشترانی کوہندگ ء تزانگ ء کپتگاں۔

نوں من زاناں کہ سوئزر لینڈ یا نیپلس ء کر ء گوراں چد ء ڈولدار تریں جاگہ است، من ہر کجا بوتگاں ء ہر وڑیں ندارگ منی دیما کپتگ، من ہر وڑ ء آگوں ہما ندارگاں دیم پہ دیم کتگ انت، کہ آ منی کسانے یا تگیر انت، آگوں وتی لوگ ء کسانیں دریگ ء دپ ء فریم ء توک ء عکس ء دیم پہ دیم کتگ انت ء اے دیم پہ دیمی ء آسراے رنگ ء انت کہ اے ندارگ ء دیما دنیا ء دُر ستیں عجوبہ ہیج نہ انت۔ اگاں چہ یک سببے ء منی بندری وطن ء آئی ء آتراپ ء ندارگ مہ مان انت، اگاں آئی ء تزانگ چہ منی دل ء در بیانت، گڑا منی دل ء اے دنیا انچوش انت کہ سینگے پر بلے آئی ء دریکو کیں دل مان نیست۔ دپ ءے پر بلے لک ء ز بہر انت، چم ءے پر بلے روک اش مان نیست، کدوہ وتی جاگہ ء سرا انت بلے چُنکلی ءے مان نیست۔

اے گپ ء معنابلے ایش نہ انت کہ منی بنگپ چہ منی میتگ ء وتی لوگ ء ڈن در نیت۔ ء ناکہ اے معنا کٹگ بوت کنت، کہ من وتی گران بہاء دلدو ستیں بنگپ چپ ء چاگرد ء فصیل ء کتگ۔

انچیں ڈگارے بہ بیت و ہدے نگار ء کیر ہمودا کہ ایر کپیت گڑا آئی ء چیر ء بلک در کیت۔ باز انچیں پٹ است کہ آہانی سر ء حاک ء کمو بہ لیٹین ءے چیر ء ڈل در کیت ء باز انچیں پٹ است کہ آہانی حاک لیٹینگ نہ لوٹیت، پر چاکہ سنگ ء جُمپ چہ سر بر ء گندگ بنت۔ من ء چوشیں زمینے نگار کنگی ء کتگی نہ انت، چیا کہ من زاناں اگاں چہ ادء کشار در بنیت، گڑا انچو کٹک کہ آ منی ہز متانی مڑ بوت نہ کنت۔

من گوں وتی وطن ء وتی مہر ء چو بندگ نہ لوٹاں، انچوشکہ یک انچیں افسے کہ
 سہیں روچ ء وتی کارے کتگ، نوں اشکیل کنگ ء شندگ بیت، دانکہ آنزیک گور ء توت
 ات ء چرات بہ کنت۔ من وتی افسے لگام ء بوجاں، آئی ء ہیدیں گردن ء سماراں ء چوش
 ئے گوشاں: ”کموبہ چردانکہ پداتئی دم بالا بہ بیت۔“ منی کر اوطن ء ہمارشت کہ است
 انت آئی ء ہمنچو اشکام ء شاہیگانی است ہمنچو کہ چرگ ء یلہ داتگیں افسے ء بیت۔
 من دنیا ء دُرستیں ندرگاں وتی لوگ، وتی کوہتگی میتگ، وتی داغستان یا وتی
 وطن ء گوں گیش مہر ء نگاہ ء چارگ نہ لوٹاں، بلکیں من ء دنیا ء دُرستیں ندرگاں دنیا ء
 کُنڈ کُنڈ ء وتی ملک ء وطن ء گیر ء مارشت بیت، آئی ء دروشم گندگ بنت ء انچوش منی
 بنگپ کلمیں جہان ء مان پتائیت۔

من تزانگاہاں یک رندے دُور ساننیا گو ء ڈولداریں شہر ء گروسانی بانگ ء من
 ء چہ واب ء گُرتینت۔ آگہ کہ بوتان گُردمانے انچومارات گوش ئے من ساننیا گو ء نیاں
 وتی جند ء میتگ ء جند ء لوگاہاں ء ہے وڑ ء ساننیا گو ء کروس پچن منگے بوت انت۔
 یک رندے من ء جاپان ء ”شترنگانی“ مقابلہ ئے چارگ ء موہ رس ات۔
 اے مقابلہ جاپان ء نوک داہیں شہر کاماکورا ء بوتگ ات۔ وہدے مقابلہ ء بہر زور وکیں
 جنک مئے دیما گوست انت کہ چریشاں یکے شترنگی ء شہ بانگ گچین کنگی ات، ہامان
 ء من وتی دوستدار ء تزانگ ء کپتاں، ہما کہ من دُورماں آوارستان ء یلہ داتگ ء اتلگ
 اتان، وتی دل ء اے جنک گوں وتی دوستدار ء دیمپہ دیم کتگ انت۔ بلے چر آہاں یکے ء
 چوشیں زیبائی ء چوشیں شرمی ئے مان نیست ات کہ ہمائی ء من ء پہ وتی دوستدار ء
 شیداتگ ات، ہے وڑ جاپان ء اے شترنگ ء گچین کتگیں شہبانگ منی بنگپ بوت
 انت۔

نیپال ء سفر ء و ہد ء ہدھ مندر ء شاہی ماڑیاں و شی ء لٹوت گرگ ء ہما بیست
 ء دوئیں چنگانی چارگ کہ آہانی بابت ء گوش آنت، کہ آدنیاء ہر نادر ای، دُر ستیں درد ء دور
 ء دُر ستیں بدیاں چہ شفا دینت، گڑامن کھٹنڈو ء کوہ ء سر کپتگاں۔ اود ء سر بونگ ء گوں
 من داغستان ء تزانگ ء کپتگاں ء من انچو گل بوتوں ء ہمنچو تاہیر رس ات، کہ ایشی ء
 دیماڑی ء مندرانی شان ء براہ ہنج نہ ات آنت۔ بان بندی ء ازم ء اے بے دروریں
 تہرانی دیماے ادنائیں کوہ من ء گیشتر دوست تر بوتوں، من انچو مار ات کہ اے ہما شفا
 دیوکیں چنگ و نہ انت، البت اے کوہ انت ء دُر ستیں نادر ای ء دل ء دُر ستیں بدیاں دُور
 کت کن انت۔ ہے رنگ ء نیپال ء ہدھ مندر ء کوہ پمن بنگپ بوتگ انت۔

ہندوستان ء مزن مزنیں شہرانی سیل ء پد مناکلتہ ء نزیک گور ء کسانیں میتگے
 ء بُرت اش۔ اود ء مزنیں ڈگارے ء مُشت ء موش بونگ ء ات، غلہانی زردیں ہوشگ
 جوہان ات آنت کہ کانیکر آہاں پہ بے تواری ء تاہیر لگت دیگ ء ات آنت۔ من دنیا
 ء بازیں عجوب جاہ ء تھیٹر دیستگ، بلے من ء انچو و شی نہ رسیتگ ہمنچو کہ غلہانی زردیں
 ہوشگاں لگت دیوکیں سُبک گامیں کانیکرانی گندگ ء رسیتگ۔ من ء انچو گمان بوت،
 گوشے من وتی جند ء میتگاہاں ء زمانگ بیرہ کنان ہما جاگہ ء سر انت، کہ آروچی مرچیکیں
 من، بزاں رسول کسانیں چکے بوت۔ ہے وڑ کلکتہ ء نزیک ء اے میتگ منی بنگپ
 بوت۔

من چاریتگ کہ انڈونیشیاء کوہستکی دمگاں ڈہل انچو توار کن انت چوشکہ منی
 داغستان ء کن انت۔ نیویارک ء دگانی سرا من انچیں کوہ ء قافیاں (تقفاز) گوں دُچار
 کپتگاں کہ آہاں مئے قومی دریس یک حاصیں تہرے ء ذرا جیں کوٹ گور ء کتگ انت۔
 استنبول ء پیرس ء من ہما داغستانانی پُزمر دہیں چہرگ دیستگ انت کہ آہاں وت ء را
 درانڈیہہ کتگ، منی دل ء اے مردم دنیا ء تباہ ء بر بادترین مردم ات آنت۔ من لندن

ایک مراگا ہے ء مئے بلجاری دستکارانی اڑ کتگیں رزان دیست۔ وینس ء لاک میتگ،
تسوفکر ء نامی نیں ہنر زانتانی وتی کرد پیشدارگ ء مہلوک چہ گل ء پیم نہ بوئنگ ء
دیستگ۔ ء پیٹرز برگ ء کوہنیں کتابانی دُگانے ء من شاہ میل ء بابت کتابے دیستگ۔

من ہر جاگہ کہ شتگاں، گڑا من ء چوشیں سیادی ء نژیکی ء الم دست کپتگ
کہ آئی ء سر ء بن گوں منی داغستان ء شتگ ء سگ بوتگ انت۔

اگاں بازیں دژ منے یک پچگیگ ء دلاورے ء سر ارش بہ کنت، گڑا پر آئی ء ساہ
ء رینگ ارزان نہ بیت۔ پرچا کہ آیکپارگی چہ پشت ء دیم ء بوتگیں ارشاں وت ء را
رگینت نہ کنت۔ چوشیں ساعتاں اگاں آکوہی جُپے بہ گندیت گڑا کار ارزان تر بیت۔
پرچا کہ چوشیں ساعتاں یک ہڑا ء شیواریں زہم جنے یکپارگی دوناں بلکیں سئے دژ من
ء دیمداشت کنت۔ داغستان پمن یک انجیں کوہی جُپے، کہ چر آئی ء گمک ء من
دُرستیں جنجالانی دیمپانی کت کتگ ء سکیں مُشکلاں سگ ات کناں۔

سیلانی، ٹلکانی سواد ء پد و ہدے ٹلکاں واتر بنت، گڑا گوں وت نوک نوکیں
صوت بر آنت گوں۔ بلے مصیبت ایش انت من ہر جاگہ بے رواں، و ہدے واتر باں گڑا
مناداغستان ء صوت گون بنت، و ہدے نوکیں شعرے نبیساں گڑا منا انچو گمان بیت،
کہ من پداچہ نوک سراوتی وطن پچاہ آور تگ، نوکیں رنگے ء فہمیتگ ء نوں من چہ
پیسر ء گیشتر دوست تر بوئنگ ء انت۔ منی واست ء منی وطن داغستان شہنشاہ ء بے
گوازانٹ۔

چہ وتی دپتر ء۔

”وکاب، وکاب! تئی دو ستیگیں صوت کجام انت؟“

”برزیں کوہ۔“

”دریائی بٹ! توچی ء بابت ء صوت جن ءے؟“

”نیل ۽ لنجھیں زرء۔“

”کوہنگی جو توار! تئی دو سستیکیں صوت چئی ۽ بابت ۽ انت؟“

”جنگ ۽ پڑ ۽ پکتگیں جونانی، کہ من ۽ سک و ش بنت۔“

لبزانکی دنیا ۽ ہم مرگ است: اود ۽ وکاب ہم است ۽ دریائی بٹ ہم است، آ
وتی تب ۽ کوہانی صوتاں اول جن انت ۽ دریایگاں ہم۔ ہر مرگ ۽ وتی وطن ۽ وتی بنگ
گون انت۔ بلے اے دنیا ۽ کوہنگی جو نوار ہم است، آہاں چہ ہر کس ۽ گیشتر وتی جن
دوست تر بیت۔ کوہنگی جو نوار جنگ ۽ پڑ ۽ پکتگیں جونے ۽ چماں کٹگ ۽ بیت، گڑا چو
چرت نہ جنت کہ اے چم یک سر متاب ۽ دلاورے نیگ انت، یا یک بینگ دلے نیگ
انت۔ من چوشیں بازیں لبزانے زاناں کہ آہاں یک چیزے چم ۽ چیر ۽ انت ۽ بس،
بزاں ادار کی نپ۔ مرچی ہماکار کہ آہانی دل ۽ فاندگ مند انت ہماکار ۽ کن انت، باند اہما
کار کہ آہانی دل ۽ پہ باندات ۽ شر تر بہ بیت۔

بنگ ۽ بابت ۽ لہتیں دگہ گپ۔ بنگ چہ وڑ وڑیں چیز ۽ پڑیں الماری ۽ ۽ پیم
۽ انت، لبز ہم الماری ۽ کلیت انت، اے جبر ۽ دلگوش دارگی انت، کہ اے ہما و ہد ۽ کار
دینت و ہدے الماری ۽ ایریں چیز تئی جندے بہ بنت دگرے ۽ مہ بنت۔

باز لبزانے ہر بنگ ۽ دست جنت، یک بنگے ۽ جہلانک ۽ ایر نہ کپ انت۔ آ
پیتی ۽ دپ ۽ پچ کن انت دُرستاں چہ سر بر ۽ چیزاں زور انت ۽ پجت۔ بلے ہما کہ پیتی ۽ سنی
واہند انت، آزانے کہ اگاں پیتی ۽ دُرستیں چیزاں پہ وڑ در بہ کن ۽ گڑا دُرستیں چیزانی
چیر ۽ ایریں گڑاں بہائیں سہت ۽ زورانی ”دُر بے“ دست ۽ کپیت۔

ہما مردم کہ ابید دگہ چار ۽ بیچار ۽ ہر بنگ ۽ دست جن انت آکوہنگی دمگاں
نامد ایریں دلا گولوف ۽ وڑ ۽ انت۔ آئی ۽ نامداری ۽ سبب ایش انت کہ آسور ۽ سانگ ۽

سک حُب بوتگ، آئی ء بیست ء ہشت آروس کتگ۔ بلے آئی ء یک جنین ء نام نہ بوتگ۔

بلے پرے سبب ء چوش گوشت نہ کن ء، کہ بُنگپ ء بستار چوتی یکیں قانونی جن یا یکیں چک ء پیمانہ یا ہامات ء وڑ ء کہ آہم یکے ء پیشکا کسے ء راچوش گوٹگی نہ انت کہ ”اے منی وتی بُنگپ انت، ایوک منی جند ء بُنگپ۔ دگہ یکے ایشی ء نیمگ ء مُیت۔“

منالْم بُنگپے است بلے آئی ء درپہ ہر کس ء پچ انت۔ من یک لبزانتے گوں دومی لبزانت ء پرے گپ ء سرامڑگ ء دیستگ، کہ تو منی بُنگپ ”دُزیتگ“ ء ترا ارچی کزاک (گوٹگیں قرن ء کو میک زبان ء شاعر کہ آئی ء را کو میک لبزانک ء بُنگج کار لیگک بیت) ء بابت ء کئے ء نیسیگ ء رضاداتگ؟“ ہما لبزانت ء تُرند تُرند ء دومی لبزانت ء را مڑات گوں۔ ”تو شڑی ء سرازانتگ کہ اے منی بُنگپ انت۔ اگاں کسے ء را ارچی کزاک ء بابت نیسیگ ء حق است، گڑا آمنال۔ اے روج ء رحمانی دزی ء!“ واجہیں لبزانت انچو بُر زکپتگ ات، گوش ء کسے ء آئی ء یکیں دوستدار دُزیتگ ء تگ۔

مرد ء را ہما پسو کہ رس ات چوشیں پسو کو ہستگ ء مردے دات کنت:

”کماندار ہما بوت کنت کہ زہے تیز ء جو ہر دار بہ بیت۔ ہمک قاصد بانور ء حدابند بُوت نہ کنت، مرد (جو د) ہمانت کہ گوں آئی ء آروس بہ کنت۔ ہمک بُنگپ ء پیمانہ ارچی کزاک ہم بُنگپ ء حساب ء ہمانی ء بیت، کہ آئی ء سراسر ترس کتابے نبشتہ بہ کنت۔“

الْم یک بُنگپے ء سراز لبزانت یکیں پچگ ء وتی حساب ء قلم ء دست ء کت کن انت۔ لبزانک ء دنیا ء راجی ملک ء ڈگار نیست۔ اد ء ہمک لبزانت ء وت ء را ڈگارے است ء وتی زمین ء چنڈے، تُوری کسان بہ بیت۔ بلے من دگرے ء را پرے جبر ء وتی ڈگارے سرے آگ ء مہ کن نہ کناں کہ من ء دیر انت آیلہ داتگ۔ تو منی ڈگارے بند ء لٹانی

سرا نہ پانگپائیں کُچک گندے ءنا کہ چوشیں پانگپاہ کہ تنگ ءے بڈ ءے بہ بیت، گپ ہمیش انت کہ منی ڈگار ء بند ء لٹ اگاں است گڑا کجانت ء آگیشینگ بنت گڑا چوں؟ منی بُنگپ نہ چوشیں دامانے کہ آدگرے ء ملکت بہ بیت ءنا کہ مسیت ء ہما پاکیں جاگہ کہ ابیدر ضاء درامداں رَوگ نیئل آنت۔

یک رندے داغستان ء لبز انتانی کانگریس ء گپ ء باوست ءے پاد اتک۔
 ”داغستان ء لبز انت دگہ ملک ء دگہ قومانی بابت ء پرچا نبشتہ بہ کن انت؟“ یک تزان کنو کے ء گپے پادکت۔ ”اسپین ء بابت ء اسپین ء مردم نبشتہ بہ کن انت۔ جاپان ء مردم جاپان ء بابت ء ہر کس کہ اور آل ء دگہ ء نشنگ انت آہمود ء کار جاپانی بابت نبشتہ بہ کن انت۔ معناء جبر ء یک بانغ ء جنگل ء کدو ء بستگ زاناں آپہ صوت ء جنگ ء دگہ بانغ ء رَوٹ؟ زاناں انچیں دامانے ء کہ آئی ء زمین زور بہ بیت، دگہ ڈلیں زمینے ء چہ خاک ء کشگ ء برگ گڑا شریں جبرے؟ زاناں مزن دُمبگیں گرانڈ ء دُمبگ پچگ ء پیسر نیمگ جنگ لوٹیت؟“

اے گپانی پتوہما لبز انت ء کہ دات آچہ دگہ جمہوریہ ءے ء اتلگ ات گڑا آئی ء گوشت:

”انچو کہ جنگل ءرا کدو ءے بیت، ہے وڑ ہر جنگلی رستر ءرا ہونڈے بیت۔ بلے و ہدے روج کہ درپش دنت، گڑا درستیں جناور چر آئی ء نف مند بنت، ہور کہ رچیت گڑا درستیں دزچک تر بنت۔ سنج کہ بُجیت ہر کسے گندیت۔ گروک بلاہیں کوہانی سرا ہم جنت ء جہلیں ژیمباں ہم بخت۔ دُور ء دریں ملکہ ء بہا زر تگیں برنجاں گوں و شیں ”مُرپلہ“ گرادگ بیت۔ من چہ دُور ءپہ شے کانگریس ء اتلگاں۔ من بس پہ شے مراد باقی ء اتلگاں۔ بلے شے کوہ ء شے دریا دوست بونگ ء آنت، اد ء نیک دلیں مردم ء شے دُولدار ء سنگینیں زالانی شان ء شرف ء منی دل ء جاگہ کتگ، اگاں من شے مردمانی بابت

ء چیزے نبشتہ بہ کنناں، گڑا منی وطن ء مردم منی شکر ء منّت ء گرانت ء اگاں شمامے ہند
 ء دگ ء بابت ء نبشتہ بہ کن نئے گڑادگہ تاوانے نہ بیت۔ لبزانت ء گچین مہر ء پیا آجوا
 نت۔ زاناں مہردل ء توک ء جاگہ کنگ ء واست ء دگہ جازات ء رضائے ء طلبگار
 بیت؟“

کانگریس ء اے مہمان گوں چا پاں وش اتک کنگ بوت، کہ آئی ء گپ چوتیر
 ء تچک ء سُمبوک ات انت، بلے یک نیمگے من چاپ جنگ ء اتاں ء داں حدے ء مردے
 گپاں تپاک اتاں، دومی نیمگ ء لہتیں انچیں حیاں است ات کہ منی پدا کپتگ ات
 انت۔

اگاں تراوتی بُنگپ ء دزر س است، گڑادگہ قوم ء ملاکنی بابت ء نیسگ ء باکے
 نیست۔

منی کسانیں داغستان ء منی جگہیں جہان۔ دو کُوہی چنگ انت کہ آدامان ء
 دپ ء ہوار بنت ء دوتزمپ ارس کہ چہ دوچم ء پٹ انت، دو انارک ء سراسھپ گر انت،
 بلے غم یاوشی ء یکیں جذبگ ء برورد انت۔

آج نگاہاں دوئیں

کپت ارس ء دوتزمپ

شاعر ء انارکانی سرا

یک ترمپے ء مان کست ء بوہ

ء کیے ء مان مہر ء واس

کیے ء غم سہرا

ء کیے ء شادہ ء اندام

ارس ء دوتزمپ

موشنیزیں

چوشنک

دو بلوریں مُر وارد

موشنیزیں دو تڑمپ

ایوک ء، شپ۔ گران

بے وس ء لا چاریں تڑمپ

بلے و ہدے ہو ار۔ گران

شتم انت چو۔ گروک ء

شل انت چو ہو ر ء

منی کسانیں داغستان ء منی جگہیں جہان۔ سر جمیں زند ء اے دوئیں منی
صوت انت، منی کتاب انت، ہو اے دوئیں منی بنگپ انت۔
ہما وکاب کہ وتی بُرزیں کوہاں بال کنت ء جہل ء شاہگانیں پٹ ء نہ نندیت، گڑا
آنزوریں وکابے۔

انچو ہما وکاب کہ شاہگانیں پٹاں بال کنت ء وتی برزیں جُپ ء کوہاں واترنہ
بیت، آئی ء راہم نزوریں وکابے گوش انت۔

اے پہ وکاب ء گزانیں کارے نہ انت، پرچاکہ آوکابے ء ڈروشم ء ودی
بوتگ، اگاں آبہ لوٹیت بلے نادریائی بٹ ءے بوت کنت، ناکہ جوئن وارے۔ اگاں
لبزانے اے دلاور ء شرفداریں مُرگ ء بُودناکیاں گوں ودی مہ بیت، گڑا پر آئی ء
وکاب بُونگ گزان انت۔

مئے دمگاں ہما مردم کہ کمزء جنگ مہ زانت، گڑا آئی ء بابت ء گوش انت ” غم
مہ کن۔ “ دومی جہان ء در برے۔ “

تو چوشیں بازیں لبزانتے گندے کہ آقلم ۽ دست ۽ کن انت ۽ نیسگ ۽ بندات
بنت، مہر ۽ کست ۽ جذبگے ۽ گوں ناں بلکیں بس انچیں بوہے بیت۔

اے گپ ۽ تو زانے کہ وہدے درامدے میتگ ۽ ۽ روت، گڑا اے گپ ۽
انچوتی وڑا بلہ دنت، کہ کئی لوگ ۽ بہ داریت ۽ کجامہ داریت۔ آچہ چل دان ۽ دوت
کش ۽ پادا تلگیں و شیں بوہ ۽ گزان بیت ۽ باز چہ دوت کشتاں گوشت ۽ گزادگ ۽ بوہ ۽
گران کنت۔

باز براں انچو بیت کہ دو سوری نیں جنک کہ چر آہاں یکے بے عقل ۽ دومی
شیوار انت، بے عقلیں جنک پمیشا زورگ بیت کہ آئی ۽ جہاز باز رسیت۔

باز انچیں قلمکار است کہ آہاں اے جبر ۽ کار نیست، کہ آکجام بنگپ یا کجام ملک
۽ بابت ۽ نبشتہ بہ کن انت۔ چوشیں مردم چو ہمانپ وار ۽ انت کہ دل ۽ گوش انت کہ آ
ہمنچو پوت ۽ راجہ ڈگار اں دوردار انت، گڑا آہانی مال ۽ نہاد ہمنچو وڈان بیت۔

چوشیں قلمکارانی گندگ ۽ گوں من یک ٹہل ۽ ناز گریں جنک ۽ تزانگ ۽ کپاں،
آئی ۽ دل ۽ ہمے گوشنگ کہ میتگ ۽ چوشیں مرد نیست، کہ آئی ۽ پہ مردی گچین بہ کناں،
آپہ دگہ میتگ ۽ ورنہ ہے ۽ نشنگ، بلے انچو کہ ارزانی ۽ زانگ بیت آداں زند ۽ گڈی دم
۽ کلمانٹ بوتگ۔

جنگل ۽ روکیں دو کو ہستگی مردمانی قصہ۔ چہ میتگ ۽ دو مردم دیم پہ جنگل ۽ شنگ
دانکہ وتی گوکانی واست ۽ نوکیں جگ شرکنگ ۽ حاتر ۽ دار بہ گڈانت، چیا کہ پیسری جگ
نوں کو ہن ات انت۔ چر ایشاں یکے ۽ دمان ۽ شریں در چکے دپ ۽ کپت ۽ دو الکا پیں
شاہے گڈیتگ ۽ لوگ ۽ شنگ۔ بلے آئی ۽ سنگت ہمے شش ۽ پنج ۽ بوتگ کہ دیمتر ۽
شرتریں در چکے دپ ۽ کپت۔ آدر ستیں روچ جنگل ۽ تریٹگ ۽ نہ زانگ ۽ کہ وتی کار ۽
دار ۽ چہ کجام دز چک ۽ بہ گڈیت۔ گڈی ۽ دو شاہے گڈت۔ اے چہ پیسری ۽ دیستگس

داراں بارگ تر ات انت۔ شپ ء بے و ہد لوگ ء سر بوتگ تناو ہدی آئی ء سنگت گوں
نوکیں جگ ء ڈگاری ننگار ء پد لوگ ء روگ ء بوتگ۔

اے قصہ من چہ ابو طالب ء دپ ء اشکتگ۔ ایک حاصیں دمانے ات، اے
حاصیں دمان ہمات کہ یک داغستانی شاعرے دزاجیں سفرے ء پد لوگ ء اتلگ ات
ء دو کسانیں شعرے گون ات۔

کماشیں شاعر ء وتی گپ ہلاس کت ء پدا گپے دیمابرت: ”ہما صوتاں کہ تو لوگ
ءیات کت نہ کن ءے، آچہ لوگ ء دور ہم یات کنگ نہ بنت۔“
”برے برے شاعر چو ہما کو ہستگی بے عقلیں مرد ء وڑ کن انت کہ وتی پاپانے
سر ء بوتگ، بلے سچھیں روچ ء پاپان ء شوہاز ء تنگ۔“

بُنگپ ء بابت ء دگہ لہتیں گپ۔ آہم زمانگے بوتگ کہ من پہ سیل ء سواد ء
اولی براں چہ وتی میتگ ء ڈن گام جتگ۔ ہما روچی منی مات ء روکیں چراغے زرتگ
دریگ ء دپ ء ایرکتگ۔ من دیماروان اتاں بلے ہر دیں پشت ء چک جتگ گڑا مچ
ء تہاری ء لوگ ء دریگ ء روکیں چراغ ء شہم دیستگ۔

من بازیں سالے دنیا ء جہان ء تریتگ ء سیل کتگ ء منی کٹیں سفرانی و ہد ء
لوگ ء کسانیں دریگ ء ایریں چراغ منی ہمراہ بوتگ۔ پداواتر کہ بوتگاں ء من لوگ ء
ہے دریگ ء ڈن ء نگاہ شانک داتگ انت، گڑا من وتی زند ء سیل کتگیں ہما سر جمیں جہان
دیستگ۔

آکتے انت کہ لبز انت ء را بن گپے دنت؟ بُنگپے دنیگ ء بدل ء گہتر انت کہ
آئی ء رادماغ، جم، گوش ء دلے دنیگ بہ بیت۔ ہما قلمکار کہ مہریاکست ء مارشاں گوں پہ
وت بُنگپ شوہاز نہ کن انت، بلکیں پرے کار ء وتی مارشاں کار گر انت، بوہ گران بنت، آ

جبروتی اہدء جہگیر بوت نہ کن انت۔ یک روچے ء جہگیر بوت کن انت بلے تو امیں اہدء نہ بنت یا آچو ہما کرسیں بانور ء پیمانہ بنت کہ من نون ہمائی ء قصہ ء آرگ ء دلمانگاں۔

کرسیں بانور ء قصہ۔ گوش انت زمانگاں یک میتگے ء کرسیں جنکے بوتگ۔ چہ دگہ میتگے ء پر آئی ء گواجار اش آؤرتگ۔ گواجار دیوک ء نہ زانتگ کہ جنک گوشاں گزان انت۔ جبر سستگ ء آروس بندات بوتگ۔ بازیں مہمانے اتلگ۔ بانور ء نہ لوٹیتگ کہ کسے آئی ء کرسی ء حال ء سرپد بہ بیت، آیک دز گہارے ء ٹمک کتگ۔ گپ اے وڑ ٹہینتگ کہ ہمے دز گہار بانور ء کش ء نندیت ء چمگ ء چمائی ء سراحالے دنت کہ چے بوٹگ ء انت۔ اگاں کندگی گپے بیت ء نوبت پہ کندگ ء بتیت، گڑا آبانور ء چپیں کوپگ ء چینڈک پاچیت ء اگاں غم ء اندوہی گپے بیت گڑا آراستیں کوپگ ء زور پر دنت۔

آروس ء وہد ء چہ بانور ء اے امیت کشگ نہ بیت، کہ گپ کنت آئی ء بے گویاکی ء حاموشی ء راگہتر لیک انت۔ حیر کمودیر ء کار ٹہینتگ، کندگ ء وہد ء بانور ء کند یتگ ء غم ء وہد ء بیچاڑ ء مونجا بوتگ۔

بلے دیراں پد دز گہارے بیحال بیت کہ کجام ساعت ء کجام کوپگ زور پر دینگی انت۔ چپیں کوپگ ء زور پر دیگ ء وہد ء راستیں ء زور پر داتگ۔ راستیں کوپگ ء زور پر دیگ ء وہد بوتگ، گڑا چپ ء زور پر داتگ۔ آسر ظاہر انت وہدے نشتنگیں مردم کہ پہ گزان ء سنگینی نشتگ انت، گڑا بانور ء کندیتگ ء ہر دیں مردماں کندیتگ گڑا بانور بیچاڑ ء مونجا بوتگ ء ہیسکار تگ ء۔

سالونک ء بانور شرمی ء سراچار یتگ ء ہمے آسر ء سر بوتگ، کہ اے گپانی جند ء سرپد نہ بیت ہمیشا سالونک ہماراہ ء کہ اتلگ چہ ہماراہ ء وا تر نشتگ۔

حقی یس لبزانت ہمانت، کہ آئی ء چپ ء راست ء چوشیں ”چمگ ء چمائی“ پکار مہ بیت، چوشکہ آبانور ء بوتگ۔ اگاں چیزے آئی ء قلم ء دست ء کنگ بہ پر مائیت،

گڑا آئی ء جندهء دل ء درد بہ بیت، یاوشی ء شادہء اندری مارشت بہ بیت۔ راستیں لبز انت
 پہ اے جبر ء نہ کندیت کہ مہلوک کندگ ء انت ء ہماہانی تب ء کندگی انت گوں۔ آئی ء
 دل ء پرے واست ء پابار چست نہ بیت کہ آوت ء را اے دگرانی غم ء رنجاں یک
 ء ہو ار ماریت۔ جی اٹاں! ووشی ء جاوردی کنگ ہمائی ء کار انت۔ باید انت چوش بہ بیت،
 کہ وہدے شاعر کندیت، گڑا اے دگہ پہ کندگ ء لاچار بہ بنت، وہدے آوتی دل ء
 بنداں شول کش اتگیں درد ء درشان ء بہ کنت گڑا اے دگہ انچو بہ مار انت چو کہ آہانی
 جندهء دل ء دردے شولان انت۔

ہماکس کہ انگت چہ منی گپ ء تپاک نہ انت ء دگرانی گوشتگیں بنگپانی سرا قلم
 ء دست ء کنگ ء ارزانیں راہے پہ لینگ ء، گڑا اش بستگ، پر آہاں دگہ شریں قہصے
 کاراں۔

یات ء ترانگ: من حُزہء بنگیجی وانگجاہ ء دومی جماعت ء اتاں۔ منی کش ء نیل
 چمیں جنکے نشتگ، آئی ء نام نینا ات ء ایک روسی استادے ء چک ات۔ نینا من ء دوست
 بوتگ۔ بلے گوں آئی ء گپ ء دل پُرکت نہ کتگ۔ گڈی ء فیصلہ کت کہ کاگدے نبشتہ
 ئے کناں۔ بلے اے کار پچن آوہد ء ارزان نہ ات، من روسی ء یک لبزے نہ زاننگ۔
 من سنگتے گپت کہ پرے کار ء منی کمک ء بہ کن۔ آئی ء من ء لہتیں روسی لبز نیس ات
 ء دات کہ من آہانی معانہ زانت۔ گڑا من ہے روسی لبز نقل کت ء نبشتہ کت انت۔
 من گوشت کہ گوں نینا ء وتی دوستی ء درشان کنگ ء انچیں زیباں لبز نیسگاہاں کہ من
 آئی ء گوشتگ لوٹنگ انت۔ ہما کاگدے دینگ ء وہدے منی دست دز ہگ ء ات انت، کاگدے
 پچ کنگ ء وہدے نینا ء جندهء دست اوں لرزگ ء ات انت۔ ناگہاں آئی ء دیم شونز ترات
 ء دمان ء چہ کوٹی ء در اتک۔ آمنی کش ء ننگ ء تیار نہ ات۔ رندے من سر پد بوتتاں کہ
 کاگدے پکتگیں جبر ء زاہمان بوتگ۔

من دگہ واقعہ ۛے ۛ تزانگ ۛ کپتنگاں۔ ہما وہدی کہ من لہزانک ۛ ادارہ ۛ وانگ ۛ اتاں ۛ نینا لینن نامیں زالبولیں استادے وانگ ۛ ات گوں، یک رندے دسمبر ۛ ماہ ۛ من ۛ وتی لوگ ۛ آہگ ۛ سلاہے جت، آروچ آئی ۛ بوتن ۛ روچ ات۔ من دیراں جیڑینگ اے درگت ۛ چونیں سوغاتے بہ دیان ۛے، گڈی ۛ ہے آسر ۛ سر بوتتاں کہ چہ درستاں گہتریں سوغات ہمیش بیت کہ شعرے بہ نبیساں، ہمود ۛ گوشدارینانے ۛ پدائینا ۛ ندرے کنال۔

پدا من بوتن روچ ۛ مرادباتی دات ۛ شعرے نبیس ات ۛ وتی سنگتیں نودر برے ۛ کہ آوت ورناہیں شاعرے ات، آمن پرے جبر ۛ راضی کت کہ ایشی ۛ روسی ۛ رجانک بہ کن۔ آغریب سمجھیں شپ ۛ رجانکاری ۛ مشکول بوتگ، بلے وہدے آئی ۛ وتی رجانک منا گوشدار اینت گڑا من وتی شعر پچاہ نہ آورت۔ ایشی ۛ مارشت ۛ لہڑگانی آسے جمبورات، دُرستیں جبر پُر کیفیں رنگے ۛ کنگ بوتگ اتاں بلے آگپ کہ من ۛ نینا ۛ گوشگ لوٹگ ۛ اتاں، آگپے مان نہ ات۔

بلے نوں من بے عقلی ۛ ساجونہ اتاں، پرچاکہ ہر رنگ ۛ یک کتہ کاری ۛے بوتگ ات، پمیشا من وتی سنگت ۛ را گوشت: ”تو اے شعر ۛ پہ وتی مہگونگ ۛ بوتن روچ ۛ واست ۛ ایر بہ کن چیا کہ شعر ۛ تو ہرچی درشان کتگ آتی شاعری انت، منی شعر نہ انت۔“

بُنگپ ۛ بابت ۛ دگہ لہتیں گپ: بُنگپ واینگیں ماہیگ ۛ پیماکور ۛ آپ ۛ سرا ترپیل نہ بیت نہ تجیت، آئی ۛ را جُہلانک ۛ بے شوہاز ہمود ۛ کہ آپ صفا صفا ایر رچگ ۛ بیت۔ اگاں لوٹ ۛے گڑا ہمود ۛ شوہازے بہ کن کہ آپشار ۛ آپ ۛ رچگ ۛ آپ پرتت وارت، چہ ہمود ۛ ڈن ۛ دراش بہ کن۔ یکے ہیدر پچی ۛ پدز ۛ شوہاز کنت، دگرے وتی لوگ ۛ دپ ۛ زڑے چنت گڑا اے دوینانی قد ۛ بستار یک بوت کن انت؟

کو ہسنگاں نشنگیں مردم گوش آنت اگاں تو گرگ بلوٹے گڑا ارزانی ء جناور گپت کن
 ے، بلے اے یا و تو لگ بنت یا کر گشک۔ ہمیشا گہتر انت کہ یکے بہ گر بلے آروباہے بہ
 بیت، کس اے گپ ء جت نہ کنت کہ چوشیں جناور کجا است، کہ اے الٰہی نہ انت کہ
 شریں شکار چہ تئی لوگ ء دُوریں گرے ء دست بہ کپیت۔

زاناگاں شکاری ے بوتگ، آئی ء مستریں ارمان ہمے بوتگ، کہ آانچیں
 روباہے بہ کپیت کہ آئی ء پوست نگرہ ء وڑے بہ دُرپشیت۔ بیچارگیں شکاری ہمے روباہے
 شوہاز ء پیلہ نیں زند ء کوہ پہ کوہ بوتگ۔ روج پہ روج پیر تر بوآن بوتگ، آئی ء دُورشت نہ
 کتگ، نوں آئی ء نزیک گورے گر ء شوہاز بندات کتگ، اے گر آئی ء لوگ ء نزیک
 ء بوتگ، ء ہما گر ء ڈولدار ء درپشنا کیں روباہے کپتگ۔

شکاری ء روباہہ جست کتگ۔ ”اینچو و ہد ء تو کجا چیر بوتگ ے؟“ ”سجھیں زند
 ء من تئی شوہاز ء در پہ در بوتگاں۔“

روباہے پسو داتگ ”من دائم ہد ابو تگاں۔“ ”گڑا تونہ زانے کہ ہمے شوہاز ء
 تو وتی زند ء باینت کن ے، بلے بس یک روچے، بلکیں یک دمانے ترا سوین کت
 کنت؟“

ہمے وڑ لبز انت ء زند ء یک انچیں روچے کیت، کہ آوتی ذات ء پچاروک بیت
 ء آئی ء وتی بنگپ ریت۔ ہما بنگپ کہ آئی ء پدہ ہجر چہ وتی دست ء در آہگ نیئلیت۔ اگاں
 آے ردی ء بہ کنت گڑا آئی ء حال چو منی پچاروکے ء حال ء بیت۔

نوں چیزے ہما کسمانک ء بابت ء کہ منی پچاروکے ء نبیسیتگ ات۔
 یک رندے داغستان ء لبز انتے ء میتگ ء راجی ملک ء ڈگارانی بابت ء کسمانکے
 نبیسیتگ۔ اے کسمانک ہما تھیڑے کہ دیم دیگ بوتگ ات آئی ء بنگپ ء ارزشت ء بستار

ء ابید آڈامیچ کتگ۔ ڈامیچ کنگ ء سبب کہ گوشگ بوتگ ات آسک نزورات۔ ہے
گوشگ بوتگ ات کہ اے کسمانک مردم ء وتی نیمگ ء نہ بارت۔

دگہ لبزانتے بوتیں بلیکیں اوپارے کشتگ ات ء نشتگ ات بلے منی سنگت
منگ ء وڑ ء نہ ات۔ آئی ء بد برتگ ء گوں ہے مردماں احوال کتگ۔ آسریک کمیٹی ء
اڈکنگ بوتگ ء آئی ء راہے کار سر ادیگ بوتگ کہ آاے گپ ء بابت ء چار ء بیچار بہ
کنت ء شریں گامگیج ء بُ زوریت۔ اے درگت ء پٹ ء پول ء پد ہرچی کہ دیما تک آ
چوش ات: کسمانک راجی ملک ء ڈگار ء گوں ہمگر نیچیں دوٹولیا نی بہ زاں سوشلسٹ مقابلہ
ء سر ات، آچہ یک دومی ء گیشتر غلہ کٹگ لوٹگ ء ات انت۔ کسمانک نہیں ء اے
درست گوں و شیں صوتاں دیما آڈرتگ ات انت۔

کمیٹی ء راکسمانک ء قضی رد ء بند الم دوست بوتگ ات ء کسمانک ء دیما دگہ
پچی مان نہ ترتیگ ات اگاں جاوراں حاصیں مٹ ء بدلی ء میا تکیں۔ چوش بوت کہ ہما
وہدی کہ کسمانک ء بابت ء جیڑگ بوتگ ء ات، ہما وہد ء اے فیصلہ بوت کہ کو یک
استیپ غلہ ء بدل ء پہ کرپاس ء گہتر انت، پمیشا اود ء کرپاس کٹگ بہ بیت، چوشکہ
کسمانک ء دو میں ٹولی غلہ ء ڈلگ ء یک دومی ء مقابلہ ء انت پمیشا ”غلہانی بنگپ“ اے
جاوراں ء گوں ہمگونگ نہ ات کہ نوں ”کرپاس کٹگ“ بوٹگا ات۔ کسمانک نہیں ء
کسمانک ء مٹ ء بدلی بند ات کت، ء کرپاسانی پل بوتگ ء پیسر نوکیں کسمانک تیار
بوت۔ بلے نوں کسمانک ء نوکیں دروشم ء سراچار ء بیچار بوٹگا ات کہ جاوراں دگہ
بدلی ء اتک۔ چہ تجربہ ء زانگ بوت کہ کو یک استیپ پہ کرپاس ء چہ غلہ ء گندگ تر
انت، اد ء چہ ڈرستاں مکئی شر تر انت۔

کسمانک نہیں ء نوک سرا کسمانک ء مٹ ء بدلی آرگ ء ارادہ کت۔ من
گوشت نہ کناں کہ اے جیڑہ ء آسریچ بوتگ ات، بلے قدرت ء تھیڑ ء بُن کت

ءدُرستیں چیز سُنک انت۔ یکے ۽ پد دومی ویل ۽ منی پجاروک ۽ دل پُرشتگ، کور ۽ لمب ۽ برزگے ۽ اوشاتگ ۽ کسمانک ۽ سیاگے آپ ۽ چگل داتگ ۽ وتی کتگیں کار ۽ سراہج وڈ ۽ پشومان نہ بوتگ۔

منی خیال ۽ من شمارادگہ انچیں واقعہ ۽ بُہ گوشاں۔ اے روسی لبزانته ۽ نبشته کتگیں کسمانکے ۽ بابت ۽ انت۔ آئی ۽ سر حال ات ”جوش ۽ سر رپچیں مردم۔“ بُنگپ ۽ حساب ۽ اے کسمانک ناغلہ ۽ تمکار ۽ بابت ۽ ات ناکہ کر پاس ۽۔ ایسی ۽ بُنگپ ماہیگ گیرات انت۔ بُنگپ ہمیش ات۔

یک زمانگے کو ہستگی مردمان ۽ پرے جبر ۽ راضی کنگ ۽ مہیم ۽ بندات کنگ بوتگ، کہ آوتی قدیمیں کو ہستگی میتگ ۽ یلہ بہ دیننت ۽ تیاب دپی ہنداں بہ نند انت۔ اے جیرہ مان کیشیتگیں جیرہ ہے، ہمیشا من دُور رُوگ نہ لوٹاں، البت راستی ہمیش انت کہ ہے وڈ دوبر آباد کتگیں کو ہستگی مردم کہ داں قرناں مالدار ی اش کتگ، نوکیں جاوراں آبرے برے ماہیگ۔ گر اوں بوتگ انت۔ اے گپ ۽ منی سر پر نہ بیت، کہ انچائیں ماہیگ۔ گران ۽ پرچا میش ۽ گرانڈ داروکیں جو انیں شپانکاں چہ گیشتر ارزشت دیگ بہ بیت؟ بلے اے جیرہ منی نہ انت، ہمیشا من ہج گوشگ نہ لوٹاں۔ حیر کسمانک ۽ قصی رد ۽ بند چو اے وڈ ۽ ات کہ یک دُور ۽ گوریں کو ہستگی میتگے ۽ کوہنیں مردم چوں ”کیسپسن“ دریاء ماہیگ گر ۽ جوڑ بوت انت۔

چوشکہ کسمانک ۽ ہما کارست کہ پیش کنگ بوتگ انت، آ، آوار ات انت، ہمیشا کسمانک نہیں ۽ وتی کسمانک یک آوار تھیڑے ۽ دیم داتگ، چہ اود ۽ دمان ۽ کسمانک پداواتر دیم داتگ اش۔

نوں کسمانک کار ۽ چوں بُہ کتیں؟ دگرے بوتیں، گڑا آئی ۽ دل پُرشتگ ات ۽ جاورے نلیگ بوتگ ات، بلے انچوشکہ ماشطرنج ۽ بورڈ ۽ سرا دیستگ، گڈ گانی یک سُرینگے

ء سرجمیں لیب بدل بیت، پہ دروراگاں سیاہیں گڈگ پزوش ورگی بہ بنت گڑا ”اپس“ ء
 یک چالے پزوش ء دیماگوں اسپیتیں گڈگاں کنت ء نول پہ اسپیتیں گڈگاں وتی
 رکینگ عذابے بیت۔

” پُر جو شیں مردم“ ء نبیس کار ء انجیں چالے دات۔ آئی ء دمان ء آوار
 کارستانی بدل ء ”کومیک“ کارست زرت ء کسمانک ”کومیک“ تھیڑے ء دیم دات۔
 بلے پریشی ء کارشر نہ بوت پرچاکہ ”کومیک“ تھیڑے ء یک انجیں کسمانکے ء راتلو ء سرا
 پیشدارگ نہ من ات، کہ ماں آئی ء کوہستگی دگ ء شپانکان ء ماہیگ۔ گر جوڑ کنگ بوتگ
 ات۔

لہتیں سال ء پدواجمیں کسمانک نبیس لبزانک ء گیشیں علم دربرگ ء ماسکو ء
 شت۔ چہ اود ء محتاج کالہ ء دروگیں حالے اتک، چر آہاں معلوم بوت کہ ماہیگ گروت
 سراوت پدا ”سرانو“ بوتگ انت۔ وہدے ماسکو ء ”رومین“ تھیڑے ء گوں کسمانک ء حُب
 ء واہگ درشان کت، گڑا آخر ہما کریں بانور ء مردے ورس ات بلے اے آروس چند
 روچی ءے بوت۔

اٹوں ہے دمان ء من وتی دوپجاروک ء کسمانکانی بڈے کپتگاں۔ اگاں اے گپ
 من لبزانسانی دیوان ء بے کتین انت، گڑا باریں کدی من ء گوشتگ بوتگ ات کہ وتی
 حساب ء داد (احتساب) ء سرا دلگوش گور بہ کن۔

من وتی بابت ء چے گوشت کناں؟ بس ہمنچو گوشاں کہ اگاں لبزانک ء پڑے
 من راہ ء چوٹیاں ردی ءے بے کتیں گڑا آئی ء منگ ء من گل بوتگ اتاں۔ بلے منی دل ء
 سراگک ءے است کہ آئی ء دیما اے دُرستیں ”مکی“، ”کر پاس“ ء ”ماہیگ“ ء بنگ
 پوچ ءے بے مطلبیں چیز انت۔ وتی بنداتی دور ء من انجیں ردی ءے کتگ پر آئی ء من
 روچ ء مرچی پشکال۔

پہ اے ردی ء منی سنگتوں دم پہ ساعت ء دل ء میل ء من ء مڑیٹگ گوں ء ہے
 رنگ ء من ء سزارسان بوتگ۔ بلے چوشکھ منی جند ء دل ء من ء سزادانگ، چر آئی ء
 ترند ترین سزادگہ کس دات نہ کنت۔

پت ء مدام گوشنگ: ”اگاں تو یک انچیں کم شرفے ء کنگ کہ تئی شان نہ
 بوتگ، گڑا تو اگاں لکت رند ء دعابہ لوٹ ء، آٹک چہ تئی پیشانی ء دور نہیت۔“
 پت ء چو ہم نام گپتنگ: اگاں کسے ء سسکی کنگ ء، لہتیں سال ء پد چرے کاراں
 پشومان بوتگ، گڑا آئی ء درور انچوش انت، چوشکھ کوہنیں وامے گوں انچیں زراں بہ
 دیئے کہ آزر ہمالک ء جند ء نہ بوتگ۔“

پت ء چو ہم گوشنگ: اگاں تو گندگیں مردے ء مہار ء یلہ بہ دیئے ء آئی ء راجہ
 بان ء دراہگ ء موہ بہ دیئے، گڑا ہما جاگہ ء کہ آنتنگ آجاگہ ء جنگ ء ٹپگ ء چے نپ؟“
 ”گوک اش کہ ڈزیتنگ انت گڑا تختگ ء رابلا ہیں کبلے ء چہ حاجت؟“

اے ڈرستیں گپ راست انت ء من زاناں کہ وہدے تیر چہ کمان ء سزپتنگ،
 گڑا رند ء ہٹرے ء نپے نیست۔ بلے منی وانوک برے برے کاگدیم دینت، کہ
 چر آہاں لہتیں گپانی ترانگ ء کپاں ء کوہنیں ٹپ پداگد انت۔ انچو گمان بیت، کہ اے
 مردم منی لوگ ء دریگ ء سنگ جنگ ء انت ء گوشنگ ء انت کہ ”رسول حمزہ توف ڈن ء
 درا، وتی دیم ء مارا پیش بہ دار۔ ماتئی نبشتہاں وانیں مارا بہ گوش کہ چوش چوں بوتگ؟“
 من شمارا چے بہ گوشاں؟“

”تراہوش نہ کنت؟، 1901 ء تو یک انچیں شعرے نبیسیتنگ کہ ماں آئی ء
 شاہ میل ایرجتگ، بلے 1961 ء تو آئی ء ستاہ ء گلاہ ء شعرے نبیسیتنگ۔ دوئیں شعرانی
 سربرار رسول حمزہ توف ء دسنام جتگ۔ مازانگ لوٹیں کہ دوئیں رسول یکیں مردم ء نام

انت، یاد دینیانی نیام ۽ فرق بوتگ۔ نوں چہ اے دو میناں کئی گپ ۽ سرا اوست کنگ بہ بیت؟

اصلیں جست ہمیش انت۔ تیر بدن ۽ ہر کجا مان بنیت در کنگ بوت کنت، بلے دل ۽ گل ۽ مان اتلگیں تیر ۽ شورچی انت؟

گلیں وانوکاں! من نہ زاناں شے عمر چے ۽ چے انت۔ بوت کنت تو نوک ورنائے۔ من چوش ہم نہ زاناں زندگی ۽ ہجر توچہ، لہنتیں حد ۽ ایلاں گو تنگ ۽ یا اتاں؟ گوں من انچو بوتگ۔ من مہر کنگ ۽ وتی چند ۽ راجو گوشت نہ کنگ کہ من ۽ گوں چی ۽ مہر انت۔ رند ۽ من ہجالت بوتگاں۔

چوش بیت کہ دو ہمساہگ ۽ دریگانی نیام ۽ تنکیں دکے۔ دو مین دریگانی دپ ۽ دو ہمساہگ اوشاتگ ۽ یک پیمارگ ۽ انت ۽ یک دومی ۽ بہتام بندگ ۽ انت۔ ایشانی نیام ۽ ہما کہ مستر انت، کسترین ۽ جبر دیگ ۽ انت ۽ ہما کسترین، گپاں مسترین ۽ سر اللدگ ۽ انت۔ من ہم ہے داوا بازیں ہمساہگانی وڑا ہاں۔ دو مین دریگانی دپ ۽ ہما چہرگ کہ است انت، آ منی چند نیگ انت، بس ہمنچو فرق است کہ یکے ۽ ہمار سول انت کہ روچے ورنابوتگ ۽ دومی ۽ ہمار سول انت کہ مرچی مناں۔

زمانگ ۽ شان ۽ مڑاہ ۽ منی چم کور کنگ انتت پہک ہما وڑ کہ شکر ورنہ ہے یک وش بالادیں جنکے ۽ مہر ۽ کور بیت۔ من ہم جا ورناناں ۽ انچیں ورنہ ہے ۽ نگاہ ۽ چاریتگ، انچو کہ آوتی دل دوستیں جنک ۽ کسانیں نزوری ۽ ہم نہ گندیت، اے درگت ۽ من اوں انچو کور بوتگاں۔ انچو کہ گوشتن ۽ است ”انچو دزلٹ ۽ انچو دزلٹ ۽ ساہگ۔“ اے راستے کہ من ہم و ہد ۽ ساہگ جوڑ بوتگ اتاں۔ سرکار ۽ جار پڑا بنگ کہ شاہ میل برطانیہ ۽ ترکی ۽ چارو ۽ بوتگ آئی ۽ کار قومانی نیام ۽ دشتی (نفرت) ۽ وڈینگ بوتگ ۽ ہما لوگ ۽ اے گپ بوتگ ۽ بوتگ من آئی ۽ لوگ ۽ واہند ۽ گپ باور کنگ انت ۽ اے ہے

باور کنگ ء آسر بوتگ، گڑامن ہماشعر نبیسیٹگ کہ آئی ء مئے شاہ میل ء ”رازپاشک“
کتگ ات۔

”ماشکتگ کہ آشعر تو حاصیں سرء سو جے ء پدء پر بستگ انت ء ترا ہماشعرانی
بندگ ء لاچار کنگ بوتگ ات؟“

بلے اے گپ راست نہ انت پر چا کہ کسے ء من ء زور نہ پر ماتگ۔ اے من
وت بوتگاں کہ وتی جندء واہ ء پدء شاہ میل ء بابت ء ہماشعر نبیسیٹگ انت ء زرتگ انت
ء حالتاک ء کارگس ء شنگاں۔ منی جاور کوہستگ ء ہما مردمانی وڈء ات کہ عربی ء یک
لبزے ہم نہ زان انت بلے قرآن شریف ء تاکاں لیٹین انت، نہ فہمگ ء ابید قرآن
شریف ء تاکانی لیٹینگ ء یک وشئی ء مار انت۔

جی ہو من و ہدء ساہگ جوڑ بوتگ اتاں اگاں چہ شاعر ء راہجر و ہدء ساہگ جوڑ
بوتگ نہ لوٹیت، آئی ء آسے بوتگ لوٹیت، رُژن ء سرچمگ۔ نوں اے گپ ء کبگی نہ
انت کہ اے قندیلے ء رُژن انت یاروچ ء۔ رُژن ساہگے بوت نہ کنت آبس رُژن
انت۔

گمان انت کہ اے دُرستیں گپاں من کمودیر ء پد سر پد بوتگاں۔ تہر تہر ء
سزوپ است لہتیں سزوپ زوت پُہتہ بیت ء باز ہما ایرہت ء ورگی بنت۔ گمان انت
من ہم انچیں سزوپیاں کہ ایرہت ء پُہتہ بیت۔

اے درست قصہ ء گڑات انت۔ پشت کپت منی ٹپ ء گپ گڑا آمرچی ہم
آزگ انت ء داں روچ ء مرچی دل ء جکت جن انت۔

سالاں پیسر ٹپگ ات دل منی
انگت دانکہ زیم گد انت ء جہہ سُر انت
آ کہ منی چو پیریں پت ء لنثانی سرا

صوتے بوت ۽ قصہ ۽ چو شور گپت انت
 قصہ ۽ کارست، کُودکی ۽ بہرے بوت
 کہ یاتانی پیش گاہ ۽ منی
 چم چمانی کنگ ۽ آت
 دیکتر ۽ کے گس ۽ منی
 ڈن ۽ ڈگارانی نیام ۽
 بیگاہ ۽ گباراں تاموڑیں
 انچو کہ قطار ۽ جمر بنت
 ہر سہت ۽ گیشتر سیہ تڑانت
 صوت ۽ چو ہمانے کھسار ۽
 کہ آئی ۽ راداں کُودکی ۽ من
 وتی مات ۽ زبان ۽ گوش داشتگ
 چومات ۽ ارساں گز انباریں
 کہ، ہجر آہاں داشت نہ بوت
 شپ نمب ۽ داب ۽ تڑمپانی
 ماں ڈن ۽ ڈگاراں شنگان انت

گوں پیری ۽ ترس ۽ نیمے نیست
 مانپوشتہ کلاہے ”کوہ کافی“
 دیوالے ۽ بڑزیں اوشاتگ
 گڑا جہل ۽ چاریت سرکشیت

وئی چپیس دستِ زہمِ را
 چاریت دودیکی پہ دابے
 کہ چپیس نیمِ زہمِ ساہگ سہر انت

گیرانی تلِ توکاں انگت
 آعکسگوشِ سرکشان انت
 ہر کس گندیت
 اچ من دوئیں برات منی
 جنگِ بہرِ ونڈ بوت انت
 ہو، انچو گہارِ دانکہ منی
 وئی سہرِ گورِ یگِ ہار بوتک انت
 عادات انت حیرات جاہے
 پہ اوستِ سلاہِ ”ٹینکائی“
 نامِ دال بہ پیتیں بامردِ
 ”کوہِ کافی“ کلاہِ واہندیں

وئی زندِ پتِ مئے آر پیں
 بامردِ مدامِ نازیننگ
 ہو، گپِ بلے اے راستے کہ
 بیتِ راستِ تامِ مدامِ چل
 دلارِ آگوشنگِ بوت بدواہے

بہتنام جہان ء جت تُرندیں

سدکاں، وتی من پرے گپ ء
 کہ پر مہ بوتیں دامن ء اے پولنگ
 زندگ ء انگہ مننگ ات پت مئے
 ہو، بلے!

دست اے بہتنام ء داں منی مان ات
 من اول گیاں جہان ء باور کت
 من زبان ء اول شعر ء گالانی
 مان بستگ سگار ء زہماں گوں
 آپت ء پیر کی سگار انگہ
 دُژ من ء خون ء رنگاں جاں شود ات
 ہو، ہمے زہم ء منت ء من ہم
 نوبت ء دزوگ ء پندلاں کپتوں
 من ہم لیک ات پت ء راندارے
 ء سلا ہے وتی پہ بدواہاں
 انگت ء شپ کہ وہدے واب کپیت
 بز مش گوشاں کپ انت گامانی
 تنیگت شپاں اے بیوانکیں
 آئی ء ساہگ دریگ ء سرکشیت

اے ہمات کہ اچوت ء سرگوست
 ننگ ء داں ”اخلگو“ ء ساٹان ء
 داں سپاہی ”گونیب“ ء درویشیں
 ---وت برے اوں منی گس ء کینتیں
 گوں من ء اے وڑ ء گوشان بیت کہ
 ”چینچو جنگ ء داں بہر زرتگ من
 پُخت گوں مرگ ء دُچار گینتگ من
 پُخت من سکی اوں سگینتگ باریں
 اے بدن، گوں منی اے پوشاکاں
 پُخت پیوند در ء انت ٹپانی
 انگہ او پار ء دامن اوں داشتگ
 وت نہ زاناں توپہ من پرچا
 شعر ء گال ء شیلنتگ انت گونڈل
 انچیں زیم انت پر انت بالاد ء
 کہ چد ء پیس ء نہ وار تگ من
 ٹپ سگار ء بہ بیت کہ دُمبال ء
 مان نیارتگ چُشیں من ٹپ، حبر
 ٹپ ہماولی ہمیش انت کہ
 وار تہ کہسار ء نچے ء دست ء
 انچیں اتکاں نشانگ ء تیر ء
 داں دل ء بُن تلاں گوں پیوستگ “

”بوت کنت جنگءجدلءء اے ”اوغام“

مرچی فہمگ بہ بیت بے معنا

ہو، بلے دیدگیں منی بچاں!

ردمہ لیک ئے کدی اے ”اوغاماں“

بوتہ روج، ایشاں کہ رگینتنگ

نگء ناموس اے تلنء کھسارء

چو بہ بیت کہ جہان مر چینگیں

کو نہیں لیکھے بہ لیکیت اے گپاں

ہو، بلے اے ہما گچین گنجاں

مانزمان آجونیء سنخیں تی

انچو درپشان ات انت پڑء جنگء

دژ منء چو پر آتکاں طوفانء

”من چو شاپینےء اے کوہانی

جنگجاہء مرٹانء پیداکاں

من چہ گستاہاں زیمیلء صوتء

شادمانی نہ گوست ایر گواتء

اے اول راستے، منی چہ نیونء

شاعرے چابکانی دیسپان بوت

اے اول راستے، ردی ئے بوت اچ من

کہ حسد بے مہار بیت و ہدے
چے دگہ دنت بیدء تاوان ء

ہو، برے بیت گوں من ء و ہدے
کہ نزوریں من شاعرے گنداں
شعر ء گالانی دَر پ ء جُہلو نڈیں
ہچ نہ گواہیت بیدء ہور کی ء
دل ہے ساعت ء گو شیت گوں من
نزیک ء دزبہ کپتیں ہز رانے
نوک کتیں من پداہما قصہ “

دانکہ بام ء پداہما ساہگ
کہ تہار و کیں ہر شپ ء گٹ ء
ہٹی ء ر . جنگیں نو ہٹاں
دز پشاں پیشانی ء گوں سر ریچیں
وہدے لوگ ء منی وت ء کاریت
ہر گور ء نیمگے ء پر تڑیت
تیر گواریت ہز راں تڑتانی
ٹپ ء زبیاں وتیگاں پیش داریت
لج ء ننگ ء سماء سہر اکنت
بیت باریں پدا کجا اندیم

بوت کارے من ۽ گوں انجھیں ہم
 داں جنده ۽ نگاہاں کپتاں من
 آج ہما ساہگ ۽ پشل من باں
 مانسانیت شپ ۽ ہمک لنجھیں
 گوں پدا مردماں وتیگاں ہم
 عاجز ۽ سر مچار ۽ بے تر سیں
 کہ آجنگ ۽ پڑ ۽ گوں ہمگام ات
 نام حاجی ”مُرادوف“ ات آئی
 مُرشد ۽ پیر ۽ ہم گوں سست وتی
 گور سماء ردی ۽ جت رند ۽
 بوت رها دگ پہ گندگ ۽ پیر ۽
 ایربک ات شعرے ۽ جہلانکیں
 داں ساہ ۽ ڈر وہ ات وتی بڑگ

نیست اوست ۽ وسے چشیں گوں من
 کہ پدا آئی ۽ کار ۽ بیماں من
 مئے نیام ۽ نوں حد بے گواز انت
 وہد دریائے ۽ چوتالان انت
 آروان ات جتا ئیں راہے یک
 من رواناں جتا، یک راہے

مُزمن ءِ راوتی نوں شعرانی
 دانکہ پُریں شپانی بے وابی
 گوں کجام ”دپ ءِ آپ“ پہ باں سرجم
 پہ من راستیں جبر ہمیش انت نوں
 بختگ ءِ پشت کپت اگاں اوستے
 گت من ہر چچی کناں، بلے ترساں
 راہ منی کپت اگاں لچ ءِ مین ءِ
 بیت دُچار گوں من آسرے چونیں
 دُرستاں راستیں جبر ہمیش انت کہ
 باریں چوں شاعرے خداریں
 بختگ ءِ رپک ءِ راہاں پہم ات کنت
 آگوں زہم ءِ ند ءِ نبشتہ کنت
 قصہ ءِ صوتاں نوکیں باندات ءِ

ءِ پدا

بختگ ءِ آئی ءِ نوں دز بندی
 وت کنگ بے مُرادیں گپے بیت
 نوں من ءِ عُمرے ءِ وتی پُریں
 باطن ءِ داگ ءِ
 دامن ءِ پولنگ
 ءِ ردی ءِ سماء گزانیں بار
 کوپگانی سرادیک لوٹیت

ہو، بلے

راج پُرسگاں سو لیں!

کو پگاں بار ہمنچو لڈاں بے

کہ بہ سگیت منی داں او پارے

او منی گلز مین مہرانی!

من نگاہاں وتی میاریاں

چمء بزانزیں مہ شل پہ من تیراں

مات چو کہ ردیں وتی بچء

کارےء بس وتء ملامت کنت

رنج بے اوستیء زرء بگیت

من نہ زاناں کہ داغستانء مردماں یا شاہ میلء ارواہء منء، منی کو ہنیں

شعرانی واستء پہل کتگ یا نہ کتگ۔ من وت بس ہمنچو زاناں کہ منی جندء دل منء
ہجبر پہل کت نہ کنت۔

پتء مدام گوشگ ”شاہ میلء ہڑء پادء مہ کن۔“ ”اگاں تو چوش کت داں

زندگء آرامء دل نہ نندے۔“ پتء چونیں راستیں گپے جتگ ات۔

کوہانی رُدو کیں بچے ہاں

آج گستا صوتء لیلواں

تُرسء بیمء شہماتاں

گرء نہہراں روڈیننگ

دستاں وہدے کو دکیء

بُوتہ ردیٰ نئے نازانتی
 گُلاں سہریں ٹپ چنگ
 گوش بِنِ درتگ شہماتاں
 اے دادءِ دَیوک منی پت بوتگ
 پت نوں دیاراں دُوریں رفتگ
 گیشتر و ہدءِ دستاں نوں
 گوش انچوبنت تاب دیگ
 چو کہ سازءِ کارزانتے
 سازءِ سُسستیں تارے ءِ
 تُرند کنان ءِ ژ پیتیں

وہد! ہما و ہد گوں روچاں آئی ءِ سال جوڑ بنت ءِ قرن سالاں گوں جوڑ بنت۔
 نوں گپ ایش انت کہ دُورچی ءِ راگو شگ بہ بیت؟ یک دُورے قرنانی سرا بیت یا سالانی
 سرا؟ یا یک ابوکیں روچے دُورے بوت کنت؟ یک دڑ چکے ءِ تاک داں پنچ ماہ ءِ سر سبز
 بنت، بلے یک دمانے ءِ یا یکیں شپ ءِ آئی ءِ سر سبزیں تاک زرد تر انت ءِ ایشی ءِ چپ ہم
 بیت کہ در چکے داں پنچ ماہ ءِ بلے تاک ءِ بر بیت، پدا یک رُژنائیں روچے ءِ آسپہک
 جنت۔ پدا آئی ءِ راپل جنگ ءِ یک سہے در کار بیت۔

باز انچیں دڑ چک است کہ ہمک ماہ مٹ انت ءِ باز انچیں است کہ آہانی رنگ
 ، ہجر نہ مٹیت۔

بازیں انچیں مُرگ است کہ موسم ءِ حساب ءِ وتی گد وہاں مٹ کن انت۔ بلے
 وکاب انچیں مُرگے کہ آدام وتی کو ہستگی وطن ءِ وفادار انت ءِ ہجر آئی ءِ یلہ نہ دنت۔

جنگلاں گوات ۽ دیمان ترگ ۽ بال کنگ وش بیت۔ شریں ماہیگ آپ ۽
 بُر زادی ۽ رونت۔ راست ۽ حقیس شاعر ہمانت کہ دل ۽ باطن ۽ گوانک ۽ سراروت،
 اگاں پکار بہ بیت گڑامیاں اُستمانی لیکہ ۽ حیالاں گوں مان اڑگ ۽ چک ۽ پد نہ بیت۔
 چہ وتی دپتر ۽۔ پاری منی آوار سنگتے ۽ شعرانی کتاب چاپ بوتگ۔ گوں دلگوش
 کلس شعر سے بہراں بہر کتگ اتنت گوش ۽ آشعر یک شہرے ۽ لوگے ۽ بہر بہ
 بنت۔ پہ درور سیاسی ۽ شہری حقانی شعر انچو بوتگ انت کہ گوش ۽ وانگ ۽ ہاں، گڑا
 اندری مارشت ۽ مہر ۽ جہگیریں شعر چوشک وپسگ ۽ بانے بہ بنت۔ اے دگہ لس بُنگپانی
 شعر اوتاک ۽ کمی ۽ گپت کن انت۔ نون منی سر پر بوتگ ۽ نہ انت کہ کشاورزی، دان ۽
 شپانکانی بابت ۽ شعر اں کجام بہر یا تک ۽ ایر بہ کنان۔۔۔۔ اندازہ کہ کنوری پر آہاں
 شرتیں جاگے بیت۔

یک گشنده ۽ داغستانی گشندهانی مقابلہ ۽ بہر زورگ ۽ مخاچ کالہ ۽ اتک۔
 مے شاعر ۽ کہ آئی ۽ وتی شعر نگہداری ۽ گوما دگہ دگہ بہراں ایر کتگ ات انت، چہ ہما
 گشنده ۽ وتی واہگ در شان کت کہ آچہ ہمک بہر ۽ یک یک شعرے بہ جنت۔ گشنده ۽ کمرز
 سازکت، شریں دمانے ۽ بے تواری ۽ نشت چوشک شاعر ۽ لیہاں پھمگ ۽ بہ بیت ۽ پدا
 جنگ ۽ بندات کت۔ صوت ۽ داں دیراں داشت ۽ مردم پھری بوت انت، اگاں چہ
 یک بہرے ۽ زرتگیں صوت چو ذراج انت گڑا اے گشنده کدی بس کنت؟ پرچاکہ
 شعرانی دیوان چار بہر ات۔ آخر گشنده ۽ بس کت۔ اے حال در اتک کہ گشنده ۽
 سر جمیں کتاب ۽ حاصیں لیکہ ۽ جوژگ یکیں صوت ۽ ہوار کتگ ۽ جنگ انت۔

شاعر ۽ جست کت کہ توچی ۽ چو کتگ؟ گشنده ۽ پسودات: ”گوشدار سنگت!
 اے منی کمرز انت، ایثی ۽ سے تار انت۔ من چوش کت نہ کتگ کہ پیسر ۽ یک تارے
 ساز بہ کنان، پدادومی ۽ رند ۽ سیسی ۽۔“ گڑا گشنده ۽ جتگیں ہمے جبر راست نہ ات؟

بُنگپ ۽ بابت ۽ دگہ، لہتیں گپ۔ بلکیں بازیں مردے اے گپ ۽ نہ زانت، کہ
 مئے کو ہستگاں انچیں مردے بوتگ کہ آئی ۽ وتی نوکیں بُوٹانی سراپہر بستگ، آئی
 ۽ بُوٹانی سراٹھے دزنہ اشتگ۔ بُوٹ حاکیں مہ بنت، ہمیشا مدام لکُو بُوٹگ ۽ اشتگ۔ یک
 روچے انچیں جاگے ۽ سرے کپت کہ اود ۽ داں کونڈاں لچ ۽ مین ات۔ نوں چون
 بوت۔ آغریب ۽ پادانی بدل ۽ دست بُن ۽ جتگ انت ۽ چہ اود ۽ گوشتگ۔
 چوش ہم بیت۔ گوشے شاعر لبزانک ساچگ ۽ مہ بنت، بلکیں یک شنبے ۽ روچ
 ۽ گز و ہتاچی ۽ بہر زورگ ۽ بہ بنت۔ وتی اپساں سو بین کنامینگ ۽ داد ۽ دہش کنگ ۽
 حاتر ۽ آہاں بے حساب چابک جن انت، دانکہ آہانی اپس حون ۽ جانشو د بنت، سو بمندی ۽
 ملار دمانے ۽ پد پُر شیت بلے ناگت ۽ مان اتلگیں ٹپ دراہ بوٹگ ۽ دیر جن انت۔ تلتیل ۽
 علی بولات ۽ وڈ ۽ اے شاعر ہم مدام جاڑی انت۔۔۔ بلے بہ جل ۽ من چونہ گوشت
 کہ ہے علی بولات کئے بوتگ؟

یک رندے خنزہ ۽ نائب ۽ وتی نوکر علی بولات ۽ را گوشت:
 ”سُہبی تلتیل ۽ رَوگ ۽ واست ۽ وت ۽ را گیشٹین ۽ ساڑی بہ کن“
 نوکر ۽ پسودات۔ ”من جاڑیاں۔“

دومی روچ ۽ سہب ۽ مہلہ کہ تنی و ہدی روچ درنہ اتلگ ات، علی بولات ۽ وتی
 اپس زین کت ۽ رہ گپت۔ داں شپ ۽ آ خنزہ ۽ واتر بوت۔ خنزہ ۽ نرّیک ۽ آئی لہتیں
 ۽ کو ہستگی سنگت دپ کپت۔

”سلام علیکم علی بولات۔ زاناں چہ دُور ۽ پیدا کئے؟“

”ہو تلتیل ۽ شتگاں ۽ واتر پیدا کاں۔“

سنگتاں جُست کت، ”چے کارے ۽ تلتیل ۽ شتگ ۽؟“

”من چے زاناں، اے جبرء نائِب بہ زانت، من ء دوشی ہمائی ء حکم داتگ،
من شنگ ء اتگاں۔“

شماہ زانا ات مئے لبزانتانی ٹک ء چوشیں علی بولات اول است۔

بُنکپ ء بابت ء دگہ ہمتیں گپ۔ من چوشیں بازیں ورنہ ہے دیستگ، کہ
وہدے آ آروس ء دلمانگ بنت گڑاوتی ٹلن ء مارشانی حیاں ء نہ دارنت، بلکیں وتی کس ء
عازیز، وتی ناکو ء چہ وتی ترواں سوج ء سر گر آنت۔ بلے اگاں لبزانت ء وتی ساچشتی توآن
ء گوں سیادی جوڑینگی بیت، گڑا آئی ء بُند مہر ء ہتہنا بس مہر بہ بیت۔ ترو ء سوج ء سراں
بوتگیں آروس ء آسر ء زندگیں چکے ودی بوت کنت بلے مردم گوش آنت کہ جن ء مرد
ء نیام ء دوستی، ہمنچو گیشتر بیت، گڑا آہانی چک، ہمنچو ڈولدار بیت۔ اگاں لبزانتے مہر ء ابید
وتی بُنکپ ء گوما ساچشتی سیادی ئے جُرائینیت گڑا ہما کتاب کہ ودی بیت آئی ء بستار چو
اشکندے ء بیت۔ ہمیشا بُنکپ ء گوں سیادی جوڑینگ ء پیسر لبزانت باید انت وتی دل ء
دریگاں دلگوش بہ کنت ء دل ء توار ء گوش بہ داریت۔

وتی سنگتے ء کتاب ء بابت ء۔ ہما سالی کہ اے واقعہ بو تگ آساں من ء شری ء
ہوش نہ کنت۔ البت ایچو ہوش انت کہ اناگت ء جار پڑینگ بوت کہ ملک ء راگو گول
ء سالتیکوف، شچیدرین ء وڑیں لبزانتانی کار انت داں سوویت لبزانک ء تزن ء بچکند ء
بہر گیشتر بہ بیت۔

من ء سنگتے است، آ شاعرے ہم، ر مکارے ء شو نکارے ہم۔ قصہ کوتاہ آ
ندکارے شمار بیت۔ آئی ء اے جار ء پداتزن ء بچکندی ساچشتانی کتابے شنگ کتگ کہ
ماں آئی ء بہتام بندوک، گلاہ ء ستاہ کنوک، یکے ء گیش آروس کنوک ء ہمے وڑیں آدگہ
ردیں کارستانی سراتزن ئے جتگ ات، کہ آمئے پہک ء پلگاریں سوویت چاگرد ء دامن
ء پولنگ انت۔

کتاب ء چاپ ء شنگ ء، لہتیں روج نہ گوستگ ات، یک نگد کارے ء اے کتاب ء سرا سٹیں تر ندیں نبشتا نکلے نبشتہ کت۔

آئی ء نبشتہ کتگ کہ: نبیسکار ء گو گول ء سالتیکوف، شچید رین وڑیں یک نوکیں پد رتچے ودی کنگ ء اوغام ء را گوں جہلانک ء پھمگ ء جہد نہ کتگ ء اے دز بندی شری ء سرا دلگوش داتگ۔ مرچی مازانت کہ مئے نیام ء چونیں کپتگ حیال ء بد نیٹیں مرد مے است۔ نوں مازانیں کہ آئی ء سیاہیں دل چہ حد ء کپتگیں دلے۔ گپ ایش انت کہ آئی ء کتاب ء ہما مردمانی خاکہ داتگ انت اے آئی ء چہ کجا دیستگ انت؟ گرا مئے سوویت سر ڈگار ء چوشیں مردم است؟ جی اناں، سوویت یونین ء چوشیں مردم ء جند نیست۔ اے بس ہے زہر ء دلپرو شیں لبزانت ء بد ء بل ء پڑیں ذہن ء بروردانت۔ بد ء بل ء پڑیں آئی ء اے کتاب مئے دژ مناں یک ہنر ء ہیلدے سازیت ء دنت۔“

یک مز نیں اگدہ دارے مختار بیلوف ء زہر ء زہر وتی میز ٹپ ات ء چہ نبیس کار ء جواب لوٹ ات۔

” مئے چا گرد ء تو کجا بے تمہبل ء بیکاریں کار مسترے دیستگ کہ آشراب بے وارت ء سگ ہنوش بہ بیت؟“

نبیسکار ء عاجزی ء پسودات۔ ” وتی جند ء میتگ ء۔“

” اے بہتامے۔ من زاناں شئے میتگ ء راجی ملک ء ڈگار شری ء سرا دی مروی کنگ ء انت۔ یک دی مروی کنوکیں راجی ملک ء ڈگارے ء کار مستر چوں اے وڑ بیت؟“

حیر بیچارگیں نبیسکار وتی جند ء تزن ء پکندی ساہگانی دام ء کپت۔ ادء من پولینڈ ء تا کبندے ء چاپ بوتگیں کار ٹونے ء ترانگ ء کپتگاں۔ آئی ء دو براندہ ات انت یکے جہل ء تبک ء دو می چار می تبک ء کہ دو نیماں یک یک مردمے اوشاتگ ات۔ جہلی براندہ ء اوشاتگیں مرد چار می تبک ء مرد ء نیمگ ء حشت مان برگ ء ات۔ حشت برز ء

چوں رونت، پداہے مان بُروک ء سِراکپگ ء اتنت۔ برزء مرد ایمنی حشت مان بُرگ
 ء ات ء آجہل ء ہے پچارگ ء سِراکپگ ء اتنت اے کارٹون ء چیر ء نبشتہ ات: ”نگد، چہ
 جہل ء چہ برزء۔“ اے نبیسکار ہم ہے حال ء بوت۔

یکے ء غریبیں نبیس کار سوج دات، کہ وتی ردی ء منگ شر ترانت ء پرے کار
 ء ہر کجا موہ رسیت، آموہ ء مہ باہین، حالتاکاں، ہر ہماٹھی ء کہ توگون بے، اے جار ء یہ
 جن کہ دست ء من ردی ء پدا تلگ۔ بے طالعیں لبزانت ء سوج زرت ء ہر جاگہ
 وارے بوت وتی ردی ء پشومانی ء درشان کت، بلے گپ تنیکہ اد ء اوشنگ ء گیگاں نہ
 ات۔

”تئی چرے شعر اں پد کہ ماں آہاں نہہتام بندگ بوتگ، مارتئی سراوست نہ
 کنت۔ ترا عملی دزوشم ء وتی قلم کار گرگ ء اے پیشدارگی انت کہ تووت ء راشر
 کتگ۔“ مستریں اگدہ دار مختار بیگوف ء حکم دات۔

پہ منی سنگت ء پراپشی ء دگہ تفاوتے نیست ات۔ نگد ء پکار بیت گڑا آسا جو ء
 اگاں آئی ء بے گوش ء کہ وتی ردیاں وت بہ گر، گڑا پرے کار ء ہم راضی۔ آئی ء دمان
 ء قلم دست ء کتگ ء نوکیں شعرے پر بستگ، کہ آئی ء سر حال ات ”جُہد گریں
 مرجانات۔“ مرجانات نام ء اے جنک کہ شعر ء ہنکی کارست ات آئی ء را اولی سزپ ء
 کاری میں باسکے ء دزوشم ء پیشدارگ بوتگ ات، آئی ء چہ وتی گیشیں ہزمتانی برکت ء
 زوت وتی راجی ملک ء ڈگار ء را اولی سزپ ء راجی ملک ء ڈگار جوڑکت۔ آئی ء چرے کار ء
 گیشتر دہل درکتگ، بس تہنا اے جرنہ انت بلکیں پہ دل وٹھی صوت جنوکانی مقابلہ ء وتی
 نبیسیتگیں صوتے جتگ ء بلاہیں داد گپتگ ء۔ شعر زوت تا کبندے ء شنگ بوتگ
 ء پدا کتاب ء دزوشم ء دیما تلگ۔

بلے نوں و ہد مٹیتگ۔ زِی ہما حالتاں کہ آئی ء نیمگ ء دست ٹال کتگ
 ء سوویت زندمان ء رانام ء دپ کنگ ء بہتام بستگ ات، نوں اے جبر ء نبیگ اش
 بندات کت کہ آہر وڑیں نزوری ء عیساں چیر دیگ لوٹیت۔

نوں پد امر نیں اگدہ دار مختار بیگوف ء زہر ء زہر میز جتگ ء جُست کتگ:
 ”تو کجا چوشیں راجی ملک ء ڈگار دیستگ کہ آچہ ہر وڑیں نزوری ء عیب ء پھک
 ء پلگار انت؟ چوشیں بے دروریں ملک ء ڈگار کجانت؟“

بیچارگیں لبز انت ء چے پسو بہ داتیں۔ لہتیں انچیں گگ است کہ مردے
 دست ء سراپچ کت نہ کنت، پرچا کہ آمہر گگ داتگ انت۔ دننان پمیشا زورگ نہ بنت
 کہ گگ پلیت انت۔ منی سنگت ء ہے لیکیتگ کہ اے انچیں گگ ءے پمیشا بچے نہ
 گوشتگ ء نشتگ۔

آئی ء اے بے تواری دراج کش ات، کساس دہ سال، کہ اے نیام ء آئی ء
 لبز انتانی گل ء کارگس ء گام نہ جتگ۔ بس یک رندے لوگے دینگ ء وہد ء اتلگ ء آیش
 کارگس ء لوٹا بینگ۔ پد ریں جبرے اے بری و آئی ء رَوگی ات۔

ہے در نیام ء مختار بیگوف ر دیں احوال دیم دیگ ء ڈوبہ ء چہ مز نیں اگدہ
 ء دراش کت۔ آئی ء پرے آسر ء کس ارمانی نہ بوت۔

انچائیں گپے، مختار بیگوف ء کیسپین دریا ء سارت ء کلڑیں آپ ء جان شودگ
 ء سک حُب بوتگ۔ آئی ء تیب دپ ء بلاہیں بہرے وتی دست ء کتگ ء ہمک روج
 سہب ء بیگہ سرکاری مز نیں گاڑی ءے ء سراشتگ ء اتلگ۔ آئی ء لوگ ہم تیب ء نزیک
 گور ء بوتگ۔ بلے در کنگ ء پد مختار بیگوف ء نقش گندگ نہ بوت انت۔ لس مردمانی گوما
 دریا ء اوژناگ آئی ء شان نہ بوتگ۔ گمان انت کہ آئی ء وت ء راگوں وہد ء ہم بنگ
 کنگ ء وتی غرور ء گر ء دار کنگ ء بُو دمان نہ بوتگ۔

بُنکپ ۽ بابت ۽ دگہ لہتیں گپ۔ ہر دیں تو چہ لوگ ۽ ڈن در کائے بے کساس
 جنگل گندے۔ لہتیں کش ۽ گور ۽ بال، لہتیں در چک ۽ سولانی سرانشنگ ۽ لہتیں زمین ۽
 سراسٹ ۽ کپ ۽۔ آ، آزمان ۽ دیما اوں بال انت، لہتیں سک برز ۽، لہتیں جہل تر۔ ماں
 آہاں پیپلستان ہم مان بیت، وڑ وڑیں گراگ ۽ جنجنگ ہم۔ اے دُر ستیں جنگانی رم
 ۽ ایوک وکاب آزمان ۽ دیما گندگ بیت۔ وکاب چہ ایدگہ دُر ستیں جنگاں بُرز تر بال
 کنت، نگاہاں چہ سک دُور تر۔ بلے اگاں آزمان ۽ دیما یک وکابے بال انت، گڑا درستاں
 پیسر چم پہ ہمائی ۽ کپیت۔ چو ہمیشا کہ اے مُرگ چہ اے دگہ دُر ستیں جنگاں بُرز تر بال
 کنت، بُرز سک بُرز، ۽ ہمیشا چہ دُر ستاں پیسر مئے چم پہ ہمائی ۽ کپ انت۔ ہما جنجنگ کہ
 دروازگ ۽ کمویک کرسولے ۽ سرانشنگ آئی ۽ باری رند ۽ کئیت۔

بلے وکاب ۽ رانگا ہے گندگ ۽ پد کس وکابے نہ بیت۔ یک لبزانٹے وہدے
 بامر دے ۽ بابت شعرے پر بندیت، گڑا الیشی ۽ معانے نہ انت کہ آوت ہم بامر دے
 بیت۔ من چوشیں باز مردم زاناں کہ وتی پر جوش ۽ باہند دیو کیں شعرانی سبب ۽ نام اش
 در آؤرتگ، بلے آوت بینگ دل انت۔ اگاں کوہستانی ڈیہہ ۽ سرمتاب مخاچ دخادائف
 دو بر زندگ بہ بیت ۽ چہ قبر ۽ دریت ۽ مئے دنیا ۽ بنیت گڑا آہما عالم ۽ بابت ۽ چہ
 گوشت کہ آئی ۽ بابت ۽ ”مقالہ“ ۽ نبیستنگ ۽؟

آگوشت ”وہدے تو وتی جند ۽ نبیستنگیں یک ردے چہ شو نکارے ۽ دست
 ۽ رگینت نہ کن ۽، گڑا تو منی دلاوریں زندمان ۽ بابت ۽ چہ نبشتہ کت کن ۽۔ تئی
 راستی ہمیش انت کہ تو منی بابت ۽ ہرچ لیکھے دارے، آئی ۽ راک یک پوچیں شو نکارے وتی
 تب ۽ مٹ کنت ۽ اینچو تئی دست ۽ نہ بیت کہ آئی ۽ پرے کار ۽ زہر شانی درشان بہ کن
 ۽۔ اناں تو آقد ۽ نہ رسیتگ ۽، کہ مخاچ دخادائف وڑیں مردے ۽ بابت ۽
 ”مقالہ“ ۽ نبشتہ بہ کن ۽!“

اگاں پکائی ء کوہستان ء آسر مچاریں پنج دو برزندگ بہ بیت گڑا انچو گوشت۔

انچو زانگ بیتگوش ء، لہتیں مردم جیڑیت کہ اگاں من یک سکیں مز نہیں
 ننگے ء سرا چیزے بہ نبیساں گڑا منی جند سک مز ن بیت۔ بلے مزنی ء واست ء سک
 باز سادگی لوٹیت۔ تڑمپے آپ ء ہم طوفان سرکش انت۔ یک مز نہیں ء یک ادنائیں
 مردے ء نیام ء حقیعیں تفاوت ہمیش انت، کہ یک ادنائیں مردے مز ن مز نہیں چیز
 ء ندر اگاں چارگ ء مارگ ء ہیلدار بیت ء وتی دیما شنگیں چیزاں ہم چاریت ء کسانیں
 چیزاں ہم چاریت ء کسانیں چیزاں نہ گندیت ء بلاہیں مردم مز ن ء کسانیں چیزاں یک
 پجیک ء گندیت۔ آئی ء اے بُودمان بیت کہ وت تڑمپے ء دریا ء سیل بہ کنت، اے
 دگڑاں ہم چرے راستی ء آژناگ کنائنت بہ کنت۔

یات ء ژانگ ء۔ مدام چوبیت کہ بُودنائیں لبز انت بیگواہ ء بے تواریں زند
 گوازیمنت ء انچیں مردم کہ آہاں الکا پی ء بُودمان مہ بیت، آپہر ء شان ء ”گوما سٹنٹ
 ء گوں نوڈاں“ کن انت ء ترانت۔ ہما وہد ء چوش بیت وہدے تہنا نبیس کار ء نیت ء ارادہ
 ء رارزشت دیگ بیت، کہ پرے گپ ء جیڑگ نہ بیت کہ ہما کتاب چوں نبیسیتگ کہ
 ماں آئی ء لبز انت ء، ہمالا نقی ء از مکاری کہ پیش داشتگ، آئی ء قد ء بستار چی انت۔
 چوشیں وہداں چہ نودر براں استاد گیشتر بنت، قدر کنوک گیشتر ء مال ء جند کمتر بیت
 ء راست ء دل پہسکیں لبز انتاں چہ پوٹار گیشتر بنت۔

انچیں زمانگے ات وہدے منی پت ء شاہ میل ء بابت شعرے نبیسگ ء ارادہ
 کت۔ شعر پہ چاپ ء شنگ ء تیار ات کہ سرکار ء جار پڑینت چہ مرچیک ء شاہ میل ء را
 برطانیہ ء ترکی ء چار و لیگ بہ بیت۔ مارا چوش ہم گوشگ بوت کہ شاہ میل ء داں بیست
 ء پنج سال ء پہ ہما چیز ء جنگ کتگ کہ آد اغستان ء مہلوک ء آجوتی نہ بوتگ، بلکیں آہانی
 گٹ ء غلامی ء طوقے دور دیگ ء جہدے بوتگ۔

نوں اے جست ء سرکش ات کہ پت ء اے شعر ء چوں بہ کنیں؟ اے گپ
 آئی ء گوشاں جنگ بوت کہ مرچگیں وشخالیں دور ء یک کو نہیں بِن دپتری ٹنگے
 ء سراروزگار بری، آئی ء شان نہ انت۔ ہے جبر گہتر انت آ انچیں ٹنگے ء بابت ء شعر بہ
 نبسیت کہ آئے مرچگیں دور ء مرچگیں وانوکاں گوں نزدیک بہ بیت۔

زندگ دیں شاعر ابوطالب آزمانگ ء مدام مئے کر ء شتگ ء اتلگ۔ ہر دیں
 کہ اتلگ وتی سُرناہ ء نلے گوں بوتگ انت۔

آ اتلگ دلجمی ء شتگ وتی سازے جتگ ء منی پت ء را گوشتگ ء: ”حمزہ اے
 گپاں چو دل ء جاگہ مہ دئے! ہما و ہدی کہ من بچک بوتگاں ء شاعری بندات نہ کتگ، آ
 زمانگ ء من ہے سُرناہ جتگ، وتی ء وتی کہول ء روزی شوہازیتگ۔ ہما ساز ء لوٹ ء،
 چہر ایشی ء کٹگ ء جنگ بوت کنت۔ بیا من ء تو وتی ہما روچاں گیر کاریں، لہتیں
 روچ ء شاعری ء یلہ کنیں ء گوں زمیل ء دل ء وش کنیں۔ من وتی سُرناہ ء جناں ء حمزہ تو
 ڈہل بہ جن۔ ڈہل ء جنگ ارزان تریں کارے۔“

” ابوطالب چوشیں گپ مہ کن۔ اگاں ما سُرناہ ء ڈہل بہ جنیں، گڑا اے
 چوشیں بدیں جبرے نہ انت پرچا کہ سُرناہ جنوک ء سُر ء سراناچی ناچ کن انت ء ہنر باز
 وتی ہنراں پیشدارنت۔ سازندہ زمین ء سرابیت ء ہنر باز برز ء۔ ابوطالب نوں تووت بے
 گوش کجام کار گزان ترانت؟ منی ء تئی بستار چو ہے ہنر بازانی وڈ ء انت۔ نوں مہلوک
 لوٹیت کہ مارا ہنر باز ء ناچی ہر دوئیں جوڑ بہ کن انت۔“

اے گپانی اشکنگ ء گوں زندگ دیں ابوطالب مونجا بوت۔ آئی ء سُرناہ ء سُر
 اوں دردیک بوت۔ داں دمانے ء سرے جہل کت ء پچی نہ گوشت ء پدا سرے
 چست کت ء گوشت ء:

” شعر ء بندگ ارزانیں کارے نہ انت۔“

انچوسماہیت کوہء حصارء برزی اینچو دور نہ انت
 اوشتء کوہء آتراپء، چارئے گوشئے سک نزدیک انت
 سنگء ڈلاں ترانء وہدے برپیں راہاں گیشینئے
 جُزناں جُزناں بُرزروانء جہلء کائے شترانء
 اے رنگء و شعرء نبشتہ، کارے سکیں ارزانیں
 سرکشء اگولیں لبزانی شعرء چو کماہگ، جنگےء بلے چہ دیما انت
 اے رازء کُگاں پر رتچئے گُڑازانگ بیت
 کوہانی حصاراں سر بونگ ارزان ترانت چہ شعرےء

یک جنگلےء قصہ کہ آئیء وتء راوکابء ہمسر کنگ لوٹ ات۔ یک رندے
 چوں بوت، بزاں کہ میہڑے کوہ دیماں چرگء پد جہلء دامانء ایر کپگء ات۔
 ناگہاں وکابےء جہلء ایردات، پلاٹکے وتی پانچلاں کتء گار بوت۔ یک کسانیں جنگے
 ہے ندرگء چارگء ات۔ باریں چہ گپے آئیء دلء اتک گُڑا فیصلہئے کت کہ من
 ہم وکابء وڑء شکار کت کناںء گہتر انت کہ پلاٹکےء بدلء گرانڈے شکار بہ کناں۔
 ہمیشا پیسرء بال کنان بوت برزشت، چہ اودء وتی نشانگے تچک کت وتء را جہل
 ایرے دات۔ آگرانڈےء کانٹء سرا کپت کہ کانٹء ترندیئے نہ سگ اتء
 ہما دمانء ساہے دات۔

”یک رندے ملکےء سنگے تیلانک دیگ لوٹ ات۔“ شپانکء مر تگیں جنگل
 دستء کتگء گوشتگ۔

ہما جنگل کہ وتء راوکابء ہم سر کنگء واہگد ارآت، ملکےء ہمسر بوت۔

بُنْگپ انگت چمء چیرء انت۔ بُنْگپ عشق انت ہمء یک دورء زمانگے ہم۔ بُنْگپ
مِت ہمء دعا ہے ہم، انچو کہ رودراتک ء اے لس گوشتن ءے، ”ہمنچو رنداں دعا بے
لوٹ ءے، آئیء ارزشت وڈیت۔“

البت اے گپ بُنْگپانی بابت ء گوشگ بوت نہ کنت۔ اگاں یک لبزانته بُنْگپے
ء رادم پہ ساعت دیما کاریت گڑا آئیء تام رؤت ء آئیء قدء بستانر جہل کپان بیت۔ گوہر
قیمتی ہمنچو مستر بیت، دو ہمنچو گڑاں بہا بیت، کس ء پہ گوہر قیمتی ء بورینکاں کار نہ
کپیت۔

یک رندے من وتی زالبولیس روسی استاد ویرا واسیلے وناء پہ شعرے
نبسیتنگ۔ وانوکاں شعر سک دوست بوتگ ء نگد کاراں ہم ساٹیتنگ۔ نوں منی کاراں
بچار، چہ وشئی ء، من ہمے بُنْگپ ء بازیں شعرے نبیس ات۔
منی شعر چو آشراب ء نہ بوت انت، کہ کُلب ء شرکنگ بیت بلے چو ہما شراب
ء بوت انت کہ آکُلب ء شودوک بنت۔

برے برے چوش بیت کہ ناتوا میں شراب ء راشریں شراب گوشگ ء دیما
دیگ بیت۔ من شمارا گوشاں، کہ ماوہدے ماسکو ء سنگت گوں داغستان ء شراباں شرف
بخشیتنگ انت گڑاچوں کتنگ۔

منی قفقازی (کوہ قاف) سنگت یا منی جند چہ وتی وطن ء ماسکو ء اتلگ گڑا کو
شراب گوں وت آؤرتنگ گوں۔ مئے سنگت یکجاگہ بوتگ انت، آہانی دیما ٹین ء دپ پچ
کتگ ء شاد ہی مراگش بندات بوتگ۔ شراب شرذات ء کوہنیں بوتگ انت۔ مئے
سنگتاں شراب ء ستاؤ کتگ، بلے وتی سنگت ہم حال دیان کتگ انت، اے رنگ ء مئے
شراب ء نامداری وڈان بوتگ۔ شماران ات ٹین ستر مزن بہ بیت بلے دریا ء وڈے بے
گوازونہ بیت۔ بلے آؤکاناں شرف بخشنگ ہم المی ات۔ مایک راہے درگیتنگ ء وتی اے

ردی ء مٹاں کہ ادنائیں شراب زُر تگ شمشگ ء ٹین ء طلا تگ انت ء گوشنگ اے مئے
 شراب خانہانی شر ذاتیں شراب انت۔ مئے سنگتاں نہ زانتگ، بس یک مہمانے کہ
 وروکے ات آئی ء گئے کپتگ، من ء چاریتگ ء سرے سرینتگ، بلے بچ ء نہ گوشنگ۔
 اے دگہ مردماں ہمنچو وار تگ، دو ہمنچو ہنوش بوتگ انت ء ہمنچو گیشتر ہنوش کہ بوتگ
 انت، مئے شراب ء ساڑا ء زمین ء زمانے سر ازرتگ انت۔

منی ہما شعرانی گوما ہم انچوش بوتگ۔ بس لہتیں انچیں کو اس ء ہورت چار ء
 جبرزانت کہ بوتگ گڑا آہاں سر سرینتگ ء گوشنگ:

”منی برات، دلا گولوف ہم پرے کار ء اد ء اتلگ۔“ یا برے چوش گوشنگ
 اش:

”یک میتگے ء یک بودلا ہے بس انت۔“

گڑا من ماریتگ کہ من انچو کنگاہاں انچوشنگہ دست لٹ جوڑ کنوکیں یک
 کارگیرے ء گوں وتی دست لٹاں کتگ ات۔

من ہر سے نیں قصہاں رد پہ رد کاران کناں۔

منی بچکی ء وهد ات، وهدے قربان علی نامیں ڈاکی ءے کہ ایوت نامیں میتگے ء
 مسکرا باز ء شگلی مردے ات، آئی ء نمدیانی بندلے گون بوتگ ء مئے میتگ ء اتلگ۔
 آہر دیں میتگ ء اتلگ، الم گوں پت ء ڈیکے داتگ، چلیے کشیتگ ء دنیائی گپے جتگ۔
 من نہ زاناں وتی مجلس ء نیادانی شر فے پرچاہنا منی پت ء راجختیتگ ات؟ دائم بُنگے یکے
 بوتگ، آروس بلے لس آروس اناں، بلکیں آئی ء جند ء آروس پرچا کہ آچہ ہما مردمان
 ات کہ ہمک ہفتگ آروس کن انت ء ہمک ماہ سہن ء مہر بنت۔

آہم انچیں زمانگے ات۔ آئی ء نوک نوک جنین ء سہن داتگ ات انت ء
 ورنائیں جنوزامے ء شوہاز ء ات، دانکہ گوں آئی ء آروس بہ کنت۔ زاناں وتی تب ء

جنوزامے رسیٹنگ اتے، کہ وئی گپاں دم پہ ساعت آئی ء شر رنگی، ورنائی ء نیک دلی ء
قصے آؤرتگ انت۔

پداناگت ء آجنوزام ء گپ گار بوت۔ چوپیسری وڑ ء قربان علی انگت اتلگ،
گپے ہم جنگ، راجی ملک ء ڈگار ء جیڑہ، موسم ء دگہ بُنگپاں گپے جنگ، بلے آروس ء
نامے نہ کپتگ۔

یک روپے منی پت ء جست کتگ۔ ”حالاں بہ دے باریں! ہما جنوزام گپت؟“
”اڑے حمزہ چہ کجا! من و تیار اتاں بلے آئی ء نہ من ات۔ نوں من ء
داغستان ء اے سر ء آسر ء تزگ ء پت و ت کساں سالیں جنوزامے درگیجگ لوٹیت۔“

قربان علی بازیں وهدے ء گار بوت، منی حیاں ء آوتی تب ء جنینے ء شوہاز
ء میٹگاں تزان ات۔ آئی ء اد ء نہ بوئگ ء وهد ء چک ء تزیٹگ ء ڈاکے بہر کتگ۔ پدایک
روپے ہما بے نصیب منے لوگ ء اتک گڑامادرستاں گشادگشاد ء جست کت۔

”بہ گوش باریں تئی راہ دزان نہ بوئگ ء زیادہیں جنجالاں نہ کپتگ ء؟“
”لگ ء تچک بوئگ، بلے دلاگولوف ء دزاج کش ء چپ ء چوٹ کتگ۔“
دومی جست اش کتگ ”چونی ء؟“

”آچوش کہ من ہر جاگہ سر بوئگاں مردماں گوشٹگ تودیر کتگ۔ دلاگولوف
پیسر ء اد ء اتلگ ء آاوں ہے نیت ء اتلگ۔“

در بیش دلاگولوف، شما انچو بہ گوش ات آوارستان ء مستریں عیاش بوئگ۔
1938 ء آئی ء ہر دہمی آروس کتگ۔

ہے وڑ ء ڈاکی قربان علی ء داغستان ء نوکیں گوشٹنے رواج داتگ آایش کہ
”دلاگولوف پیسر ء اد ء اتلگ ء آاوں ہے نیت ء اتلگ۔“

نوں کہ من قہصے کاراں، کہ آیک بُودلائیں مردمے ۽ بابت ۽ انت۔ شما چو و
 زان ات کہ ہر میتگ ۽ یک بُودلاے بیت ۽ اے شریں جبرے ہم۔ یکیں میتگ ۽ بازیں
 بُودلاے یکجاگہ ۽ مچ بہ بیت گڑا کار حراب بنت، چو اگاں یک میتگے ۽ یک بُودلاے مہ
 بیت گڑا یک رنگے ۽ کئی ۽ مارگ بیت۔ دُرستیں بُودلا یک دومی ۽ پچاہ کارنت ۽ یک
 دومی ۽ گوں دُچار کپ انت۔ ریتانی حساب ۽ گورتہ کولی نائیں میتگے ۽ بُودلا خُزہ ۽ بُودلا ۽
 گندگ ۽ اتلگ۔

بُودلا! السلام علیکم!

”و علیکم السلام، واجہیں بُودلا!“

دوئیں چو شریں سنگتانی وڑ ۽ یک جاگہ بوتگ انت۔ چل ۽ سرادیوان بوتگ،
 دوئیناں دل ۽ سیر ۽ ورگ وارنگ ۽ شراب نوشیتگ۔

گورتہ کولی ۽ بُودلا سیمی روچ ۽ پے رَوگ ۽ سرگپتگ۔ مہمان جل ۽ مہمانیں بُودلا
 پے شان ۽ مڑاہ اجازت کتگ، ٹیکی داتگ ۽ پے اجازت کنگ ۽ داں میتگ ۽ گڈی دُمب
 شتگ گوں۔

انچو مہمانداری ۽ دُرستیں رسم سرجم کتگ انت اش۔ بلے رہندے، کہ چہ
 میتگ ۽ رُخصت بوتگ ۽ پداگاں مہمان وتی لوگ ۽ نیمگ ۽ گامے بہ جنت، گڑاپیسری
 مہمان جل ۽ دل ہرچی بے لوطیت گوں آئی ۽ کت کت پرچاکہ آنوں مہمانے نہ انت۔
 انچو کہ گورتہ کولی ۽ بُودلا ۽ چہ میتگ ۽ ڈن گام ایرکتگ انت، گڑا پر آئی ۽ سستگ ۽ پر۔
 ”پرچاباریں من تراچے کتگ؟“

”نوں، جبر منی چارگ ۽ میا۔ تو زاناں نہ زانے کہ یک میتگے ۽ یک بُودلا ۽ بس

انت؟“

ہر دیں من اے قصہء سراجیڑاں، گڑا منی دل جنت کہ یک میتگے ءیک عقلہ
مندیں مردے بس انت۔

چہ وتی دپترے۔ یک خان ءے کہ سکیں ہزگارے ات یک رندے غریبے ءرا
جست ءے کت:

دریائی بٹ ء کجام جاگہ وشر انت؟ اگاں تو راستیں پسودات، من تراداد ء
دہش کناں۔“

غریبیں مرد ء چست ء پسوداتگ:
”کومبلونسک۔“

”دریائی بٹ پتنگ ء تیار بوتگ گڑا خان ء کملونسک تام چش ات ء چارات
وش ءے بوت۔ نوں آئی ءدگہ غریبے جست کت:

”تئی دل ء گا میش ء کجام جاگہ وشر انت؟“
اے بزرگ ہم داد ءدہش ءدلماںگ ات، آئی ءہما پیسری مرد ء گپ جت
”کومبلونسک۔“

خان ء پچائینت ء تام چش ات ء حکم دات کہ مرد ءراردے لٹ بہ گرات۔
بڑنی گپ ہمیش انت کہ ہمے لبزانتاں پر چاردے لٹ نہ گرات، کہ آوہدپہ
وہدیک ءدومی ء گیگان ء گرات۔

نووں اوتسو کول ء دست لٹ ء بابت ء گپ۔ ماسکو ءیک لبزانتے ولادلین
باخنوف کہ چہ لنگی ءدزلے گون ءے ءتتیت۔ یک رندے کہ من موکلاں لوگ ء
رؤگی اتاں، گڑا من گوں آئی ء قول کت کہ واتری ء من پہ تو اوتسو کول ء نامی نہیں
کارگیرانی جوڑ کتگیں دزلے کاراں گوں۔ لوگ ء سر بونگ ء پد من اوتسو کول ء
کارگیرے ءرانمدی نہیں ات، کہ پہ من دزلے جوڑ بہ کن۔ من گوں آئی ء پچاروک

اتاں، آزانکاریں کاریگر منی پت ۽ سنگتے ات، پمیشا من جزم اتاں کہ پمن انچیں دزلے جوڑ کنت کہ سکیں شرین ۽ بیت۔

من جیڑگ ۽ اتاں کہ اے دزلٹ ۽ سراچے نبشہ بہ کنائیناں کہ شر بہ بیت۔
ہے جیڑگ ۽ فکران اتاں، کہ من یک مزنیں حالتا کے ۽ لبز انکی جیڑہانی بابت
نبشتانکے دیست، کہ آئی ۽ سر حال ات:
”نگد ۽ جاگہ ۽ لٹ۔“

من سٹ اتاں۔ وتی لبز انتیں دوست ۽ رادست لٹے شکسا ہگ ۽ واست ۽ چد
۽ شر تریں گپ نیست ات۔

دو ہفتگ ۽ دزلٹ تیار بوت، اے دزلٹ او تنسوکول ۽ دستکاری ۽ جو انیں
تریں نمو نہے ات۔ نبشہ ۽ واست ۽ جو ان تریں جاگہ ۽ اے لبز درچنگ ات انت۔: ”پہ
ولاد لین باخنوف ۽، نگد ۽ جاگہ ۽ لٹ، انچ رسول حمزہ توف ۽ نیمگ ۽۔“

اد ۽ اے گپ ۽ گیر بہ دار ات، کہ او تنسوکول ۽ جوڑ بو تگیں دزلٹ، مخاچ کالہ،
کسل او ددوسک ۽ پیانگور سک ۽ ٹیکی ۽ سوغاتی دکان ۽ کو ہستگی میتگ ۽ بازاراں بہا بنت۔
لہتیں ماہ ۽ پد او تنسوکول ۽ جوڑ بو تگیں دزلٹ کہ اے جاگہاں پہ بہا ۽ سر
بو تگ انت، گڑادرستانی سراہے گپ درچنگ ات ”پہ ولاد لین باخنوف ۽، نگد ۽ جاگہ ۽
لٹ، انچ رسول حمزہ توف ۽ نیمگ ۽۔“

موکلانی و ہد ۽ ہر کس پہ سیل ۽ سواد ۽ کو ہستگان اتلگ ۽ دزلٹ اش بہا زرتگ،
بلکیں آہاں اے ردوننگ ۽ بہہ متگ انت۔ بلے چہ درستاں گیش منی چند بہہ متگ
ات۔

نوں من پد ۽ سون جگت۔ حال ۽ گپت کہ ہما پیر مرد ۽ کہ پہ من دزلٹ جوڑ
کتگ ات آئی ۽ روسی ۽ یک لبزے نہ زانتگ، آئی ۽ بس منی نبشہ کتگیں رد دزلٹ ۽ سرا

درچنگ ء نقش کنگ۔ آئی ء دل ء گوشنگ اے بلاہیں گپے بیت پمیشاشاعرے ء ہمیشی ء
 درچنگ ء نقش کنگ پر ماتنگ، گڑا پر چا اے دگہ دزلٹ چرے گوہریں گالاں ز بہر کنگ
 بہ بنت؟

پرے جبرے پیریں کارگیر ء دگہ میارے نیست، آئی ء بس ہے میکیں ردی گت
 کہ آئی ء شاعرے ء زانتکاری ء سراحده ء گیش بیسہ کنگ ء آئی ء نیت صاف ء دل پہک
 بوتگ۔ بلے ماکتہ کاریں لبزانت ہم برے برے چوہے پیریں کارگیر ء وڑیں کارکنیں۔
 بنگپ ء بابت ء گڈی تران۔ البت یک انچیں ننگے است کہ دعاء وڑ ء دم پہ
 ساعت لوٹگ ء نام گرگ بہ بیت، ہمنچو آئی ء ارزشت وڈان کنت ء شان ء مڑا ہے
 گیشتر بیت، گڑا آما تیں وطن انت۔

کوہستگاں رسم انت، کہ اگاں چھلے سزادگی بہ بیت، گڑا آئی ء بدن ء کجام یک
 جاگہ شہمات جت کن ء بلے دپ ء دیم ء کار نہ دارانت۔ مردم ء دیم ء شرف بازانت
 ء پہ ہر کوہستگی ء اے شرف قانودے ء بستار داریت۔

داغستان منی دیم انت منی چہرگ انت۔ نہاہ کن کہ دست ء بہ جن ء۔
 منے کوہستگ ء مردم وت ماں وت مڑگ ء وده ء سک اوپار کش انت۔ وت
 ماں وت ء یک ء دومی ء رازند ء چہ تزند تریں گپ ء کتگیں زاہ ء دیگ ء چک ء پد نہ بنت۔
 داوا، ہمنچو شول کش بہ بیت بلے زاہ تہنایک ء دومی ء رادیک بیت، یک دومی ء مات ء گہار
 ء شرف ء انان دارگ بیت۔ بلے اگاں پہ قضا کسے ء دپ ء انچیں لبزے در بنیت کہ
 چر آئی ء مات ء گہارانی کم شرفی بہ بیت، گڑا از ہم کشوکائی بیت۔

” داغستان منی مات انت۔ ہر کس گوں من اڑیت من آہاں گوشاں ہرچی
 شمنے دل ء کیت من ء بے گوشت، من سگاں بلے منی داغستان ء نیمگ ء چم چست گت ء
 چارات گڑا حیر نہ بیت۔

” داغستان منی مہر انت، منی قول ء قرار انت، منی منّت ء لیلہ ء منی دُعا انت۔ داغستان ایوک ء بس تئی چند ہما بنگپ انت، کہ منی دُرستیں کتابانی حاصیں لیکہ ء منی سر جمیں زند ء مال ء متاہ انت۔

برے من ء گو شگ بیت تئی گو ست ء گپ ء بہ کنناں۔ وتی کو ہنیں رسم ء ریتانی گپ، وتی کو ہنیں قصبہانی گپ، وتی صوتانی گپ، سور ء سر برانی ء زہانی ٹلینگ ء گپ، جنگ ء مہرانی گپ، نیک دلی ء دلوری ء گپ، ورنہانی ر تلگیں حون ء چہ ماتانی چماں شیپ گتگیں ارسانی گپ۔

برے من ء گڈن کنگ بیت، کہ من وتی بنگپ ء ایوک ء تئی مرچیک ء سرا بہ داراں۔ ملک ء راجی ڈگارانی بابت ء، ٹولیانی بابت ء، ٹولی ء آہانی سروکانی بابت ء، وتی کتابجاہ، ”تھیٹر“ ء پہ خدمت کتگیں کارانی بابت ء۔

بلے مصیبت ایش انت کہ من نہ وت ء را ایوک داں گو ست ء داشت کنناں نہ تہنا مرچیک ء۔ منی دیما بس یک داغستانے، آئی ء زندمان ء ہزاراں سال انت۔ پہ من آئی ء گو ست، آئی ء مرچیک ء باندات گوں یک وومی ء، ہمگر نچ انت، انچو، ہمگر نچ انت کہ من ایشاں دور ء زمانگانی درو شم ء جتا کت نہ کنناں۔

اے دگہ ملکانی بُن دپتر سالانی سال نیسیگ بوتگ انت، تہنا گوں حوناں اٹاں بلکیں کاگد ء سیاہی ء۔ فوجی ء جنگی کمانداراں اے بُن دپتر نبشتہ نہ کتگ بلکیں لبز انت ء بُن دپتر نویس ہم اے کار ء مشکول بوتگ انت۔

داغستان ء بُن دپتر تہنا گوں زہماں نبشتہ کنگ بوتگ۔ بلے داغستان ء بیستمی کرن ء سر بوتگ ء پد قلم دست ء کتگ۔

داغستان! من ہمار ہسراں تڑا تگاں کہ اود ء مزن مزینں جنگ بوتگ ء من ہما پٹ دیستگ انت کہ اود ء تئی چکانی ہڈ قبر انت۔ مئے راجی ڈگاراں کہ اود ء غلہ ء مکی

کش انت۔ پرے جبرء بد برگ نہ لوٹیت چیا کہ وہدے من وتی شعراں مر چگیں
داغستان ء قصہ ء کاراں گڑا پریشی ء گوست بدنہ بارت۔

وہدے من دُور ء دَرِیں مُلکانی تر ء تاب ء پدواتر کاہاں، گڑا منی ملک ء کو ہستی
مردم من ء مان تر انت ء جست کن انت کہ من کجا چے چے دیستگ؟ آمناچپ ء
چاگرد کن انت ء نند انت ء پد د لگوش منی گپاں گوش دار انت۔ من گیش ء چہ گیش سئے
کلاک ء گپ جت کناں ء اے نیام ء من گوں آہاں فرانس ء ہندوستان، جاپان یا ترکی ء
قضہاں کاراں۔ ہے کار ء سئے کلاک روت ء پدانہ زاناں چہ کجا داغستان ء گپ پاد
کئیت۔ نوں من وتی داغستان ء گپ ء کپاں ء منی سنگت انچوپہ د لگوش گوشدار انت،
گوش یگاں من گوں آہاں نوکیں ملکے ء قضہاں آر گاہاں، بلے کہ اے ہما داغستان ء گپ
انت کہ آوت ہمود ء نشتگ انت۔

محمود سکیں مز نیں شاعرے بوتگ، آئی ء یکیں بنگپ گوں مریم ء آئی ء عشق
بوتگ۔ یک رندے آئی ء سکیں نز یکیں سنگتے ء واہگ در شان کتگ کہ پہ منی چک ء لولی
ئے نبشتہ بہ کن۔ محمود ء آئی ء واہگ ء پیلہ کنگ ء جہد کتگ بلے ہچ پہ ہچ۔ آئی ء ہمیشا لولی
نبسیستگ ات کہ چک آرام بہ گپت ء واب بہ کپیت، بلے اے لولی ء اشنگ ء آئی
ء گیشتر۔ گریتگ۔

دگہ یک سنگتے ء گوں محمود ء واہگ در شان کتگ، کہ آئی ء حد امرزی نیں
جنین ء موٹکے بہ نبیس، بلے اے جہد ہم پہ ہچ۔ پرچا کہ موٹک ء گوشدارگ ء پدیکے ء
چہاں تر مپے ارس در نہ اتلگ، ارس رچگ ء بدل ء باز مردم ء وچکندیتگ۔

بلے محمود ء گوں مریم ء وتی بے سوہیں عشق ء سراہرچ شعرے نبسیستگ،
مرچی ہم مردم آہاں اشکن انت گڑا گزیونت۔

گپ چوش کہ مریم محمودؑ حاصیں بُنگپ بوتگ۔۔۔ منی حاصیں بُنگپ انت، داغستان۔ نہ زاناں منی عشق انچائیں عشق ؑ یا گزان مُول ؑ بے بہائیں، نہ زاناں منی دل پہکی ؑ راستی جُہل انت یا تلگ۔ من گوشت نہ کناں کہ منی جذبگ کوہن انت یا نوک۔ بلے داغستان! من تئی بابت ؑ نبیسگاہاں ؑ ہر دیں تئی بابت ؑ چیزے نبیساں گڑا منی قلم لرزگے بنا کنت۔

منی پت ؑ مدام گوشتگ: اگاں کو تلگ تو سڑک ؑ لمب ؑ کشتنگ انت، گڑا مردم پُہتہ بوتگ ؑ پیسر سرچن انت ؑ۔

چو ہم گوش انت: آسنگ ؑ دست مہ جن کہ تو چست گت ؑ مہ کن ؑ۔ اوژناگ کنان مہ بُو ؑ چو دُور مہ رُو کہ پداواتر بوتگ گزان ؑ بہ کپیت۔

چو ہم گوشتگ: اگاں چمگ ؑ آپ داں پاد ؑ گئی ؑ انت، گڑا شلوار ؑ داں کونڈ ؑ مہ لانیچ!

تہر

بے عقل پہ کوکار مہلوک ۽ دپ ۽ بند کنت ۽ دانا گوں یک جو ریں جو ابے ۽۔
 بہار گاہ پہ صوت ۽ وش انت ۽ زمستان پہ قصہ ۽ آرگ ۽۔

من یک کوہے ۽ دیما اوشتا تگاں کہ ہر وڑ ۽ من ۽ گوزگی انت۔ من ۽ انچیں
 شریں پسے گون انت کہ من ۽ چہ گٹ ۽ گڑے ۽ گوازینت کنت۔ آکوه منی بنگپ،
 زبان منی اپس انت۔ نون منا ہمارا ہر وڑ ۽ در گیکگی انت کہ چہ ہمود ۽ گوزان من بڑیں
 کوہ ۽ سربہ کپاں۔

من ہما کو ہستگی مردمانی پشت پداں کہ آدرست تنچکیں راہ ۽ رَوگ ۽ حُب دار
 بوتگ انت۔ اے راہ تباہی ۽ نیمگ ۽ بُرت کنت ۽ سک ترسناک انت ہم، بلے اگاں ہے
 راہ ۽ بے روئے گڑا مردم پہ منزل ۽ سربونگ ۽ دیر نہ جنت۔

یا چوش بے گوش، کہ من قلاتے ۽ دیما اوشتا تگاں کہ من ۽ ہر وڑ ۽ گرگی انت۔
 منی کر ۽ انچیں سلاہے است انت کہ جنگ ۽ من ۽ ہجر نہ دُروہیت۔ اے قلات منی
 بنگپ انت، زبان منی سلاہ انت، بلے منا انچیں وڑے کنگی انت کہ من اے قلات ۽
 گوں ارزانی ۽ گپت بہ کناں۔ من ۽ اے فیصلہ کنگی انت کہ قلات ۽ سرائیک اناگہ اُرش بہ
 کناں یا انگر کنگ ۽ گرگ ۽ راہ ۽ گچین بہ کناں۔

ڈگارے ۽ باجری کشتنگ ۽ نزیک ۽ کہہ کورے مچگ ۽ انت۔ گپ ایش انت
 اے آپ ۽ چوں ڈگار ۽ ایر بہ گیجاں؟

چُلّ ء دار است ء لُو ہیگے پر انت۔ منی کر ء کمو چیز است کہ لُو ہیگ ء گز ادگ
 بنت۔ بلے من جیڑ گاہاں کہ وَرگ ء واست ء چے بہ گز اداں؟
 ہما واجہیں شو نکار ء وتی نمدی ء اے گپ ء رضا داتگ کہ بَنگپ ء در شان ء
 واست ء من ہر ج تہرے لوٹاں آئی ء بُہ زوراں، ہر تہر کہ دل کشیت وتی مارشتاں بہ
 نبیساں، مزنین آزمانک ء تہر بہ بیت، قصہ بہ بیت، شعر یا نبشتانک۔ و ہدے چہ بازیں
 چیزے ء یکے گچین کنگی بہ بیت گز ا گچین کمو گزان بیت۔

چہ وتی دپتر ء: لبز انک ء کار گل ء جاور چو اے رنگ ء ات، وانگ ء اولی سال
 ء شاعر بیست ات انت، چار رم نہیں ء یک کسمانک کارے ات۔ دومی سال ء شاعر
 پانزدہ بوت انت، رم نہیں ہشت بوت انت، کسمانک کار یکے ات، البت یک نگد
 کارے پرے بوت۔ سیمی سال کہ اتک ہشت شاعر پشت کپت، رم نہیں دہ بوت انت،
 کسمانک نہیں انگت یکے ات، بلے نگد کار گیشتر بوت ء شش ء سر بوت انت۔ پنچمی
 سال ء گڈی ء شاعر، رم نہیں ء کسمانک نہیں یک یکے پشت کپت، اے دگہ درست
 نگد کار بوت انت۔

الم اے جبر کمو چرپ کُنگیس جبرے، بلے اے راستی وتی جاگہ ء کہ بازیں
 مردے وتی لبز انکی زند ء بندات ء گوں شاعری ء کن انت، پدارم ء دامان ء ایر کپنت،
 کسمانک نہیں انت ء گڈی ء نبشتانک نہیں انت۔۔۔ نوں و فلمانی ندار گانی نیسیگ ہم
 دودے جوڑ بوتگ۔

چو شیں بازیں بادشاہ ء سلطانے بوتگ، کہ آہاں پمیشا وتی شہ بانگ یلہ داتگ
 انت کہ ولی عہدانی مات جوڑ بوت نہ بوتگ انت۔ باز براں چوش بوتگ ء رند اماریتگ
 اش کہ ردی شہ بازکانی نہ بوتگ۔ بلے یک دہقانے گوں یگیں لوگبانک ء زند گوازینیت
 ء درز نے چک پیدا کنت۔

من گوشاں شراب بے ور، بلے ڈبل روٹی ۽ گوں بدیں نگاہاں مہ چار۔ صوت
الم بہ جن بلے قصہ اوں گوش بہ دار! شعر بہ نبیس، بلے لوگ ۽ آؤر تگلیں قصہاں پشت
مہ دئے!

رم: آہم زمانکے بوتگ کہ من گوانزگے ۽ بوتگاں ۽ مات ۽ من ۽ لولی داتگ آئی
۽ ایوک ۽ یک لولی ۽ زانتگ۔ منی پت چو و نامی نیں شاعرے بوتگ، بلے آئی ۽ جبر پہ
وتی چکاں صوت پر نہ بستگ۔ آئی ۽ مئے کر ۽ قصہ جتگ، وڑ وڑیں قصہ، لہتیں قصہ
راستیں ویل ۽ واقعہ بوتگ انت ۽ لہتیں انچیں قصہ کہ آچہ قرناں ”سینہ در سینہ“ سر
زبانی سر بوتگ انت۔ اے دُر ستیں چیزم بوتگ انت۔

آوتی شعرانی نام ۽ گرگ ۽ وش نہ بوتگ۔ منی حیاں ۽ آئی ۽ شاعری ۽ راج
ارزشت نہ داتگ۔ ہما چیزاں گوں آ کہ حُب دار بوتگ، آڈگارانی ہرن ۽ آرات،
ڈگارانی چار ۽ گدار، گوک ۽ اسپانی روڈینگ، لوگ ۽ سر ۽ برفانی لڈینگ بوتگ انت۔ رند
۽ داں آئی ۽ عمر ۽ رضا داتگ، آئی ۽ ہنایتگ ناں، بلکیں تو امیں ضلع ۽ انچیں کاراں بہر
زرنگ۔

وہدے آئی ۽ شعر نبیسیتگ، گڑا اے چُرت ۽ نہ جتگ، کہ شعر کجاشنگ
بُوگانت۔ آئی ۽ دل ۽ شعر ۽ یک شریں حالتا کے ۽ چاپ بوتگ یا مئے میتگ ۽ ورنہاںی
نیمگ ۽ شنگ بُوو کیں بازاری ادنائیں حالتا کے ۽ چاپ بوتگ ۽ معنائیک بوتگ۔ من انچو
مارینگ اگاں آئی ۽ شعر بے ارزشتیں حالتا کے ۽ شنگ بوتگ، گڑا گیشتر گل بوتگ۔

آئی ۽ مدام نام کپتگ کہ نایمیں مہرائکی شاعر محمود ۽ پت اناسل محمد ۽ وتی چک
۽ راجے گوشنگ۔ وہدے محمود ۽ چوزر زوالیں چکے ۽ داب ۽ جتائی ۽ آس ۽ سُچان مہر ۽
صوتانی جنگ ۽ دمبرتگ، گڑا گوں وتی حُشک ۽ لونجائیں دیم ۽ لوگ ۽ اتلگ ۽ وورگے
لوٹیتگ، گڑا آئی ۽ پت ۽ پہ دلجمی گوشنگ:

”وتی شعراں بے زور ء مہر ء شیر کنی ء گوما آپ کن ء بے ور۔ من پہ شاکشت ء کشاری ء مُرت ء ایر بوتال۔“

باید کہ جنگل ہم صوت بہ جنت بلے آئی ء حاصیں کار کدوہ ء بندگ ء چُکانی واست ء ورد ء وراک ء آرگ انت۔

منی پت ء نگاہاں آئی ء شعر چو جنگلانی صوت ء بوتگ انت، ڈولدار ء دلکش، بلے چو اٹاں کہ بے آہاں گذران مہ بیت۔ منی پت ء کرا آہانی بستار انجو بوتگ چوشکہ ما سہبانی سرا یک دومی ء سلام دیاں ء شپ ء وپسگ ء وهد ء ”شپ پہ وشی بہ گوزات“ گوشیں، چوشکہ و شیں روچے ء مرادباتی دینگ ء بدیں حالے ء سرا پُرس دارگ بیت۔

شاعرانی بابت ء گوش انت کہ آدگہ دنیائے ء مردم انت ء ہر یکے ء وتی سُر ء سازے۔ بلے منی پت تب ء ہیل ء حساب ء لس کو ہستگی مردمانی وڑے بوتگ۔ آئی ء گوں وتی سنگتاں نندگ ء دنیائی گپ ء حال چہ درستاں وش تر بوتگ۔ کس ء دگر ء جبر ء توک ء دور نہ کنگ، وتی قصہ ء اشکتگیں جبر کنگ انت ء اے دُر ستیں چیز م بوتگ انت۔

منی پت ء وهدے وتی بنداتی شعر نامی یں شاعر محمود ء پیش داشتگ انت، گڑا آسک ہبکہ بوتگ ء گوشنگ ء اے شعراں منی سر پر نہ بیت۔ آئی ء جیرہ ہمیش بوتگ کہ آئی ء گوک، ”یکٹر“ یا کچکان ء اے لائق نہ لیکیتنگ کہ آہانی بابت ء شعر نیسگ بہ بیت یا حُزہ ء نیمگ ء رو کیں کشکے ء راشعرے ء بنگپ جوڑ کنگ بہ بیت۔

منی پت ء گوں عاجزی، آجست کنگ: ”گڑا من جی ء بابت ء نمبشتہ بہ کناں۔“

”مہر ء ایوک مہر ء، تر امہر ء ماڑی ءے بندگی انت۔“

مجموعہ شعر:

جوڑاينت من بيلاں ماڑی ءے مہرانی جہان ءے دل بند ءے

کہ کپتہ اگاراں جند منی

ہو، پہلے یک، مہرانی من جوڑکتہ

بلے پر شتگ پُہل، نون تہناہاں، من سک بیلاں

منی پت ءے، ہجر مہر ءے ماڑی نہ بستگ ءے نہ ہجر اے بابت ءے پُجرت ءے کپتگ۔ آئی ءے دلگوش،

آئی ءے ماڑی، آئی ءے شعرانی بنگپ آئی ءے لوگ بوتگ، کہول ءے چک بوتگ انت، آئی ءے میتگ

ءے آئی ءے ایس ءے پدا آئی ءے ڈیہہ، آدنیا ءے جہان ءے شاعر بوتگ، آزمان ءے ہور، روج ءے کاه ءے کدیم

آئی ءے شاعری ءے بنگپ بوتگ انت۔

ہو، آئی ءے یک عشقی شعرے نبیستگ، ہما زال ءے بابت ءے کہ آئی ءے دوستدار

بوتگ۔ بلے آئی ءے شعر عربی ءے نبیستگ دانکہ دگرے ونت ءے مہ کنت اے شعر بس

ایوک پر آئی ءے پر آئی ءے دوستدار ءے بوتگ۔

انچیں قصہ کہ آہاں پنت مان بوتگ ءے سنگین بوتگ انت، گڑا منی پت ءے سک

دوست بوتگ انت۔ بیگہ ءے دیگرانی و ہد ءے من ءے گرانڈی پوست ءے باپیں کوٹ ءے تل ءے گٹ

ءے کتگ، قصہ آؤرتگ۔ اے قصہ برے ہما مردمانی بوتگ انت کہ دُور ءے دریں ملکاں

شتگ ءے جہہ مند بوتگ انت ءے ہما مردمانی بابت ءے ہم کہ آہاں، ہجر وطن ءے یلہ کنگ نہ متگ۔

آئی ءے شپ ءے کشکانی گپ جتگ انت، برے گوشنگ ءے کہ پُل چوں سزپ انت ءے برے

اے گپ کہ بینگ گلک پر چا پلانی سرانند انت۔ برے روج درائی ءے روج برکت ءے قصہ

آؤرتگ، گڑا برے کوہنیں زمانگانی رسم ءے رواجانی گپے کتگ ءے برے گوشنگ ءے، کہ

جتگ ءے پیسر مردماں چوں دعا لوطیتگ۔

آئی ءِ آزمان چم شانک داتگ چارینگ ءِ گوشنگ کہ باند اهور بیت یاروچ ڈن
 ءِ بیت۔ آئی ءِ زاننگ کہ اگاں چاریں نیمگاں ہور گوارگ ءِ بہ بیت ءِ تلتیل ءِ روچ ڈن
 ءِ بہ بیت گڑا ایشی ءِ مطلب ہمیش انت، کہ خُزہ ءِ دگ ءِ طوفانے آہگی انت۔

آئی ءِ زاننگ کہ ارزن ءِ یک ہوئگے ءِ چینچو دان مان بیت ءِ اے گپ کہ
 ڈولداریں سنج چوں جنت۔

یک مسافرے چہ دُور ءِ بہ گوستیں، گڑا آئی ءِ زاننگ کہ کئے انت؟ چہ کُجا
 پیداک انت، پے کئے ءِ پیداک انت ءِ شپی کئی مہمان بیت۔

ارمان پرے گپ ءِ کہ آئی ءِ اے دُرستیں قصہ گوں من آؤرتگ انت بلے
 ہجر نبشتہ نہ کتگ انت پرچا کہ اے دُرستیں قصہ آئی ءِ رم ءِ نمونہ ءِ درور بوتگ انت، سدا
 ءِ نشنگیں شاعر حمزہ سدا ساءِ رم ءِ نمونہ۔ آئی ءِ حیال ءِ قصہ ءِ حقیقت دو چیز نہ بوتگ انت۔
 آئی ءِ یک حیالے ءِ راقصہ لیکیتگ ءِ قصہ ءِ راحیال۔ نوں پشت کپت شعر؟ گڑا آئی ءِ ایشی
 ءِ راوت سر ءِ گڑ بندو کیں دلے ءِ گوں شُبین داتگ۔

اگاں منی پت ءِ وتی قصہ نبشتہ بُ کتین انت گڑا گہتر ات، پرچا کہ وہدے من
 مزن بوتگاں گڑا منی وت سر ءِ سر کشیں دل ءِ من ءِ وتی دست ءِ کتگ، وہدے کہ بالیں
 مُرگے نزیک ءِ گوستگ گڑا من چونہ جیٹینگ کہ کُجا روگ ءِ انت ءِ پرچا روگ ءِ انت،
 منی دل ءِ ہلن کتگ کہ آئی ءِ بانزل منی دست ءِ بہ کپ انت ءِ آئی ءِ بہ گڑاں پت ءِ بازور
 جت کہ منی دیما قصبہانی نیمگ ءِ تاب بہ دنت، بلے من پہ منی مات ءِ صوتاں وتی کوش
 رواداتگ ات۔ کسانی ءِ من ءِ اے لولی چہ پت ءِ دُرستیں قصبہاں دوست تر بوتگ۔

منی کسانی صوت ءِ نازینکاں گوستگ۔ وہدے من ورنہا بُوتگاں، گڑا ہے
 صوت گوں من گوں بوتگ انت۔ وہدے من ورنہا بوتگاں گڑا گوں ہے صوتاں ءِ
 نوں کہ من دیم پہ پیری ءِ داتگ گڑا ہے صوت انگت منی ہمراہ انت۔

نوں من ہے ماراں کہ من ہر کجا ترے گرد کناں، تُری ہمنچو صوت منی لُنٹانی
 سرا بہ بیت، مدام یک کوہی جُمپے ہے ودارے بوتگ روچے نہ روچے یک وکابے آئیء سرا
 ہنکین کنت، یک دڑ چکے مدام ہے وداریک بوتگ، کہ مُرگ آئیء سرا گدوہ بہ بند
 انت، یک لوگے دائم پے ہے جبرے واز مندگ بوتگ کہ آؤ کے آئیء درے ٹگیت ءردانک
 دائم شاعری ءر ہچار بوتگ۔

من مرچی ہما کوہی جُمپے ءسراشتنگاں آدائم منی وداریک بوتگ، من
 دروازگ ءٹلگا ہاں دانکہ تچ بہ بیت ءمن بے پتراں۔ پرچاکہ نوں اے راز پاشک بوتگ
 دُنیا ءہرچی کہ من دیستگ، شاعری ءکُمک ءمن آہانی درشان ءکت نہ کناں۔ شاعری
 ءقالب چوپزاه ءشاہگان نہ انت، کہ منی کُلیں لیکہ ءمارشت آئیء نیام ءجاگہ دیگ بہ
 بنت۔

من سرپداں کہ رم صوتے نہ انت، کہ اوشنگ ءجنگ بہ بیت بلکیں پرایشی ء
 میزے دیما گرسی ءسرا نندگ ءکار کنگ لوٹیت۔ گڑیال گھنٹی ءسرا کنگ لوٹیت دانکہ
 سہب ءمہلہ بُست بہ بیت، وٹشیں چاہے ورگ لوٹیت دانکہ شپ ءواب تراس بہ کنت۔
 اگاں بُن رد شری ءسرا پاد کنگ بہ بیت، گڑالوگ ارزانی ءبندگ بُوت
 کنت۔ منی جہدانی آسر آزمانک، گدارک، داستان، قصہ ءر یزمانک ءدروشم ءدرائی
 کنت یا ایوک نبشتانک ءدروشم ء، من ہچ نہ زاناں۔

لہتیں شرف داریں شو نکار ءنگد کار چو گو شیت ہرچی کہ من نبیستگ آنہ
 گدارے، نہ داستانے ءنا کہ قصہ، بلکیں راستی کس زانت نہ کنت اے چچی ءے؟ دگہ
 لہتیں شو نکار ءنگد کار چوشیں فیصلہ دینت کہ اے کیں پچگ ءگدارے ہم ء
 قصہ ہم۔

من اے گپاں مانگیٹنگ ۽ کپگ نہ لوٹاں۔ من چیزے نبیسگاہاں۔ نوں شٹا ایشی ۽ ہر نامے بندے، گڑا منادگہ گپے نیست۔ من کتابانی نبشتہتیں راہ ۽ رہندانی بابت ۽ بلیکیں وتی دل ۽ پنتانی حساب ۽، نبیسگاہاں کہ اے گپ ۽ شٹاوت زان ات کہ دل ہیچ پیٹمیں راہ ۽ رہند نہ ملیت، بلیکیں آئی ۽ وتی جند ۽ قانو داست ۽ اے الہی نہ انت کہ یک دلے ۽ قانو د ۽ رہند دگہ دلے ۽ سرامٹنگ بہ بنت۔

من چہ وتی جند ۽ جست کناں کہ اگاں من گوشت، برنج، نیبگ ۽ مرچاں لو ہیگے ۽ مان بہ کناں ۽ پچبجگ ۽ واد ۽ کموینگے مان بہ کناں، گڑا ہرچ ورگے تیار بیت آ بے تام بیت؟ بلے چو ہم بوت کنت کہ اے دُر ستیں چیزانی ہواری ۽ ہرچ وراکے کہ گزدیت آیک نوک ۽ تامداریں ورگے بیت۔ اے فیصلہ ۽ ہما بہ کن انت کہ دعوت ۽ گوں من ہوار بنت۔

منی قضاہاں، منی مارشٹاں، منی داستاناں! من تزانگاہاں کہ کسانی ۽ زمستانی شپاں من وتی نپاد ۽ سرامتچک بوتگ ۽ وتی برات یا پت ۽ لوگ ۽ واتری ۽ وداریک بوتگاں۔ دروازگ ۽ دپ ۽ ہر پاد بزمش ۽ منی دلگوش ہمانیمگ ۽ بُرتگ ۽ ودار ۽ ہر دمان، شول کش بوتگ انت۔

چوشیں شپاں پیرک (مات ۽ پت) منی کر ۽ اتلگ ۽ وش و شکو قصہ آؤرتگ ۽، صوت جتگ ۽، دُر ۽ دانک، یا کندینگی گپے کتگ۔ برے من کندیتگ ۽ برے برے بیم اتلگ۔ چوشیں دماناں ساعت ۽ کلاکانی مارشت ہلاس بوتگ، ہما چیز کہ پشت کپتگ آپیرک ۽ نرمیں توار ۽ منی ذہن ۽ پردہانی سرا پد ر بُو و کیں عکس بوتگ انت۔ چوشیں و ہداں اگاں پت یا برات اتلگ انت ۽ پیرک ۽ توار کپتگ، گڑا من آہانی آہگ ۽ پے پرے گپ ۽ بزنی بوتگاں کہ چر ایشی ۽ و شیں قضاہانی نوبت ہلاس بوتگ۔

پداوہدے من مزن بوتال ء دنیا ء تڑ ء تاب کت، گڑا انچو کہ موہر سیتنگ چو پت ء براتانی وڑ ء دیم پہ لوگ ء شنگاں۔ من ہمنچو لوگ ء نزیگ ء سر بُوہان بُو تگاں دل ء ڈریگ گیشتر بوتگ انت ء من راہ ء کپوکیں کہ کور حساب کنان کتگ انت۔ برے وہدے انچو بوتگ کہ منی ہمسفرے ء وتی سر گوتے یاد استانے یاقصہ و شین وڑے ء آران کتگ، من انچو پہ دلگوش گوش داشتگ کہ دگہ بچ گپ ء خیال ء نہ بوتگاں۔ انچو گپ جنان ماوتی منزل ء سر بُو تگاں ء من پرے گپ ء کہت بوتگاں کہ سفر آسر بوت ء داستان ہلاس نہ بوت۔

لوگ ء رسگ ء گوں پت ء جُست کتگ:

”حال کن باریں گٹ ء چوں گوشتگ ء؟ گٹ چوں ات؟ برفاں بار نہ داتگ ات؟“

من نہ کوہ ء کوہی گرانی بابت ء گپے جت کتگ ناکہ برف ء بابت ء۔ اگاں یات بوتگ گڑا ہمسفرے آؤر تکلیں قصہ۔ ہما قصہ کہ آئی ء بُر ز بُر زیں کوہ پہ من پچیں پٹ جوڑ کتگ انت ء سار تیں برفان ء باپیں پڑمی گد۔

منی قصہاں! منی خیال ء مارشتاں! گڑا شماز مستانی دزاجیں شپاں پہ انچیں بچگے ء کسان گت کن ء کہ آوتی کس ء عازیزانی وداریک انت؟ یازمستان ء پہ انچیں مسافرے ء سفر ء دزاج کشی ء مارشت ء ہلاس گت کن ء، کہ آئی ء راوتی لوگ ء چلداں ء آس وتی نیمگ ء ژپان بہ بیت؟

انچو کہ سوپ ء وشبوہیں مسالہ مان بہ کن ء، گڑا آئی ء تام دوچندی وش تر بیت، ہمے وڑ ء من وتی بد تام ء زپتیں داستان ء وہد پہ وہد قصہ ء گوشتنانی گکاریں زری جنان ء آئی ء گیشتر ڈولدار کنگ لوٹاں۔

تائی لُح میتگ ۽ جنک وتی لُنثانی دوسیں کشان ۽ ز نوک ۽ سرا دو نشان پَر کن
 انت۔ حُدا انت کہ اے گوشتن منی رِ دانک ۽ راہے وڑ ۽ حُسن ۽ براہ بہ بخش انت، انچو
 کہ نشانانی پَر کنگ اے جنکانی حسن ۽ براہ ۽ وڈر اینیت۔

من وتی قصہ ۽ قالب ۽ وتی یاتانی نقش ۽ وتی دپتر ۽ تاکد میمانی نبشتگاں انچو ہوار
 کناں ۽ مان گیجناں چوشکہ تچکیں دیوالے ۽ رنگ پہ رنگی یں سنگ مان دیگ بہ بیت۔ اے
 جبر الٰہی نہ انت کہ دیوال ۽ مان داتگیں ہمک سنگ وتی جاگہ ۽ سرا انچو بہ نندیت کہ
 دیوال ۽ بہر بہ بیت۔ برے و ہدے من کہ سنگے مان کناں ۽ وتی گپ ۽ دیما براں گڑا منی
 سرا انچیں چاڑے ودی بیت، کہ آئی ۽ بلکیں دین داریں مردم زان آنت و ہدیکہ عبادت ۽
 حُب ۽ واہگ ہلاس بوئنگ ۽ پد ہم عبادت بر جاہ بیت۔ پمیشا ہر سنگے کہ دیوال ۽ بہر جوڑ نہ
 بیت، من آہاں جتا ۽ گستا کناں۔

انچو من جوش ۽ پُریں شعرے ۽ بدل ۽ سنگینیں بیانیہ ۽ دست ۽ پتاہگاں،
 رِ دانک ۽ وتی کنگاہاں۔ چو من فیصلہ کتگ کہ لہتیں روچ ۽ شاعری ۽ یلہ کناں، بلے
 شاعری منی یلہ دیگ ۽ وڑ ۽ نہ انت۔ و ہدے من وپساں گڑا آپٹی ۽ کسانیں چک ۽ وڑ ۽
 منی کمبل ۽ تل ۽ پتریت۔ سہب ۽ سرا انچو کہ من وتی دریک ۽ دپ ۽ پچ کناں، گڑا آ
 کوہانی سُنٹ ۽ ظاہر بوؤ کیں روچ ۽ بنداتی بز انزانی وڑ ۽ مناوش اتک کنت۔ آشراب ۽
 گڈی گڑاں بہائیں تر مپ ۽ وڑ ۽ قدح ۽ ایر انت ۽ منی رہچار انت۔ ایک انچیں جینے ۽ وڑ
 ۽ منی پدا کپیت، کہ آوتی پیسری عاشق ۽ راہ ۽ سرا مان تز کنت ۽ جُست پرس کنت:

”بزاں تو من ۽ پہ مدامی یلہ داتگ؟ گڑا تئی دل ۽ تو بے من بے؟ تو چو ہما کوہی
 گوک ۽ ۽ کہ آسار تیں جنگل ۽ چرگ ۽ ہیلدار انت، ہما ”مٹکونیں“ ماہیگ ۽ وڑ ۽ ۽
 کہ بر فیں آپاں نندگ ۽ ہیلدار انت، زاناں تئی دل ۽ تو گر میں گورمے ۽ نشت کن ۽؟

حیراگاں تو پہ دل من ۽ یلہ دیگ ۽ فیصلہ کتگ، گڑا بیا کمونندیں دانکہ یک دومی ۽ را
رخصت کت بہ کنیں۔“

شاعری: زاناں تو نہ زانے کہ من، جبر ترا یلہ دات نہ کناں؟ گڑا من وتی
زندمان ۽ دُرستیں وشی ۽ وتی اندر ۽ ہلک گر وکیں ارساں چہ وت ۽ دُور کت کناں؟
تو ہما و ہد ۽ ودی بو وکیں جنکس چک ۽ وڑ ۽ ۽، و ہدے مردم بچکیں چکے ۽
لما نگ بنت ۽ وتی ودی بو نگ ۽ دلیل ۽ حساب ۽ ہما جنکس چک ۽ وڑ ۽ چو گوشگ ۽ بے:
”من زاناں کہ شامنی اُمیت نہ کشیتنگ ۽ داں انگت چہ شامنی ۽ دل ۽ پہ وت مہر ۽ واہگ
ودی کت نہ کنائینگ۔ بلے کمور دگ ۽ بل ات، ورنہ بو نگ ۽ بل ات، من ۽ وتی زلفانی
پیچ ۽ تاب دیگ ۽ صوتے ۽ دپگال ۽ موہ بہ دیست۔ پد امان شادرسست گندیں کہ اے دنیا
۽ کنے انت، کہ پہ من شیدا ۽ دیوانگ مہ بیت۔“

شاعری:

کناں ۽ کار کہ گیشان بے، بہ کن گین سارت
گشاد ۽ بُراں من راہے، دمانے جلال باں
شاعری ذرا جیں سفر تئی، بلے تاہیر ۽ چکار
تہمبل ۽ توکل ۽ سر رپچیں گوشے کارے ۽ تو
شاعری کو دکی ۽ دل تبیں لولی تو منی
شاعری تو منی ورنائی ۽ وابانی وڑ ۽
تئی ردوم ۽ روچ منی اولی زند ۽ مہر انت
تو ہما مہر کہ ہمراہ منی پُرس زند ۽

کود کے چوکہ وتی کہیں مات ء بہ زریت
 نوں سما بیت تو مدام ء منی ساہ ء کپ ء
 تئی مزن سندی ء دروشم مٹیت
 بئے ہوار گوں منی زیبائیں جنک ء بدن ء
 مرگ و ہدے من ء امبازاں وتی پیڑائیت
 تو من ء یاتے ء داب ء چو ہوار گنج ء وت ء
 یکشلیں کو ہے ء داب ء تو برے ظاہر بئے
 راگیں مرگے ء پیما تو گس ء کائے منی
 تو برے برزوتی یہ من ء باللاں بندے
 چو پڑے جنگ ء برے زہم ء توار ء شہم ء
 شاعری سرجم ء سرمستی ء بے تاب گوشے
 من گوں بندیک وفاہاں
 تو منی دستگیں زند ء واب ء

پاس اتک انت کدی تاہیر ء؟ بلاہیں دُرستیں بوت انت کار؟
 کد سفر پیتک وتی؟ کد من دے سارت کتیں؟
 شاعری دِراج انت سفر تئی، بلے تاہیر ء چکار
 تہمبل ء توکل ء سر رپچیں گوشے کارے ء تو

پت ء گوشنگ: اگاں کسے ء چہ بے سریں گپ ء دارگ لوٹ ء، گڑا شرف
 مندیں کماشے یا مہمانے ء دز بندی بہ کن کہ گوشنگے بہ دنت۔ اگاں اے وڑے آدارگ
 نہ بوت گڑا صوتے دیگال بہ کن۔ اگاں صوت ء ہم آئی ء دپ نہ داشت، گڑا آئی ء

گورجیک ء بہ گر ء چہ دیوان ء پادے بہ کن۔ صوت ء جنگ ء و ہدء اگاں کسے ء گپ کت
گڑا آئی ء جنگ ء چوپک بدنہ انت۔

شاعری: چہ دگرے ء تئی جند اے جبر ء وت شر ترزانت کہ وتی جند ء بابت ء
گپ کنگ ناں ترا گہتر کت کنت، ناں تئی مزنی ء وڈینیت۔ باریں گپ یک صوتے ء راشر
ترکت کن انت؟ باریں کرح ءے آپ کو ہستگی چنگے ء آپ ء گیشتر کت کنت؟ باریں تو یہ
دپ ہپ کنگ ء امروز ء گوات ء وڈینت کن ءے؟ باریں چنکے برف کو ہی دُو گئے ء شان
ء مڑا ء گیشتر کت کنت؟ باریں چک ء تچ ء پو شاک، آئی ء بزوتانی ڈیل ء ڈول ء مٹ ء
بدلی مات ء دل ء پر آئی ء ودی بوتگیں مہر ء دریا ء دگہ گیشیں طوفانے پادکت کنت؟
شاعری! بے تو من چورہ ہاں۔

شاعری:

مُج ء گبارے ات دنیا تر ابید گوشے
چو مُرد گے ء کہ زوت قبرے ء میار کنتیں
بہ بیت ز بہر چو استالاں آزمانے کہ
ہما چو عشق بہ بیت قصے جتائی ء
ترا ابید چو بے پاد ء مکیں اے دنیا
ناں رنگ نیلیں، نہ دڑپشے ء نئے ابدانیت
ہما چو باغ ناں پُلے، بہار ء شپ نمبے
ناں بلبے کدی الہان کنت وتی صوتے
ہما چو دڑ چک ء کہ سبزیت ناں بوڑ ء بر کاریت
نہ تاک چنڈ نہ چلگ، لو اء ہڑاے

دپ ء بے دوچیت، ابیتک ء غماں ملور بہ بیت
رگامی صوتے زبان ء، نہ لنٹے الہانیت

آوارانی یک گوشتن ءے: ” دنیا ء جوڑ بونگ ء چہ قرناں پیسر شاعری ووی
بوٹگ۔ “ سر ظاہر ء ایشی ء معنا ہمیش انت کہ اگاں شاعری ء دنیا ء جوڑ کنگ ء بہر مہ
زرتیں، گڑاے چود لکش ء ڈولدار نہ بوٹگ ات۔

ماوتی لوگ ء سٹے برات ء یک گوہارے بوٹگیں، گوہار چہ درستاں مستر بوٹگ۔
درستیں کو ہستگی جنینانی وڑ ء آئی ء زندمان ہم خدمت، غم ء اندوہ ء ارسانی میار بوٹگ۔
پت ء مدام گوشتگ:

” شماسے نیں براتانی یک گوہارے۔ آئی ء دلگوش ء بہ دارات۔ تراے دنیا
ء چر آئی ء نزدیک تریں دگہ کس نیست۔ “

اے گپ ء بھٹے نیست کہ منی گوہار منی نزدیک تریں کس انت۔ بلے من ء دگہ
گہارے است انت ء من گوشت نہ کنناں کہ چہ دویناں کجام من ء دوست ترانت۔ منی
ہے دومی گوہار ء نام شاعری انت ء بے ایشی ء بہ من منی زندمان بے معناء بے مقصد
بیت۔

برے برے فکر ء کپاں کہ چہ چیز ایشی ء جاگہ ء گپت کنت۔ ہو منی دیما کوہ
ہم است، برف ہم، کوہی چنگ ہم است، ہو ر ء استال ہم است۔ روچ ہم ء گندیانی ڈگار
ہم۔۔۔ بلے شاعری ء ابید اے کوہ ء اے ہو ر، اے پل ء روچ ء بستارچی انت، ایشاں
ابید اے کوہ جُمپانی پٹی ء بنت ء بس، ہو ر نہ وٹیں نمب ء لچ ء مین بنت ء روچ بس
استالانی پٹی ء یکے بیت، کہ آگرمی ء رُزن بخشائیت۔

من دم پہ سہت وتی جند ء جُست کنناں، کہ زاناں چوشیں چیزے است کہ
شاعری ء جاگہ ء گپت بہ کنت؟ الم دُور ء درامدیں ملک ہم است، مُرغانی شعر ء صوت

ہم است، ءدلانی ڈریگک ہم است۔ بلے اگاں شاعری ءچر آہاں در بہ کن ءے گڑا آ
 مرچی ہما بستار کہ دار انت، چر آہاں یکے پشت نہ کپیت۔ پُر مہر ءد لکشیں درامدیں ڈیہہ
 بس انچو دُور جُغرافیائی حد ءانبل بنت، دریا بے مقصدیں آپے بیت ء مُرغانی صوت تہنا
 گوں وتی نرین ءپہ وپت ءواب ء ابرمی واہگ ء سرجم کنگ ء واست ء توارے بیت۔
 نیلیں آزمان دگہ دگہ ”گیسانی (Gas)“ ہوار توارے بیت ءدل ء ڈریگک خون ء
 تچگ ء بروردے لیگک بیت۔

ہو، نازرکی، رحمدلی، دردمندی، مہر، حُسن، دلاوری، نفرت ء پھر ءشان ء وجود
 ہم یک راستی ءے۔۔۔ بلے آدرست خیال ء لیکہ انت، آچہ شاعری ءودی بوتگ انچو کہ
 شاعری اے خیال ء لیکہانی برورد انت۔ اگاں چر ایشاں شاعری در کنگ بہ بیت، گڑا
 آہانی بستار بے ساہیں خیال ء لیکہانی وڑ ء پشت کپیت، آچہ شاعری ء تچ گرگ بہ بنت،
 گڑا شاعری ء ساہ ڈگیت۔

شاعری من ءودی کنت ء من شاعری ء، یک دومی ء ابید مئے جنہ نیست ء
 حساب بیت۔ مایک دومی ء ابید زندگ بوت نہ کنیں۔ منی بدن ءرگ ءریشگ مان ء ہڈ
 ہم۔ تچ درامدے من ء نگاہے چارگ ء پد گوشت نہ کنت، کہ منی کجام ہڈ گیشتر محکم
 ء سلامت انت ء کجام ہڈ پزشتگ ء پد اچالک کتگ انت۔ بلے ”ایکسرا“ ء مشین منی بدن
 ء دُر ستیں تل ء توکاں چار ء تپاس کت کنت ء منی بدن ء دُر ستیں چیریں چیزاں درامدے
 ء نگاہانی دیما پاشک ء پد رکت کنت۔

چو و منی پہلوگ، سرین کرز ء منی پپ بدن ء اندر ء اندیم انت، بلے یک انجیں
 چیزے است، کہ آچر ایشاں گیشتر اندیم انت کہ آمنی ارواہ انت۔ بلے منی شاعری ء
 بز انز آئی ء جُہلانک ء ایر کپت کن انت منی دُر ستیں واہگ ء جذبگاں دگرانی دیما پاشک
 کت کن انت۔ و ہدے شاعری ء بز انز منی بدن ء ایر کپنت ء منی ارواہ ء دز پشین انت،

گڑا منی ارواہء سراپتگیں دُرستیں پردہ دُور کائنات ء ہر کسی نگاہ آئی ء جہلانک ء چارات
 ء تپاس ات کن انت۔ آدماں ء ہر کس کہ بے لوطیت منی وجود ء شاہگانی ء ایر کپت کنت۔
 مرچی ہے ”کمپیوٹر مشین“ کہ جوڑ کنگ بو نگ ء انت، ایشاناں ہزارانی کساس
 ء تار ء سر کٹ جنگ بیت۔ پدا آئی ء رابے کساس، گز انیں جست دینگ بیت۔ اے
 ہزارانی کساس ء تار ء ”سر کٹاں“ بجلی مان کنگ بیت۔ چوشیں مشیناں ہماوڑیں کار کہ
 بیت، آئی ء نہ جم دیست کنت نہ ذہن، ء پدا آسر دیما کیت ہما حساب کہ آئی ء شوہاز ء
 ریس ء پڑیس ء کار ہے گز انیں مشین ء پر ماتگ اش۔

بلے دنیا ء کسے اے گوشت نہ کنت کہ منی بدن ء ہما بے کساسیں سر کٹ کہ
 است انت، آہاں چونیں خیال ء مہر ء کست ء چینچو موج مان۔ ہما چیز کہ دیما کیت، آ
 شعر انت زندگی ء ہے خیالانی آسر ء کہ منی بدن ء اندر ء مان انت، منی ارواہ آہاں گڈی
 ء بجلی آسر ء دروشم ء دیما کاریت۔

من دنیا ء باز گشتگاں۔۔۔ برے پند ء برے اپس ء سرا، برے بالی گراب ء پُر
 آرا میں ”سیٹ“ ء سراو اب کپتگاں، برے ریلے ء برزادی تحت (برتھ) ء سراوش
 و اب بوتگ ء برے تیز گامیں موٹل ء سراشہ دگاں گوزان بوتگاں۔

منایپادگ ء سفر ء و ہداں یا اپس ء سرا مر دماں دیستگ، گڑا بوت کنت گوشتگ
 اش: ”اڑے! اے ورسول حمزہ توف انت، انوں بیچارگ باریں دل ء چینچو ایوکی مارگ
 ء انت۔“ بلے گوں من، بھر چوش نہ بوتگ کہ من وت ء را ایوک ماریتگ، پرچا کہ منی
 گوہار شاعری مدام منی ہمراہ بوتگ۔ ایک دے چہ من نہ سستگ۔ حدے نہ کتگ کہ
 برے برے من و اب ء شاعری کناں، وتی کوہنیں شعراں وانان، یا اے دگہ شاعرانی
 پر بنداں دیگال کناں۔

یک زمانگے منی خیال ہے بوتگ کہ دنیاۓ شاعر سک کٹک انت ۽ شاعر لس مردمانی ۽ نندگ ۽ پاد آہگ ۽ زند ۽ گوازینگ ۽ بے وار انت۔ زند ۽ ہر کسی دگہ دگہ حُب ۽ واہگ بنت، باز انچیں چیز بنت کہ آہانی بابت ۽ سنگت ۽ ہمساہگاں گوں گپ بوت کنت پہ درور کار، لوگبانک، مَز، موکل ۽ روچ، لوگ، ماہیگ ۽ گرگ، یا ناڈراہی۔۔۔ من لیکیتگ کہ بیشک اے انچیں بُنگپ انت کہ شاعر ایشانی بابت ۽ گوں دگڑاں گپ جت کن انت۔ بلے دنیاۓ بابت ۽ آئی ۽ شاعرانہ لیکہ، آئی ۽ شاعری ۽ سرا کئے گپ جت کنت؟

پدا من مارات کہ یک چوشیں مردے نیست کہ شاعرے مہ بیت۔ ہر کسی دل ۽ جُہلانک ۽ یک شاعرے ٹپنگ۔ شاعری کسے ۽ راچہ وتی نف ۽ فاندگاں ز بہر نہ کنت، آہمک لوگ ۽ در ۽ ٹکیت ہما سنگت ۽ وڑ ۽ کہ آوتی سنگت ۽ لوگ ۽ الم روت۔ مئے مردمانی صوتاں گوں مہرا نچو ۽ بے اختیار انت چوشکہ کسانیں چچاں گوں مہر۔

ہو؟ مادرست شاعر انت۔ دیگر ی بس ہمچک انت، لہتیں مردم شاعری کنت پرچا کہ آ شاعر بندگ ۽ ازم ۽ سر پد انت، لہتیں پہ ہے واست ۽ شعر بندیت کہ دل ۽ گوش انت ما شعر بندگ ۽ ازم ۽ سر پدیں۔ لہتیں انچیں مردم بیت، کہ آ شاعر بندگ ۽ جہد نہ کن انت۔ گمان انت ہے مردم حقی نیں شاعر انت۔ کئے بہ زانت کہ راستی ہمیش انت؟

یک زمانگے ہما بوتگ کہ من شعر نہ بستگ۔ گڑازاناں آوہدی من شاعرے نہ بوتگاں؟ زاناں آوہدی منی دل ۽ دزیلگ چو ژرند نہ بوتگ انت یا منی خون آوڑ ۽ گرم نہ بوتگ چوشکہ مرچی انت؟ بزاں آوہدی غم ۽ وش مارگ ۽ بودشت ۽ پہ علم ۽ زانت ۽ منی تن چہ مرچیگ ۽ کمتر بوتگ؟ گڑا آوہدی دنیا منی نگاہاں چو ڈولدار نہ بوتگ چوشکہ مرچی

انت؟ زاناں اے وہدی سیاہیں جمرانی شمء مز نہیں استالے ء گندگ ء من ہما چاڑ ء کہ ماراں، زاناں آوہدی انچوش نہ بوتگ؟ زاناں من کوہی چھگانئی توار ء مارگ ء چر آئی ء وٹھی ء کیفے گرگ ء لائق نہ بوتگاں؟ آیا آروچی کوچ ء توار ء اپس ء شندگاں منی سر اسان دور نہ داتگ؟ زاناں اے راستے نہ انت وہدے من کوہنیں صوتے اشکتگ یاوتی پیرینانی کار پدانی بابت ء قصبے اشکتگ گڑا منی ارس ہلگت نہ گپتگ انت؟

من ء ہوش انت کہ کسانئی ء من وتی ہمساہگے ء اپسے چر اگجاہ ء بُرتگ، داں سنے روج ء اپس ء چارینگ ء مڑبس ہے بوتگ، کہ ہما ہمساہگ ء گوں من قصبے آوڑتگ۔“
من ء ہوش انت آوہدی من کوہانی جہلگ ء بُر زگیں راہاں گوزان شپانکانی کر اسر بُوتگاں۔ داں اودے سر بوتگ ء روج ء نیم بیل شتگ ء پشکتگیں بیل واتری ء گوشتگ ء من اودے یک شعرے ء گوشدارگ ء شتگاں۔

”اونتو سوکولی“ ء ناکہ، ”گیمرہ“ ء ”انگور“، ”بت“ سر اء بیگ ء آوار صوت پہ وتی شیر کنی ء نام انت۔

من ء ہوش انت ہما وہدی کہ اسکول ء من دومی جماعت ء وانگ ء اتاں، یک رندے من چہ وتی میتگ ء بیست کلو میٹر دور بت سر انا میں میتگے ء کوہاں جنان پہ پند شتگ اتاں، اے دُر ستیں تچ ء تاگانئی مطلب ہمیش بوتگ کہ اودے پت ء سنگتیں پیریں کماشے بوتگ، کہ آئی ء بے حساب کوہنیں صوت، کوہنیں شعر ء کوہنیں قصہ یات بوتگ۔ اے کماش ء داں چار روج ء سُب ء بیگہ من ء صوت ء شعر اشکلنا تینگ دانکہ دست رسیدگ من آئی ء صوتان ء نبیسگ ء جہد کتگ ء پد اوہدے من اے گزراں بہائیں مڈی وتی پیلک ء کتگ اتنت ء لوگ ء واتر روگ ء اتاں گڑاچہ گل ء بال اتاں۔

بت سر اء دیخی نیمگ ء کوہے است انت۔ وہدے من ایٹی ء سر اسر کپتاں گڑا گرانڈاں پانگیں لہتیں وروکیں کچک کہ حد ابراز انت کجا اندیم اتنت آہاں من ء مان

ترکت۔ منی حیا لء درز نے ٹچک بوت انت۔ سبز یں کاہاں آانچو زراب ء پہ من سست
 انت، ء پر چوشکھ آپی گراب ء را جتگیں زیر آپیں بمب زراب ء زراب رؤت۔ آہانی
 دپ تیج ات انت ء زرد یں نیش اش گندگ بوت انت۔ بس ہامان کہ من ء تل جتگ
 ات، ہمچک ء شپانکے ء توار منی گوشاں کپت۔
 ”تچک بو ء دم مہ کش۔“

نوں من زمین ء سراتچک اتاں انچو بے بز مش ء توار چوشکھ مُرتگاں۔ سُرگی و
 نہ اتاں، بلکیں من و انچو ماریتگ کہ پہ دمانے منی دم بند بوتگ ات۔ ایوک منی دل ات
 کہ زمین ء سک ات ء ڈریلگ ء ات، انچو ڈریک ڈریک ء ات کہ من تُرس ات اے
 توار اول اشنگ بیت۔ ٹچک منی سراوشاتگ اتاں، انچو گمان بوت کہ آہمنتگ ات
 انت۔ آہاں من ء بُوہ چت، پداصوت ء شعرانی پیلک اش بُوہ چت، پدا آہاں یک دومی ء
 ملامت کنگ ء داب ء انچو چارات گوشیگاں آہاں ردی ء کتگ ء پدا تچان بوت ء پہ
 شکارے ء شوہاز ء در کپت انت، دمانے ء پدراہ ء مان ترے ء اندیم بوت انت۔
 من داں ہماوہد ء دم نہ کش ات ء تچک بوتوں دانکہ شپانک گوں وتی رگ ء
 ہمود ء سر نہ بوت۔

آئی ء جست کت۔ ”تو کئی چک ءے؟“

”حمزہ ء چک آں۔“ منی نام رسول انت، سدا ء

من پہ زانت پت ء نام گپت، ہمے اوست ء کہ آزانت کہ من کئی چکاں، گڑا
 گیشتر حیا لدری کنت ء من ء تاوان باری ء نیلیت۔

”گڑا تو اے کوہ ء سراچوں اتلگ ءے؟“

”من لہنتیں شعراء جم کنگ ء بت سراء شنگاں... شعرا منی پیلک ء انت۔“

شپانک ء شعرا چہ پیلک ء درکت انت ء ہورت ہورت ء چارات انت۔

”شر۔ بزاں تو ہم شاعرے بوئگ لوٹ ۛے؟ بلے تئی حال اتلگ ۛ اد ۛ سر
 انت کہ کچکانی گندگ ۛ دلترک ۛے؟ ہمارا کہ تو گچین کنگ آراہ ۛ چد ۛ گیشتر وروکیں
 پچک تئی سراکپیت۔ آتئی شعراں بوہ چن انت ۛ تراپہل نہ کن انت۔ تو، جبرمہ ۛس۔
 تو زانے کہ اے کجام کوہ انت؟ اے ہما کوہ انت کہ چہ ایشی ۛ سرا حاجی مراد ۛ ہما و ہد ۛ دور
 کنگ و ہدے سلہ بندیں سپاہیگ آئی ۛ برگ ۛ بوئگ انت۔ سپاہیگ ۛشکلیں دستاں وا تر
 بوئگ انت ۛ حاجی مراد ۛ وتی ساہ رکیننگ۔ کوہ ہم مردماں پہا ز انت انچوش کہ آہانی
 لوگ بہ بنت۔

من جیرٹنگ ہے شاعری جوش ۛ جذبگے کہ منی اندر ۛ است انت، ہما بے
 قراری کہ منی ارواہ ۛ جاگے کنگ، ہما مہر کہ منی دل ۛ جاگے کنگ ۛے ۛ اے کہ منی خون
 ۛ روانی انت۔۔۔ اے درست ادار کی انت ۛ زوت ایشانی زور ہلاس بیت۔ بلے نوں منی
 سر ۛ مود ماش ۛ کنگ انت، منی چک مزن بوئمان انت ۛ آہانی پچگیگ ۛ منی کتاب کوہن
 بوئمان انت، بلے چر ایشاں بچ ۛ کمی نہ اتلگ ۛ منی شاعری ۛ وت ۛ را منی ۛ رستاں چہ وفادار
 تریں سنگت متا ۛیننگ۔

نوں من گوں ہے وفاداریں سنگت ۛ لہتیں گپ کنگ لوٹاں:

شاعری: زند ۛ یک چوشیں ساعتے نہ بوئگ ۛ دنیا ۛ سیل ۛ سواد ۛ و ہداں چوشیں یک
 دمانے نہ اتلگ کہ تو من ۛ یلہ دانگ۔ مرچی کہ من رِ دانگ ۛ بے گوازیں زر ۛ ایر
 کپتنگاں، آو ہد ۛ اوں تو منی ہمراہ بے۔ من زاناں کہ قصبے ۛ راد ۛ پیشرد ۛ شعری زیل ۛ
 بام ۛ بندیک کنگ بے سریں کارے۔ اگاں چوش بہ کن ۛے، گڑا ہرچی آسر کہ در کیت
 گڑا آیش بیت کہ جواں تریں قصبے یک ادنائیں شعرے ۛ قالب ۛ بندیک بیت۔ بلے
 شاعری قصبے ۛ انچو جان مان کت کنت چو کہ وادمان کنگ ۛ وردنانی تام و ۛ بیت۔ ہو، منی
 زند ۛ شاعری ۛ بستار وردن ۛ واد ۛ بستار انت۔ آئی ۛ ابید منی زندگی بے کیف ۛ بد تام

بوٹگ ات۔ مئے کو ہتگی ہنداں و ہدے مہمانے ء دعوت بیت گڑا پرزونگ ء سراو ادے
ایرکنگ ء کس بیجال نہ بیت۔

ردانک چو و دور ء دریں پند جت کنت بلے شاعری ء بال برز تر بیت، ردانک
چو مز نہیں بالی گرابے ء انت کہ ارزانی ء دنیا ء چاریں کنڈاں گول ات کنت، و ہدیکہ
شاعری پد ء پکتگیں جنگی بالی گراب ء پیمانے، تری ردانک ء بالی گراب ستر برز بال بہ
بیت، نیلیں آزمان ء دیما ظاہر بوٹگ ء گول کہ چم ء سری کونس گول چیری ء نہ ڈگیت،
آردانک ء کراسر بیت۔

من چو لوٹاں کہ وتی کتاب ء دگہ دگہ دزو شم ء تہراں یک دومی ء ہوار بہ
کنناں ء آئی ء آوارستان ء سیمسراں ڈن دیم بہ دیاں ء پرچا چو مہ کن ء؟ آخر کہ مئے
شاعری ء داغستان ء سیمسراں چہ دور نشتگیں وانوکانی دلاں جاگہ کنگ۔ مئے بازیں قصبے
ء راہم ڈن ء روگ ء اجازت رسینگ۔ البت تنی و ہدی مئے کسمانک ڈن ء شت نہ
بوٹگ۔ بلکیں آئی ء بابت ء چار ء دلگوش سرجم نہ بوٹگ، یا چوش ہم بوت کنت کہ آئی
ء رازندر ہند ء شتر تریں داب دیگ بوٹگ ء انت۔

اگاں من کسمانک نیسیگ ء ارادہ کت، گڑا آئی ء ندرگ ء آئی ء جاوے ویل
کلیں داغستان بیت، آئی ء گلگ ء شہرانی بابت ء بنت، کلیں دنیا ء بابت ء بنت ء ہتہنا اے
گپ نہ انت بلکیں پیلہ میں دنیا آئی ء اندر ء جاگہ کنت۔ تلو ء سرا ظاہرین ندرگاں کوہ ہم
مان بیت، نیلیں آزمان ہم، تچوک ء ترندیں کور ء دریا ہم ء خشکی ہم مان بیت۔ کسمانک
وہد ء زمانگ ء حساب ء گوشتگیں قرن ء بابت ء بیت، مرچی ء باندات ء بابت ء ہم۔ من
ہزار سال ء رایکیں دمان ء گیش ء گیوار کنناں۔ آئی ء کارستانی نیام ء وت منی چند بیت،
منی پت بیت، منی چک ء سنگت بنت، ء ہما مردم بنت کہ مدتے بیت کہ دائمی و اب
کپتگ انت ء ہما ہم کہ آہاں تنی و ہدی اے دنیا ء گام نہ جنگ۔

آکسمانک منی زندء شہکارے بیت، انجیں شہکارے انچو کہ ”وار اینڈ فیس۔“
 ”ڈان کو نرٹ“ ء ”ڈیوائن کامیڈی“ وتی نبیسکارانی شہکار انت۔ بلے منا چوشین کسمانکے
 نبیسگ ء ہائی مان نیست۔ بلکیں من ہے کتاب ء کہ نبیسگا ہاں، ہمیشی ء دیوالے ء
 ”کسمانکی“ حشت ءے مان کنگ ء انگت تیار نہ انت۔ دیتر ء کسمانکے بہ نبیساں یا انچو
 گہتر انت کہ اے کار ء پھ دگہ لبزانے ءیلہ بہ دیاں۔ تنی سُدی منی ارادہ ہمیش انت،
 اے کتاب ء من برے ردانک نبیساں برے شعر ء باہوٹ باں۔ شاعری انچوش انت
 گوش ءے تو افسے ء سوار تیز مچگ ءے ءے ردانک پیادگ ء حساب انت، اگاں بور سواری
 کن ءے گڑ اپند زوت تر بُرگ بنت۔ برے من اپس ء سوار باں تچاں ء برے ایر کاہاں
 پیادگ ء رواں۔ اگاں من ردانک در شان کُت، گڑ اگوں شمار دانک ء گپ کناں ء جاہے
 کہ من ماریت ردانک ء در شان نہ بُونگ ء انت، من وتی گپ ء شعر ء کُمک ء پھ شماسر
 کناں۔ منی شعراں ورنائی ء لہڑ ء ہل مان ء پیری ء زانت ء کُتہ کاری ہم۔ منی ورنائی شے
 کر اصوت جنت ء منی زانتکاری ء کُتہ کاری ردانک ء درو شم ء گوں شماگپ کنت۔
 منی جند ء اندر ء یکیں بچگیگ ء دگہ دگہ مردم دم کشیت۔ برے من میز ء دیما
 گرسی ء سراننداں ”چچہ ء کار چکاں“ زوراں، دلبند ء چچے مانپوشاں آرام ء سراورگ
 وراں، برے گوں وتی ہمساہگاں بُن ء پچیں پرزونگ ء دیمانداں گوں دوئیں دستاں
 گرانڈی گوشت وراں ء بوزاء تنگے گزراں۔
 وہدیکہ من چہ شہر ء دیم پھ وتی کو ہستگی وطن ء سر گراں، گڑ اٹیکلی ء شہر نشینانی
 وڑ ء جواں تریں شراب ء نیبگ براں گوں، وہدے من شپانکانی وڑ ء سادہ ء جوش ء سر
 رچیں مہمان جلی ء وشیبانی ورگ ء پد دیم پھ شہر ء سر گزراں، گڑا منی اپس ء زین ء کش ء
 گرانڈے ء جون بستگ۔

شما چو وزان ات کہ دریا برے کتر بیت، برے مہربان ء برے زہر ء برے چہ
 زہر ء گنوک بیت۔ پورہ ہے وڑ ء منی کارست ء دگہ دگہ حاصلت یکجا گہ بو تگ۔
 یک رندے من یک ورنہ ہے ء جنکے دیست کہ گورامباز ات انت۔ دوئیں یک
 جھپے ء کر ء نشتنگ ات انت۔ چہ دور ء شری ء سرا گندگ نہ بوت انت۔ بلے دوئینانی نیام
 ء تفاوت کنگ گزان ات ایک دومی ء انچو گورامباز ات انت، گمان بوت کہ دو قالب
 ء یک جان ء انت۔

ہے داب ء جند ء منی شخصیت ء شادہ ء غم، ارس ء بچکند، توان ء نزوری وت
 ماں وت ء گورامباز انت، انچو کہ اگاں تو آہاں یک دومی ء جتا کنگ بے لوٹ ء ہم کت
 ء نہ کن ء۔

ناکہ اپس تہنات ء نا کہ اپس ات انت چندے
 حسد ء کینگاں گیشیں وتی جاہان ات انت واگاں
 ء چو مړ وارد ء دنتان گندگ ظاہر ء اتک انت
 چوانسان ء سر ء جہلاد ات انت پیما

زمین ء گردن ء بوسان ات انت مودے
 کہ دژو شم سہری ء درپش اتگوش ءے چو بڑ انزے ء پیما
 سما انچو منا گوں گندگ ء بو تگ
 کہ چوانسانے ء اے اپس بچکندیت

عجب گوں گندگ ء مردم اجکہ عکسے ء بوت انت
 دل ء جیڑ ات کہ انگت من چد ء نزیک بہ گندان ءے

کہ یک انسانے ۽ داب ۽ گوشے آپس گزیوان ات
کتگ ماہیل گزیوگ بس ہمک گوں سکی ۽ پاساں

چوتزمپ ۽ دزو شم ۽ ارس ۽ نہنگیں ہار ملان ات

ابیتک ۽ بز ہاں سر رتچیں عجب اپس ۽ چہ دید وکاں

من ۽ پکندگ ۽ سہتاں ہمے جست ۽ گرات بیلاں

کہ باریں کندگ ۽ یا گزیوگ ۽ چاڑ ۽ تہا ہاں من

چہ وتی دپتر ۽: کو ہستگاں سیوخن ناین میتگے است، اود ۽ یک کو ہستگی مردے کوہ

۽ سراوشاتگ ات۔ ناگت ۽ جہل ۽ اسپیتیں جمرے دیستگ انت، آئی ۽ دل ۽ گوشنگ

اے جمر نہ انت۔ اسپیتیں پڑم ۽ جم کنگ ۽ دورے کتگ۔ بلے شواوزان ات کہ اسپیتیں

جمر ۽ پٹہ ۽ اسپیتیں پڑم یا پمبہ ۽ امبار ستر ہمگونگ بہ بنت، آہانی تفاوت وتی جاگہ ۽ استیں۔

ہمے وڑاگاں ہیئت ۽ چاران بہ کن ۽ ۽ کتابے بہ نبیس ۽، گڑا آ ہم یک

مردم ۽ دل ۽ گون جنگ ۽ پہک بے سوب بیت۔

ہیئت ہر چیز نہ انت۔ یک ماہیگ گرے ۽ کہ سر جمیں زندے دریاء گوازیبتگ

ات، آپہ، لہتیں و ہد ۽ جنگلے ۽ جہہ منند بوت۔ اود ۽ آئی ۽ کسانیں چپے دیست۔ وتی دل ۽

گوشت ۽ اے ماہیگی ہیک انت۔ ہمے وڑا یک رندے کو ہستگی مردے ۽ راما، ہیگی ہیکانی

کو تے پیشدارگ بوت گڑا آئی ۽ دل ۽ گوشت اے جچپ ۽۔

اے ہم منی دپتر ۽ نبشتہ انت:

کہ بیت داداں گوں سینگارگ

برے دل بند انسان ۽

برے تیرے بیت دل ۽ سُمبان

ہما دلبر گوشے گیشتر اوں رنجینیت

پدا انچو گور امبازیت

کہ شودیت گلہانی زنگ ء پوزنگاں

وفاء دہل سرکشیت پدا زرد ء

برے رکانی بوسگ ہم

برانت گوں وت

بلے مکر ء نیام ء یک بنت دیوال دائم

سرامیلا نکلیں آزمان ء بہ گند کہ ہر گور ء شنگ انت

کہ دیم ء بنت کپوتے بال گردان ء

برے شاہین بال ء بنت

گروک ماں جمر اں مانشا تنگیں شہم انت

ء تزونگل ہم

گیسانی نقش بنت دیما

کدی زیر اوں شورینیت

برے آپ واریں زہم ء چو

منی دپتر ء دگہ تاکے ندر انت۔ یک کوہستگی جنکے کہ نوکی مہر ء گور

جنگ ات، سہب ء مہلہ چہ دریگ ء سرکش ات ء دپے پچ کش ات:

”اڑے، سرداں پاد ء پلاں بڈ باریں دڑ چک، چو جلوہ دار انت۔“

آئی ء مات ء جست کت۔ ”تو در چکانی پل چہ کجا دیست انت؟“ ”اے و

برپ انت، ایرہت اوں ہلاس انت نولوز مستان انت۔“

یکیں سہب ء دودگہ دگہ جنیناں بہار ء سہب دیست ء زمستان ء ہم۔ یکے ء
 آئی ء را بہار گاہی سہبے گوشت، دومی ء زمستان ء سہب۔ منی وتی یکیں چند ء نیام ء دودگہ
 دگہ تیمیں مردم است، یکے ورنہ انت، دومی کماش، یکے خشکیں پُل انت ء دومی
 خشکیں برف۔ یکے گوش ء بہار انت ء دومی زمستان۔ ہمیشا اگاں شماے کتاب ء
 ردانک ء شعر دویناں گندے گڑاہبکہ مہ بے۔

”چوش انت کہ ترا دو کوٹگ یکیں دست ء ءرؤگ ء دلمانگ ء؟“ من ء
 یکے جست کت کنت۔

من پسودیاں ”اناں ہچ وڑ ء چوش نہ انت۔“

پرچا کہ وہدے من دگہ دگہ تہراں یکجاگہ کناں، گڑا آئی ء آدروشم نہ انت
 کہ نیبگانی سلاد جوڑ کنگ ء واست ء وڑ وڑیں نیبگ بُرگ ء یکین سینی ء توک ء مان کنگ
 بیت۔ من و آہاں گوں یک دومی ء پیوند ء ہوار کنگ لوٹاں۔ ہمازانتکاری ء گوما کہ یک
 کلا نہیں دہقانے نوکیں دزچکے جوڑ کنگ ء واست ء پیوند کاری کنت۔

من نہ زاناں کہ ایشی ء آسرچے درکیت۔ بلے اے گپ ہر ہماکار ء بابت ء
 گوشتگ بوت کنت، کہ پہ نہ زانگ کنگ بہ بیت؟ وہدے تو آسے روک کن ءے، گڑا پیسر
 ء نزان ءے کہ ایشی ء آسرباریں چے بیت۔ بلے اے گپ ء معنا لیش نہ انت کہ وہدے
 ترا آسے روک کنگی بیت، گڑا بہ ترس ءے ء لپرزگ بہ بے۔ من ٹالے بُن دیاں دست ء
 دل ء چیرے دیاں ء خشکیں دارے ء پرداران ءے۔ آس کپگ جنت بلے منانہ ترسیت،
 کہ ہے آس من روک کنگ انوں کسان انت بلے چوش ہم بوت کنت کہ ناگت ء انچو
 جمبور بہ بیت، کہ ہچ وڑ ء گر ء دار مہ بیت۔ من اے بابت ء نہ جیراں بس آس ء روک
 کناں۔

شاہ میل ۽ گوشتن ۽ کہ آئی ۽ وتی زہم ۽ سرا نقش کنائینگ ات: ”آ مرد
 دلاورے گوشگ نہ بیت، کہ اپس ۽ سوار جنگ ۽ پڑ ۽ روگ ۽ بہ بیت ۽ دل ۽ بہ جیڑ بیت
 کہ باریں آسرچے بیت۔“

یک دگہ گوشتن ۽ اے وڑ انت: ”دست اگاں برکتی بہ بنت، گڑ امار ۽ زہر
 تریاک بیت، اگاں بینگ بے عقل ۽ دست ۽ بہ کپیت بلکیں تاوان بار بہ کنت۔“
 یک دگہ گوشتن ۽: ”تو اگاں قصہ ۽ آرگ نزان ۽، گڑ آئی ۽ صوتے بہ کن
 ۽ اگاں صوت جنگ نہ زان ۽ گڑ آئی ۽ قصہ بہ کن۔“

درشان داب

گشندہء توار آئیء پتجار

گٹازر گرء کار آئیء پتجار

(چہ کو باچیء دستکاری ئےء)

”تو چیاپہ منابز انز گپتنگ ئے؟“

”بز انزنہ گپتنگاں۔ منی گپ ہے وڑ انت۔“

(مردء جنء نیامء گپتن ئے)

”تئی شعر شاعریء رنگء نہ جن انت۔“

”منی درشان داب ہمیش انت۔“

(وانوکء شاعرےء نیامء گپتن ئے)

وہدے کماشاں جیڑھےء گپء تران کنگی بوتگ، گڑاما بچگانء میتگء دیوان
ء نندگ اش نہ اشتگ۔ ماہم کمویک کر ابرزیں جُپےء سر انتشنگء چاربتگ باریں اود
ء چے کنگء انت۔

یک روچے مادیت کہ چہ آندی نامیں میتگےء اتلگیں مہمانےء داں کلاکےء
میتگء دیوانء دیما تران کتگء یک پھا دُرستیں مردماں پہ دلگوش آئیء تران
گوشداشتگ۔ ماد لجم بوتیں کہ چہ آندیء اتلگیں مہمانء الم حاصیں حالے آڈرتگ،
پہمیشامردماں داں کلاکےء آئیء گپ گوشداشتگ انت۔

لوگ ءرؤگ ءپد من پت جست کت:

”چہ آندی ءاتلگیں ہے مہمان ءچہ حالے گونات؟“

”ہوں۔۔۔ ہماگپ اتنت کہ ماسد آء مردماں بیست رند ءگیش اشکتگ انت،
بلے آئی ءانچیں وڑے ءگپ جنگ کہ وش بے نہ بے گوشدارگ ءلاچار بے۔ آشریں
تران کنوکے، حُدا آئی ءعمر ءروچ بہ دنت۔“

ذاتی درشان داب ءبابت ء: ہمک رستر ءوتی وتی رپک بنت، شکاریاں پڑا مگ
ءوتی جند ءرکینگ ءوڑ ءپیم بنت۔ انچو ہمک شکاری ءجناوراں رد دیگ ءشکار کنگ ء
وتی رپک بنت ءانچو ہر لبزانت ءوتی دابے بیت، نیسگ ءوتی رہند بنت، آئی ءوتی
کردے بیت ءجند ءرادر شاندا بے بیت۔

ورناہیں شاعرے ءبستار ءوہدے اولی براں من پہ وانگ ءماسکو ءلبزانک ء
کارگل ءشٹاں گڑا آچا گرد پہ من یکپارگی درامدیں چاگردے ات۔ ادے ہر چیز پہ من
سبق ءے ات: ماسکو ءجند، سیمینار ءہے سیمیناراں بہر زور وکیں نامی یں شاعر ءوا جہیں
پروفیسر، منی ہم مکتب ءنودر برانی دارگ ءجاگہ ءمنی سنگتیں نودر بر۔ گام پہ گام ءہر
نیمگ ءدینگ بوؤکیں سر ءسوجانی چُٹی ءگار ءسرتگ بُوتاں ءنوکیں دابے ءنیسگ بنا
کت، من انچیں عجیبیں درشاندا بے دست ءپتات کہ آوہدی آوار لبزانک گوں آئی ء
پچاروک نہ ات۔

اے جبر ءمٹگ ءدگہ باکے نیست کہ آوہدی منی واہگ ات کہ منی شعر
رُوسی ءر جانک بہ بنت۔ من وڑے نہ وڑے روسی وانوکانی نزدیک ءسربونگ لوٹ ات
ءمنی حیال ہے بوتگ کہ من ہے نوکیں رنگ ءدرشان داب زرتگ، چر آئی ءمناروسی
وانوکاں سربونگ ءآہانی کرانام کٹگ ءٹمک رسیت۔ من وتی ماتنی زبان آوار ءشعری
زیمر ءآئی ءشاعری ءحاصیں زیمر ءراڈالچار کنگ بندات کت۔ منی نزدیک ءاصلیں چیز

جوڑشُت ءِ اصلی حیاں ات۔ من ہے گوشتنگ ات، کہ اے وڈ ءِ منی جند ءِ رنگے دیما
پیداک انت، بلے نوں گوشتیگاں من مارگاہاں کہ من ہڑاری پیشدارگ ءِ بُو تگاں۔

منی بحت زور ات، من زوت مارات کہ شعر ءِ پر بندگ ءِ ہڑاری پیشدارگ
ءِ ہچ وڈیں، ہمگوانگی بُوت نہ کنت۔ بلے منی دُور چاریں پت ءِ چد ءِ پیسر اے جبر ماریتگ
ات۔ انچو کہ آئی ءِ منی نوکیں شعر و نتگ انت، زانتگ ءِ من دُمبگ ءِ دیما تانسریں
گر اند ءِ دیگ ءِ سرگپتگاں۔ من یک انچیں ویران ءِ ڈلیں زمینے ءِ ننگار دیگ ءِ جُہد اہاں
کہ آئی ءِ ستر آپ بہ دیئے اُود ءِ پتچی نہ رُ دیت ءِ من بے جمر ءِ ہور ءِ واہگد اراں۔

منی پت ءِ اے دُر ستیں چیز دمان ءِ زانتگ انت، بلے آوتی تب ءِ میل ءِ حساب
ءِ سکیں نگہداریں دہکانے ات۔ یک روچے گپ گپ ءِ گوشت ءِ:

”رسول! من پرے جبر ءِ بزنیگاں کہ تئی درشان داب مٹبُونان انت۔“

”منی پت! من نوں مزناں۔ درشان داب ءِ ہما و ہد ءِ دلگوش دارنت و ہدے
چک اسکول ءِ بیت۔ و ہدے مردم بالغ بیت، گڑا مردم تہنا اے جبر ءِ زانگ نہ لوٹ انت
کہ آچوں نبشتہ کنت بلکیں اے جبر ءِ ہم زانگ لوٹ انت کہ آچے نبشتہ کنت۔“

”اے گپ ملیشیا ءِ سپاہیگے ءِ یا یک یتگے ءِ سوویت کاردارے ءِ بابت ءِ جنگ
بوت کنت، آہانی کارنامانی دپتراں نیسیگ ءِ سُن دیک انت، بلے شاعر ءِ بابت ءِ چو گوشتگ
نہ بیت، آئی ءِ نیم کار ہمیش انت کہ آچوں نبشتہ کنت ءِ چونیں درشاندا بے کار مرز
کنت۔ یک شعرے ءِ حیاں ستر بے درور بہ بیت، شعر ءِ را ڈولدار ءِ دلکش بو تگ
لوٹیت۔ تہنا ڈولدار اناں بلکیں آئی ءِ ڈولدار ی ءِ نوکی ہم ہڑدری انت۔ شاعر ہما و ہد ءِ
شاعرے بیت و ہدے وتی جند ءِ ذات ءِ سر پد بیت ءِ وتی جند ءِ رنگ ءِ درشان داب ءِ در
بہ گیحیت۔“

”تو اشاپ کنگ ءے۔ تُرند ء تو ار کنو کیں کو ہی چنگ، جبر داں دریا ء سر نہ بیت، بلکیں چہ ء گیشتر سُست گا میں کورے ء ایر کپیت۔

”ہا مُرگ کہ مدام وتی کدوہ ء بدل کنت، جبر اے فیصلہ ء کت نہ کنت کہ کجام کدوہ ء گچین بہ کنت آخر کار کہ آ بے کدوہ بیت۔ بزاں اے کار ارزان تر نہ انت کہ پے وت کدوہ وت شر کنگ بہ بیت؟ چوش کن ءے گڑا پے دگہ گچین ءے ء گپ پشت نہ کپیت۔“

مرچی کہ من زند ء چل منزل گواژیننگ، گیشتر وتی چلیں کتاباں زوران ء آہانی تا کاں لیٹیناں۔ من ماراں کہ من غلّہ ء ہما ڈگار کہ کشتنگ آئی ء اے دگہ ڈگارانی کشار رُستگ انت گوں، انچیں کشار کہ منی جند ء نہ کشتنگ انت۔ چوش نہ انت کہ درست کاہ ء بُو بچ بہ بنت، بلکیں آشریں کشار انت۔ انچو کہ جو، ارزن ء دگہ، بلے اے دُرست غلہانی ڈگار ء ڈول نہ دینت۔

برے و ہدے من وتی میہڑ ء، لہتیں انچیں گرانڈ گنداں کہ منی میہڑ ء گرانڈانی وڑ ء نہ انت۔ اے گرانڈ، جبر نہ کوہ ء برزی ء، ہیلا ر بنت ء نا کہ اود ء آپ ء گوات ء۔

برے برے من ء وتی جند ء اندر ء درامدیں مردم دپ کپیت۔ بلے اے کتاب ء من ایوک بوئنگ لوٹاں، دگرے ء دزما نجنی ء من سگ ات نہ کناں۔ شرّاں یا حراب، حیر من ہر وڑاں من ء بے زورات وتی بہ کن ات۔

کو ہتنگی دمگاں آروس ء دگہ مرا گوشاں و ہدے کو ہتنگی مہمانے کیت، گڑا چہ پیسر ء ہمود ء نشتنگیں مردماں جست کنت:

”مردم پورہ انت؟ یا من ء جاگہ بیت؟“

پرے گپ ء اود ء نشتنگیں مردم پسو دینت:

اگاں تو پکائی ء وتی جند ءے گڑا توک ء بیا۔“

ایش انت منی کتاب ء من اے کتاب ء کمک ء اے جبر ء متارینگ لوٹاں،
 کہ منی وتی جتاکیں وجودے است انت کہ چہ اے دگڑاں جتا انت۔ من گواچین ء
 لبزانتے بوٹنگ لوٹاں، یک چوشیں اداکارے ناں کہ تلو ء سرا لبزانت ء کرد ء
 پیشدارگ ء بہ بیت۔ ہجر انچیں اداکارے ء بہ چارات کہ تلو ء سرا برانڈی ورگ ء بہ
 بیت۔ آئی ء راہنوش مارے، گٹے گزان بیت، لبزپہ مرگاں گوری چر آئی ء دپ ء
 درکانت، چہ گیشیں ہنوشی ء گردنے یک نیمگے ء لونجان بیت، اے دُرستیں گپ وتی
 جاگہ ء بلے گواچین ہمیش انت کہ آہا شینگ ء شراب نوشگ ء بیت آئی ء شراب ء بدل
 ء چاہ مان ء تو، ہمنچو چاہ بہ ورے ہنوش نہ بے۔ اے یک انچیں راستی ءے کہ ہما مردماں کہ
 زند ء شراب اش دپ نہ جنگ، آہم گوں من تپاک بنت۔

چوش بیت و ہدے کسمانکے ء شاعرے ء کارست پیشدارگی بیت، گڑاپہ
 کسمانک کار ء گڑاں ترین کار پر آئی ء شعرانی نبیگ بیت۔ ہمیشا کسمانک ء شاعر گیشتر وتی
 شعر اں نہ وان انت۔ بلے بے شاعریں مردم گڑاچہ کجا شاعرے بوت؟ آئی ء درینگ
 ء دپ ء پہ جلوہ ایریں دُٹک ء چے تفاوت پشت کپیت؟
 من وتی جہگیری ء وت بہ کناں۔ عمر، پشکن یا بائرن وڑیں مردمانی ہمگوگی ہم
 منی کر ء گندگ مہ بیت۔

و ہدے، دُز گا میش ءے دُزیت، گڑا آئی ء کانٹ یا لٹک ء بُریت دانکہ پچارگ
 مہ بیت۔ انچوش اگاں لہتیں دُز، گاڑی ءے دزانت، گڑا آئی ء رنگ ء مرٹ کن انت۔
 بلے دُزی ہرچی انت کہ دُزی انت، آئی ء راتری چیر دیگ ء واست ء ستر ہزاری بہ کن
 ءے۔

من ء چہ درستاں گیشتر ہما و ہدے وٹھی بیت، و ہدے اے کتاب ء وانگ ء پد مردم
 بے گوش انت کہ بلاشک رسول ء اے کتاب وتی جند ء حاصیں رنگ ء نبشتہ کتگ۔

من ء چلی چلی کنوکیں جنگاں چه صوت جنوکیں جنگ دوست تر بنت۔ من ء آزمان ء
 دیما بالیں جنگ چه آ جنگاں دوست تر بنت، کہ ہاکوٹ ء سرانشتگ دان جنگ ء ورگ
 ء بنت۔ من ء دریاء شاہی داب ء روکیں گراب، چه آگر اباں گیشتر دوست بنت کہ آ
 بدن ء اوشتا تگلیں گرابانی نیام ء گار انت۔

کسانیں کٹی ء بہ چار کہ دریاء ہمک گورم ء گوماچول وارت، بلے آئی ء دیم پہ
 دیم بلاہیں گراباں بہ چارے، گڈ آطوفان ء شرتگ ء ہم اشکام ء تاہیر ء گوما دیما جنزان
 بیت۔

بے سڈیں مردم تڑمپے شراب ء ایر برگ ء پیسرا نچوت ماں وت مڑ انت
 ء جاک کن انت، گوش ء سک ہنوش انت۔ بلے ہوش ء ماشیں مردم شراب ء
 مز نیں قدے ء نوشگ ء پد نرم نرم ء گپ کن انت، ایمن ء سنگین بنت۔
 رسول ء نبشتہ کتلیں کتاب! مردمانی دست ء انچو بہ کپ ء گوں آہاں انچودپ
 بہ کپ چشکہ رسول ء نبشتہ کتلیں کتاب ء کنگ لوٹیت۔

وہدے یک درامدے کو ہستی میتگے ء لوگے ء پتریت، گڑا داں سے روچ ء نہ آئی
 ء اے جست ء کن انت کہ تئی نام کئے انت ء نہ اے جست کہ توچہ کجا پیدا کئے۔
 شہام منی کتاب ء ہمے وڑ ء وش اتک بہ کن ات اے جست ء چر آئی ء مہ کن
 ات کہ توچی ء، چه کجا اتلگ ء ء کئی پگر ء مار گانی بروردے؟ آئی ء بل ات وتی جندے
 بابت ء دُر ستیں گپاں وت جنت۔

من لوٹاں من ہماوڑاں شہا وڑ من ء بہ گندے، نہ چد ء شرترا نہ چد ء گندگ
 تر۔ اگاں داں بیست سال ء عمر ء ترازکت ء ہاٹی مان نہ بوت، گڑا ایشی ء حیال ء مہ کپ۔
 پرچا کہ اے نوں، ہجرودی نہ بیت۔ اگاں سی سال ء عمر ء تئی توک ء تزن ء مسکرا ء سنج
 ودی مہ بیت، گڑا آئی ء اُمیت ء مہ کش چی ء کہ نوں آئی ء عمر گوستگ۔ اگاں چل سال ء

عمر ء تئی کر ء زرنہ بوت گڑا چر آئی ء بیجال بے بو، پر چا کہ آئی ء وہد گو سنگ۔ اے روسی
گوشتن ئے ات۔ کو ہستگی مردمانی گوشگ انت: ”اگاں چل سال ء عمر ء سر بو سنگ ء پد
انسان وکاب ء وڑیں بانزلانی واہند مہ بیت، گڑا آ، جبر بال کت نہ کنت۔“ من لوٹاں کہ
منی گاڑی ہمارا ہ ء بے روت کہ آئی ء راہ انت۔

ہما کوہ ء بُن ء کہ منی میتگ انت، وہدے ہور بیت، گڑا چہ ہموداں بے حساب
چنگ چکڑان بنت ء مئے میتگ ء نیمگ ء کانت۔ جہل ء آہگ ء پد اے دُر ستیں آپ
ہوار بنت ء کسانیں گورمے جوڑ بیت، بلے وہدے آپ چرے گورم ء در کیت گڑا آ
مز نیں آپے ء دزو شم ء بیت۔

منی میتگ ء آتزاپ ء ہرچ کوہے است، چہ آنگر بازیں راہے دیم پہ میتگ
ء کیت۔ اے دُر ستیں راہ میتگ ء کانت ء انچو یکجا گہ بنت انچو کہ شیدپانی آپ ہوار بنت۔
بلے اگاں ترا ضلع ء بجاہ ء رَوگی بہ بیت، نزیکیں میتگے ء رَوگی بہ بے یا انگہ دیمتر ء دنیا
ء رَوگی بہ بے، گڑا پر آئی ء یک دگے است، پراہ ء شاہ گانیں دگے است۔

منی سر پر نہ بیت کہ من وت ء راگوں شہ دگے ء شہین بہ دیاں یاگوں تچو کیں
آپے ء۔ من بس ہمنچو زاناں کہ وتی جند ء میتگ ء بازیں مردمے ء حیاں، لہز ء آہانی
جذبگ منی اندر ء یکجا ء مچ انت، انچو شکہ کوہ ء گوزو کیں شہپ ء جہل ء ایر کپو کیں راہ منی
میتگ ء کانت ء یکجاہ بنت۔ اے منی جند ء راہ ات، منی وتی شہ دگت ات کہ آئی ء من
ء چہ میتگ ء دُن شاعری ء دنیا ء سر کتگ۔

من دنیا ء بازیں جاگہے ء شنگ ء انگاں، بازیں کسوراں تڑیتگ ء سیل کتگ،
بازیں ملکہ ء وڑ وڑیں مردماں گوں دپ کپتگاں۔ منا اے موہ رسیتگ کہ بادشاہانی
دعوتال گون بہ باں، برے سر وزیرانی داتگیں وش اتکی مرا گوشاں بہر بزوراں ء برے
بس وزیر ء سفیرانی دیواناں گون بہ باں۔ چوشیں وش اتکی دیواناں چینچو شان ء شرف

مان، کوٹیس سرء پادانی بوٹ پہ دابے درپش انت، ٹائی چوں صفاء ء پلگار بنت، پشک ء کالار ء آستونک چینیچو پہک ء ساپ بنت، چینیچو جم ء جوش ء گوما سر جہل کنگ ء یک دومی ء گوما بچکندگ بیت۔ یک یک لبز ء یک یک دابے چینیچو گزان ء سنگین بیت۔ چوشیں مرا گوشاں اداکار چوسر وزیرے ء بنت ء سر وزیر چو اداکار ء۔

چوشیں وش اتکی مرا گوشاں من انچوماراں، گوشیکاں من وتی جندء اندر ء نہ منتگاں۔ من انچیں وڑ ء دابے ء ہاں کہ آوڑ منی جندء دوست نہ بیت، انچیں گپ کنگ کپیت، کہ من نہ آہاں ہیلد اراں ء نا کہ ہیلد اربونگ لوٹاں۔ چوشیں وش اتکی مجلساں ناگت ء من ء سک دور سدا ء وتی لوگ ء چل گیر کیت ء آئی ء چپ ء چاگرد ء نشنگیں وتی کس ء عازیز گیر کامنت۔ یا کہ من ہوٹلے ء کوٹی ء وتی تزکیس سنگتانی ٹولی ء ترانگ ء کپاں۔ وڑ وڑیں وردنانی بدل ء منی دل لوٹیت کہ سیرک جتگیں 'خنکالی' بہ وراں۔ ارمان، آستونک ء لاجک ء لوگ ء چل ء سرا سنگتانی نیام ء نندگ ء خنکالی ء وڑگ چوں وش انت ء وڑگ ء انچو وڑگ کہ روگن چہ تی لنگال پٹان بہ بنت۔

وہدے من لہتیں لبز انتانی کتاباں واناں، گڑا منا انچو گمان بیت گوش ءے آزینت ء دنیا یا سرکار ء وش اتکی مرا گتے ء گون انت، من آہانی وڑ ء پیم، آہانی نندگ ء پاد آہگ ء گپ ء تراناں ء رتک ء رتچ بونگ ء بدل ء یک دابے ء سرکاری ء 'زینت ء دُنیا' ءے دروشم ء گنداں۔

منی کتاب! ترا آوڑ بونگی نہ انت چوشکہ توپہ "زینت ء دُنیا" یا سرکار ء وش اتکی مرا گتے ء ہوارے۔ تی دپ ء لبز انچین بہ بنت کہ تی حقیں تب ء ہم تنگ بہ بنت۔ چوشیں لبزے چہ زبان ء نہ کش ءے کہ ایوک پہ عاجزی ء ریا بندی گوشگ بہ بیت۔ من چوشیں مردماں زاناں کہ وتی لوگ ء وتی کُتم ء جنیناں، چک یا سنگتانی کرا بنت، گڑا آہانی وڑ ء پیم چولس مردم ء بیت۔ بلے اگاں تو آہاں دپتر ء وتی کرسی ء سرا

پہ گندے، گڑا آکیپارگی ترند، بدتب، بلکیں داں حدے ءُر سوا انت۔ نہ گوش ءے
اے ہمار دانت کہ لوگ ء دیستگ ات، انچو کہ آہانی اگدہ مستر بیت، ہے وڑ ء آہانی
عادت، ہیل ء وپ دیم مٹان بنت۔

منی کتاب! نبا کن ءے منی وڑ ء تئی تب ء ہیج بدلی مئیت۔ پہ مزن شانیں وش
اتکی مر آشنانی سرا ناں بلکیں پہ وتی دوستانی نیادانی سرا بہ مر، لوگ ء چُل ء دوتاں گوں
عشق بہ کن، پہ مراکش ء شادا ہاں جوڑ بوتگیں بلا ہیں باناں اناں، پٹ ء ڈگا راں گوں مہر بہ
کن، دیوان ء سہبتاں ناں بلکیں زمین ء حاموشیں توار ء گوش بہ دار، دگوش ء گوں
دیوانانی کوکار ء سلواتاں مہ کن۔ زاناں تونہ دیستگ کہ مردم دیواناں دگہ گپ جن انت
ء رند ء پھک دگہ وڑے ء گپ جن انت۔

چہ وتی دپتر ء۔ داغستان ء ودی بوتگیں آمردم کنے بیت کہ سلیمان استاکی ء
بُزریں پاپاخ کلاہ، آئی ء گرانڈی پوست ء وشبو ہیں کوٹ ء پوست ء سبلیں بوٹاں مہ
زانت؟ اگاں تو داغستان ء مردم مہ بے پدا ہم منی حیاں ء شئے دل ء توک ء سلیمان
استاکی ء ہما دزو شم کہ است مانیت آگوں ہے چیزاں است بیت۔

پدا چوش بوت سرکار ء آئی ء راداد ء دہش دات ء میکسم گورکی ء آئی ء را
بیستی کرن ء ہو مر لیکیتنگ۔ سلیمان ء راماسکو ء آہگ ء سلاہ جنگ بوت، اود ء آگوں
داغستان ء حکومت ء باسکے ء وپ کپتنگ۔

داغستان ء آوزیر ء دیم گوں ہمائی ء کتگ گوشنگ: ”منی دو ستیگیں سلیمان،
گوں اے دریاں تراماسکو ء توگ براہ نہ دنت۔ تراوتی دزو شم ء داب مٹینگ لوٹیت۔“
پدا چہ داغستان ء حکومت ء نیمگ ء پر آئی ء باپیں جوڑ ہے پوشاک دوچامینگ
بوت، نوکیں بوٹ زورگ بوت، یک انچیں باپیں ہیٹ گلاہے زورگ بوت کہ چر آئی
ء گوش اوں ڈبگ بوت انت، ء اوور کوٹ ءے دوچامینگ بوت آئی ء کالار ء ریزگوشکی

پُٹ پرات۔ سلیمان ء درست یک پہ یک ء چارات انت۔ کوٹ ءے بڈ ءکت، بوٹے
تل ماں تل کت انت ء پداوڑے نہ وڑے ء دُر ستیں چیزے پتاگ ء وتی بگل جول
ء کتگ انت ء چد ء پد گوشتگ ءے: ”سک باز منتوار۔ اے دُر ستیں چیز نوک ء پٹاک ء
شرین انت۔ پہ منی چک مسلم ء عجب انت۔ نوں گپے کہ منی بابت ء انت، گڑامن ہروڑ
ء سلیمان بوٹگ لوٹاں۔ باپیں سوٹ یا پہ جوڑ ہے بوٹ ء وتی نام ء سر کنگ ء نہ مناں۔
پرے بے وفائی ء منی کو نہیں بوٹ من ء، ہجر پہل نہ کن انت۔“

منی پت ء سلیمان ء ہما چیز کہ گیشتر دوست بوٹگ انت ء آہانی قدر ء شرفے
کتگ، آہاں وتی جند ء یک ء کیوئی ء اے وڑیں ظاہری دزوشاں گوں گیشیں حُب ء مہر ء
گپ اول ہوار بوٹگ۔

چہ وتی دپتر ء۔ سلیمان ء چکاں باز براں جہد کتگ کہ آہانی پت نبیسگ پہ
زانت۔ ہمک رند اسلیمان ء گوں دل ء مستک ء حُب ء واگے کار بندات کت، بلے پداکاگد
ء پنسلے یک کر کتگ انت ء گوشتگ ءے:

”اِماں منی چکاں! چونہ بیت۔ من انچو کہ پنسل ء دست ء کناں، منی شعر در
رونت پرچا کہ منی دل ء دین گوں ہے پنسل ء بیت۔“

چہ وتی دپتر ء دگہ نبشتہ ءے۔ ایفندی کاپیسیف سلیمان استاکی ء سنگت ہم
بوٹگ ء ہمائی ء آئی ء شعر روسی ء رجانک کتگ انت۔ شمازان ات باز آڑال ء پتگیں مردم
ہم است کہ آدگرے ء دوستی ء سگات نہ کن انت، گڑا انچیں مردمانی دل ء دوینمانی
دوستی ء چو کتگ ء جک جتگ۔ آہاں جہد کتگ کہ کاپیسیف ء چرے مرد ء دل ء کم
شرف بہ کنائیناں، ہمیشا آئی باپشت ء دز وگے بستگ۔

” سلیمان! ارمان کہ تو روسی نہ زائے۔ ماشری ۽ سرازانیں کہ ایفندی کلپسیف رجانک ۽ وہد ۽ تئی شعر اں سرین پرورش کنت۔ برے آگیشی کنت ۽ برے چیزے کم کنت، برے وہدے بندانی معناہاں مٹ کنت۔“

یک روچے انچوگپ ۽ سلیمان ۽ ہمے جبر دیمآ اورتگ:
”سگت! اٹھنگ ۽ تو منی چکاں لٹ ۽ کٹ کن ۽؟“

ایفندی گپ ۽ سرپد بوتگ ۽ پسوئے داتگ:

”سلیمان! تئی شعر تئی چک نہ انت، اے توئے، تئی جند انت، سلیمان استاکی انت کہ اے شعرانی گوناپ ۽ انت۔“

”اگاں گپ ایش انت، گڑامن کماشے ۽ بستار ۽ چہ وتی چکاں گیشتر شرف کرزاں۔“

”سلیمان! تو من ۽ بے گوش کہ یک شعرے ۽ بندانی حساب ۽ ارزشت گیشتر انت یا آئی ۽ درشان داب ۽ آئی ۽ بجاہی حیاں ۽ ہل ۽؟ شراب تئی دیمآ انت، اگاں تو آئی ۽ بے کیف بہ کن ۽، گڑا آئی ۽ کساس ۽ دگہ کمی ۽ نہ بیت، البت آتام ۽ لوت پشت نہ کپیت کہ آماراسک دوست انت۔ مستریں گپ شراب ۽ قد ۽ کساس نہ انت آئی ۽ وشیں بو، آئی ۽ وشی ۽ ترندی انت۔“

”تورا ست گوش ۽، شرتریں چیزو ہمیش انت۔“

اے الم ایفندی کلپسیف بوتگ کہ آئی ۽ سلیمان ۽ ساچشت پہ روسی ۽ وانوکاں سرکتگ انت۔

چہ وتی دپتر ۽۔ ”مناتئی پت ۽ گفتارانی کلیت دست نہ کپت۔“ یک روچے ایفندی ۽ گوں من گلگ کت۔ آحزہ سدا ساء گفتاراں روسی ۽ توینگ ۽ ات۔ ”تئی پت ۽ وتی دابے۔ چم ۽ ظاہر ۽ کندگ ۽ انت، بلے گواچن ۽ گمیگ انت۔ ماہمے سرپد بینیں

کہ آئیے ساڑھاگ انت، بلے اصل ہے ساڑھا پپشت ء تزن ء شگانے جنگ ء انت، سر ظاہر ء کلاگ گرگ ء انت بلے ہے کلاگ ء پپشت ء ساڑھاگ اندیم انت۔ من اے دُستیں چیزاں ماراں بلے ایشاں روسی ء تزینگ چہ منی وس ء ڈن انت۔ آئی ء شعری تکنیک ء بندانی معناء مطلب من ء دست انت بلے ہما کہ منی وس ء ڈن انت، آوت حمزہ ء جند انت انچو شکہ آحتی نیں زند ء گندگ بیت۔ من لوٹاں کہ روسی ء حمزہ ء وانوک آئی ء شعراں زندگ ء سلا متیں حمزہ ء بہ گند انت، کہ آمنے وڑیں مردے بوٹگ ء ابید چہ مایکے ء ہمد رور نہ انت۔“

باید انت شاعر ء شعر ہم ہے وڑ بہ بنت۔

یات ء ترانگ۔ مرچی منی میتگ ء مردم من ء شاعر رسول حمزہ توف ء نام ء زان انت۔ بلے یک زمانگے مردماں من ء بے سُد ء لفنگا ہے لیکیتگ، من بے پروا ہے بوٹگاں۔ من دگہ کارے کنگ ء بوٹگاں ء جیریتگ دگہ کارے ء بابت ء۔ آسراے در اتلگ کہ برے پشک چپی ء گور ء کتگ، برے کوٹ ء بٹن سر ء چیر بستگ انت ء ہے وڑ ء بازار ء شتگاں۔ برے بوٹانی ترمہ نہ بستگ انت، اگاں بندگ ء جہد کتگ گڑا انچو بستگ انت کہ دمان ء پچ بوٹگ انت ہمیشا مردماں منی بابت ء گوشگ:

”مردم حیران بیت کہ چوشیں صفاہ کار، برجم ء نیکد لیں مردے ء چک چوشیں بے سُد ء بے پروا ہے بوت؟ سر پر نہ بیت کہ چرے پت ء چکاں کئے پیر تر ء کئے ورنہ؟ ہما کہ آبوٹانی بندگ نہ زانت یا ہما کہ، ہجر چہ پچھی ء بے ترانگ نہ بیت؟“

منی کر ء چوشیں گپانی یک پسوئے بوٹگ۔ آایش کہ ”ہو! من چہ پت ء پیری پچ گپتگ ء وتی ورنائی ہمائی ء راداتگ۔“

راستی ء ہم انچوش انت کہ پت داں پیری ء ورنہ پانی وڑ ء وش تب ء نرم دلے بوٹگ۔ آئی ء اندری ء باطنی دو نیں رنگاں مدام پہ شہم ء رہدار قانود ء متوگریں زندے

گوازینتنگ۔ میتگ ء ہر کس ء زاننگ کہ آچے و ہد ء گوں کوٹ ء لوگ ء سراگندگ بیت۔ مردماں آ کہ لوگ ء سرا دیستگ گڑاوتی گھڑیانی و ہد ء پاس شر ء برابر کتنگ۔ فوج ء کار کنوکیں میتگ ء ورنہ ہے ء یک رندے وتی پت ء را کا گدے نبشتہ کتنگ کہ ”سُہب ء پاد کنگ ء کرناہ سک مہلہ توار کنت۔ مارا ہا و ہد ء بُست کنگی انت کہ میتگ ء حمزہ وتی لوگ ء سراگندگ بیت۔“

اگاں کسے ء سُہب ء سرا گوں حمزہ ء دپ کبگی بوتگ، گڑا آئی ء زاننگ کہ چے و ہد ء وت ء را حُزہ ء رُوکیں دگ ء سرا کنگی انت۔ حمزہ ہر روج پہ کار ء یک مقرر یں و ہد ء پاسے ء چہ لوگ ء در اتلگ۔

مردماں آئی ء باز یں گپے زاننگ۔ پہ درور اے گپ کہ آداں چینچو دُوراں وتی اپس ء واگ ء گپیت ء پیادگ ء رُوٹ، ء چہ و ہدی سٹ جنت ء اپس ء سوار بیت۔ مہلوک آئی ء وت گواپیں سادگیں پشک، آئی ء تنکیں شلوار ء گوں دستاں دو تنگیں بوٹانی حال ء سر پد بوتگ انت ء بوٹے ہر روج وت پالش جتگ انت۔ آئی ء کمر پٹہ ء حال ء سر پد بوتگ انت ء آئی ء ریشانی، کہ مدام سُنٹ ء کتنگ انت، بلے، ہجر نہ ساتگ انت ء۔ مردم آئی ء ”پاپاخ“ ء حال ء سر پد بوتگ انت آگوش ء سر ء توک ء مان چتنگ۔ آئی ء کلاہ ء گرانڈی پُٹ نہ سک ڈ کم بوتگ انت ء نا کہ سک بز۔

منی پت ء وتی یک دابے بوتگ آئی ء ہرچی کتنگ ہے داب ء کتنگ۔ حمزہ ء در یں یانندگ ء پاد آہگانی ء مٹ ء بدلی ء بابت ء و کسئی دل ء نہ جتگ۔

اے مٹ ء بدلی آئی ء جند ء تب نہ بوتگ۔ و ہدے آئی ء گد گور ء کنگی نہ بوتگ انت ء سرے پہ نوکیں گد ء دوچامینگ ء کپتگ، گڑا آئی ء کو، ہنگیں گد ء کو ہنیں چیزانی جند ء مٹشو ہازیتگ، بلے اے نوکیں گد کو ہنیں گدانی ماپ بوتگ انت بلے لہتیں روج ء بیچاڑ بوتگ ء انچو گمان بوتگ گوش ء کمولور انت۔

یک رندے آئی کمرپٹہ کوہنی سبب سستگ۔ پہ نوکیں کمر بندے ۽ بہا زورگ ۽ گیشیں زورپکار نہ بوتگ بلے منی پت ۽ کوہنیں کمرپٹہ شرکتگ ۽ دگہ، لہتیں روح کارے بستگ۔ چونہ انت کہ آتنگدست بوتگ ۽ اینچو زرے نہ بوتگ پہ چوشیں کارے حرج ۽ بہ کنت۔ گپ بس ہے یکیں بوتگ کہ آہر چیز ۽ ہیلدار بوتگ، آہانی یلہ دیگ ۽ توریتگ۔ آخر کمرپٹہ پداستگ، نوں آپہ نوکیں کمرپٹہ ۽ زورگ ۽ لاچار بوتگ، بلے ایشی ۽ ہم آئی ۽ وتی اشکام ۽ درے شوہاز ات، آئی ۽ کوہنیں پٹی نوکیں کمرپٹہ ۽ را جناینتگ۔

آئی ۽ وتی پاپاخ ۽ سرا انچو دست ساریتگ، گوش ۽ آزندگیں گرانڈے۔ وہدے آئی ۽ وتی کمر بند چو دوست بوتگ، گڑاشما جیڑات ۽ گوشت کن ۽ کہ آئی ۽ دل ۽ پہ وتی ”پاپاخ“ ۽ چینیچو مہر ۽ دوستی بوتگ۔

1941ء ۽ گرماگ ۽ جنگ پاد اتلگ ات، داعستان ۽ حکومت ۽ پرے جبر ۽ کڈن کتگ ات کہ منی پت وتی کوہتگی میتگ ۽ یلہ بہ دنت ۽ مخاچ کالہ ۽ بے رؤت۔ آ کوہستگ ۽ سار تیں آپ ۽ گوات ۽ ہیلدار بوتگ، شہر ۽ آئی ۽ دم پر نہ بوتگ۔ کوہستگاں ہما باپیں گد کہ آئی ۽ گور ۽ کتگ انت، شہر ۽ گر میں موسم ۽ آئی ۽ سرا بار بوتگ انت۔ حاصل آئی ۽ ”پاپاخ“ کلاہ اے چاگرد ۽ ہچ وڑ ۽ گوم ۽ کیگ نہ ات۔ حمزہ ۽ وڑ وڑیں کلاہ ۽ ہیٹ سر ۽ کتگ، بلے آہانی سر ۽ کنگ ۽ گوں آئی ۽ وتی اندر ۽ انچو مٹ ۽ بدلی ماریتگ، کہ ہچ وڑ ۽ وتی ”پاپاخ“ ۽ مٹینگ ۽ نہ مٹینگ بلے کہ ماسک زور جتگ کہ آپہ مٹیت۔

آسر ایش بوت کہ حمزہ ۽ وتی ”پاپاخ“ دست ۽ بوتگ ۽ مخاچ کالہ ۽ دگاں تریتگ۔ ساعے ۽ سرے کتگ پدا دوراش کتگ ۽ دست ۽ ۽ کتگ، بلے پہ یک دمانے آئی ۽ چہ وت جتا کنگ ۽ راضی نہ بوتگ۔

مردم میزبان میزبان جاوراں گوں ہم تنگ بنت آٹری جنگ ۽ سیہ سیڈ
کنوکیں جاور بہ بنت۔ زندمان ۽ آپ شپ گزان بیت نوں تری آئی ۽ آواز بلے جنگ ۽
آواز بہ بیت۔ نوں پداوہد پہ وہد کو ہتگی دمگاں رو آئے بناکتگ۔ پر آئی ۽ کوہستگ ۽
پچیں چاگرد ۽ دم کشگ چینچو ارزان بوتگ ۽ آئی ۽ چوں وٹی بوتگ، وہدے آئی ۽ ہمے
چاگرد ۽ وتی، ہجر نہ سد وکیں ”پاپاخ دست ۽“ کتگ ۽ تر ۽ تاب کتگ۔ وتی اے سفرانی
وہدے آئی ۽ دیم ۽ روح انچو شادان بوتگ، گوش ۽ یک مردے دزاجیں مڈتے ۽
سگریٹ کشگ ۽ مہ کن بوتگ ۽ سکی ۽ سورییاں بہ سگیت پداناگت ۽ ترند ۽ وش بوہیں ملکی
تمباک دست ۽ کپتگ ۽ نوں آرام ۽ سراپہ وشی آگوں ہمے تمباکاں سگریٹے شر
کنگ ۽ بہ بیت، پدا بلاہیں وشی ۽ چاڑے ۽ دلمانگیں اوستے ۽ سگریٹ ۽ بن دیگ ۽ بہ
بیت ۽ پدا سگریٹ ۽ دزاجیں دم ۽ جنگ ۽ تام ۽ گرگ ۽ بہ بیت۔

حمزہ ۽ ہجر سگریٹ نہ کشیتگ، بلے آئی ۽ را، ہمنچو یادو، ہمنچو وشی چہ زند ۽ کسان
کسانیں گپاں رستگ۔ چہ ساچشت ۽ رستگیں وشی یا لوگ ۽ ملک ۽ گوں مہر ۽ چہ رستگیں
وشیانی وگپ ۽ یلہ دے۔

چہ پت ۽ دپتر ۽۔ ”رجب منی سنگت انت، بلے آئی ۽ گوں من انچو کتگ کہ
کس گوں ہج ڈژمنیں مرد ۽ نہ کنت۔ پرے کار ۽ یک استرگے آئی ۽ ہمکو پگ بوتگ۔“
اے جبر منی پت ۽ دپتر ۽ جاگے نبشتہ انت۔ گپ چو اے وڑ انت کہ منی پت 1934ء ۽
لبز انتانی اولی دیوان ۽ بہر زورگ ۽ ماسکو ۽ شنگ۔ آوہدی آوار لبز انت رجب دین ماگو
مائیف زندگ بوتگ، آئی ۽ منی پت پرے جبر ۽ مینتگ کہ حجامے ۽ کر ۽ وتی سر ۽ ٹاپ
۽ ریشاں ”سنت“ بہ کنائینیت۔ نوں اے جبر زانگ نہ بیت کہ رجب ۽ حجام چمک کتگ یا
حجام سر پد نہ بوتگ۔ حیرتتی وہدی پت ۽ جند ۽ سر پر نہ بوتگ کہ چے بوتگ ۽ انت، تنا
وہدی حجام ۽ آئی ۽ ہماریش سات انت کہ، ہجر نہ ساتگ ات انت۔ وہدے آئی ۽ وت ۽ را

پرے حال ء دیست تناوہدی جبرچہ بلوت ء گوشتگ ات۔ وہدے آئی ء آدینک ء یک نوک ء درامیں چہرگ دیست، گڑاپ ءے پچ لگوشت، دوئیں دستاں گوں دیے چیرداتگ ء چہ تجم ء دُکان ء درشتگ۔ چد ء پد آئی ء کانگریس ء دگہ ہچ دیوان ء بہر نہ زرتگ ء چہ وتی دوست ء سنگتاں جتا ء گستاہوتگ۔ رند ء آئی ء گوشتگ:

”وہدے سرجمیں زند ء من وتی دیم ء گوما دغاکت نہ کت، گڑاوتی شعراں گوں وتی دیم ء دغاچوں سگات کناں؟“

منی پت ء پہ وتی زندمان ء پیشدارگ ء زور ءوت ساچیں وڑ ء داب پسند نہ ہوتگ ناکہ شاعری ء، تیوگیں زند ء بس یک رندے وتی تب ء حلاف پہ زوروت ساچیں وڑ ء دابے ء نشتگ، بلے پہ ادارکے۔

یات ء ترانگ۔ یک رندے مئے میتگ ء، لہتیں مردم منی پت ء گندگ ء مخاچ کالہ ء اتلگ۔ گپ ء تران ء وہد ء آہاں ماریتگ کہ منی پت انچیں وڑے ء نشتگ کہ آ نوکیں دابے ات۔ آئی ء ز نوک دست ء سئے لنککانی سرا ایرکتگ ات۔

چر آہاں یکے ء گوشتگ۔ ”ماہجر ترا اے وڑ نندگ ء نہ دیستگ، کہ تئی ز نوک سئے لنکک ء سرا ایر بہ بیت۔ تو کدی ء تاں اے ہیل چنگ؟ پرچا چنگ؟ اے ہیل ترا جلوہ نہ دنت، حمزہ! اے وتئی وڑ ء داب نہ انت۔“

حمزہ ء گوشتگ۔ ”ہو من ء اے ہیل یلہ دیگ لوٹیت۔“ ”ایشی ء ذمہ وار مصورالدین جمال انت۔ آئی ء منی عکس ءے جوڑکنگی ہوتگ ء آئی ء من ء پریں سئے ماہ ء انچو نادیننگ۔ پریں سئے ماہ ء آئی ء دیما انچونہ سُریتگ ء نشتگاں کہ منی سئے لنکک ز نوک ء بہ داریت گوں۔ عکس کار ء انچو گوشتگ ء من ء ہر وڑ ء آئی ء جبر زورگی ہوتگ۔“

”اے گڑامزنیں تہمبل کاری ءے ہوتگ؟“

”اناں۔ تہمبل کاری ئے ونہ بوتگ، البت یک پپا اے وڑء داب ء بوئگ ء کمو تکلیف بُوتگاں۔ برے من انچو ماریتگ کہ اے سئے نیں لنک کہ منی زنوک اش داشتگ گوش ئے منی جندء نہ انت، دگرے ء لنک انت۔ ء برے اے مارشت بُوتگ کہ منی سئے نیں لنک دگرے ء زنوک ء دارگ ء انت۔ من داں سئے ماہ ء ہر روچ ہے وڑ نشتگاں ء داں ہے ہیل چنگ۔ نوں چوندگ نہ لوٹیت عکس سر جم بوتگ ء دیوال ء دیما ٹنگیتگ۔ بلے انچو کہ شما گندگ ء ات من انگت گوں سئے نیں لنکاں زنوک داشتگ۔ شما و زان ات کہ دل ء نادرہ دل در دء مہ بیت، بلے انگت دست ء دل بند ء سرا ایر کنت۔ بلے شما دل ء مہ ورات، من زوت اے ہیل ء عادت ء یلہ دیاں۔“

منی پت ء دپتر ء دگہ جبرے مان انت، گوشنگ ئے کہ من وتی دنتان چوں بند اینتگ انت۔ و ہدے دنتان بندگ ء و ہدے دنتان جوڑ کنوک ء حمزہ جست کتگ کہ آئی ء چونیں دنتان دوست بیت بتلاہ ء، نگرہ ء یا پولات ء؟ حمزہ ء فیصلہ کت نہ کتگ گڑا آئی ء گوں وتی ہمراہاں شور ء سلاہ کتگ۔

”سہر ء دنتان بند اینن۔ سہر سکیں شریں ماڈنے۔“

چر آہاں یکے ء سوج داتگ۔

”اناں پولات شر تر انت، کہ آمہر ہم بیت ء نہ سُوہیت۔“

دومی ء گوشنگ۔

”من تلاہ یا پولات ء دنتان بند اینگ ء پد میتگ ء سر باں گڑا چوں باں؟“ پت ء ایراد آؤرتگ۔ ”مردم منا انچو چار انت گوش ئے منی دپ ء دنتان نہ انت بلکیں لیٹ مان کتگ۔ آمن ء نہ چار انت چی ء کہ آہانی چم منی دنتاناں سک بنت، منی دنتانانی دزپش منی چہرگ ء پُشت ء گار کنت۔ زاناں چوبوت نہ کنت کہ توجہ ہڈے شر کتگیں دنتان بہ بندے، دانکہ کس مہ زانت کہ من نقلی دنتان بند اینتگ، من ء ہے دوست بنت۔“

دنتان بندوک ء حمزہ ء حکم مینتگ ء پر آئی ء پیسریگیں وڑیں دنتان شرکتگ۔

رند ء وہدے منی پت ء شاعرے ء شعر ء بے گو میں بندے یا دگرے ء
بندے دیستگ گڑا گوشتگ ء:

” من ایثی ء شعر ء درپشنا کیں نقلی دنتان گند گاہاں۔“

اے جبر ء بھٹکے نیست کہ گوں سہر ء دنتان ء سروپ ء ورگ بوت کنت، بلے
منی حیاں ہمیش انت کہ سہر ء دنتان ء گوں سروپ ء ورگ ء ناں اینجو ووشی ء تام رسیت
نہ دپ اینجو آپ دنت چوشکے گوں اصلیں دنتاناں بیت۔

یات ء ترانگے۔ 1947 ء مخاچ کالہ ء تھیٹر ء مزن شانیں جشن ءے اڑ دیگ

بوت۔ اے جشن شاعریں حمزہ ء بون ء ہفتادمی سالروچ ء درگت ء بوتگ ء ات۔

گوشتانکاں آئی ء رامرادباتی دیگ بوت، مہر ء وٹھی ء کلوه وانگ بوت انت، بازیں شعرے

وانگ بوتگ ء ٹیگی ء سوگات دیگ بوتگ۔ گڈی ء شرف مندیں مہمان ء گپ ء باری

بوتگ۔ منی پت تلوء سر اتلگ، آئی ء آرام ء سراچہ کوٹ ء سربری کیسگ ء کاگدے

درکتگ، آئی ء سراہما شعر نبشتہ ات انت کہ ہے مراکش ء درگت ء نبشتہ کتگ ات انت

ءے۔ پدا چشمک ء شوہاز ء دست ءے دومی کیسگ ء راہ داتگ، بلے نون آئی ء دائمی ء

مقرریں آرام ء تاہیر شتگ ات۔ آئی ء کیسگ پٹینگ، دومی کیسگ چارینگ، نون ہر کس

ء زانتگ کہ منی پت ء وتی چشمک چہ لوگ ء بے حیاں کتگ۔

ہامادمان ء مردے چشمک ء پدجنگ ء لوگ ء دیم دیگ بوتگ۔ بلے حمزہ تلوء

سراسر بوتگ ات، گڑا آئی ء آہگ ء بے توار ء اوشتگ چوبے وڑات، ہمیشا آئی ء سنگت

ابوطالب ء وتی چشمک داتگ، آجزم بوتگ کہ اے حمزہ ء دیما کپیت۔ حمزہ ء چشمک

چماں کتگ ء وانگ ہم بندات کتگ۔ آوتی چند ء شعراں وانگ ء ات، بلے آئی ء توار ء

انچوش زانگ بوت، کہ آانچیں شعرے وانگ ءانت کہ آئی ءچد ء پیسر جم ءوت نہ دیستگ انت۔

نوکی آئی ءدومی شعر بندات کتگ ات، کہ ہما بچک چشمک ء پد جنگ ء دیم داتگ ات اش، تچان تچان حال ءسر بوت۔ حمزہ ءہما دمان ء ابوطالب ء چشمک داتگ ءوتی چشمک چٹاں کتگ۔ دمان ء دمان آئی ء داب مٹیتگ ء آئی ء توار ءوتی جنءء حاصیں اوست ء بیسہ ودی بوتگ۔ دیوان ء ساڑی نیں مردماں اے مٹ ء بدلی گوں چا پاں وش اتک کتگ، گوشیدگاں حمزہ سدا سمانوکی تلوء ء سرا اتلگ، داں اٹوگ ء تلوء ء سرا اوشا تگیں مرد حمزہ نہ بوتگ، بلکیں دگہ یکے ءوت ءرا آئی ہمرنگ کتگ۔

حمزہ ء بچکندیگ ء گوشیتگ۔ ”اے چشمک ء و منی بوتن روچ ء مرا گش بد تام ء ہو ادگ کتگ ات۔“

ابوطالب ء جست کتگ۔ ”منی چشمک زاناں شر نہ ات؟“
 ”اناں، آچشمک اوں سک شر ات، بلے گپ ایش انت کہ آتئیگ ات۔ ہر کس ءوت ءرا جم پر ء آئی ءپہ وتی چشمک ء کار کپیت۔“
 پت ء حال ایش بوتگ نہ چوشیں رُژنائی ءے کہ چماں کور بہ کنت، چارگے وش بوتگ ءنا کہ اینچو تہاری کہ پچی میم مہ بیت۔ آئی ءنہ زندیں چیز دوست بوتگ، ناکہ سکیں بارگیں، نہ گیشیں سارتی ءنا کہ گیشیں گرم، نہ سکیں گزاں نہاد ءنا کہ سکیں ارزان گزار، نہ سکیں کو نہیں تہر ءنا کہ سکیں نوکیں تہر۔

آئی ءگرک ءرستری تب ہم دوست نہ بوتگ ء کرگشک ء بے توکلی، چوشیں حکومت کہ وتی دل نیگ ءبہ کنت غلامانی وڑ ء ایردستی ءے اوں پسند نہ بوتگ۔ آئی ءمدام نام گیتگ:

”چو خُشک مہ بُو کہ دزہلگ ء بہ پز ش ءے، چو نمب ہم مہ بُو کہ گد ء وڑ ء پر مچک
بہ بے!“

آچو شیں مردے نہ بوتگ کہ تڑمپے آپ ء بہ میچلیت، یا گوات ء سبکیں
کو لے ء خُشک بہ بیت۔ ایک سادگیں حزم تکاریں مردے بوتگ، آئی ء لس مہلوک ء
دُرستیں ہیل ء عادت موجود بوتگ انت ء ہمے وڑ ء آ لس مہلوک ء شرف داریں
جہگیرے جوڑ بوتگ۔

یات ء ترانگے۔ یک روچے من ء منی پت ء نژیکیں سیادے ء حال پُر سی ء چہ
مخاج کالہ ء دیم پہ میتگ ء رَوگی ات۔ آزمانگ ء داغستان ء حکومت ء مستر عبدالرحمن
دانیالوف مئے رَوگ ء حال ء گپت۔ آئی ء پہ مئے سفر ء حاتراسیہ رنگیں سرکاری موٹلے
دیم دات، اگاں من بے تزانگ نہاں آ ”زیم“ ماڈل ء موٹلے ات۔

دانکہ مئے موٹل شہر ء دگانی سرارَوگ ء ات، گڑا منی پت گل ء شادان ات،
بلے انچو کہ گلگی دمگاں سر بوتیں ء مئے موٹل حر، استل ء اپساں سواریں یاپیادگ رُوکیں
مردمانی کش ء گوزان بوت، پت ء وتی پُر آرائیں سیٹ انچو چارات گوش ءے آسکیں
گندگیں چیزے۔ منی بچگی ء زمانگ ات، منی اندر ء داں انگت مزنیں مردمانی وڑیں
مارشت ودی نہ بوتگ ات۔ پمیشامن سرچہ دروازگ ء ڈن کش ات دانکہ مردم بہ گند
انت کہ ماچونین مزن شانیں موٹلے ء سواریں، دومی نیمگ ء منی پت گنڈے ء نژا ہاں
ات دانکہ کسی چم پر آئی ء مہ کپ انت۔

ہے نیام ء ہور ء سریلہ دات۔ وہدے ماگوتسال ء کور ء سر بوتیں گڑا اود ء ما
گوک گاڑی دیست کہ ء مینے ء کپتگ۔ گوک گاڑی ء کماشیں مستر آئی ء درکنگ ء
واست ء زور جنگ ء ات، بلے اے کار چہ آئی ء وس ء ڈن ات۔ منی پت ء موٹل
اوشتارینت، کور ء ایرکپت ء گوں پیر مرد ء گوک گاڑی ء درکنگ ء گلانش بوت۔

دو میناں گوک ۽ مہار گپتنگ ۽ کوپگ گوک گاڑی ۽ پڑگاں سک داتگ ۽ تیلانک داتگ ۽ گوک گاڑی دمان ۽ دگ ۽ سراسر بوتگ۔ مئے سفر پدا بندات بوت، بلے، لہتیں پند بُرگ ۽ پد کور پدا پ ۽ کپت۔ پت ۽ پدا موٹل دارا نینت ۽ ہمود ۽ اوشاتنگ ۽ گوک گاڑی والہ پیر مرد ۽ ودار کتگ۔

” آداء کیت پدا مین بیت۔ گوکاں کور ۽ گوازینگ ۽ من شربداں، من ہمد پڑ آئی ۽ ودار کناں ۽ آئی ۽ کور ۽ گوازینگ ۽ پدا دیمارواں۔“

ماہمود ۽ ودار کت، پیر مرد، گوں گوک گاڑی ۽ کپان پڑشان اتک ۽ سر بوت، منی پت ۽ آچہ کور ۽ گوازینت گڑا مار ہادگ بوتیں۔

” من باز براں چہ ”بو میناک کسک“ ۽ وڑ وڑیں چیز زرتگ ۽ میتگ ۽ واتری ۽ وهد ۽ انچیں گپچلاں کپتگاں۔“ پت ۽ گاڑی ۽ نیمگ ۽ آہگ ۽ وهد ۽ دست ۽ سراسر اکوٹ ۽ لب پہک کت ۽ گوشت۔ آملوریں بچکندے ۽ گوما گوک گاڑی ۽ چارگ ۽ ات، گشیاگاں ہمے گرانیں گوک گاڑی ۽ گوما آئی ۽ ایوک ۽ گوست ناں بلکیں آئی ۽ سر جمیں زند ہم چر آئی ۽ دور ۽ گستا بوآن بہ بیت۔

حُز ۽ پپ ۽ سراسر ایک لوڈینگے ۽ گوں مئے کار موٹل ۽ ڈیک وارت ۽ کار موٹل ۽ یک پڑگے سست۔ ما انچو مار ات گوش ۽ منی پت چرے قضا ۽ پادا آہگ ۽ سک وش ات پر چاکہ نوں آئی ۽ موٹل ۽ یلہ دیگ ۽ پیادگ ۽ رَوگ ۽ عذرے رسینگ ات۔ ماوس کت کہ آکو بہ جلیت، دانکہ ما گاڑی ۽ ایریں پڑگ ۽ پر بہ کناں بلے آئی ۽ مئے یکے ۽ گوش نہ داشت۔

” من و چوشیں کار موٹل ۽ سوار بوتگ ۽ آروسی مرا گشے ۽ رَوگ ۽ میار کناں، انوں و من وتی نادرا ہیں سنگتے ۽ حال پڑسی ۽ رَوگاہاں کہ من ۽ چوشیں شان ۽

شرف پکار نہ انت۔ اصل ۽ موٹل ۽ حرابی ۽ من و شماں، پرچا کہ نوں من پیادگ ۽ شت
کناں۔“

گوں ہے گپاں آئی ۽ ہما کٹنگ گپت، کہ چہ در کسانی ۽ ہے کشک ۽ رو آئے
کتگ ۽ چہ ہمود ۽ کو ہستگی مردمانی بازیں پدر تیج ۽ یک دومی ۽ پدمے میتگ ۽ اتلگ۔ ما
دومی پڑگ مان کت ۽ شہ دگ ۽ گران ۽ ہما و ہد ۽ میتگ ۽ سر بوتیں کہ منی پت ہم میتگ
۽ سینتگ ات۔

مخاج کالہ ۽ واتری ۽ پد عبد الرحمن دانیالوف ۽ پتہ ترس ۽ لرز منی پت ہے قضاء
بابت ۽ جست ۽ پرس کتگ۔

منی پت ۽ پتہ تزن گوشنگ۔ ”کار موٹل سک شرات۔“

”بس کمو گیشتر حراب بوتیں شرت ات۔“

یات ۽ تزانگ: زند ۽ گڈی روچاں منی پت مدام نادرہ بوتگ۔ منی پت
کو ہستگی دمگانی تر ۽ تاب ۽ و ہد ۽ ناگت ۽ نادرہ ہی ۽ گور جتگ ات، کہ اود ۽ آئی ۽ وتی
گچینکاری ۽ ہلک ۽ گوں مہلوک ۽ تران کنگی ات۔ سوویت یونین ۽ گہیں سوویت ۽
گچینکاری بوگی ات انت ۽ آئی ۽ راوشٹارینگ ات اش۔

آداں ضلع ۽ بجاہ ۽ کار موٹل ۽ سراشتگ ات بلے کو ہستگی دمگاں اپس ۽ سرا
سفرے جنگی ات۔ منی پت ۽ رہو ۽ فرمان برداریں اپس دوست بوتگ انت۔ آئی ۽
اپس مدام سُبک ۽ گلنتگ، دم پتہ ساعت چہ اپس ۽ ایر کپتگ ۽ آئی ۽ واگے کپتگ
۽ پیادگ ۽ گام جنان بوتگ۔ منی پت ۽ پیادگ ۽ روگ سک وش بوتگ۔

سرکار ۽ ہندی کارداراں شری ۽ سرا منی پت ۽ خیال داری کتگ۔ آہاں وتی
آؤ کیں جہگیر ۽ واست ۽ یک ورنہ ۽ رہواریں اپس ۽ بکس ۽ بند کتگ۔ ہرچی بوت آہانی

میار نہ ات، پر چاکہ آبیچار گان پہ دل پہکی وتی شرف مندیں مہمان ءِ واست ءِ دگ ءِ شر
تریں اپس ءِ گچین کنگ ءِ آؤرتگ ات۔

اے ہفتاد ءِ دوسالی کماش ءِ وتی مہمان جلؑ دلپروش کنگ نہ لوٹیتگ ات۔ ہمیشا
آئی ءِ وتی پیر ءِ عاجزی شموشت ءِ ورنہانی وڑ ءِ سٹ جت ءِ اپس ءِ سوار بوت۔ پیریں شاعر
چاریں نیمگ ءِ ورنائیں بور سوارانی نیام ءِ ات ءِ انچو گمان بوت گوش ءِ یک امامے
گوں وتی نائباں سفرے ءِ انت۔

ورنائیں بور سواراں وتی اسپانی واگ دست ءِ کت انت، کڑی کت ءِ کشادی ءِ
دگہ دگہ کشکاں گزان ءِ دگہ دگہ میتگاں پرے جار ءِ پڑینگ ءِ شُت انت کہ حمزہ ہمد ءِ
آہگی انت۔ جم ءِ جوش ءِ اے جاوراں منی پت ءِ اپس ءِ اول وت ءِ راداشت نہ کت ءِ
کشادی ءِ رہادگ بوت ءِ ہمے ”آہیا پہ دہ“ ءِ ہوار بوت گوں۔ زین ءِ سرا نشتگیں پیر ءِ
عاجزیں شاعر اے بور تاچی ءِ ژامبلینت ءِ یلہ دات، آئی ءِ تب نہ وش بوآن بوت، انچونہ
وش کہ آچہ اپس ءِ کیگی بوت۔ وہدے منی پت مخاچ کالہ ءِ واتر بوت کڑاسک نادراہ ات
ءِ اے نادراہی ءِ آئی ءِ ساہ گپت ءِ یلہ دات۔

”شاعری ءِ ہال اول ہمیش انت“ کہ آئی ءِ کلینتگ ءِ گوشتگ ات۔ ”باید انت
شاعر وتی جند ءِ اپس ءِ سوار بہ بیت، ہما اپس کہ آئی ءِ سواری ءِ ہیل دار انت، دگہ
درامدے ءِ اپس ءِ سوار مہ بیت، کہ آئی ءِ جند ءِ مہ مرینیت۔ دگر ءِ اپس الم جاگہے دغا
دنت۔“

منی پت ءِ بابت ءِ گپ کنگی بہ بیت، کڑامن دم نہ براں۔ بلے نوں من گوں شما
آئی ءِ سنگت ابوطالب ءِ قضاہاں آرگ لوٹاں، کہ زکیں روچ من گوں ہمائی ءِ
گوازیبتگ۔

یک روپے گوں ابوطالب ء: کجام یک سببے ءوتی ناتوام بوتگیں شعرے ء
 سرجم کنگ پچن سک گزان انت۔ کوہتگی مردم گوش انت کہ پُگل ءراپمیشارلنگ
 نیست، کہ آئی ءجوڑکنگ ءوهد ءاے کارپہ اے دگہ روج ءمہتل دارگ بوتگ ات۔
 سہبی من فیصلہ کت کہ پانزدہ روج پیسر دست ءکتگیں وتی شعر ءمرچی سرجم بہ کنناں۔
 پرے کار ءپورہیں روپے در کار ات، ہمیشا من وتی چُکانی مولد فروسیا ءراگوشٹ:
 ”کسے منی جست ءکت، گڑا بُ گوش من ڈن ءدر اتنگاں، اگاں سکیں امی
 کارے بیت گڑا سبارگ ءپد من لوگ ءدپ کپاں۔“

گوں ہے گپاں من پدیانکاں گزان ءوتی بان ءاتک ءکار دست ءکت۔ بلے
 دگ ءگیر ءگار، کوکار ءجگاہانی توار گوشاں کپگ ءات۔ دیرنہ گوست کہ من دروازگ ء
 پچ بوتگ ءتوار اشکت۔ دمان ءگھنی ءتوار کت، من چونہ اشکت کہ فروسیا چے گوشگ
 ءات بلے ابوطالب ءتوار شری ءسرا منی گوشاں کپگ ءات۔ ہماگرسی کہ من سر ءے
 نشتگ اتاں، منی دل ءگر میں تین یاچہ کنٹگ ءپڑیں نپادے ات۔ ہجر چونہ بوتگ
 ابوطالب حمزہ ءنوں رسول ءدر ءدپ ءاتنگ ءبیر ہے کتگ، ہجر چونہ بوتگ کہ آدر
 ءدپ ءاتنگ ءلوگ ءنہ پترتگ ءبیر ہے کتگ۔ پہ چوشیں گپے ءہجر دل اول نہ جنت۔
 بلے نوں عجیبیں جاوے ات۔ اے گپ ہم شر نہ ات کہ فروسیا ءدروگ بند بہ کن ءے،
 آئی ءمنی گپ زرتگ ات ءابوطالب ءراگوشٹگ ات کہ من لوگ ءنہاں ءظہر قضا
 ءواتر باں۔

بلے دل چہ عقل ءگیش بوت۔ من چہ دریگ ءسرکش ات ءپت ءکوہنیں
 سنگت ءراگوشٹ:

”بیا ابوطالب۔ من ہمد ءہاں۔“

”یا اللہ تئی شکر انت۔ بہ زالا حمزہء چکء چوشیں روج ہم گرانٹ کہ آوام
دارانی دیماہ کپیت؟“

ابوطالب ء دمان ء وتی ”پاپاخ“ چہ سرء دُور کت، فروسیاء را یک کرکت ء توک
ء پترت۔ آئی ء فروسیا پہ نیم چمی چارات ء گوشت: ”رسول! اے زال ء سر پد بہ کن کہ
وہدے ابوطالب اے درء دپ ء کئیت، گڑا اے وت سراوت پنج بیت ء رسول پر آئی
ء دائم اے لوگ ء بیت۔ ہو، آئی ء چو ہم بے گوش کہ تو اگاں لوگ ء مہ بے، گڑا لوگ
ء دائم پہ ابوطالب ء ورد ء وراک است ء اگاں آشپ ء دارگی بہ بیت گڑا اد ء جاگہ ہم
بیت۔“

”فروسیا میاری نہ انت۔ ردی فاطمہ نیگ انت، سہبی کار ء روگ ء وہد ء آئی
ء فروسیا کڈن کتگ کہ ہر کس منی گندگ ء کئیت، گڑا بے گوش ءے کہ من لوگ ء
نہاں۔ منی لوگی ء منی غم پر انت۔“

”لوگی اوں چونیں چیزے، دُرستیں میاراں ہمائی ء بہ لڈ ء وت ء رابے میار بہ
کن، فاطمہ، ہجر بے تزانگ نہ بیت کہ مرچی پنج شنبے انت۔“ ابوطالب ء وتی بگشی یں پاپاخ
سُرینت ء گوشت۔

من جست کت۔ پنج شنبے ء روج ء زاناں شری چی انت؟“

”شری۔۔۔ منی جان شودگ ء روج انت۔ تو زاناں نزان ءے کہ من ہمک پنج
شنبے ء حجام ء رواں ء اے جاگہ چہ تو انچو نزدیک انت، پمیشا ہمک پنج شنبے چو بوت کنت کہ
من اد ء بیباہاں، بہ ننداں مجلس ء دیوانے بہ کناں، تمباک بہ کشاں ء دم ء دوت ء پد وتی
لوگ ء بے رواں۔“

”ابوطالب! تو پہ چی ء حجام ء روئے؟ تئی جند ء لوگ ء جان شودگ ء جاگہ است
اود ء گر میں آپ اوں است۔“

منی دل ء آپ شنزء ٹب چو سٹنگلیں نان ء پیمانہ، ترکی ء وڑیں جانشودگی جاگہ چو آروسی دعوتے ء پیمانہ۔ منابانغے است کہ باغ ء یک انچیں چمگے چمگ ء انت کہ آچہ ہزاریں سالوں ہمے وڑچہ کوہاں در آہگ ء انت، منی ہر دز چک ء نیمگ ء جوئے کشتگ ء آپ ہمے وڑا پر آہاں سر بیت۔ گڑامن پہ کب ء ڈوہانی آدر چک آپ دات کت؟ منی دل ء جانشودگی ہمے کوہی چمگ انت ء تئی آپ شنزء ٹب، کب ء ڈوہانی انت۔ اٹاں رسول! اے لیبوکاں بل کہ پہ چکّانی شاعر نورالدین یوسفوف ء ایر انت! من اشکگ آ لیبوکیں بچکّانی کسمانکے ء ندر گاں نبیسگ ء انت، توتی آپ شنزء ٹب ء ہمے بچکّانی دست ء بہ دے۔“

من وتی بان ء پترگ ء ساعت ء گوشت۔ ”اٹوں تو کہ چہ جانشود جاہ ء پیدا کئے۔ پیالہ چاہ ء سلاہ ء بدنہ برے۔“

”واللہ کہ چاہ ء گپ بدنہ انت، اگاں نارشت بُوتیں، گڑاچد ء وش تر، قسم بہ حد ا شراب وچد ء شر تر انت۔ بلے جان شودگ ء رند شر تریں چیز کمو ”ووڈکا“ (Vodka) انت۔“

”کمونارشت است بلے زیکین انت۔ روچ نوکی بوتگ۔ مرچیکیں واست ء تنی وہدی نہ گز استگ۔“

”بندات گوں سر امیں نارشتاں کنیں۔ دانکہ ما ایشاں ہلاس بہ کنیں، تناوہدی مرچیکیں گز دانت۔“

آدیما فروسیا وتی چیزاں آرگ ء ات، اے دیما من ابو طالب ء شراباں پیشدارگ ء اٹاں، اے ڈنی شراب ات انت۔ من چہ دگہ دگہ ملاں ”رم“، ”برانڈی“، ”جن“، ”وہسکی“، ”کالوادوس“ ء ”افنیتنی“ شراب، ”رماؤتھ“ ء ”سیلیو

ووتسی، ہنگری، یونیک۔۔۔ رنگ رنگیں شیشگ، گوں وت آؤرتگ ات گوں۔ وڑ
 وڑیں برانڈی بوتگ انت، ”مارٹنی،“ ”کامس“، ”پلسکا۔“
 ”ابوطالب پہ تو کجام شیشگ، در بہ کنناں؟“

”رسول! اے دُرستیں بے سریں چیزاں، چہ منی دیما چست اش کن! اگاں تو
 پکائی، من، شرف بختگ لوٹ، گڑا ادنائیں تہر، وودکا (Vodka)، قدهے بے
 وارین۔ چپاکہ وودکا مارا ہم شری، سر ازانت۔ انوں کہ تو ہرچی پیش داشت، بلکیں شریں
 شراب انت، بلے اے شراب چہ دُور، دُوریں ملکاں اتلگ انت، انچیں زبانی، گپ
 کن انت کہ من آہاں نہ زاناں، ہما زبان، کہ من جبر کنناں، اے بوتل آئی، پجاہ نیار
 انت، مئے اے دگہ ہیل، عادتانی حال اوں ہمیش انت۔ مایک دومی، پجاہ نیاریں۔ تئی
 اے شیشگ چو درامدیں مہمان، انت کہ گوں آہاں پجاروک، بونگ، واست، انچیں
 زبانی، کار بیت کہ مادونین اش بہ زانیں، پدا کمو گیشتر نزکی پکار بیت، گڑارند، مردم
 گوں یک دومی، رتک، رتیچ بوت کنت۔ منی دل جنت کہ گوں اے شیشگاں اے
 سیادی بوت کنت۔ ایشاں تو پہ وتی ماسکوئی لبزانتاں ایر بہ کن۔ پہ ہماہاں ایراش بہ کن
 کہ آہاں لوگ، چل، مات، گز استگیں ورگانی تام، لذت بیجال کتگ انت۔“

جنجال ہمیش ات کہ ایشاں یک شیشگے وودکا اوں مان نیست ات، من وت، را
 انچو کت گوش، من دکان، رَوگ، وورکا، آرگ، ساڑیاں، بلے دل، گوشت کہ
 ابوطالب من، رَوگ نیلیت پرچا کہ ہور ات، گوات سارت سارت، کتگ، ات۔ پدا
 لوگ، شراب بازاں، اے شریں گپے نہ ات، وہدے لوگ، فرانسہ برانڈی، شیشگ
 دیما بہ بنت، انگت، وورکا طلب کنگ بہ بیت۔

ابوطالب، ہم من، دارگ لوٹ ات۔

”رسول! ہر کس زانت کہ مودانی اسپیتیء ابید تو انگت ورنائے۔ زاناں الہی انت کہ تئی جندبہ روت؟ زاناں چہ تو کستریں مردے بازارء دیم دیگ نہ بیت؟ چوش، کن تو ڈنء در اہمساہگء بچکء پرما، بلے چہ بازارء شیشکے ووڈکا کاریت۔ من اشٹاپی نیاں، داں آئیء آہگء ودار کنناں۔“

من ابو طالبء گپ زرت۔ ہمساہگء چکء رازر داتء دکانء دیم دات۔ اے نیامء ابو طالبء اے دیمء آدیما چارگ بناکت۔

”من تئی لوگء یک کو ہستگی مہمانے نہ گنداں۔ زاناں ادء چوشیں مردم نیست؟

”اناں، مرچی کس نیست۔“

”آوہدی تئی پتء منی سنگت حمزہ کہ زندگ بو تگ، گڑا مردماں مدام ہمدء داشتگ۔ مہمان سکلیں شریں مردم بنت۔۔۔ آہاں تمباک گون بیت۔“

”اگاں سگریٹے کتگی انت، گڑا من ترا بے حساب سگریٹء سگار دات کنناں۔“ من چہ یک درازےء ”سگار دان“ درکتء گوشت، کہ چہ وڑوڑیں سگارء سگریٹء پڑآت۔

”تو وتی ہے اسپیتیں نلکاں گوں وت بہ دار۔ ماسکوء مردم اش کش انت، اے منی کارء نیانت، تو منء وتی کو ہستگء وڑیں ترندیں تمباک بہ دے، اگاں ناں منء وتی پیلک درکنگ لوٹیت۔“

ابو طالبء چہ تو کی نیمگء کیسگےء مز نیں پیلکے درکت، چچکتء آئیء پڑمند ہیں تمباکوہاں چہ کتو تمباک درکت انت، پہ وڑے سگریٹ شرکتء پدالک گوں ترکت۔

”کجا اے سگریٹ ء کجائے صاف ء الباریں کسانیں نلکت، منی تمباک ء دیما کئے اوشات کنت؟ منی سگریٹ ء وتی مزن مری ءے، زمین ء سر الیشی ء مٹ نیست، و ہدیکہ تنیگانی تیمیں ہزاراں سگریٹ رسیت۔ تووت بے گوش، چہ ڈٹی ء در کتگیں سگریٹ ء کشک وش ترانت یا وتی واست ء چوشیں مزن شانیں سگریٹ ء شر کنگ؟ من و سگریٹ کشک ء وٹی ء چہ سگریٹ ء شر کنگ ء و ہد ء گراں باں۔ وتی جنء ء اچراے وشی ء ز بہر کنگ ء چے نپ؟“

من سوٹزر لینڈ یا بلجیئم ء جوڑ بوتگیں لائٹرے درکت ء بُن دات، بلے ابو طالب ء منی دست دور چنڈات۔ آئی ء چہ وتی کیسگ ء آسنی چنڈے، ”چقمق“ ء ”سو تلی“ درکت۔ سو تلی ء یک سرے ”چقمق“ ء سر ایرکت ء آسن ء سراجت ءے، کہ پتزو ہتکے ء شانت ء سو تلی ء بُن کت، آئے کموبرز داشت، شر بُن ءے کت چر آئی ء وتی سگریٹ بُن دات ء ”سو تلی“ ءے منی پونز ء نزیک ء آورت ء گوشت:

”ایشی ء بوچن! چوں و شیں بوہے کنگ ء انت، گندے؟ ء تئی لائٹر باریں چونیں بو کنت؟“

پہ دمانے ء ابو طالب دوتانی جمراں اندیم بوت، پدا چرے جمراں ظاہر بومان ء گوشت ءے:

رسول! من ء یک گپے بے گوش، تئی مود چو جلدی چیا اسپیت بوت انت؟“

”من ونہ زاناں۔“

”بلے من وتی پیری ء سوب ء زاناں“

”گڑا بے گوش ءے ناں۔“

”منی مود پمیشا اسپیت انت کہ من مدام داں دیراں پہ ہماورنائیں بچکاں ودار کتگ کہ آ بازاء ”ووڑکا“ ء زورگ ء دیم داتگ۔ رسول گپ ایش انت کہ چک داں ہما

وہدے پتے ماتے مارشال زانت نہ کن انت، دانکہ آوت پت مہ بنت۔ منی وڑیں مردم
اے اُمیت، ہم نہ کش انت کہ مارا ہا مردم زانت، سر پد بوت کن انت کہ آشراب،
جندنہ و رانت۔ ”ووڈکا“ کہ زورگی بیت گڑا بازار، انچیں مردمے دیم بہ دئے کہ آئی،
وت شراب، تام، لڈت کپتگ، چوشیں و ہداں گڑا ہجر دیر نہ بیت۔“

اے نیام، فروسیاء، میز، سر اور دنی چیز ایر کتگ ات انت، ساعے پد ”ووڈکا“
شیشکے اول میز، سر ایر کنگ بوت۔

”ہہ ہا، ابوطالب، گوشت۔“ اے وسہرین، راجی ملک، ڈگار، ہماکار مستر، وڑ
انت کہ ناگت، راجی ڈگار، دہقانانی کر اکت۔ ”آئی، ”ووڈکا“، شیشک چست
کت، انچو مہر کنگ، بونگوش، کو دکیں چھلے بہ بیت۔ ”اف، چونیں ڈولداریں
شیشک، من جزم زاناں ہما بچک کہ آئی، اے شیشک، آورتگ مزن بہ بیت بلاہیں
مردمے بیت۔“

چد پد ابوطالب، میز، سر ارد، ایریں قدح چارات انت۔ وتی دپ انچو تاب
دات گوش، کچلیں چیزے وارنگ، یادنتان، درد، بہ بیت۔ آئی، وتی دیما
ایریں قدح چست کت، اے دیم، آدیم کنگ، پد آئی، توک، چارات۔ منی خیال،
آدماں، آئی، دل لوٹگ، ات کہ آاے کسانیں قدح، وتی سگریٹاں مان بہ کنت، ہہ
رنگ، وتی دل، ودی، بوتگیں مان میا تکی، جذبگ، درشان بہ کنت۔

من شراب نوشگ، یک بلاہیں کانٹے ابوطالب، دیمادات کہ آچہ جار جیا،
یکے، مناسوغات کتگ ات۔

کماشیں شاعر، داں دیر، آچارات، گوں اے لبز، وتی فیصلہ دات:
”اے کانٹ سک شرانت بلے گندے اگاں نگرہ مہ بستیں گڑا شری،
ڈولداریں دوسری وڈیگ ات۔ اے کانٹ، سر، نگرہ انچوش انت، چو کہ سالونکے

ءپاگے سرء بہ بیت۔ ایشی ءپہ دگہ چہ کار کپتنگ؟ نگرہ ء سوب ء زاناں ”ووڈکا“ ء تام
 وش تر بیت یا گیشتر تر ند بیت؟ اناں رسول! اے کار ء نئیت۔۔۔ تو منایک انچائیں گلاسے
 بہ دئے ہما تہمیں کہ من سہجہیں زندء کار بستگ۔ من زاناں چوشیں گلاسوں چینیچوگٹ
 شراب مان بیت ء کدی شراب ء ورگ بس کنگ بہ بیت ء داں کدی ء بر جاہ بہ بیت۔“
 من ابو طالب ء اے واہگ ہم پیلہ کت۔ آئی ء گلاس ء شراب مان کت، نانی
 چنڈے توک ء مان کت پدا دار غین زبان ء گوشت ءے:

”درخاب۔“ پدا آئی ء گلاس ہو رک کت ء گوشت ”شراب ء ورگ ء پیسر
 باید انت مدام ”درخاب“ گوشتگ بہ بیت۔ اے گپ زانگ نہ بیت کہ ایشی ء معناچے
 انت، بلکیں اے لبز ء معناء جنداں نیست۔ بلے ہر کس زانت کہ وہدے تو ”درخاب“
 گوش ءے گڑا تئی دل ء چی انت۔“

ہورک کنگ ء پدا ابو طالب ء گلاس یک کر کت، نارشتانی کاشی وتی دیماکت،
 گوشت درکت ء دگہ کاشی ءے ءکت انت، نان چنڈ چنڈگت ء نارشتاں پند ات انت۔
 آنرم نرم ء وران ء ورگانی وشی ء تام ء گرگ ء ات۔ چچہ ء گوماہے گرم ء وشبوہیں
 نارشتاں گلب ء تنگان ات۔ برے برے چنڈے گوشت ءے دپ ء کتگ۔ منی دل
 ء اگاں آئی ء گوشت دگہ وڑے ء بہ وار تین انت یا وتی کیسگ ء کسانیں کار چک ء بدل
 ء دگہ کار چکے بہ زرتیں، گڑا آئی ء چو اینچووشی ء لذت کہ رسگ ء ات، آئی ء نیم اول نہ
 رسیتگ ات۔

گوشت ء نارشت ہلاس بوت انت، ابو طالب ء میزء سر اکتگیں نانانی بورونک
 یکجاگے کت ء دپ ء چنڈ ات انت، پدا آئی ء کتو ”ووڈکا“ وار تے ء وتی برو ت پہکے کت
 انت۔

”نوں تو چاہے ورے؟“

”ورگ ۽ پدھما چیز کہ من ۽ دوست بیت آتمباک انت۔ شرانت رسول! من ۽ یک گپے بے گش اگاں کسے ترا جست بہ کنت کہ سگریٹ ۽ کجام شری انت کہ آئی ۽ چہ اے دگہ چیزاں بالا تر کنت گڑا تو چے گوش ۽؟“

”ایشی ۽ پسوء من دات نہ کنناں۔“

”گپ چوش انت کہ اے دگہ ہر چیز ۽ کہ تو چکت ۽ آ مستر بیت، بلے سگریٹ ہمک دم ۽ پد کستر بیت۔“ آئی ۽ وتی سادگیں و شکنڈ ۽ سراچہ گل ۽ کنڈات۔

”ابو طالب! تو سک باز سگریٹ کش ۽۔ زاناں اے یہ تئی جان سلامتی ۽ حراب نہ انت؟“

”مردم گوش انت کہ وت ”دیوتاہانی“ جند دل ۽ سیر ۽ ورگ ۽ پد سگریٹ کش انت۔“

حیر، آئی ۽ وتی سگریٹ کش ات ۽ پد اناگت ۽ جست ۽ کت۔

”لبز انتانی گل ۽ بورڈ ۽ دیتری دیوان کدی بیت؟“

”باندا“

”باریں تو سر پد نئے کہ زین الدین ۽ لبز انتانی کھٹی فنڈ ۽ واست ۽ ہما دز بندی کہ کتگ آئی ۽ سراچار ۽ بیچار بیت یا نہ بیت؟“

”اٹاں۔ من نہ زاناں۔ بلے تئی چنتی؟“

”من گوں تو شریں قصبے کاراں۔ من بچکی ۽ گوسک چاریننگ۔ گوسک اوں گوسک بوتگ انت، آہاں، جبر من ۽ دل سیاہ نہ کتگ۔ من ایکمی ۽ روتاب ۽ کاہانی سرا تچک داتگ ۽ آہاں منی نزیک گور ۽ چرینگ۔ ہر کس وتی جاگہ ۽ سر اشات ۽ ایمن بوتگ، بزاں من، گوسک ۽ آہانی مالک۔ بلئے ہماروچاں کزاہے پاد اتک۔ بہ زان یک گوسکے کہ چو کمونا شرے ات، ناگہاں جو ۽ ڈگارانی کشک ۽ گزان بیت ۽ روت۔ اے دگہ ہم آئی ۽ رند

پداں سُت انت ء اے منی اینیں زند ء گڈی روج بوت۔ نوں گو سکان ء چہ جو
 ء ڈگار ء درکنگ پچن سک گزان ات۔ من آہان ء یلہ ء دات ء گامے دیماجت نہ گت۔
 لبز انکی فنڈ ء مئے شاعرانی گوما ہم انچیں قہصے بوتگ۔ دانکہ آہاں لبز انکی فنڈ ء گپ نہ
 اشتک ات، اینیں زندے گوازینگ اش ء کتاب اش نبیسیتگ۔ من نہ زاناں اے
 درگت ء کئے پیش کپتگ، بلے نوں زانگ بیت ہر کسی دلگوش لبز انکی فنڈ ء نیمگ
 ء انت، چو منی گو سکانی وڑ ء کہ تچک ء دیم پہ جو انی ڈگار ء درک اش بستگ۔ نوں آ
 لبز انکی فنڈ ء بابت ء گیشتر جیر انت ء وتی شعرانی بابت ء کمتر۔ سہب ء سرا آشعر ء بدل ء
 اے دز بندی ء نیس انت کہ ماراچہ لبز انکی فنڈ ء کمک پہ دیت۔ نوں من ہم انچیں
 دز بندی ء نیسگ لوٹاں۔“

”ابو طالب! تو پہنچی ء دز بندی ء نیس ء، تراچہ کار کپتگ؟“

”تو وزان ء کہ، ہجر، ہج ڈاکٹر ء منی بدن دست نہ جتگ، نوں من لہتیں
 روج ”ترہ جاہے“ ء گوازینگ لوٹاں۔“

”اگاں تئی واہگ ہمیش انت، گڑا پہ زان کہ تئی جاگہ پکا انت ء ٹلک تئی
 کیسگ ء انت۔ البت من دلماںگاں ترا اے جُست ء پہ کناں کہ زاناں لبز انتانی گل ء
 بدل ء اگاں تو داغستان ء ’مزن سوویت‘ ء دز بندی پہ کن ء، گڑا شر تر نہ انت؟
 پرچاکہ تئی جندوت ’مزن سوویت‘ ء شونکاری مجلس ء باسک انت، سرکار ء جوڑ کتگیں
 ”ترہ جاہ“ چہ لبز انتانی وتی ”ترہ جاہاں“ گہتر انت۔“

ابو طالب ء سر سُرینت ء چہ دپ ء تت تت ء توارد رکت، چر آئی ء دپ ء در
 اتلگیں اے توارد ہد پہ و ہد دگہ دگہ مارشانی درانگا زانت، برے وشی ء برے بے وسی ء نا
 اُستی ء، برے بہمانگی ء برے نہ منگ ء، اے دمان ء اے توارد آئی ء نہ منگ ء اناں کنگ
 ء درانگا زات۔

”انا رسول! اولی گپ ایش انت من پہ چار سال ءِ واست ءِ ’مزن سوویت‘
 ءِ باسک گچین کنگ بو تگ اتاں، وھدیکہ من تیوگیس زند ءِ بوتگاں۔ دومی گپ ایش کہ
 نزوری ءِ کمی دوئیں ”ترہجاہاں“ بیت۔ نوں تووت بُ گوش کہ تی ءِ خالامیف ءِ سرا ایراد
 گرگ ارزان ترانت یا مزن سوویت ءِ؟“

”شرانت۔ تو دز بندی ءِ منی دست ءِ بہ دے۔ باندات ءِ فیصلہ باندات ءِ
 بیت“

”منی دز بندی ءِ و مرزا نبشتہ کنت پرچا کہ من تیوگیس زند ءِ دز بندی نبشتہ نہ
 کتگ ءِ شٹا ٹکٹ ءِ بگر بہ داراں بہ ٹھین ات۔“ گوں ہمے گپاں ابو طالب پاد اتک اوشات
 گوش ءِ زاناں روگ ءِ سر گپتگ۔

”ابو طالب! نوں تو کجا روگ ءِ؟“

”منی ارادہ انت کہ شنکار ی گس ءِ مان بہ تراں۔ مردماں من ءِ حال داتگ کہ
 تی نوکیں کتاب چاپ ءِ شنگ بو تگ، من چارگ لوٹاں باریں اے بچکے یا جنکے۔“
 ”مرچی بیگاہ ءِ ما استادانی کالج ءِ لبز انت ءِ نو در برانی گند ءِ مندے ٹھینتگ۔
 اگاں موہ رس ات تو ہم بیا۔“

”شریں گپے، من کاٹاں، باریں وتی سُرناہ ءِ بیاراں گوں؟“

”ابو طالب، تو سُرناہی ءِ نئے، تو شاعرے ءِ۔ وتی شاعری ءِ یک دیوانے
 بیارگوں۔“

”شرانت گڑا بیگہ ءِ دپ کپیں۔“ گوں ہمے گپاں ابو طالب رخصت بُوت۔
 لبز انکی دیوان ہفت بج ءِ جنینیں اُستادانی کالج ءِ بندات بُونگی ات۔ داں آوہد
 ءِ داغستان ءِ بازیں قومانی شاعر تلو ءِ سرانشتگ ات۔ من چاریں نیمگ ءِ چم شانک دات
 انت۔ بلے ابو طالب ہچ دیما گندگ نہ بوت، نوں بیدے چر آئی ءِ دیوان بندات بوت۔

شاعر اے ایک پہ ایک ءوتی زبانان شعر وانان کت، کسے ء”لاک“ زبان ءشعر ونت، کسے ء”لیزغین“ ءکسے ء”آوار“ زبان ء۔ پدا چوبوت ورنہیں شاعرے وتی شعر ء وانگ ءات کہ ہمدان ءہال چاپاں سر ازرت۔ ابوطالب غفوروف ہال ءپترتگ ات ء جنک گوں جم ءجوش ء آئی ءوش اتک کنگ ءات انت۔

دگہ دو شاعر ءپد من ابوطالب اشارہ کت کہ نون تئی باری پیداک انت وت ءراساڑی بہ کن۔ نون آنچو گوں سنگینی ءنشت گوش ءے کسے کشارینگی انت ءے ءوتی بروتانی مرزگ ءپنا بوت۔ آئی ء وڑ ءپہما انچو درا بونگ ءات، کہ گوش ءے گوشگ ء انت : ”بچار! من ساڑیاں!“

ابو طالب ءبرے گوں جنکاں روسی ءگپ کت برے ”آوار“ ءبرے ”لاک“ زبان ءپرچا کہ آئی ءاغستان ءدُرستیں زبان زاننگ انت۔ پدا آئی ءلاک زبان ءدو شعر ونت۔

وتی برنامہ ءہما بہر کہ لبزانکی گوشگ بوت کنت، آئی ءانچو پیش کت گوش ءے سک اشتاپی انت یا اصلی ساچشت ءدیمآرگ ءپیسر پیشگال ءسرگالے وانگ ءبہ بیت۔ ہمیشا و ہدے شعرانی ہلاسی ءپد ہال چاپاں سر ازرت گڑا آئی ءاشارہ کت کہ دستاں بہ دارات، ءپداچہ دیوان ء مردماں جُست کت:

”زاناں شملوٹ ات کہ من سُرناہ ءسراسازے بہ جنان؟“

جنکاں کوکار کت۔ ”ہو، الم۔“

آپاد اتک ءچہ تلوء پُشت ءوتی سُرناہ ءنل ءے آورت انت ءگوں دلجمی ءساز ءبندات بوت۔ ہر کس ءزانت کہ آسازاں چکاسگ ءانت، وتی گٹ ءصاف کنگ ءانت۔ و ہدے آجزم بوت کہ دُرستیں سازگیگ ءگوم انت، گڑا دست ءے شہار دات میز ءسرا آپ ءپڑیں گلاس چست کت ءسُرناہ ءآپ مان ریتک۔

”وت آپ وُرگ ء پیسروتی اپس ء آپ بہ دئے۔“ کوہستگ ء مردمانی گوشتن
انت۔ انچو کوہستگ ء سُرناہی گوش انت کہ ”وت آپ وُرگ ء پیسروتی سُرناہ ء ہوشام
ء بہ پرورش۔“

پدا ابو طالب ء سُرناہ ء جنگ بندات کت، آئی ء سُرناہ برے اے دیما تاب
دات ء برے آدیما۔ ابو طالب ء جنگ ء پریں ہال ء وتی ازم جو انیں رنگے ء پیش داشت۔
انچو گمان بو تگ ء ات آشپ ء ابو طالب ء سُرناہ ء مخاچ کالہ سر ازرتگ ات۔
سُرناہ جنگ ء پدا آوتی جاگہ ء سر اتک ء نشت ء کودکی دابے ء من ء جست ء
کت۔

”زاناں من سُرناہ وش نہ جت؟“

”سک وش جت۔“

”گڑاچی ء تئی چاپ ہا مگ ات انت؟ بیپدا چاپ بہ جن!“

اے گپ ء سر اہال تہکاں سر ازرت۔

گپ اوں ہمیش ات کہ تلوء کارگشاد ء جہت ء من ء اے حبر دوست نہ بوت،
کہ ابو طالب ء وڑیں بلاہیں شاعرے سُرناہی ء رنگ ء دیما بنیت۔ اے و انچوش انت
چوشکہ روسی ء شاعر اہسنین وتی شعر وانگ ء بدل ء تلوء سر اناچ بہ کنت۔ من چوش نہ
گوشاں کہ اہسنین ء ناچ نہ زاننگ، بلے ہر گپ ء وتی جاہ ء مقامے۔ منی دل ء ہے
مارشت ء منی دیما یک نہ وٹی ء نگلیگی ء ظاہر کتگ ات، ہمیشا منی چاپ ہا مگ بو تگ ات
انت ء پرے حبر ء ابو طالب ء من ء مڑات گوں ء مہلوک ء کندات ء ٹہک دات۔

جنکاں ماراچپ ء چاگرد کتگ ات ء ما پدیا نکاں ایر کپان ء جہل ء ہما بان ء شتیں
کہ مئے اُرد ہمود ء ایر ات انت۔ من وتی کوٹ گور ء کت ء آدینک ء دیما اوشتات،
کوٹ ء کر چک شرکت انت۔ آزمانگ ء کوٹانی کوپکاں انچو پراہ ء برز کنگ ء رواج ات کہ

ماں آہاں استرء جاگہ ء پگئی مان کتگ، منی انچیں کوٹ ءے ات۔ ابو طالب ء من ء چارات ء سر سُرینت:

”ماجان دراہ کنوک ء چر پیں وَرگ، گر اند ء دُمبگ ء گوشت وارنگ ء وتی کوپک مزن کتگ انت، بلے نون پگئی مان چننت ء مزن اش کن انت۔ ماوتی صوت کُمز ء سازاں گوں جتگ انت ء نون ماوتی شعر اں کاگد ء سر انبشتہ کنیں ء گوشدار نین ایں۔ دنیا کپارگی مٹیتگ ء گوشت نہ کنناں اے بدلی ء سدلی منادوست انت۔“

”شر انت ابو طالب! نون بے گوش تو پر چا چو دیر کتگ؟“

”من گد گور ء کتگ ات انت ء چہ لوگ ء در آہگی اتاں کہ آوار تھیڑ ء اداکار

تچان ات ء اتک۔۔۔“

”آوار تھیڑ ء گوں تنی چُنتمی؟“

”برات گپ چوش انت کہ کسمانک ء آروسی ندار گے مان ات (مرچاں و آروسی ندارگ ء ابید ہنچ کسمانک سر جم لیگگ نہ بیت) ء سُرناہی اداکار نداراہ بوتگ۔ نون چوشیں آروس است کہ اود ء سرناہ مہ بیت؟ پمیشا آدم پہ من اتلگ انت کہ من ہما سُرناہی ء جاگہ ء بہ گز اں۔ سُرناہ بس دہ منٹ ء جنگی ات، پداداں تھیڑ ء سر بوتگ ء اوں کمو دیر بوتگ، پداما آروسی ندارگ ء ودارکت۔ من آہانی دیما سُرناہ ء گومادو صوت جت، مردماں انچو دوست بوت انت کہ آچہ کسمانک ء جند ء بے تزانگ بوت انت، درستانی دلگوش گوں من بوت۔ اگاں من سہسہیں شپ ء سُرناہ بہ جتیں مردماں نشنگ ء گوشداشتگ ات۔“

”اگاں من ابو طالب غفوروف بوتیناں، نامی نیں شاعر ء وتی جمہوریہ ء ’مزن

سوویت‘ ء باسک گڑا من سُرناہی ءے ء بستار ء، حبر تلوء نیمگ ء گام نہ جتگ ات۔“

”ابو طالب شری ء سر ازانت کہ آئی ءے چے کنگی ءے چے نہ کنگی انت۔“

” شکر انت بے گوش باریں تو شکر کاری گیس ء شُت ءے؟ تئی کتاب ء حال چے
بوت؟“

” اللہ ء شکر انت کہ کتاب چاپ بوتگ، پرے جبر ء اوں اللہ ء شکر انت کہ
من ء چار کلد ار ہم رسیتگ، کہ چر آہاں من وتی وام داتگ انت، اللہ ء شکر گپتگ ء
کوئے اوں بہا زرتگ۔“

” زاناں تو پرے وشی ء کسانیں ماگار تیج (بزاں دیوانے) ء بند و بست نہ کن
ءے؟“

” پہ گے ء؟“

” شو نکار، عکسکار ء حسابدار ء واست ء، پہ ہما دُر ستیں مردماں کہ تئی کتاب ء
چاپ ء شنگ ء گون بوتگ انت۔“
ابوطالبہ انزگپت۔

” شو نکار ء دعوت؟ پر آئی ء ”ماگار تیجے“ ناں بلیکی ”مور گور وچ“ ءے بند
و بست بہ بیت۔“

آوار زبان ء مور گور وچ ء معنانت کہ اگاں دا غستانی مردے ء وتی چک ء
بُرک ء اجازت دات، گڑا آچہ نو کرمی ء در کنگ بوت کنت، بلکیں آچہ گل ء باسکی ء ہم
در کنگ بوت کنت۔ آخر اے مردم گوں ہے شو نکاراں پر چا چونہ کن انت کہ آ منی
شعراں بُر ء برین کن انت ء آہاں گوش ء پونز کن انت؟ کتاب ء شو نکاری ء رد ء بند ء
چارگ ء گوں من گوشت کناں ہما واجہ کہ ایثی ء شو نکار بوتگ آ کجام میتگ ء مردم
انت۔ لاک قوم ء ہر میتگ ء گالوار دگرے ء شو نکار پرے جبر ء جہد کنت کہ منی
شعراں وتی میتگ ء گالوار ء بہ تر اینیت۔ گوں ہے گپاں ابوطالب کمو بے توار بوت، پدا
گوں بچکندے ء وتی گپے بندات کت: ”البت ہما زال کہ منگ نامہانی سر ادسنام گپت آ

سکلیں شریں زالے۔ آہ چینچو سکلیں شریں زالے۔ آئیکیں مردم ات کہ من آئی ء شکر
ء ممت گیت۔“

”شکر ء ممت ء ابید تو دگہ گپے جت؟ وتی مہر ء درشان ء سوغاتے داتگ؟“
”من آئی ء را گوشت کہ اگاں تئی کاشی ء رزانے کوہن انت، آٹنگ انت یا
چیدگ انت ء ٹکے پر، گڑا منابہ دے اش، آہانی شر کنگ ء من گل باں، تئی کوہنیں
رزانان نوک ء پٹاک کناں۔“

من ء آئی ء گپ ء سرا گیشتر بد اتک، آوار تھیٹر ء سرنائی ء ء دروشم ء چر
آئی ء اداکاری ء گندگ تر۔ ہے نیام ء من فصیلے ء بُن ء کوتے رودی چند ء چانڈ دیست،
من پیریں شاعر گوں تزنانی گونڈلاں مان بست:

”پیش ء زمانگ ء تو کہ رزان شر کنگ، اگاں آوہدی رودی چند ء چانڈانی اے
کوت بہ دیستین گڑا تو، جبریلہ نہ داتگ ات انت، اے گپ راستے گندے؟ تو ایشان ء
پیلک ء کنگ ات ء لوگ ء شتگ ات ء۔“

آئی ء پے وش روحی پسودات۔ ”انان، من ء کس ء وار نہ داتگ ات۔“ ”چہ من
پیسر دگرے ء اَمب چنگ ات انت۔“

راہ ء دیما دگہ مردے ء ڈیک دات، آچومے وڑ ء شپ ء بے وانکی ء پیادگ
ء جہلادات۔ ابو طالب ء مردکارماں ترات، چر آئی ء کمو تمباک پچ گیت ء پد ابا کس
زرت ء سگریٹ بُن دات۔

من ء ابو طالب ء اے کار دوست نہ بُوت انت۔ داغستان ء اُلسی شاعر، یک
انچیں مردے کہ آئی ء وتی جمہوریہ ء چک چک زانت، حکومت ء باسک انت ء کاران
ء بے چار برے سرنائی ء ء رنگ ء تھیٹر ء تلو ء سرا گندگ بیت، برے رزان شر
کنو کے ء بستار ء مے شنگا کاری گیس ء کارگشاد ء را کمک ء سلاہ ء جنت، گڑا برے مخاچ کالہ

ءشپ ۽ ننگام ۽ رگوزیاں ماں تڑیت ۽ چر آہاں تمباک تچ گپیت۔ بلے اے پیریں کماش
 ۽ رچوش گوشت نہ کت۔ من دل ۽ گوشت چومہ بیت آدل ۽ بیاریت۔ من وتی دل ۽
 لگت دگہ دیے چندرات آنت:

” ابو طالب! نون تو پیر ۽ عاجزے۔ زاناں پہ تئی جان سلامتی ۽ اے جبر گہتر نہ
 انت کہ تو سگریٹ ۽ یلہ بہ دیئے؟“

” بندات و شتر انت۔ مرچی سگریٹ ۽ یلہ بہ دے، باند ا حکم دیئے کہ زاناں
 شتر کنگ ۽ کار ۽ یلہ بہ دے ۽ پونشی بہ گوش ۽ سُرناہ ۽ جنگ ۽ یلہ بہ دے ۽ گڈی ۽ من ۽
 شاعری یلہ دیگ کپیت۔ منی شعروت من ۽ یلہ دینت۔ آ من ۽ ہما ابو طالب ۽ بستار ۽
 زان انت، کہ زان شتر کنت، سگریٹ کشیت ۽ سُرناہ جنت ۽ ہما ابو طالب اش دوست
 بیت۔ گوں دگہ ابو طالب ۽ آہاں چہ کار؟ من ابو طالب غفور و فاقاں، رسول حمزہ توف
 نیاں کہ نہ سگریٹ کشیت ۽ نا کہ زانے شتر کنت۔ آ بس ہمنچو زانت کہ لبز انتانی گل ۽
 کار چوں کنگ بہ بنت۔ ہو، نہ من یوسف کا پلائیفاں نہ نور الدین یوسفوف، نہ میکسم
 گورکی ۽ نا کہ زوشچینکو۔۔۔“

اے ہما زمانگ ات کہ مہلوک ۽ زوشچینکو دناناں کتگ ات، پمیشا اے نام ہم
 ابو طالب ۽ یات ات گوں۔

” بری گوک کوہ ۽ ابید کجا چیر بوت کن انت؟ کوہ ۽ دیما بیتلگلیں چنگ گٹ
 ۽ ابید کجا ایر رچنت؟ اگاں تو دگرے ۽ گلاہ ۽ منی سر ۽ مہ دیئے من تئی منت وارباں۔ ہو،
 مہربانی بہ کن منی گوستگیں زمانگ ۽ کلاگ مہ گر۔ ہو، سُرناہ ہم جتگ، شپانکے ہم بوتگاں
 ۽ زان شتر کنگ ۽ کار ہم کتگ۔ گڑازاناں من وتی گوست ۽ پشلاں؟ منی گوست، بہ زان
 من ۽ ابو طالب ۽ جندے بہرے۔ رسول! منی گپ ۽ شری ۽ گوشدار ۽ چادر ۽ لمب
 ۽ بہ بند: اگاں تو گوست ۽ وتاس جن ۽، گڑاباندات ترا گوں ٹوپاں مان بندیت۔ من

بازیں جنینے ۽ سُنہن داتگ ۽ منی بازیں جنینے ۽ وتی سُنہن گپتگ انت۔ بلے ہماکار ۽ کہ من زاناں، آنہ من ۽ یلہ دات کنت ۽ نہ من آئی ۽۔“

ہو کما شیں شاعر ۽ منی پت ۽ سنگت ابوطالب انچیں مردے بوتگ۔ آئی ۽ تب ۽ ردوم ہے رنگ ۽ بوتگ ات ۽ آہے رنگ ۽ منگی ۽ وتی کنگی انت۔ اگاں آکے اینگو آنگو بوتیں گڑا آنہ ابوطالب بوتگ ات ۽ نا کہ شاعرے۔

نوں من گوں شما ابوطالب ۽ بابت ۽ دگہ قصہ آرگ لوٹاں، اے ابوطالب ۽ نوکیں لوگ ۽ قصہ انت۔

ابوطالب ۽ نوکیں لوگ۔ آزمانگ ۽ من نوک نوک داغستان ۽ لبز انتانی گل ۽ کار مستر گچین بوتگ اتاں۔ اے انچیں اگدہ ہے کہ ایشی ۽ نف باز ۽ کار سک کم انت۔ اگاں من دز گئی ۽ مہ شوہازاں، گڑا چو پیسری وڑ ۽ پہ دلجمی شعر نبشتہ کت کناں۔ بلے آ وہد ۽ منی تب ۽ توک ۽ ہل ۽ لہڑگ مان ات ۽ من دز گئی شہازیتگ۔ پمیشا من اے اگدہ ۽ دُر ستیں ذمہ واری وتی دست ۽ کت انت۔

منی خیال ۽ اگاں لوگ ۽ محکم ۽ شری ۽ چارگ لوٹ ۽، گڑا دُر ستاں پیسر گنٹ، سُر وگانی ”پیل پا“ ۽ آدگہ دُر ستیں چیز چارگی انت کہ کار دینت۔ من گوں ہے جزبگ ۽ اے دیم ۽ آدیم چم شانک دات ۽ مارات کہ داغستان ۽ لبز انتانی گل ۽ ”پیل پا“ ہماچاریں شاعر انت کہ داغستان ۽ چاریں قومانی جہگیر انت، ایش لیز نعین شاعر خریوگ ۽ طاہر، کومیک شاعر علی قاضی صف آوار شاعر زاہد خواجیف ۽ لاک شاعر ابوطالب غفوروف انت۔ چرے فیصلہ ۽ پد من نوکیں توجیلے سازات۔ چارات اگاں اے چاریں کما شیں شاعر داغستان ۽ حکومت ۽ باسکے ۽ گوں دیم پہ دیم کنگ بہ بنت، گڑا اسک شتر انت۔ اے شاعر حکومت ۽ راوتی لوٹ ۽ گزراں گوش انت ۽ دومی نیمگ ۽ حکومت ہم آہاں چہ وتی واہگ ۽ ایتاں سر پد کت کنت۔

ہے وڑ مئے دگ ء گل ء کمیٹی ء کارگشاد عبدالرحمن دانیالوف ء گومادیوان ء
 نیادے ٹہینگ بوت۔ چاہ ء چہری نیادے ات، رسم ء دنیاگپ ء رپ بوت ء ہر یکے ء وتی
 گپ جت انت۔ شاعر چرے نند ء نیاد ء بازوش بوت انت ء درستاں لبزانتانی گل ء
 نوکیں کارمستر رسول حمزہ توف گلات ء ساڑات۔ دومی نیمگ ء کامریڈ دانیالوف گوں
 السی شاعران نند ء نیاد ء سک وش ات ء وتی دل ء رسول ء دور چاری ء منگ ء ات ء منی
 جند ء گپ ء تران ء وهد ء انچونشتنگ، گوشیدگاں من ء گورے گپاں کار نیست۔

گپ ء تران ء وهد ء داغستان، اودے زندمان ء شاعری ء اول گپ بوت۔ گند
 ء نند ء ہلاسی ء وهد ء پارٹی ء کارگشاد ء درستی شاعر یک پہ یک ء جست کت انت اگاں
 شمارا کارے است بے گش ات۔ چہ درستاں پیسر خریوگ ء طاہر ء گپ بندات کت:

”کامریڈ دانیالوف! من ء بلاہیں غمے ء گپتنگ۔ وهدے سک گوہر بیت گڑا
 مئے چراگ جاہانی گرانڈ آئی ء ہر جان بنت۔ زاناں چوش بوت نہ کنت کہ گرماگ ء
 مردمانی بلاہیں ٹولی ءے دیم بہ دیئے کہ آہمنچو کاہ ء کدیم مچ بہ کن انت، دانکہ تانسریں
 زمستان ء گرانڈ پہ کدیم ء تنگ مہ بنت؟“

کامریڈ دانیالوف ء کماشیں شاعر ء حیاں ء لیکہ وتی رودپتر ء نبشتہ کت انت ء پیدا
 جست کت:

”دگہ گپے؟“

”زاناں تو خریوگ میتگ ء راجی ملک ء ڈگار ء واست ء گاڑی ءے دات کن
 ءے؟“

چد ء پید علی قاضیئف ء باری بوت۔ آئی ء وتی دپ تچ کت ء کارگشاد ء مارا
 درستاں وتی نقلی ء شلاگیں دنتان پیش داران ء درائنت۔

” زاناں چو بوت نہ کنت کہ من ء نوکیں دنتان بند امینگ بہ بیت، پرچاکہ
گوں اے دنتاناں من پچی جات نہ کنناں۔ پداپہ یک بے دنتانیں مردے ء صوت ء
جنگ اوں سک گزان انت۔ وہدے من شعر ء وانگ ء پاداکاہاں، گڑادپ شپ شپ
کنت۔“

قاضیصیف ء ہمدان ء گوں بے دنتانیں دپ ء شعرے ونت ء وتی جنجال درشان کت۔
پرے دمان ء آئی ء ہمدان بندی گچین کت کہ شعری دزو شم ء نبشتہ کتگ ء خاصا دیورت ء
شہری۔ گر ء داری کمیٹی ء کار مستر ء سرادیم داتگ ات ء ء دردناکیں وڑے ء کماشیں
شاعر ء دز بندی کتگ ات، کہ آئی ء راپہ لوگ ء باپ کنگ ء کمواشکر بہ دینت۔

دانیالوف ء جست کت ” گڑاچوں بوت، اشکر ء انتظام کتگ اش؟“

” جی اناں! پارے بہ گرداں انگت ایشی ء سراچار ء بیچار بو نگ ء انت۔“

یک برے پدا کارگشاد ء رودپتر ء چیزے نبشتہ کت، اے نیام ء ماپہ زاہد
خواجیصیف ء گپاں وداریک اتیں۔

” مرچاں نوکیں گشندہ صوت ء چہ گیشتر واہ ء زار کن انت، وتی چرے
کارپداں ڈولداریں ء کوہنین ء صوتاں کٹی ء کاری نہ کن انت۔ نوکیں گشندہ انچین
انت، اگاں لوٹ انت نہ لوٹ انت، ابید کوکار ء جاک ء کاراش شر نہ بنت۔ اے کارمارا
گر ء دار کنگی انت۔ ریڈو ء گیشتر مہری صوت شنگ کن انت ء بازیں صوتاں کوہنین
قصہبانی حوراں نازین انت۔“

کامرید دانیالوف! تو گشندہاں بے گوش کہ آحورانی نازینگ ء وتی بنگپ کنگ ء
بدل ء ملک ء ڈوگارانے سراکار کنوکیں حذمتکاریں بامردانی گلاہ ء ستاہ بہ کن انت۔“
گپ ء ہلاس کنگ ء پد خواجیصیف ء من ء ہلوت کت:

”انگت دگہ گپے است انت۔ من ء حال ء گپتگ کہ زیک شاہ تمانوف ء سلیمانوف ہوٹلے ء شراب ورگ ء بوتگ انت۔ لبر انتان ء شراب ورگ ء اجازت مہ بیت۔ اے انچیں گپے کہ من حاصل گوں توکنگ ء لوٹاں۔“

نوں ابوطالب ء باری ات۔

”دوستی نہیں عبدالرحمن!“ ابوطالب ء دیم گوں کارگشاد ء کت ء گوشت۔ منی نوکیں جن ء بچکے بوتگ۔“

”چے گوشت، نوکیں جن؟“ باریں اے گپ شتری ء سر امنی گوشاں کپتگ

یا ناں؟“

”جی ہو، من بازیں جتینے کپتگ ء پریشی ء منی میارچی انت؟ گپ چو اے وڑ

انت کہ حالتا کا منی عکس شنگ بنت۔ ریڈو ء منی نام گرگ بیت، منادا غمستان ء اُلسی

شاعر گوش انت، کُلّیں عالم اے جبرائیل بنت۔ من پارلیمان ء باسکاں، منابازیں

سرکاری دادے رسیتگ۔ پہ دابہ ایں جنیناں ہمنچو باز انت۔ آچہ وتی شومی ء دل ء گوش

انت، کہ یک مردے چو نام بہ کشیت، الم آئی ء ماڑی ء بیت، پیتی ء چہ گزراں بہائیں

چیز ء دپ ماں دپ بنت ء تجوری ء بندلانی بندل زرمان بیت۔ آہے وڑ لیک انت ء گوں

من آروس کن انت، ادء آہانی سر گوں ہماغربیں ابوطالب ء کپیت کہ آئی ء لوگ چو

مثل ء زندان ء انت۔ آہاں اے جبرو ش نہ بیت ء ہمیشا منایلہ دیکنت رونت۔ آسر حال

ہمیش انت کہ من بازیں آروسے کتگ، ہر رند ء انچوش بیت ء دوستیگیں عبدالرحمن

حقیں گپ ہم ہمیش انت کہ من تہہ خانہ ء نشتگاں، بلے منی شعر ء صوت چو بلبل ء

صوتاں آزمان ء شاہگانی ء جلس انت۔ ہو من وتی ہے تہہ خانہ ء نشتگ ء ابدانیں صوت

پر بنداں، بلے جنین و اے جبر ء سر پد نہ بنت، ہمیشا منی نوکیں جنین کہ من ء بچکے ء پت

ء کتگ، نوں من ء یلہ دیگ ء روگ ء پاتراپ دیگ ء انت۔ آگوشیت اگاں زوت

پہن نوکیں فلیٹ ءے شوہاز نہ کت گڑا ہتھنا اے گپ نہ انت کہ من ءیلہ دنت ءروت،
 بلکیں منی چک ء اوں گوں وت بارت۔ عبد الرحمن! آئی ء انگت من ءیلہ نہ داتگ اگاں
 آئی ء من ءیلہ دات، گڑا من اے غم ء سگ ات نہ کنناں، مہربانی بہ کن منی کسانیں
 کہول ءچہ سیبہ سیڈی ءر کین ء من ء انچیں جاگہ بہ دئے کہ اود ء کنور ء کارے کت بہ
 کنناں۔ منی عمر چہ ہفتاد سال ء برز انت، من برکت بوؤ کیں روچیاں برز بوؤ کیں روچے
 نیاں۔ من گوں تو قول کنناں، اگاں من ء لوگے رس ات، گڑا تئی مہمانی ء کنناں!“
 ہفتگے نہ گو تنگ ات کہ نوکیں لوگ ء کلیت ابوطالب ء دات انت اش ء آچہ
 وتی زندان ء کوئی ء در اتک ء پٹشکن شہ دگ ء یک ماڑی ءے ء سیمی تبک ء سئے بان والہ
 فلیٹے ء جہہ مند بوت۔

یک روچے دگ ء سرا من ابوطالب ڈیک دات۔ آئی ء اوں من ء دیستگ
 ات، بلے منی نیمگ ء آہگ ء بدل ء آسانی امبار ء چیزے ء پنگ ء بوت۔
 ”دروت ء وڑ ہبات! ابوطالب حالاں بہ دئے باریں، نوکیں لوگ ء زند چوں
 گوزگ ء انت، اے جاگہ ترا دوست بیت؟“

”لہتیں روچ انت من انچیں ٹلوئے ء شوہاز ء بوتگاں کہ آلوگ ء دپ ء
 وڑ تکلیں ء اے حال شنگ بہ کتیں کہ سدا سامتگ ء حمزہ ء چک نوں منی چارگ ء منی
 لوگ ء اتک کنت۔ اے نیام ء من سئے رند ء دریا بار ء دریگ پچ کتگ انت ء گوں ہمے
 امیت ء سُرناہ ء گوما ساز جنگ کہ بلکیں منی توار ء بہ اشگنت ء ہو بہ کنت۔ نوں من زاناں
 کہ پرے کار ء من ء مز نیں ٹلوئے آرگ لوٹیت، ہمے امیت ء پے ٹلو ء منی شوہاز برجہ
 انت۔“

مادمان ء ابوطالب ء لوگ ء شتیں۔ لوگ ء کہ پتر تیں، من ہو رک ء حالی میں
 دیوالاں ابید پچی نہ دیست۔ بانانی توک ء حمزہ ء کھلیں بنال بُن ء شنگ ء شانگ ات انت۔

اے دُرستیں چیز ابوطالب ءچہ وتی زندان ءگوں وت آؤرتگ ات انت گوں۔ وتی کوہنیں سُرناہ، کُمر، دموک (حدابزانت اے نوکیں لوگ ءپریشاں چہ کارے کپتگ) اسٹوپ، ڈول، کونزگ ءبوٹ ءگزانڈی پوست ءکوٹے۔ دُرستیں چیز سبھیں فلیٹ ءشنگ ءشانگ ات انت۔ وہدے چہ کوہستگ ءکماشیں مردماں وتی کوہنیں پیلک دست ءکتگ ءپہ کارے ءشہر ءاتگ انت گڑا آہانی مہمان جل ابوطالب ءآہانی ہورکیں پیلک دست جتگ انت ءگوشنگ:

”کم بختیں پیلک تو پرچا ہورک ءے؟ اگاں توچہ گزانیں چیز ءپر بوتیں ءے، تراگراندی جونے مان بوتیں، گڑا منی مہمان ءکار دمان ءبوتگ ات۔ منی سنگت تہناپہ ہے یکیں جبر ءباریں چنت رند ءچانچ ءکوہ ءگوزگ ءجنجالاں سگیت کہ توہورک ءے۔“

نوں ابوطالب دل ءگگاں وتی ہورکیں پیلک ءسراچنڈگ ءات، آئی ءچم بان ءچاریں کُنڈاں انچیں چیزے ءشوہاز ءات انت کہ من ءہامئی ءسرا بہ نادینیت۔ وہدے آئی ءچوشیں چیزے کہ دست نہ کپت، گڑا من ءبلاہیں کارچے دات ءے ءدریگے تچ کت، پیتر گاہ ءایریں ڈب ءنیمگ ءدستے شہاردات ءگوشت ءے: ”آڈب ءکوئجے مان انت بروجلارے کن۔ انوں ما، ہمیشی ءوریں۔“

من ڈب ءدپ تچ کت ءزوت کوئج گپت۔ کوئج منی دست ءپر پڑوکی جنگ ءات بلے من وتی کار بناکت۔

ابوطالب ءکوکار کت ءگوشت: ”کوئج ءانچو ہلار کن انت؟ دیم ءدومی نیمگ ءتریں۔ تو نزان ءے کہ مکہ کجام دیما انت؟“

بلے حیر من وتی کار پہ الکاپی ءکت، انچو الکاپ کہ ابوطالب پہ منی ساڑا ہگ ء

ابوطالب ء لوہیگ زین کت ء داں دیراں گزردوکیں ورگانی چار ء گدار ء
 دلگوش بوت۔ اے نیام ء من لوگ چار ان کت۔ اگاں کہ پیریں شاعر ء وتی تہہ خانہ
 یلہ داتگ ات ء نوکیں لوگ ء اتلگ ات بلے کوہنیں رزاناں بہ گرداں کوہنیں عاداتاں
 درا، وتی تہہ خانہ ء پورہیں زندمانی ءے گوں وت آؤرتگ ات گوں۔ توامیں لوگ ء نہ
 گرسی ءے گندگ بوت نہ میزے، نہ الماری ءے ءنا کہ پلنگ ءے۔ اود ء چوشیں چیز ء نام
 نیست ات۔

من جست کت، ابوطالب! تو کجا مندے ء شعر نہیں ءے؟

” تنی و ہدی من اے لوگ ء حاصیں شعر نبشتہ نہ کتگ۔ بندات ء من ء کہ
 چیزے نبیسیگی بوتگ گڑا ہا تہہ خانہ ء نشتگاں، نوں آیک عسکارے ء دنیگ بوتگ ء آئی
 ء وتی عکس جاہ کتگ۔ حد ازانت کہ اد ء من چو اود ء وڑ ء وش واب ہم نہ باں۔ اود ء من
 کموزر حرج کتگ ء منا گیشتر رستگ۔ مہلوک ہم منی سُد ء نہ بوتگ تہہ خانہ ء پہ قضا یکے
 سر پکتی منی چارگ ء اتلگ۔ اے راستے کہ اود ء دریا گندگ نہ بوتگ ء نوں دریا دائم
 پیریں ابوطالب ء دیما چول جنت۔“

پدا داں دیر ء آئی ء چم کیسپین ء دریا ء سک دات انت ء آئی ء مستیں گورم،
 اسپیتیں گج پاد کنگ ء گار کنگ ء ات انت۔ من ہچ نہ گوشت، ماداں دیر ء بے توار ء
 اوشتا تیں۔ پدا ابوطالب ء جند ء گپ جت:

” رسول! بیامرچی من گوں تو وتی زند ء دو حاصیں قصہ کاراں، اے سکلیں وٹی
 ء سکلیں عمیگیں روچانی قصہ انت۔“

”الم، من گوش اش داراں۔“

” اے گپ ء بھکے نیست کہ منی زند ء چوشیں روچ بازاتلگ کہ وشی ء مر ادانی
 روچ بوتگ انت، گل ء شادہ ء روچ بوتگ انت۔ من ہماروچ ء گل بوتگاں کہ من ء

سرکارِ 'داد' داتگ، پھن آروچ ہم وشنی نینگ ات کہ من ء اے لوگ رستگ ات۔ ہما روچی وٹھی منی جان ء بند بند ء ایر کپت و ہدے سیمی دہک ء سہریں فوج ء من ء اے پسے داتگ ات ء کمپنی ء سرنائی کتگ ات ء و ہدے من اے سوار بوتگ ء وتی کماندار ء پشت ء دیم پہ جنگ ء سنگراں رَوگ ء اتاں، گڑا آدماں ء ہم منی دل ء گل ء شاد ہی چول جنگ ء ات۔ بلے منی اولی ء مستریں وشنی ء چرے واقعہاں گوں نژیکی نیست۔ ہما و ہدی کہ منی عمر یازدہ سال ات ء گورم ء بوتگاں، منی پت ء پہ من بوٹ گپتگ۔ منی زند ء اولی رند ء پہ من بوٹ اش زرتگ ات ء ہے نوکیں بوٹانی گندگ ء منی دل انچو گل ء بال بوتگ کہ آقصہ ء جند نہ بیت۔ زیک ہمود ء کہ برف بستگیں تسکیں جُپانی سراشپادی ء ترگ ء پادٹپ ء ٹور بوتگ انت۔ نوں من گوں مزن دلی گٹ ء گزان ء کشکاں شت کت۔ نوں من پہ دلجمی ہے جُپاں سر کپتگاں، نہ من ء گوہر بوتگ ء نہ پدرد بوتگاں۔ بلے ہے وشنی ء سیمی روچ ء زند ء اندوہ ناکیں دمانے ء منی دنیا ء سرکش ات۔ چارمی روچ ء پت ء من ء لوٹ ات ء گوشت:

” ابوطالب! نوں ترا شتریں بوٹ است، دزلے تئی دست ء انت ء زند ء یازدہ سال ء کتہ کاری ہم گوں انت۔ باید انت نوں تو دنیا ء ڈن ء گام بہ جن ء وتی وراک ء پوشاک ء بے شوہاز۔“

منی پت ء من ء میتگ پہ میتگ بوٹگ ء پندگ پر مات۔ آساعت ء من ء انچو روحانی افیت رس ات، گوش ء منی دل ء چوٹکے مان اتک کہ پد اتا نسرین زند ء چوشیں بزگی ء عذابی سرانہ کپتگ۔ من رندا ہم گزیتگ ء ارس شلیتگ بلے آو ہدے ارساں ء انچیں تورشت ء کچل مان ات کہ انگت آئی ء ترانگ ء کپاں گڑاجان ء پٹ پاد کانت۔

یک لبزانے کہ آئی ء گوشتنگ، نوں چارگی انت باریں ابو طالب اے نوکیں لوگ ء چو نیں شعر پر بندیت۔ یک شاعرے چو نیں شعر پر بندیت گوشتگاں اے گوں ہے گپ ء بندوک انت کہ آئی ء لوگ چو نین ء۔ شاعر ء جند وتی شعرانی لوگ ء ہنکین وت انت۔ اے شاعر ء دل انت کہ آئی ء شاعری ہمود ء، ہنکین کنت۔ منی زند ء کلیں وٹی ء غمناکیں دمان منی جند ء وجود ء انت اے گپ ء باکے نیست کہ منی جند کجا نشنگ۔“

چہ ابو طالب ء اجازت بوت ء لوگ ء وا تر بوتوں، گڑا من سک ملور ء مونا بجا اتوں۔ اے حال من داغستان ء حکومت ء سروکاں سرکت۔ فیصلہ بوت کہ آئی ء کتاب ”پیپلستان دیم پہ زربار ء بال انت“ ء حق ء مڑاں کموزر کم کنگ ء پر آئی ء نوکیں لوگ ء سکیں شریں گرسی، میز ء تحت ء پلنگ زورگ بہ بیت۔ پرے کار ء سنے باسکی ”کار کنوکیں ٹولی ء“ جوڑ کنگ بوت، کہ ماں آئی ء کتابانی داغستان ء شنگ کاری گیس ء انتظام کار ء داغستان ء حکومت ء باپار ء وزیر ء منی نام ہوار ات انت۔ مارا ہے کار دنیگ بوتگ ات کہ ہرچی الہی بیت، بہا بہ زور ایں ء نوکیں لوگ ء سر بہ کن ایں۔ منی ذمہ واری ہمیش ات کہ اے درگت ء گوں کماشیں شاعر ء گپ ء تزانے کنگی بہ بیت، بلنے من بہ کناں ء ہے پیم وتی ٹولی ء شاعر ء گوما حال ء احوال ء راہ ء در جوڑ بہ باں۔

ماہر سنے نیں مخاچ کالہ ء امباراں شتیں ء پھ وپسگ ء بان ء (دانکہ مئے السی شاعر آرام ء سراو پت بہ کنت) وانگ ء ہنسیگ ء بان ء واست ء (دانکہ آجوانیں شعر بہ نبیسیت) ء ورد ء وراک ء بان ء واست ء (دانکہ آشری ء سراورگ وارت بہ کنت) دُر ستیں الہی نیں چیز بہازرت انت۔

مادل ء گوشتنگ ات کہ اے دُر ستیں چیزانی رسگ ء گوں ایشاں وتی باناں سمبہینگ ء پد ابو طالب پھ مچگ گل ء وشی ء بلاہیں مارشتے ء گوں پماکیت۔ بلے و ہدے

بازیں روچے ۽ پدھچ حال در نیا تک، منّت واری ۽ دودانک وتی جاگہ ۽، وهدے چیزانی دست کپک ۽ حالے ہم نہ دات، گڑا ما فیصلہ کت کہ ابو طالب ۽ لوگ ۽ روایں ۽ چاریں باریں اے چیز کجام حال ۽ ۽ کتگ انت۔

مادر وازگ نہ ٹک ات، چیا کہ لوگ ۽ دپ پچ ات۔ مایک بانے ۽ پترتیں وَرگ، وِرگ ۽ بان ۽ میز ۽ کش ۽ پچیں غالی ۽ سرا ابو طالب ۽ آئی ۽ کھول ۽ اے دگہ مردم نشنگ ات انت۔ آور گانی چپ ۽ چاگرد ۽ نشنگ ات انت ۽ وِرگ حالتا کانی سرا ایر ات انت۔ ابو طالب درپے ۽ شیر کنیں چیزے وِرگ ۽ ات ۽ وتی کش ۽ ایریں وِرگ ۽ میز ۽ انچور وِرگ ۽ ات گوش ۽ آورگ وِرگ ۽ میزے نہ انت انچیں کاڑے کہ آئی ۽ دیما مہر ۽ حیر ۽ کشنگ ۽ انت۔ بلے آئے مان نیا رگ ۽ انت۔

دومی بان ۽ ڈولد ایریں میزے مان ات، آئی ۽ سرا سادگیں تاک، قلم ۽ قلم دان ردپہ رد ایر ات انت۔ اے چیز گوشیکاں ”عجوبگاہ“ ایریں چیز انت ۽ پچ کس ۽ دست نہ جنگ انت۔ کوٹی ۽ دومی سر وگ ۽ بُنا لہتیں کا گد کشنگ ۽ شانگ ات کہ آہانی سرا عربی سیاہگ ۽ چیزے نبشتہ ات۔

”ابو طالب! آچی ۽؟ تو زاناں نوکیں سیاہگ ۽ بلد نہ ۽ کہ کار مرزے بہ کن ۽؟“

”من زاناں ۽ بلد آں ہم، بلے من کو نہیں سیاہگ ۽ نمیسگ ہیل کتگ۔ پیسر ۽ من وتی شعر بنداں عربی سیاہگ ۽ نبیساں، پداپہ شونکار ۽ آسراتی ۽ نوکیں سیاہگ ۽، یا چوش ۽ گوش کہ من وتی چند ۽ شعر اں رجانک کناں۔“

آئی ۽ جنین ۽ نام گپت۔ ”اے پلنگ ۽ سرا، حبر نہ وپتگ۔“ ”شما مفت ۽ حدا چوشیں گزراں بہائیں چیز زرتگ ۽ وت ۽ اقامت کتگ۔“

”پلنگ نوں چئی؟ وہدے اول سرا من شہرے انگلاں گڑا سرجاہے بدلے
سنگے سرے چیرے کتگے ءوش و اب بوتگاں۔ سنگے سرے چیرے کنگے ءوپسگے سٹیں کو نہیں
عادتے، ہماز مانگے ءے کہ من گرانڈ چارینگ چہ ہماز مانگے ءے عادت کتگے۔“
”منی حیاں ءے تو اے میزے پلنگانی حیاں ءے نہ ات، کہ ماپہ تو بہا زتگے انت، میز،
کرسی، الماری ءے بگر بدار؟“

”اناں اے درست شریں چیز انت۔ گپ بس ہمیش انت کہ اے چیز پہ منی
ہمسایگے گوت فرید حسانوف ءے واست ءے شر تر ات انت۔“
”تئی دل ءے زاناں گوت فرید حسانوف شریں ہمسایگے نہ انت؟“
”آشریں مردے، بلے مادوئیں سک نزیک بوت نہ کنیں!“
”پرچا؟“

”چوش انت کہ آسکیں سنگینیں مردے۔ من چہ حد ءے ہما دیم جنگلی ءے آں
ءے آچہ حد ءے ہما دیم شہری مردے۔ منی تب ءے کوہانی سان گیشتر انت، ءے آئی ءے تب ءے پتے
ءے مید انانی سان گیشتر انت۔ مئے کلاہ دگر دگر انت ءے بلکیں مئے ذہن ہم دگر دگر انت
من وتی ذہن ءے برور داں ءے آوتی ز زانی۔ نہ آمنی سُرناہ ءے سازاں سگے ات کنت ءے نہ من
آئی ءے پیانو ءے ”سیمفنی“ ءے۔ من لوٹاں کہ چر آئی ءے زیمیل ءے وش بیٹے، بلے من ءے وش
نیت۔ آئی ءے حال ہم ہمیش انت۔ انچو کہ من سُرناہ ءے جنگ ءے بند ات باں آدروازگے ءے
ٹھیت: ”ابوطالب! من کارکت کنگ ءے نہاں۔“ من عذر کاراں، من سُرناہے پر بوتگے
ءے جنگ ءے بوتگے، باز براں انچوش بوتگے، وہدے آئی ءے دروازگے ٹھیتگے، گڑا ریڈو سُرناہ
جنگ ءے بوتگے۔ بلے آئی ءے ولوٹیتگے کہ من سُرناہ مہ جناں بلکیں ریڈو ءے سرا ہم گوش مہ
داراں۔ قصہ کوتاہ مئے نیام ءے ہمنچو تفاوت است، ہمنچو کہ دو مرد ءے توک ءے بوت کنت۔
منی مہمان چہ میتگے ءے کوہسنگاں کانت ءے آہاں پیلکے گون بیت ءے آئی ءے مہمان چہ ماسکو

دا تگیں کار زانتی ء کمی بہ بیت، گڑاے دُرستیں چیز رسات کن انت۔ بلے ہمانا یافتیں چیز کہ ما آئی ء راجی یا السی مارشت گوشیں، آچہ بوتن ء انسان ء گون بیت، گڑا رسگی چیزے نہ انت۔ بوت کنت سُرناہی نیں اُلسی شاعر ابوطالب ء دگہ جاورالے ء یک ہیل دا تگیں ء پیشہ وریں سازندہے ودی کتگ ات بلے گوت فرید، جبریک السی سازندہے بوت نہ بوتگ ات۔

رخصتی ء وہد ء ابوطالب ء گوشت:

”رسول! تو منی لوگ ء ٹیلیفونے جناینت نہ کن ءے؟“

”تو کہ میز ء پلنگ ء مان نیار ءے، ٹیلیفون ء چون کن ءے؟“

”گپ چو اے وڈ انت من چہ ٹیلیفون ء سُرنا جناں، برے ماں ماسکو ء نکولائی

تیخونوف ء ایشی ء طرز اں گوشدار اینناں ء برے وتی ملک ء راجی ڈگار ء کار مستر ء۔ اگاں

من سُرناہ ء طرز گوش مہ دار اینناں گڑا راجی ملک ء ڈگار ء کار مستر چوں زانت کہ من

زندگاں ء انگت گوں سُرناہ ء کوہنیں طرز جت کناں؟ وہدے آ ٹیلیفون ء سُرناہ ء توار

ء گوش داریت، گڑا سرپد بیت کہ منی اے شہری لوگ ء اوں کوہستگانی توار ء بو ء باس

زندگ انت۔“

”ابوطالب! تو غم مہ کن، تئی طرز کہ چہ کوہستگ ء بو ء باس ء پُر انت، آ ابید

چہ ٹیلیفون ء اوں ماسکو ء سر بنت۔ آہاں ایوک ء تئی میتگ ء مردم ناں، داغستان ء ہمک

میتگ ء کلگ ء مردم ء بلکیں داں دنیا ء کُنڈ کُنڈ ء مردم اش گوش دار انت۔ آ برز انت

انچو برز کہ کوہانی حصار اوں آہانی راہ ء داشت نہ کن انت۔“

نون من چہ ابوطالب ء رخصت باں ء انچیں گپے کناں کہ منی پت ء منی جند ء

بابت ء انت۔

یات ء تزانگ۔ نہ زاناں باریں چچی ء مئے کار بوتگ کہ ہجر یک دگرے ء نہ وتی
 شعر گوش دار ایننگ انت ء نا کہ آہانی بابت ء گپ کتگ۔ پت ء نوکیں شعرے ء حال ء
 ہما و ہد ء گپتگ کہ آچاپ ء شنگ بوتگ یار یڈو ء سرا اشکتگ، یا آئی ء ہما سنگتانی دپ ء
 اشکتگ کہ آہاں چہ پیسر ء اشکتگ۔ ہے وڑداں کہ منی شعرے چاپ نہ بوتگ منی پت
 سر پد نہ بوتگ۔

1949 ء گپ انت، یک آوار حالتا کے ء منی شعر ”منی بوتن ء سال“ چاپ
 بوت۔ الم کہ منی پت ء ہما حالتا کہ ء وننگ ات، رند ء ہے حالتا کہ منی دست ء کپت۔
 منی پت ء شعر ء بندانی سرا پنسل ء سرا نشان جنگ ات، ء جاگہ جاگہ وتی حیاں ء لیکہ
 نبیسیتگ ات انت۔ من زانت کہ پت ء منی شعر انچو ہورت ہورت ء نہ وننگ، بلکیں
 بازیں بند مٹ ء بدل یا آہانی کم ء گیشی کتگ، کہ ماں آہاں پت ء جند ء رنگ سہرا ات۔
 من مارات پت ء سکیں زیبائیں بند مٹ کتگ انت، آئی ء منی مان گیش اتگیں چہر
 دوست نہ بوتگ انت ء نا کہ ٹرن دیں شہین آئی ء گٹ ء ایر گوشتگ انت۔ منی ہے بندانی
 سرا آئی ء ہما بند کہ نبیسیتگ ات انت، آہاں ہے حیاں ء مارشت سادہ ہی، تچکی ء کمو گیشتر
 معنا داریں رنگے ء درشان کتگ ات انت۔

داں روچ ء مرچی پرے جبر ء منی دل کہت انت کہ ہما حالتا کہ نیست انت،
 کہ ہمائی ء سرا آئی ء اصلاح کتگ ات۔ منی عادت انت ہمک شعر ء چاپ بوتگ ء پد آئی
 ء ہما ساہگ ء بُن دیاں کہ من قلم جنان ءے یا کم ء گیشی کناں، اے حالتا کہ گوں ہماہاں
 بُن داتگ۔

پت ء آور تگیں گیشتریں مٹ ء بدلی مناد دوست بوت انت۔ من مارات کہ
 اے بدلی سدلیاں شعر گیشتر وش تر کتگ، بلے لہتیں بدل سدلی من نہ من ات انت،
 ء من ہے گپ گوں آئی ء کت:

”اے جبرئے ہتکے نیست کہ توچہ من دورچارے بُودناک ترے۔ توچہ من مستریں شاعرے ے۔ بلے من یک دگہ زمانگے ے شاعران۔ من گوں دگہ مکتبے ے بندوکاں، منی لبزانکی حُب ے شوق ے درشان داب دگرے، ہر چیز دگرانت۔ ہر بدل سدلی ے کہ توکتگ ہر کس آہاں حمزہ ے درشان داب ے مارات کنت۔ من حمزہ نیاں، بس رسول آں۔ ہمیشا منابل کہ وتی جندے درشان داب ے رنگ ے ہاں۔“

”تئی اے گپ ردانت۔ تئی درشان داب ے تئی رنگ۔۔۔ بزاں تئی شعران تئی رنگ ے کردے بستار جہل تر بہ بیت۔ برز تریں بستار ے حقدار تئی قوم ے ہیل ے عادت ے آئی ے کردانت۔ چہ درستاں پیسر تو کو ہستگ ے مردم ے یک آوارے ے ے رند ے رسول حمزہ توف۔ تو وتی شعران وتی جندے درشان ے انچیں رنگے ے کن ے کہ چچ کو ہستگی مردم ہجر چونہ کنت۔ اگاں تئی شعر کو ہستگی مہلوک ے ابرم ے ارواہ ے گوں ہم تنگ مہ بنت، آہانی کردے گوں ہم تنگ مہ بنت تئی رنگ و تساچیں رنگے بیت ے تئی شعر بس ڈولدار ے شوقیں لیبوک بنت۔۔۔ جہر مہ بوتیں ہو ے چوں گورت؟ آزمان مہ بوتیں، برف چہ کجارتک؟ اگاں آوارستان ے آوار مہ بوتیناں گڑار رسول حمزہ توف چہ کجاودی بوت؟ ہے قانون کہ تئی قوم ے مڈی انت ے داں قرناں رُوم زوران بوتگ انت، گڑاچر ایشاں ابید تو چہ کجاوتی قانوندے سازے؟“

جی ہو! یک رندے منی ے منی پت ے نیام ے ہے گپ بوتگ انت۔ رندا، ہمنچو ماہ ے سال گوشتگ ے من ہرچ راہے کہ گپتگ چر آہاں اے جبر پدّر بوتگ کہ آئی ے ہرچی گوشتگ ات، راست گوشتگ ات۔

سیمی جن ے قصہ۔ داغستان ے ورناہیں شاعرے پہ وانگ ے ماسکو ے لبزانکی گل ے اتلگ ات۔ سالے ے پدھے نو دربر ے جار پربینت کہ من دُور آوارستان ے میتگے ے نشنگیں وتی جن ے سہناں دیناں۔

”تو پرچاسہن ان ئے دیئے؟“ ما زانگ لوٹ ات۔

”تئی آروس ء دیر نہ انت، ء تراوتی جن دوست اوں بوتگ۔ زاناں چہ گپے
توک ء کپتگ؟“

”مئے دوینانی زبان دگرد گر انت۔ آ شیکسپئر ء جند ء نہ زانت۔ آئی ء ”ایوگینی
اونینگن“ ہجبر نہ وئنگ، ”لیک اسکول“ ء نام ء جندے نہ اشکٹگ ء ناکہ منی ”میریے“
ء زانت۔“

پداو ہدے ہے ورنائیں شاعر مخاچ کالہ ء و اتر بوت چہ ماسکو ء جن ئے ہم گون
ات ئے کہ بلکیں آئی ء شیکسپئر ء میریے دوین ء زانت انت۔ آداں سالے ء مئے
شہر ء نشت، بلے پدا ماسکو ء سرے کپت پرچاکہ آئی ء مرد سہن ء مہر ء دل مانگ ات۔

ماجست کت ”نوں چئی ء سہناں دیئے؟“ ”اے آروس و تئی و ہدی کو ہن نہ
انت، ء مئے دل ء تراوتی جن دوست اوں بوتگ، بلے پدا گہ چونیں گپے توک ء
کپتگ؟“

”گپ پدا ہما زبان نیگ انت گمان انت کہ مئے زبان دگرد گر انت۔ آ آوار ء
لبزے اول نہ زانت، مئے آوار رسم ء رواجاں سر پد نہ انت، کو ہتگی مردم کہ من
ہماہاں رُستگ ء پادا انگاں، آہانی کرد ء فہم ات ء زانت نہ کنت ء نہ کو ہتگی مردماں مئے
لوگ ء رو ء آء وش بیت۔ آنہ آوار گوشتن ء زانت، نہ چاچ ء ناکہ صوتے۔“

”گڑانوں تئی دل ء چئی انت؟“

”منی حیاں ء من سیمی آروس ء بہ کناں۔“

من گوشاں کہ سیمی جن ء شوہازگ ء پیسرباید انت ہے ورنائیں شاعر و تئی جند ء

پچاہ بیاریت۔

من لوٹاں منی کتاب آوارستان ء کوہان ء شیکسپیر ء سانیٹ ء گوں، ہمگر نچ بہ
 بیت۔ من لوٹاں منی کتاب ہما سیمی جن ء وڑ ء بہ بیت، کہ ہما ورنہاں شاعر روج ء مرچی
 اوں آئی ء شوہاز ء مچگ ء انت۔

چہ وتی دپتر ء۔ مخاچ کالہ ء لبز انتانی واست ء ماڑی ء بندگ بوت، آئی ء چل
 لوگ ات انت۔ بہر ء بانگ ء وہد بوت گڑاے اڑ پاد اتک کہ لوگ چوں بہر کنگ بہ
 بنت۔ لہتیں مردم ء گوشت لبز انتانی لبز انکی بستار چارگ بہ بیت، لہتیں ء ہمے گپ
 کپتگ ء داشتگ کہ کہولانی چک ء چلانگ چارگ بہ بنت۔

من اے جبر ء مٹاں کہ پہ لبز انتاں لوگ ء بہر ء بانگ ارزا نیں کارے نہ
 انت۔ حیر وڑے نہ وڑے اے کار ٹہینگ بوت۔ لبز انتانی چل کہول نوکیں لوگاں جاگہ
 دینگ بوت، ء دود ء پد پرے جبر ء وشی ء شاد ہی مراکش ہم بوت۔ یک روچے ء پد
 بیست لبز انت ء جن یک جاگہ پچگک ء ماسکو ء ٹٹ۔ لہتیں روج ء پد و تر اتک انت،
 انچو ژند ء ژول ات انت گوش ءے چہ سنگراں پیداک انت، پد مال گاڑیانی سراچہ
 ماسکو ء آہانی نوکیں فرنیچر گڑاں بوت انت۔

انچو کہ رند ء مارا حال ء گپت، لہتیں روج ء ترگ ء شوہازگ ء کار اش کتگ۔
 پدا آہاں وتی حساب تچک کت۔ ہما وہد ء یکے پیش کپتگ ء فرنیچرے بہازرتگ۔
 اے دگہ جنیناں ہموت ء راپشت گیجگ نہ لوٹینگ۔ مصیبت نوں ہمیش ات کہ آئی ء
 درستاں گڑاں بہاتریں فرنیچر بہازرتگ ات انت۔ ماسکو ء چد ء شرتریں دگہ فرنیچر
 نیست ات۔ آسرہے دراتک کہ اے بیست ایں لوگ انچو یک وڑ بوت انت، گوش
 ءے پٹکے ء دنان انت ء یک لوگے چونہ ات کہ آئی ء گندگ ء پد توبہ گوشتیں کہ ایشاں
 آواریں مردم نشتگ انت۔

آدگہ لوگ انچوش انت کہ پترگ ء گوں تباہگ، بوزا، گزانڈی پیگ ء بو ترا
 وش اتک کنت ء زانگ بیت کہ اے آوارانی لوگ انت، بلے اے زانگ نہ بیت اے ہما
 لبز انتانی لوگ انت کہ آہاں استیں و ہدء ارواہ ء درشان داب ء زانگ است۔

من لوٹاں کہ منی کتاب ء وانگ ء پد مردم بہ زان انت کہ ایٹی ء آوار نشتگ
 ء آباد انت، بلے اولی گام ء اے مارشت ء زانگ ء دیگ لوٹاں کہ اے لوگ استیں و ہدء
 یک مردم ء، بہ زان بیستمی قرن ء مردم ء لوگ انت۔

من نہ لوٹاں کہ اے لوگ ء ہر نیمگ ساہگ بہ بیت یا ہر نیمگ ء روج۔ من
 لوٹاں منی لوگ ء مزنین دریگ پر بہ بیت کہ چہ اود ء روج توک ء بہ پتریت ء ساہگ
 ء آرا میں جاگہ اول بہ بیت۔ من لوٹاں کہ منی لوگ ء ہر کس کئیت تاہیر بہ گیپت ء
 انچو تاہیر کہ دل ءے رَوگ مہ لوٹیت (چوشکہ ما مہمانانی جبر ء انت) اگاں بے روت گڑا
 ارمانی بہ بیت ء پداوتری ء ارمان ء گوما بہ روت۔

دگہ دگہ ملکانی جہگیر جاپان ء اتلگ ات انت۔ یک و ہدے ما اول یک دومی ء
 گوماوتی خیال ء لیکہ درشان کت انت۔ آدماں ء ما ”آپ شنزے“ (نوارہ) ء دیما
 اوشتا تگیں آپ شنز گوش ءے گوں داغستان ء سنگاں شرکتگ ات، گوں ہما سنگاں کہ
 میتگ ء مردمانی مچ بونگ ء پٹ ء است انت۔

امریکہ ء یک سازندہ ہے ء گپ بندات کت ء گوشت: ”اے عجیبیں ملکہ۔ من
 جاپان ء صنعتی حساب ء دیما شنگیں ملک امریکہ ء رنگ ء گندگ ء آں۔“

”بلے اناں“ بیٹی ء تاکارے ء گپ گڈ ات ء گوشت: ”من انوں جاپان ء
 میتگے ء تزیٹگ ء پیدا کاں ء من ء گمان بیت کہ جاپان چہ مئے درستوں کستریں جزیرہ ء
 ہمرنگ انت۔“

فرانس ۽ بان بندی ۽ از مکارے ۽ دو مینانی گپ و ش نہ بوت ۽ گوشت: ”شما
 ہر چیگوش ۽ بُ گوشت ات، بلے راستی ۽ چوش نہ انت، پیرس ۽ کلکیں شادہ ۽ ڈک جاپان
 ۽ یک جاہ ۽ مچ انت۔“

”آپ شنزے“ (نوارہ) کہ چر آئی ۽ سنگانی گندگ ۽ انچو گمان بوت گوشت ۽
 چہ آواریتگے ۽ آورتگ ات انت، من وتی چم ہے آپ شنز ۽ سک دات انت ۽ دل ۽
 گوشت: ”جاپان پکائی ۽ عجیبیں ملکے، چیا کہ دنیا ۽ اے دگہ ٹلکاں ہرچی است اد ۽ ہم
 است۔ ایٹی ۽ ابید ہم جاپان دگہ ملکے ۽ وڑ ۽ نہ انت، آجاپان ۽ بس تہنا جاپان انت۔“
 منی واہگ انت کہ منی کتاب ۽ ہر کس وتی رنگے بہ گندیت، بلے من چو ہم
 لوٹاں کہ اے منی کتاب بہ بیت، چہ اے دگہ کتاباں جتا ۽ وتی جند ۽ رنگ ۽ دانگ ۽ مستر
 ۽ کستر۔ منی کتاب! تو منی آوار، منی وطن داغستان ۽۔ منی واہگ انت کہ ہما چیز کہ چہ
 قرناں اد ۽ نہ بوتگ انت آہانی پجیگ ۽ ترا دگہ لہنتیں انچیں چیز بہ بیت کہ پیسر ۽ اد ۽ نہ
 بوتگ۔

منی پت ۽ مدام گوشتگ کہ اگاں سیاہگے ۽ نہیں کار ۽ جند گندگ ۽ مارگ مہ
 بیت، گڑا آسیاہگ راہانی سراچوک ۽ بے مرکبیں اپس ۽ پیمانہ۔
 مردم نام گر انت، کہ کوہستگاں مردے بوتگ آئی ۽ درستی چک جنک
 بوتگ انت۔ دلے پہ مردیں چلے ۽ بند بوتگ۔ ہر یکے بیاء بے نصیبیں پت ۽ سوج ۽ سر
 بہ کن کہ چو بہ کن ۽ چومہ کن۔ مردماں آہمنچو سوج ۽ سرکت کہ مرد شزار بوت ۽ یک
 روچے دپ ۽ پچ لگوشت:

”پہ حدائیگی منی سرا بہ کپ ات! شما منا، ہمنچو سوج ۽ سرکتگ ۽ ہما وڑ ۽ پیم کہ
 من وت زانتگ انت، نون ہماہانی جند شمشتگ انت۔“

کتابء جوڑشتء آئیء تبء میل

ماسنگ انتء آروچ دُور نہ انت کہ ماگر جا، بندی جاہ، یاپلء فصیلےء گوں ہوار
کنگ بنیں۔

(یک سنگ ءء سرء نشتگ)

گزاں بہائیں سنگء جوہر ہمدازانگ بیت، کہ آکجا جنگ، اگاں مردمء زانگء
فہمگ لوٹ ءے گڑالوگ ءبہ چار ءے۔

حیر آروس ءبوت، نون سالونک ءبانور ءپہ وت لوگے بندگی انت۔
منی پگرء مار گانی مز نیں ماڑی، منی حیالء جیرٹ گانی محکمیں پادگ، منی قصبہانی
در گاہء منی شعرانی برزء بلندیں میناراں۔۔۔

من سنگ مچ کتگ انت، کنٹء دار ساڑی انت، نوکیں جاگہ بندگ ءواستء
جاگہ گچین کتگ۔ نون مناوتی چندء اُستا، انجینئر، حساب زانت ءمزورےء کم کمو صفت
ءشری مان کنگی انت، دانکہ من اے جاگہ ءبست بہ کنناں۔

بلے گپ ایش انت من چونیں بنپدے پاد کنناں؟ من کہ ہما جاگہ ءبندگ ء
سرگپتگاں، آچونین ءے بیت؟ انچین ءے بہ بیت کہ ڈولدار ءجلوہ دار بہ بیت۔ انچیں
نوکیں دروشمے ءبہ بیت کہ چدء پیسر چوشیں نیست بلے پداہم چودے استگس ءزانتگس
دروشمے ءبہ بیت۔ نہ چوپٹک بہ بیت کہ سرء لونجان بہ بیت مرے زمانگ ءلوگ انچو
برز انت کہ بہ چار ءے گڑا سر ءے کلاہ کپیت۔ دروازگے چوکسان ءتک مہ بنت کہ

کسانیں میزے ۽ برگ ۽ جنجال بہ بے ۽ نا کہ چوشا ہیگان ۽ مزن کہ اشترے گوں باراں
 بہ گوزیت۔ آنہ راہے کنگی انت نا کہ کلب ۽ کہ مہلوک ساز ۽ زیمیل ۽ گوشدارگ ۽
 کانت ۽ مراکش ۽ ہلاسی ۽ پدوتی لوگاں رونت نا کہ من مسیت ۽ بندگ لوٹاں کہ اود ۽
 مہلوک پہ نماز ۽ یک جاگہ بنت۔ من انچیں ماڑی ۽ بندگ لوٹاں کہ کس آئی ۽ را
 ”نا کہ“ سو گندی کاگد ۽ دز بندیاں چہ پڑیں کارگس ۽ بستار ۽ کار مرزکت مہ کنت ۽
 نا کہ آئی ۽ گندگ ۽ علی ۽ دائم گوات ۽ گوں تروکیں آسیاب ۽ تزانگ ۽ بہ کپ ۽۔
 منی پت ۽ کو ہستگی ورنہ ہے ۽ شعر ۽ وانگ ۽ پد گوشتگ ات:

”اے شعر ۽ دیوال چہ حد ۽ گیش ڈولدار انت۔ اے چو علیگ بید ۽ جوڑ کتگیں
 ”مرگ خانہ“ ۽ وڑ ۽ انت۔ مرگ خانہ، مرگ خانہ ۽ وڑ ۽ بہ بیت نا کہ ماڑی ۽، چوناہا ماڑی
 مرگ خانہ ۽ کنگ مہ بیت۔“

انچو دگہ یک لبزانتے ۽ حد ۽ گیش انچیں ذرا جیں قصبے ۽ وانگ ۽ پد کہ نیسکار
 آئی ۽ آسرے ۽ سرکت کنگ ۽ نہ انت، منی پت ۽ آئی ۽ را گوشتگ ات:
 ”تو انچیں دروازگے پچ کتگ کہ آئی ۽ بند کنگ چہ تی وس ۽ ڈن انت۔ توئل
 پچ کتگ بلے نوں بندکت ۽ نہ کن ۽۔ گگ دیگ ۽ وہد ۽ توساد مہرگگ داتگ۔“

مناہا بازاری صوتی ہوش کن انت، کہ منی کسانی ۽ میتگ ۽ اتلگ انت۔ من
 وتی بان ۽ سرا سُر وگ ۽ وپتگ ۽ داں دیر ۽ آہانی صوت گوشد اشتگ انت۔ کسے ۽
 دبورگے گون بوتگ، کسے ۽ سروزے ۽ دست ۽ بوتگ، بلے ایشاں گیشتر کمر ۽ سرا
 صوت جتگ۔ اے صوتی وہد پہ وہد چہ دگہ دگہ دیماں اتلگ انت۔ آہانی صوت اوں
 دگہ دگہ بوتگ انت ۽ ہجر کیکیں صوت اش پدانہ جتگ۔ وہدے دوسے صوتی دیم پہ دیم
 بوتگ ۽ صوت اش جتگ گڑا من ۽ سک وش بوتگ۔

آہانی صوت دراج کش بوتگ انت ءنوں من بجال کتگ انت۔ بلے ہمک صوت ء ہشت، چار یا دو بند یات ء بلکیں ہمے بند صوتانی ساه ء ارواہ بوتگ انت، چہ درستاں گیشتر شعریت ء دانائی اش مان بوتگ ایٹی ء ابید وتی حساب ء سک وش یاسک اندوہناک بوتگ انت۔

من گوشت نہ کنناں کہ دُرستیں صوتانی ہمے بند پرچہ منی دل ء نقش بوتگ انت، بلے اے راستی ءے کہ اے بند منی شخصیت ء سراسوار انت ء برے برے من دپگال اش کنناں، انچو کہ عاشقے وتی دوستدار ء نام ء دم پہ سہت گپیت۔

من ءدگہ بازیں آوار صوت سر داں پاداں دل یات، بلے چر آہاں لہتیں انچیں بندمان کہ من ءچہ درستاں دوست تر بنت ء منی دل ء تانسریں شعر ءچہ درستاں شر تر انت۔

تہنا صوتانی گپ پرچاہہ بیت؟ من ء وتی چند ء شعرانی لہتیں بند چہ اے دگراں دوست تر بنت۔ منی دل ء اے بند چہ آدگراں گیشتر معناداری ء شعریت ء ابید درشان ء گیشتر توان دار انت۔ من داں اے حد ء منگ ء تیاراں کہ من ہمیشا لہتیں دژا جیں شعر نبیستگ کہ وتی ہما دل دوستیں بنداں ہماہانی نیام ء جاگہ دات بہ کنناں۔

ہمے چندیں بند! اگاں شعرے ء راگول سادے ء شبین دیگ بہ بیت گڑا اے بند ہمے سادے دژ تلگیں کاٹار انت۔ اگاں یک شعرے ء راڈگار گوشگ بہ بیت گڑا اے بند دان ء ہو شگ گوشگ بنت۔ اگاں شعر مَرگے گڑا اے بند آئی ء بانزل انت۔ اگاں شعر کوہ ء سرادژ نگلیں صید ء درور انت، گڑا اے بند ہما صید ء دُور گندیں نگاہانی ہمدرور بنت۔

یک رندے من وتی چند جُست کتگ ات، کہ اگاں یک شعرے ء ہشت بے مٹ ء بے دروریں بندمان، گڑا دگہ ہشتاد بند نبشتہ کنگ نہ لوٹیت۔ شعر ء باید بس ہما

ہشتیں بند بہ بنت۔ ہمے واست ء منی شعرانی دیوانے است کہ آئی ء دُرستیں شعر
”مثنیٰ“ انت۔

کو ہستگاں کسے ء گور ء مہمانے پانگ بیت گڑا مہمان جلّ چہ گل ء کارچے
زوریت ء گو سکے جلا ر کنت۔ بلے کہ مہمان ء پلے گوشت بس انت، ہج مہمان تانسریں
جون ء وارت نہ کنت۔

یک رندے ہمے جُست من چہ وتی جند ء کتگ ات کہ ”اگاں چہیکے کار ء سوار
کنت، گڑا گو سکے ء کُشگ ء چہ نپ؟“

ء پمیشا منی نیت اوں ہمیش انت کہ من ہمے کتاب ء کہ نبیگی آں، آئی ء یک
گیشیں چیزے مان بو نگ نیلاں۔ من بس ہماگپ ء حالاں پشت گیجاں کہ اگاں کتاب
دہ ء بیست سری مستر بُوتیں، گڑا آنگت من ء دوست بو تگ اتاں۔

یک رندے لاک زبان ء ورناہیں شاعرے ء وتی، لہتیں شعر ابو طالب ء را
گوشدارا نیت۔ ودے دہ شعر ء آشکنا مینگ ء پد آشت گڑا ابو طالب ء گوں من نام
گپت:

”شریں مردے ات۔ منی خیال ء ایشی ء شاعری ء بُودمان۔“

”زاناں ترا آئی ء شعر دوست بوت انت؟“

”درست نزوریں شعر ات انت۔ بس ہشت بند انچین ات انت کہ آہانی
بتار انچیں قلاتے نیک ات، کہ آبلاہیں جنگ ء چوپے ء پد گرگ بوتگ۔ چد ء پیسر لاک
زبان ء چوشیں ”مثنیٰ“، ہجر کس ء نبشتہ نہ کتگ۔“

انچو شکہ صوت ء شعر اں چار یا ہشت انچیں بند بنت، کہ ہجر شمشگ نہ
بنت، ہمے رنگ ء انسان ء زند ء انچیں ساعت ء انچیں گند ء گدار کئیت ء ملاکانی بن دپتر ء
ء انچیں ویل ء قضا بیت، کہ آدلاں نقش بنت۔ من گڑاں پہ وت گیر کنگ ء وتی نوکیں

ماڑی ۽ دیوالاں، بزاں وتی نوکیں کتاب ۽ انچو ہوار کنگ لوٹاں، کہ آئی ۽ چند ۽ بہر جوڑ بہ بنت۔ من آہانی جاگہ ۽ گلاہ ۽ ستاہی لبزیاں دینگ نہ لوٹاں، زورین ۽ گیشواری لبزکار مرز کنگ نہ لوٹاں، آوت وتی معناء مقصد ۽ پدر کن انت۔

مارچ ۽ ماہ ۽ پہ تیب دپی ہنداں دائم طوفان گون۔ یک رندے مارچ ۽ ماہ ۽ مخاچ کالہ ۽ انچیں طوفانے اتلگ۔ دگہ دگہ دیماں چست بوتگیں دوسیہ گوات ۽ وت ماں وت ڈیک وارت۔ یکے چہ کیسیپسن ۽ پاد اتلگ ات ۽ دومی چہ کوہاں چست بوتگ ات۔ یک سیہ گواتے دریا ۽ سراتزان ۽ زور اور جوڑ بوت ۽ شہر ۽ مان اتک ۽ دومی چہ کوہاں انچو سستگ چو کہ مزن مزینں جمپ کپنت۔ دوسیہ گوات چور ستر ۽ یک دومی ۽ مقابل بوت انت ۽ ہے رنگ ۽ جنگے پاد اتک۔ وہدے دو دیہہ وت ماں وت مڑیت گڑ اتوک ۽ کپگ تاوان بار کنت ۽ مخاچ کالہ اے دو پینانی نیام ۽ مان گیشینگ ات۔

آسر چوش بوت کہ ہر چیز کہ محکمی ۽ نہ بستگ ات، یا آئی ۽ ہنڈال زمین ۽ جہل نہ شتگ ات انت، آدماں ۽ گوات ۽ گون بوت انت۔ نزوریں دز چک، ہور کیں ڈوڈ (کارٹن) لوگانی سر ۽ دار ۽ پیش ”کوکا“ ۽ گوں شرتگیں دکان ۽ ہے رنگ ۽ اے دگہ چیز گوات ۽ گوں بال ات انت۔

بلے کو نہیں ڈر چک ۽ مزن مزینں ماڑی شان ۽ مڑا ۽ گوماکت ات انت۔ ہر ہما چیز کہ نزور ات انت گوات ۽ چہ وتی جاگہ ۽ گوتگ انت۔ بس محکم ۽ پکائیں چیز پشت کپت انت۔

ویل ۽ واقعہ، جزبگ ۽ انسان ۽ فکر ۽ لیکہانی حال اوں ہمیش انت۔ چوش ہم بوت کنت وہدے گوات ۽ کسانیں کولے آہاں گوں وت بہ بارت ۽ چوش ہم بوت کنت کہ زندہ گندگ تریں ویل ۽ تزاک گڑاں چہ وتی جاگہ ۽ سرنیت مہ کن انت۔

مناوتی کتاب ء ماڑی ء بندگ ء درگت ء ہے وڑیں دیرمانین قصہ، حیال
 ء لہڑگ کارمرزکنگ لوٹ ات۔ اے ماڑی ء بندگ روایتی آوارداب ء الہی انت، بلے
 پداواں اے نوکیں دزوشے ء بہ بیت۔ لوگ انچین ءے بہ بیت، کہ اودے نندگ ء کہول
 ء مردم وش ء راحت بہ بنت، اگاں مہمانے کئیت، گڑا آئی ء دوست بہ بیت۔ لوگ
 انچین ءے بہ بیت کہ اودے چک ء چوری گل ء شاد بہ بنت، ورنہاں مہر ء کماشاں اشکام
 ء تاہیر بہ رسیت۔

”منی داغستان“ منی کتاب انت۔ گپ ایش انت منی دل ء ایشی ء رنگ ء لیکہ
 چے انت؟ من ایشی ء گوں چھی ء شبن بہ دیاں؟ برز بالیں وکابے ء؟ بلے وکاب و بنی آدم
 ء ساچشتے نہ انت۔ آئی ء سازوک ”ابرم“ انت ء آئی ء سازگ ء مئے فکر ء لیکہانی چچ
 وڑیں دست مان نیست۔ گڑا زاناں گوں دگہ بالی گراب ءے ء شبن ءے بہ دیاں؟ بلے
 بالی گراب چہ زمین ء سک برز بال کنت ء وہدے و اتر پہ زمین ء کئیت گڑا آتراپ ء
 ندرگاں ابید دگہ ہجھی میم نہ کنت۔ وہدے مردم چہ برز ء دیم پہ زمین ء چماں شانک
 دینت ء آئی ء نام ء پہ سسکی گراب انت، گڑا مناسک بد کئیت۔

اناں واجہ، منی دل ء آئی ء ہما نقش کہ است انت، آچو انچیں مشین ءے ء
 انت، کہ بالی گراب ء وڑے برز ء بال کنت، زمین ء سراچوریل ء وڑے تچیت، ء آپ ء سرا
 چو مثل ء لانچ ء تچیت۔ من بالی گراب بال دیو کے آں، ڈرائیورے آں ء ناحداے آں
 ہم۔ قرنیگیں بلے ابدمانین داغستان منی سفر ء بندات ء جاگہ انت، مئے بالی پٹ، مئے
 بئجل ء مئے بدن انت۔ اے ہما جاگہ انت کہ ماچہ برز ء، زمین ء سرا یا آپ ء وتی سفر
 ء بندات کنیں، دنیا ء کئد ء کئد ء رویں۔ ہما جاگہاں کہ من شتگ ء و اتر اتنگاں ء انچیں
 جاگہاں کہ من وتی حیالاں توک ء اودے سفر جتگ۔ ما برز ء بال بہ ہیں، ریل ء سوار بہ
 ہیں یا آپ ء اوژناگ ء بہ ہیں، چہ دریگاں ماہما کوہاں دیست کنیں، کہ آہانی دوگ برقاں

مانپوشینگ انت۔ سبز ۽ میزریں پٹ، پڑا ۽ شاہیگانیوں کو رے بے گوازیں زر مئے چٹانی
 دیما ظاہر بنت۔ جوش ۽ چکاریں بہار گاہ، ایرہت، شرتگ ۽ انجیں گرم کہ ساہ بہ ڈگیت،
 اے دُرستیں موسم پچیں دریگاں چہ پُشتی نیمگ ۽ تچان ۽ روان گندگ بنت ۽ اے
 گاڑی ۽ باریں چینچو مردم منی ہمسفر انت۔ شاہ میل ۽ مرید کہ آہانی ٹپانی سر ۽ بستگیں
 پٹی حونین انت، کوہستگانی سر مچار ۽ پدا منی جند ۽ ہمریش، زندمان ۽ ہر پڑ ۽ گوں سیادی
 داروکیں زالبول ۽ مردین۔ ہما دُرستیں مردمان منامان تترکتگ کہ، ہجر من گوں آہاں
 گپ کتگ، دیستگ انت، دپ کپتگاں ۽ ہما کہ من گیر آؤرتگ انت، آ دُرستاں منا
 چپ ۽ چاگردکتگ۔

منی اے کتاب کہ چو مثل ۽ بالیگراب، ریل گاڑی یا آپی گراب ۽ انت، ایشی
 ۽ جاگہ کنگ ۽ واست ۽ بس یک گپے است ۽ آیش کہ یک نہ یک گپے یا حیاں ۽ لیکھے منی
 دل ۽ نقش بوتگ۔ مردم ۽ واقعہ ہما چار یا ہشتیں بندانی پیما بہ بنت، کہ بازاری صوتیانی
 دزاجیں صوتاں من ۽ دل یات انت۔ آہاں ہما ہشتیں بندانی پیما بوتگ لوطیت کہ
 ابوطالب ۽ وہ دزاجیں شعرانی گوشدارگ ۽ پد آگیشینگ ۽ جتا کتگ ات انت۔
 آہاں ہما دزچک ۽ جاگہانی پیما دلجم ۽ برجم بوتگ لوطیت، کہ تزندیں سیہ گوات ۽ وتی
 جاگہانی سرمایہہ جنگ ۽ نہ سُریتگ انت ہما سیہ گوات کہ آئی ۽ ہر نزوریں چیز وگلوج
 کتگ ۽ خُشکیں تاکانی پیما بال داتگ۔

اگاں چوش مہ بوتیں، گڑا منی ۽ کاذا نیشچی ۽ مُسلم ۽ نیام ۽ دگہ تفاوتے پشت نہ
 کپیت۔ آئی ۽ بابت ۽ مردم اے قصہ ۽ کارانت:

منی ۽ وہدے اسپیت پس گر میں دمگاں چہ کوہستگانی سر سبز ۽ سار تیں چراگاں
 برگ بنت گڑا کاذا نیشچی یتگ ۽ لبزانت مسلم ۽ لبزانتانی گل ۽ گوں دز بندی کت کہ
 اے سفر ۽ آئی ۽ اسپیت پسانی بابت ۽ نبشتانکے نبیگ ۽ حاتر ۽ دیم دیگ بہ بیت گوں۔

نوں من ء شری ء سرا ہوش نہ کنت، بوت کنت اے ستمبر ء ماہ ء گپ بہ بیت، و ہدے
زمستان ء پیسرا سپیت پساں چہ کوہی چراگ جاہاں در کنگ ء کمیں گرمیں دمگاں برگ
بیت۔ حیر ماے سفر ء انتظام کت ء مسلم گوں اسپیت پساں ہمسفر بوت۔ آئی ء دل
ء مستک سبھیں راہ ء اسپیت پس ء شپازکانی ہمراہ داری کتگ۔ واتری ء و ہد کہ بوتگ، گڑا
آئی ء ہما دپترانی نیام ء کہ وتی گپ ء قصہ ء یات نبشتہ کتگ ات انت، آنچو باز ات انت
کہ گڑانی چست ء ایر ء واست ء دگہ اپسے کپتگ ء آؤرتگ۔ چوش بوتگ آئی ء ہر روج
ہرچی کہ دیستگ وتی دپتر ء نبشتہ کتگ۔ آئی ء پنسل ء ہورت ء چہ ہورت تریں گپ ہم نہ
بختیتگ۔ ہر دیں آئی ء چم پہ اپسے ء کپتگ انت آئی ء وتی دپتر ء نبشتہ کتگ۔ یک شپانکے
ہمنچو رند ء دیستگ ء، ہمنچو رند ء دپتر ء آئی ء نامے گیر آؤرتگ۔ ہمک ظاہریں میس ء
گراند آئی ء دپتر ء نبشتہ بوتگ۔ نوں شماوت اندازہ بہ جن ات کہ اے سفر ء آئی ء چینچو
شپانک ء گراند دیستگ۔ بلے آئی ء پچی یلہ نہ داتگ۔ نیسیگ ء کار داں ہمنچوک ء نہ
جلتگ، بلکیں ہر اشکتگیں گپ اوں نبشتہ کتگ ء۔ آئی ء ہما مردمانی نام اوں گپتگ، کہ
اشناد بوتگ انت ء آہاناں مدان مدان ء روگ ء پنت اش داتگ ات ء ہماہانی ہم کہ کنت
گام بوتگ انت ء آہاناں گشاد گشاد روگ ء واست ء گوشتگ اش۔ حیر، چرے جتگیں پند ء
سر انبشتہ کتگیں کتاب چہ ہمے پند ء وت مسترات گڑا انچیں کتابے بوت، کہ آئی ء وانگ
ء واست ء ہمنچو و ہد پکار ات کہ مسلم ء جند ء ہمے سفر جتگ ات۔ رند ء آئی ء ہمسفریں
شپانکاں گومانام گپت، کہ و ہدے ماگیمدین کوہ ء سراسر کپگ ء گوزگ ء بوتگیں گڑا
ما استل دیستگ۔ استل ء قصہ ء گڑاتانی نیسیگ پہ مسلم ء المی ات ء اے داں ہما و ہد ء نہ
بوتگیں جبرے ات دانکہ آئے شری ء سرامہ چاراتیں ہمیشا آئی ء دور جتگ ء آئی ء
پشت پاد گرگ لوٹیتگ۔ بلے دلوت و آخر کہ دلوت انت، آئی ء اے جبر نہ زانتگ، کہ

مُسلم لبزانتے، آئی ء نیت پہک انت، ناکہ زانتگ ءے کہ آیک حاصیس مہیمے ءراہی
انت، آئی ء گنو کو کائی لگت ءے جتگ ء بیچار گیس مُسلم دپ ء دنان کتگ۔

شپانکاں کندیتگ ء گوشتگ:

”نوں بیچار گیس مُسلم ء اے قصہ اوں نبیسیگی انت۔“

اے گپ ء ہتھے نیست، کہ استل بے ذاتیں جناورے، بلے آساعت ء آئی ء
ہرچی کتگ شرکتگ ات۔ چوشیں مردماں الم سزا بہ رسیت، کہ آہر چیز ء وتی پاد ء مان
کن انت۔ رندی زمانگ ء لبزانتانی گل ء مُسلم ء نبشتہ کتگیں سیاہگانی بابت ء گپ ء
باوست بوتگ۔ گڑا من گت کتگ ء گوشتگ:

”اچا مُسلم بے گوش و ہدے تو خاری کو لویتگ ء حر ء گڑگ ء بگرداں استل ء
سُر مب ء درا، ہرچی کہ دیستگ آہانی نام گپتگ، گڑا چونی ء تئی نبشتہاں کوٹیں پاچن ء
نام ء توار نیست؟“

”چوشیں گپے نہ انت، آئی ء نام اوں گپتگ۔ البت من آئی ء ہند ء دگی نام
نبشتہ کتگ۔ منی سیاہگاں تو ”خانکوا“ گندے، ایٹی ء معنا کوٹیں پاچن انت“ مارا پورس
ات۔

ما کندیتگ۔ بلے رند ء ما مُسلم ءرا سر ءراہ کنگ ء جُہد کتگ، کہ لبزانت وتی
چکا ستگیں نگاہاں اتلگیں ہر چیز ء نام ء مہ گپت۔ آئی ء چہ وتی ماریتگ ء چکا ستگیں دولت
ء بس ہما چیز گچین کنگی انت، کہ آئی ء کار بہ بیت۔ سکیں مزینیں حیا لے ءرایک ردے
ء جاگہ دینگ بوت کنت۔ برے برے تُرند ء چہ تُرند تریں مارشت ء جذبہ ء درشان ء
واست ء یک لبزے بس بیت ء ہے رنگ ء تو امیں داستان ء درشان کنگ ء چہ یک واقعہ
ءے درشان ء گہتر انت۔

لہتیں روچ پیسر ماپد اوتی گل ۽ کاراں گلاش اتیں۔ انگت برے و ہدے چوش
 بیت کہ مایک نہ یک چیزے ۽ نوک رد ۽ بند ۽ کار ۽ دست ۽ پتائیں۔ اے علت ۽ مناہم
 گور جتگ۔ ہے تہر کہ من دست ۽ پتاتگ من ہمیشی ۽ رد ۽ بند ۽ مشکولاں۔ من یک
 کتابے ۽ دُرستیں تہراں ہوار کنگاہاں ۽ گڑاں وتی انتظام کاری ۽ پابند کنگاہاں۔ یک نیمگے
 من کارداراں کمتر کناں ۽ دومی نیمگے ۽ آہاں گیشتر کناں۔ من تہراں سر ۽ چیر کناں،
 برے آہاں وت ماں وت پُنڈان ۽ ہوار کناں، برے یکیں تہر ۽ بہر بہر کناں۔ پداریں
 جبرے کہ تو یک پیما چوشیں سر ۽ چیرے ۽ مشکول بے، گڑاں لم یک نہ یک ڈولداریں شکلے
 جوڑ بیت۔ بلے توری اے انچوناگت ۽ قدرتی کارے بہ بیت۔

مخاج کالہ ۽ اتلگیں یک کو ہستگی مردے ۽ قصہ۔ سرکاری کارے ۽ یک کو ہستگی
 مردکارے مخاج کالہ ۽ اتلگ۔ آئی ۽ زرت ۽ مال باز گون ات (تچکیں جبرے اے زر ۽ مال
 آئی ۽ وتی چند ۽ نہ بوگ انت، سرکاری حرج ۽ درچانی واست ۽ رسیگ انت ۽ آئی
 ۽ ہوٹلے ۽ شراب ۽ وورگ وارنگ۔ ہماروچ ۽ روچ کہ آشہر ۽ اتلگ ات، ہوٹلے ۽ گرسی ۽
 سرانشتگ ۽ انچوپہ کوکار ورد ۽ وراک ۽ لوپیگ دانکہ دُرستیں مردم بہ اشکن انت، آئی
 ۽ گوشتگ:

”کاردار (بیرا)! منی واست ۽ دگہ برانڈی بیار۔“

آئی ۽ توار ۽ اشکنگ ۽ گوں مردماں پمیشا ہائی ۽ نیمگے ۽ چکت تیزنگ، کہ بچار
 انت، اے چونیں مردے کہ چوشیں گڑاں بہائیں شراب چورگ ۽ انت، ۽ داں دیر
 ۽ جیرٹینگ اش کہ اے باریں چے کار کنت؟

پدا آروچ ہم اتک کہ آئی ۽ چہ شہر ۽ در کبگی ۽ رُوگی ات۔ آروچ ۽ آئی ۽ چہ ہما
 کاردار (بیرا) ۽ چیز لوٹ ات، بلے اے بری آئی ۽ پہ ہلوت جُست کتگ:

”شمے ہوٹلے ۽ کاشی ۽ مائیچک (سیوہی) ۽ چینیچوک؟“

گڑاگپ ایش انت، کہ کانیکر، زور آوہد، زانگ نہ بیت، کہ آکار، چیر انت آئی، زور کار
 ۽ ہلاسی ۽ پد زانگ بیت۔ پرے جبر، زانگ نہ بیت کہ چراگ ۽ چوں چریت بلکس گوں
 ہے جبر، زانگ بیت کہ ننگار، چوں چکیت۔ زین ۽ سراننگ ۽ وہد ۽ اپس ۽ مہ ساڑا،
 ایر آہگ ۽ پد بہ گلاہ ۽ ساڑا ہے۔

چوش نہ انت کہ من وتی کتاب ۽ انچو پراہ ۽ پچ پلیناناں، چوشکہ اناسیتنی مردم
 وتی مولڑی ۽ گوات دینت ۽ پچ پلین انت؟ من سیوخ ۽ مردمانی وڑ ۽ دار ۽ چلے اڈکنگ
 ۽ نیاں؟ چونہ انت کہ من گر کے ۽ جاگہ ۽ کچکے جنگاہاں، یک رندے سدا ۽ مردماں
 انچوش کتگ؟

سرگرگی انت گڑا تئی دل ۽ منزل دُور انت۔ جسٹ ایش انت کہ منا آتوکل،
 دلجمی ۽ دل ڈڈی است یانیت کہ پہ منزل ۽ سر بوگ ۽ المی انت؟ چومہ بیت کہ منی سر،
 پہ سر ۽ کینگ ۽ کاشی ۽ سیوہی ۽ نہاد ۽ جسٹ ۽ بہ کپیت۔

یات ۽ ترانگ۔ یک رندے داغستان ۽ طوفانیں شرتگے ۽ مانشات۔ ناگہاں
 برف رتک ۽ ہمنچور تک، کہ زمین ۽ سرا سرے ۽ گیش برپ بدات۔ پہ میش ۽ آہانی
 گورگاں کاہ ۽ کدیم ۽ جند پشت نہ کپت ۽ چہ شد ۽ مران بوت انت۔ من ۽ پارٹی ۽ ہندی
 کارگس ۽ لوٹامینگ ۽ حکم دیگ بوت:

”رسول! مئے واہگ انت، کہ تو چراگ جاہاں بے رو، اسپیت پس ہر رنگ ۽
 رکینگی انت۔“

”بلے من چے کت کناں؟“

”ہمود ۽ کہ سر بے، گڑا اے بابت ۽ بہ جیڑ۔ راہ ۽ درے شوہاز بہ کن۔ ہروڑ
 ۽ اسپیت پس ور کینگی انت۔“

موسم وش بوتیں پھن راہ ء شوہازگ گزان نہ ات، بلے اے وہد ء برف ء
 طوفانے اتلگ ات۔ گڑا کئے انت کہ پارٹی ء گپ ء بے پروشیت۔ من برفاں راہ شوہاز
 کنان ء سار تیں گوات ء سرگان انچیں جاہے ء سر بوتیاں، کہ اود ء میہڑے وانڈہ ات
 ء من گمیگ ء مونجائیں شپانک دیست انت۔ آہانی انارک ء برو تانی سر اارس بدیتگ ات
 انت۔ بدیتگیں برفانی لڈینو کائیانی ء جہد ء میٹھ ء گرانڈانی دپ ریش ء آڑگ کتگ ات
 انت۔ بلے آہاں برف پروشت نہ کتگ ات انت ء یک ء یک ء مران ات انت۔ کچکاں
 چہ سار تیں گوات ء رگ ء حاتر ء میہڑیلہ داتگ ات انت ء آہاں چہ گڑک ء ڈڑاں
 رکینگ ء فکر ء نہ ات انت۔ ہر نیمگ ء بے وسی ء لاچاری ء جمر ء مانٹانگ ات۔ منی
 گندگ ء گوں شپانکاں کندات ء ٹھک دات، انچیں ٹھک کہ ماں آہاں تب ء تہلی تالان
 ات، کہ گوشت اش:

” اد ء بس تئی شعر ء صوتانی کمی انت۔ سدا ء حمزہ ء چک تواد ء وتی صوت ء
 شعرانی اشکناہینگ ء اتلگ ء ناں؟ شر انت تو مارا انچیں موٹکے گوشدار این کہ آئی ء
 سوز ء سوزمان ء مادرست دپاں پتچ بہ لگوشیں ء بہ گڑیویں۔“

من سئے روج شپانکانی گدان ء گوازینت، پدا آہاناں دلجمی دات کہ نہ من
 پر آہاں چیزے کت کتگ، نا کہ کت کنان، چد ء پد من چر آہاں سست ء مخاچ کالہ ء واٹر
 اتکاں۔

” ہاں باریں! تو اسپیت پس رکینت انت؟“ من ء پارٹی ء کارگس ء جہست
 اش کت۔

” بس سئے گور۔“

” مارا بہ گوش گوں؟ چونی ء۔“

”ارزانی ء شپانکاں سئے گٹور ہلار کتگ ء ماد رستاں وار تگ انت۔ منی حیاں ء ما
ہے رنگ ء آہان ء چہ زبانی ء ر کینتگ۔“

”راست گوش ئے۔“ پسوء د لگرانی پد رات۔ ”شر انت، نون تو برو گوں وتی
شعراں سر ء پٹ بو، ابید چہ تئى ٹمک ء اے کار ء ماوت کت کنیں۔ اگاں ماترا کمو ہگل
ء ہو کل بہ کنیں، بلکیں تئى سیاہگ ترند تر بنت۔“

چونہ انت کہ منی کتاب ء گوما انچو بہ بیت؟ من میہڑ ء ر کینگ ء در کپتگ
اتاں ء چہ اود ء چوں و اتر بوتان! دائم چوش نہ بیت کہ ٹک دیو کیں روج تئى دل ء تب
ء بہ گوزیت۔

دگہ یک یات ء ترانگے۔ لہزانگ ء کار گل ء من وتی بنداتی روچانی تزانگاہاں۔
وانگ بندات ات۔ ہماروچاں منی بوتن روج اتک۔ کس سر پد نہ ات کہ مرچی منی بوتن
روج انت، ہمیشا کس ء مُراد باتی نہ دات۔ منی کیسگ ء کموزرمان ات، پت ء پہ کوٹے ء
زورگ ء داتگ ات انت۔

من وتی جند ء راگوشت:- ”بیار سول! نوکیں کوٹے بہاؤ زور، وتی بوتن روج
ء وت ء راوت ٹیکى ئے بہ دئے۔ من زر کیسگ ء کت ء دیم پہ تیشینسکى بازار ء ر ہادگ
بوتان۔

جنگ نوکی ہلاس بوتگ ات ء آزمانگ ء ماسکو ء بازار اوں عجیبیں بازار بوتگ
انت۔ آہانی وتی رہند بوتگ انت، ”سک سودا“ بوتگ انت ء جند ء ملیشیا والہ۔ اود ء تو
ہرچی بہاؤرت کتگ ات۔ بس حر ء بے ء شر نہ بوتگ۔

اگاں ماتیشینسکى بازار ء گوں چیزے ء شُبین بہ دیاں، گڑا درستاں گہتر مورانی
ہما ہونڈ انت، کہ آپ مان رینتگ۔ من پڑیں کلاکے ء ہماہاں مان گیشیتگ انت ء آہاں

ہر چیز منی دیما دیان کتگ: مردینی دریس، پتلون، ذرا جیں کوٹ، گُلاہ، جنینی دریس، بلاؤزر، سوٹر، چمپیل ء بوٹ ء دگہ بلاہ ء بٹر۔

آزما نگ ء وت ء را کا بینہ ء وزیرے ء رنگ ء درو شم ء گندگ بو نگ منی واہرگانی سرچنگ بو نگ۔ ہمیشا من انجیں کوٹے ء شوہاز ء اتاں، کہ آئی ء گور ء کنگ ء گوں تانسرا وزیرے بہ باں۔ زوت من یک ”سک سودا ہے“ ء کوپگ ء انجیں کوٹے دیست، کہ من ء زورگی ات۔ کوٹ ء جلوہ ء براہ ء وڈینگ ء ہمے رنگ ء ہمے گد ء کلاہ اول است ات۔

درستاں پیسر من گُلاہ چست کت، سر ء کت ء آدینک ء دیماوت ء رچار ات۔ حق ء دل من وزیرے ء رنگ ء جنگ ء اتاں۔ من بہا ء نہاد ء جبر بندات کت ء کوٹ ارزا نیں نہاد ء لوٹ ات، گڈ اسودا گر ء ہمے پیم ء اے چیز پیش داشت، گوشدگاں آ منی گیاں اشکنگ ء نہ انت۔ بلئے من پہ کوکار کنان ء ہمے جبر ء اتاں۔ وہدے من وش وشکو برزتریں نہادے گوشت گڑا مرد ء منی لبز لبز گوش داشت ء ما سودا جت ء یک دومی ء گوں دست ء دُروہ بوتیں۔ من چہ کیسگ ء پہ ہمے امیت ء سئے ء بیچ والہ روبل در کت، کہ من شرتر حساب کت کنان ء۔ ۲۲۵۰ روبل حساب کت ء آئی ء دست ء دات، وتی ہمے ارزشت ء بستار ء مارشت ء گوں دیم پہ ہو سٹل ء جہلا د بوت انت، کہ گندو کیں مردم من ء وزیرے بہ لیک انت۔ ہو سٹل ء سر بو نگ ء پد من مار ات کہ کوٹ ء من ہما بہا کنوک ء کر ء بے خیال کتگ، چوبہ زان کہ من گُلاہ ہے پہ ۲۲۵۰ روبل ء بہا زرت۔

کا بینہ ء وزیرے ء ہدرور بو نگ ء واہگ ء من چہ وتی کوٹ ء کلیں زر ء مالان زہر بوتگاں۔ چومہ بیت منی کتاب ء انجیں ویلے سرا بہ کپیت۔

ہر کس زانت کہ چے بہ کنت، بلے آوڑ کنگ ہر کسی کارے نہ انت، منزل ء
 درست دیست کن انت، بلے درست منزل ء سر بوت نہ کن انت۔ چوشیں مردم باز
 انت کہ ہمے اوست ء نشتنگ انت، کہ آزان انت کتاب چوں نبیگ بہ بیت، بلے راستیں
 گپ ہمیش انت آنہ زان انت کہ کتاب چوں نبیگ بیت۔

لس گوشتن ءے ”کہ چہ یکیں سوچن ء آروس ء گد ء کفن ہم ڈوچگ بیت۔“
 اے اول گوشتن ءے کہ، ہجر چوشیں دروازگے پچ مہ کن، کہ تو بست ءے مہ
 کن ءے۔

بُود

”روک بُو! دانکہ سچھیں زمانگ روژناہ بہ بیت۔“

(کنڈیلے ۽ سردر چتگیں نقش ۽)

شاعر ۽ ڀلاہ ڌڙو شميم ماہيگ ۽ قصہ۔ مردم نام گرانٽ، کہ بے سوپين
شاعرے ۽ يک روچے چہ ”کيسپسن“ ۽ درياء ڀلاہ ڌڙو شميم گزراں بهائين ماہيگ
گپتگ۔

”شاعر، شاعر! من ۽ پدا درياء دور بہ دے!“

ڀلاہ ڌڙو شميم ماہيگ ۽ مزنيں منت ۽ ليلاهے کت۔ ”بدل ۽ من ۽ روچے ديے؟“

”تئي دل ۽ ڌر ستين تماهاں پورا کناں۔“

شاعر گل بوت۔ آئي ۽ ماہيگ پدا درياء يله دات۔ پدا گڙا آئي ۽ روچے يک
سو بے کت۔ آئي ۽ شعراني ديوان نيادي ۽ آهان بوت انت۔ شهر ۽ لوگ ۽ ميٺگ ۽ ماڙي ۽
رست ۽۔ خدمت ۽ جهد ۽ پيت آئي ۽ دلبنده براه جوڙ بوت انت۔ چار کنڊا نچونام ۽
در آورت، کہ آئي ۽ توصيف ۽ مهلوک ۽ دپاں دم نہ بُرت۔ مزنيں اگدهاں سر بوت ۽
نوں دنيا پر آئي ۽ انچوش ات، گوش ۽ سيني ۽ گرميں سحّي ۽ ديماير، شر پتگليں سحّي،
ليمبو پر ريتنگ ۽ پياز بُر تينگ ۽ کش ۽ اير کتگ انت، بس دست ۽ شهر دے ۽ بُر ۽ نوش ۽
جان بہ کن!

باز وہدء پدوہدے آ اکیڈمی ء پارلیمان ء باسک جوڑ بوت ء سرکار ء نیمگ
 ء پٹامے ہم رستگ ات، گڑ ایک روچے آئی ء جنین ء پھ مہر ء بزرگی جست کت ”منی سہا ء
 ارواہ! ترا ایچو وار ء موہ رسیتگ ات، گڑا پرچا طلاہ دزو شمس ماہیگ ء کر ء کمو بوڈ ء
 بوڈ ناکی نہ لوٹیتگ؟“

نوں شاعر ء سرپر بوت، کہ آئی ء زند ء کمی ء است انت۔ آپہ تچگ تیاب
 ء شت ء گوشت ء!

”طلاہ دزو شمس ماہیگ! طلاہ دزو شمس ماہیگ! من ء کمو بوڈ دے!“

ماہیگ ء پسو داتگ:

” داں انگت من تئی ہر واہگ سرجم کتگ ء دیمتر ء ہرچی کہ طلب کن ءے ترا
 دیاں۔ بلے شاعری ء بوڈ انچیں چیزے، کہ من دات اش نہ کناں۔ اصل ء اے ء منی
 جند ء گور ء نیست۔“

گپ ء مطلب ایش انت کہ یاؤ انسان ء اے بوڈ بیت یا نہ بیت۔ اے بوڈ ء نہ
 کسے ترادات کنت نہ کسے تچ گپت ءے کنت۔ اے بوڈ چہ مات ء لاپ ء زورگ ء آہگ
 لوٹیت۔

ہے رنگ ء طلاہ دزو شمس ماہیگ ء مئے شاعر ء پھ نیکی ءے کت، پدا لہتیں وہد
 ء پد آئی ء مارات کہ من وچو کوہی گراگے آں، بلے بوت ء رامور ء بانزل بستگ۔ دیر نہ
 گوست کہ آئی ء پینڈے تنگیں ڈولداریں بانزلانی رنگ لگشان بوت، وہد ء پجیگ ء آئی ء جند ء
 بانزل ہم لڈان بوت انت ء آروچ پھ روچ بڈول بوٹان بوت۔

دم پھ ساعت دعاء لوٹگ ء دعاء اثر ہلاس نہ بیت، پھمیشا من یک رندے پدا
 گوشاں کہ پھ نبشتہ کنگ ء بوڈ ء بوڈشت الہی انت۔ بلے اگاں اے بوڈ طلاہ دزو شمس
 ماہیگ ء گور ء مہ بیت، گڑ انسان ایشی ء شوہاز ء کجاہ رؤت؟

منی پت ۽ گوں من قصبے آؤرتگ ات: یک روپے چہ دُوریں میتگے ۽ کو ہتگی
 مردے آئی ۽ کر ۽ اتگ ۽ وتی شعرے گوشدار اینتگ انت۔ منی پت ۽ اے نوک
 باہندیں شاعر ۽ شعر دلگوش ۽ گوشداشتگ انت، پدا آئی ۽ شعرانی نزوری نشان داتگ
 انت ۽ گد سراچو ہم گوشتگ، کہ اگاں من اے شعر نبشتہ بہ کتیں انت گڑاچوں نبشتہ
 کتگ ات انت۔

کو ہتگی شاعر ۽ گوشتگ، ”دوستیگیں حمزہ! پہ اے وڑ نیسگ ۽ بوڈ لوٹیت۔“
 منی پت ۽ پسو داتگ۔ ”ہے گپ انت!“ اگاں تی کر ۽ کمو بوڈ بہ بیت پر ایش
 ۽ ہج نہ بیت۔“

سادگیں کو ہتگی مرد ۽ منی پت ۽ اے تزن نہ فہمیتگ۔ آئی ۽ گوں ناگالی
 جُست کتگ۔ ”گڑا بہ گوش گوں! ہے کمو کیں بوڈ ۽ من ۽ چہ کجا بیاراں؟“
 ”مرچی وادے دُکاناں دُکال انت، اتوں من گوں ہشکیں دستاں اٹکاگاں،
 توچو بہ کن بازار ۽ جست ۽ پُرس بہ کن!“

پہ راستی اے گپ گزان انت کہ انسان ۽ بوڈ چہ کجا رسیت۔ آچہ زمین ۽ تچ
 کنت یاچہ آزمان ۽ رچیت؟ یا پدا ہے دو بینانی نیام ۽ جاگے کجا انت؟ ماچو ہم نہ زانیں کہ آ
 مردم ۽ چہ جاگہ اندیم انت، آئی ۽ دل ۽، آئی ۽ رگ ۽ ریشگاں یا آئی ۽ ذہن ۽؟ زاناں
 انچوش انت کہ چک پیدا ک بیت، گڑا اے آئی ۽ کسا نکلیں دل ۽ جاگہ کنت، یا زند ۽
 گزان ۽ سکلیں سالاں انسان ۽ اے وت شوہاز کنگی انت؟ ماچو ہم نہ زانیں کہ آئی ۽ دیما
 برگ ۽ پودگ ۽ گیشتریں بہر مہر نیگ انت یا ارسانی؟ یا بوڈوناکی ۽ واست ۽ اے دُستیں
 چیز الہی انت؟ پدا اے گپ ہم سر کثیت کہ بوڈ چہ پُشت ۽ بیہ ۽ رسیت یاچہ ہما چیزاں
 رسیت، کہ مردم اش گندیت، اشکنت، وانیت، آہانی بابت ۽ کار کنت ۽ آہانی زانت ۽
 زانش ۽ دربارت؟

مانہ زانیں کہ اے چہ جہدء جفءء رسیت یا حدائی دادے؟ اے انسانء چمانی ہما رنگء پیما انت کہ مادرء موجودیں چیزے یا آئیء رگء بندانی وڑءء، ہمانیء زورء توانء وڑءء کہ ہم روج و رزشء سببء رسیت ئے؟ اے سزوپء درچکے کہ ایشیء پلگارگء دہقان شپء روج وتی و سیں خدمتاں کنت یا ہمانیوگء پیما انت، کہ چہ شاہء سمدیت ء تچکء کیت کسانیں کچکےء دستانی دلء کپیت؟

بود چیرء اندریں رازے، انچیں رازے و ہدے ماے زمینء بابتء، روجء استالانی بابتء، پلء آسء بابتء ہرچی زانیںء سرپدیں، و ہدے وت انسانء بابتء، مئے معلومداری سرجم بنت، گڑاگڈی چیز کہ آئیء زانش مارادست کپیت، آبود بیت، آئیء بنزہ، آئیء بودشتء آئیء ہندء مقام، گڑاماے رازء پاشک کت کنیں کہ پرچاکسے ء اے دولت رسیت ء کسے ء نہ رسیت۔

دو بودناکیں مردمانی بود ہم ہمدور نہ بنت، پرچاکہ بوداگاں ہمدور بہ بنت گڑا آبودء جند نہ بنت۔ ہے وڑ آئیء گرء دار مردمء ظاہری ہمدورویء سراہم نہ بیت۔ من چوشیں باز مردمء گوں دپ کپتگاں کہ شکلء صورتء منی پتء ہم رنگ بوتگ انت، بلے چر ایشاں یک چوشین ئے نہ بوتگ کہ آئیء وڑیں بودے مان بہ بیت۔

بود چہ پشتء نہ رسیت، اگاں چوش بوتیں گڑاما دیستگ ات کہ ازمء دنیاء کہولانی حاکمی بوتگ ات۔ عقلہ مندانی چک گیشترء عقلہ مند نہ بنتء چوش ہم بیت کہ بے عقلےء چک مز ن بیتء عقلہ مندے بہ بیت۔

بود و ہدے کسےء راجخشائیت، گڑاچر آئیء اے جُستء نہ کنت کہ تو کجام ملک ء د مگء مردم ئے ء شئے د مگء چینیچو مردم است۔ آئیء آہگ انچوناگت ء ناگمانی بیت، چوشمہ گروکء شہم یا سنجء بگبگ یا انچیں ویرندانیں ریگ زارےء ہور کہ اود ء ہورء ہچ وڑیں گمانے نہ بوتگ۔

چہ دوستے ء زبہری ء قصہ۔ یک رندے من چیزے وانگ یا نیسگ ء
اتاں، دیست کہ ورنائیں بور سوارے لوگ ء نیمگ ء پیداک انت۔

آئی ء سلام دات۔ ”سلام علیکم۔“

”وعلیکم سلام“

”رسول من کومتی زہمت دینگ ء اتلگاں۔“

”توک ء بیا! ء بے گوش تراچہ کار کپتنگ؟“

ہے ورنہ ء بازیں کاگدے چہ کیسگ ء درکت ء منی دیمادات۔ درستاں پیسر
منی چم پت ء انچیں سنگتے ء کاگدے کپت انت، کہ آدم ام منی لوگ ء اوں اتلگ مئے کہول
ء دوست ء نیشہ کتگ ات ”دوستیگیں رسول! کاگدے آروک منی نزیکیں وارث ء شریں
مردمے۔ ایثی ء کمک ء بہ کن دانکہ تئی وڑ ء نامداریں شاعرے بہ بیت۔“

چراپیشی ء ابیدیتگ ء سوویت، راجی ڈگار ء پارٹی ء دگی ٹولی ء سفارشی کاگدات
انت ء آئی ء جند ء بابت ء یک سرٹیفکیٹ ء گون ات۔

یتگ ء سوویت ء ہما کاگد کہ دیم داتگ ات، آئی ء نیشہ ات کہ فلانی ابن فلانی
کاخاب روسو ء نامی میں شاعر محمود ء حقی میں براز تک انت، پرے جبر ء لائق انت کہ
داغستان ء قد آوریں شاعرانی سرپ ء ہوار کنگ بہ بیت۔

اے دگہ کاگداں چہ زانگ بوت، کہ محمود ء براز تک ء عمر بیست ء پنج سال
انت، نہہ سال ء وانگ ء سرجم کتگ ء شری ء سرادراہ ء زرنگ انت۔

من گوشت۔ ”شریں گے۔“ ”نوں وتی ساچشتاں پیش دارباریں۔ بوت
کنت ترا بودمان بہ بیت ء دیمابلاہیں شاعرے بہ بے۔ مناتئی کُکم ء مئے ء شے ہواریں
دوست ء گپانی منگ ء وشی بیت۔“

”بلے من و، جبر شعر ء جند نبشته نہ کتگ۔ پمیشاد ء دیم داتگ اش دانکہ تو
 مناشعر ء نیسگ بے کش ءے گوں۔۔۔۔“
 ”گڑا تئی جند چے کنت؟“

”من راجی ملک ء ڈگار ء سراکار کنناں، بلے بیچ فاندہ نیست۔ منی کار ء روچانی
 حساب کارڈے ء سرانہشتہ کنگ بنت، بلے من ء مڑ ء پتھی نہ رسیت۔ مئے کہول کموچو
 مزن انت، پمیشا مردماں فیصلہ کت، کہ چرے کار ء بدل ء مناشاعرے بہ کن انت۔
 من زاناں کہ چرے کار ء ناکو محمود ء اکاپیں آمدنے بوتگ، ہرچی انت چہ من شرتر
 بوتگ۔ اشنگ ء تئی اول آمدن جوڑانت۔“

”سنگت، منی حیال ء، من وتی واہگ ء جہداں ابید ہم تراشاعرے کت نہ
 کنناں۔۔۔۔“

”بلے پرچا؟ من زاناں محمود ء برازتک نیاں؟ منی کاگداں بہ چار۔ میتگ ء
 سوویت ء پارٹی ہر دویناں منی پلہ مڑزی کتگ۔“

”تو اگاں محمود ء چک بوتین ءے من ترااے سوج دات نہ کتگ ات۔ توچو و
 زان ءے کہ محمود ہماپت ء چک بوتگ، کہ آئی ء اشکر ء کار کتگ، شاعرے نہ بوتگ۔“
 ”اے بے ایمانی ءے۔ اد ء مخاچ کالہ ء شابلزانت ء شاعر اں لبزانک ء کلس
 مڈی وت ماں وت بہر ء بانگ کتگ۔ زاناں من دانکے نہ کرزاں؟ من چد ء گیشتر ہیچ
 ء دلمانگ نیاں۔ آخر من چوں بہ کنناں؟ خدائیگی منی کمک ء بہ کن، پہ من کارے شوہاز
 بہ کن۔ منی کاگدو توچاریتگ انت۔“

مئے دلاں محمود ء مزنیں عزت ء شرفے بوتگ، پمیشا ماچہ لبزانکی فنڈ ء آئی ء
 برازتک کموزر دیا نینت۔ پدا منی گوشگ ء سفارش ء داغستان ء برقی مشین جوڑکنوکیں
 کار جاہ ء کار مستر ء آوتی کر ء کار ء داشتگ۔

بلے اُسی شاعرے ۽ جہت ۽ نام کشک ۽ واہگداریں اے ورنہا چو یکیم نہ بوت۔
 زوت آئی ۽ پت ۽ منی کہولی دوست ۽ سنگت ۽ تہل ۽ ٹرپیشیں کا گدے نبسیستگ ات:
 ”یکے تئی پت حمزہ بوتگ کہ منی ہر گپے زرتگ۔ آ، جبر چہ منی بچ جبر ۽ نا جبر نہ
 بوتگ، ۽ یکے توئے ہما حمزہ ۽ چک، کہ ہمنچو کیں گپے ۽ جواب کتگ کہ منی چک ۽
 شاعرے بہ کن ۽۔ انچو سما بیت کہ تئی ہوش برگشتگ۔ تئی پت چشیں مردے نہ
 بوتگ۔ ہجر گوں وتی سنگتے ۽ سنگتے ۽ سنگت ۽ بابت ۽ منی دل ۽ اوں نہ جتگ۔ بلے نوں
 انچو کنگی انت۔ اللہ ۽ میارے۔

بود ۽ بود ناکی ۽ شش ۽ پنچ یا چوبہ گوش نابودی ۽ سبب ۽ من چہ دوستے ۽ ز بہر
 بوتتاں۔ منی اے سنگت باز جو انیں مردے ات، بلے نگہت ۽ اے نہ زانتگ کہ کسے
 لبز انتانی گل ۽ کار مستر، پارٹی ۽ کار گشاد یا توری حکومت ۽ کار مستر بہ بیت، آترات ۽
 اے رنگ ۽ بود بہر ۽ بانگ کت نہ کنت، چو کہ مئے کو ہستگاں پر زونگ ۽ سرا ایریں سچی
 کتگیں گرانڈ ۽ دیوان ۽ مردماں بہر ۽ بانگ کن انت۔

شما باز براں داغستان ۽ سڑکانی سرا دیستگ، کہ مال ۽ از باب لڈا تگیں گوک
 گاڑی ۽ کو ہستگی دگ ۽ ۽ سر کپان ۽ روان انت، یکے چہ دیما آئی ۽ چکان بیت ۽ دگ
 یکے چہ پُشت ۽ تیلانک دیان بیت۔

یا بوت کنت شما یک مزنیں لاری ۽ بہ گندرات، کہ آکسانیں ”موسکوچ“
 گاڑی ۽ ۽ برف ۽ پُرس کنڈے ۽ چہ در کنگ ۽ بہ بیت۔

یا شئے جم انچیں ”لوڈینگ“ ۽ ۽ بہ کپ انت، کہ کوہ ۽ تنکیں راہ ۽ سبب ۽ انچو
 روان انت، کہ پُشت ۽ آو کیں تیز گامیں کار موٹل گوست ۽ دیماشت نہ کنت۔

بلے بُودِ گوک گاڑی ءے نہ انت، کہ آدیما چلگ ءے چہ پُشت ءے تیلانک دیگ بلوٹیت، نہ آ ”موسکوچ“ ءے کہ چہ گنڈ ءے درکنگ لوٹیت ءے نا کہ ہماکار موٹل انت کہ راہ ءے بندی ءے سبب ءے دیماشت مہ کنت۔

بُود نہ چلگ لوٹیت نا کہ تیلانک دیگ۔ آوتی راہ ءے وت درگیجیت ءے وت ءے دیما کاریت۔

پدا ہم چوشیں مردم باز انت، کہ اُمیت کش انت کہ کسے آہانی دست ءے بہ گیپت ءے دیما بہ ژپیت، یا چہ پشتی نیمگ ءے تیلانک دیانین بہ کنت ءے دیما بہ کنزینیت۔ اے درگت ءے کسانیں قصبے کاراں۔

پیر بہ بیت بلے بُودناک بہ بیت۔ ہما زمانگ ءے کہ من ماسکو ءے لبز انکی کارگل ءے وانگ ءے اتاں، گڑا بازیں ہم سبقیں روسی شاعرے منی سنگت ات۔ آہاں منی شعر رجانک کتگ انت ءے بازیں روتاک ءے تاکبنداں چاپ ءے شنگ بوتگ انت۔ ہے روسی رجانکانی برکت ءے منی شعر داغستان ءے ایدگہ قوماں سر بوتگ انت۔

آ زمانگ ءے لہتیں عجیبیں مردم بوتگ، کہ آہانی دپ ءے لکلاں زہر شاننگ: ”رسول حمزہ توف آوار زبان ءے شعر ءے جندنبشتہ کت نہ کنت۔ اے آئی ءے بُودناکیں روسی رجانکار انت، کہ آئی ءے نامدارکنگ لوٹ انت۔ انچوگمان بیت کہ آروسیانی جند ءے تب ءے نبشتہ کنگ ءے جہد کنت۔“

اے درگت ءے من ءے داغستانی شاعرے سک گیر کئیت۔

داغستان ءے تات نامیں کسانیں قومے است انت۔ اے قوم ءے مردم زہم بہ جنت پانزدہ ہزار ءے گیشتر نہ بنت۔ بلے تات زبان ءے چار پنج انچیں لبز انت است، کہ توامیں داغستان ءے مردم اش زان انت۔ چہ مخاچ کالہ ءے آہانی کتاب وتی جند ءے زبان ءے چاپ

ءشنگ بنت، پدا آ روسى ءرجانك كنگ بنت۔ من هے قصه ءكاراں، آهم يك تات شاعرے نيگ انت، اے نوں چوالہى نہ انت کہ شما آئى ء نام ء اوں بہ زان ات۔

لبزانك ء كارگل ء وانگ ء سرجمى ء پد من مخانج كاله ء واتر بوتاتاں۔ منى واترى ء تنى وهدى بازوچ نہ گوستگ ات، کہ ہامات شاعر ء من ء دعوتے دات۔ دعوت يك ڈنے ء سراات۔ ديما كييسپسن چول جنگ ء ات ء پُشت ء كوه ميلانك ات انت۔ آئى ء تات زبان ء وتى شعر اشكناينت انت پدا لبزپہ لبز روسى ء ترينان كت انت۔

چو کہ من مہمان ء آمہمان جلّ ات، چو کہ آئى ء اے رنگ ء جیڑات كنگ ات، کہ ماسكو ء وانگ ء پد منى كراءشان ء مزنى اتلگ، چو کہ ہر شاعر ء نزورى انت کہ آئى ء اير اد ء چہ گيشتر ساڑوش تربيت، چو کہ چہ منى اير اد ء آئى ء دگہ نپ ء نہ رس ات ء گڈى گپ ايش انت، چو کہ مرد ء چد ء پيسر منى ہر شعر ء بند بند ء صفت ء ساڑا زمين ء زمان يك كنگ انت، پميشا من ہم زور گوں بے آپی ء داتگ ات ء آئى ء ہمك شعر ء ہمك بند ء ساڑاہان اتاں۔

آئى ء لہتيس شعرپہ دل من ء دوست بوت ء من ستك ء دل آساڑات انت۔ بلے لہتيس انچيس شعر ات انت کہ من ء ہج دوست نہ بوت انت، بلے من آ اوں ساڑات انت۔ انچو کہ چہ منى دپ ء دزوگيس ساڑا ء صفت ء لبزے در اتلگ گڑا من دل ء كييسپسن ء چولانى ديمادست بستگ انت، دانكہ پاداں كپتگ ء فریاد كنگ: ”پرے دزوك ء مناپہل كن۔“ پدا ديم گوں كوهانى اسپيتيس دومتگاں كنگ، پدا جہل بوتگ ء پاداں كپتگاں ء پد دزوگيس گلاہ ء ساڑا ء چر آہاں پہلى لوٹيگ۔

يك ء دومى ء سراوتى شعرانى گوارگ ء يك دومى ء ساڑا ء گج ء كپ بونگ ء پد مادے ساسارت۔ من گوں گورمانى توراں دلكوش بوتاتاں ء منى سنگت چرتے ء كپت۔ دمانے ء پد مئے گپ چوالے رنگ ء بندات بوت۔

”رسول! من یک جیڑھے ۽ سراگوں تو گپ جنگ لوٹاں۔ پیسے تو قول بہ کن اے گپاں گوں وت دارے ۽ پاشک نہ کنے!“

من قول کت۔

منی سنگت ۽ گپ بندات گت، چو و تو زانے کہ مے تات قوم سکین کسانیں قومے، ”اے قوم ۽ پہ من ۽ پہ منی شاعری ۽ حاصیں گیگ نیست۔ تو شرکتگ کہ پہ وت ماسکو ۽ گوشداروک در گینتگ۔ من ہم انچوش کنگ لوٹاں، ماسکو ۽ جہہ مند بو تگ لوٹاں، بلے جنجال ایش انت کہ اود ۽ من ۽ کس نیست، نہ سنگت است نہ سیاء ۽ وارس، نہ پیچارو کے ۽ نا کہ دارگ ۽ جاگہ است۔ تو چے گوش ۽؟ اگاں من وتی نو کیں کتاب ۽ حق ۽ مزاں بے زوراں، ماسکو ۽ بے رواں، گڑا من ۽ پہ دارگ ۽ جاگہ رسیت؟“

”پر چانہ رسیت! کیسگ ۽ زر کہ مان بیت، پہ کریہہ ۽ دائم جاگہ رسیت۔“

”تو منی گپ ۽ سر پد نہ بوت ۽۔ اے جسست کنگی ات باریں اود ۽ مناچو شین جنین ۽ رسیت، کہ آئی ۽ وتی لو گبانک بہ کناں؟ من ۽ جن ۽ کار انت، پیر بہ بیت، گناہ ۽ وڑ ۽ سیہ سیاہ بہ بیت، بلے بو دناک بہ بیت۔ منی مقصد بس ہمے یکین انت، کہ آ منی شعر اں روسی ۽ رجانک بہ کنت۔ یک رندے من ۽ موہ بہ رسیت رنداہر چیز ۽ گیگ ۽ گووم کناں۔ اگاں چو مہ بیت منی بو دشت زوال بیت ۽ منی شاعری وتی قوم ۽ تنک ۽ تہاریں چات ۽ کنس ۽ گنگیر بیت۔“

من جیڑات ۽ گوشت،

من آئی ۽ نیمگ ۽ چارات، پدا جیڑات ۽ گوشت، بیست ۽ پنج سال ۽ عمر، زر نگیں بدن۔ قفقاز ۽ دگ ۽ زند ۽ ورنابی، جوہر ۽ چکاریں ورناہ۔ زنڈیں دست داں لنکاں مود ۽ بار، دل بند ۽ پٹ مثل ۽ کنٹگ۔ گندیم گو نگیں چہرگ ۽ سرا نیلیں چم ۽ و جگ داہیں سرگ۔ بزیں لنت ۽ اسپیت ۽ کچکیں دنتان، مچی گنت ۽ وڑ ۽ زنڈیں پاد۔ کٹیں

بدن ے یک دریں رگ ۽ ریشگے ات، ابرم ۽ جوڑ کتگیں نوک ۽ یتائیں شہکار۔ چوشیں
ڈولدریں ورنہ ۽ لکھانی شہر ۽ یک جنین ے چو دست نہ کپیت، آہم جنگ ۽ سے ۽ چار
سال ۽ پد۔

”توبس دگ ۽ توک ۽ توک بوشت ۽ سیٹ بہ جن۔ ہروڑیں جنک پہ تووت
میدان بنت کامنت۔“

منی سنگت ۽ گونڈوانی وڑ ۽ ٹہک دات۔ آپاداتک ۽ سرمگائی ورن دیم پہ دریا
۽ شت۔ دریا ۽ دور کنگ ۽ پیسر دیم ے منی نیمگ ۽ ترینت ۽ جُست ے کت:
”توچے گوش ے ماسکو ۽ ریل ۽ سرا براواں یا بالی گراب ۽؟“

شش ماہ ۽ پد مس چارمی تبک ۽ ”ینگ گارڈ“ شنگ کارگس ۽ رَوگ ۽ واست ۽
پدیانکاں سرکپان ۽ وتی ہیٹ کلاہ ۽ سرا پرچ اتگیں برفاں لڈینان اتاں کہ ہمود ۽ ہما
ورنہیں شاعر دپ کپت، کہ آروچی کیسپن ۽ لمب ۽ من ۽ دعوت داتگ ات ے،
مزنیں بیگ ے بگل ۽ ات ے۔ درستاں پیسر ہے چیز کہ منی چم ۽ نظر اں اتک، ایش کہ
لس لبز انتانی وڑ ۽ بیگ ے دست ۽ نہ انت، چونشی ۽ حسابدارانی وڑ ۽ بگل ۽ ات ے۔
من ۽ چو ہم اندازہ بوت، کہ اے ششیں ماہاں مرد مٹیتگ آئی ۽ کُنٹگ داہیں مود مزن
ات انت ۽ توک ۽ توک گیوارے کشیتگ ات۔ چُنکی لنگک ۽ ناخن ے دراج ۽ چو کمان
۽ تیر ۽ ٹوسک ات۔ دگہ لنگکے ۽ مُندر یک ے ات کہ آئی ۽ گزراں بہائیں سنگے مان ات۔
ٹائی ۽ جاگہ ۽ چو بالو ۽ پاتوانی بانزل داہیں چیزے جتگ ات۔ مرد پہ شوق ۽ شان ۽ مڑاہ
ات۔ مایک دومی ۽ دست ۽ دروہ بوتیں۔ پدا آئی ۽ دیما کنزات ۽ منی ٹائی شرکت کہ چہ
منی بے سُدی ۽ شر نہ ات۔ پرے قیامتی ۽ من آئی ۽ مِت وار بوتاتاں۔
احمد ۽ من ۽ گوں وتی لوگبانک ۽ پچاروکی کنائنت۔

”تئی گندگ ء دل گل ء شتات بوت“ گوں ہے جبر ء آئی ء وتی سئے لنکک منی
نیمگ ء شہار دات۔

مئے داغستان ء جنین آدم ء دست ء بوسگ ء ربیت ء روان نیست، پمیشا من
لنکک کموکیں زور پردات انت، بلے آئی ء انچیں فریاتے جت گوش ء من آئی ء
دست ء دُرستیں ہڈ ء بند پروشت انت۔

”پہل کن! من کو ہستگی جٹ ء جاہلے آں۔۔۔ منی مطلب ترا تکلیف دئیگ
نہ ات۔۔۔“

”نوں ترا کمو باز دو دمان در برگ لوٹیت۔“ آئی ء زہر ء زہر گوشت ء آدینک ء
نیمگ ء شت۔ داں دیر ء آدینک ء دیما مشکول بوت، زاناں جہد ء ات کہ دپ ء دیم ء
کمو ڈولدار تر بہ بنت۔

جی ہو۔ آپیر ء کماش ات، بدرنگ ات ء دیما، ہمنچو پوڈرے جنگ ات، کہ
کسانیں بانے چوں جنگ بوتگ ات۔ آدماں ء منا ابوطالب سک بے کساس گیر اتک،
شالا مرچی آگون بوتیں، اے جنین ء بابت ء ماراگیگ ء یک ء ٹکئیں گئے گوشتگ ات
ئے۔

مردم گوشنت کہ روباہ ء چر آئی ء لٹک ء ہزار ترین دگہ چیز ء جند نیست۔ بلے
چر آنکرہ دزو شتمیں روباہ ء مستریں بے سُد ء گنوک کئے بوت کنت، کہ آئی ء پوست ہے
سیہ شوم ء کالا ء پرآت۔ آپہ تاکبندے ء زورگ ء کمو ہمتل بوت ء من ء گوں احمد ء دو
پہ دوگپ ء موہ رس ات۔

”حالاں بہ دئے سنگت! چوں ءے، ماہ ء روچ چوں گوزگ ء انت؟“

”انچو گمان بیت گوش ء من گا میثے آں ء جگ ء منی گردن ء داتگ
اش۔ منی جنین منی چار ء گدار ء کنت ء منی کارانی ہم۔ تئی دل نہ جنت کہ آپچینچو وانندہ ء

شیواریں جنین ۛے۔ آبلوک ۛ مایا کافسکی ۛ سنگت بوتگ ۛ سرگئی اسیسنن ۛ گو ما ہم دعاء
 سلا مے بوتگ۔ پیسر ۛ پیسر ۛ نشنگ ۛ انگریزی ۛ بلد انت۔ لوگ ۛ چار بان انت، لوگ
 مے جند نیگ انت، چک نیست، جاپانی ذات ۛ یک کچک ۛے است انت، توشیک۔ قد ۛ
 پیشی ۛے کچک ۛے بیت۔“

”من گند گا ہاں تو بلا ہیں نگہتے بوت ۛے، نوں دیم پہ کجا رَوگ ۛ ارادہ
 داشتگ؟“

”گپ چوش انت، کہ من زہگانی تاکبند ”مورز یلکا“ ۛ، لہتیں شعر داتگ، آہاں
 گوشت کہ اے شعر پہ گوئیں چکاں گزان کپ انت۔ من جیڑات کہ ایشاں انچیں
 تاکے ۛ بہ دیاں کہ راجی ملک ۛ ڈگار ۛ ورنہاں کاردارانی واست ۛ چھاپ ۛ شنگ بیت۔
 ودے من گوں آہاں گپ جت، گڑا اے شعر اش دوست بوت انت، آبس ہمنچو
 لوٹ انت، کہ یک بندے گیش بہ کنناں کہ ایشی ۛ ”کولخوز“ ۛ لبز بیت۔ اے کار ۛ من
 مرچی بیگہ ۛ کنناں، پدا شعر اں آہانی دست ۛ دیاں۔۔۔“

رسول! زندگ بوتگ ۛ کار کنگ ۛ ہمے یکیں راہ انت۔ منی جنین گوشت
 ”اگاں چک وتی پاداں ترگ لوٹ انت، گڑا آہاں گو کو کنگی انت۔ دست وار بیت گڑا
 من وتی اصلی کار ۛ کنناں۔“

ہمے نیام ۛ آئی ۛ جنین واتر اتک ۛ منی سنگتے انچو توار جت، کہ اے توار ۛ مہر ہم
 مان ات ۛ لوٹ ۛ طلب ہم، آئی ۛ گوشت ”الیوشنا! بیارویں۔ توشیک ۛ ورگ دنیگ ۛ پد
 مارا ”کرو کو دیل“ ۛ ”رابوتتسا“ تاکبندانی کار گس ۛ اوں رَوگ انت۔“

چد ۛ پدوا سندگے من ۛ احمد پ نہ کپتیں۔ یک روچے منا آئی ۛ مندی ۛے رس
 ات، کہ ماں آئی ۛ فرمائش کتگ ات ۛے، کہ پمن بلخاری وڑیں یک لگی ۛے شر بہ کننا من
 آئی ۛ سر اے لبز نقش بہ بنت:

”پہ وتی دو ستیگیں لو گبانک ء۔“ من یکے ءرا کونزگے جوڑ کنگ ء واست ء گوشت ء جیڑات، کہ آئی ء جنین ء پر آئی ء ہرچی کنگ، پر ایشی ء آئی ء منت وار بوئنگ ءے لوٹیت۔ نوں آئی ء شعرانی رجانک برے ”مورزیکا“ ء برے ”پاننیر“ ء ”کروکودیل“ ء چاپ بنت۔ البت، ہجر چوش نہ بوت کہ اے شعر چہ مخاچ کالہ ء در اتلگیں آئی ء جند ء تات زبان ء تاکے ء چاپ بوتین انت۔ باز براں ماگوں آئی ء دز بندی کنگ کہ وتی ساچشتاں دیم بہ دے، بلے آئی ء ہجر پسونہ داتگ۔

جد ء پدماداں دہ سال ء دپ نہ کپتیں۔ اے رندی ماداغستانی ازم ء مراگشے ء دُچار کپتیں، اے مراگش ء مے چل شاعران بہر زرتگ ات۔ مے شعر دگہ دگہ زبانان پیل پادگی میں ہال، ”کریملن تھیٹر“ یک موٹل سازیں کار جاہے ء ”کانتیمرو وسکایا گارڈ“ ء گوشدارگ بوت انت۔

مراگش ء گڈی برنامہ است ات، کہ منی ہے تات سنگت گپ ء تران ء حاتر ء بے بز مشی تلوء پُشتی نیمگ ء اتک۔

”رسول! آئی ء پے نیاز بندی گوشت۔“ ”من ء گوں وت داغستان ء بہ بر گوں۔ من یک کردیوک (گرانڈی دُمبگ) ءے ء پد ء کپتنگ اتاں، بلے جہندم چر آئی ء وتی جند ء بارگیں لنگ بباداتگ۔“

آداغستان ء واتر اتک۔ بلے انچیں گپے است انت کہ نہ چہ پندور ء سازے پیدا کت کتگ ءنا کہ آئی ء سراصوت ءے جت کتگ۔ نوں آچوانچیں کونزگے ء ات، کہ ٹنگ ات ء دُر ستیں شراب ءے رتنگ ات انت۔ تو ستر ٹنگ ء بند بہ کن ءے شراب ء رچگ بند نہ بیت ء دُر ستیں شراب رچنت۔

بس چوبہ گوش کہ ہج رجانکار بے بودے ء بود ء وڈینت نہ کنت۔ باز مردم گوشت کہ سلیمان استالسکی، ایفندی کاپیف ء دیما آوزتگ۔ دگہ لہنتیں گوشت، کہ

ایفندی کا پیسٹ، سلیمان استالسکی ء بروردانت۔ بلے راستی ء بچارے دو میں وتی جاگہ
ء بودناک بوتگ انت۔ ایفندی ء بود ء ایفندی جوڑ کتگ ء سلیمان نیگ ء سلیمان۔

من ایزنا ء گوشاں۔ نوں ہما قصہ ء کہ من کاراں منی خیال ء پر آئی ء شر تریں
سر حال ہمیش انت۔

اُستادانی آوار کالج ء ہما مردم کہ گوں من وانگ ء بوتگ انت، چر آہاں نیگے
مرچیکیں نامی میں داغستانی لبزانت محمد سلیموف بوتگ۔ چہ در کسانی ء آ بودناک
بوتگ۔ آئی ء جو انیں عکس شر کتگ، جو انیں اُلسی ناچی ء بوتگ، شعرے پر بستگ۔
پشکن ء ذرا جیں شعر ”ایوگینی او نگین“ آئی ء سک بے کساس دوست بوتگ۔ اے
کتاب مدام آئی ء دست ء بوتگ ء سبہیں شعرے دل یات بوتگ۔ نودربری ء زمانگ
ء آئی ء ایشی ء آوار زبان ء رجانگ کنگ ء واب دیستگ۔ پداوہدے آئی ء سر جنگ ء
پڑے کپت، گڑاے کتابے ہمود ء گوں وت بُرتگ گوں۔

جنگ ہلاس بوت، گڑا آماسکو ء اسپتالے ء داخل ات۔ تیر ء بمبانی چُنڈاں آئی
ء بدن گزل گزل کتگ ات۔ اسپتال ء والیانامیں ماسکوئی جنکے ء گوں دچار کپتگ۔ ٹپ
ء ٹورانی وش بوتگ ء پد، گوں والیاء آروس ء کتگ ء ماسکو ء چہ منند بوتگ۔

وہدے من پہ وانگ ء ماسکو ء انکاں، گڑا حال رسانی کار گل ء ٹمک ء آئی ء
بابت ء معلومداری گپت۔ انچو کہ من آئی ء کمی ء مارگ ء اتاں، ہے وڑ آہم منی کمی ء
مارگ ء ات۔ پمیشا ماحم ء جوش ء یک دومی ء گوں وتی مہر در شان کت انت۔ والیاء مئے
اے جم ء جوش ء بدنہ برت۔ آداں دیر ء مئے کرانشت گوں۔ ماترندیں شراب نوش
ات۔ محمد ء گوں من جنگ ء قصہ آورت انت ء من آئی ء راداغستان ء حال دیان کت
انت، کوہستگ ء وتی بُندری میتگ ء قصہ آورت انت۔ من وتی ء اے دگہ ورنامیں

داغستانی شاعرانی شعر اشکنا نینت انت۔ پدا من محمد جُست کت کہ نوں تئی کار ء ارادہ
چچی انت۔

” اے بابت ء من سک جیڑی تگ۔ بلے والیا ء تر و ء ایزنا نامیں سیادے
است، ہمے ایزنا ماسکو ء ڈ لگیں مردے۔ و ہدے والیا ء تر و ء منا پریشانی ء دیست گڑا
گوشت ءے: ”محمد! تو چیاوتی سر ء مازہاں ہوشین ءے؟ من ایزنا ء گوشتاں سری کونس
چیری کونس ء نہ ڈگیت کہ کار شر بنت، بوت ہم انچوش۔ ایزنا ء پہ من نو کری ءے شوہاز
ات، سانسد انانی ”اکیڈمی“ ء کارے رسیتگ ء انوں ہمود ء کار ء ہاں۔“
” بلے تئی عکس کاری چون بوت؟“

” جنگ ء تیراں منی تانسریں بدن نقش ء نگار کتگ ء منی حیا ء، ہمنچو وت باز
انت۔“

”تئی شاعری؟“

” رسول! آ درست بچکی ء گپ بوتگ انت۔ نوں من گزان ء سنگینیں
مردے ہاں، نوں من ء مردی کار کنگ لوٹیت۔“

” گڑا ”ایوگینی او نگین“ ء حال ء بہ کن چون بوت؟“

آئی ء جم چست کت انت، گڑا گوش ءے سبھیں درد چمان ءے لپگ بوت
انت۔ چوش چون نہ بیت، کہ من آئی ء اجل جاگہ دست جنگ ات۔

” گڑا تو پر چادا غستان ء نیائے؟“

”گپ ایش انت کہ والیا ء چوں بہ کناں؟“

” آئی ء گوں وت بیار گوں“

” یتگ ء ابید منادگہ جاگہ ء لوگ نیست۔ من گوں والیا ء اود ء شت نہ
کناں۔ منی مات ء والیا یک دومی ء گوں گپ جت نہ کن انت۔ گڑا تو انچو گوش ءے ماگوں

وت یک رجانکارے بہ بریں گوں، دانکہ والیامنی مات ۽ گپاں سر پد بہ بیت ۽ مات والیاء
گپاں۔“

محمد ۽ راپریشان کنوکیں اے بنگپ ۽ رامٹینگ ۽ ہاتر ۽ من محمد، والیاء ”اویگینی
اونگین“ ۽ ”نام ۽ قدم چست کت۔

دومی رند ۽ محمد ۽ گندگ ۽ شٹاں گڑا والیاء گوشت کہ آبدلیتگ۔ نوں آباریں
چنت چنت روج ۽، نہ وردی انت نہ وپسگ ۽ آرامی انت، ہر چیزے شمشنگ ۽ بس نبشتہ
کت ۽ دریت، اے کارداں دیر ۽ بر جاہ مانیت۔

والیاء ترو ۽، لہتیں روج ۽ آئی ۽ اے جاوردیست، پداجست ۽ کت کہ چے
نبشتہ کنگ ۽ ۽ ۽ پرچاوتی نبشتہ کتگیں سیاہگاں وت درے

محمد ۽ پسو داتگ۔ ”گپ ایش انت، من شاعرے بونگ لوٹاں، ”اویگینی
اونگین“ ۽ رجانک کنگ لوٹاں۔“

”پرے گپ ۽ دگہ پریشانی ۽ دلسیاہی ۽ نہ لوٹیت۔ من ایزنا ۽ گوشاں ۽ دمان
۽ دمان وڑے کت۔“

”اناں مہروانیں ترو! منانہ ایزنا شاعرے کت کت، نہ آئی ۽ کار مستر ۽ ناکہ
آئی ۽ لوگ بانک۔ اے انچیں کارے کہ ایوک ۽ من وت ۽ کت کتاں۔“

چرے گپاں، لہتیں روج پد محمد ۽ من ۽ ”اویگینی اونگین“ ۽ اولی در ۽ آوار
رجانک اشکنا ینت۔ سے سال ۽ پدا اے مزن شانیں بیانہ شعر تانسری ۽ آوار زبان ۽
چاپ بوت ۽ کگیں آواراں سر بوت۔

کئی عکس چاپگ بہ بیت۔ مردم گوشت کہ اگاں جنین شیوار بہ بیت، گڑا دنیا
۽ پہ وت ۽ ہند ۽ مقامے ۽ ہینگ ۽ شری ۽ سراوتی لوگ واجہ ۽ کک ۽ کت کت جی ہو،
من ہم یک انچیں جنینے زاناں۔ داغستان ۽ جو انیں ۽ نامداریں مے شاعرے، انچیں

جینے، لوگوں کو اجہ انت۔ لبر انتانی گل، دُرستیں شنگ گس، حالتا کانی کار گس چرے زالبول، نام، اشکنگ، گوں ذرہ انت۔ من، ہم چر آئی، ہم اتلگ، وت، رار کینگ، ہاتر، وتی کار گس، آئی، لوگوں کو اجہ، عکسے ٹنکیتگ۔ من دل، گوشتگ چو کن، آوش بیت، گوں من جن، ہٹے، انت۔ بلے چریشی، بیچ فاندگ نہ بوت۔

گپ ایش انت، کہ منی کار گس، آئی، لوگوں کو اجہ، ٹنکیتگیں عکس، سبب، چو و نہ بوت، کہ یلے کپے ”کو پک“ گیشتر بہ رستیں۔

یک رندے ہے زال، لوٹ کت کہ ”شنگ گس“ زوتاں زوت آئی، لوگ واجہ، شعرانی دیوان، چاپ بہ کنت۔ کار مستر، پہ مہر آسر پدی دات کہ امبر، چاپ، شنگی کارانی حساب گیشینگ بو تگ، انت، نوں دگہ مٹ، بدلی، بوت نہ کنت، پدا کا گد، اوں تنگی انت، حیر داں دیم، سال، وڑے نہ وڑے بیت۔۔۔

زال، زہر، دپ، تچ کش ات۔ ”بے شرم! ترا لج نہ کنت!“ ”ترا اُتر سیت کہ اگاں منی لوگوں کو اجہ، دیوان چاپ بہ بیت، گڑا مہلوک زانت کہ آچہ تو مستر، شاعرے، پمیشا برے کا گد، برے دگہ عذرے سازگ، آئے۔ بلے تو من، دردات نہ کن، منی پڑا مگ سک گزان انت۔ ہرچ وڑانت کہ ترا منی لوگ واجہ، دیوان چاپگی انت۔

ہے گپاں گوں زہر، زہر، آچہ ”شنگ گس“، در اتک۔

دو کلاک، پدا کار، مستر، میز، سر، ٹیلیفون، توار، بوت، ہندی کمیٹی، کار گشاد

گپ، ات:

”پہ حُدا یگی اے زال، اینگو آہگ، میل ات! من میز، سر، کانچ، چنت بر بدل بہ کنائیناں؟ انوں ہے دمان، آئی، پہ مُشت جتگ، نو کیں کانچ پدا پزوشنگ۔“

گڑا شازان ات کہ چے بوت؟ لیوٹالسٹائی ۽ کتاب ”حاجی مراد“ ۽ حمزہ سدا ساسا ۽ چک ۽ نبشتہ لکتگیں یک کتابے ۽ چاگک ۽ برنامہ مہتل دارگ بوت ۽ اے دوئیں کتابانی جاگہ ۽ آئی ۽ لوگواجہ ۽ دیوان چاگک بوت۔

شما چے گوش ات کہ مئے جان چٹینگ؟ جی انان! نون دگہ جیڑھے ۽ سرکش ات۔ چوش بوت کہ دیوان ۽ شاعر ۽ عکس مان نہ ات۔

”شوہاں! من زاناں شما ہمیشا منی لوگ واجہ ۽ عکس چاپ نہ کتگ، کہ مردم مه زان انت کہ آچہ شما درستاں ڈولدر ترانت۔“

کار مستر ۽ پسو داتگ۔ ”جی انان! گپ چوش انت ما فیصلہ کت نہ کتگ کہ کئی عکس جنگ بہ بیت؟ تئی لوگواجہ ۽ یاتئی جندے؟“

جنین ۽ بچکندان ۽ پسو دات: کئے بہ زانت؟ من مه بوتیناں بلکیں آ، حبر شاعرے نہ بوتگ ات۔“

ابو طالب ۽ حاتمت ۽ قصہ۔ ابو طالب ۽ شپانکے ۽ بستار ۽ کار بندات کتگ۔ پدا رند ۽ زانانی اڈ دینگ ۽ شرکنگ ۽ کارے کتگ، بلے شپانکی ۽ نلے چگل نہ داتگ۔ آوتی نوکیں کار ۽ درگت ۽ میتگ پہ میتگ بوتگ ۽ ہر دیں وارے رسیتگ، گڑا نلے جنگ ۽ وتی بالادے وشنود کتگ۔ ہما زمانگ ۽ یک میتگے ۽ گوں آئی ۽ واقعہ ئے بوتگ۔ چیزے مردم نام گیپت کہ کوئی نایں میتگے ۽ قصہ انت ۽ چیزے گوشیت کہ مونخی سینگ انت۔ چو بوتگ کہ حاتمت نایں کاڑے ۽ وتی پز شتگیں لو ہیگ زرتگ ۽ آئی ۽ کر اتگ۔

ابو طالب ۽ لو ہیگ ۽ شرکنگ ۽ سک دیر جنگ۔ برے اے دیما ایرے کتگ ۽ سگریٹے کشیتگ، برے نل ۽ جنگ، برے حاتمت ۽ کر ۽ قصہ ئے آؤرتگ، بہ زان چیزے راست ۽ چیزے دزوگیں۔

حاتمت ۽ واہگ ات کہ اے کارگشادی ۽ بہ بیت۔ ہمیشا آئی ۽ گوشتگ۔

” اینچو و بوت کنت کہ تو سگریٹ ء چودراج مہ کن ءے!“

” حاتمہ! چو بوت نہ کنت، نوں و من سگریٹ ء دراجی ء یک والے کنال۔۔“

آخر کار حاتمہ ء کہ گڑ بست ء د لکر ان، بوت گڑا ابوطالب ء لوہیگ شتر کتگ۔ لوہیگ چو نو کیوں لوہیگ ء درپشگ ء ات۔ ابوطالب ء ایشی ء شتر کنگ ء سک کار کتگ ات۔ بلے انچو کہ حاتمہ ء آپ مان کتگ، لوہیگ پد پٹینان بوت۔ حاتمہ زہر ء گڑیوان بوتگ ء ابوطالب ء کرا اتلگ۔

” ایشی ء بچار! یکے و تو ایشی ء شتر کنگ ء اینچو روزگار بری کتگ، بلے انگت پٹینگ ءے بند نہ بیت ء نوں و چد ء گیشتر پٹینگ ء انت۔“

” حد انت کہ ڈولدار ء دلاوریں ورنہ ہر روج تئی لوہیگ ء سنگ بہ جنات انت، حاتمہ! دل ء مہ یار! من پہ زانت یک سیلمبے یلہ داتگ ات دانکہ تو پدا بیائے ء من پدا تئی دیدار ء کت بہ کنال۔“

” ہما سنگ کہ لگئی انت، حد انت کہ منی لوہیگ ء بدل ء تئی سرا بہ لگات انت۔“ گوں ہمے گیاں حاتمہ رہ گپتگ ء ابوطالب ء دپ پچ بوتگ ء چارینگ ءے۔

ابوطالب جتائی ء آس ء سٹنگ۔ آئی ء دل ء پہ حاتمہ ء مہر ء آس جبورات۔ ہمنچو کہ درد و دان بوتگ آئی ء آہ ء زار و دان بوتگ انت۔ درد ء اندوہانی ہمے جاوراں آئی ء شعرے نبیستگ، وتی ء حاتمہ ء مہر ء۔ پدا گہ شعرے نبیستگ ءے، پدا دہمی ء بیستمی ء نوبت اتلگ ء ہمے رنگ ء رزان شتر کنو کیوں ابوطالب بلاہیں شاعرے بوتگ۔ حاتمہ ء ہما زانگ ء حاجی نامیں سودا گرے ء گوما آروس کتگ۔ پدا سہن ءے گپتگ انت ء موسیٰ نامیں ورنہ ہے گپتگ ءے۔

یک روچے نامی نہیں شاعر ابوطالب بازار ء گوزگ ء ات یکے ء گوانک جتگ۔

” او، ابوطالب! تو زاناں منی لوہیگ ء شتر نہ کن ءے؟“

ابوطالب ء چکؔ جنگ چاربتگ۔ حاتم انت اوشاتگ، پیر، نزور ء نادراہیں
حاتم۔

”نوں تو بلیکس مجازے۔ باید کہ مجاز بہ بے! سوویت ء باسک ء ء سرکار ء
بخشیتگیس شرف تی دلبندهء براہ انت، بلیکس تورزانانی شرکنگ ء کاراوں یلہ داتگ؟ بلے
بیجال مہ بو، اے من اتاں کہ تراشاعرے کت۔ اگاں آروچی من تی کر ء وتی لو ہیگ
ء شر کنہمیگ ء مہ تیکیناں، تو مرچی ہم بازار ء دُکانے ء نشتگ ات ء مردمانی رزاناں شر
کنگ ء بوتگ ات ء۔“

”حاتم! اگاں تراپکائی ء اینچوزورمان کہ مردماں شاعر بہ کن ء، گڑا تو وتی
اولی لو گواہ حاجی پرچاشاعرے نہ کت؟ چو پرچا کہ تی رندی لو گواہ موسی ء یک
بندے ہم مردماں روج ء مرچی نہ اشکتگ؟“

ابوطالب ہے گپاں گوں دیمارہ کپتگ۔ حاتم حیران ء وانگ اوشاتگ ء جیر
یتگ ء کہ پسو ء چے بہ دنت۔ پہ دمانے آئی ء ہوش ء سار برگشتگ۔ گڑا ہو ر ء تڑمے
آئی ء سٹ کت۔

گپ ء جند ہمیش انت، کہ کس ء دومی ء راشاعر جوڑ کنگ ء وس ء واک نیست،
آئی ء جندوت، وت ء راشاعرے کت کنت۔

یک رندے منی پت ء اے قصہ آورنگ ات: ہما زمانگ ء کہ منی بنداتی شعر
چاپ بوتگ انت گڑا آئی ء یک سنکتے کہ وتی کماشی ء سبب ء داغستان ء نام ء کشتنگ
ات ء مردماں سک عزت ء شرف بخشیتگ، آئی ء گوشتگ ات:

”اٹوں عشق ء کپگ پہ رسول ء سک شرانت۔ پریشی ء دگہ تفاوتے نہ بیت
کہ اے مہر ء دوستی آئی ء وششی دنت یا غم ء چیلام ء نہ اے حبر کہ دومی دیماعشق ء آس
جمبور بہ بیت۔ بلیکس شرتریں گپ ہمیش انت کہ آئی ء عشق ء مہر بے سو ب بہ بیت ء

پر آئی ء درد ء ارمان ء سوز ء سوزمان ء سبب بہ بیت، پرچا کہ چو شین مہر یکیں دمان ء آئی
ء بلا ہیں شاعرے کنت۔“

آئی ء ویک انچیں ورناہیں و شرنگ ء زبیاں کاڑے در گیتنگ ات، کہ آئی
ء من ء مہر ء بے سوبی ء عذاباں چکل داتگ ات ء شاعرے کتگ ات۔
بلے منی پت ء وتی سنگت ء را گوشت:

” دنیا ء ہزاراں ورناہ مہر کن انت۔ زاناں گڑا آدرست شاعر بنت؟ سکیں مہر ء
واست ء ہم بود لو طیت۔ اینچو کہ پہ بود ناکی ء مہر ء ارزشت انت بلکیں پہ مہر ء بود چد ء گیشتر
ارزشت داریت۔ من اے جبر ء اٹاں نہ کنناں کہ مہر بود ناکی ء وڈینیت، بلے آئی ء جاگہ
ء گپت نہ کنت، کست ء گت ء اول حال ہمیش انت، بزراں ہما جذبگ ء ہلن کہ آئی ء چپ
انت۔“

” بلے مہرانی شاعر محمود ء بابت ء چے گوش ءے؟“
” محمود ہمارنگ ء شاعرے کہ بوت، چو شین شاعرے بوتگ ء الم آئی ء
دوستدار ء دست مان بوتگ۔ بلے من جزم زاناں آئی ء دوستدار بہ بوتیں یا مہ بوتیں،
محمود الم یک مزن نام ء قد آوریں شاعرے بوتگ ات۔ آئی ء یاغی ء شوہاز کاریں
ارواہ ء راہ ء درے شوہازیتگ ات، انچو کہ کاہ ء بجگیں سیہک ترند ء سکیں زمین ء تل
جنگ ء روج ء نیمگ ء سر ء چست کنگ ء توجیل سازانت۔ شتاوت دیستگ کہ تزشتن
تلارانی سراہم کاہ ء بوٹگ رُدیت۔“

اے گپ ء پہ مشکل کسے تپاک مہ کنت، انچو کہ حُشکیں دار آس ء وردن
انت، ہے وڑ انسان ء ہل ء واہگانی گیشی بود ناکی ء وڈینیت، آمہر ء ہل بنت شرّیا کست
ء شاعری، پُر مہریں، بچکند ء تورناکیں ارسانی برورد انت۔ بلے ہما گپ ء کہ من کنگ
لوٹگا ہاں، آچرے دوئیں دروراں گیشیت۔

دنیا ۽ گجام غم، ہمامات ۽ غم ۽ دیم ۽ اوشات کت کنت، کہ آئی ۽ چک ۽ امروز
سفر کتگ؟ شُشت ۽ شود ۽ قبر ۽ کسارت ۽ دنیا ۽ مردم مچ انت بلے مات بے گویاک انت،
البت آئی ۽ چمانی ارساں ہار کتگ۔ آئی ۽ انچوہائی مان نیست کہ وتی غماں لبزانی دروشم
بہ دنت ۽ انچو درشان بہ کنت کہ اے دگرانی ارس ہم شپ بہ گرانٹ۔

پداموتک کش کانت۔ آہانی چم حُشک انت، چپاکہ اے غم دگرے بیگ انت
آہانی جند ۽ نہ انت۔ پدا انچو کہ آوتی ترسناکیں ازم ۽ درشان ۽ بندات کن انت، چپ
۽ چاگرد ۽ مردم گزیوگ ۽ بندات کن انت گوں۔

من آہانی ازم ۽ راتر سناک پمیشا گوشت، کہ ایثی ۽ بے رحمی ۽ ظالمی ۽ بلاہیں
دستمان۔ گمان انت بلکیں پمیشا اسلام ۽ گوشتگ بوتگ، کہ موتک کش ہم ریاکار،
دغاباز ۽ بہتام بندوکانی پیدادوزہ ۽ ماند ارگ بنت۔ بلے چوشیں ازم ۽ چون کن ۽ کہ آئی ۽
کارایوک مردمانی گزیو امینگ بہ بیت؟

ایثی ۽ بر حلاف ہماپت ۽ ماتانی وشیانی دیما گجام وشی دراتک کنت، کہ آہانی چک
ورناہ بوتگ ۽ نون آروس ۽ وہد انت ۽؟ آروس ۽ وہد الم وشی ۽ وہد انت۔ چوشیں
ساعتماں مردم ناچ کن انت ۽ شعر ۽ صوت ہم جن انت۔ سالونک ۽ پت ۽ مات ۽ وشی ۽
دیما اے دگرانی وشی ہیچ نہ انت، بلے زاناں آلبزانی یا انچیں صوتے ۽ دروشم ۽ وتی اے
وشی ۽ درشان ۽ کت کن انت، کہ چر آئی ۽ مچ بوتگیں درستیں مردماں وشی بہ رسیت
۽ ہمے بہ مار انت، بلے کہ اے آروس آہانی جند ۽ نہ انت، بلے انچو گمان بیت کہ آہانی وتی
انت؟

گپ گیشتگ، اے آہانی وس ۽ در انت، پمیشا مات ۽ پت بازار پہ بازار بنت
۽ انچیں صوتیاں کار انت، کہ آ آروس ۽ مراکش ۽ ساہ ۽ ارواہ مان بہ کن انت۔ صوتی
کانت، زیک آہاں دگرے ۽ آروس ۽ صوت جتگ ۽ بانداتے کہ کئیت آدگہ جاگے

ہے صوتاں جنگ ۽ بنت۔ پر آہاں دُستیں آروسانی معنایک انت۔ بلے اے آہانی
 بُودناکی انت، کہ مردمانی بالاداں وشنود کن انت ۽ آہاں کندگ ۽ کندینگ ۽ موہ
 دینت۔

گرازندگانی ۽ کَلّیں کتہ کاری ازم ۽ دیروی دنت؟ زاناں انچوش انت کہ ازم
 ۽ صورت ۽ بُودناکی ۽ ہر درشانے کہ بیت، آگر ۽ منجیس تقدیر ۽ مزن شانیں کار پدانی
 شاہگانیں زانت ۽ سنج ۽ آسر انت؟

اگاں اے جبر راستے، گڑاچو پر چابیت کہ یک چارده سالی آوار بچکے کہ مادری
 موجود چماں کور انت، آچہ وتی پندور ۽ زیمراں آوارستان ۽ دیات ۽ میہگاں سرا
 زوریت؟

ہے وڑیں یک دگہ بچکے محمد رجبوف کہ چہ کسانی ۽ نادراہ جان لے ۽ ترات نہ
 کنت، آوتی مات ۽ سرا انچیں صوتے بندیت کہ توامیں آوارستان ۽ ہے صوت دپ ۽
 انت؟

آصوت ۽ ساز احمد سر میلوف نیگ انت، کہ آچہ پاداں لنگ انت۔ یک
 رندے آئی ۽ بابت ۽ من نبشتہ کنگ ات:

بل کہ ہشت انت تی ساز ۽ تار بلے

طرز سر کشیت صد ہمک تار ۽

بُودناکیں کور، چہ نابودیں چم پچ ۽ گیشتر میم کنت۔ گوشنت کہ بے سُد ۽ بے
 عقلیں مردم کُنڈ گشتی ۽ پد ہرچی کہ گندیت، عقلہ مندیں مردم وتی لوگ ۽ نشنگ
 ۽ چر آئی ۽ گیشتر گندیت۔

چد ۽ مستریں گپ ایش انت کہ کوریں محمد بازار ۽ اوشاتگ ۽ پنڈگ لوطیتگ
 ۽، بلے سبھیں روج ۽ زرانی حساب ۽ ہجر رندہ وار تگ ۽۔

چہ وقتی دپتہ۔ اگاں بۇدناکی ایوک پہ چمانی میم ء بوتیں، گڑاچو چوں بوتگ ات کہ وہدے خان ء لیزغین شاعر کو چچورسکی ء دوئیں چم کشارینگ ات انت بلے انگت آئی ء شعر ء صوت پر بستگ۔ اگاں بۇدپہ مال ء دولت انت، گڑاچہ پیم ء چورہ ء نادریں لیزغین شاعر اتیم امین چونامد ار بوت؟ اگاں بۇدپہ وانگ ء زانگ انت گڑامن ء بے گوش ات، کہ سلیمان استالسکی ء اُلسی شاعرے ء جہت ء چوں انچونام کشیتگ ات؟ آئی ء و دسنام ء جنگ نہ زاننگ۔ وہدے دسنامے جنگی بوتگ وتی لنگلے دوات ء بک داتگ ء ہما جاگہ ء سرالنگک جتگ ء۔ اگاں بۇد بازیں وانگ ء زانگ ء برورد انت، گڑامنی پچاروکیں مردمانی نیام ء سکیں وانندہ ء زانندہیں مردم است، بلے چو پرچا کہ ایک بندے ہم نبشتہ کت نہ کن انت؟

کوہستگاں شوق ء دلکشیں مقابلہبانی رسم بوتگ۔ آہاں یک دابے ء استاد گون بوتگ، بزاں ہما کہ آوار نیسیگ ء وانگ اش زاننگ، دومی دیماشپانک ء ناوانندہ کہ آچہ وتی کار ء ابید دگہ ہج ء حال ء سرپد نہ بوتگ انت۔ دوئیں ٹولیانی نیام ء شاعری ء مقابلہ بوتگ، گڑاگیشتر شپانک گیش بوتگ انت۔ وانندہیں صوتیانی رد ء بندیں طرز ء سُر ال ہما صوتانی دیم داشت نہ کتگ، کہ آگوات ء پیما آجو بوتگ انت، ء گوات ء داب ء کوہانی سرسبزیں جہلگ ء برزگاں یلہ بوتگ انت۔

بلے انچیں شاعر کہ آئی ء استاد ء شپانک ہر دوئینی شری مان بوتگ، گڑا آہاں دوئیں ٹولی پرورش داتگ انت۔ اگاں محمود یا منی پت حمزہ گون بوتگ انت، گڑا مقابلہ ہے دوئینی نیام ء بوتگ، گوں آدگہ صوتیاں نہ بوتگ۔ آدگہ صوتی اے پڑ ء روچے ء راہ ء پشت کپتگ انت۔

یاچش بُوت کنت، بۇدناکی شیوار بوتگ ء برورد بہ بیت؟ بلے ماسکو ء اے دگہ نلکاں من سکیں شیواریں مردماں گوں دپ کپتگاں۔ اے انچیں مردم بوتگ انت کہ

ناگت ء ایشانی زانت ء شہزانتی ء شاعری، گدار یا قصہ ء گوناپ بے زرتیں، گڑا ازم ء بے دروریں شاہکار دیما اتلگ ات۔ بے است انچیں چیزے کہ آہانی مزن شانیں عقل ء زانش ء چہ قلم ء دپ ء شترگ ء کاگد ء سراتالان بونگ ء نیلیت۔ ہے رنگ ء آہانی زانتکاری یا گوات ء برتگ ات یا گوں ہماہانی بچگیگ ء قبر ء شنگ ات۔

چوشیں جاورے ء دل ء حیا لے گون جنت کہ بود ء بودناکی ء سرچنگ بلکیں کار انت، خدمت ء ہید ء ہیدر پچی انت؟ باریں چنت رنداں من اشنگت کہ بود ء جند چہ وت ء ہچے نہ انت، بلکنا اے انچیں چیزے کہ سک باز محنت ء جہد ء ودی بیت۔ نوں گپ پشت کپت گڑا من شاہے ء سراتالانی ء تاہیر ء گوما شنگیں بلبل ءے ء شعر ء صوتاں بار کشیں حرے ء سرگاں چہ گیشتر ارزشت دیباں۔

ہما کہ گز انباریں گاڑی ء چکان ء کشان انت، آصوت نہ جنت، صوت ء ہما جنت کہ پے ایمنی ہما گاڑی ء شنگ۔

او، منی مالک! اے دنیا چینچو چپ ء راست انت۔ اگاں صوت ہما گاڑی ء شنگیں پے مردم ء بے تہمبلی ء آرام دوستی ء برورد انت، گڑا اے حساب ء دُرتیں ازم، بے تہمبلی، بے کاری ء آرام دوستی ء آسرا انت، دنیائی و شحالی ء بے غمی ء برورد انت؟

بلے زاناں چوش نہ انت، کہ تنگ ء تہاریں کرگیناں چست بونگیں صوتانی توار حاکم ء مالدارانی ماڑیاں ہم گوشدارگ بنت؟ میر ء نوابانی بابت ء ہرچ قصے نیسگ بوت، آغریباں نبشتہ کتگ انت۔ ”شامخال“ ء ”ارچی کزاک“ ماں ”سائیریا“ ء درانڈیہہ کتگ ات۔ بلے ”ارچی کزاک“ ء درانڈیہہی ء وہداں ہم وتی شاعری برجاہ داشتگ ء مرچی کومیک ایں شامخال ء بابت ء ہرچی کہ ما زانیں، آچہ ارچی کزاک ء شعراں دست کپتگ انت۔

جار جیاء ورنہ دیوید گورامی شوبلی، کوہستگ ۽ مردماں آوار جنگ بُرتگ ۽ اوتسو کول ۽ یک ژیمبے ۽ بندگ کتگ۔ ہمے لیگاریں ژیمب ۽ وتی بزاداریں جار جیاء ۽ یاتاں تلوسو کیں شہزادگ ۽ شعر نیسگ بندات کتگ۔

عائشہ کہ حزنہ ۽ نواب ۽ چک بوتگ، ورنہ ۽ شتر نگیں شوانگے ۽ مہراں گرفتار بوتگ، پت کہ حال ۽ کپتگ عائشہ ۽ چہ لوگ ۽ گلینتگ۔ زمستان ۽ ہما سار تیں شپ ۽ کہ سارتی ۽ سک ایر داتگ ات ۽ چوتیر ۽ تورنا کیں سار تیں گوات آئی ۽ تنگیں گداں پترگ ۽ ات، گڑا ہما و ہداں عائشہ ۽ وتی اولی پر بند، پر بستگ۔

انچو ما پرے جبر ۽ جیرگ ۽ لاچار بنیں، کہ بُود بلکیں مردم ۽ درد ۽ غم، آئی ۽ اذیت ۽ مصیبت ۽ آئی ۽ غریبی ۽ بروردانت؟ انچوش گمان بیت کہ بے نصیبی ۽ رنج ۽ غم شتر تیں شعرانی ۽ سنجل انت؟ شاعری توچی ۽؟ چے لوٹ ۽؟ تو ہما و ہداں بترائی ۽ را وتی نزیکی ۽ شرف بخشاتگ ات، و ہدے آپیر ۽ کماش، گوں نادراہ ۽ گزنگیں لاپ ۽ وتی تنگیں چل ۽ سرانتگ ات۔ پھ محمود ۽ ہما و ہدی تئی نگاہ نیک بوتگ، و ہدے آکار پیٹھآ گنداں سکیں سارتی ۽ ٹنٹرتگ، آئی ۽ مہگونگ کہ پر آئی ۽ چور وچ ۽ چو ڈیہہ ۽ ات، ہما کہ آئی ۽ زندہ مال ۽ مت ات، آگوں دگرے ۽ آروس داتگ ات۔ تو پھ ابوطالب ۽ ہما و ہد ۽ وتی در پچ کتگ انت، و ہدے آئی ۽ پیلک ۽ دزلٹ دست ۽ بوتگ انت ۽ میتگ پھ میتگ سر سرے جنگ ۽ حاتم ۽ آئی ۽ مہر لگتال ۽ گوں دگرے ۽ آروس کتگ ات۔ تو ہما و ہداں الدار یلاف ۽ گورسی کتگ، و ہدے آئی ۽ چہ وتی کشندہانی دست ۽ زہر ۽ کوپ دست کپتگ ۽ ایر برتگ۔ ظالم ۽ زوراکیں نائب زنتی ۽ انخیل مارین ۽ دپ دوچائینگ ات، ہما دمان ۽ آئی ۽ وتی وش تریں صوت جنگ۔ ہما صوت کہ آئی ۽ عمرے زندگی نائب ۽ تاہیر پچ کپتگ ۽ آئی ۽ چمانی واب پھ مدامی حرام کتگ۔

بُود تووت بے گش تئی راز کجا چیر انت؟ تو ضمیر ے، عزت ے، دل بڈی ے یا گڑا
 ترس ے یمے ے؟ ٹر سو کیس مردم شپ ے کشکے ے رَوَگ ے بہ بیت، گڑا صوت جنان بیت
 ے ے وڑ آوتی نیام ے یک دل ڈڈی ے ماریت۔

تو نگہبہتی ے یا شوٹی، بخشش ے یا سزا؟ تو ہما حُسن ے براہ ے، کہ آئی ے ساچک ے
 مقصد ہمیش بیت کہ مردم پر آئی ے درد بہ سگ انت، یا ہما درد کہ حُسن ے براہ ے ودی
 کنت؟ یا تئی جند ے ہستانک، زمانگ ے واقعاتانی آسرا انت؟ سنگ ے گوں سنگ ے میٹرین ے
 گڑا پتر و شک شانیت۔ جنگ دنیا ے مردماں گیشتر نہ کنت البت با مرداں الم و دینیت۔

من نہ زاناں کہ بُودچی ے، انچو شکہ اے گپ گو شک نہ بیت کہ شاعری چی
 ے۔ بلے برے برے چو بیت کہ لوگ ے واتری ے و ہداں یا دگہ ملکے ے، واب ے پڑ ے
 (کشیاں جند ے چادر مانپوشینگ) یا سر سبزیں کاہانی سرا پادانی ایر کنگ ے و ہد ے (کشیاں
 سبزیں کاہ منی اندر ے پتریت ے رگ ے ریشکانی توک ے تجیت) و رگ ے و ہد ے، زمیل
 گو شد ارگ ے و ہداں، وتی کہول یا دوست ے سنگتانی مجلس ے نندگ، کسانیں چکے ے انچو بڈ
 ے کنگ گوش ے زند ے ذراج کشیں راہانی سرا آئی ے گام ایر کنگ ے مراد بات دینگاہاں یا
 وتی سنگتے ے جنازہ ے تحت ے کوپگ دینگ ے آئی ے ے وتی مدامی و ابجاہ ے سر کنگ ے و ہد ے، یا وتی
 مہگونگ ے دیدار ے وش ے دمان ے، یک عجب ے بے وس کنوکیں پڑ اسرار ے زور آوریں
 چیزے پہ من کیت۔ اے وش ے چاڑے پہ دنت یا عمیگ بہ کنت، ہرچی انت بلے دائم
 من ے پہ کار ے چاڑ کہ کنت، من ے پہ گپ ے لاچار کنت اے چیز انچیں دابے ے پہ من کیت
 کہ نہ من آئی ے لوٹا ییناں ے نا کہ اے وتی آہگ ے حال ے دنت۔

اے کیت ے ایشی ے محمود گوں وت گون انت، گوں وتی 'چر کیسی' کوٹ ے،
 پندورے دست ے، گوں وتی جوش ے چکاریں مہر ے کہ سبھیں زند ے ہمانی ے صوت ے
 جنگ انت بلے مہر ے سرچنگ دائم است بوتگ، منی پت انت، گوں وتی عمیگ ے پہکیں

بچکند۔ اندر ریل ف ات، کہ زہرانی کو پ، وارین انت، آئی دپ کہ چہ ظالمیں
 نائب و حکم و دو تگ ات، خون دیگ و انت، دُر ستاں چہ پشت، دور و سک دور قد آوریں
 شاعر و لبز انتانی چہرگ در پشگ و انت، دانٹے، ٹالسٹائی، ٹیلر، بلوک، گوٹے، بالزاک
 و دوستو یفسکی و چہرگ۔۔۔ برے برے من و انچو گمان بیت کہ دُور ماں جُماں شہمے و
 دُر و شم و وت حُدا و چہرگ در پشگ و انت۔

”تو کئے؟“ من ہما چیز و جست کناں۔

”من تئی بُود و بُود ناکیاں، تئی شاعری آں۔“

”تو چہ کجا پیدا کئے؟“

”من ہر جاگہ استاں۔“

”ناں، تئی عمر چیچک بیت؟ زاناں تو منی ہمسرے؟“

”انہاں۔ منی عُمر یک کتر ہے اوں، و ہزار قرن انت ہم۔ منی اندر و کسانیں
 چکانی کودکی، ورنہاہانی جذبگ و کماشیں مردمانی زانش، اے دُر ستیں چیز یکجاگہ و ہوار
 انت۔ زمان و مکان و گوں من و کار نیست۔ من انچیں آسے آں کہ آئی و پچی تو ست
 نہ کنت۔ من انچیں صوتے آں کہ کس من و گڈی و سرکت نہ کنت۔ من انچیں بالے
 آں کہ کس من و سرجم کنت نہ کنت۔ من چہ تو سک دوراں، بلے منی جاگہ تئی جنڈ و
 اندر و انت۔ منی دز کپگ بلاہیں و شی و شاد ہے، بلے سک اندوہ ناک انت ہم۔ دنیا و ہج
 چوشیں چیزے نیست کہ چہ من ارزان تریاچہ من گران و مشکل تر بہ بیت۔

”اگاں من استاں گڑا“ وائلن“ و تارانی بر مش و کہ ترشتیں تلاراں تل کت
 کنت۔ اگاں من استاں گڑا سُرناہ و سازانی اشنگ و گوں بری گوک کوہی اگاں ناچ کن
 انت۔ اگاں من جاہے و است باں، گڑا گشندہ و دست و زہم کپیت و مہر کنوکاں یکیں
 بوسگ آپ کنت و یلہ دنت۔

”وہدے آندی نامیں میتگے ۽ پاتی ۽ سکوٹ برگ بوتگ ات، گڑا آدامن ۽ من ہمود ۽ بوتگاں۔ ہو، من ہمود ۽ ہم بوتگاں وہدے مریم اش آوار جتگ ۽ اپس ۽ زین ۽ گوں ساداں بستگ اش، ۽ وہدے ”جون آف یارک“ ۽ وتی زہم چہ جتگ ۽ درکتگ ۽ وتی لشکر ۽ رادیم کنزگ ۽ حکم داتگ، گڑا آدامن ۽ من ہمود ۽ ساڑی بوتگاں۔ وہدے یک مردے ۽ بانزل شرکتگ ۽ چہ گرجا ۽ سرا دورے کتگ، گڑا من آئی ۽ ہمراہ بوتگاں۔ وہدے میگیلان ۽ کو لمبس سفر ۽ سرگپتنگ انت، گڑا من ہمود بوتگاں ۽ وہدے از مکار ”ستین میدونا“ ۽ ودی بوتگ، گڑا من ہمود ۽ ساڑی بوتگاں۔

”ہر ملک ۽ ہر دور ۽ باریگ منی عمل ۽ پڑانت۔ منی کارست مردم انت۔ مردم ۽ ذہن ہم است ۽ ارواہ اول مان۔ اے چیز ہمک حشکناات (برا عظم) ۽ مردماں دیگ بوتگ انت، دانکہ آمہر ۽ کست کت بہ کنت۔ دلاور بہ بیت یا بینگ دل، نیک یا بد کرد، بے مطلب یا مطلبی ئے بہ بیت ۽ راستیں گپ ۽ جت بہ کنت، یا بڈ ۽ بہتہام بست بہ کنت۔ انسان ۽ ذہن منی بے سوبی ۽ پروشانی جنگجاہ انت، منی کار پدانی درانگاز انت۔“

”اگاں چوش انت، گڑا منا تچک ۽ تچک بے گوش، کہ من پرچا استاں؟ چو ونہ انت کہ من چو ہما برف ۽ وڑ ۽ آل، کہ باند اروچ آپ بیت۔ چو ونہ انت کہ من انچیں کبے ۽ آپ مان ریچک ۽ آل کہ آئی ۽ بُن ٹنگ انت؟ زاناں تئی ابدماں آس ۽ پُتر و ٹھکے منی ارواہ ۽ ایر کپتنگ یا تئی آس کپتنگ ۽ مستیں تر مپ ۽ داں منی لٹاں سر بوتگ؟“

منی چم غم ۽ ڈکھ ۽ ارس گوارگ ۽ انت ۽ وشئی ۽ ہم۔ منی کرا ارسانی دگہ یک

حزانہ است انت، اے چیریں ارس انت کہ منی مچاچاں انچو چیر ۽ اندیم انت چو کہ ترسو کیں مرگ شکاری ئے ۽ پاد بر مش ۽ اشنگ ۽ گوں وت ۽ راچیر دینت۔ اے چیریں ارس مہر ۽ ارس انت یا غم ۽ ارس انت، بے سوبیانی ارس انت یاوشیانی ارس۔ سر ۽ موددورنگ بنت، اسپیت ۽ سیاہ۔ وت منی چندا انچوش انت کہ یک پادے ورنہا ہی ۽ ابیل

ءانت ءدگہ پادے پیری ء۔ ورنائی ء پیری ء نیام ء یک نہ کٹو کیس جنگ ءے بو نگ ء انت
ء منی ارواہ آہانی جنگجاہ انت۔

مہر ء دژ چک ء منی دو شاہ رو دیننگ

ہُشک انت یکے

دومی تاکاں مانپوشنگ

یکس منی شاہین ء مہر ء

دو بانزل پر

یکے برز ء بندیت بال

یکے روت پہ جہلاد ء

دوٹپ پر منی دل بند ء

یکے چر ایشاں حون شمالان انت ہر پاس ء

دومی نوں پہ دراہ ء شفاء جنزان انت

ہستی ء زند ء لوٹ ء ہے رہند انت کہ

شات ء گل ء پد ہار اوں مل انت رنجانی

زندمان ء وتی حد ء ایل انت، آستر شاہیگان انت آئی ء دیما مے واب ء حیال

گیشتر ء چہ کساس ء گیشتر انت۔ تنی و ہدی من راہ ء باں ء منی واب منی لوگ ء سر بنت۔

من پہ دوستدار ء دیدار ء در کپاں ء تنا و ہدی راہ ء باں ء منی واب ء حیال گوں دوستدار

ء گور امباز بنت۔ من و ہد ء ساعتمانی بندیک آں، بلے منی حیال چر ایشاں آجوانت، ہمود

ء کہ زندمان یک ابدمانیں تہاری ءے ء ایر کپیت، آ باز پیسر چرے سیمسر ء گوزیت، منی

حیال قرنائی پند بُریت۔

چاچے کہ شاہ میل ۽ بوتلگ: سادے کہ آسے لگ بستگ ات، شاہ میل ۽
 دات اش۔ سادے یک سرے ۽ دو لگ کر پہ کر بستگ ات ۽ یکے دومی سر بستگ ات۔
 شاہ میل ۽ ساد نگا ہے چارات، لگ چارات انت ۽ گوشت:
 ”اولی لگ منی چند انت، دومی لگ منی مرگ ۽ چیدگ، سیمی ۽ دور یک
 کر۔ بستگیں لگ ہما جاگہ ۽ چیدگ انت، کہ اود ۽ منی واب ۽ حیا ل گوں یک دومی ۽ یک
 جاگہ بنت، اے مول ۽ مراد ۽ چیدگ انت، کہ آئی ۽ دست ۽ آرگ منی زند ۽ لوٹ ۽
 تماہ بوتگ۔“

من وتی واب ۽ حیا ل لاں ہما ڈگار ۽ کہ ننگار کنناں، آ منی چند ۽ اصلی ڈگار ۽ چہ باز
 مستر انت۔ جست ۽ چند ہمیش انت، کہ بود کئی ہمراہ بہ بیت، منی یا منی وابانی کہ داں
 انگت آچہ منی دزر س ۽ ڈن انت۔

ہو! تو ہما آس ۽ کہ پچی تو ست ۽ نہ کنت۔ تو ہما صوت ۽ کہ ترا آسر ۽
 رسینگ مردم ۽ دستی کارے نہ انت۔ تو انچیں بالے ۽ کہ، مجبر سر جم نہ بے۔
 من و بس ہمنچو جست کنگ لوٹاں، کہ گڑا من تی قر نیگیں صوت ۽ یک
 نوکیں صوتے پرکت کنناں، ہما صوت کہ منی بیت، آ، آوار صوتے بیت؟ منی حیا ل ۽ پدا
 تانسریں صوت ۽ قد ۽ قیمت و دیت۔

زاناں من اے لائق بوت کنناں، کہ داغستان ۽ کوہانی سراکسانیں آسے
 بالینت بہ کنناں، اے آس تی ابدمانیں آسانی یک بہرے بیت؟ زاناں چو بوت کنت، پہ
 یک دمانے، اے جُچپ پر اُجُچپ، بلے من تی ابدمانیں بال ۽ شاہیگان کت کنناں؟
 من سدا ۽ مردماں ۽ آوار زبان ۽ ایشی ۽ معنا ”آس“ انت۔

یک رندے دگہ میتگے ۽ مردمے ۽ من جست کنگ ات:

”منی چک! تو کجا نشتگ ۽؟“

”سدا“ من پسوداتگ ات ء منی پسوء اشکنگ ء گوں مرد ء گوشنگ ات:

”شرانت گڑاوتی، لہتیں شعر من ء گوش بہ دارین! گڑا من ترا گوشاں کہ

اے آس ء بروردانت یا پُرانی۔“

شنگ ء پگیاں مناچہ ہر چاریں نیمگاں انگڑکتگ۔ چونہ انت نوں کہ من کوٹ

ء گور ء کنگاہاں زمستان ء جند ہلا س انت، جمر اں بُریتگ، روج در اتلگ؟ چو و نہ انت کہ

من ہماگپاں جنگاہاں کہ مہلوک ء ہزار رند ء اشکنگ انت؟ زاناں من انجیں مہماناں وتی

لوگ ء مہمانی کنگاہاں کہ آہاں چہ پیسر ء دگہ مہمان جلیں مردے ء لوگ ء ورگ

وارتگ ء پیدا کہ انت؟ زاناں پگائی ء اے کتاب ء نمیسگ پہ من الٰہی انت؟

”اگاں تئی واست ء ایشی ء نمیسگ الٰہی نہ انت گڑا نبشتہ ء نام ء مہ گر؟“

گڑا من چہ نمیسگ ء رک ات کناں؟ گڑا چو بوت کنت کہ نادر اہے چہ درد

ء بے تاہیر بہ بیت ء فریات ء زاری مہ کنت؟ زاناں مردے گل ء شادہ ء و ہد ء وتی

بچکنداں داشت کنت؟ گڑا چو بوت کنت کہ پر مہریں ماہکانیں شے بہ بیت ء بلبل صوتے

مہ جنت؟ زاناں چو بوت کنت کہ توم، گرم ء نمبیس زمین ء چیر ء تیج کنگ ء پدوتی ردوم

ء بہ داریت؟ گڑا چو بوت کنت و ہدے بہار گاہ ء روج ء بزاناں پل ء کزو مگ بہ تپیں

انت ء پل چہ سزپگ ء جواب بہ کنت؟ گڑا کو، ہی چنگ چوش کت کن انت کہ برپانی آپ

بو مگ ء پد و ہدے تچو کیں آپ سنگاں لیٹ دیان ء بران بہ بیت، گڑا آدریا ء نیمگ

ء روگ ء جواب بہ کن انت؟ زاناں اے گپ آس ء دزرس ء انت کہ حُشکیں دار

چاریں نیمگ ء روک بہ بنت ء انگت آچہ روک بو مگ ء جواب بہ کنت؟

کسانی ء روکیں آس ء چارگ منی دل دوستیں شکل ءے بوتگ۔ آتُری شو اَنگے

ء روک کتگیں آس بہ بیت یا کور ء کوہ ء لمب ء روکیں آسے بہ بیت، نزکیں جُمپے ء سرا

لِک دیو کیں آس بہ بیت یا چُل دان ء کور ہیں اشکر۔ من چو زاناں کہ آس ء ماند ارگ

گزان نہ انت، بلے زمستان ۽ شرتگیں شپے ۽ آئی ۽ راداں سباہ ۽ روک کنگ گزائیں
کارے۔

من ۽ انچو گمان بیت منی دل ۽ توک ۽ آسے جمبور انت۔ من چوں بہ کنناں کہ
اے روکیں آس مہ مریت، چہ و ہد ۽ پیسر مہ تسیت، بلکیں داں ہما و ہد ۽ است بہ بیت
داں آئی ۽ گرمی دگزاں مہ گیپت یا تہار ماہیں شپاں سفر کنوکاں آئی ۽ رژن سر مہ بیت؟
من وتی بۇد ۽ برجاہ دارگ ۽ آئی ۽ گیشتر و ڈینگ ۽ واست ۽ چوں بہ کنناں؟

چہ پت ۽ دفتر اں۔ یک رندے کو ہستگی مردے منی پت ۽ چارگ ۽ اتلگ۔
آئی ۽ گوشت ”من نیسگ ۽ جہد کتگ۔“ ”من جزم زاناں کہ شعرے اٹل
دات نہ کنناں۔ بلے منی چند نہ زانت، کہ اصل ۽ شعر ۽ جند چوں نیسگ بہ بیت۔“

منی پت ۽ آئی ۽ پسوچو اے رنگ ۽ داتگ:
”وائلن“ ۽ تارانی دست جنگ ۽ کار شتر نہ بیت، اے جبر اوں زانگ لوٹیت
کہ آئی ۽ چوں جن انت۔ تہنا اے جبر بس نہ انت، کہ تراڈ گار است، تو اے جبر ۽ اوں بہ
زان کہ آئی ۽ چوں ننگار کن انت ۽ توم ۽ چوں چند انت۔“
”گڑا من پہ شعر ۽ پر بندگ ۽ چوں بہ کنناں؟“
”دگہ چے کنگ لوٹیت، بس ایش انت کہ کار ۽ بندات کن!۔“

کار و جہد

ہر کس کہ دل و گوشت مئے کار روزگار بریئے نہ انت
 آکو باچی و بنیت بہ چاریت کہ ماچینچوزہمت کشیں۔
 (کو باچی و دست کاریئے و سرا نقشیں ساہگ)

وتی بے مویں شعرانی من و اہنداں

منی گردن ایر پوزوشنگ داں سر جمیں روج و

کناں پوریات گرمی من ہیدریچان و

کہ داں سر برزی واک و ز بہراں من

دے نہ بیت پڑیں مناگین سارتے و موکل

چو بے ساہیں سواری و ہمک سہت و رواناں من

سما انت داں، منی بحت و اے گز انیں بار بڈ و انت

گوشتے اے شاعری و بار گز انیں انگہ و ڈان انت

بہ سالییت وت چرے اللہ گز اہاں، کئیلیں زندان و

گپ و سکیں کو ہنیں گپے بلے دل و انچو نقش انت، گوشیدگاں زیکیں گپے۔ ایشی

و بابت و من یک شعرے ہم نبشتہ کتگ، بلے منی دل و انت کہ شُمنے کراہے قصہ و

من، داغستان ۽ شاعر حمزہ ۽ بے نام ۽ تواریں چکے ۽ بستار ۽ چہ وتی میتنگ ۽ دیم پہ
 مخانج کالہ ۽ اتک ۽ چہ اود ۽ ماسکو ۽ شتاں۔ سالانی سال گوست انت، من لبزانگی کارگل ۽
 وتی وانگ سرجم کت، منی شعرانی دہ کتاب چاپ بوت، کہ چریشاں چہ یکے ۽ مناسر کار ۽
 دادے دات، منی آروس ہم بوت، گپ ۽ گونڈ گزراں، بس ہے کہ من شاعریں رسول
 حمزہ جوڑ بوتان۔ پدا منی دل ۽ ہل کت کہ وتی میتنگ ۽ بہ رو۔

ہمود ۽ کہ منی کسانی گوستگ، من سچہیں روچ ۽ ہما جاگہاں تراتنگاں، وتی جُپ
 چاریتنگ انت ۽ ہما اگاری کش ۽ کر ۽ تراتنگاں، کہ اود ۽ منی کسانی ۽ یات ۽ گیر بندوک
 بوتگ انت۔ من مردمانی گوماگپ ۽ تران کتگ، چہ کوہ ۽ ایر رچوکیں چچگانی زیر
 گوشد اشنگ انت، کلاکانی کلاک قبرستان ۽ بے وانک ۽ نشنگاں ۽ پداپٹ ۽ وڈاں تر ۽ تاب
 کتگ۔

من امریکہ ۽ نوکیں کار موٹلانی چکاس چاریتنگ ات، اے کار موٹل یک
 حاصیں راہے ۽ گوازیگ بوگ ۽ ات انت۔ پہ لبزانے ۽ آئی ۽ بوتن جاہ انچیں راہے بہ
 بیت، کہ اود ۽ آئی ۽ بود چکاسگ بہ بیت۔

یک روچے لہتیں جنین آدم ڈگارے ۽ غلبانی چندگ ۽ صفا کنگ ۽ پد لوگ ۽
 واتر روگ ۽ ات انت۔ اے جنین آدم دمبردہ، دنزین، کابانی زبریں زہاں چہ ٹپ ۽
 ٹوریں دستاں گوں جاہے پہ دم ۽ بالا کنگ ۽ نشت انت۔ من کہ آدیست انت گڑا ہماہانی
 نیمگ ۽ شتاں۔

چونہ زاناں کہ آہاں مناوتی نیمگ ۽ آہگ ۽ دیست ۽ منی بابت ۽ گپ اش
 بندات گت، یا کہ چہ پیسر ۽ منی بابت ۽ گپ ۽ ات انت۔ حیرناگت ۽ یک جنینے ۽ تواریں منی
 گوشاں کپت، آگوں پنچھے کاہ ۽ وتی ہیداں پہک کنگ ۽ گوشگ ۽ ات:

”اگاں شامنا جُست بہ کن ات، کہ منی دل ۽ مستریں واہگ جی انت، گڑامن
گوشاں منار سول حمزہ توف ۽ وڑیں بے نمیں دل ۽ ہائی ۽ پیمیں پُر آرمیں زندے بہ
ریت۔“

”زاناں، تئی دل ۽ زاناں رسول ۽ دل پنیری چُنڈے کہ، ہجر درد نہ کنت؟“
یک دگہ منی سیادیں جنینے ۽ منی پلہ مُرزی کت ۽ چو گوشت۔

”اٹاں! چو گوشتگ ۽ نہاں۔ بلے آڈگاراں لد نہ جنت۔ راجی ملک ۽ ڈگار ۽
ٹلینگوک ۽ توار ۽ گوں آکار ۽ نہ روت ۽ نا کہ آپرے جبر ۽ واریگ بیت کہ ٹلینگوک توار بہ
کنت ۽ آناں بہ وارت۔ آچو اوں نہ زانت کہ کار ۽ وہد ۽ حساب ۽ حق ۽ مُز دیگ ۽ معنا
۽ مطلب جی انت۔ کار ۽ حساب ۽ چوں جن انت ۽ ماراچے ریت۔ آئی ۽ کار بس ہمیش
انت کہ وش و شیں صوت نبشتہ بہ کنت۔ آپہ جی ۽ دل بہ جیڑیت؟ آئی ۽ دل ۽ درد ۽ ارمان
بہ بیت، گڑا پرچا؟ اناں، چد ۽ وش ۽ ارزانیں زند دگہ کجام انت کہ من آئی ۽ واہگ دار بہ
باں؟

دوستینگیں زال! من چہ پیم تراوتی کار ۽ بابت ۽ سر پد بہ کناں، من کجام رنگ ۽
ترا بہ گوشاں کہ منی کار سک ”اذیت ناکیں“ کارے ۽ ایشی ۽ جہد ۽ جفا، ہجر ہلاس نہ
بیت۔

من کتے بیچاڑ بوت ۽ میتگ ۽ نیمگ ۽ شتاں۔ چو مدامی وڑامیتگ ۽ کماش دیوان
جاہ ۽ مُج ات انت ۽ آرام ۽ سر انشتگ ۽ ڈگار، دیتر ۽ کشار، کوہ ۽ کچھر، نادر ای ۽ تہلگانی
بابت ۽ گپ ۽ تزان ۽ ات انت، میتگ ۽ کوہنیں قضاہاں آرگ ۽ ات انت، کہ من اوں
ہماہانی کر شتاں، دُرسی ۽ راستی ۽ پد سنگ ۽ سر انشتاں۔

یک کماشے ۽ نوکیں حالتا کے دست ۽ ات، آئی ۽ منی لہتیں شعر مان ات، کہ
گپ منی شعرانی نیمگ ۽ شت۔ بور ۽ بہ ساڑائے گڑا بور سوار ۽ بالادوش بیت۔ پمیشا من

چہ وتی میتگ ء مردمانی دپ ء وتی گلاہ ء ستاہانی گوشد ارگ ء چاڑگہ بوتاتاں۔ چہ مخاچ کالہ ء ماسکو ء من اے چیزانی ہیلد اراتاں۔ بلے ہماکماش کہ حالتا کے دست ء ات، آئی ء دگہ گپے جت۔ آئی ء گوشت۔

” تئی پت حمزہ ء اوں شاعری کتگ ء تو ہم شاعری کنگ ء ءے۔ من ء بے گش تو کدی کار کن ءے؟ یا تو لوٹ ءے کہ تر ازند ء ہمنچو روج رسیتگ، ایشاں انچو بہ گوازین ءے ء ہجبری روچاں چہ پگ ء گزان ترین چیزے دست مہ جن ءے؟“

” منی کار شعر ء گوشتگ انت۔“ اے گپ ء تراناں من بہہ منتگ اتاں، بلے من انگت پہ عاجزی پسودات۔

” اگاں شاعری کارے، گڑا بے کاری چی ء نام انت؟ اگاں صوت ء جنگ کارے گڑادل وشی ء شگل چی ء گوش انت؟“

” جی ہو۔ ہما کہ صوت جن انت الم پر آہاں صوت وشی ء سوب انت، بلے ہما کہ صوت نبشتہ کنت، اے پر آئی ء کارے۔ کارے ء انچیں کارے، کہ آئی ء نہ آرام است، نہ وپسگ ء دست ء موہ۔ ڈگار پر تو ہما بستار ء داریت، منی واست ء نرمیں کاگد ء بستار ہمانت۔ لہز تو م انت ء شعر دان ء ہوشگ انت۔“

” گپ ووشیں گپ انت، بلے ڈگار منی لوگ ء نیا انت۔ کار ء واست ء مناڈن ء ڈگارانی سرار وگ لوٹیت، تئی صوت تئی کر اکانت، تو بلے کہ وتی تحت ء سرا بہ بے۔ تئی ہمک شعر چو ہما مہمان ء انت، کہ تئی در ء دپ ء ٹنگ ء بہ بیت، ہمے داب ء تئی ہمک شعر یک ووشیں روچے ء بستار ء دارانت، وہدیکہ مئے ڈگار مئے ہمروچی زند ء وڑ ء انت۔“

ایشاں ات ہما داب ء در شان، کہ کماشاں اے بنگپ ء بابت ء گپ ء تران ء وہد ء دست ء پتاگ ات۔

” منی صوت ہم منی زند گانی انت۔“

” اگاں چوش انت، گڑا تئی زندگانی ”وشیں روچانی“ نہ کٹوکیں درچ ئے
 بیت۔ مئے زانگ ء شعر ء پر بندگ ء واست ء بوڈناکی لوٹیت۔ اگاں ترا بوڈمان، گڑا
 شاعری ناہ ء گڈگ کنگ انت۔ البت بوڈمان مہ بیت، گڑا الم گزان ء کپیت ء شعر ء
 پر بندگ چد ء گزان تر بیت۔ چوشیں جاو رے ء تو ستر جُہد بہ کن ءے بلے ہیچ بہ ہیچ۔“
 ” اد ء تو ردے۔ نابوڈیں مردم ء دل ء شاعری ء ازم ارزانیں کار انت، آیک

صوتے ء چہ دومی صوت ء پشت ء تچیت ء مئے دل ء آر بوڈگی ء پوتاری کنت۔ ازم
 ایوک ء پر آئی ء لاپ ء درے بیت۔ ہر کس کہ پہ حق ء دل بوڈناک بیت، آسا چشت ء
 بارو ء گزان ء سنگینی ماریت۔ پہ بوڈناکیں مردم ء شاعری انچیں کارے کہ پُر ارزشت
 انت ء گزان انت ہم۔ چو ونہ انت ہرچی کہ بہ گوش ءے آصوتے بہ بیت، ہے داب
 ء ہمک گپ قصبے ونہ بیت۔“

” اگاں انچوش انت، گڑا تو مارا بے گوش کہ تو چہ پیم کار کن ءے؟ تئی کرے
 روزگار بری جی ء گوش انت؟“

منی چپ ء چاگرد ء کماشیں دہقان نشنگ ات انت۔ من آہان ء وتی کار ء
 درگت ء سرپد کنگ لوٹ ات، بلے زوت مارات کہ من تچک ء ارزان مارینگ، آہان
 ء فہمینت ء سرپد کت نہ کتگ۔ من انچو لہنتیں بے رد ء بندیں گپ جت ء پدا بے
 گویاک بوتان۔ آروچی اے کماشاں من ء تین دل ء دات۔ من آہان ء سرپد کت نہ
 کت، کہ شعر ء پر بندگ پرچا گزان انت ء اے چونیں کارے؟

اے گپ ء مدتے گوٹنگ۔ بلے اگاں مرچی ہم کسے جُست بہ کنت، گڑا اے
 گپ ء گوٹنگ پہ من ارزان نہ انت، کہ منی کار ء جندچی ئے، اے پرچاروزگار بری
 لوٹیت ء اے دگہ مردمانی کاراں چہ پیم جتائیں کارے؟

آ جاگہ کجا انت، کہ اودء من کار کنناں؟ الم آ جاگہ منی میز انت، بلے اے جاگہ کو ہتگی راہ ء دگے بوت کنت، کہ اودء من ٹیلانی کنناں ء وتی شعر ء بابت ء جیڑ ان باں، منی دل ء توار ء لبز ظاہر بنت، بلے من آہاں مان نیاراں۔ اے جاگہ انچیں ریلے ء بوت کنت کہ آ من ء دگہ ملکہ ء برگ ء بہ بیت، پرچاکہ گیشتر انچیں و ہداں شعرے ء حیال دل ء گون جنت۔ اے جاگہ بالی گراب ء توک بوت کنت، بسے ء توک، ماسکو ء سہریں چار کشک (Red square)، کورے ء لمب ء جنگلانی نیام ہم بوت کنت ء مز نیں سرکاری افسرے ء کار گس ء ودار جاہ ہم بوت کنت۔ گپ چو اے رنگ ء انت، کہ منی کار ء جاگہ ء آ ہاڈ گار کہ من کشان ء رُنانے، آ زمین ء کجام یک کُنڈے بوت کنت۔

من چے و ہدء کار کنناں؟ سہب ء یا بیگہ ء؟ منی کار ء بیل چنت کلاک انت؟ شش یا ہشت کلاک، دوازده کلاک یا چد ء گیشتر؟ اگاں چد ء گیشتر انت گڑا من پرچا من ء بُل نہ کنناں ء اے گپ ء نہ کنناں، کہ من ء روچے بس ہشت کلاک کار بہ گر کہ؟ ہے اصل جیڑہ انت۔ من مدام کار کنناں ء دانکہ من ء ہوش کنت، سک دیر انت انچوش بو نگ ء انت۔ من وَرگ وَرگاہاں یا تھیڑ ء آل، مچیاں یا شکار ء آل، دعوتے ء گوناں یا جناز ہے ء کوپگ دیگاہاں، موٹل ء سواراں یا آروسے ء گوناں، کار بو نگ ء انت۔ حدے نہ کتگ، کہ برے برے وپنگاں ء نہ تہنایک بندے، چہرے، حیال ء جذبگے، بلکیں تانسرین شعرے منی دل ء کنیت، ہے رنگ ء کہ و ہدے من واب باں، گڑا منی کار ہلاس نہ بیت۔ پکائی ء نوں من ء من ء بُل کنگی انت۔

نوں منی کار چہ تیمیں کارے؟ اے جست چہ دُرستیں جُستاں گزراں تریں جست انت ء ایشی ء پسو چد ء گزراں تر۔ برے من انچو ماراں کہ اے کار چو اے دگہ

کاران انت ءبرے برے اے گپ ء منگ ء لاچار ہاں، کہ منی کار چہ اے دگرانی کار ء
جتانت، اے گوں دگہ کار ء کسبے ء دیم پہ دیم کنگ نہ بیت۔

برے من انچو ماراں کہ منی چپ ء چاگرد ء دُر ستیں مردم کار ء مشکول انت ء
من پہک بیکاراں۔ پدا لہتیں انچیں دمان کئیت، کہ من گمان کناں، اے ہننا مناں کہ
کار کنگاہاں ء دگہ ہرچ مردم کہ است آ منی دیم پہ دیم ء پہک بیکار انت۔

جنگلانی کار سک ارزان انت۔ آسر جمیں زند ء بس یک صوتے جن انت، ہما
صوت کہ وتی مات ء پتاں گوشتگ انت گوں۔ ہے رنگ ء کوہی چنگ ء آپر بچ چہ قرناں
یکیں صوت ء جنگ ء انت۔ بلے منا۔۔۔ زند ء اے کسانیں مدت ء، ہمنچو صوت نبیسیگی
انت کہ سالانی سال کار ء بیانت۔

ہما مرد ء کہ اولی براں زمین ننگار کنگ، بلکیں پر آئی ء ننگار کنگ سک گزان
بوگ، آچو ہما مردم ء سک جنجال بوگ، ہمانی ء کہ اولی رنداں صوتے پر بستگ۔
بلے اگاں ہزار مردم ء ہما زمین ننگار کنگ، گڑاپہ رندی مردم ء ننگار ء کار گیشتر
ارزان بیت۔ بلے ایشی ء چپ چاگرد ء اگاں ہزار مردماں وتی شعر نبیسیگی انت، گڑاپہ
رندی شاعر ء شعر ء نبیسیگ گیشتر گزراں تر بیت۔
ء ہمیشا من ننگار دیوک ء گوشاں:

” اگاں بہ چارے یک حسابے ء منی کار چو تئی کار ء پیا انت۔ ہمیشا منا بے
کارے مہ لیک، چو مہ گوش کہ منی زند گانی شادہ، دل وششی ء دست موہی ء یک نہ
کٹوکیں دِر چے۔ من ہم چو تئی پیا وتی ڈگار ء غم ء چم نہ ڈکینتگ انت ء زمستانی شپ پہ
آگہی گوازینگ انت۔ انچو کہ تو پہ کشگ ء شر تریں توم گچین کن ء، ہے وڑ من پہ وتی
بندانی واست ء چہ لبزانی گنجیں امبار ء شر تریں لبز گچین کناں۔ ہزاراں لبزانی گنج ء
من ء یک لبزے گچین کنگی بیت۔ من ء ہم چنڈے زمین است ء من ہم ہما دمان ء

سک شادان باں، و ہدے دو وار چارگی انت ء تئی وڑاوتی حذمتانی دہل ء نگہپانی ء کناں۔
 من وتی وڑا کشت ء کشاری ء کاہ پاچی کناں، منی ڈگار ء ہم لد ء بو پچ مان، کہ صفا کنگ لوٹ
 انت۔ مشینے ء کمک ء شتر ء اکاپیں لبزاں چہ بے کاریں لبزاں گیشینگ ء جتا کنگ چہ
 ء گزاں تریں کارے۔

تراوتی ڈگار چہ ہو ر ء گوات، ترن دیں برفاں ر گیشنگی انت۔ منا ہم انچیں صوت
 پر بندگی انت، کہ آچر آہاں گندگ تر ء ترنہ تہیں دژ من، بزاں و ہدے دیماداشت بہ کن
 انت۔ من انچیں صوت پر بندگ لوٹاں کہ آداں قرناں ابدمان بہ بنت۔

من ء ہم انچیں گرم ء لیلگ، مدگ ء کشاراں و روکیں جناورانی ترس ماں دل
 ء انت، کہ منی کشار ء زوال ء زیان کت کن انت، یا انچو حرا بے کن انت، کہ منی کشار
 و رگ ء کار ء میت۔ منی کر اکشار و روکیں جناور، تئی مُشک ء اردکاں مستر انت ہم ء گیشتر
 تاوان بار کن انت، برے برے آہانی دیم پہ دیمی ایوک گزارن نہ بیت بلکیں نہ بوتگیں
 جبرے بیت۔

گس اوں بیتیں گرم، کہ و ہدے چل ء آسے روک بہ بیت

شانک بہ بیت سک گونڈ بے

ڈن ء سردیں گوات ء الم راہے بیت

سردی چیزاں بادینیت، آس بجاں بیت چلداں ء

روچے انچو دل دو ستیں شعرانی بیت حال منی

گونڈیں ایشانی یک شانکے، شلّ اوں راہ ء رو دینیت

لبز قطاریں دیوال ء کہ شانک اگاں بُن ہشت بہ بیت

انچو ماڑی شعرانی اوں نوک آپے ء نام ء بیت

پدا من ءوتی باغ ءنیگ بہر ءبانگ کنگی بنت، داغستان ء مردمانی گور ء ء
 اے دگہ ملاں ہم، دانکہ آتام ء بہ چش انت ء بہ زان انت، کہ اگاں منی نیگ شیر کن
 انت، گڑاچوں شیر کن انت، اگاں زپت انت، گڑاداں چہ حد ء زپت انت، پدا آہانی
 جند ء تام جی انت، پرچا کہ ہر وڑ انت تام ء حساب ء چہ اے دگہ نیگاں جتا ئیں رنگے ء بہ
 بنت۔

من ء ہوش انت کسانی ء منی پت ء من ء ہوشگانی بندگ گوشتگ گوں۔ من
 کونڈ ہوشگاں سک داتگ ء ساد چلیتگ، دانکہ لگ مہر بندگ بہ بیت۔ چوشیں و ہداں
 منی پت ء من ء ہکل داتگ:

”رسول! انان ء گور کن! ہوشگانی ساہ مہ ڈگیت!“

بلئے نوں برے و ہدے چو بیت، کہ مناشعرے مہ مرینیت، ء جہد ء جفا ء پد
 اگاں بندے شعر ء بہر جوڑ مہ بیت، گڑا من وتی دُر ستیں زوراں جناں، آئی ء شعر ء
 اڑینگ ء جہد کناں، چوشیں دماناں من ء منی پت ء ہما گپ گیر کاہنت: ”رسول! انان
 ء گور کن! ہوشگانی ساہ مہ ڈگیت!“

چونہ انت کہ ہر سال دہل یک وڑادر بہ بیت۔ سالے ہمنچو دہل بیت، کہ ایر
 کنگ ء جاگہ اش نہ بیت، پدا دوسے سال انچو گوست کنت کہ فصل ء جند در مہ آیت، گڑا
 گوں من اوں انچو بیت۔ منی کار ء گشاد اوں یک حساب ء نہ بیت۔ من سمات مان کناں،
 ننگار کناں، شر تریں توم چنداں بلے دہل در نہ آیت۔ منی سر گوں رجاناں کپیت،
 گوشیگاں چہ اے دگہ ملاں، چو کہ چہ آسٹریلیا ء کینیڈا ء غلہ آر گاہاں۔ شاعری ء رُژن
 اگاں تا مورا بہ بیت، ء شعر چہ منی دل ء جہلانک ء در اتک ء کاگد ء سرانہشتہ ء دروشم
 گرگ ء جواب بہ کنت، گڑا دنیا ء ہچ تیل آئی ء رُژن ء وڈینگ ء سو بین نہ بیت۔

چوشیں و ہداں دست چچی ءر سیت؟ اگاں ہمک کار ء ہر جہد سو بین بہ بیت گڑا
ہر کس گل ء شادان بیت۔ اگاں ڈگاراں ہر سال شریں وڑے ء دہل در بیٹ گڑا کس
گڑنگ نہ بیت۔ اگاں کا گد ء سر انبشتہ کتگیں لبزوت ء راشعر ء دزو شم ء بہ کن انت، گڑا
مہلوک ردانک ء گپ ء جند ء یلہ بہ دینت، بس صوت بہ جن انت۔ بلے شعر ء نبیسگ
ارزائیں کارے نہ انت۔۔۔۔۔

داغستان، جارجیا، آرمینیا ء بلغاریہ ء شراب جوڑ کنگ ء کار جاہاں منی سر
کپتنگ ء ”پلسن“ ء بیڑ جوڑ کنگ ء کار جاہ اول دیستگ۔ منی جند ء گمان ہمیش بوتگ کہ
شاعر ء شراب جوڑ کنوکانی بازیں چیزیک وڑ انت۔ آہانی وتی ہورت کاری ء وتی جند ء راز
بنت۔ شاعر ء ارواہ ء، شراب ء وڑ ء شعرانی اوں ”خمیر“ تیار بیت ء شراب ء وڑ ء شعرانی
ساجگ ء اوں ہما منزل کئیت، و ہدے آسر جمی ء تیار بنت۔ یک شریں شعرے ء جو
شراب ء وڑ ء اسرار ء سر ریچیں واک ء تو انے بیت، کہ نشہ ء چاڑے ودی کنت، دل ء یک
عجیبیں وٹی ء شاد ہے ء چکار کنت۔ اے ہما تک ء پھنات انت کہ شراب ء شاعری ء رایک
دومی ء گوں سک نزیک کنت۔

برے برے میتگ ء شراب ء سر باریں گاڑی ء کئیت۔ اے گاڑی میتگ ء
شراب ء دکان ء شراب پُچار بیت۔ یک ٹینے اے میتگ ء دومی ٹین ء دگے میتگے ء ایر
گیجیت۔ چہ بو ناکسک ء کو ہستگی میدگاں شراب ہے وڑ ء پُچارینگ بیت۔
لوڈینگ ء گندگ ء گوں میتگ ء کُنڈ کُنڈ ء چہ ورناہ دیم پہ شراب ء دکان ء
رہادگ بنت۔ بے کماری دابے ء سست گام بنت، دلاں طوفانے جہہ جنت اش ء ٹین ء
چپ ء چاگرد ء انچوئج بنت، چو کہ گراند وادانی دکان پر رنج انت۔
شراب کونزگاں مان ریچگ ء تام چشگ بیت ء پدا دُر ستیں چاگرد ء نہ وش
ء دل گزانی ء چاڑے انگر کنت۔

”اے نوں شراب انت؟ اے وپہکیں آپ انت!“

”گوشیگاں شراب نہ انت چہ کورء پُر کتگیں آپ انت!“

”چوشیں شراباں بل ات، دُکان دارء جنداش وارت۔“

”شامنی سراچی ء زہرات“ بزگیں دکاندار گوشیت، ”گاڑی شمنے دیما اتلگ۔“

ٹین شمنے دیما ایر گیتلگ انت ء ایشانی ایر گیجگ ء شماوت منی دست کمک بوتگ ات۔

نوں اگاں شراب کارء نیا انت، گڑا منی گناہ ء میار چی انت؟ ٹین ء ہما شراب کہ مان

بوتگ انت، من شمنے کرا بہااش کنگاہاں۔ اگاں شمارا اے شراب دوست نہ بیت، گڑا

بہائے مہ زورات!“

گپ چو اے وڈء انت، کہ شہرء شراب ء امباراں چوشیں مردم باز انت، کہ آ

دگہ دگہ جاگہاں شراب دیم دینگ ء پیسر چہ ہر ٹین ء کمو کمو شراب در کن انت، آہانی کمی

ء پیلہ کنگ ء ٹیناں آپ مان کن انت، دل ء گوش انت کہ ”ہندی امبارانی مردم ایشاں

گند انت وت ء راجتا وریک انت۔“ پداوہدے چہ ہندی امباراں شراب ء ٹین دیم پہ

میتگاں دیم دینگ بنت، گڑا اودء کاردار ہمے کارء کن انت، دل ء گوش انت ”دیا تء کلگی

مردمانی واست ء ہمے شراب شر انت۔“ پداراہ ء ڈرائیور ء شراباں لڈوکیں مڑور راہ ء

ژندی ء سفرء دراجی ء مارشت ء کمتر کنگ ء حاتر ء گو مے شراب ء دلاں وش کن انت، چہ

کوہی چمگے ء ہمے کمی آں پیلہ کن انت، نوں ہما چیز کہ دیما کنیت، گڑا آئی ء گوں آپاں

حراب کتگیں شراب گوشے شریا ہما آپ کہ شراب مان کتگ ء حراب کتگ انت۔

بازیں شعرانی بابت ء ہمے گپ راستے بیت۔ اے فیصلہ گڑان بیت، کہ ماں

ایشاں شاعری گیشتر انت یا انچائیں گپ۔ چوشیں شعر ہما شاعرانی بنت کہ آرزانی لوٹ

انت ء جان دُڑ بنت۔ چہ کوہ ء ایر رچو کیں چمگ ء آپ پہ مشکلے دریاء سر بیت۔ بے تہمبل

ءجان دُزیز زیارتی قسمت کہ مکہ ءسربہ بیت۔ وهدے یک افسے ءکہ دو مردم سوار
بیت، گڑا آہاں پُشت ءدیم نندگی بیت۔ بوڈ ءجہد یکیں افس ءسوار انت۔

ابو طالب ءگوشگ انت: یک شعرے ءبوڈ ءجہد باید انچو یک جاگہ بہ بنت چو
کہ کاٹار ءجٹک۔

چہ وتی دفترے۔ آواں زمانگے ات کہ منی گیشتریں وهد چہ لوگ ءگیش دگاں
گوشگ۔ آزمانگ ءمن اسکول ءوانگ ءاتاں ءشاعری بندات کنگ ات۔ بلے
شاعری، وانگ ءاسکول ءوانگ ءہمنچو طاقت ءاوپار کہ پکار بیت، من چر آہاں زبہر
اتاں۔ اسکول ءکارانی کنگ ءمن دیراں نشت نہ کنگ، برے چپ ءچوٹ بوتگاں،
برے دو تل بوتگاں، برے اوشتا تگاں، ءہر دیں کہ وار رسیتگ، گڑاچہ لوگ ءدر
اتگاں۔ داں روچ ءمرچی منی اندر ءطاقت ءاوپار ءدلگوش ءکی انت۔

یک روچے ءقصہ انت، کہ منی پت ءگوشت منا اسکول ءکار کنگی انت یا
شعرے نبشتہ کنگی ات۔ حیر پت پہ دمانے چہ بان ءدر اتک۔ دروازگ ءبند بوتگ ءگوں
من پاد اتک ءبان ءسراشتاں۔ پت ءمن ءبان ءسرا دیست، گڑا ماتے توار جت ءگوشت
ئے:

”بان ءدیما دز تلگیں ہماسا ءبیار گوں۔“

”چون ءے کن ءے؟“

”رسول بندگی انت، بندگ ءابید دگہ راہ نیست۔“ چد ءپد پت ءبے تواری
من ءگوں گرسی ءبست، پداگوں وتی لنکاں منی پیشانی دست جت ءگوشت: ”ہرچی کہ
تئی دل ءاست آہاں اد ءنبشتہ بہ کن۔“ آئی ءدیما ایریں کاپی چارات ءگوشت۔
دز یکتیں مرچی اوں یکے ءمارا لبز انتاناں ءپہ دمانے گوں گرسی ءے ءبہ بستیں۔

دماغ ہر چنت کار بہ کنت، اگاں دست مہ سُرانت گڑادماغ ء جُہد ء جفا انجوش
انت، چو کہ گوات ء زور ء تزوکیں پنکھائے ء گوشانی تزگ۔ گوش ہر چنت بہ تزان
بلے اگاں دان دز شگ مہ بنت، گڑاے تزگ ء پر تزگ درد نہ ورا انت۔

شانگری، آئی ء چک ء پنچ رولبانی قصہ۔ لہتیں وہد پیشتر ء گپے، حزرہ ء شانگری
نایں مردے بوتگ، کہ آسکیں ہزگار ء شرفداریں مردے ات، آئی ء چک یکے
بوتگ، کہ آتوکوئے ات، بہ زان نہ ادینگ ات، نہ اودینگ ات۔ شانگری ء واہگ
بوتگ کہ آئی ء چک میتگ ء اے دگہ مردمانی وڑ ء کار بہ کنت ء شریں مردے بہ بیت،
بلے چک کار ء وڑ ء نہ بوتگ۔ پد اپت ء دو ستنیگیں سنگت ء دوستاں آئی ء راوڑ وڑیں ٹیکی ء
سوغات داتگ، یکے افسے دینگ ء انت، یکے ء کوٹے گون ء پیدا ک انت، کسے ء زر
داتگ، کسے ء نوک ء دز پشوکیں کاٹارے داتگ۔

روچ ء روزگارے شانگری نادراہ بوت ء ہمنچو علاج کتگ، گڑادو ہمنچو نادراہی
ئے وڈان بوتگ۔ یک روچے دُرستیں سنگت ء سیاد ء وارث آئی ء کراؤچ بوتگ ء نشنگ
انت۔

درستاں جست کتگ۔ ”تومار بہ گوش پہ تئی جاندر اہی ء چے بہ کنیں؟“
”یک چیزے من ء وش کت کنت بلے آچہ شئے وس ء در انت“
آہاں پسو داتگ۔ ”مار بہ گوش گوں! ماوتی وس ء جہد کنیں!
شانگری ء گوشت ”من ہما دمان ء وش باں، وہدے منی چک پنچ رولبل بہ
کٹیت بیاریت ء منی دست ء بہ دنت ء بہ گوشتیت، اے تئی انت، بہ زور اش۔“
دور وچ ء پد چک آئی ء کرا اتلگ ء پنچ رولبلے دست ء داتگ ء گوشتگ ء:
”منی پت! ایشاں بہ زور۔ من کوئی سوکی ء آوار گٹ ء دار آپ ء داتگ انت ء
اے زر گپتگ انت۔“

پتہ زر چاریتنگ، نگاہے چک چاریتنگ، زر آس ۽ چگل داتگ۔ چک حشکس
 بُنڈے بوت ۽ اوشات، آئی ۽ لنٹ لونجان ات انت گوشیدگاں یکے ۽ ردے لٹ گپتنگ۔
 گپ چوش ات، آئی ۽ یک ناکوے شناگری ۽ آہگ ۽ حال ۽ گپتنگ ات ۽ کہ
 اے زر ہمائی ۽ داتگ ات۔

پدا، لہتس روچ گوست۔ یک روچے چک ۽ پنچ روبل گون ات ۽ پتہ ۽ کر ۽ اتک:
 ”گو نیب ۽ نوکیں دگے شرکنگ ۽ انت، من مزوری کتگ ۽ اے زر شوہاز
 کتگ انت۔“

پتہ ۽ اے رندی ہم پدا چک چاریتنگ ۽ زر سچ ۽ مچ کتگ ۽ چہ دریگ ۽ ڈن جہل
 ۽ مان بریتنگ انت۔

چک حشک ۽ حیران اوشاتگ۔ اے زر آئی ۽ پتہ ۽ گو تسالی سننتے ۽ داتگ ات۔
 لہتس روچ ۽ پدا چک پتہ ۽ کر ۽ اتگ، پنچ روبل ۽ نوٹے دست ۽ بے بوتگ۔
 اے رندی پتہ ۽ چک ۽ نیمگ ۽ نہ چاریتنگ ۽ زر درتگ ۽ دو کپ کتگ۔ چک ۽ چوشابین
 ۽ ہینر کتگ ۽ زر ۽ چند چہ پتہ ۽ دست ۽ چاپتنگ انت ۽ آہان ۽ یکجاگہ کنگ ۽ جہدے
 کتگ۔

”من پترووسک ۽ اسپانی، بجاہ پمیشا پتنگ ۽ اے زر گپتنگ انت، کہ تو چو کاگد
 ۽ پیماہ درے ۽ دورے بہ دیئے؟“ آئی ۽ دپ پچ کشیتنگ ۽ کو کار کتگ۔ کہ منی دستانی
 تراولان بہ چار۔“

”ہو! نون من ۽ باور انت کہ اے زر تئی وتی کٹ ۽ کمائی انت۔“
 شناگری ڈڈ بوت، میزان میزان وش بونان بوت، یک روچے وش ۽ سلامت
 بوت۔

جی ہو! ہما چیز ء کہ تو ت کٹ ءے، ہمائی ء قد ء بستر مز ن بیت، ہما کہ تئی
جُہدانی آسر بہ بیت۔

اے پہ شاعری ء اوں راستیں گپے بوت کنت۔ اگاں تو ت ء را پہ شعرے ء
کُشتگ ء ایر کتگ، گڑا آئی ء ہر حرف ء لبز گزاں قدر بیت۔ اگاں انچورہ روا جی حیا لے
اتک تو آلبزانی دزو شم ء کمات گڑا پہ راستی ء اے شعرے بوت نہ کنت۔

مدام من زر گریں ہمساہگ ء گنداں

دپ ء دنت آسن ء چیزاں سندان ء

ء گیشینیت دمانے ء

کہ باریں باطن ء اے زیور ء سہت ء

ہوار انت سہر ء رود چنچو

منی وانوک! منی بستر ء پار سڈگاں شمازان ات

اگاں نگد ء من شاہیمے مہ بوتیناں

کجا پوہ ات، من گیشینگ

منی داں شعر ء گالانی تل ء توکاں ہوار گپتگ

کساس ء سہر ء پوپل چنت

اگاں تو وش تا میں ماہیگ ورگ ء دل مانگ ءے، گڑا نہیگ ء گور مے ء چگل بہ

دئے ء پے وت ماہیگ بہ گر۔ وکاب گوات ء دیما مان تزیت بال کنت، ماہیگ آپ ء

برزادی ء روت۔ شاعر ہما و ہد ء نبشتہ کنت، و ہدے آئی ء توک ء لہڑگ ء مارشت الگار کن

انت۔ توری اے جذبگاں غم ء گرس ت چہ وش ء شادا ہاں گیش بہ بنت۔ ہے درگت ء

ابوطالب ء گوں من قصبے آؤرتگ ات۔

بلخارء کُسبار، آہانی جوڑ کتگیں رزان ء ہما پلنگاہیں بچکانی قصہ کہ آہاں ہے رزان بہازرتگ ات انت۔ کُسباراں وتی رزان، پُل ء لڑا کتگ انت ء پداوتی حرء استلاں ہم تنگی ء لڈیتگ انت۔ چرے کار ء پدا کتڈی ء ہے رزانانی بہاء دیم پہ شہر ء رہادگ بوتگ انت۔ راہ ء آہاں میتگ ء، لتیں ناشریں بچک دپ کپتگ۔

”کُسباراں! دُور ء در کجاروگ ء ات؟“

”رزانانی بہاء دیم پہ بازار ء روگ ء ایں۔“

”اے رزانانی نہادچی انت؟“

”کسانیں رزانانی بیست کوپک ء مزنینانی پنچ کوپک۔“

”چوپرچا؟“

”پمیشا کہ کسانیں رزان ء اڈکنگ گزان ترانت۔“

بچگاں دُر ستیں رزان بہازرتگ انت۔ کُسباراں وتی ہر ء استلانی دیم پہ میتگ ء نیمگ ء ترینتگ ء بچکان ء گوشتگ: ”اے رزان شمارا دوست بنت۔ اے سک مہر ء محکم انت، انچو محکم کہ شئے نماسگانی اول کار ء کانت۔“

گوں ہے گیاں کُسبار دیم پہ کوہاں رہادگ بوتگ انت۔ جُھے ء سر بوتگ انت، گڑادم ء ساسارگ ء ارادہ اش کتگ۔ چہ ہمود ء وتی سر کپگ ء راہ اش چاریتگ۔ گڑا آہاں دیستگ، کہ میتگ ء ہما بچک، کہ مئے ڈولداریں رزان اش بہازرتگ انت، آچونیں لیب ء انت۔ بہ زان آہاں ہے بہازرتگیں رزان کتڈے ء لمب ء لین ء ایر کتگ انت، وت بیست بیست گام پُشت ء اوشاتگ انت ء سنگ اش زرتگ نشانگ جتگ اش۔ زاناں ہے وڑ ات کہ باریں کئے گیشتر رزان پزوشیت۔ رزان کہ پُرشتگ انت، توار اش کتگ، کتڈیانی چنڈ کتڈے توک ء کپتگ انت ء بچک سک گل ء شادان بوتگ انت۔

دُرستیں گمباراں یک پارگی دپ پچ کشیتگ: ”کارزوالاں! وتی اے لیب ء بند کن ات۔ ماوتی شرتیں رزان شئے کر بہا کتگ انت ء شتا آپرے حال ء کتگ انت۔ پٹ انت شمارا۔“ گمباراں وتی زہم کشیتگ انت ء ہمود ء شتگ انت۔

” شتا چیا بد برگ ء ءے؟ شمارزان بہا کتگ انت، مازر داتگ ء بہا زرتگ انت، اے نوں مئے ملک انت، ہماوڑ کہ مئے دل بہ لوٹیت ماہماوڑ کنیں، شئے چنتمی۔ ماستروت انت، ایشاں پڑوشیں شر، لوگ ء بریں یادز ء ٹیکے ء دیئیں۔“

” رزانانی غم کہ مارا پر مہ بیت، گڑا کے ء بیت۔ رزانانی شر کنگ ء پیسر ماحاک تر کتگ، اے ارزانیں کارے نہ بوتگ، پداما پہ ہلن ء واگے اے حاک رزانانی دڑوشم داتگ انت، دانکہ مردم بہ گند انت ء مئے ازم ء بہ ساڑا انت۔ ما دل ء گوشتگ مردم ایشاں گند انت وشنو دبت، آہاں حسن ء شاد ء مارشتے امبازیت۔

وہدے مارزان شئے کر ء بہا کتگ انت، گڑادل ء ہے گوشتگ چہ کونزگے ء شتا مہماناں ”بوزا“ وارین ءے۔ کبے چہ چنگے ء آپ ء پُر کن ءے ء ایر کن ءے ء رنگ پہ رنگیں پُل رُ دیت، اوکارزوالاں! شتا ایشاں ء ہورت ء آرت کت۔ اے کند ء رزانانی چُنڈ ء چانڈ نہ کپتگ انت، شتا مئے کار، مئے خدمت ء واب ہورت ء آرت کتگ انت۔ شتا مئے رزان انچو پہ سنگ جتگ انت، چو کہ ناشریں گونڈوش الہان ء ڈولداریں جنگے ء سنگ جن انت۔“

گمباراں سلا متیں رزان زرتگ انت ء دیم پہ لوگاں رھا دگ بوتگ انت۔ گمباراں ہمنچو تورشت ماریتگ، بہ زان آئی ء کیاس ء ہماکت کنت، کہ کارے کتگ، دل ء ستک کار ء خدمت ء پد خدمتانی آسراش دیستگ، گڑادلجم بوتگ انت۔ ابو طالب ء آوُر تگیں قصہ چہ ہدا ہلاس بوت۔

ہماروچی کہ من چہ وتی دیار ءسک دور جاپان ءاتاں ءجنک ماں دریا ءپہ
مُر وارد ء شوہاز ءبکت ورگ ء دیستگ ات انت، گڑانہ زاناں باریں چیا من ء ہمے قصہ گیر
اتلگ ات۔ ڈولدار ء کوتاہ قدیں اے جنک زر ء جہلا د ء شنگ انت، آہانی پُپ گوات
کپتگ انت۔ گُشاد گشادی ء آہاں لہتیں کر کینک جم کتگ، وتی سریناں بستگیاں پیلک
ء کتگ انت ء ڈن ء در اتلگ انت۔ ہزار کر کینک ء پروشنگ ء پد نون آہانی بحت ء جہہ
جتگ ء گوہر قیمتی اش دست کپتگ۔ نون شہوت دل ء بہ جیڑات، مُر واردانی ہارے شر
کنگ ء واست ء باریں چنت رند ء بک ورگ ء چنت ہزار کر کینک پروشنگ لوٹیت؟
ہمک روچی گپ ء تران ء کار مرزبوؤ کیں لبز اں کماہگ ء صوتانی ہارے ء شر
کنگ زاناں ارزانیں کارے؟ دُرستیں لس لبز ء گال، واقعہ، مارشت ء زند ء کتہ کاری
اوں یک دریایے ء وڑ ء انت، کہ ابرم ءپہ مزن دلی چہ کر کینک ء پُر کتگ۔ بلے مُر وارد
جم کنوک ء زر ء بے گوازیں جہلانک ءپہ شوہاز ء تپاس ء کار ء چینیچو طاقت ء تاہیر پکار
بیت؟ اے یک انجیں کارے کہ پریشی ء آئی ء وتی سرجمیں طاقت ء تاہیر، وتی جان
سلامتی ء وتی دلجمی ندر ء قربان کنگ کپیت۔ اے کار ء قسمت ء اوں دست مان بیت۔
بک وروکانی طاقت ء تاہیر، نگرہ ء در چٹنگیں جاگہاں میناب کار کنوکیں کو باچی ء زر گرانی
صبر ء طاقت ہم گوں بو دے، ہمگر نچ انت۔ اے بو دے اوں ء خدمتے ہم۔

رواں کو باچی ء ہلک ء

حُب ء ہلک من پچ گراں کاراں

وتی دل دوستیں انچو شعر ء گالاں

نمیرانی ء ستر اں مانپوشاں باں

رہ بند کہ ہر کو ہستگی زانت ء ہماہاں۔

سورمہ دئے جنک ء دانکہ سُوری مہ بیت۔

کوئشاں درمہ کن دانکہ کور ء لمب ء سرمہ بئے!

دانکہ شکار نہ کن ءے تناسُدی لوہیگ ء پر مہ کن!

نگرہ درو شمسیں رو باہ ء واہند آہ انت کہ دیستگئے، ہمانت کہ گیتگئے

یات ء تزانگ: گواچن ہمیش انت ہما قصبے کہ من آر گاہاں آسن، ہجر گوں شمانہ
 آؤرتگ ات، چر ایشی ء منی بابت ء شمے لیکہ چو شر شر نہ بنت۔ بلے نوں ہر چیز کہ بوئگی
 انت بہ بیت، قصہ کہ بندات بیت گڑا پ کجا دارگ بیت۔ کو ہستگی دمگاں اے گپ بہ
 حق گوشگ بیت: وہدے آپ داں سرین ء گپیت، گڑا داں گردن ء رسگ ء پے
 بیت “پدا ایش کہ ”وہدے پیلک پچ کتگ، گڑا درستیں چیزاں ڈن ء در بہ کن!“

گپ چو اے رنگ ء انت، اے کتاب دگہ دیری سرجم بوتگ ات، اگاں
 نیام ء ہے قضا سرامہ کپتیں کہ نوں من، ہمیشی ء قضہاں کاراں۔

منی عادت انت، اگاں کتابے بندات کناں، گڑا ہر دیما کہ رواں آئی ء سیاہگ
 ء گوں وت براں گوں۔ ہے رنگ ء منی سیاہگاں منی گوما بازیں ملاکنی تر ء تاب کتگ،
 ء ایشی ء سببے ہم است انت۔ چوشیں سببے الم بیت کہ من ء دگہ کار ء جند نہ بیت، ہر دیں
 چو بہ بیت من وتی کوئی ء منداں ء سیاہگ ء دم پہ سہت واناں ء یگے کپے تاک گیش
 کناں۔ ہے وڑاے کتاب ء منی پچیک ء دریا ء زمین ء بلاہ بلاہیں سفر جتگ۔

یک رندے چہ بر سلز ء واتری ء پد ”موسکوا“ ہوٹل ء داشت، کہ اود ء ہشتمی
 تبک ء منا کوٹئے دات اش۔ اد ء گپے ء گیشی کناں کہ ”موسکوا“ پمن ہوٹلے نہ انت،
 بلکیں منی دومی لوگ انت۔ دانکہ من لبزانے بوتگاں ء وتی کارانی واست ء بجاہی شہر
 ء روڈ آبناکتگ، تنی وہدی اگاں حساب بہ کن ءے بہ چارے من وتی زند ء نیم ہے ہوٹل ء
 گوازینتگ۔

ادے دُرستیں کلرک، مردین ۽ جنین ایں کاردار مناشتری ۽ سرازان انت، من ہم آہاں شتری ۽ سراپتجاہ کاراں۔ من مدام ”موسکوا“ ۽ داراں، ماسکو ۽ منی دُرستیں سنگت اے گپ ۽ سرپد انت ۽ چر آہاں لہتیں انچیں مردم است کہ پر آہاں بس ہمنچو سہی بونگ باز انت کہ ”رسول ماسکو ۽ اتلگ“ آہانی دل ۽ لس دعوتے، ہر دیں دل بہ لوٹیت منی چارگ ۽ بیانت۔

تنی وہدی من چم ۽ دست نہ کتگ ات کہ ٹیلیفون توار ۽ بندات کنت، دروازگ ۽ ٹلگ بنا بیت ۽ یکیں دمان ۽ کوٹی انچوچہ مردم ۽ پُر بیت کہ لٹ ۽ بہ جن زمین ۽ نہ کپیت۔ ہوٹل ۽ کوٹی میتگ ۽ تئی لوگ ۽ بان نہ انت، بلے ماکو ہستگی مردم وتی قر نیگیں ربتانی حساب ۽ داں سے روج ۽ ہیچ مہمان ۽ آئی ۽ نام ۽ جست ۽ نہ کن ایں، چو کہ ہوٹل ۽ اے کوٹی ۽ کس داں اینچو روج ۽ نہ جلّیت پمیشا من رو آکنوکیں بازیں مردم ۽ نام ۽ اول نہ زاناں۔

من چہ بر سلز ۽ واتر بوت ۽ مدامی وڑ ۽ ”موسکوا“ ۽ داشتگ ات، مدامی وڑا کوٹی چہ سنگت ۽ پڑ ات۔ بازیئے منی وش اتک ۽ اتلگ ات، باز دیم پہ داغستان ۽ رخصت کنگ ۽ ۽ بازیں آؤکاں دگہ ہیچ گپ ۽ کار ۽ چند نیست ات۔ ہے رنگ ۽ بازیئے ۽ من سلاہ جتگ ات ۽ بازیں وت پہ زور پانگ ات۔

باز مردم ماساٹینگ ۽ جم ۽ جوش ۽ گوما آہانی نام ۽ قدح چست کتگ ۽ نوشیتنگ۔ لہتیں مردم ۽ سراماسک ایراد گپتگ ۽ پمیشا ہماہانی نام ۽ نوشگ چد ۽ گیشتر الی ات۔ گپ ۽ دیوان ات ۽ کیف ۽ قدح ہم سر رتیج ات انت، ما کندیتگ ۽ ٹہک داتگ، صوت جتگ ۽ ہمیشانی پچیک ۽ قدح اوں پُر ۽ ہو رک کتگ انت۔ کوٹی چہ سگریٹ ۽ دوت ۽ انچو پُر ات، چو کہ تحت یا میز ۽ چیر ۽ تریں بُنڈے روک بہ بیت۔

ابو طالب ۽ گوشنگ سے جاوراں من ۽ پیر کتگ۔

اول ہے کہ دُر ستیں مہمان یکجا گہ بوتگ انت، گڈی مہمان ء ودار ء چاڑ۔

دومی: پرزونگ ء سراتئی جنین ء ورگ پہ وڑے ایر کتگ انت، ہما چک ء ودار پہ ووڑکاء زورگ ء دیم داتگ ء انگت دراہی مہ کنت۔

گڈی چاڑ ہما مہمان ء رَوگ ء ودار نیگ انت، کہ آئی ء دُر ستیں مہمانانی پاد آہگ ء پدوتی جاگہ ء سرامیہہ جتگ۔ سمجھیں بیگہ ء اے مہمان ء ترنگ نہ کتگ، پدا اجازتے کتگ، من داں دروازگ ء دپ ء شنگاں گوں ء اود ء انچوگپ ء کپتگ کہ گپ ہلاسی ء نام ء نہ زان انت، گوشینگاں وتی بے تواری ء بیراں یکپارگی گرگ ء انت۔

تو دمبردہ بہ بے، چم چہ واب ء پُر بہ بنت، بلے آئی ء پوتاری گوشدارگی بنت۔ تو آئی ء ہر گپ ء ہو ہو کنگ ء ءے دانکہ گپانی دگری ء سبب ء دگہ باوستے پاد میت۔ بلے گپانی اے متوکائی اوں پر آئی ء ہے معنادارگ ء انت کہ انگت گپ بہ بیت۔

گڑا من ہما بیگہ ء گپاہاں کہ آپمن سک اندوہناک ات، ہما بیگہ ء منی سر گوں انجیں مہمانے ء کپتگ ات۔ دُر ستیں مردم شتگ ات انت بلے آنتشگ ات، پر لچیتگ ات، سگریٹ پہ سگریٹے کتگ ات، آہاں پردہانی سراگرسیانی پُشت ء میز ء سرایریں منی کاگدانی سراتاران ء کشان ات۔

پیسر ء مناساڑاتے، من ہو ہو گت، پدا آئی ء وت ء راکلات، من ہو ہو گت۔ پدا آئی ء وتی جنین ء گلاہ ء ستاہ ء زمین ء آزمان ڈکینت انت۔ منا ہو ہو کنگی ات۔ گڈی ء منی زاہ ء بد ء کپت، بلے من انگت ہو ہو گت۔ ”نوں گپ آئی ء جند ء سرا بیت، پدا آئی ء جن ء باری کتیت۔“ من ء تر سے دل ء کپت، بلے ہما دمان ء کہ آئی ء ر ہند ء حساب ء وتی جند ء بابت ء گپ کنگی ات، آئی ء بلا ہیں وابے سرا کپت ء دیم پہ وتی کوٹی ء شت۔ بلے ہے واینگی ء وہد ء اوں منی انچود لگوشے گورات، کہ رہ رواجی پہ منی دل وشی ء باندا پدا آہگ ء زبانی کت ء شت۔

یک گوثننے کہ چو و مہمان ء ہر دیما بہ چارے آسک جلوہ دنت، بلے برے
وہدے جلوہداریں ندارگ ہما بیت وہدے آئی ء پشت پر بہ بیت۔ اے گوثنن آساعت
ء منی دل ء اپنچو راست ات چد ء پیسر، ہجر چو راستے نہ لیکیتگ ات۔ رخصتیں مہمان ء
پشت منی دل ء سسک جلوہ دنیگ ء ات۔ ”شربوت کہ قضاء چہ سراچٹ ات۔“ من وتی
دل ء گوشت ”نوں من آرام ء سراو پت کناں۔“ من گشا دگشا دروازگ بست، تحت ء
سراو پتاں ء سر ء ایر کنگ ء گوں واب کپتاں۔ انچو آرام ء سراو پتاں چو کہ بہار میچیں ہو
بہ بیت ء تو کمبل ء پر بہ دیئے ء بے و پس ء۔ من وابے دیست من کمبل مانپوشنگ ء آس
ء سراشتگاں، کہ لہتیں شو انگ آس ء چپ ء چاگرد ء نشنگ ء دست تا پگ ء انت۔ آدم
پہ ساعت آس ء دار پر کنگ ء انت۔ دوت منی چماں روگ ء انت ء گین سچگ ء انت۔
پدا انچو مارات گوشتیگاں من ڈبل روٹی شر کنگ ء کار جاہے ء سراہاں، ترون روک انت
ء سنگلیں آرت ء نان ء بو ء جاگہ سرازنگ۔ ندارگ پدامٹ ات، نوں من دیست
کہ ایک شبے ء روج انت، من یتگے ء گوں سنگتاں پکنکاہاں ء ماوشبوہیں کباب پچگ
ء انت۔

منی چم سچگ ء لگ ات انت ء من بست کت۔ من گنوک گنوک پادا اتکاں کوٹی
چہ دوت ء انچو پڑ ات کہ پچی میم نہ بوت۔ پدا من دیست دومی دیما دروازگ ء کر
ء آسے روک انت۔ من دزک بست۔ تہارونکی ء منی سوٹ کیس بٹ ات۔

اے ہما سوٹ کیس ات، کہ ایشی ء دنیا ء، لہتیں شر تریں ہو ٹلانی کاگد ء چٹ پر
بوتگ۔ ایشی ء منی پچبیک ء بے شمار ملکانی تر ء تاب کنگ ء کسٹم ء بے شمار کارگساں پہ وش
ء سلامتی گوستگ۔ اے گپ ء معنا اے نہ انت کہ ایشی ء انچیں چیز مان بوتگ کہ کسٹم
والہے ڈن ء برگ میل انت، بلے شاموزان ات کہ پہ کسٹم والہاں شیشنگے ”ووڈکا“ یا چہ
ضرورت ء گیش سگریٹی ڈیئے پہ جنین ء بہازر تگلیں برہداریں تنکیں پشک (بلاؤزر ء

گپ ۽ ڀلہ دے) کہ تو پہ سنگتتاں برے ۽ گوں، آئی ۽ سراواں ایراد گرگ بیت، گڑ اتو جنجال بوت کن ۽۔

هو! منی سوٹ کیس کہ کسٹم ۽ بے شمار کارگیاں پہ وشي ۽ سلامتی گوشتگ ات، ”موسکوا“ ہوٹل ۽ پُر آرا میں کوٹپئے ۽ مرگ ۽ آماج بوت۔

من ۽ ده ۽ آئی ۽ بُن گپنگلیں چُنڈ چست کت ۽ جان شوادی ٹب ۽ چگل دات انت ۽ نل پچ کتگ۔ دوتانی دگہ جمرے چست بوت۔ منی دست سَتگ ات انت ۽ منی دیم اوں چو سچک ۽ وڑ ۽ ات۔ بلے ہما گرسی کہ سوٹ کیسے سرا ایر بوتگ، آ انگت بُن ات، جُل ۽ اوں بُن کتگ ات، پردہ اوں سچک ۽ ات۔ من گشادی ۽ ٹیلیفون چست کت دانکہ ہوٹل والہاں حال بہ دیاں۔

”من سچکا ہاں، من ٹیلیفون ۽ کوکار کت ۽ گوشت: ”ہیا کن ات بیات۔“ ٹیلیفون ۽ گپ ہما جنک ۽ کہ اشکت انت، آئی ۽ دل ۽ گوشتگ، اگاں چیزے کہ رسول ۽ پکائی ۽ سویتک کنت، گڑ امہر ۽ آس انت ۽ اے دمان ۽ مہرانی دیم گوں ہمائی ۽ انت، ہمیشا آئی ۽ گوں مادری مہرے ہگل دات:

”من زاناں، رسول! تو بس بُ و پس! داں سہبی حیر بیت“

اوہ اے جنین چونیں ذاتے۔ چنت رند ۽ چو بوتگ کہ من پہ مسکرا گوشتگ کہ من سچکا ہاں ۽ آہاں باور کتگ ۽ پہ منی کمک ۽ اتلگ انت۔ زند ۽ اولی رند انت کہ پہ حق ۽ دل منی سر گوں آس ۽ کپتگ، گڑ اکس ۽ باور نہ بوتگ ۽ انت۔

بلے حیر من تہناوت چونہ ترسیں آس تو سینو کیس سپا ہیگے ۽ گوں آس ۽ انگراں مقابل بوتتاں۔ آس کہ آئی ۽ عالی، کرسی، پردہ ۽ دانکہ دار ۽ فرش وتی انگراں کتگ ات، فرشتے و اشکر کتگ ات، من گپت ۽ توست، جی ہو، آس و من توست بلے داں تو سگ ۽ ایشی ۽ مناظر نہیں تاوانے دات۔

منی حیا لء بئن کنگ ء سبب ہے بیت، کہ منی ہے مہمان کہ سک ہنوش ات
 آئی ء روکیں سگر بیٹی بئڈے منی سوٹ کیس ء توک ء چگل داتگ۔ منی پشک ستک انت،
 یک سوٹے سٹک ء چہ برسلز ء آور تگیں ٹیکی اوں ستک انت۔ ہوٹل والہ لاچار بوت انت
 کہ عالی ء بگرداں پردہاں ہر چیز ء بدل بہ کن انت، دگہ خرچے سر ایش کپتگ۔ آگے
 کہ منی انت منا ہسپتال ء بڑتگ اش، چہ اود ء من وتی جنین ٹیلیفون کت، کہ حاصیں
 درگتے ء من ء داشتگ اش ء چوشکہ ہے بابت ء من چہ پیس ء نہ جیڑی تگ ات، ہمیشا زبان
 کت کہ پدا ٹیلیفون کنناں ء حال دیاں۔ جی ہو، اے دُر ستیں جنجال یک سگر بیٹے ء سبب
 ء سرا کپتگ انت۔

بلے من شمارا بہ گوشاں کہ اے دُر ستیں چیز ہما نقصان ء دیما ہج نہ انت کہ آئی
 ء منی بالاد شنگینت۔ اصل ء گپ ہمیش انت کہ سوٹ کیس ء منی انچیں سیاہگے مان ات،
 کہ من چہ دو سال ء شپ روج آئی ء سراکار ء اتاں۔
 چہ نہیگ ء لکشنگیں ماہیگ تئی دل چہ دُر ستیں ماہیگاں مستر انت، دل پہ ہما
 شکار ء زریت، کہ تئی نشانگ ء زد ء مئیت، دل پہ ہما جنین ء تلوسیت کہ ترایلہ داتگ ء
 ء شتگ۔

منی سیاہگ ء بازیں تاکے ہے آس ء ہر جان بوت ء من دم پہ سہت ہے ماراں
 کہ شر تریں تاک ہما بوتگ انت۔
 چہ نہیگ ء لگوشنگیں ماہیگ، ہجر منی نہ بوتگ، ہے رنگ ء آشکاراوں منی نہ
 بوتگ کہ منی نشانگ ء زد ء نہ اتگ، ہما جنین کہ من ء یلہ ء داتگ ء شتگ، آئی ء بابت
 ء اوں گوشت نہ کنناں کہ منی بوتگ۔ بلے آس ء سٹنگیں ہما تاک منی بوتگ انت۔ منی
 ساچشت بوتگ انت، منی شپ روج ء خدمتانی برورد بوتگ انت، ہمیشا منی حیا لء آ منی
 شر تریں کتاب ء تاک بوتگ انت۔

ناگہاں من ۽ غم ۽ مارشتے ۽ مان رُپت، انچو تُرند چو کہ کشار ۽ رُنگ ۽ پد ویران
۽ بیتکیں ڈگار مونجا بیت یا دُرستیں کشار ۽ رُنگ ۽ پد ڈگار ۽ پُشت کپتگیں ۽ ایو کیں
دُرچک بیت۔

سُتنگیں ہمک لبز منی دل ۽ مُر وار دے ات، ہمک ستر ۽ راگزاں بہائیں
مُر وار دانی ہارے لیگ ۽ اتاں۔

من انچو ناگیگ بوتگ اتاں کہ داں دو سال ۽ اے تاک پد انبشتہ کت نہ کت
انت ۽ ہر دیں پہ نبشتہ ۽ نشنگاں، گڑا من انچو مارینگ کہ اے چیزانی بابت ۽ پد انبشتہ کت
و کناں بلے سُتنگیں تاکانی مٹ نہ بنت۔

اے چو انچش انت کہ ماتے چہ وتی دو سُتنگیں چک ۽ ز بہر بہ بیت۔ الم آہاں
دیمتر ۽ دگہ چک ہم بیت ۽ چو ہمانی ۽ وڑ ۽ مہرے دینت، بلے اے دگہ چک بنت، آچک
نہ بیت کہ چہ دست ۽ شنگ ۽ پُریں عمر ۽ آئی ۽ کمی ۽ مار انت۔

مردم گوش انت کہ شاعری ۽ چہ آپ ۽ بے رنگی ۽ بد کئیت۔ شعر چو آس ۽
بنت ۽ شعر ۽ ساچک بُن گرگ ۽ پیمانہ۔ اے گپ ۽ دگہ بھلے نیست، کہ شعر چو آپ ۽
وڑ ۽ بے رنگ مہ بنت، بلے خدا آہاں چو شیں آس ۽ چہ دُور بہ دارارت کہ ہوٹل ۽ کوٹی
۽ منی سیاہگ ۽ عاقبت بوت۔

ابو طالب ۽ لوگ ۽ دُزی ۽ قصہ۔ من نہ زاناں چونی ۽ چوش بوتگ کسے ۽ دست
مان بوتگ یا کجام درگتے ۽ چو بوتگ، کہ ابو طالب ۽ لوگ ۽ کس نہ بوتگ۔ بلے حیر قصہ
چوش انت کہ آئی ۽ لوگ دُزاں جتگ۔ آئی ۽ جنک ۽ طلاہ ۽ گھڑی، طلاہ ۽ مند ریک،
لہتیں والی ۽ دگہ بازیں گزاں بہائیں چیز دُزانی دست ۽ کپتگ۔ ایٹی ۽ ابید ریز گو شکی
پوست ۽ کوٹ، بوٹ، گد ۽ چیز کے نگدیں زراں برگ بوتگ۔ ابو طالب ۽ جنین

ءچماں سیاہی آؤرتگ ء آئی ء جنک پلنگ ء سرادیم پہ چیر کپتگ ء گریتگ ء، ابو طالب گوں بے تواری کش ء بان ء بن ء نشنگ ء سُرناہے جنگ۔

سُرناہ ء توار ء اشنگ ء گوں آئی ء جنین پہ مچگ ہمود ء شنگ:

” ترا کے اوں نہ تورگ ء انت۔ اوں سُرناہ ء وہد انت؟ پہ مچگ بہ روپولوس ء بیار۔ سرکار ء وکیل ء نیمگ ء بہ رو۔“

” بلے مئے بحت زور انت۔ منی شعر ہماوڑ ء ایر انت۔ اے منی سیاہگ انت دُزاں یک شعرے اوں دست نہ جنگ۔ گڑادگہ گزیوگ ء زار ہے نہ لوٹیت؟“

” پہ تئی شعر اں کے ء کار کپتگ؟ پدا آ اوں لاک زبان ء؟“

” بازیں جبرے ء تئی سر در نہ روت۔ ہماہاں کہ شاعر گوشنت، آہاں چوشیں مردم باز انت، کہ آہانی گاڑی دُزی ء برکت ء روان بنت، آدگرانی شعرانی دُزگ ء ابید دگہ کار ء جند نہ کن انت۔ حداء شگر انت، منی شعر اش نہ بُرتگ انت۔ من تانسریں سالے ہمیشانی سر از ہمت کشیتگ، اگاں یکے برگ بوتیں، گڑاسک تاوان بوتگ ات۔ پدا بچار دُزاں منی سُرناہ اوں دست نہ جنگ، گڑا من انگت سُرناہ مہ جنا ء وتی وشی ء در شان ء مہ کناں؟“

جن ء جنگ ء فریاد ء زار ہاں چہ بے کمار، ابوطالب حُب ء واگے سُرناہ جنگ ء ات۔

قصہ ہے، کہ ایفندی کاپیٹف ء آؤرتگ ات۔ گرماگ ء وشیں روچے ات سلیمان استالسکی وتی بان ء سر اوپتگ ات ء آزمان ء چارگ ء ات۔ سبہیں چاگرد جنگانی توار ء سر ازرتگ ات، کوہی چنگانی توار چاگرد ء چد ء ڈولد ار تر کنان ات۔ چوشیں دمانے ء ہر کس ء بہ چار اتیں، گڑا آئی ء گوشنگ ات سلیمان وپتگ ء آرام کنگ ء انت۔ آئی ء جنین ء اوں دل ء انچو گوشنگ۔ آپیائکانی سراوشتاگ ء توار ءے جنگ:

”خنکالی تیار انت۔ من وَرگ در کتگ انت بیابہ ورا!“
 سلیمان ءنہ آئی ء نیمگ ء چکت جتگ چاربتگ ءنہ توار تیج داتگ۔
 دمانے ءرند ”آئینہ“ ء پدا توار جتگ۔

”خنکالی سرد بونگ ء انت۔ تام ء لذت اش رؤت۔“
 سلیمان انگت و تیگان ات۔

جنین ء دل ء گوشتگ، آئی ء جہل ء آہگ دل ءنہ انت، آئی ء وَرگ زرتگ
 انت ء برز ء شتگ ء وَرگ آئی ء دیماداتگ انت ء گوشتگ:

”تو سہب نینگ ءے پیچی نہ وار تگ۔ بہ چار، من چونیں و شیں خنکالی پتنگ بہ
 زور! کے تام ءے بہ چار!“

سلیمان چہ زہر ء پادا تگ ء پر مہریں جنین ء سرا بزانز گپتگ:

”تو من ء ہجر کار ء نئیل ءے۔ ہر جگہ وتی پاد ء مان کن ءے۔“

”من دل ء گوشت۔۔۔۔۔ بلے تو و تچک ات ءے۔ کار ءنہ ات ءے۔“

”تو چے زان ءے کہ من کار ء اتاں، دگہ برے پدا چوشیں و ہداں توک ءمہ

”کپ۔“

گپ اول انچوش ات۔ ہمار وچ ء سلیمان ء نوکیں شعرے نبیستگ۔

گڑ اشابہ زان ات، شاعر ہامادمان ء اول کار کنت، و ہدے آوتی بان ء سرا

تچک بیت ء آزمان ء شاہ گانی ء چارگ ء بیت۔

وتی نژیک تریں دوست ء کما تگ شاعر ء شعرے

منی بامسار نازر کیں، منی مہکان، منی استال در پشو کیں

منی بیازندگی تئی دیدے ء بیت لذتاں سر ریج

جتائی چوتے ء زہراں پُریں ماں دل ء سُمبیت

اناکت ء ساه ء دروراتک دانکه کوئی ء سر بوت
 گڑ اذ گئیں شاعر ہرم گپت انچش
 تی آہگ من ء و ہد ء گوں سنداں بیت
 بچار رب ء! سہتاں منی دز گئیانی مک مہ بونیام ء

اے قصہ منی پت ء آؤرتگ ات۔ یک رندے مہرانی شاعر محمود یک
 شرفداریں مردے ء مہمان بوتگ۔ دگہ لہتیں مہمان ہم است ات۔ داں شپ ء نیم ء
 محمود ء وتی شعر و نتگ ء گوشدار ایننگ انت۔ پداؤر ستیں مردم و پسگ ء پادا تلگ انت۔
 مہمان جاہ ء محمود ء شریں کوئی ءے داگ اش۔ مہمان جل ء و پسگ ء پیسر ہما کوئی ء
 مز نہیں تاسے ء آپ ء پڑیں کبے ایر کتگ دانکہ محمود سہب ء دز نماز بہ گپت۔ آئی ء
 شپ وش بات گوشنگ ء و پسگ ء شنگ۔

سہب کہ بوتگ مہمان جل ء دل ء گوشنگ، بلکیں محمود ء بُست مہ بیت ء
 نمازے قضا بہ بیت، آئی ء کوئی ء سر کشینگ ء چارینگ۔ شاعر سچہیں شپ نہ و پتگ،
 سچہیں شپ محمود نشنگ ء شعرے نبشتہ کتگ ء ہما دمان ء ہم غالی ء سر انشتگ ء نبشتہ ء
 بوتگ ء وش و شکو اے بنداں دپ گال کنان ات:

واک حیالانی کنگ سجدہ ء در نیت من ء
 بس چرے فرض ء من ء موکل ء موہ ء بہ دینت
 بید ء مہر ء دگہ ہچ سجدہ ء در ء دیست نہ بال
 بس ہے یکیں در ء سجدہ ء موہ ء بہ دینت

” محمود! فجر نماز و ہدانت، نبشتہء بس کن، نماز قضا بیت۔“

محمودء پسوداتگ۔ ”منی شعر منی نمازانت۔“

شہادیت، شاعر ہماو ہدء اول کار کنت، و ہدے اے دگہ عبادت ء بنت۔

چہ وتی دپترء۔ من نون گوں شہادگہ آوار شاعرے ء قصہے کاراں۔ من آئی ء نام ء نہ گزراں چپاکہ من نہ لوٹاں مردم دست ء ہمائی ء نیمگ ء شہار بہ دینت ء آئی ء کلاگ بہ بندانت، پرچاکہ قصہء وکلاگی قصہے۔

شاعر ء آروس بوتگ ء ات۔ رسم ء کار سرجم بوت انت، گڑا مہمان رخصت بومان بوتگ انت۔ گڈی ء سالونک ء بانور ایوک بوتگ انت، ہامان اتلگ کہ سالونک ء بانور بشانگ ء توک ء بہ روانت کہ آحاص پرے و شتریں شپ ء حاتر ء سمہینتگ ات۔ بانور سمہینتگیں نپاد ء سراو پتگ ات ء سالونک ء ودار ء ات۔ بلے سالونک ء بانوری نپادانی سراو پتگ ء بدل ء کرسی تریپتگ ء سراے نشتگ ء شعر ء نیسگ ء بندات بوتگ۔ سمہیں شپ آئی ء پے وتی مہر، بانور ء ہے وش تریں شپ ء پے شعر نبیستگ۔

زاناں چرایشی ء ماے آسر ء سر بوت کنیں کہ شاعر تحت ء رَوگ ء اولی شپ ء اول کار کنت؟ اگاں من ہما آوار شاعر ء وڑ ء نبشتہ بہ کتیں، گڑا مرچی منی شعری دیوان دہ سری گیشتر بوتگ ات انت، بلے من جزم زاناں ایشاں دل پہکی ء نقش نہ گوایتگ ات۔

اگاں کسے ہماو ہدء اول نبشتہ ء دزگٹ بیت، و ہدے آئی ء بانور پے گور امبازے ء تلوسگ ء بہ بیت، اگاں آوتی دوستدار ء کراواں قلم ء کاگد ء یک کرکت مہ کنت گڑا آ شاعرے نہ انت ریپ کارے۔ آئی ء ساچشتی گنج چہ اے دگڑاں دوسری گیشتر بوت کنت، بلے آدل پہکی ء بو ء اول نہ کن انت۔

انسان الم کار بہ کنت۔ یک رندے سکلیں عقلہ مندیں مردے دڑچکے ۽ چیرے
 وپتگ ۽ دپے پتچ کتگ ۽ ودار ۽ بوتگ کہ سزوپ وت منی دپ ۽ کپ انت۔ بلے یک
 سزوپے اول دپ ۽ ے نہ کپتگ۔

بلے چہ کار ۽ زہمت کشی ۽ گیشترہ شاعر ۽ چہ بود ۽ المی تریں چیز دل پہکی انت،
 کلیں مردماں گوں دل پہکی ۽ گوں وتی جند ۽ ہم۔

گوشتن ۽: کہ دلاور اپس ۽ سوار بیت یا زمین ۽ چیر ۽ قبر ۽ بیت۔
 دگہ گوشتن ۽ است کہ ”زمین ۽ سراچہ درستاں بڈول ۽ گندگ تریں جاور
 کجام بیت؟“

”چہ ترس ۽ بیم ۽ لرزو کیں مرد“

”چد ۽ گندگ تر؟“

”چہ ترس ۽ بیم ۽ لرزو کیں مرد“

راستی ءِ مزین مَرّی

”بہ بیت گچین سرو کے، سماءِ سر ریچیں“
 اے سوج مجلس ءِ تالان کت کماشے ءِ
 دگہ اول یکے ءِ گپے سماہاں کئیلیں جت
 ”کہ سر مچار ءِ نہ تر سے، ہما سروک بہ بیت“

واجہ ءِ پیم کنگ حاکمی راج ءِ ارزان
 شاعری ءِ اُلّس حاکمی ءِ تئی سک گزان انت
 ابید اے جو انیاں لوٹیت انگت ءِ گیشتر
 ہزاراں انچھیں جوانی کہ دل اجکہ بیت

آوار قوم ءِ نامی نیں قصہ ہے۔ سالانی سال راست ءِ دزوگ جگ پہ جگ سفر ءِ انت،
 ءِ سالانی سال ہے جبر ءِ سرا اڑتنگ انت کہ چہ دویناں کئے گیشتر محکم، گیشتر کار آمد، گیشتر
 نپ مند انت۔ گڑ اڈزوگ گو شیت ”مناں“ راست گو شیت ”من۔“ اے اڑ، بجر صاف نہ
 بیت۔

یک روپے دوینیاں شور بستگ، کہ دنیا رُوئیں ءچہ مردماں فیصلہ گریں۔
 دزوک سٹ ءکپ کنان، چپ ءچوٹیں راہاں پہ تگ، یک یک گنڈ ءسروگ ءسرکشان
 بوت، یک یک ٹنگے ءتوک ءسرے راہ دانگ ءہر یک سروگے ءگوزان دیما روان
 بوت۔ راست تچک ءپراہ ءشاہگانیں دگ ءجہلا د بوتگ، آچو شاہی دابے ءملان
 بوتگ۔ دزوک ءٹہکاں جاگہ سرازرتگ ات، بلے راست مونجا ءبیچاڑ جیڑان ءروان
 ات۔

آچہ بازیں شہر ءککگاں گوٹنگ انت، بے کساس شہ دگاں آہانی پاد برمش
 اشکتگ۔ آگوں بادشاہاں دپ کپتگ انت، گوں شاعر ءتاجراں ءبخت ءچاروکاں گوں
 دچار کپتگ انت، گوں لس مردماں ہم۔ ہر دیما کہ دزوک ءپاد ءقدم کپتگ انت،
 مردم چہ پیسر ءگیشتر شاد ءدلجم بوتگ انت۔ آہاں یک دومی چاربتگ، کندبتگ ٹہک
 دانگ ءدزوک بستگ۔ اے جبراش زانتگ کہ مادزوک بندگ ءانت ءدل ءمیل ء
 بندگ ءانت۔ بلے انگت آہاں وت ءراگل ءدلجم ماریتگ۔ آنہ یک دومی ءدزوک ء
 پشل بوتگ انت ءناں کہ پہ دزوک ءبندگ ء۔

وہدے راست ءپاد ءقدم کپتگ انت، گڑا مہلوک ءلنٹ لونجان بوتگ
 انت، آہاں یک دومی ءدیماچم دزبتگ انت ءچم اش جہلا دبتگ انت۔ ہر کجاراست ء
 پاد ءقدم کپتگ انت، مہلوک ءپر آئی ءزہم کشتتگ، ٹپی وتی ٹپانی بیر ءگرگ ءپاد
 اتلگ انت، گراک باپاری ءدیما، لس مہلوک نواب ءدیما ءنواب بادشاہ ءدیما دراتلگ
 انت۔ مرد ءوتی جن ءآئی ءعاشق کشتتگ انت۔ ہما کشت ءکوش کہ گوشاں بہ گر۔
 ہمیشا گیشتر مردماں دزوک ءراگوشٹ۔

”مارایلہ مہ دے ءدگہ دیسے مہ رو، تو مئے سنگت ءے۔ اگاں تو ہمراہ بہ بے
 گڑازندان ارزان ءپہ وشئی گوازیگ بیت۔“ پدا آہاں دیم گوں راست ءکتگ ء

گوشنگ: ”تئی کرے سکی ء سُوری ء ابید دگہ چے است۔ تو کہ ہمراہ بے مارا جیڑگ لوٹیت، مارگ لوٹیت، سکی ء سُوری سگلی بنت ء جنگ ء داوا سرا کپیت۔ باریں چنت سپاہیگ، شاعر ء سر متاب چے تئی سبب ء گوں خون ء حا کاں پلپیٹ بوتگ۔“

”دیت؟“ دزوگ ء راست ء را گوشنت۔ ”نوں تو اے جبرء بہ من کہ من چے تو گیشتر المی ء نپ منداں“ ماہر جاگہ شنگ ایں مہلوک ء من ء وش اتک کنگ، تراش وتی کرے نہ داشتگ۔“

”ہو! مازمین ء سرا بے کساس میدگاں ترا تگیں۔ نوں بیا کوہ ء ٹلن ء ر وئیں۔ بیا، ما نوں کوہانی سرا تچو کیں سارت ء پاکیں چہگاں، آئی ء کٹ ء ر سنگیں پلاں ء ہما بلوریں برف ء جُست کنیں کہ آدام کوہ ء سر ٹلن ء وتی جلوہ ء شان ء پیش داریت۔“

اے کوہ چے ہزاریں سالوں زندمان ء ہلک ء دووار انت۔ ایشانی سرا سر متاب، دلاور، شاعر، طبیب ء پیغمبرانی ابدمانیں کار پد است انت، ایشانی سرا آہانی فکر ء مارگ، آہانی صوت ء آہانی لیکہ آباد انت۔ اے کوہانی سرا ابدمانی ء، سنکین انت، ہما ابدمانی کہ آئی ء دامن ء دنیا ء ادنائیں حیاں ء پریشانیانی دست نہ رسیت۔“

”انناں، من اود ء نہ رواں“ دزوگ ء گپ کت۔

”پرچا؟ تو چے برزادی ء ترس ء؟ جہلیں جاگہاں بس گراگ ء جون وار سنکین کن انت، شاہین و برز تریں کوہاں چے برز تر بال کن انت۔ من جزماں کہ تو گراگ ء جون وارانے بدل ء شاپینانی سرپاں ہوار بوتگ لوٹ ء۔ بلے من زاناں کہ تو ترس ء۔ تو ازلی بینگ دے ء۔ تئی حاکمی ہما آروسانی کوکار ء جاکانی سرا انت کہ اود ء شراب چو آپ ء بہ تجیت، بلے تو ڈن ء گام جنگ ء ترس ء، کہ اود ء زہم جڑگ ء بہ بنت، کیف ء قدح انناں، بلکیں زہم ٹلینگ ء بہ بنت۔“

”اناں! من چہ تئی کوہاں نہ ترساں۔ گپ ایش انت اودء من ء کار نیست
 پرچا کہ اودء مردم ء جند نیست۔ منی جہان جہل ء انت کہ مردم نشنگ انت۔ ادء منی
 حاکی انت ء درست منی دست ء چیر ء انت۔ لہتیں مردم است کہ دلاور انت، منی دیما
 سرکشی کن انت، تئی ء راست ء ہمراہداری ء دلے کار دینت، بلے آچینچو بنت۔“
 ”ہو! اے چندے مردم انت، بلے ہمے سرمتاب انت ء شاعر اں، کہ وتی شر
 ترین شعر پہ ہمے سرمتابانی یات ء ترانگ ء نبشتہ کتگ انت۔

یک ء تہنائیں شاعر ء قصہ۔ اے قصہ ابو طالب ء گوں من آؤرتگ ات۔
 است ات ملکہ کہ اودء شاعر سک بازاں، آیتگ پہ میتگ بوتگ انت، وتی صوت اش
 جنگ انت، کسے ء وائلنے دست ء بوتگ، کسے ء دمبور گے گون بوتگ، کسے ء چنگ ء کسے
 ء سُرناہ گون بوتگ۔ نواب و ہدے چہ وتی لوگ ء ملک ء کاراں گیشیتگ، گڑا آہانی صوت
 اش گوشد اشنگ انت ء وتی بالادے و شنود کتگ۔

یک روچے آئی ء انچیں صوتے اشکت، کہ آئی ء نواب ء ظلم ء زور اکی، آئی ء نا
 انصافی ء لچ ء قصہ ات۔ نواب ء اشکرماں گوک ء بوتگ۔ آئی ء حکم داتگ کہ سرکشیں
 صوت نبشتہ کنوکیں شاعر گرگ ء آئی ء ماڑی ء آرگ بہ بیت۔

مزنیں جکانسریئے ء پد صوت نبشتہ کنوکیں شاعر دست ء نہ کپتگ۔ نوں وزیر
 ء گزیراں حکم بوتگ کہ ملک ء ہر کس کہ شاعرے آگرگ بہ بیت۔ نواب ء مرد کشک
 ء در، کوہ ء کرمب ء دور ء دریں گٹاں شنگ بوتگ انت۔ آہاں ہر ہما مردم گپتگ کہ
 آہاں شاعری کتگ یا صوت ء جنگ ء بوتگ انت، آدرست آؤرتگ ء ماڑی ء بندی جاہ
 ء بندیگ کتگ انت۔ ہمے نیام ء نواب ہمے گپتگیں شاعرانی کر اتلگ۔

آئی ء حکم داتگ۔ ”چہ شاہر کس منی دیماوتی یک یک صوتے جنت۔“

دُرستیں شاعراں یک پہ یک ءوتی صوت جنگ انت۔ دُرستیں صوتاں نواب ء جندے، آئی ء شیواری، آئی ء مزنی ء ہستو مندی ء ستاہ ء ساڑا ء زمین ء زمان ڈکینتگ ات انت۔ چو ہم گوشتگ ات کہ داں روزگار ء مرچی امروز ء چوشیں مزن شان ء انصاف دوستیں دگہ نواب ء جند پیدا ک نہ بوتگ۔

یک پہ یک ء بندگیں شاعریلہ دیان کتگ انت۔ ماڑی ء بندی جاہ ء بس سے بندیک پشت کپت، اے ہما ات انت کہ آہاں نواب ء ستاہ ء ساڑا ء جواب کتگ ات۔ آ پد بندی جاہ ء باہوٹ کتگ انت ء رند ء انچو گمان بوتگ کہ نواب چر ایشاں شمشنگ۔ سے ماہ ء پد نواب پد ابندیگانی کراشتگ۔

”نوں من جزماں کہ چہ شہر کس من ءوتی صوتے گوشدار یمینیت۔“
گوں ہے جبر ء چہ ہے سیناں یکے ء نواب ء ستاہ ء ساڑا شعرے بند ات کت۔ آئی ء شیواری، موم دلی، ڈولداریں لوگبازکانی ء مزن شانی ء ہستو مندی ء ساڑا زمین ء زمان ڈکینتگ انت۔ آئی ء چو گوشت کہ داں روزگار ء مرچی امروز ء چوشیں مزن شانیں نواب پیدا ک نہ بوتگ۔

اے شاعریلہ دیگ بوت، بلے ہما دوئیں شاعر کہ آہاں نواب ء ستاہ ء ساڑا ء جواب کتگ ات، آگرگ ء چار کشلکے ء برگ بوت انت اود ء چہ پیسر ء دو آس روک ات۔

نواب ء زہر ء زہر گوشت۔ ”شمار از ند ء ظاہری ماند ارگ بے۔“
”گڈی برانت شمارا حکم دیگ ء اوں کہ یک شعرے گوش بہ دارا ین ات!“
نوں دگہ شاعرے آپ بوت۔ آئی ء نواب ء جندے، آئی ء شیواری، آئی ء مزنی ء ہستو مندی ء ستاہ ء ساڑا زمین ء زمان ڈکینان کت انت۔ آئی ء چو گوشت کہ داں روزگار ء مرچی امروز ء چوشیں مزن شانیں نواب ء جند پیدا ک نہ بوتگ۔

آاول ٲلہ اش دات۔

نوں ٲشت کٲت یک شاعرے، بزاول اے ٹولی ء گڈی مردم۔

ایشی ء گوں بُنڈ ء بندے ء مان بہ دارات۔ “نواب ء حکم دات۔

ناگت ء گوں بُنڈ ء بستگس شاعر ء نواب ء ظلم ء زوراکى، بے انصافى ء لالچ ء

قصہ ء ہما شعر ء الہان کتگ کہ چر آئی ء سبب ء اے دُر ستیں قصہ ء گپ پاد اتلگ ات۔

نواب ء کو کار کتگ ء حکم داتگ۔ ”ہے دمان ء ایشی ء ٲلہ بہ کن ات ء چہ آس ء

درے کن ات۔“ ”من چہ چوشیں شاعرے ء ز بہر بوتگ نہ لوٹاں کہ اے منى ملک ء

ٲکسں راست گشیں شاعر انت۔“

ابوطالب ء قصہ ہلاس کنان ء گوشت: ”چونہ انت کہ من دلجاں و ہد ء زمانگاں

چوشیں عقلہ مند ء نیک دلسں نوابے بوتگ۔ بلے چوبہ چارے چُخت چوشیں شاعر دست

کٲت۔“

ٲت ء نام گٲتگ، کہ یک روچے مردماں امام شاہ میل جست کتگ:

”امام! تو شعر نبسگ ء گو شدار انبگ ٲر چامہ کن کتگ؟“

ہے ٲسورس ات۔ ”دانکہ چہ دُر ستیں دزوگ بندسں شاعر اں جان بہ چُٹت

ء بس راست گوشیں شاعر ٲشت بہ کٲ انت، ٲر چاکہ آچہ منى حکم ء ٲد ہم شاعرى کن

انت۔ البت ہما کسانسں ء نقلى شاعر کہ است انت آچہ من ترس انت، شاعرى ء ٲلہ

دئنت ء مردماں ء وتى جندانى دزوگ ء ٲر امگ ء ٲلہ دئنت۔“

دگہ جست ء کنگ بوت۔ ”امام! تو اراکان ء شاعر سعید ء شعر ٲر چاکور ء

چگل داتگ انت؟“

” راستیں شاعرى کور ء چگل دگ نہ بیت۔ ٲر چاکہ آمر دمانى دلاں نقش

بیت۔ اگاں شاعرى ء قد ء بستار چو ہما کا گد ء وڑ ء انت، کہ ہمانى ء سرا آنبشہ کن انت، گڑا

باید انت چوشیں شاعری انچو کنگ بہ بیت۔ پہ اراکان ء سعید ء داست ء شر تر انت، کہ آ
 چوشیں شعر کہ کور ء آپ اش بہ بارت، نبیسگ ء بدل ء دگہ انچیں کارے بہ کنت کہ
 کار مند بہ بیت۔“

مردم نام گر انت کہ مزن شانیں شاعر محمود ء مرگ ء پد آئی ء غم جتیں پت ء
 ہما پیلک آس ء چگل داتگ کہ آئی ء محمود ء سیاہگ مان بوتگ انت۔
 ”پٹ انت کاگدانی اے چُنڈاں کہ ہمیشانی سبب ء منی چک چہ وہد ء پیس
 مُرت۔“

ہے رنگ ء محمود ء دُر ستیں ساہگ زوال بوتگ انت۔ بلے چریشی ء ابید داں
 روزگار ء مرچی محمود ء صوت ابدان انت۔ آئی ء نبشتہ کتگیں یک چوشیں لبزے نیست
 کہ مردماں شمشتگ۔ آئی ء صوت ماں مہلوک ء دلاں زندگ انت، نہ آہاں آسے
 مانداشت کنت ء نا کہ آپے آہاں شُشت ء کوردیم کت کنت، پرچا کہ آراستی ء گوانک
 انت۔

منی پت ء مدام کندیتگ: ہما مردمانی سرا کہ شرک ء پال کن انت ء شپ تہاری
 ء چیر و کائی سفر ء سر گر انت۔
 ہما مردمانی سرا کہ اپس ء زین ء دُر تلگیں پیلک ء سنگ مان کن انت، دانکہ
 مردم بُہ گوش انت کہ چہ نان ء پُر انت۔

ہما شکاریاں کہ کپنجر ء بدل ء گراگ اش جتگ ء لوگ ء وا تر بوتگ انت۔
 اے قصہ ابوطالب ء گوں من آوُر تگ۔ است ات یک مردے سکیں وار ء
 نیز گاریں، بلے پہ ہے جبر ء گنوک بوتگ کہ مہلوک من ء ہستو مند ء ہزگارے بہ
 لیکیت۔ آہر روج بازار ء مجلس ء جاگہ ء اتلگ، دراہ ء درنگ، چہ زندمان ء شری ء سر اد لحم
 ء برجم، بچند ان بوتگ ء چر پی چر آئی ء بروتاں انچو پٹیتگ، گوشیکاں ہے دمان ء گورے ء

نرم ۽ پیکی میں گوشت ۽ وارتگ ۽ پیداک انت۔ گڑا آئی ۽ برزیں گالوار ۽ بٹاک جنگ:

”واہ، چوں چه پیگ ۽ پُرآت ہما گٹور کہ مرچی من کشتگ ات، چوں نرم ۽ تامدارات آئی ۽ گوشت۔“

میتگ ۽ مردماں جیٹیتگ ”پہ کشگ ۽ ورگ ۽ ہر روج آچہ کجا گٹور کاریت، اے رازدر گیجگی انت۔“

یک روچے بازار ۽ لہتیں شیواریں بچک آئی ۽ بان ۽ سراسر کپتگ ۽ آہاں چه دوت کش ۽ توکی نیمگ ۽ سرکشیتگ ۽ چاریتگ۔ بہ زان بیچارگ ۽ باریں چه کجا بلاہیں ہڈے زرتگ ۽ آؤرتگ، آئی ۽ لہڑدیگ ۽ بوتگ ۽ لوہیگ ۽ ٹٹے پیگ کہ پر لچیتگ، آئی ۽ لنکانی سرا دُور کتگ ۽ وتی بروتاں مُشتگ۔ پدا آئی ۽ کموزیرگ زرتگ ۽ دپ ۽ چندیتگ، زانگ بوت کہ لوگ ۽ چرایشاں ابیددگہ پچی نیست ات۔

بچک چه بان ۽ سراسر ایراتگ ۽ لوگ ۽ توک ۽ شتگ انت۔

”السلام علیکم! ماچہ ہمد اگوزگ ۽ اتیں، دل ۽ گوشت تی وڑیں ہزگار ۽ ہستو مندیں ہمساہگے ۽ سلامے بہ دینیں۔“

”بیات، بیات۔۔۔ شما و پشت کپت ۽۔۔۔ ہے دمان ۽ من و رگ ہلاس

کتگ۔ اُف چو نین و شین پیکی میں گٹورے ات۔۔۔ من ہمیش انت در آہگی اتاں۔“

بچکاں جست کتگ، ”تومار ۽ گوش تو اے و شبوہیں زیرگاں چه کجا کارے؟“

گڑا مرد ۽ زانتگ کہ منی راز پاشک بوتگ، گڑا پدا ہجر آنہ بٹاک ۽ جنگ ۽ گندگ بوت ۽ نا کہ بروتانی سرا پیگ ۽ مُشتگ ۽۔

یات ء تزانگ۔ کسانى ء يك رندے منى پت ء من ء شريں ردے لٹ گپتگ
 ات۔ نوں چو من شمشنگاں کہ من ء چنت شہماتے جتگ ات، بلے چرے گپ ء نہ
 شمشنگاں کہ پرچا جتگ اتے۔

چو بوتگ ات کہ سہب ء من پہ اسکول ء رَوگ ء چہ لوگ ء در اتلگ اتاں،
 بلے دمک پہ دمک بوتگاں، سچہیں روج ء اسکول ء نہ شنگاں ء داں بیگہ ء گوں بچکاں کت
 ء ہتی لیب کتگ، آروچ ء منى پت ء من ء پہ کتاب ء زورگ ء کموزر داتگ ات ء من چہ ہر
 چیز ء شمشکار جوائى جت۔ دمان ء دُر ستیں زر ہلاس بوت انت ء من جیڑات کہ کمودگہ زر
 چہ کجا بیاراں۔ شتاوزان ات جوا جنوک ہمنچو برگ بہ بیت، دو ہمنچو حیا لے دل ء گوں
 جنت کہ پہ بندگ ء دگہ کموزر بہ رسیت، گڑا تہنا برا نینتگیں زر اں پدانیا راں، بلکیں
 گیشتر کٹاں۔ پمیشا من دلجم اتاں، کہ کمودگہ زر بہ رسیت ء من وتی نقصاں پیلہ کناں۔

من لیبى سنگتانی کر ازروام لوٹ ات، بلے برگ بوتگیں مردم ء کئے وام
 دنت۔ برگ بوتگیں ء وام ء دیگہ بد پالیئے لیگک بیت ء دل جنت کہ وام دیوک ء جند
 اوں برگ بیت۔

پمیشا من دگہ توحیلے سازات۔ میتگ ء لوگ پہ لوگ بوتاتاں۔ ہر جاگہ گوشنگ
 کہ باندامل آہگی انت ء من ء پہ ہماہانی واست ء زر ء جم کنگ ء دیم داتگ اش۔
 در پہ در ء پیلہ چر ء گڑنگیں کچک ء چینیچو چانورسیت؟ کسے پاتلگ ء چو نسیتگیں
 ہڈے چگل دنت، گڑا کسے لٹے جنت۔ گوں من اوں انچوش بوت، کسے ء گوں ہورکیں
 دست ء بیرہ داتگ ء کسے ء چندے کٹیں زر دست ء داتگ، پمیشا کہ آئی ء دل ء منى پت ء
 شان ء شرفے بوتگ۔

سچہیں میتگ ء تر ء گرد ء پذیر من حساب کت انت۔ نوں من پداجو جت
 تگ ات، بلے اے شو میں زر دمان ء ہلاس بوت انت۔ چر ایشی ء ابید لیب ء درگت ء

مارا گو کو بوئنگ ء تھجی بوئنگ، ہمیشا داں بیگہ ء منی پتلون درتگ ء منی درتگیں کونڈن ء بوئنگ انت۔

اے دیما لوگ ء مردماں منی کمی ماریتگ، منی مستریں برات پہ منی شوہاز ء میتگ ء تران بوئنگ۔ دومی نیمگ ء ہما مردم کہ من گوں آہاں ”ملائی“ آہگ ء گپ جنگ ات آاوں گیشتریں سرپدی ء واست ء مئے لوگ ء رؤ آء ات انت۔ حیر من ء گوش ء گرگ ء لوگ ء آرگ بوت، تناوہدی درست منی کارپداں سرپداں انت۔

پدا من ء پت ء کر ابرگ بوت۔ دنیا ء من چہ ہما چیز ء درستاں گیشتر ترسیتگ، گڑا آ منی پت ء فیصلہ بوئنگ۔ منی کونڈ کہ رو سیتگ ء سہر سہر ات انت، چہ پتلون ء درتگیں جاگہاں انچو سرکشگ ء ات انت، گوش ء چہ پُر شتگیں دریک ء گوات ء در ء بندگ ء واست ء مان چتگیں سرجاہ۔

پت ء گالوار پر تاہیر ات (یا بوت کنت منی وزواس انت) ”اے جی انت؟“
من گوں دستانی دل ء پتلون ء درتگیں جاگہ اندیم کت انت ء پسو دات۔
”کونڈ۔“

”ہو، ہو کونڈی ء وتی کونڈ انت۔ ہمے جست کنگی انت پر چاڈن ء انت ء پتلون ء اے ٹنگ چہ کجا؟“

من انچو جہل بوت ء پتلون چارات، گوشیگاں چد ء پیسر من ایشانی حال ء سرپدنہ بوتگاں۔ دزوگ بند ء بینگ دیں مردم ء تب اوں عجمیں تے۔ اے جبر ء زانگ ء ابید کہ کماش دُرستیں گپاں سرپدانت ء وت ء رابزگ ء بودلا کنگ ء کارے شر نہ بیت، بلے انگت آہانی جُستانی راست ء تھکیں پسو دیگ ء بدل ء مردم وڑوڑیں ہیلہ ء ہنر سازیت۔

نوں پتہ تب تڑند تر بوت۔ لوگ اے دگہ مردماں ایشیہ مولہ مراد فہم
 ات ہمیشا درستیں مردم منہ پررتک انت۔ پتہ دست سُرینتہ درستانہ یک کر
 بوئگہ گوشت۔ پدایمے گوں من کت:

”گڑا، اے پتلون چونی درتگ؟“

”اسکولہ۔۔۔ میہے گوں اڑیتگ۔۔۔“

”پداہمے گپہ بہ جن۔۔۔“

”کجا؟“

”اسکولہ“

”کدی؟“

”مرچی“

پتہ شہمات منی گوش بناں چٹت ات۔

”بہ گوش!۔۔۔ نوں پداہمے گوش پتلون چونی درتگ؟“

من گویاک نہ کت۔ دگہ شہماتے دومی گوش ہنہ داتے۔

”نوں بہ گوش“

من گزیوگ بناکت۔

”بس کن وتی گریوگاں۔“

پتہ حکم داتہ ”گردم“ آورت۔

من گریوگ بس کت۔ پتہ ”گردم“ واپ کنان بوتہ گوشتہ:

”اگاں تورا ستیں گپ نہ جت، گڑا گوں کوڑہہ تی پوستہ کش ایں۔“

من زاننگ کہ ”گردم“ ۽ سر از نڈیں لگ ۽ پُرانت، اے اگاں گوں بدن
 ۽ دُچار بہ کپیت، گڑا کجام حال ۽ کنت۔ پمیشا کوڑہ ۽ ترس چہ راستیں گپ ۽ ترس ۽ گیش
 بوت۔ من مدان مدان ۽ سہب داں بیگہ ۽ دُرستیں قصہ آورت انت۔

پیشی ہلاس بوت، بلے داں سئے روچ ۽ کٹی ۽ کاری نہ اتاں۔ لوگ ۽ اسکول
 دوئیں چو پیسیر ۽ وڑ ۽ ات انت، بلے من پیسری مردم نہ اتاں۔ من ماریتگ کہ پت ۽ گوما
 انوں ہے ہنگپ ۽ جبر بوتگ۔ من لوٹ ات ہم کہ گپ بہ بیت، بلکیں راستیں گپ ہمیش
 انت، من ہمیشی ۽ ضرورت ۽ سک مارگ ۽ اتاں، پہ من چہ درستاں تورنا کیں گپ ہمیش
 ات کہ اے سئے نیں روچاں پت ۽ گوں من یک گپے اول نہ جنگ ات۔

سیمی روچ ۽ من ۽ گوشتگ بوت کہ پت ترالوٹگ ۽ انت۔ آئی ۽ من ۽ وتی کش
 ۽ نادینت، منی سر ۽ دست سمارت ۽ پداچہ من اسکول ۽ وانگ ۽ بابت ۽ گپ جت۔ یک
 اناگہ ۽ جست ۽ کت:

”تو چوزان ۽ ترا آروچی پرچاسز ادیگ بوتگ ات؟“

”جی ہو“

”بہ گوش باریں!“

”جُوئی ۽ واست ۽“

”اناں، ہجر پرے واست ۽ اناں! کئے انت کہ کساناں ۽ جوانہ جنگ ات ۽؟“

”من اول جنگ ۽ تئی مستریں برات ۽ ہم جنگ۔۔۔“

”پتلون درتگ پمیشا۔۔۔“

”اناں۔ پرے واست ۽ اول اناں پرچا کہ کئے انت کہ کساناں ۽ پینٹ ۽ ۽؟“

دریت ۽ شکے راڈ راڈ نہ بیت؟ مردم پرے جبر ۽ ہبکہ بیت کہ اے عمر ۽ مردمانی سرچوں

سلامت بنت۔ تو جنکے ونہ ۽ کہ کشکانی گوزگ ۽ لچ بہ کن ۽۔۔۔“

”گڑاچہ اسکول ۽ لنگ ۽ سبب ۽۔۔۔“

”اے کمور استے بوت کنت، پرچا کہ آرو چیکیں گپ ۽ چند چہ اسکول ۽ سراپاد اتلگ۔ چہ اسکول ۽ لنگ، گدانی درگ ۽ جو جنگ ۽ ترا لم سزار سیتگ ات، بلے پرے سبب ۽ بلکیں ترا شہماتے جنگ ات۔ ہما سزا کہ من ترا داتگ، منی چک پر ایشی کہ تو دزوگ بست۔ دزوگ بندگ نہ زوریں لاچاری ۽ نہ ناگتیں ویلے، اے وکر دار ۽ یک حاصیت ۽، کہ ایشی ۽ روتگ ۽ ہنڈال سک جُہل بوت کن انت۔ اے تئی ارواہ ۽ ڈگار ۽ رُستگیں سکیں حراہیں کاہے۔ اگاں ایشی ۽ بندات ۽ ول گونج مہ کن ۽، گڑا اے رُدیت ۽ تو امیں ڈگار ۽ گپت ۽، ہمنچو جاگہ اوں پشت نہ کپیت کہ شتریں تو م تچ بہ کن انت۔ چہ دزوگ ۽ گندگ تریں دگہ پچی نیست ۽ اے عادت ۽ چہ جان ۽ درکنگ انچو گزان انت کہ چد ۽ گزاں تریں کار ۽ چند نیست۔ اگاں تو بار ۽ دگہ دزوگ بست من ترا کنس کناں۔ چہ ہے دمان ۽ تو راست گوش ۽، بس راست۔ اگاں اپس ۽ نال چوٹ بیت، گڑا تو چوٹ ۽ گوش ۽، کونزگ ۽ دستگ چوٹ بیت، گڑا دگہ ہیچ لاچاری ۽ ترا ایشی ۽ چوٹ گوشگ ۽ داشت نہ کنت، دزچک ۽ شاہ گو مہ بہ بنت تو گوش ۽ کہ گو مہ انت۔ نوں تئی سر پر بوت؟“

”جی ہو!“

”شرانت نوں برو!“

من چر آئی ۽ کراپاد آہگ ۽ وہد ۽ گوں وت قول کت، کہ نوں، ہجر دزوگ نہ بنداں۔ اے دگہ گپاں ابید من شری ۽ سرازانت، بلے کہ من پت ۽ سک دوست باں، بلے اگاں من دزوگ بہ بنداں منی ساہ ۽ گرگ ۽ پہ دمانے اوں چک ۽ پد نہ بیت۔“

لہتیں وہد ۽ پد من سنکتے ۽ کر ۽ ہے قصہ آورت۔

” اُف! اے گونڈیں دڑوگ انگت ترایات انت “ آئی ء اچھی درشان کتگ ء گوشنگ ات۔ ء ایشی ء پسو من چو اے وڑ داتگ ات۔

” دڑوگ، دڑوگ انت ء راست راست۔ چر ایشاں کس مستر یا کستر نہ انت، زندمان یک راستی ء ء مرگ اوں یک راستی ء۔ مرگ کہ کیت زند ہلاس بیت ء دانکہ زند ء روچ است انت، مرگ نزدیک ء نئیت۔ اے یکجاگہ بوت نہ کن انت، پرچاکہ یک دومی ء ہپوگ انت۔ دڑوگ ء راست ء حال اوں ہمیش انت۔“

دڑوگ سک بیکار، گناہ ء بد برگ ء لائق انت ء راست ء معنانت پاکی ء حسن، آچو صافیں آزمان ء وڑ ء انت۔ دڑوگ بینگ دلی ء چیدگ انت ء راست توکل ء ہاٹی ء۔ مردم بینگ دل بیت یادلاور، اے دیم ء آدمیم بونگ ء دگہ گپ نہ بیت۔

مرے زمانگ ء وہدے من دڑوگیں لبزانتے ء دڑوگیں کتابے وانان گڑا ہامان ء من پتے ”گردم“ ء تزانگ ء کیاں۔ چوشیں جاگہاں چوں کارے داتگ ات! اے لبزانتاں یک ترندتب بلے انصاف کنوکیں پتے ء پکار انت، دانکہ آہاں ہکل بہ دنت: ”اگاں تو دڑوگ بست من تراکنس کناں۔“

بلے تہنا اینچو بس نہ انت، کہ مہلوک دڑوگ بندیت ء سزاش نہ ریت۔ بلکیں راستی ہمیش انت، کہ راستین ء گوشنگ ء سزار ریت۔ زاناں بُن دپتر ء چوشیں بلے کساس درور نیست، کہ مردماں بس پمیشا سلی ء صوری سگیتگ، کہ آراست بوتگ انت؟ زاناں پہ راست گوشی ء آہاں ”گردم“ نہ وارنگ؟

وہدے من کسان اتاں، گڑا من دڑوگ بندگ ء ہیل ء یلہ دینگ ء راست گوشی ء واست ء باریں چوں چوں سر ء پادجنگ، سک توکل کتگ ء مز نیں دلے آورنگ، بلے وہدے راست گوشی ہیل کتگ، گڑا من ء اشکام ء تاہیر ریتگ۔

بلے راستی ۽ چٹاں چارگ ۽ واست ۽ وچد ۽ گیشتر مزن دلی لوٹیت۔ اگاں تو راست ۽ ڈا میچ بہ کن ۽ گڑا تو آرام ۽ تاہیر نہ گندے، بلکیں بلاہیں سکی ۽ سوری سنگی بیت، انچیں سکی ۽ سوری کہ آہاں ضمیر ۽ سکی ۽ سوری گوش انت۔

دلاوریں مردم وتی ستک ۽ باور ۽ مٹ نہ کن انت۔ آزان انت کہ زمین پر تڑیت ۽ روج ۽ چپ ۽ چاگرد ۽ پر تڑیت، روج آئی ۽ پر نہ تڑیت۔ آزان انت کہ شپ ۽ پد مدام سہب بیت، پد اروج بیت ۽ پد اہما روج شپے بیت۔ آزان انت کہ زمستان ۽ پد بہار گاہ بیت ۽ بہار گاہ ۽ پد گرماگ۔۔۔۔۔

ہے آسر در کیت، کہ ضمیر ۽ گردم، عزت ۽ شرف ۽ گردم، راستی ۽ گردم دغا باز ۽ دزوک بند ۽ پوست ۽ جنت ۽ گڈی ۽ راست سوب کنت، دزوک اناں۔
مجلس ۽ اشکتگیں گپے۔ ”راست ۽ دزوک ۽ نیامی پند چینچو بیت؟“
”یک ور شوکے۔“ (روسی کد ۽ کسا سے کہ 1.75 بوگ ۽ بروبر انت)
”اے چوں؟“

”اصل ۽ گوش ۽ جم ۽ نیام ۽ دُوری ہمنچوک انت، ہرچی کہ تی جم گند انت آ راست انت ۽ ہرچی گوشاں کپیت آدزوک انت۔“

الم اے راستیں جبرے۔ گوں وتی چٹاں چیزے ۽ گندگ، بیشک یک برے بگندے، اے دگہ ہما چیزاں گہتر انت کہ آہانی بابت ۽ صدر ند ۽ گیش بہ اشکن ۽۔ بلے لبز انت داں راستی ۽ سر بوئنگ ۽ واست ۽ وتی کُلّیں در ۽ وسیلہاں کار بہ بندیت۔ آ بہ چاریت ہم ۽ گوش اول بہ داریت، بہ وانیت ۽ راستی ۽ بہ ڈسیت ۽ چہ وتی کتہ کاری ۽ شوہازے اول بہ کنت۔

بلے اے جُست سر کشیت کہ لبز انت وتی چہاں چوں اوست کت کنت؟ آگوں چٹاں زندمان ۽ وچاریت بلے زیر گوشدارگ ۽ واست ۽ گوشانی واز مندگ بیت

ءوتی ملک ء بند پتر ء زانگ ء وانگ ءے لوٹیت۔ بلے باز انچیں لبز انت است کہ آوتی چم
ء گوشانی کار بندگ ء چہ گیشتر بوہ کشگ ء مارشت ء کار بند انت۔

لبز انت ء انچیں زر نگیں دست ء کار بیت، کہ آہر وڑیں کار کت بہ کن انت،
زر نگیں پاد ء کارے بیت ء مہریں دنان ء، دانکہ آئی ء ہرچی کہ دیستگ، اشکتگ ء و نتگ
چر آہاں راست ء ڈروگ ء گیشت بہ کنت، گٹ ء سہر ء تفاوت ء زانت بہ کنت، دانان
چہ پگلاں گیشت بہ کنت۔ آئی ء راز ہن ء علم ء کار بیت۔ زانت ء علم ء ابید ہج مردم
چمانی دیستگ ء ماری تنگیں گپاں باور نہ کنت۔

یک روچے کوہستگ ء، لہتیں سادگیں مردماں پڑیں پیتی ءے دز کپتگ، آہاں
سہر ء بابت ء باز اشکتگ ات، بلے سہر ء جند، جبر نہ دیستگ ات۔ آہاں دل ء گوشنگ
”اے پیتی جو گزاران انت الم سہر بنت“ پدالیشی ء واہندی ء بابت مڑیتگ انت۔ مڑگ
مڑگ ء، آہاں یک ء دگر ء راکشتگ کہ رندازانگ بوتگ کہ پیتی ء و رومان بوتگ۔

بُود چو آس ء انت۔ اگاں آس بے سُدانی دست ء بہ کپیت گڑاچپ ء چاگرد ء
ہر چیز ء سویتگ ء پُر کت کنت۔ اے زانت ء زانگ انت، کہ آئی ء گر ء دار ء کنت، تہنا
آس ء پرچا، زانت ء زان حُسن ء اول انچو۔ گر ء دار کنت، چو کہ یک ہزاریں بور سوارے
مست ء ترندیں اپس ء راگر ء دار کنت۔

یک رندے دو کوہستگی مردمان ء جُست اش کت، شماراچے دوست تر بیت
ورنابانی داب ء ڈولداریں چہرگ یا کماشانی پیمیں عقل۔

ہما کہ بے عقلے ات آئی ء ورنائیں چہرگ دوست کت۔ بلے انگت ہما بے عقل
ء بے عقل ات ء چہ وتی بے عقلی ء جن ءے چہ دست ء شُت۔ ہما کہ شیوار ات آئی ء
عقل گچین کت ء وتی جن ء دارگ ء سوہین بوت۔ یک قہصے ء اول انچوش انت، کہ
عقل ء گچین کنوکیں بامرد وتی ڈولداریں باجن ء دریائی اپس ء سوار کنگ ء سوہین

بوت۔ دگہ یک قصہ ءے اول نامدار انت۔ اے سئے برات، سئے کشک ءے سئے سوج کارانی قصہ انت۔ ہما بزات کہ آئی ء عقلہ مندیں سوج کارانی سوج زرت انت، سرے سو بان بوت ء ڈیہہ ء و اتر بوت ء ہما بزاتاں کہ آہانی سوج نہ زرت انت، آدر ملک ء کشک بوت انت۔

اومنی طلاہ دزو شمیم ماہیگ، من ء بودنا کے بہ کن، مناچہ بود ء کار گرگ ء ہلن ء ودی بہ کن، مناور ناہانی پیمیں دل پہک ء لہڑگ ء ہلن ء سر ر پچیں دلے بہ دے ء کماشانی پیمیں سٹہ کاری ء عقل ء گزان ء سنگینی بہ دے۔ منا ہماراہ ء گچین ء کمک بہ کن، کہ یہ من چہ درستال شرت رہ بیت۔

من ء چہ پیچ ء تابیں، سنگستگ ء ٹرسنا کیں راہاں بیم نئیت، بلے مار ء وڑا پیچ ء تابیں راہ اول نہ لوٹاں۔ ”مارانی بدن چوچی ء پیچ ء تاب بنت؟“ کو ہستگاں ایٹی ء پسو ء چود نئیت: ”ہما ہونڈاں کہ آہاں رَوگی انت آ پیچ ء تاب انت۔“ بلے من مارے نیاں، انسانیاں ء منا کرد ء بلندی، وش ء تچکیں راہ دوست بنت۔“

ہو! من چہ ناڈراہی ء ترس ء، چہ تر پلپلین نامداری ء آپ تی ء گوش گزراں۔ من ء چہ ہنوشی ء چاڑ ء رکین، مردم کہ ہنوش بیت، گڑا شتریں چیزدہ سری دوست تر بیت۔

من گیشیں عقلہ مندی نہ لوٹاں، پرچاکہ چوشیں مردم گندگیں چیزدہ سری گندگ تر لیکیت۔

منی اندر ء راستی ء مارشت ودی بہ بیت۔ انچیں مارشتے کہ من چوٹ ء دائم چوٹ ء تچک ء دائم تچک بہ گوشاں۔

ردیاں سر ر پچیں دنیا ءے نہ قانوندے نہ رہندے

ترا صد آفرین دنیا، نشان ات شاعرے انچو

منی اوساہء کپ انگت عجب زیبائیں دنیاے
ہمے گپء کنان ات کت وت ءندر یگ یکے ء

دگہ یکے کہ نمیریں نامے ات انچیں
توار ء نامے داں مرگ ء مج ء دنزاں نہ بوت اندیم
ہما کہ پلے ء پلے بہ لیکیت کنٹگ ء کنٹگ
کہ دامن داشت عمر ء راستی ء پڑیں

یک کو ہستگی مردے ء وتی گوک ء گوشاں والی مان کتگ ات داں گورم ء وتی
گوک ء پچاہ آورت بہ کنت۔ دگہ یک کو ہستگی مردے بوتگ کہ آئی ء وتی اپس ء گردن
ء کسان کسانیں ٹلو بستگ، داں آئی ء اپس ہمساہگانی اپسانی نیام ء گارمہ بیت۔ بلے ہما بوڑ
سوار ء چے بستار کہ شپ ء تہاری ء ءچہ ء دور ء اپسانی باہر ء وتی اپس ء پچاہ میاریت۔
ایش انت منی کتاب۔ من نہ ایشی ء والی گوش ء دینگ لوٹاں، نہ ایشی ء
گٹ ء ٹلو بندگ لوٹاں ء نہ دگہ رنگے ء چکاسکے لوٹاں۔ پرچا کہ من ایشی ء دگرانی کتابانی
کوٹ ء دمان ء گیشینت کنان، من اُمیت کتھاں کہ منی وانوک ہم پہ ارزانی ایشی ء
گیشین انت ء جتاکت کن انت۔ ہر کس کہ اے کتاب ء وانیت (بلے کہ سرپوش ء
درتگ) دمان ء گوشت کنت کہ اے کتاب سدایتگ ء حمزہ ء چک رسول نیگ انت۔
مردم گوش انت: ”تو کلی نیں مرد، جبر اے جست ء نہ کنت، کہ گوں سنگاں
بستگیں فصیل ء برزی چینچوک انت۔

پرزگی

منی ہر کتاب ۽ رداں
 حصارانی کشک ۽ رسیت سرپدی
 کسے باج عرش ۽ کہ بارت بوسگ ۽
 اگاں جُهد ۽ کوشست بے مول بنت
 زمین ۽ اول جہلیں تبک ۽ کپ ۽

کتاب باج ۽ سوبانی داد آنت گوشے
 اگاں جزم کوہ ۽ چو محکم بہ بنت
 کہ سوب مندی ۽ مانزمان آنت تئی
 تہاری ۽ پاداں مہ ترسیت اگاں،
 تو سوہین بے منزل ۽ پوتی

داغستان ۽ بازیں زبانی ۽ گپ جن انت ۽ بازیں رنگے گندگ بیت۔ چوشیں
 بے کساس رسم است کہ اود ۽ مردماں پہازیگ انت۔
 مات زبان ۽ شاعر ہرگیل آوشالو موف ۽ یک انچیں رسمے ۽ بابت ۽ گوں من
 نام گپتگ ات۔

کہ کوہستگاں اگاں کسے ء چک نہ بوتگ، گڑا مرد ء پڑمی کمر بندے بستگ
دانکہ حداء نگاہ اے دگہ کوہستگی مردماں چارگ ء وہدء پر آئی ء بہ کپ انت۔ حداء کرا
دعا ہے اوں لوٹینگ:

” اللہ! وتی بے وسیں بندہ ء سرار حم بہ کن ء مردیں چکے بہ دے۔“

ہما مردماں کہ چک اش جنک بوتگ انت، ہما کہ چک اش لاگر ء نزور بوتگ
انت، کر، کور، گنگ، کو مپ یادگہ بدنی نادر اہیانی آماج بوتگ انت یا سراس اش سُبک بوتگ
انت، آہاں اوں ہے وڑیں کمر بند بستگ۔ کوہستگ ء مردماں گوں ہے اُمیت ء اے کمر
بند بستگ انت، کہ دیمتر پر آہاں حداء نگاہ نیک بیت ء آہاں انجیں بچکیں چک دنت کہ
دڑہ جان ء دلاورے بیت۔

من لپر زگاں۔ زاناں من ہما برکتی میں کمر بند ء بہ بنداں، کہ تات قوم پمیشا
بندیت ءے کہ دیمتر ء آہاں مردیں چک بہ بیت، بدن ء ذہن ء حساب ء دراہ ء زرنگیں
چک؟ زاناں منی نوکیں کتاب چو دراہ ء زرنگیں چکے ء وڑے بیت کہ مزن شان ء دلاوریں
ورنا ہے بیت؟ یا منی جہدانی آسریک دو تل ء کپو ء لنگیں چکے ء دڑو شم ء درائی کنت؟
چو و ہمک مات ء دل ء آئی ء چک ڈولدار انت۔ آئی ء نزوری ء عیباں میم کنگ
ء ابید اوں میم نہ کنت۔ من اُمیت کشاں کہ منی ء منی کتاب ء آسر چونہ بیت۔

منی دل دریک دریک ء انت۔ منی دست ء قلم لرزگ ء انت ء وڑ وڑیں وہم
ء وزواساں من ء انگر کتگ۔ چش نہ انت کہ من پٹی ءے ء، شاہین ءے فہمیتگ ء پر آئی ء
جنگ ء نشانگ بستگ؟ باریں ہمار ہوار کہ من زین کتگ آپس ء بدل ء باریں حرے نہ
انت؟ من کٹے ء راپہ ژپ ء ژول دزاج تر کنگ ء جہد ء نیاں؟ اخا لچی ء مردمانی وڑے کہ
آہاں اے چیز نہ چاربتگ کہ گنٹ بان ء پزائی ء و بروبر انت، بلے دزاجی ء مان کنگ بوت
نہ کنت؟ من انجیں ر بُو دگی ءے کنگ ء نیاں چو کہ ہاری کولون ء مردمے ء کتگ ات۔

آوتی لوگ ء چُل ء سرانشتگ ات، دل ء حیال ء بوتگ کہ آئی ء ایندے ء کلات ء سرا
اُرش کتگ۔

انچو انچو منی کتاب ہلاسی ء نیمگ ء روان انت، منی اے مارشت ودان انت
کہ من چو ہما قصاباں کہ آئی ء گزانڈے کشنگ، آئی ء کوٹان داں لٹک ء سرانت، بلے
ہے ساعت ء کارچے پرشتگ۔ جُست ہمیش انت من باریں گڈ سر ء سرباں یا ناں؟ سر
بوتاں گڑا آسرچے در کُنیت؟ من دریا ء دؤر کتگ ء آئی ء جہلانکی ء چار ء تپاس ء پد
کر کینک زرتگ انت ء ڈن ء در انگاں۔ حُدا بہ زانت اے کر کینک ہو رک انت یا بہ دل
ایشاں مُر وار دمان؟

طوفان ء سیہ گوات ء دز چکانی شاہ پُرشنت کن انت، آئی ء بُنڈ اوں پُرشنت
کنت، بلے ہر دیں بہار گاہ بیت روتگ نوکیں سیہک جن انت ء یک نوکیں دز چکے
رُدیت۔ البت اگاں دز چکے ء سڑوک بہ گیپت ء داں روتگاں کو ایلکے بہ کنت، گڑا
چوشیں دز چک رکینگ نہ بیت۔ انسان ء حال اوں ہمیش انت۔ ظاہریں ٹپ زوت ذراہ
بیت، پُرشنتگیں ہڈے اوں چالک کن انت، بلے بدن ء جہلانک ء ایر کپتگیں نادر اہی ء ہج
علاج نیست، اے نادر اہی آئی ء مدان مدان ء بران داں قبر ء سر کنت۔ من جیڑاں منی
کتاب داں چہ حد ء ذراہ ء ز رنگ انت؟ ایشی ء ہنڈال چنکس مُہر ء محکم انت؟

منی کتاب ورنائیں چکے ء وڑے انت۔ لوگ ء نوں اینچو جاگہ نیست کہ آجاگہ بہ
کنت۔ آئی ء ڈن ء مردمانی کرار وگی انت، من جیڑ گاہاں کہ ڈن ء جہان باریں آئی ء چوں
وش اتک کنت، گوں زاہاں یا بہ مہر دستان ءے گر انت؟ مردم آئی ء شرف بخش انت،
وتی لوگ ء جاگہ ءے دینت یا چہ در ء دپ ء تیلانک ءے دینت؟ اے فیصلہ نوں چہ
منی وس ء ڈن انت۔

شعر سرجم کت

شاعرء

سرجم بوت پل گواپیں جل

بلے، ہمتل بوئگی انت

کہ باریں ہچ نقش ء نگار ناتوام نہ انت

برء برین ء پیش نہ کپتنگ حاجتے

شعر سرجم کت

شاعرء

نگار کت گندیم ء ہمک ہرکاپ

بلے ہمتل بوئگی انت

نگار ء ہمک پل چارگ لوٹنت یک یک ء

کہ باریں

نگار ء کیر ء تی نگاہاں جاہے سرگوزنہ کتہ

منی کتاب انچیں غالی ء ء دروشم ء انت کہ گوپتنگ ء تیار انت ء چیر کینتنگ،

دانکہ غالی شتریں وڑے ء چارگ بہ بیت۔ منی جم آئی ء سک انت، جاگے لین ءے چوٹ

انت، گڑ اجاگے گواپ عیب وار انت، جاگے جاگے ڈولداری ء صفاکاری ءے نزور انت۔

بلے نوں دگہ پھچی بوت نہ کنت، پرچاکہ غالی و گوپتنگ ء نوں یک ہور تیں عیے ء گرگ ء

تو امیں غالی پزر پچگ لوٹیت۔

منی کتاب انچوش انت چو کہ دراج ء تو سینوکیں سفرے ء پدوتی میتنگ ء واتر

آہگ۔ من دو سال ء ڈن ء بوتگاں۔ داں دو سال ء میتنگ ء ہچ مردم، ثری ہمساہگے بوتنگ

یا سنکتے، کماشے یا ورناہے، منی بابت ء پھچی سرپد نہ بوتنگ انت۔ من میتنگ ء اولی لوگ

ءء دیمآچہ اٲس ء ایر کایاں ء اٲس ء واگ گٲتگ انت مان مان روان باں۔ ہما چراغ کہ کو ہتگی زالبولے ء پہ ہے اُمت ء دریگ ء دٲ ء روک کتگ، دانکہ من ء رزن بہ ٲجآرینیت، نوں آکشگ بوت کنت، ٲرچاکہ من واتر بوتگاں۔

سنتاں! بیلاں! منی سلماں بُ زورات! داں دوسال ء درٲہ درء حاک ٲہ سری ء ٲد من واتر اتگاں۔ منی اٲس ء عمر اوں دوسال وڈیتگ، وت منی جنءء مودگیشتر اسپیت ترانت۔ من اٲس ء واگ گٲتگ انت، مان مان مان چہ میتگ ء دگاں گوزاناں ء ہر کس ء گوشاناں:

”السلام علیکم!“

”وعلیکم السلام! رسول ابن حمزہ۔ سفر چوں گوشگ؟ دم نہ برتگ؟ چہ سفر ء گوں وت ٲے ٲے آؤرتگ۔ تی اے ٲیلکاں ٲے مان؟“

من آہاں گوشگ لوٹاں کہ من گوں نوکیں کتابے ء سیاہگ ء واتر اتگاں، بلے سیاہگ وچوشیں چیزے نہ انت کہ تچک ء میتگ ء مردمانی دست ء دیگ بہ بیت۔ چہ درستاں ٲیسر آئی ء شگ کار ء کر ء رُوگی انت ء ہما فیصلہ کنت کہ اے چوں کنگ بہ بیت؟ شگ کار ٲہ من سیاہگ ء دست گٲت، کیاس کنت، اے دیم ء آء دیمالینیت ء۔ اولی تاک ء نگا ہے ٲاریت، ٲد اہفتادمی تاک ء تچ کنت ء رند ء گڈی تاک ء۔ ٲد ء ٲد سیاہگ ء یک دیے ایر کنت۔

”شتر انت، تی اے کتاب بلکیں سک شتریں کتابے، بلے مصیبت ایش انت، کہ اے سال ء دیم ء سال ء ٲاٲ ء شنگی برنامہ ٲہ ٲیسر ء اڑ دیگ بوتگ انت، برنامہ ء اے کتاب مان نہ انت۔“

”ٲوؤ منی برنامہ ء اوں مان نہ بوتگ۔ انٲونا گہاں ایر کٲتگ، گڑانوں ایشی ء

شورٲی انت؟“

”شرانت تو نبشتہ کارے ۽ جہت ۽ یک دز بندی نبشتہ بہ کن۔ ما آئی ۽ سرا چار ۽ بیچار کنیں ۽ راہے درگیجگ ۽ جہد کنیں۔ بوت کنت اے شو نکار ۽ برنامہ ۽ مان کنگ بہ بیت۔ تو چو کن دیم ۽ سال ۽ مارا ٹیلیفون بہ کن یا تئی جندوت بہ بیت۔“

ابو طالب ۽ کاگدے شنگ کاری گس ۽ نام ۽۔

”داغستان ۽ دل دوستیں شنگ کاری گس! شئے اُلسی شاعر، داغستان ۽ مزن سوویت ۽ مجلس ۽ باسک، حاصیں وظیفہ گروکیں ابو طالب گوں شاعر عرض گزار ۽ انت، کہ اے سال ۽ آئی ۽ 80 سال پیلہ بیت۔ آزانت کہ آنا ذراہ بیت ۽ بہ مریت، شامہادمان ۽ فیصلہ کن ۽ کہ آئی ۽ شاعری ۽ دیوان ۽ دو جلد ۽ چاپ کنگ بہ بیت۔ زاناں چو بوت نہ کنت، کہ آئی ۽ مرگ ۽ پد شعرانی دیوان ۽ دو جلد ۽ چاپ کنگ ۽ بدل ۽، شامہ آئی ۽ یک جلد ۽ چاپ بہ کن ات۔“

شئے ابو طالب

اے وَا نچو سنگتی ۽ پہ دوستی دلوشی کاگدے بوتگ، دگہ تہر ۽ دز بندی اول کئیت کہ آہاں گلہ ۽ زنگ مان بیت، بد دعا مان بیت یا گڑاوتی گلاہ ۽ ستاہ ۽ زمین ۽ زمان ڈکینگ بنت۔ دز بندی چرپ کتگیں ہم بنت ۽ آہاں ایردستانی زار ۽ فریات ہم مان بیت ۽ زہر شانی ۽ او گامے اول بنت۔

چد ۽ گندگ تریں دز بندی ہمانت، کہ آشنک کار ۽ بدل ۽ مستریں واک دارانی سرا دیم دینگ بنت ۽ شنگ کار ۽ بد ۽ رد کنگ بیت۔ بیچار گیس شنگ کاروت گورسی ۽ حق دار انت۔ اگاں گورسی پہ یکے ۽ بہ بیت، گڑا تو آئی ۽ سرا سے چار مردم نادینت نہ کن ۽۔ اگاں پہ ادار کے دوم مردم بہ نندیت، گڑا یکے اول گیگ نہ بیت۔ یکے گو شیت: ”تو پر چا احمد ۽ کتاب ۽ چاپگ ۽ ۽، پر چا منی ۽ نہ چاپ ۽؟ من زاناں چر آئی ۽ کمتر اں؟“ دومی

جاک کنت: ”شما گونستگیاں سالان ہرچ کتابے چاپ کتگ، منی کتاب چہ دُرستاں شرتر انت، تو اے رندی ہم وتی چاپ ء شنگی برنامہ ء ہوار نہ کتگ گوں۔“

من گوں شنگ کاراں مڑگ نہ لوٹاں۔ من وتی باری ء ودار ء کناں، پرچاکہ من زاناں شنگ کارانی کر ادا نم کاگد ء تنگی بیت ء اے دُرستیاں کاگد کجا رونت۔ اصل ء کاگداں لبز انت زوال کن انت، کہ ایشاں من ہم ہواراں۔ پمیشا من ء گوں شنگ کار ء جنگ ء داوا ہے حق نیست۔ الم باز بر ء چو بیت، کہ کاگدانی بازیں دستگے زوال کنگ ء پد لبز انت انچیں کمالے پیش داریت، کہ آئی ء عمر چہ لبز انت ء شنگ کار ء عمر ء باز گیشتر بیت، من چوں ارمانی باں، اگاں کاگد ء یک انچیں چندے پشت بہ گیجاں، کہ آئی ء سرا نبشہ کتگیاں لبز کاگد ء راپد اوتی اولی رنگ ء دژو شم ء سر سبز ء میزریں دژ چکے بہ کن انت، انچیں لبز کہ آہاں تاثیر مان بہ بیت ء دژ چک ء پد از ندے بہ بخش انت۔

اٹاں، من شنگ کار ء گوما بچ وڑ ء مڑگ نہ لوٹاں۔ من یہ مہر گوں آئی ء دز بندی

کناں:

”گہیں واجہ! تو منی ء منی میتگ ء مردمانی نیام ء اوشتاگ ء، منی ء ماسکو ء اے دگہ شہراں نشنگیاں منی وانوکانی نیام ء اوشتاگ ء۔ تئی بستار چو ہما مردم ء انت کہ مہلوک ء، ہمگر نچ کنت، نژیکی ودی کنت، انچوش انت یا اناں؟ تئی مہربانی، اے جبر ء وسیں جہد ء بہ کن کہ من داں وتی وانوکاں سر بہ باں، یہ مہر گوں آہاں دست ء دژوہ بہ باں۔ مہربانی بہ کن، منی دز بندی ہمیش انت۔۔۔“

واجہیں شنگ کار منی دز بندی ء ملیت ء دمان ء من ء شو نکارانی دست ء دنیگ

بیت۔

شو نکار۔

دروازگ ء دپ ء لوہے جتگ، ”قد ء کستر بہ کن!“

” شنگ کار ء من ء گوشنگ ات : ” دیم ء سال ء بیا “ ء شونکار ء سئے ہفتنگ
کت۔ کمو و ہدر سیننگ بیات شئے کر ء دگہ سئے قصہ کاراں۔

شونکار چو پیم چہ دریگ ء ڈن مان بُرگ بوت۔ آوار زبان ء یک شاعرے ء
حالتا کے ء شونکار ء سر اچندے شعر دیم داتگ، کہ آپہ نوکیں سال ء تاک ء نیسیگ بوتگ
ات انت۔ شریں شعر ات انت ء حالتا کہ ء شنگ بوت انت۔

بختاوریں شاعرے دوست ء سنگت آئی ء لوگ ء پانگ بوت انت۔ شاعرے پہ
پہرے حالتا کہ دیم کتگ ء سنگتانی دیم شعر وانان کتگ انت۔ ناگت ء آئی ء دیم شونزرت
یتگ۔ دست ء دل ء سرا ایر کتگ، گوش ء تیرے لکیتگ ء دست ء حالتا کے
بُن ء کپتگ۔ آسنگتاں کپتگ، آپ وارینگ۔ ساعتے ء پد پہ گیگ بوتگ، گڑا سنگتاں
اے ناگتیں ویل ء سبب زاننگ۔ گپ چوش ات، کہ چرے شعر اں چار بند در کنگ
بوتگ ات۔ آپہ مچگ حالتا کے ء کار گس ء شنگ۔

” آکئے بوتگ کہ منی ہما چاریں گورگ کہ تی حالتا کے ء ملگزار ء پہ چرگ ء من
یلہ داتگ انت، آے کُشنگ انت؟ کے ء منی چاریں بند در کتگ انت؟“

شونکار ء پہ دلجمی پسو داتگ ات ”من کتگ انت۔۔۔۔۔ گپ زاناں چہ
انت؟“

” توچوں چوشیں دلے آورنگ۔۔۔؟“

” مئے کر ء انجیں سیاہگے اتلگ کہ چاگی بوتگ ء جاگہ ء کار کپتگ“

” اگاں تو ابید چہ شاعرے رضاء آئی ء شعرے چار بند در کت کن ء، گڑا من ترا

ہم چہ دریگ ء ڈن مان بُر ات کنناں۔“

شاعر کہ آئی ء رگ ء ریشنگاں کو ہستگی مردمانی حون مچگ ء بوتگ، آئی ء شونکار
ء دست ء پاد کپتگ انت پہ دل چہ دریگ ء ڈن مان بُر یتگ۔ پردگے کہ گپ بس دو تبک

نیگ ات ءچہ دریگ ءجہل زمین چوترند اوں نہ ات۔ حیرراضی گوازی بوتگ، شاعر
ءعدالت ءبیانی داتگ ءگوشنگ:

”جان ء بدل ءجان، دنتان ء بدل دنتان۔ آئی ء من ء کپی چنڈی کتگ،
گڑامن گوں آئی ءہماوڑکتگ۔“

من زاناں کہ شوںکار انگت ”کپی چنڈی“ وکن ان (پرچاکہ ابید چوکنگ ء آ
چوں شوںکار بنت) بلے نوں کپی چنڈی کنگ ء پیسرچہ نیس کار رضاء گر آنت۔

چہ وتی یات ء ترانگاں۔ منی پت ء دو کسمانک نبشتہ کتگ۔ یکے ء سر حال
”موچی“ بوتگ ء دومی ء نام بوتگ، ”کور دولا ف ء آروس۔“ پیسر ء اے کسمانک تھیٹر
ء شنگ انت، چہ اود ء ر بیدگ ء کارگس ء ء پیدا داغستان ء از می گل (آرٹس کونسل)
ء شنگ انت۔ منی پت جزم بوتگ کہ کسمانک داں اد ء سر آنت، دیمانہ شنگ انت۔ بلے
از می گل ء کارگس ء مردماں اے کسمانکانی بابت ء وتی سہی نہ بوتگ ء ناسر پدی در شان
کتگ۔

چو کہ شپانکے ماں کوہاں گار بوتگیں وتی گڑاند ء پد ء سوج ء تجیت ء اے چرت
نہ جنت کہ موسم چون انت ء شپ ء چنتمی پاس انت، منی پت وتی کسمانکانی شوہاز ء ہم
انچو در کپتگ۔

از می گل ء کسمانکانی واست ء یک حاصیں مردمے ء رچار ء گدار کنوک نامینگ
بوتگ ات، آئی ء شوںکار ہم گوشنگ ات، منی پت گوں ہمائی ء دپ کپتگ، داں کلاکے
ء گیش نشنگ ء گپ اش جتگ، اناگہ ء منی پت ء ماریتگ کہ ہر دیں گپ موسم، چراگ
جاہ، گڑاند، اپس ء گوک ء گایشاں سر بیت، گڑاگپ ء تران یک شل ء روان بیت۔ ہر
دیں لبزانک ء کسمانک ء گپ پاد اتلگ، واجہیں شوںکار ہرچی کہ گو شیت، آئی ء یک
حبرے ء منی پت ء سر پر نہ بیت۔ بلے واجہیں شوںکار انت کہ کسمانک کاری ء بابت

ء گوں دلیلاں ”فتویٰ“ ء سرا ”فتویٰ“ دیان انت، یک پیمانہ پت ء سر ء سوج ء ات،
 کہ شریں کسمانک چوں نبشته کنگ بیت۔ دمانے ء چہ گیشتر منی پت ء دل داشت نہ کتگ
 ء تچک ء تچک جست ء کتگ، توچہ بلا ہے ء، توچہ در برتگ ء از می گل ء کار کنگ
 ء پیسر کجا کار ء بوتگ ء؟

واجہیں شونکار ء پہر ء شان گوشت۔ ”من چہ کالج ء وانگ سر جم کتگ۔“
 ”من دلوتانی علاج ء علم در برتگ ء مناجہ ء داشتگ اش۔“

”گرازا ناں منی کسمانک گوک ء گا میش انت، کہ تو اش علاج کن ء؟ جبر
 شاعرے ء دلوتانی داکترے سوج ء سر کتگ؟ چو و، جبر نہ بوتگ گراچی ء چوش انت کہ
 ہر کسی دل بے لوطیت پادبیت ء شاعر اں سر ء سوج بہ کنت؟“

حد انت منی کتاب چوشیں شونکارے ء دست ء مہ کپیت، کہ آدلوتانی
 ڈاکٹرے بوتگ ء لبزانک ء بابت ء دانکے اول مہ زانت۔

ابوطالب ء شونکار ء جیڑہ۔ یک واجہیں شونکارے ء ابوطالب ء سیاہگے ء سرا
 ارش کتگ، انچو کو ہستی گراگ جنگ ء جنگ بوتگیں سر متا بے ء جون ء نگ جنت۔
 ”ہورت وانی“ ء در تگیں سیاہگ ابوطالب ء سر بوتگ انت۔ آئی ء سیاہگ چاربتگ ء ہبکہ
 بوتگ:

”منی سر سبزیں ملگزار ء اپس مان ریتگ انت ء آہاں ملگزار لگتمال کتگ۔
 ہمود ء کہ پیسر ء پل رستگ نوں آجاگہ کند ء بیٹ انت۔ وانگجاہ ء نودر برے نبشته رہند
 ء ردی کنت، گرا استاد ردیاں راست کنت۔ کس نہ زانت اے استاد چہ کجا اتگ، کہ آئی
 ء وت ء رالے فیصلہ ء حق داتگ کہ منی زندمان ء چہ رد بوتگ ء چہ راست بوتگ۔“
 پدا ابوطالب ء شونکار ء کتگیں اے مٹ ء بدلیاں بیچار کتگ ء جبرہ کتگ:

” اوہ۔ من زانت کہ شو نزار کجام میتگ ء مردم انت۔ آلوطیت، کہ منی کتاب ء زبان ہمائی ء میتگ ء زبان بہ بیت۔ منے کر ادگی گالوار سک باز انت، بلے زبان یکے ء قوم اوں یکے۔ اگاں ہمک شو نزار ماراوتی میبگانی نیمگ ء گران بہ کنت، گڑاما شاعر ہما کیوئی ء دیما آؤرت نہ کنیں، کہ آئی ء رائے شاعری گوشگ بیت۔“

پہیشا من اوں وتی شو نزار ء گوشاں۔ چرے جبر ء بے ترانگ مہ بو کہ دنیا چہ تئی میتگ ء ابید دگہ میتگ ء مردم باز انت۔ بندر ء منی ء تئی ہیج جیڑ ہے نیست۔ اگاں تئی لیکہ گیگ ء الکا پ بیت، گڑا الم من آئی ء دلگوش گور کناں۔ بلے یک گپے یات بہ داریت، کہ وتی شاعری ء گوما منی مہر ء دوستی انچوش محکم انت، چو کہ پت ء پیر کی دینداری بنت، اے مر چگیکیں مارشتے نہ انت۔ ہما و ہدی کہ من ورنہ بوتگاں، من وتی شعرے چو بندات کتگ ات:

روک ہے رنگ ء آس بیر ء بیت
 شعر ہے دروشم ء دل ء کانت
 چو کہ حرص ء ہوس ء دید وکاں
 بنت راز ء چو مہر ء زبانی
 من اے وت نوک رُدوم والینتگ
 زند دز کپت ماں آئی فریاتاں
 چو کہ گڑیال سازیتگ من ہم
 پہ من، دین انت اے ساز گڑیال ء

انچ زر ء لبز گال ء بے گوازیں
 من ترا نگر ہاں گوں سینگاراں

چو کہ مہمانِ حائرہء گنجیں
گڑاں نہادیں شراب من کاراں

ڈیہہء بچی منی ہما سہتہء
دڑوشم ۽ رنگاں پڑم ۽ چکاساں
پاس کائنات شب ۽ ہما ہر دیں
اچ من گفتارہء درد ۽ در گنج انت

شعر اچ من اول باز جواں تر بنت
ہر کسی منزلے جتائیں بیت
باریں منزل وتی من دز گپنگ؟
گپ اے مرچی نہ بیت گیشینگ

زندگی گوں ایشاں ہوار گپنگ
شعر اے بل کہ ز بہراں بستارہء
توئے شو نکار مہ در ایشاں ہاجر
مئے خیال ریچ ۽ بانزل انت شاہیں

چے دگہ بیت اگاں منی چکاں
دات انت پوشاک تو گورہء دگرے
گہتر ات کہ من ۽ گہ شتین ات

گلدہ دارے اگاں تو آہاں گوں

ہے زمانگ ء من یک کسمانکے ”کو ہستگی کاڑ“ نبشتہ کتگ ات۔ اے کسمانک داغستان ء بازیں تھیڑاں تلو ء پیشدارگ بوتگ، اے کسمانک کجام حال ء کتگ اش آقصد ء اول گوش بہ دار ات۔

کسمانک ء گڈی ندارگ ء بامر دبا جن ء کُشیت۔ کو ہستگی اے کاڑ ء مرگ من ء وت ء راسک توڑگ ء ات۔ و ہدے من گوش ء ندارگ ء نبیسگ ء اتاں، گڑاچہ غم ء من مونجا اتاں ء دست لرزگ ء ات انت، بلے آسر ء مٹینگ منی و سی کارے نہ ات۔ ویلانی وتی منطق بنت، ء جاوراں اوں چو انچوش ات، کہ کو ہستگی کاڑ زندگ ء نہ رکیتگ ات۔ آوار تھیڑ ء اے کسمانک ہے رنگ ء تلو ء پیش دارگ بوت، بلے کہ کو ہستگی مردماں کاڑ ء پرے آسر ء چہ من گیشتر گزیوگ اتلگ، بلے ہر یکے ء زاننگ کہ چوشیں جاوراں دگہ آسرے بوت نہ کنت۔

دارغین تھیڑ ء اے کسمانک ء مٹ ء بدلی کنگ بوتگ۔ جنک اش نہ کُشنگ، زلف اش چنگ انت۔ الم اے سکیں زندیں ویلے۔ کو ہستگاں جنکے ء زلف چنگ بہ بنت، گڑاچہ مرگ ء گندگ ترین ویلے لیگک بیت، بلے پداوں اے مرگ ونہ بیت؟ کو میک تھیڑ ء نہ اے جبر اش دوست بوت، کہ آہ مریت ء نہ ایش کہ آئی ء زلف چنگ بہ بنت۔ ایشی ء بدل ء اش کور کتگ۔ اے ہم بلاہیں ویلے ات، بلکیں چہ مرگ یاچہ زلفاں زبہری ء گندگ ترین ویلے ات، بلے حیر آ کو ہستگی کاڑ زندگ منت، گوں وتی زلفاں زندگ منت، وت کو میک تھیڑیاں انچو لوٹینگ۔

چچن تھیڑیاں چہ درستاں ارزاں ترین راہے گچین کتگ: ”جنک ء پرچاہہ کش ء، آئی ء موداں چی ء بہ چن ء، آئی ء چیا کور بہ کن ء، ما پرچاچوش بہ کنیں؟ آئی ء پرچا زندگ مہ دارے۔“

پہمیشا ہمک پروڈیوسر ء منی کسمانک زرتگ ء وتی حساب ء نوکیں رنگے داتگ،
 اے جبر شمشنگ کہ باجن ء سرا بڑگ کنگ ء رکینگ بیت، بلے کسمانک ء جند کُشگ بیت،
 دُر ستیں مٹ ء بدلی کسمانک کار ء یلہ دے ء وت ہے چاروکانی گومازور اکی ء۔
 یک رندے منی پت ء حالتا کے ء وتی شعر دیستگ انت، گڑا گوشنگ ء:
 ”منی شعر جلا دانی دست ء کپتگ انت، آہاں ایشانی بدن ء ہیج جاگہ پہ سلا متی یلہ نہ
 داتگ۔“

محمود۔۔۔ محمود ء ہجر زنگ نہ جتگ، گپ ایش انت کہ آئی ء زند ء جند ء ہیج
 کتاب چاپ نہ بوتگ۔ اگاں آئی ء بہ دیستیں کہ شونکاراں آئی ء شعر کجام حال ء کتگ
 انت، گڑا جزم بہ زان ات، کہ آئی ء پدا مرگ ء سکی سگیتگ ات انت۔
 کو ہتگی راہ ء دگاں نوکیں داب ء کار موٹل شُت نہ کن انت۔ شونکاراں
 وہدے مُردگ کہ نہ بختینگ انت، گڑامن چوں وتی شعراں چر آہانی عذاباں رکینت
 کناں۔

واہمیں شونکار، من ہرچی کہ گوشت، دل ء میار کہ من ترا گوشگاہاں۔ من
 زاناں کہ چوشیں شونکار است کہ آپہ لبزانتاں عقلہ مند ء مہروانیں سو جکار بنت ء من
 چو ہم زاناں کہ تو انچیں شونکارے ء۔ تئی گوما ہمکاری حیر ء برکت ء۔ ستک باور بہ
 کن کتاب ء سیاہگ ء چیر ء گوں تئی دستاں جتگیں نشانانی ذات ء ڈلچپار نہ کناں، آتری، ہسگی
 درشان کنگ ء نشان بہ بنت، تری آگپ گیشینگ ء جستی نشان بہ بنت، یا انچیں نشان
 کہ آہانی کمک ء تو کتاب ء گہتر کنگ ء ردے یا لبزے بدل کنگ ء واہگدار بہ بے۔

بوت کنت منی کتاب ء انچیں ردمان بہ بیت، کہ آہاں روانی مہ بیت ء چو
 حراہیں دنان ء شلامگ بہ بنت۔ من زاناں کہ لہنتیں حیاں ء لیکہ ء رد دم پہ سہت
 گوشنگ بوتگ۔

مَنْت وارباں اگاں منی نزوری ءردیاں در بہ گنج ءآہاں من ءشون بہ دئے۔
 چو یک دماغے بس انت، بلے اگاں یکے ءکپے دماغ یکجاگہ بہ بیت، گڑا کار شر ترگیگ
 بنت ءمن اُمیت کشتاں کہ مادونیں یکجاگہ ہیں، گڑا یک حسابے سر ءہوش ءجوانیں
 دماغے ءپدا چاریں دست ءپاد، دُرستیں کار پہ گشادی بنت۔ باندا دگہ جنگ ءداوایے
 ءچہ مرچیکیں دپ جاک شر تر انت۔ یک رندے وت ماں وت مرگ چر اے جبر ءگہتر
 انت کہ ما پڑیں عمر ءدیندار بہ ہیں، بہ چار انچو پہ دیم کس اس ءگیش منی تو صیف ءساڑا
 ءمہ کن۔

یک شکاری ءے ءکرگشک ءے ساڑا، کہ چہ من نہ ترسینگ ءے، دیم پہ
 دیم ءجُمپ ءسراسٹ ءکپے کتگ، اے شکاری ءکرگشک جنگلی نہ بوتگ۔ بلے کرگشک چہ
 وتی ساڑا ءسک گل بوت ءآئی ءدگہ شکاری ءے دیم انچو کت، آمر د شکار ءنیت
 ءاتلگ ات۔ آسر ہرچی در اتلگ آانچو پد ر انت کہ دگہ گپ ءجند پشت نہ کپتگ۔

من زاناں تئی کار ”نیکی بہ کن پہ مفت“ ءحساب ءانت۔۔۔ وانوک و ہدے
 کتابے گچین کنت، گڑا نبشتہ کار ءنام ءچاریت ءپدا عکسکار ءکہ آئی ءگوں وتی شر کتلیں
 عکساں کتاب زبدار کتگ، بلے آہجر اے جبر ءچارگ ءزانگ ءحیال ءنہ بنت کہ کتاب
 ءشونکار کئے انت۔ بہ گوش انچوش انت یا اناں؟

اے جبر ءدُرست من انت کہ شاعر قوم ءگوآنک انت۔ بلے برے برے چو
 بیت کہ شونکار اوں مہلوک ءجہگیر جوڑ بیت۔ یک رندے من مہرانکی شعر ءے زرتگ
 ءشونکار ءے کر اشتگاں۔ آئی ءشعر وننگ ءسر سریننگ ءگوشنگ، کہ اے چاپ بوت
 نہ کنت۔

”پرچا؟“

”پہمیشا کہ مہلوک ایشی ءنہ وانیت، آہاں گوں تئی جنین ءچہ کار؟“

چرے جواب ۽ پد من اے ”مشمّن“ نبشته کت:
 شعر زیبائی ۽ نام ۽ تئی نبشته کتگ انت
 آماں تا کبندے ۽ بستار ۽ تب ۽ اتک نہ بنت
 اے داں تام ۽ چہ ز بہر انت پہ وتی وانوکاں
 شعر اے گو نگلیں تاکانی سرا اتک نہ بنت

نوں ہے شعر اں اول وزواسے ۽ پریمنتہ منا
 پہ من واتر کہ نیاتکاں، گڑا کجا سر بوتنت
 جیرٹنگ بلکن ۽ شونکار ۽ پرے گپ ۽، کہ
 تام ۽ چاڑان ۽ وتی لوگی ۽ سوغات کناں

پت ۽ نام گپتگ کہ لبز انت ۽ شاعر چو موٹلانی ڈرائیورانی پیمانت، کہ آوتی کار
 ۽ شری ۽ سرازان انت ۽ دگانی سراترگ ۽ راہ ۽ رہنداں مننت، بلے برے برے پہ نہ
 زانگ ہے رہنداں پروش انت۔ آئی ۽ گوشنگ کہ چوشیں وهداں شونکار ”ٹریفک“ ۽
 سپاہیگ ۽ حساب ۽ بیت۔ بلے دمانے ۽ جیرگ ۽ پد آئی ۽ گوشنگ ات:

”یک ڈرائیورے ۽ بدل ۽ سسے سپاہیگ گوش ۽ چو کمو گیشتر انت۔“

بلے سپاہیگاں ابید گزران نہ بیت۔ لہنتیں مردم میزے ۽ چپ ۽ چاگرد ۽ نشنگ
 ات ۽ شراب نوشنگ ۽ ات انت۔ چر آہاں یک سپاہیگے گون ات۔ وهدے تمادا (قفقاز ۽
 دیواناں کیف ۽ قدحانی کار مستر ۽ ”تمادا“ گوش انت) شونکار ۽ ہے سپاہیگ ۽ نام
 گپتگ ۽ وتی قدح چست کتگ، گڑا اگر اکانی دگی کمک کار گل ۽ کار مستر ۽ وتی قدح میز
 ۽ سرائیرکت ۽ گوشنت:

”کیونرم کیت، گڑ اسپاہیگانی کار ہلاس بیت۔ اے کوہنیں کار گلے۔ یک ہلاس
 ءگار بوکیں کار گلے ء نام ء قدح پرچانو شگ بہ بیت؟“

سپاہیگ ء چست ء پسوداتگ:

”کیونرم ء زمانگ ء سپاہیگ بیت یانہ بیت، اے گپ گوں ہمے گپ ء بستگ
 کہ آزمانگ ء گراکانی کمک کار کار گل است بنت یانہ بنت۔“

حیر! اے انچو مسکرات انت۔ نوں بیا، واجہیں شو نکار! ترا دل ء گپے بہ
 گوشاں۔ باریں تو زانے منی وش ترین دمان کجام انت؟ ہامان کہ ماء تو یکجاگہ بہ بیں،
 چوشیں میزے ء دیما تاں، کہ کاگد کوت بہ بنت، بلکیں انچیں لس ورگ ورگی میزے ء
 دیما کہ آگوں ڈولدارمی ء سمبہینتگ۔ مئے پشت ء ہما گوشگیں دمان بہ بنت (ء من
 گوشاں کہ من پہ ہامان اوں شنک ء حیرات باں) وہدے تو منی سیاہگ ء بابت ء نبشتہ
 کتگ ات: ”پہ چاپ ء جریدگے بہ کن ات“ پدا ”چاپ ءے بہ کن ات“ چد ء پد
 کتاب شنک کنگ بیت۔ ”تئی یک دانکے ء کتاب رد ء بند دینگ بوت، پدا چاپگ بوت ء پہ
 بہا ء شنک بوت۔ پہ یک دمانے دل ء حیاں بہ کن، کہ تئی نبشتہ کتگیں ہمے لبزانی سبب
 ء تئی پیسری دُرستیں گناہ بختگ بنت، بس ہمے لبزانی سبب ء من گوں تو ننداں ء قدحانی
 سرا قدح نوش کنناں۔ گڑا دیما کنز، نیکیں کار ء دیر مہ کن، دانکہ من وتی کتاب ء اولی
 دانگ ء سرا وتی دزنام ء بہ جنان ء ترا سوغاتے کت بہ کنناں۔

راستیں گپ ہمیش انت، کہ من ہامان ء ودار یگاں، حد انت کہ آوہد زوت
 بیہات کہ زمین ء سرا پنچ اسرار پشت نہ کپیت۔ دومی نیمگ ء بہ چارے آکجام شاعر انت
 کہ دگرانی کرا ء وتی حاصیں رازے نہ رچیت، انچیں رازے کہ چد ء پیسر مردماں نہ
 زانتگ؟ من یک شاعرے یاں ء ہمیشا دنیا ء انگاں کہ زمین ء زمان ء پردہاں انچو بہ
 لیٹیناں چو کہ سالونک بانور ء گشان ء لیٹینیت۔ آروس ء اے شرف ء بس سالونک ء

بخش انت و پدا اے دگہ مردم بانور و دیمآگد انت۔ زندگانی اے شرف ایوک شاعر و
 بخشگ بیت و مردم راستی و شتر تر فهم انت و ہما ڈر ستیں چیزاں دیست و سآڑاٹ کن انت،
 کہ آاش پیسر و میم نہ کنگ انت، بزآاں دنیا و جلوہ، انسان و ارواہ و مزن شانی، و خاص ہما
 و ہد و ہدے آبدیں و اکانی دیمآدر کئیت۔

دوستینگیس شو نکار! بے سریں گپ جنو کاں اے رضامہ دے، کہ انچیں گپ
 بہ جن انت کہ آہانی جنگ و نہ جنگ گہتر انت، بلے من یک شاعرے و حساب و آگاں
 مآرات کہ گپے و در شان المی انت رگڑا تو آئی و دگہ پچے پر مہ دے۔

بچار، منی حساب و، آہانی بر ہداری و حسن و سرادگہ ہٹلے دل و میار۔ بوت
 کنت من وتی عالی و گوپگ و جاہے ردی کنگ، بلے کس و رضامہ دے کہ پہ نشان کنگ
 و سیاہی وے پر بہ ریجیت یا مگر ازے بہ کنت، پر چاکہ آگاں چوش بوت گڑا عالی پولنگ
 بیت یا ٹنگ بیت۔

۔۔۔ بچار، یک حیال و لیکھے و پیمیشار دمہ گوش کہ آتئی جند و حیال نہ انت۔
 ۔۔۔ بچار، حیال بہ دار کہ نان، شکر و نیمگ و دانکہ میہہ گوں شاہیم و تورگ
 بنت، بلے مہر تورگ نہ بیت۔

گز، پہ گد و کچ کنگ، بان و برزی و قد و گرگ یا قبر و کش و اڈیرہ و قد کنگ
 و کار مرز بوت کنت، بلے حُسن گوں گز و کچ و کیل کنگ نہ بیت۔

۔۔۔ اے حیال و اوں بہ دار کہ وت و راجہ ہر کس و عقلہ مند تر لیکو کیں مردم
 بوت کنت کہ چہ وتی جند و کسآس و گیش بے عقلے فہمگ بہ بیت۔
 ۔۔۔ من بالغاں۔ منی سر اکمو و اوست بہ کن۔

من زاناں کہ کسے و کر آبازیں رازے بیت کسے و کر و کتر پر چاکہ:

ابوطالب ء گوشتنگ کہ اگاں تلاوگ لُرد بہ بیت، گڑا آئی ء توک گندگ نہ
بیت، بلے کہ کونڈے آپ ء گیشترے مان مہ بیت۔

چہ وتی دپترے۔ کسانی ء من ء وتی کہول ء چہ درستاں مستریں پوتارے لیگک
بوگ۔ دگ ء لمب ء ہرچی اشکتگ لوگ ء اتلگ الم درشان کتگ، انچو لوگ ء کہ ہرچی
اشکتگ دگ ء سرا آہانی درشان ہم المی بوگ۔

ہما زمانگ ء قصبے، یک کماشے مدام منی پت ء چارگ ء اتلگ۔ اے دیم ء آ
دیے چاریتگ منی پت ء ہلوت کتگ ء گوشتنگ ء:

”حمزہ کموش ء بان ء بریں! لہتیں گپ است۔“

پدادوئیں دومی بان ء شتنگ انت ء وش و شکو جبراش کتگ۔ بازیں روچے ء انچو
بوگ، یک روچے پداہے کماش اتلگ ء مدامی داب ء منی پت ء گوشتنگ ء:
”حمزہ کموش ء بان ء بریں! لہتیں گپ است۔“

منی پت ء پسوداتگ، ”چے لوٹیت؟“ ”تئی انچیں رازانت کہ ادء رچگ بنت
ء، رسول ء دیما ہم درشان کنگ بنت۔ فکر مہ کن! ہرچی گوٹھگی انت، ہمد ء بے گوش۔“
جی ہو۔ من ء چہ در کسانی ء بیچ جبر چیر دیگ وش نہ بیت۔ صوت پمیشا است
انت کہ جنگ بہ بنت، گوں بُرزیں توار ء ابید چہ دگہ مڑا ہے، بُرزیں جاگے ء اوشتنگ
ء جنگ دانکہ ہر کس بہ اشکت۔

ایشی ء ابید چونہ انت ہما کتاب ء کہ تووانگ ء ء، ایشی ء ہمک لبز ء ذمہ وار
مناں۔ چہ مایک رجانکارے ہم است انت۔

رجانکار:

من یک آوارے یاں، آوارے بوگ ء ودی بوتگاں ء آوارے ء ابید دگہ
ہتھی بوت نہ کناں۔ من کہ دنیا ء چم پیچ کتگ انت، گڑا من آوار دیستگ انت، ہما لبز کہ

چہ دُرستاں پیسر منی گوشاں کپتگ انت، آوار زبان ء لبز بوتگ انت۔ منی مات ء گوانزگ ء کش ء اوشاتگ ء ہمالولی کہ مناداتگ انت، آواں آوار زبان ء بوتگ۔ آوار منی ماتی زبان انت۔ آمنی ء منی، کُلّیں آوار قوم ء دو سستیگیں بُنال انت۔

مئے قوم نہ سک مزن انت نا کہ سک کسان۔ ایشی ء کساس سے لکھ انت۔ داغستان ء وچوشین شاعر اوں است، کہ انچیں زبانوں شاعری کن انت کہ گپ جنوکے دو ہزار ء گیشتر نہ انت۔

مُلکانی سیسر قوماں چہ یک دومی ء گیشین انت ء جتا کن انت، بلے زبان چد ء گیشتر۔ ملک ء سیسر مٹات کن انت، ہلاس بوت کن انت ء برے و ہدے و انچوپہ نام گپت ء است بنت، بلے زبان ہما چیز انت، کہ قومے ء ابدی متاہ ء مڈی انت۔ اے نئے مٹینگ بیت ء ناگسار کنگ بیت۔

چوشین زمانگے ء بابت ء دل نہ جنت، و ہدے آواراں پشکن نہ زانتگ، لیر متنوف ء مہ وان انت، ٹالسٹائی یا چیخوف ء بابت ء مہ زان انت۔ منی پت ء نام گپتگ: نا آوارانی بحت زور بوتگ کہ پشکن ء دژ چک ء مئے کو ہستی زمین ء ہنڈال جتگ، پرچا کہ اے ہما دژ چک انت، کہ تو ایشی ء لکھ رند ء بہ چنڈے، انگت تامدار ء شیر کنیں بردنت۔

ابوطالب ء گوشگ انت: من مٹت واراں ہما مردمانی کہ چیخوف اش منی تنگ ء تہاریں ”تہہ خانہ“ ء سر کتگ، منی شعرے چرے تنگ ء تہاریں ”تہہ خانہ“ ء در کتگ ء ماسکو ء کر میلن ء فصیلاں سر کتگ انت۔

من گوشاں کہ من کوہ ء قاف (قفقاز) ء کماند ارانی دیما دست چست نہ کتگ انت، بلے یک ورنائیں لفٹن ے (لیر متنوف) ء شعرانی دیما سر جہل کتگ۔

یک رندے عجیبیں گپے بوت۔ چہ داغستان ء منی شعر روسی ء رجانک کتابے
ء دروشم ء چاپ بوئنگ ء ات انت۔ شونکار ء کتاب ء تاک لیٹان کت انت ء مناجست
کت:

”تو پولاتاوا“ پر چا ہوار نہ کتگ؟“

آو منی شعر نہ انت، آو پشکن ء شعر انت، من و آوار زبان ء رجانک کتگ چو
چوں بوت کنت، کہ من پشکن ء شعرے وتی شعرانی روسی زبان ء دفترے ء ہوار بہ
کناں؟“

بلے باید انت ماگوں شونکار ء شاستہ بہ باں۔ گپ ایش انت کہ آوار مردم
ہمنچو کہ وتی لبزانک ء گوں آژناگ انت، ہمنچو گوں لبزانک ء بازیں ہامزن شانیں شہ
کاراں گوں آژناگ انت، کہ آچہ دگہ زباناں آوار ء تڑینگ بوتگ انت ء اگاں اے
رجانک مہ بوتیناں، گڑا آوار لبزانک مرچی کہ ادء سر انت، ہجر سر نہ بوتگ ات۔
من سر پداں کہ مردم مدام منی باپشت ء گوش انت: رسول ء گپ ء ءے؟
اے گپ ء ہتکے نیست کہ آئی ء بودمان، بلے نوں اینچو باز اوں اتاں۔ اے و ”ماسکوئی“
انت کہ آیش رجانک کتگ ء کجاچہ کجا سر کتگ اش۔

من چرے جبر ء نا جبر نہ باں۔ گپ ہمیش انت اگاں رجانکار مہ بوتیناں گڑا
من ہم نہ بوتگ اتاں۔

اولی گپ ہمیش انت کہ آہاں ہائے، برنس، شیکسپیر، سعدی، سروانیتس،
گوئے، چارلس ڈکنز، لانگ فیلو، وٹھمیں، ءچہ ہما دُر ستیں لبزانتاں گوں پجاروک
کنائینگ، کہ آمن وتی گونڈیں زند ء وبتگ انت ء آہانی وانگ ء ابید من لبزانے بوت نہ
بوتگ اتاں۔

دومی گپ ہمیش انت، کہ آہاں منی شعر گوں نوکیں شہ دگے ۽ پچاروک
 کنائینگ انت۔ آہاں منی شعر گوں وت چہ طوفانیں کور ۽ برزیں کوہاں ہما دیم بُرتگ
 انت، برزیں حصار ۽ سیمسراں ہما دیم بُرتگ انت، تہنا اے گپ نہ انت، آہاں اے شعر
 چہ دائمی سیمسراں ہما دیم گوازینگ انت، زبان ۽ سیمسراں گوازینگ انت، کر ۽ کوری
 ۽ گنگی ۽ گر ۽ دارکتگ انت۔

من مدام وتی جند ۽ جست کناں۔۔۔ ارزشت کجام گپ نیگ انت، ہمہ گپ
 ۽ کہ رجانکار منی زبان ۽ بہ زانت (تری منی شاعری ۽ سر ۽ چارکاں مہ گوزیت) یا ہمہ
 گپے کہ منی شاعری آئی ۽ دل ۽ دماغ ۽ ہم تگ بہ بیت ۽ آنچو بہ ماریت، کہ آئی ۽ جند ۽
 شاعری انت۔

1937 مخارج کالہ ۽ پرے جبر ۽ مقابلہ ۽ بوتگ، کہ کئے پشکن ۽ شعر ”میتگ“
 ۽ شر تر رجانک کنت۔ چل شاعر ۽ اے شعر آوار زبان ۽ رجانک کتگ۔ گیشتر شاعر
 ۽ روسی زانتگ۔ بلے اولی داد حمزہ ۽ رستگ، کہ آزمانگ ۽ روسی ۽ گپے جت نہ کتگ۔
 ہما گپ کہ ارزشت داریت، آ ہمیش انت کہ رجانکار ۽ جند اول شاعر،
 لبز انت ۽ از مکارے بہ بیت، آئی ۽ قوم ۽ نچکے بوتگ ۽ مارشت چو منی پیماسک باز بہ بیت۔
 انچیں روسی است کہ آوار زبان ۽ وونت کن انت، بلے وائے نصیب کہ شاعر
 نہ انت، روسی ۽ انچیں شاعر است کہ آوار زبان ۽ لبزے اول نہ زان انت گڑا چو بہ کن
 ۽؟ زاناں راہے درگیجگ بوت کنت؟ جی ہو، راہ است، لبز پہ لبز رجانک کہ اصل
 رجانک ۽ بندات بیت۔

روس ۽ بازیں دیاتاں، مس باز براں داری لوگ یک میتگے ۽ چہ دومی میتگ
 ۽ برگ ۽ دیستگ انت۔ اے لوگ وتی اصلیں دزو شم ۽ برگ نہ بنت۔ درستاں پیسر

آہانی یک یک دارِ ہتھنگ جتا کنگ بنت، پدانوکیں جاگہ ء ایشاں یک جاگہ کنگ ء لوگ بندگ بیت۔

لبزپہ لبزر جانک ہمالوگ انت کہ چہ یک جاگہ ء دگہ جاگہ برگ ء واست ء چُنڈ چُنڈ کتگ ء نون آدار ء ہتھنگانی، چھت ء جتگیں آسن ء ہشتانی بانڈے۔ رجانکار چہ ہمہ بانڈم ء پدادگہ نوکیں لوگے بندیت، نون اگاں یک کُنٹے سڑیگ، گڑادگہ کُنٹے مان ء کن انت، اگاں دریگ ء چوکاٹ ء سردر چتگیں نقشے ء بہرے لڈیگ گڑا آشرے کنت ء ہمہ نقشاں پدا اصلیں دزو شم ء کاریت۔

پداوہدے درِیگ صاف ء تیار بنت، گڑالوگ ء آس روک بیت، چہ دوت کش ء دوت در کانت ء برز ء شنگ بنت، چک توک ء رو آبن کن انت ء پیپستان پدا ہمہ لوگ ء سُر وگاں گدو بند انت۔

لبزپہ لبزر جانک چی ء؟ آچو انچیں مردمے ء وڑ ء انت، کہ چم ء نہ سُر انت، دل ء دریگ ء بند بوگی انت۔ پدا ڈاکٹرے بیٹ، سوچن ء بہ جنت، حون ء مان بہ کنت یاد لبند ء انچو بہ لتاریت ء بہ مشیت کہ زندمان ء گرمی پدا آئی ء رگ ء ریشگاں جہہ بہ جنت۔

لبزپہ لبزر جانک چی ء؟ آچو انچیں کُمزے کہ تارے پہ ادار کی شلیتگ انت، انچیں چلے کہ آئی ء آس پہ ادار کی تَسگ، انچیں مُرگے کہ آئی ء بانزل ادار کی پر شتگ انت۔

لبزپہ لبزر جانک چی ء؟ آچو ہما تجم ء انت کہ منی سرے ٹاپ کتگ، منی ریش ء سُنّت کتگ انت، زُلفے شر کتگ انت، پدا من ء اجازت کنگ ء وہدے گوشتگ ء:

”منی کرّا کہ اتلگ ات لے، گڑا تو چو لبز پہ لبز جانک ۽ وڑ ۽ ات لے، نوں
رجانکے جوڑ بوتگ ۽ روگ ۽ لے۔“

نووں کہ بھام ۽ نام کپتگ گڑا قصہ گوش بہ دار ات۔

کیوباء شہر ساننیا گو ۽ سر بوتگ ۽ گوں من مارات، کہ منی سر ۽ موڈ ۽ ریش مزن
انت۔ من بھام ۽ دکان ۽ پترتاں، کہ پہ چم ۽ چمائی وتی گپ سر پد کنگ لوٹ ات۔

کیوباء پر آرا میں کر سی ۽ سرا انچو واپینگ ۽ ریش ساہگ بنت چو کہ مردے
تحت ۽ سرا وپسیت۔ حیر من ہم وپنگاں ۽ بھام ۽ ریش صابون جتگ انت داں صابون

۽ جنگ ۽ دُر ستیں کار شتر ات انت، ہر دیں مرد ۽ استرگ جت من بے وار بوتتاں، زانت
نہ کنناں کہ استرگ کُنٹ ات یا بھام نوک ات۔ من دپ مہر ۽ مہر چپت کت ۽ سگ ۽

وس کت، بلے و ہدے سگ ۽ حد ۽ گوستاں گڑا کموروسی ۽ آوار لبز یکجاگہ کتگ وتی گُلانی
نیمگ ۽ دست شہار تگ ۽ حبر کتگ۔ بھام ۽ منانگا ہے چار ات ۽ دمان ۽ ڈن ۽ در اتک۔

دمانے ۽ پد کہ واتر بوت دگہ اسپیت پوشیں مردے اوں ہمراہ ات لے۔ آئی ۽ وتی بگل
جول پچ کت ۽ کم کم ۽ دنمان در کنگ ۽ از باباں در کنان بوت۔ نوں بھام ۽ کر سی دننانانی

داکترے ۽ کر سی ات۔ پمیشا چو بوتگ ات کہ من نہ بھام ۽ راوتی گپ سر پد کت کتگ
ات ۽ نہ آئی ۽ گیاں سر پد بوتگ اتاں۔ اگاں نہ گڑا دمانے ۽ من چہ وتی مہریں دنناناں

ز بہر بوتگ اتاں۔

رجانکار مدام شعرانی دنناناں در کن انت ۽ آبیچارگ چو بے دننانیں پیر زالے

۽ دنیا ۽ سر بتگ بیت۔

چہ وتی دپتر ۽۔ منی کار انت ہر دیں در ملک ۽ رواں، گڑا قومی دست کاری ۽

چندے نمونہ گوں وت براں گوں۔ ہما مردم کہ منی مہمان جل بنت، ایشاں من ہماہاں

پہ ٹیکی سوغات کناں۔ جاپان ءر وگ ءو ہدء من مئے بلخاری کار گیرانی جو انیس ازم ء
لہتیں نمونہ گچین کتگ، اے آہانی شرتکتگیں دڑپ بوتگ انت۔

ہیروشیما ء مرد ء جن ءے منی چارگ ء اتک، دوئیں از مکار ات انت۔ ما
دیراں نشتگ ء حبر کتگ ء دمان ء ماچو سنگتانی وڑ ءرتک ء رتچ بوتگیں ” من دل ء گوشت
کہ بلخاری دڑپاں ہمیشاں بہ دیاں۔ “ ” از مکاراں چہ گیشتر کئے انت، کہ ایشانی قد ء بستار
ء بہ زانت۔ “ گوں ہمہ حیالاں من بیگ پچ کت، ہرچی کہ دیست چر آئی ء منی ہوش
برگشت۔ دڑپ ہورت ء آرت ات انت۔ انچو گمان بوت، گوشے کسے ء پہ کدینہ
چپتگ انت۔ بوت کنت یک بالی پٹ ءے منی بیگ پرے ہال ء کتگ ات اش۔ من نہ
زاناں کہ کجا، ماسکو ء، ہندوستان ء یا گڑاٹو کیو ء۔ آدماں ء دل ء گوشت زمین بہ لاڑ بہ بیت
ء من ایربہ رواں۔ ٹیکی منینگ ات ء مہمان پہ واگے آئی ء وداریک ات انت، ودارء
دماں ودان بوت انت، گڑا آہانی دل ء اوں جت۔ آہانی دیما من چوبت ء اتاں، نہ سرگی
اتاں ء نہ دپ ء لہزے در آنگ ء ات۔

آخر منی جاپانی سنگتاں زانت کہ گپے است۔ دوئیں منی کر ء اتک انت ء آہاں
ہمہ چنڈ ء چانڈ دیست انت۔ دوئیناں سر سرنینت، منی کوپگ ٹپ ات انت ء ہمہ رنگ
ء من ء دل بڈی اش دات۔ الم آدماں ء من سک ناگیگ اتاں، پرچاکہ جاپان ء مردم
سنگین ء گزان تب انت ء سک رتک ء رتچ بوتگ اش و ش نہ بیت۔

من درپانی چنڈ یک جاگہ کت انت، یک حالتا کے ء پتات انت ء بوچ دان
ء دور دیگی کت انت کہ آہاں مناداشت۔ آہاں پُرتکتگیں درپانی دُرتیں چنڈ یک کت
انت، ءر وگ ء و ہدء گوں وت برت انت گوں۔

لہتیں روچاں پد ہماہانی لوگ ء منی دعوت بوت۔ نوں شماوت بہ گوش ات کہ
آدماں ء من چوں ہبکہ بوتگاں، کہ و ہدے من وتی ہمہ درپ انچیں دڑوشے ء دیست

انت، کہ گوشے نوک و پتاک ات انت۔ پورہ انوں ہے دمان و کُبار و چہ قالب و در کتگ انت، داں روج و مرچی منی سر پر نہ بیت کہ در پانی اے چُنڈ چوں گوں زانکارای و پدا جوڑینگ انت۔

مردم گوش انت اگاں کُبے پینگ و ترمپ جنگ و بندات کنت، گڑا ہجر چو شتر کنگ نہ بیت، کہ ترمپ و جنگ بند بہ بیت۔ بلے ہے درپ کہ جاپانی از مکاراں شر کتگ ات انت، ما ہمیشاں داغستانی برانڈی و جاپان و ”ساکی“ مان کتگ و یک ترمپے ہم نہ جنگ اش۔

جاپانی از مکارانی گندگ و گوں من مئے شتر تریں رجانکارانی تزانگ و کپتاں۔ منی شعر لبز پہ لبزی رجانک چو پُر شتگیں کُب و بوتگ انت، رجانکاراں اے چُنڈ و چانڈ انچو جوڑینگ انت، گوشے نوکیں کُبے منی آوار در شان داب و ہم ہماوڑ و سر جم و بر جم بوتگ ات۔

بلئے اے جبر الہی انت کہ رجانکاراں کُب و نہ نوکیں دروشنے بہ دنت، نہ آئی و انچیں چیزے گیش بہ کنت کہ پیسر و نہ بوتگ۔

لہتیں روج پیسر داغستان و یک پباشنگ ہاؤس و ٹالسٹائی و قصہ ”حاجی مراد“ و نوکیں آوار ایڈیشن وے چاپ کتگ۔ من وانان کت، گڑا سر پدوتاں کہ ایشی و رادو نوکیں در پر کنگ بوتگ۔

”اے دوئیں درچہ کجا اتلگ انت؟“ من رجانکار جست کت۔

”ٹالسٹائی و اے قصہ چہ اکتوبر و آشوپ و پیسر نبشتہ کتگ، بے گوش اگاں انچوش نہ انت؟ ہمیشا ایشی و ہما حیاں و لیکہ کہ در شان کنگ بوتگ انت، چر آہاں لہتیں ردانت۔ پدا و انوکاں اے سر پد کنگ اوں الہی انت کہ حاجی مراد و کجام حال و بوتگ و آئی و چک و پس آسندگ چونیں زندے گوازینگ و انت۔“

چہ وتی دپترے۔ منی پتے یک شعرے روسی ءر جانک بوتگ۔ گمان انت
 رجانکار نرور بوتگ۔ یک مردے کہ روسی ءر آوار زبان ءے زانتگ، منی پتے روسی ءر
 چاپ بوتگیں وتی شعر پدا آوار زبان ءر جانک کنائینگ۔ رجانک ءر پد منی پتے گنوکیاں
 کپتگ:

” منی چک ڈن ءشتگ، آواتر اتگ، بلے انچو کہ من پچاہ نہ آؤرتگ۔ من
 گوشتاں کہ ڈن ءر وگ ءر چو بدل بوتگ ءر گہتر انت کہ منی چک ہمد اکوبانی کش ءوتی جنده
 وطن ءر بہ بنت۔“

جی ہو! شعر ءر جانک چو ہما چکانی وڑ ءر بنت کہ مات ءر پت پہ وانگ یا پہ کار ءر دگہ
 دیماں دیم اش دینت ءر وہدے واتر بنت، گڑا وڑے نہ وڑے آ دروشم ءر نہ بنت کہ
 ر وگ ءر وہدے بوتگ انت۔

اے مٹ ءر بدلی نثر اوں بوت کنت ءر گندگ ہم، آہاں ڈپلومہ گون بوت ءر
 اتک کن انت ءر سزاوارت ءر اتک کن انت، زرنگیں بدنے ءر گوں اتک کن انت ءر لاگر
 ءر نرور بوت ءر اتک کن انت، نام در آؤر نگیں سانس زانت ءر عیش کوشیں مردے ءر
 رنگ ءر بوت کن انت۔ چو ہم بوت کنت، کہ آہاں پہ درستیں کس ءر عازیزاں ٹیکلی گون
 بہ بیت ءر چو ہم بوت کنت، کہ ایوک گوں گور ءر گداں بہ بنت۔

من اوں اے کتاب ءر بلاہیں سفرے ءر دیم دیگاہاں، شہرانی گولگ ءر اُلس ءر نیام
 ءر پے زند ءر گوازینگ ءر۔ درامدیں دیاراں باریں روج ءے چوں گوزانت؟ باریں آئے قوم
 ءر مئے ربیدگاں شموشیت؟

من زاناں کہ کوبانی سرانشتگیں یک گندگیں مردے بس ہمیشا نثریں مردے
 نہ بیت کہ آجہل ءر داماں ءر ایر کپتگ ءر ہمیشا من اے کتاب ءر رجانکاراں گوں دز بندی
 کناں کہ اگاں آ ”یاماں“ ءے گڑا بل اتے کہ ”یاماں“ انت۔ اگاں من لنگ ءر کوراں

گڑا من ء مہ گرات ء ڈن ء مان مہ بُرات، من ء بل ات وتی چُل ء سر ایالوگ ء دپ ء
 نشتگاں۔ منی رودیں رزاناں برنج ء گوما درپشناک کنگ ء منی نگرہ ء درپشینگ ء وت ء را
 جنجال مہ کن۔

ابو طالب ء من ء گوشت:

” منی یک بچک ء یک جنکے۔ منی جنک سک شرانت۔ گزان ء سنگین ء رہدار
 انت، پہ دگزاں شتریں درورے۔ منی بچک ناشرے۔ جنک کاری چکے، ریڈو (Radio)
 ء آئی ء نام ء گرات، حالتاں آئی ء نام مان بیت ء آئی ء درور دینگ بیت، ء بچک ء حال
 اتلگ ء ایش انت کہ چوشیں روچے نہ گوزیت چہ اسکول یاچہ ملیشیا ء نیمگ ء آئی ء زنگ
 ء مہ جن انت۔ مردم وهدے منی جنک ء نام ء گرات گڑا گوشنت واہ، ورنائیں
 رہد ربرانی کلب، ورنہانی کمیونسٹ گل ء ملک ء چوں سرپدی داتگ ء وهدے بچک ء
 باری بیت، گڑا مہلوک گوشت، داغستان ء السی شاعر ابو طالب ء اے بچک ء مہارچوں
 یلہ داتگ؟“

ابو طالب ء قصہ ء گوشدارگ ء پد من جیرات، شاعری ء رجانک ء حال اوں
 انچوش انت۔ اگاں رجانک شر بہ بیت مہلوک شاعر ء صفت ء ساڑا ء زمین ء آزمان ء
 ڈکین انت، بزگیں رجانکار ء پہک شמוש انت، اگاں رجانک شر مہ بیت گڑا درستیں
 بہتام رجانکار ء سرامٹنگ بنت، کس چونہ جیرتیت کہ شاعر ء جند ء چے نبشتہ کتگ۔

اٹاں، شرف مندیں رجانکار، بیاشتری ء ردیاں مادوئیں وتی سرالڈیں۔ مادوئیں
 یکیں گاڑی ء سوار انت، کہ مارادوئیناں اے کوہستگی راہ ء بُرز ء سر گیکگی انت۔ چومہ
 بیت کہ مادوئیں ایٹی ء دگہ دگہ دیماں گزان بہ کنیں، پرچاکہ چوش مانہ دیماشت
 کنیں ء نیکہ گاڑی دیماشت کنت۔

یک رندے عجیبیں ویلے بوت۔ یک بلاہیں کوہے چہ وتی جاگہ ء سُرینگ ء
 شتران بوتگ ء موخوچ میتگ ء نزیک ء اتلگ۔ ہمود ء کہ سر بوتگ گڑاود ء یک کہہ
 کورے تنلگ، کہ آئی ء تچگ بند بوتگ۔ کوہ ء سرا میہڑ بوتگ، شپانک بوتگ، آس اوں
 روک بوتگ ء گدان ہم جنگ ات انت ء اے درست ہما حساب ء چہ بُرز ء جہل ء اتلگ
 انت، انچو کہ یکے ء پرواہ نہ بوتگ۔ کوہ داں روچ ء مرچی ہما جاگہ ء سرا انت ء آئی ء
 لب ء بلاہیں گورمے است کہ نوں اود ء ”ٹراؤٹ“ ماہیگ داشتگ ء رودینگ ء انت
 اش۔ وہدے کوہ وتی کوہ نہیں جاگہ ء بوتگ گڑا کسے ء آئی ء سرا روگ ء جہد نہ کتگ بلے
 نوں آئی ء لب ء سیلانیوں جاگہ نیست۔ مہلوک چہ دُور دُور ء کئیت ء مدام سیلانی،
 مید ء تماشہ ء چارگ ء اتلگیں اسکولی چُکانی مچ ء میڑی انت۔

منی واہگ انت منی کتاب اوں انچو دگرے ء تاوان مہ دنت، دگہ زُبانے ء
 تڑینگ بہ بیت ء موخوچ میتگ ء نزیک ء کوہ ء وڑ ء گیش ء چہ گیشتر مہلوک ء د لگوشے گور
 بہ بیت۔

نگد کار ء بابت ء نیسیگ چہ دُرستاں گزراں ترانت۔ اگاں تو آئی ء خلاف ء نبشتہ
 بہ کن ءے، آئی ء ایر بہ جن ءے دُرست گوش انت کہ آئی ء نغد کاری ء بیر ء گرگ ء
 انت۔ اگاں آئی ء بہ ساڑاے مہلوک گوشیت کہ توریہ بندے ء آئی ء وش کنگ لوٹ
 ءے۔

منی پت ء مدام گوشنگ: من ء نغد کار، ہر دوئیں شاعر انت۔ من شاعری
 کناں ء نغد کار ہما شاعری ء بابت ء نبشتہ کنت۔

ابوطالب ء داغستان ء نغد کارے ء را گوشنگ ات: من انگور پالاہاں ء شراب
 شر کناں ء تو تام ءے چارے ء گوشے کہ آدیوان ء دیمادینگ ء لائق انت یا کہ اناں۔“

گڑاگپ ہمیش انت کہ نگدکارء بابت ء گیشیں جبرء نہ کنگ گہتر انت۔ بلے
الم نگدکارء، لہنتیں سوچ ء سر کنگ لوٹاں۔

1- چیزے کہ حراب انت آئی ء دائم حراب بے گوش، اگاں شتر انت مدام شرے
بے گوش۔

2- اگاں یک رندے چیزے ساڑات پد ایرے مہ جن۔ انچو اگاں
چیزے ایر جت۔ گڑا پد اسار اہگ ء نام ءے مہ گر۔

3- ترء ہڑ ء ہڑ ء ترے مہ کن۔

4- وانوک ء ہماگپاں بے گوش کہ کتاب ء مان انت، آکہ کتاب ء مان نہ انت آہانی
نام ء مہ گر۔

5- وتی حیال ء لیکہاں تچک ء راست پد ر کنگ ء واست ء بلینسکی ء بگر داں
مر چگیں کلا نہیں نگد کارانی نام ء مہ گر۔ اگاں حیال ء لیکہ پکائی ء تئی چند نیگ
انت گڑا آہاں وتی حساب ء راست پد ر کنگ ء جہد بکن۔

6- پد ریں حیال ء لیکہاں تچک ء سادگیں زبان ء سر جمی ء در شان بہ کن۔ مان
گیشیتگیں حیال ء لیکہاں نبشتہ مہ کن۔

7- گوات کچ کنوکیں کار بوج ء پیم گوات ء کولے ء وتی دیماٹ مہ کن۔

8- گپے کہ تئی چند ء سرے پر مہ بیت، آئی ء دگڑاں سر پد کنگ ء جہد مہ کن۔

9- اگاں کیسگ ہو رک انت گڑا چومہ بو گوش ء تئی کیسگ ء سدرو بل مان۔

10- اگاں دیر انت تو وتی میتگ ء نہ شنگ ء ء نہ زان ءے کہ اود ءے چے بو نگ

ء انت گڑا چومہ گوش کہ من انوں چہ ہما نگو پید اگاں۔

من ہرچ گپے جنگ، چر آہاں یکے نوک نہ انت۔ اے انجو تچک انت چو کہ حساب ۽ بھنگی رہند بنت۔ اگاں ہر نگد کار ستک دل ایشاں وتی چادر ۽ لمب ۽ بہ بندیت، گڑا من جزماں کہ مئے نگد کمو گہتر بیت۔

وانوک: من گوں شونکار ۽ گپ جنگ، شنگ کار ۽ رجانکار ۽ نگد کار اول گپ جنگ انت۔ نوں گوں ہما مرد ۽ چندے گپ جنگ لوٹاں، کہ اے درگت ۽ چہ درستاں گیشتر ارزشت ۽ واہند انت ۽ ہر کتابے کہ نمیسگ بیت پمائی ۽ نمیسگ بیت من وانوک ۽ گوشگاہاں۔

دو سٹیگیں وانوک ۽ سنگت! من جزم زاناں کہ لہتیں کتاب ترادوست بیت۔ مالبز انتانی اوں لہتیں دو سٹیگیں کتاب است۔ مردم گوش انت کہ لبز انت ۽ دل ۽ چہ درستاں ہما کتاب ۽ ارزشت گیشتر بیت کہ انگت نبشتہ نہ بوتگ، نوکی نبشتہ بوگی انت ۽ الم نبشتہ بیت۔ من نہ زاناں اے گپ پہ اے دگہ لبز انتاں راستے بوت کنت نہ کنت، بلے منی جند ۽ بابت ۽ پکائیں راستی ۽۔

دائم منی واہگ ہے بوتگ کہ وتی وطن ۽ بابت ۽ کتابے نبشتہ بہ کناں۔ گپ چوش انت سالانی سال اے واہگ منی دل ۽ بوتگ۔ بلے داں انگت من اے واہگ سرجم کت نہ کتگ۔ بلکیں من ۽ بودمان نیست یا چوش انت کہ من بے کساس کسان کسانیں کاراں گوں وتی باز و ہد زوال کتگ یا چوبوت کنت پرے کار ۽ پہ انچیں یکشلی، طاقت ۽ تاہیر کہ پکار بیت، من چر آئی ۽ بے بہراں۔

انجو کہ و ہد گوزان بیت، وتی ۽ وانوک دوینانی دیما لبز انت ۽ ذمہ واری ۽ مارشت وڈان کنت ۽ آپہ انچو کیں حیا لے ۽ قلم ۽ نہ زوریت ۽ کاگد ۽ سرانہ سہدیت ۽ پر۔ لبز انت و ہدے وتی ملک ۽ بابت ۽، وتی وطن ۽ بابت ۽ چیزے نمیسگ ۽ بیت، گڑا ذمہ واری ۽ مارشتے چہ حد ۽ ہما دیم گیشتر بیت۔

جی اناں! من داں انگت آ کتاب ء نمیسگ بندات نہ کتگ، بلے کہ اے بنگپ
 ء سرا من سک جیڑیٹگ ء اے گپ کہ کتاب چوں بیت، آئی ء اکاپیں دروشے منی
 دل ء است انت۔ بلکیں گپ و ایش انت ہے کتاب کہ منی زند ء شرتیں کتاب بیت،
 آئی ء بابت ء من وتی حیاں ء لیکہ نبشته کتگ انت۔

شما چوبہ گوش ات، کہ کوٹ و انگت نہ دو تگ، بلے گد بہا زرتگ۔ عالی تنی
 و ہدی نہ گو پتگ ء بندیک زرتگ ء ایر انت۔ زیل ء بام ء ہواری ء صوت ء دروشم انگت
 دیمانہ اتگ، بلے صوت و دی کنوکیں دریلگ و دی بوتگ انت۔

گوش انت اگاں تو نماز نہ کتگ، بس دل ء ہے گوشتگ کہ نماز شریں چیزے،
 گڑاپہ بختگ ء ہمنچو باز انت۔

مردم نام گر انت کہ سنگت مدام گوں سنگت ء یک جاگہ ورگ وارت ء وش
 بیت، ہرچی کہ بیت ہماہاں باز لیکیت۔ نوں اگاں لوگ ء بوزاء ابید دگہ پچی نیست، گڑا
 مہمان پرچہ دل ء کاریت، کہ منا گوں ڈنی شراہاں شرفے نہ بختیتگ (و ہدے چوشیں
 شراب نہ لوگ ء است نہ نزدیک ء گوراں؟)

مردم نام گر انت: تو شری ءے کت نہ کتگ، بلے پداووں پہ ہے گپ ء تنی
 منت وار کہ تنی دل ء بدی مان نہ بوتگ۔

گلیں و انوکاں! ہر کتاب پہ شما نمیسگ بیت۔ من شنگ کار ء کتاب ء بستار ء
 ارزشت ء سدکی ء دیاں، شونکار ء نگد کار ء گوں گپ ء باوست کناں۔ بلے فیصلہ شمنے
 دست ء انت۔ شما گڈی ء حقیں فیصلہ ء کن ات ء انچو کہ عدالت ء زبان ء گوش انت:
 گڈی فیصلہ کہ آئی ء سرادگہ ہام (اپیل) بوت نہ کنت۔

لبزانت ء زند ء مول ء مراد بس ہمیش انت، کہ گوں تو دچار بہ کپیت۔ من
 پڑیں عمر ء سنے جاہاں سک پریشان ہاں۔ اولی رند ہما بیت کہ گوں تو دچار کبگی بیت، پہ

ٹرس ۽ دلمانگی من ہمک گند ۽ نند ۽ ودریگ باں، ہے غم گپیت کہ گند ۽ نند ۽ ہادمان
چوں گوزانت۔ پداوت ہے گند ۽ نند ۽ وهد ۽ من شش ۽ پنچ ۽ کپاں کہ چوبونگ بے وڑنہ
انت۔ پداگند ۽ نند ۽ پد من ۽ ہے غم گپیت کہ توچے ماریتگ ۽ ہے کوشست ۽ من ہر
گپ ۽ گیرکاراں کہ من آئی ۽ سراچار ۽ بیچار کنناں۔

منی دیماوانوکانی دیم ظاہر بنت، دُرست دگر دگر انت۔ چہ کسے ۽ دیمانہ وش
درا بیت، نون من چہ کجا چوشیں لبز بیاراں کہ آئی ۽ نہ وش ۽ ہلاس کت بہ کنناں؟
دگرے ۽ دیم چوتہل انت گوش ۽ سکیں کچلیں چیزے وارنگ ۽۔ دگہ دیے
گیرتگ، منی حیاں ۽ چہ درستاں گندگ تر ۽ افسوزی میں ”رد عمل“ ہمیش انت۔

لہتیں کو ہستگ اش جست کتگ: چہ اے دگہ مردماں دُور شاپرچا کوہ ۽ سراوتی
یتگ آباد کتگ انت؟ تنکیں کوہی راہ کہ آہانی یک نیمگے ۽ چہ بلاہیں ڈیمبانی کپگ ۽
ٹرس، کوہانی بانسیل ۽ برف ۽ طوفانی وگپ ۽ مہ جن، راستیں گپ ہمیش انت کہ شے کر
سر بونگ اول نہ بوتگیں جبرے۔

کوہستگیاں پسوداتگ: ”ہما کہ شریں سنگت انت، آراہ ۽ سکیاں مان نیار انت
۽ ہر وڑیں سکی ۽ سُوری سگت انت، وت ۽ راپہ ماسر کن انت۔ پشت کپنت گندگیں
سنگت، گڑا ما بے آہاں شر تر انت۔“

گلیں وانوکاں! منی عمر چل ۽ چار سال انت، اے ہما عمر انت کہ مردم ۽ را
گزانیں ذمہ واری سرا دیگ بوت کنت، اے عمر ۽ سر بونگ ۽ پد لبز انت ۽ وتی یک یک
حرف ۽ یک یک لبز ۽ بابت ۽ شری ۽ سرا ذمہ واری مارگ لوٹیت۔

اگاں ترا منی کتاب ۽ انچیں حیا لے دپ بہ کپیت کہ آئی ۽ شپے ماں دگہ
لبزانتے ۽ لوگ ۽ روچ کتگ، گڑا آئی ۽ چہ وتی دل ۽ در بہ کن، ہے وڑ کہ زمانگاں

کوہستانگاں اے جبرء زانگ ء پد بانور آروس ء اولی شپ ء رندچہ لوگ ء درکتگ، کہ آئی ء وتی لج ء حیاچہ پیسر ء باہینتگ۔

اگاں ترا منی کتاب ء شتریں حیا لے دست کپت، گڑا آئی ء چیر ء کشک بہ رند۔
اگاں نادوستیں حیا لے دیست آئی ء چیر ء دو کشک بہ رند۔

کتاب ء اینچو کیوں دڑوگے ء گمان بوت، گڑا کتاب ء جند ء مان بُر، پرچا کہ آئی ء بستار کپت۔

نوں جتا بونگ ء پیسر من گوں تو دگہ قصے ء آرگ ء دلما نگاں۔

قصہ ء یک نوابے، آئی ء چک ء گرانڈ ء پیرگاں پتلیگیں خنکالی ء۔ دیر یگیں گے،
آوارستان ء است ات یک نوابے، آسکیں ہزگار ء ہستو مندے ات۔ آئی ء دل پہ چکے
ء بند ات، سے آروس ء پد مُرادے پورہ نہ بوت انت۔ نہ بچک نہ جنکے بوت۔ گڑا آئی ء
دگہ آروسے کتگ۔

ءچہ ہے جنین ء آئی ء بچکیں چکے بوت۔ نوں کس دارگی نہ ات، ہر نیمگ ء
ڈہل ء شاتکامی ات، ہر نیمگ ء ناچ ء سہبت بوت، سے شپ ء سے روچ ء چک ء بوتن
ء شاتکامی ات۔

تنی وہدی مہلوک چہ شاتکامی مرا گشاں نہ شمشنگ ات، کہ نواب ء ماڑی غمانی
جرماں ساہیل کت۔ آئی ء چک نادراہ بوت، مستریں مصیبت ہمیش ات کہ کسے ء اے
نادراہی ء سوب نہ زانت۔ شر ءچہ شتریں لولی داتگ بلے چم ءے پہ دمانے نہ ڈکتگ
انت۔ شر ءچہ شتریں ورگ دیما داتگ، بلے آئی ء دپ نہ جنگ انت۔ انچو زانگ بوت
کہ آپہ لہتیں روچ ء مہمان انت۔ چہ دور ء دراں طیبب آورتگ انت بلے کار شر نہ
بوتگ۔ نہ ہندوستانی سر ء سو جاں کار داتگ، نہ تبت ء داڑو ء درماناں۔ نواب ء پُشپد میزان

میزان ء مرگ ء امبازاں روان ات۔ وت نواب ء جندا نچوش ات کہ چک ء پد پشت نہ کپتگ ات۔

روچ ء روز گارے، نواب ء دربار ء ہمائی ء میتگ ء انچیں بڑگ ء غریبیں مردے اتلگ، کہ آئی ء مردے ء گوشتگ اول گزان ات۔ دربار ء آئی ء گوشتگ کہ من اے چک ء رکینت کناں۔ دربار ء مردماں آتا چینیگی کتگ، بلے نواب ء مہ کن کتگ انت ء دل ء گوشتگ: ”منی چک چونائی ء مرگ ء انت اے مردے چکاسگ ء ہج نہ بیت۔“

نواب ء جست کتگ۔ ”منی چک ء رکینگ ء واست ء تراچی ء کار انت۔“
 ”من بس تئی جنین ء ایوکی ء گندگ لوٹاں“
 ”چے گوشت؟ منی جنین ء ایوکی ء گندگ؟ تراہوش ماں سر ء انت، وتی جندے چر ادء کش۔“

غریبیں مرد رہ گپتگ۔ بلے نواب ء دل ء گوشتگ: ”منی چک چونائی ء مرگی انت۔ پریشی ء چے بیت اگاں اے مرد دوپہ دو منی جنین ء گوں دوگپ بہ جنت؟“
 ”کموبہ جل! من بج اگاں، تو منی جنین ء گپ جت کن ء۔“
 ایوکی بوتگ، گڑا ہا غریب ء نواب ء جنین جست کتگ:
 ”تووش ءے کہ تئی چک وش ء زندگ بہ بیت؟“
 پسو ء نواب ء جنین آئی ء پاداں کپتگ۔

”گڑارا ستین ء بہ کن کہ ایشی ء حقی میں پت کئے انت؟“
 نواب ء جنین ء پتہ ترس ء لرز اے دیم ء آدم چارہتگ۔
 آئی ء گوشت۔ ”مہ ترس! تئی راز منی گوما قبر ء رؤت۔ اگاں تو نہ گوشت گڑا دنیا ء ہج کس تئی چک ء چہ مرگ ء رکینت نہ کنت۔“

”نواب ء دل پہ چکے ء بند بوتگ ء من زانتگ اگاں منا چکے مہ بیت گڑا انچو کہ
 پیسری جنین ءے چہ لوگ ء در کتگ انت، من ء اول انچو در کنت۔ ہمیشایک روچے
 من کوہاں شتگاں کہ اود ء من یک ورنائیں شپانکے ء گوما وپت ء و اب کتگ۔ پدا من ء
 چک بوتگ۔۔۔۔“

چرے گیاں پدوت ساچیں حکیم ء جار پرینتگ:

مزن شانیں خان! من تئی چک ء علاج در گیتنگ۔ ایسی ء گوانزگ ء انوں
 انچیں آسے ء نزیک ء بہ کن ات کہ کوہاں شپانک اش روک کن انت ء آئی ء چیر ء پیسی
 پوستے پتچ بہ کن ات۔ ایسی ء انچیں و رگ ءے بہ دیت کہ لس شپانک اش و رانت۔“
 ”بلے آوسیرک ء گرانڈی دمبگ ء پیگ ء گوں شر کتگیں خنکالی و رانت، منی
 شیر مچیں چک کجا وارت اش کنت۔۔۔۔“

غریبیں مرد ء ہج نہ گوشتگ ء وتی راہ گپتگ۔ ”منی چک چونائی ء مرگ ء
 انت، ایثاں اوں چاریں چکاسیں“ نواب ء دل جیرٹیتگ ء خنکالی پچگ ء حکم داتگ۔
 نواب ء جن ء گوں وتی دستاں خنکالی شر کتگ۔ آئی ء ہما وڑیں خنکالی پتگ کہ
 ہما بیگہ ء وپت ء و اب ء پیسر پہ ہما ورنائیں شپانک ء پتگ ات ءے۔ پدا آئی ء داری در پے
 ء دُر ستیں چیز انچو پہ وڑے رد کتگ انت چو کہ ہما بیگہ ء شپانک ء دیماکتگ ات ءے۔
 خنکالی گرد گرد ء چوسنگ ء مزن ات انت۔ گرانڈ ء دمبگ پتگ ء ات۔ کوہی
 چمگے ء پُر کتگیں کسانیں کبے آپ دیمایر کتگ۔

سیرک ء دمبگ ء بوہ گونڈو ء گیناں کپتگ انت، گڑا آئی ء چم پتچ کتگ انت ء
 نشتگ۔ پدا دوئیں دست ءے شہار داتگ انت ء چہ درستاں مستریں خنکالی ءے چست
 کتگ۔ چہ ہماروچ ء پت ء زور ء ہاٹی چک ء رگ ء بنداں ایر کپتگ۔ آئی ء چو گڑنگیں

شیرے ۽ خنکالی ایر بران کتگ انت ۽ روج ۽ دماناں ورنہ بوت۔ کوہنیں نادرہی ۽ نام
۽ نشان ہم پشت نہ کپتگ ات۔

ظاہر انت من، ہجر چو گوشت نہ کنناں کہ پکائی ۽ چوش بوتگ۔ بلے اے گپ
لم است انت، و ہدے لبزانک وتی پت ۽ پیر کی وردناں یلہ دنت ۽ چہ دگہ ٹلکاں وردن پچ
گپت، و ہدے آئی ۽ سیادی گوں وتی قوم ۽ رسم ۽ رواج، زبان ۽ کردار ۽ سدا انت، آوتی
قوم ۽ وفادار نہ بیت گڑا آنادراہ بیت، آئی ۽ چنگ ہشت ۽ دنیا ۽ ہج درمان آئی ۽ چرے
نادرہی ۽ ر کینت نہ کنت۔

من انچو لیکاں، کہ گوں ہے گیاں من ۽ اے کتاب چہ ہمد ۽ ہلاس کنگ
لوٹیت۔ و ہدے من اے کتاب دست ۽ کتگ ات گرماگ ات، نون زمستان انت۔
من کتاب کو ہستگی میتگے ۽ دست ۽ کتگ ات ۽ نون اے گڈی رداں یک مزن شانیں
شہرے ۽ نیسیگاہاں۔ و ہدے من کتاب ۽ بنداتی رد کہ نبشتگ کتگ انت روج ذراہی ۽
و ہد بوتگ، نون شپ ۽ نیم انت، اے مزن ۽ بلاہیں شہر ۽ لیٹ یک یک ۽ مران انت۔

من درامدیں سرڈ گاراں تران ۽ انگاں، چہ میتگ ۽ ڈن من چہ وتی اپس ۽ ایر
انگاں ۽ آئی ۽ لگام گپتگ ۽ چپ ۽ چوٹیں دکے ۽ گوز گاہاں۔ نون گہتر انت کہ من اپس
۽ زین ۽ بہ بوجاں۔ آئی ۽ گردن ۽ بہ سماراں ۽ چراگ جاہ ۽ یلہ ۽ بہ دیاں۔
آگے کہ منی جندینگ انت، گڑا من گوشتاں کہ کمو آس ۽ کر ۽ بہ ننداں
دمانے ۽ گوں سگریٹ ۽ دلے وش بہ کنناں۔

مارا چو ہم جیرگی انت کہ ہر سفر ۽ آس ہر رند ۽ گل ۽ شاد ہے بوتگ المی نہ انت۔
ہے وڑا ہر نوکیں کتاب سوہین نہ بیت۔ روج کہ بیت من نوکیں کتابے بچک
کنناں، نوکیں سفر ۽ بندات کنناں۔

بلے انوں من چہ سفر ء سک دمبرتگ، من ء کمبل پرس دیگ ء وپسگ
 لوٹیت۔ سنگتتاں! شپ وش بات۔ اے گپانی بندات من گوں سلام ء کتگ ات، گڑ اباید
 گوں سلام ء ہلا س بہ بنت۔ سلام علیکم۔ (انچوش بات!)

(چہ روسی ء رجانک: اجمل اجملی)